Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Typograf-Tidende
Udgiver: Dansk typograf Forbund
Udgivelsesår: 1886-1886

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 1. | København, den 2. Januar 1886. | 13. Aargang.

Ved Aarskiftet.

Femogfirs har nu udtjent, og
Skrives der skal i hans Skudsmaalsbog,
Den ulyksalige Stymper!
Dæmpede Suk og Klageraab,
Ustillet Smærte og skuffet Haab! —
Ræd han for Dommen sig krymper.

Men hvorfor bragte Du al den Nød,
Og hvorfor savned saa mange Brød,
Hvorfor var mangen en Rede
Kold, uden Dun? Ja, vi vist nok véd:
»Hver er sin egen Lykkes Smed!«
Men var der noget at smede?

Tusender søgte og intet fandt,
Modet helt tabtes og Haabet svandt!
Hvad blev der saa tilbage?
Du bliver kaldt for et daarligt Aar,
Haardt er det Skudsmaal, som nu Du faar:
Skudsmaalet bliver en Klage.

Skylden er Menn'skenes egen kun:
Her var jo nok til hver en Mund,
Alle i Dun kunde ligge;
Nogle tog mer dog end Broderpart,
Andre fik intet, saa det er klart,
Mange fik Lov til at tigge.

Du faar dog Skylden. Og naar Du gaar
»Femogfirs var et daarligt Aar!«
Mængden vil efter Dig raabe. —
Vil vi i næste et bedre faa?
Udsigten er jo kun saa som saa —
Men vi har Lov til at haabe.

Pl. St.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Efter at Hovedbestyrelsen for »Dansk typ. Forening« paa Kolding Lokalforenings Henvendelse om at tage sig af denne Sag havde givet et afvisende Svar, besluttede Kolding Lokalforening at rejse Sagen til Medlemmernes Afgørelse ved at udsende et Cirkulære med Stemmeseddel.

Dette har, efter sidste Nr. af »Typ.-Tid.« at dømme, i Aarhus vakt et sandt Raseri, der har naaet sit Højdepunkt ved, at en dersteds afholdt ekstraordinær Generalforsamling *»beslutter, ikke at udfylde de udsendte Stemmesedler«*. Den øvrige Del af Referatet af nævnte Generalforsamling svarer ganske til Slutningen: »WEBER, JENS LUND (og flere) *skarpt fordømte Kolding Kollegernes* **urigtige Optræden** *i denne Sag, og fremhævede det umulige* i, at Hjælpekassen gik ind som Led under »Dansk typ. Forening«; og saa kommer Resolutionen; den lyder paa, at det er *»en komplet Umulighed«*, at Hjælpekassen kan være Led af »Dansk typ. Forening«, og efter det »komplet umulige« kommer saa Knaldpisken: *»Aarhus Lokalforening kan ikke andet end* i **høj Grad** *misbillige Kolding Lokalforenings* **uberettigede Fremfærd«!**

En Blanding konservative og radikale har enedes om denne kraftige Sauce; thi kraftig er den, det kan ingen nægte, og hvis der herefter skulde lyde Røster, *som det alt er sket*, om Utilfredshed med Hr. Webers tilbageholdne Ledelse af Foreningen, saa er der dog *én* Heltegerning af Hr. W. at henvise til — bliver der mon flere i *hans Valgperiode?*

For Resten synes det mig nu adskilligt heldigere, om d'Hrr.*), som tager saa stærkt paa Veje, i Stedet for havde givet **Grunde** for deres »skarpe Fordømmelse« og motiveret deres »Misbilligelse« og »uberettigede Fremfærd«. D'Hrr. Hovedbestyrelsesmedlemmer, som har været Deltagere i denne sidste Generalforsamlings Bedrift, burde dog have reserveret dem en lille Smule, om ikke for andres saa for deres egen Skyld; det er næppe heldigt at træde saaledes op overfor anderledes

*) Eller blot en af dem, f. Eks Hr. Weber.!

tænkende; thi det berettiger til at fordre af vedkommende, at de har været aldeles *fejlfri* i deres hidtidige Virksomhed, og dette drister d'Hrr. sig vel ikke til at gøre Krav paa?

Men det er det ulykkelige ved det hele, at vi andre, som ser Sagen bedst grundet ved at den straks bliver et Led af »Dansk typ. Forening», vi kan slet ikke faa nogen Redegørelse for, hvorfor det er saa »komplet umuligt«, ligesaa lidt som man lader os vide, hvori vor »urigtige Optræden« bestaar; vi skal lade os nøje med, at Hr. Weber m. fl. dikterer os »en høj Grad af Misbilligelse« — og saa skal vi rolig sove paa det; *men det er netop det, vi ikke vil, og jeg tror at tale paa Kolding Lokalforenings Vegne, naar jeg tilbageviser den Insinuation, som Generalforsamlingen i Aarhus har fundet det sømmeligt at sende Kolding Lokalforening.* Denne Slags Henvendelser gavner ikke »Hjælpekassen af 1885«.

Det er just ikke synderligt indbydende, men lad os alligevel se lidt paa Sagens Forhistorie. Ved Stiftelsesfesten i Aarhus af »Typografernes Hjælpekasse af 1885« fremhævede en af Talerne, at *»Lovene vilde vise sig upraktiske i flere Retninger«;* dette blev ikke modsagt i Følge Referatet fra Generalforsamlingen, saa det synes, at den Følelse har været tilstede hos flere end selve Taleren. *Og det »upraktiske« var der flere udenfor Aarhus, der fik Øje for*, men disse arme Syndere anede naturligvis ikke, at de derved gav Anledning til at blive »skarpt fordømte«. Endvidere tillod Kolding Lokalforening sig at henstille til Hovedbestyrelsen, at denne tog Sagen i sin Haand, og hertil sluttede sig en anden jydsk Lokalforening, der vel ogsaa var uvidende om at gøre sig værdig til den »skarpe Fordømmelse«. *»Paa given Anledning«* fremstod saa *»Bestyrelsen for »Typografernes Hjælpekasse af 1885«* for at anbefale ærede Kolleger til at indmelde sig i den ny Hjælpekasse, til trods for de af ærede Kolleger i Kolding og Randers vedtagne Resolutioner«; i samme Aandedræt meddelte dog den samme Bestyrelse, at *»om det end kunde være* **heldigere, at Kassen gik ind under »Dansk typ. Forening«,** saa forekom det den dog, at man af den Grund ikke kunde undlade at indmelde sig, og benyttede samtidig Lejligheden til at minde Kolding-Kollegerne om »det mest eklatante Bevis fra det sidste Dødsfald der i Byen«. Saa kom d'Hrr. ARNOLD V. OLSEN og G. A. O. NELSON,*) Aarhus, der begge, om end paa forskellig Maade, gjorde deres bedste for Sagen, men efter min og fleres Mening var d'Hrr. højst uheldige med deres Forsvar; Hr. O. er saaledes af den Tro, at det var heldigst, om Hjælpekassen var under »Dansk typ. Forening«, men han har ogsaa den Tro, at det vilde være heldigst, om Hjælpekassen foreløbig var uafhængig af »Dansk typ. Forening«, og saa slutter han med, at han *er vis paa*, at naar der foretoges en Afstemning derom, saa vilde Medlemmerne stemme imod at faa den ind under »Dansk typ. Forening«! To Gange *Tro*, en Gang *Vished!* Hr. Nelson overgaar aldeles sin Kollega Olsen; thi han indlader sig hverken paa Tro eller Vished, men gaar rask frem og stiller Sagen paa Hovedet, forsøger om han kan stille Kolding-Kollegerne med samt deres Resolution i det mest ufordelagtigste Lys, idet han drister sig til at paastaa, »at man (Kolding Lokalforening) ikke tillod den enkelte at indmelde sig i Hjælpekassen«; Hr. N. kalder selv denne sin Paastand for »Kærnepunktet«, og det skal villig indrømmes ham, at den danner »Kærnen« i hans Artikel — »mildest talt«! Men bestandig ingen Redegørelse for, at Hjælpekassen skal være udenfor »Dansk typ. Forening«, det synes vi andre dog med Ret og Billighed at kunne forlange; men det hele man har tilovers for Kolding-Kollegerne (og dette gælder vel sagtens ogsaa de ærede Medlemmer, der slutter sig til Koldingenserne) er kun »Fordømmelsen«, der for at faa rigtig Vægt skal være »skarp«, og saa afgives der Erklæring om, at det, som Koldingenserne foreslaar, er »umuligt«, og for at det ikke skal misforstaas, saa gentages det et Par Linjer længere henne, og er da forstærket til det »komplet umulige«. Hr. ARNOLD V. OLSEN møder atter en Gang, men heller ikke med Redegørelse for Sagen, han fortæller en slaaende Sandhed, at »der er ingen af os, der véd, hvem Døden gør til sit Bytte«, og at Hjælpekassen har været fremme til Drøftelse i Aarhus Lokalforening for 3 Aar siden, men den Gang var man ikke stemt for en saadan. Kan det trøste Hr. Olsen, kan jeg meddele ham, at ogsaa her i Kolding Lokalforening har denne Sag været sat til Forhandling for flere Aar siden, men man kom ikke stort videre end Aarhusianerne.

Efter den Stilling, som Hovedbestyrelsen har indtaget til denne Sag — og som den vel fremdeles vil indtage —, kan den iværksatte Afstemning jo ikke have noget egenligt Udbytte, selv om Medlemmerne ved deres Afstemning skulde give tilkende, at de ønsker, Hjælpekassen paabegyndes som Led af »Dansk typ. Forening«, men det vil da være et Fingerpeg for fremtidige Ledere af vor Forening«

Kolding, d. 21. December 1885. H. F. RASMUSSEN.

*) Jeg har tidligere behandlet d'Hrr.s Artikler, men i denne Opgørelse maa jeg atter have dem med.

Zinkætsning.

Det er ikke alene under Indflydelse af Skriftstøberiets store Udvikling i de sidste Aartier, at Bogtrykket har taget et stort Opsving og er rykket Litografien stærkt ind paa Livet, men ogsaa ved Hjælp af de for Bogtrykket egnede hurtigt efter hinanden fremstaaede Reproduktionsmaader af Billeder og Tegninger er der

opnaaet et stort Felt at arbejde paa. Kaster man et Blik i de rigt udstyrede franske, engelske og danske Juleblade, vil man se, hvorledes Zinkætsningen næsten fuldstændig har afløst Xylografien, og Zinkætsninger ville ved deres hurtige og billige Fremstillingsmaade mere og mere fristes til Benyttelse. Billedet, som i Dag smykker »Typ.-Tid.« kan tjene til Bevis for vor Opfattelse og viser, hvor vidt man er naaet for Øjeblikket.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Som Medlemmer af ovennævnte Forening har til Dato indmeldt sig:

Aarhus: O. Bech, J. Benzin, Christiansen, P. Christensen, Geertsen, J. Hald, Henrik Hansen, Harald Jensen, Michael Jensen, Jørgensen, Chr. Knudsen, Chr. Laursen, J. Lund, A. M. Nielsen, G. A. O. Nelson, Arn. Olsen, Møller-Olsen, A. Risom, P. Schibye, A. Svendsen, K. Terkelsen, A. G. Weber, Weis — ialt med Undertegnede — 24.

Faaborg, fra den 6. Decbr.: C. J. Andersen, F. L. K. Pedersen, N. J. Pedersen og J. Rasmussen — 4.

Kallundborg, fra 1. Novbr.: Fred. Holte, O. Jensen, F. og H. Chr. Møller samt P. Sørensen — ialt 5.

Nyborg, den 18. Novbr.: Aug. Findling, Carl Kryger og Peter Larsen — 3.

Odense, den 13. Dcbr.: Hele Lokalforeningen er indmeldt fra Nytaar at regne, ved Hr. Faktor Anth. Pedersen (se nedenfor).

Vejle, den 14. Decbr. (fra Nytaar): M. Frederiksen, E. Hansen, N. Jensen, P. C. Koefoed, J. Nielsen, Vilh. Ness og J. A. Rasmussen — ialt 7.

Ærede Kolleger, som saaledes har sluttet sig til Foreningen, bringes herved en Tak. — Som Svar paa en og anden Forespørgsel, tillader jeg mig at fremsætte følgende: D'Hrr., som velvillig har paataget sig Inkassationen af det lille Kontingent, bedes ved Kvartalernes Slutning indsende en fuldstændig Medlemsfortegnelse, hvorpaa fulde Navn og om muligt Alder findes angivet, samt hvad der iøvrigt vedrører Regnskabet som Ind-

meldelses- og Udslettelsesdagen o. lign. — Trykte Skemaer vil ikke blive udsendte, da Udgiften hertil for Tiden menes overflødig. Den første Uge fra Indmeldelsen betales 25 Øre, derefter 5 Øre pr. Uge. Eventuelle Dødsfald anmeldes hurtigst muligt til Undertegnede, og har hvert Medlem da at betale 1 Kr. ekstra.

Ærede Kolleger i Aarhus gøres opmærksom paa, at jeg fremtidig ca. 14 Dage før Kvartals Slutning udsender en Inkassator for at opkræve Kontingentet; d'Hrr., der da ikke betaler, bedes selv drage Omsorg for, at dette kommer mig i Hænde i rette Tid.

Da der paatænkes rettet en Henvendelse til samtlige Principaler, bedes d'Hrr. Kolleger, som sympathiserer med det »smukke« i Tanken, om ikke at tøve altfor længe med at indmelde dem Da Sagen vil komme frem ved et eventuelt Repræsentantmøde, vil Forhandlingen herom formentlig ogsaa faa større Interesse og Betydning, jo flere der inden da har samlet sig om den i det praktiske.

Idet jeg sluttelig atter henleder »Dansk typ. Forening«s Medlemmers Opmærksomhed paa denne Sag, er det mit Haab og inderlige Ønske, at ethvert Replikskifte, enhver Forhandling, som føres om samme, maa blive holdt saa dæmpet og kollegialt, at der ikke dannes Kløfter indenfor vor store Forening, den, hvis Goder vi sikkert alle forstaar at værdsætte. Kommer saa den Dag, da vi under en for alle nogenlunde tilfredsstillende Form tror at turde knytte denne Sag som et nyt Led til »Dansk typ. Forening«, da vil formentlig et Gode til være vundet.

Med koll. Hilsen og paa et godt Samarbejde i det nye Aar.

Aarhus, den 28. Decbr. 1885.

O. V. HANSEN,
Hovedkasserer for Hjælpekassen af 1885.
»Aarhus Folkeblad«.

Den typografiske Forening.

MEDLEMMER TILTRAADTE FRA EN GENSIDIG FORENING:
L. CHR. NIELSEN (Medlem af »Dansk typ. Forening«, O. C. Olsen & Ko.)

Til Fordel for vore Arbejdsløse

afholdes i Aften, **Lørdag den 2. Jannar, Kl. 9,** i »Gamle Kongensklub«, **Østergade 15,** et

Assemblé,

hvortil Medlemmerne med deres Damer indbydes. — Besøgende, indført ved et Medlem, kan deltage.

Billetter, 65 Øre for en Herre og 35 Øre for en Dame, faas hos Styrelsen samt hos Medlemmer paa de forskellige Trykkerier.

Saa vel af Hensyn til Formaalet som til den billige Pris forventes en talrig Tilslutning. STYRELSEN.

Maskeraden

afholdes den 23. Januar i Seekamps Lokale.

STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget Bidrag fra følgende Trykkerier:

»Dagbladet« (10. og 11. B.) 4.45, N. A. (2. B.) 0.35. Carl Lunds (2. B.) 2.25, Bordings (11. B.) 2.00, I. Cohens (5. B.) 2.85, Kihls (6. B.) 0.50, Fjeldsøes (5. B.) 2.00, Græbes (12. B.) 4.70, »Politiken«s (11. B.) 6.75, O. C. Olsen & Ko. (10. og 11. B.) 12.20, Jørgensen & Ko.s 1.25, Henr. Hansen 1.00, Allers (11. B.) 4.00, »National-Tidende«s (11. B.) 5.20, do. Ekstra-Bidrag 7.00, »Dagens Nyheder«s (9. og 10. B.) 2.20, »Avisen«s (11. B.) 2.10, Schiellerups (11. og 12. B.) 1.25, »Adresse-Avisen«s (10. og 11. B.) 2.50, A. Hallengren 2.00, Truelsens 2.00, N. Cohen (10. og 11. B.) 11.15, Hansons Stempelfabrik (8. B.) 1.25, Kolleger i Aalborg 50.00, Hvidbergs (11. B.) 0.70, Sivertsens (11. B.) 1.50, Hoffensbergs (Medlemmer af den gamle Forening, 11. B.) 1.55, Lunos 3.25, Triers (10. og 11. B.) 6.65, Elvius (11. B.) 1.25, G. (11. B.) 0.25, »Politiken«s (12. B.) 5.00, Centraltrykkeriet (11. B.) 2.55, »Avisen«s (12. B.) 3.00, Nielsen & Lydiches (11. B.) 15.00, Medlemmer i »Morgenbladet« 2.00. Foreningens Bud (2. B.) 1.00, Eltongs (5. og 6. B.) 2.00, G. (12 B.) 0.25, Græbes (13. B.) 4.25, i alt **181.15.** Med det tidligere indkomne **Kr. 749.84.**

Endvidere er modtaget ca. 40 Ruller Skraatobak à 8 Øre fra Hr. Tobakshandler Nielsen, Frederiksborggade 4, samt 50 Stk. Barber-Billetter fra en Barber paa Vesterbro. RUD. BØHM.

Typografernes Sangforening.

I Aften: Sangøvelse. Ogsaa d'Hrr., som synger med i Korene med Orkester, bedes møde. STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

D'Hrr. Lokalformænd anmodes om snarest mulig — *senest 14de Januar* — at indsende Oktober Kvartals Regnskab til undertegnede Hovedkasserer for Foreningen. Ethvert Regnskab skal føre Paategning om at være godkendt af Revisorerne og være ledsaget af Kvitteringer for hafte Udgifter.

For Juli Kvartal har jeg ikke kunnet give den sædvanlige Oversigt, da et Regnskab først blev mig sendt den 18. December og fra Varde er intet kommet mig ihænde endnu. JOH. LUND,
Aarhus, d. 30. December 1885. Østergade 27.

Den i den forløbne Uge i Lokalforeningerne skete Til- og Afgang er:

Nye Medlemmer.

Rudkøbing, SALOMON LANG (udlært hos Redaktør Damkiær i Rudkøbing d. 1. Januar 1886).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Roskilde, HANS HANSEN (sidst arbejdet i Roskilde).

Odense, Sætter JOHAN EVALD EPPLER (sidst arbejdet i Kolding).

Bortrejste Medlemmer:

Odense, Trykker THORV. L. CARLSEN til København, arbejdsløs.

Brevkasse.

—n i Odense, F. Groth og *A. O.* Af Mangel paa Plads først i næste Nr.
Bidragslisten over Smedene. Ligeledes.

KUNDGØRELSER.

En yngre **Maskintrykker,** der arbejder i et af Københavns større Etablissementer, søger Plads hen i Januar Maaned. Den søgende kan, om ønskes, tillige paatage sig saavel *Avis-* som *Akcidenssætning.* Billet med nærmere Betingelser, mrkt. »923«, bedes indlagt paa dette Blads Kontor i Løbet af 8 Dage.

Typograf.

En Typograf søger Plads straks, helst som Sætter-Trykker. Billet, mrkt. »2012«, bedes indlagt paa »Typ.-Tid.«s Ekspedition.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 2. | København, den 9. Januar 1886. | 13. Aargang.

Et Kunstens Tempel.

For et Par Maaneder siden kom jeg fra en Provins her til København. Jeg travede troligt omkring paa alle Trykkerierne, selv paa de mindste Fyrtøjer, for at søge Arbejde. De fleste Steder spurgte man mig, om jeg var Medlem af den gamle eller den ny Forening; og da jeg svarede, at jeg var i den gamle, blev der udtalt en Beklagelse over, at der intet Arbejde var. Jeg belavede mig allerede paa atter at tage Randslen paa Nakken for at rejse ud igen, og havde været oppe hos Kassereren og faaet 6 Kr., da jeg paa Vejen derfra fik Øje paa et Skildt, som viste et Bogtrykkeri, jeg endnu ikke havde set Det ejedes af N. Herdahl, Broder til Poeten i Lyngby.

Jeg gik derop, fik min Adresse nedskrevet og fik Løfte om snart at faa Bud.

Dette skete virkelig ogsaa et Par Dage efter. Jeg saa for anden Gang Digterens Broder, og fik Besked paa at begynde straks. Han var vant til at give 15 Kr. om Ugen. Jeg tillod mig at tale noget om Tarifen; det var hans ømme Sted, men det vidste jeg ikke; han mumlede noget om »Socialister« og »Fagforeninger«, som jeg blev ked af at høre paa og derfor gjorde Mine til at gaa igen; men han holdt mig tilbage, idet han ytrede: »Ja, De ser mig ud til at være en temmelig honnet Karl, De faar saa 18 Kr.«

Men jeg fik ogsaa allerede den første Dag at vide, at Hr. Herdahl var en Mand, der sørgede for at faa Arbejde for sine Penge; jeg stod bogstavelig talt med Hovedet i Kassen hele Dagen, og det var knap jeg fik Lov til at sætte Vinkelhagen, medens jeg spiste min Frokost. Han var morgengnaven hele Dagen; han elskede sine Lærlinge, thi han pryglede »disse Socialistunger« som om han fik Penge for det. Tarifen og Foreningerne vilde han blæse paa; hvis man ikke vilde rette sig efter hans Villie, kunde man »skruppe a'«. En Gang anmodede han mig om at arbejde en Søndag for 30 Øre Timen, hvad jeg naturligvis ikke gik ind paa.

Om Middagen Dagen før Juledag kom han og betalte mig Løn for 3 Dage og 4 Timer. Da jeg ikke kunde lade være at gøre nogle Bemærkninger over dette Kniberi i Anledning af, at det var Juleaften og Mester vilde holde tidlig op og samtidig spare en halv Dags Løn til mig, svarede han atter, at »en Sætter, som ikke vilde som han, kunde rejse ad Helvede til; der var nok at faa.«

Jeg tvivler ikke om, at Herdahl jun.s Trykkeri er saa godt kendt af Københavnerne, at ingen søger Plads der, naar det ikke er absolut nødvendigt; men hans Ry er maaske ikke naaet ud i Landet, og det er navnlig for mine Kolleger i Provinserne, der kunde faa Lyst til at besøge København, jeg skriver disse Par Linier.

H. Fr. P. H.

Lærlingeforholdene i Odense.

Odense hører, saa vidt vides, til en af de Byer, en Typograf betragter eller har betragtet som et godt Arbejdssted, baade med Hensyn til Lønnen og Arbejdsforholdene i det hele taget. — Imidlertid kunde disse Linier maaske tjene til at oplyse lidt om Forholdene, som de i Virkeligheden er.

For $^3/_4$ Aar siden var der paa Fr. Thillerups (»Fyns Tidende«) Bogtrykkeri 8 Typografer, men 3 af disse har i Løbet af Aaret maattet vige Pladsen for 3 Lærlinge, som Hr. Thillerup i kort Tid havde antaget, og der var altsaa 5 Typografer tilbage. — Imidlertid har Hr. Th. maaske fundet, at tre Lærlinge ikke var tilstrækkeligt, thi i Efteraaret antog han atter to, den ene som Sætter-, den anden som Trykkerlærling. Hvorfor den ene »foreløbig« er sat til at være Trykkerlærling (han *skal* nemlig »oplæres« til Sætter), er imidlertid ikke godt at forstaa, men dette er jo ogsaa lige meget, naar blot Hr. Th. forstaar det. Den eneste Grund, der kan tænkes til denne Fremgangsmaade, kan kun være den, at Hr. Th. maaske har syntes, at det ikke var saa rigtig at antage 2 Sætterlærlinge paa en Gang; men ved at antage den ene som Trykkerlærling kunde han jo altid senere, naar Lejlighed gaves, faa ham praktiseret ind i Sætteriet, og der vil altsaa om kort Tid findes 5 (fem) Sætterlærlinge paa dette Trykkeri. — At Hr. Th. antager saa mange Lærlinge, har maaske sin Grund i, at han ikke har »Evne« til at betale sine Sættere den

»høje« Beregning af 27 Øre pr. Tusind »*n*«, hvilket bliver 98 Øre for 100 Linier (!).

Om Fyns Stiftsbogtrykkeri, der som bekendt er et af Landets største Provinsbogtrykkerier, vil det vist forundre mange at erfare, at der paa dette findes ikke mindre end 8 (otte) Lærlinge (5 Sætter- og 3 Trykkerlærlinge), og naar dertil kommer, at der efter Forlydende skal antages to nye til Foraaret, kan man heller ikke sige, at Forholdene der er de allerbedste.

Paa det Miloske Bogtrykkeri arbejdes der for en Beregning af 27 Øre pr. tusind »*n*«, hvilket jo er meget lidt, især for Værksats, hvortil der i Reglen fordres en bedre Udslutning end til Avissats. Paa Trykkeriet er der 6 Typografer og 4 Lærlinge. — Her maa tillige bemærkes, at en ældre Typograf, der har været der ca. 30 Aar, har den »flotte« Ugeløn af 5 (fem) Kr., hvorfor der maa arbejdes de 6 Dage af Ugen fra Kl. 7 Morgen til Kl. 7 Aften. For et Aars Tid siden havde han 12 Kr. om Ugen, men saa fik han sin Opsigelse sidste Foraar, da der blev sagt, at man ikke længer havde Brug for ham. Men Hr. Milo var dog saa »naadig« at lade ham blive, naar han vilde arbejde for de 5 Kr.

Tillige haves her i Byen »Hagen & Sivertsens Æskefabrik og Stentrykkeri«, hvor der for et Aars Tid siden blev antaget en Typograf, da der ved Siden af Stentrykkeriet drives lidt Bogtrykkeri. Der er nu bleven antaget en Lærling, hvis Arbejde udelukkende bestaar i at sætte Smaating som Meddelelser, Visit- og Adressekort. Hvorledes en Lærling af dette skal »lære« at blive Typograf, kan man vist have Vanskelighed ved at forstaa.

Da der i den senere Tid i »Typ.-Tid.« er fremkommen en Del Bemærkninger om lignende Forhold som de her nævnte, bør Odense heller ikke lades ude af Betragtning, da den i den Henseende slet ikke staar tilbage for andre Byer, og Fr. Thillerups Bogtrykkeri skal i Særdeleshed blive holdt i venlig Erindring.

—n.

Hr. Assams Lærlinge.

Som det synes har min lille Artikel i dette Blads Nr. 49 i den Grad irriteret Hr. Joh. Petersens Nerver, at han har anset det som en Slags Pligt at paatage sig det utaknemlige Arbejde at søge at vaske Hr. Assam ren.

»Uden at indlade mig paa Lærlingespørgsmaalet, i hvilken Retning jeg nærmest helder til den af Hr. J. P. Løye her i Bladet for nogle Aar siden udtalte Anskuelse,« skriver Hr. J. P., »skal jeg tillade mig et Par Bemærkninger« osv. Men naar Hr. J. P. ikke vil indlade sig paa nævnte Spørgsmaal, hvorfor har han da fundet sig foranlediget til at tage til Genmæle? Han burde, som ældre Kollega indse, at *kan* eller *vil* man ikke gavne den Stand eller det Fag, man tilhører, saa har man i al Fald ikke Ret til at skade den. Jeg har jo ikke fremsat nogen Bebrejdelse mod Hr. J. P., dertil sætter jeg ham for højt som Kollega; men naar der, som Tilfældet er paa det Assamske Trykkeri, er en ældre Typograf, der, foruden at besørge Ombrækning og Avertissementssætning, skal agere Opdrager for 5 Lærlinge, synes jeg det maa være klart for enhver, at de for en væsenlig Del maa lære sig selv. Men lad os nu *forudsætte*, at de Assamske Lærlinge faar en god Uddannelse, hvad hjælper det saa, naar Hr. Assam udlærer saa mange Typografer, at han kan forsyne det halve Fyen?

Hr. J. P. finder sig foranlediget til at fremdrage Hr. Assams Fagkundskab; men jeg synes ikke det tyder paa videre Fagkundskab, naar et Trykkeri — hvad der flere Gange har været Tilfældet med det Assamske — til sine Tider har været drevet *udelukkende* med Drenge.

Hermed afsluttes Diskussionen med Hr. Joh. Petersen om denne Sag; men hvis Hr. Assam — *imod Sædvane* — skulde finde sig foranlediget til at søge at forsvare sig, skulde det være mig særdeles kært.

Svendborg, d. 21. Decbr. 1885. A. O.

Korrespondance.

Kolding, December 1885.

En æret Indsender har i dette Blads Nr. 50 beklaget sig over, at Meddelelserne til »Typ.-Tid.« angaaende *bortrejste*, ankomne og ny Medlemmer inden for »Dansk typ. Forening« ikke fremkommer paa den Maade, som det oprindelig var Tanken; deri kan jeg give den ærede Indsender Ret. Jeg skal her, for i dette Tilfælde at være enig med ham, fremdrage et enkelt Tilfælde, som vistnok er enestaaende: I Begyndelsen af Oktober tiltraadte en Kollega Arbejde i Aarhus og afleverede sin Bog til Lokalforeningsformanden, men endnu, *3 Maaneder efter Tiltrædelsen*, har han ikke været anmeldt i »Typ.-Tid.« som tiltraadt. Jeg kunde nævne flere af den Slags Eksempler, men foreløbig maa dette være tilstrækkelig. — Dernæst skal jeg gaa over til at fortælle den ærede Indsender lidt om det af ham fremdragne Tilfælde. Først vil jeg anbefale ham ikke for Fremtiden at skrive om noget, som han ikke kender tilstrækkeligt til, som i dette Tilfælde. Dernæst vil jeg anbefale ham for Fremtiden i slige Tilfælde først at fremkomme med sine Anker paa de lokale General-

forsamlinger, hvoraf der i den sidste Tid ikke har været afholdt saa faa; men det kan jo være, at den ærede Indsender hører til den Klasse, der, naar de kommer paa en »grøn Gren«, svigter deres tidligere Principer og holder sig borte fra »de gemene« og deres Møder. Da nu Sagen er bragt offenlig frem, saa vil jeg ogsaa svare offenlig for at rense mig selv. Naar den ærede Indsender skriver, at Rygtet gik, at en af Kolding Kollegerne trods gentagne Anmodninger om *ikke* at tage Plads paa »Flensborg Avis«s Trykkeri, desuagtet havde taget Plads der, saa er dette meget rigtigt, men det viste sig ogsaa, at det ikke alene var Rygter, men et virkeligt Faktum. Striden i »Flensborg Avis« drejede sig om, at Sætterne forlangte Indsættelse af en ny Faktor i Stedet for den gamle, og Resultatet blev, at Sætterne fik deres Fordring sat igennem, og den omtalte Sætter, der havde taget Plads dernede, var netop bleven engageret som Faktor. Imidlertid kom »Forbudet« fra Kredsformanden, og nævnte Sætter rejste da til Flensborg for at forhøre sig om Forholdene (det var 8 Dage før han skulde tiltræde Pladsen), og det viste sig da, hvad ogsaa senere er bleven konstateret, at der intet andet var i Vejen end oven omtalte Spørgsmaal, som altsaa nu var jævnet. Det var endogsaa efter Samraad med Kredsformanden for Slesvig-Holsten, at nævnte Sætter tog Plads. Af hvilken Grund »Forbudet« blev udstedt og hvorfor det **endnu** ikke er taget tilbage, tilkommer ikke mig at besvare. — Den 7. November rejste nævnte Sætter herfra Byen til Flensborg, og anmodede mig om, at hans Bog maatte forblive beroende her i Lokalforeningen, da han ikke vilde melde sig ud af vor Forening, før han havde været i Flensborg og talt med Kredsformanden (altsaa han vilde ikke optræde som »Skruebrækker«). Ca. 14 Dage efter skrev han efter sin Bog — før den Tid kunde jeg altsaa ikke anmelde ham som bortrejst — og nu er han Medlem af det tyske Forbund.

Den ærede Indsender gør sig skyldig i en slem — lad mig sige — *Usandhed* for at krydre sit Inserat. Han skriver nemlig, at der i de ugenlige Meddelelser fra Kolding intet fremkom om, at nævnte Sætter var rejst herfra Byen til Flensborg »før nu i Lørdags (to Maaneder efter at vedkommende er bortrejst fra Kolding til Flensborg«). Som man vil se, **fordobler** den ærede Indsender Tiden. Jeg kan ikke faa mer end **en** *Maaned* ud af det — fra 7. Novbr. til 5. December, men det kan jo være, at den ærede Indsender regner efter en anden Methode. Desuden hengik der jo ca. 14 Dage før »Flensborgeren« skrev efter sin Bog. — Hvilket *»ædelt Træk!«*

Næste Gang den ærede Indsender, »Nr. 40«, skriver i Bladet, burde han sætte sit Navn under; man undgaar derved at sigte andre uforskyldt.

F. GROTH.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Nye Indmeldelser. *Holstebro*, den 26de December: M. S. Hestbech, D. Christensen Holm, C. W. Høyer Jensen, A. H. Jeppesen, C. F. Kjærsgaard, K. Kjær Petersen — i alt 6 fra 1. November.

Middelfart, den 29de December: H. Gemynthe, S. E. Johansen, A. L. Kildall, Cl. Madsen, G. G. D. Madsen, P. M. K. Petersen, C. A. W. Petersen, C. Sørensen — i alt 8 fra Nytaar.

Stubbekøbing, den 29de December: K. Kristiansen, N. Mørup, C. Slengerik — 3 fra Nytaar.

Aarhus, den 4de Januar: J. T. Stecher.

Indmeldelser kan fremdeles finde Sted. — Lovene betinger, at man skal være Medlem af »Dansk typ. Forening«, for at kunne blive optaget i Hjælpekassen. Kontingentet for Oktober Kvartal bedes indsendt senest 12te Januar.

O. V. HANSEN,
»Aarh. Folkebl.«

Forskelligt.

Tarifen er *ikke bleven opsagt* hverken af »Foreningen af danske Bogtrykkere« eller af »Den typografiske Forening«, og den vil altsaa atter gælde for $1^1/_2$ Aar — til Juli Maaned 1887.

— **Mandag-Morgenbladene.***) I forrige Uge bekendtgjorte »Dagbladet«, »Dagens Nyheder«, »Dags-Avisen« og »Morgenbladet«, at nævnte Blade var bleven enige om fra 1. Januar at inddrage det Nr., der udkommer Mandag Morgen. De Bestræbelser, som Styrelsen for »Den typografiske Forening« sidste Foraar satte i Værk, er saaledes — om end indirekte — nu bleven kronede med Held. De »arbejdervenlige« Blade »Avisen« og »Politiken« har dog ikke fundet sig beføjet til at tiltræde ovennævnte virkelig arbejdervenlige Overenskomst.

— **Assembléet** i Lørdags var ikke saa godt besøgt, som det havde været ønskeligt af Hensyn til Formaalet. Overskuddet beløber sig til højst 7 à 8 Kroner. Deltagerne morede sig for øvrigt godt.

— **Sangforeningen.** Ved Prøverne til den 40de Aarsfest, der afholdes Søndag den 31te d. M. i Seekamps Lokale, arbejdes med Iver paa det omfattende Program. Koret vil blive paa ca. 50 Mand, og da dette tilligemed et Orkester ikke kunde faa Plads paa den derværende Scene, har man set sig nødsaget sig til at leje »Euphrosyne«s Musiktribune til Hjælp. Af Korsangene kan nævnes SÖDERMANS Bryllupsmarche, HARTMANNS Skjaldekor og GRIEGS Landkjending. I denne sidste Komposition vil Olaf Trygvasons Parti blive sunget af en af Operaens første Sangere. Hr. Dr. phil. S. SCHANDORPH vil oplæse sin Novelle »Stine bliver Gaardmandskone«.

*) Forsinket af Mangel paa Plads. RED.

Den typografiske Forening.

NYE MEDLEMMER:

SAMUEL HIRSCH (udlært til Nytaar hos O. C. Olsen & Ko.: arbejder samme Sted).

J. WILLUMSEN (udlært d. 1. Januar 1886 hos Chr. Birch; Chr. Birch). Indvendinger imod Optagelsen maa indsendes senest 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Samtlige arbejdsløse Medlemmer anmodes om at give Møde i Aften Kl. 10 i Foreningens Lokale.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

Kolleger i Kolding (Varberg 2, Hvidtfeldt 1, Schjern 1, T. Petersen 1, Skau 1, Guttormsen 1, Kaarsbang 1, Lindballe 1, Kabitzsch 1, Lund 1, Groth 1, Nielsen 1, R. Petersen 1, K. Sørensen 1, Weiss 1, Rasmussen 1) 17.00, Allers Trykkeri (12 B.) 3 55, O. C. Olsen & Ko.s (12. B.) 3.36, Carl Lunds (3. og 4. B.) 3.10, »Avisen«s (13. B.) 2.30, A. Hallengren 1.00, »Dagbladet«s (12. B.) 2,25, »National-Tidende«s (12. og 13. B.) 10.40, Sivertsens (12. og 13. B.) 3.00, »Politiken«s (14. B.) 5.25, Hoffensbergs (12. B.) 1.35, Hvidbergs (12. B.) 0.70, Schiellerups (13. B.) 0.50, G. (13. B.) 0.25, Græbes (14. B.) 3.75, Centraltrykkeriet (12. og 13. B.) 6.00, Truelsens (2. B.) 0.75, Triers (12. og 13. B.) 5.00, i alt **69.51**. Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 819.35**.

Fra *Viborg* er der anmeldt 13 Kr.. men disse Penge er endnu ikke indtrufne.

Fra den af Fagforeningernes Formænd nedsatte Komité har jeg modtaget til Uddeling blandt vore Arbejdsløse 4 Brødbilletter à 25 Ø., 10 Spisebilletter til Bouillonhuset og 12 Mælkebilletter.

RUD. BØHM.

Til de **arbejdsløse Smede** har jeg indtil Onsdag endvidere modtaget:

»Politiken«s (23. B.) 5.50, »Dagens Nyheder«s (22. B.) 1.10, Schiellerups (23. B.) 0.50, Hvidbergs (22. B.) 0.50, Sivertsens (21. B.) 1.25, Hoffensbergs (20. B·) 0.50, »Politiken«s (24. B.) 3.00,» National-Tidende«s (23. og 24. B.) 8.20, »Avisen« (23. og 24. B.) 4.25, i alt **24.80**. Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 3,340.25.**

Herved sluttes Indsamlingen til Smedene. RUD. BØHM.

Til **Fagforeningernes Indsamling** til de arbejdsløse har jeg modtaget: Quist & Ko.s Trykkeri (1. B.) 1.00. RUD BØHM.

FORENINGENS MASKEBAL

afholdes **Lørdagen d. 23 Januar** i Seekamps Lokaler, Gammelholm, hvortil forventes talrig Tilslutning af Medlemmerne med deres Damer.

Besøgende kan deltage; dog kan disse kun faa Billetter ved Rekvisition af et Medlem, der, hvis dette forlanges, maa opgive vedkommendes Navn.

Billetter à 1 Kr. 50 Øre for en Herre, 1 Kr. for en Dame, Tilskuerbilletter, af hvilke kun sælges et begrændset Antal ligeledes 1 Kr., han hver Dag faas hos Styrelsens Medlemmer samt hos Hr. Kasserer L. D. BERG, store Regnegade 17. — Tilskuerne har Ret til at deltage i Ballet efter Kl. 12.

Bestemmelser.

1. Indgangen aabnes Kl. 8. Entré-Billetten forevises og Kontrol-Mærket afleveres ved Indgangen til Balsalen; selve Billetten beholdes for at kunne tjene som Legitimation.
2. Enhver Deltager maa være maskeret indtil Kl. $11^1/_2$.
3. Kl. $8^1/_2$ tager Dansen sin Begyndelse under Ledelse af en Balinspektør.
4. Kl. $11^1/_2$ finder Demaskeringen Sted.
5. Kl. 12 Fællesspisning à la carte til 1 Kr. pr. Kuvert.
6. Kl. 5 Afslutning.

Der sker intet Billetsalg ved Indgangen.

Typografernes Sangforening.

I Aften Kl. 10 pr. indøves en ny Sang. Hele Koret bedes møde.

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Ved den foretagne Optælling af Stemmesedlerne over Spørgsmaalet: »Ønskes »Hjælpekassen af 1885« oprettet indenfor »Dansk typografisk Forening« eller ikke?« var Resultatet følgende:

	Ja	Nej	Blank		Ja	Nej	Blank
				Overført...	40	43	1
Assens	»	2	1	Odense	22	»	»
Helsingør	1	3	»	Randers	16	»	3
Hillerød	3	3	»	Ribe	3	»	»
Hjørring	5	3	»	Ringkøbing	5	1	»
Holbæk	2	3	»	Roskilde	»	8	»
Horsens	1	3	»	Rudkøbing	3	»	»
Kolding	15	4	»	Silkeborg	»	3	»
Køge	»	7	»	Slagelse	1	2	»
Middelfart	4	2	»	Sorø	4	»	»
Næstved	4	9	»	Stubbekøbing	»	2	»
Nykøbing p. F.	»	4	»	Svendborg	»	9	1
Nykøbing p. M.	5	»	»	Vejle	6	»	»
	40	43	1		100	68	5

Aalborg, Aarhus, Faaborg, Fredericia, Holstebro, Kallundborg, Nakskov, Nyborg, Ringsted, Skanderborg, Thisted, Viborg og Varde Lokalforeninger har ikke indsendt Stemmesedler.

Kolding, d. 5. Januar 1886. F. GROTH.

Den i den forløbne Uge i Lokalforeningerne skete Til- og Afgang er:

Nye Medlemmer.

Aarhus, MICHAEL CRAMER, Trykker og CHRISTIAN HANSEN, Sætter (begge udlærte hos Brødr. Backhausen).

Ringkøbing, ALEXANDER DIETZEL (udlært hos Carl Lind i Ringkøbing d. 1. Januar 1886).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Randers, C. M. BLOMBERG, Grenaa (sidst arbejdet i Malmø).
Stubbekøbing, CARL J. SØRENSEN (sidst arbejdet i Skanderborg).
Aalborg, THORVALD GUSTAV JENSEN (sidst arbejdet i Holstebro).
Do. SOPHUS CHRISTENSEN (Medlem af »Den typ. Forening«).
Do. CHR. LUDVIG SØRENSEN, Trykker (Medlem af »Den typ. Forening«).
Køge, LOUIS JENSEN (sidst arbejdet i Næstved).
do. CARL ADOLPH MADSEN (Medlem af »Den typ. Forening).
Holstebro, KNUD KJÆR PETERSEN (sidst arbejdet i Køge).

Bortrejste Medlemmer:

Aalborg, A. W. ANDERSEN, Trykker, til Aarhus.
Køge, OLE RASMUSSEN, arbejdsløs.
Holstebro, THORVALD GUSTAV JENSEN til Aalborg.
Viborg, N. CHR. THERKILDSEN, arbejdsløs.

KUNDGØRELSER.

Som Typograf ønskes en Plads om c. 1 Maaned. Vedkommende har selv haft Trykkeri med Blad og kan som Følge deraf paatage sig at bestyre et mindre Trykkeri. Gode Anbefalinger haves. Da vedkommende er gift ønskes en fast Plads. Billet, mrkt. *Typograf,* med Opgivelse af Løn og øvrige Betingelser, bedes indlagt paa dette Blads Kontor i Løbet af 14 Dage.

Provinsbogtrykkeri til Salg.

Et i god Drift værende Provinsbogtrykkeri, der er rigt forsynet med Skrifter og har 2 Hurtigpresser, kan erholdes til Købs paa billige Vilkaar eller i Mangel deraf i Forpagtning eller til Leje straks eller til 1. April. Det bemærkes, at Trykkeriet har været etableret i ca. 40 Aar. Billet, mrkt. »1886«, modtager Bladets Kontor.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 3. | København, den 16. Januar 1886. | 13. Aargang.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

I Anledning af de fremkomne Udtalelser i »Typ.-Tid.« og navnlig Hr. H. F. Rasmussens Artikel i Nr. 1 skal jeg tillade mig et Par Bemærkninger, endskønt Hr. R.s Maade at skrive paa just ikke indbyder til noget Gensvar. Naar Hr. R. mener, at den foretagne Afstemning i Aarhus har vakt »et sandt Raseri«, da kunde man snarere fristes til at tro, at Hr. R. over sine bristede Illusioner er kommet i »Raseri«.

Hr. R. synes ikke at kunne se noget urigtigt i Kolding Lokalforenings Optræden i denne Sag. For mig — og jeg tror adskillige andre — staar det som en i høj Grad taktløs Optræden at foretage en Afstemning om en Tilslutning til »Dansk typ. Forening« af en anden selvstændig Forening, af hvilken man ej engang er Medlem, og uden med en Stavelse at henvende sig til denne Forenings Bestyrelse, som man skulde synes det laa nær at henvende sig til i denne Sag. En saadan Fremgangsmaade er moralsk uberettiget og stridende mod al god Tone, — og der har ogsaa »lydt Røster« trindtom om Utilfredshed med denne »Heltegerning«, hvad det kummerlige Resultat af Afstemningen vel ogsaa maa være Hr. R. »et Fingerpeg« om.

Jeg skal ikke her komme ind paa Spørgsmaalet om »Hjælpekassen«s Fordelagtighed, men kun udtale mig om dens eventuelle Tilslutning til »Dansk typ. Forening«

Det vilde være en meget betydelig Forøgelse af Kontingentet, at optage en Forening, som den nævnte, indenfor »Dansk typ. Forening«. Forinden man gaar til et saadant Skridt, forekommer det mig at være heldigst, om man havde nogen Erfaring for, hvorvidt denne Sag vilde kunne svare til sit Formaal og navnlig vinde de fleste Medlemmers Sympathi, og det er her jo netop rig Lejlighed til, ved at lade Foreningen arbejde selvstændig. Selv om man nu kunde opnaa et knebent Flertal af Sammenslutningen, maa man erindre, at man derved lægger en utilbørlig Tvang paa de Medlemmer, der ikke ønsker en saadan Tilvækst, og af disse har mange Ældre nu naaet en Alder, i hvilken de ikke kan sikre sig i en anden Sygekasse, ligesom en Del maaske finder en saadan Forsikring sikrere og billigere et andet Sted, for saa vidt de ikke allerede har tegnet en saadan, hvilket er sket for manges Vedkommende. Ligeledes er det et Spørgsmaal, om en Kasses Formuefællesskab med den øvrige Organisation vilde være heldig. Man maa huske paa, at den, fortrinsvis for nogen af de andre, har Forpligtelser langt ud i Tiden, og da tror jeg, at den vil vinde i Soliditet og blive mest uberørt af de skiftende Konjunkturer ved at staa isoleret.

Ved at optage »Typografernes Hjælpekasse af 1885« som Led af »Dansk typ. Forening« vil man endvidere meget bidrage til at udelukke andre Formaal, f. Eks. en Alderdomsforsørgelseskasse, Oprettelsen af Friboliger i de større Provinsbyer for svagelige og trængende Kolleger eller deres Efterladte, hvilke Formaal virkelig maa ligge Enhver nærmere at tænke paa og sørge for at faa realiserede, end at spare sammen for ved sin Død at efterlade sig en 400—500 Kr., som mulig tilfalder fjerne Slægtninge eller maaske endog Fattigvæsenet.

I det Hele maa man være varsom med at oprette nye Forgreninger indenfor »Dansk typ. Forening«. De nuværende Formaal stiller større og større Krav til Kassen, der i det sidste Aar har haft et ikke ubetydeligt Underskud, og ved nye betydelige Udvidelser af Foreningen vil man let komme til at stille for store Krav til Medlemmernes Pengepung.

Forinden en Sammensmeltning med Hjælpekassen kan ske, maa der forøvrigt fra dens Bestyrelse fremkomme et Forslag derom, ligesom der ogsaa i »Dansk typ. Forening« skal afholdes et Repræsentantmøde. Udgifterne til et Repræsentantmøde vil imidlertid andrage ca. 600 Kr., og jeg tror ikke, »Dansk typ. Forening« f. T. har godt Raad til at udgive saa stor en Sum for at drøfte Spørgsmaalet om Hjælpekassens Optagelse eller Ikke-Optagelse. Nej, lad Hjælpekassen arbejde selvstændigt, og viser det sig, at den finder Tilslutning af saa godt som alle »Dansk typ. Forening«s Medlemmer og at Erfaringen skulde vise, at den uden at angribe det enkelte Medlems Ret, kan komme ind under »Dansk typ. Forening«, da kan det jo altid ske.

Til Slutning skal jeg kun minde Hr. Rasmussen om, naar han finder min Ledelseaf Foreningen tilbageholden, at vor Forening er en Understøttelsesforening, hvis væsenligste Opgave maa være punktligt at yde Medlemmerne den dem tilkommende Hjælp, og i denne Retning antager jeg ikke Hr. R. har noget at klage over. Ved en »tilbageholden« Opfyldelse af en Forenings Formaal gavner man denne langt mere end ved den Slags Farcer, som Kolding Lokalforening ved denne Lejlighed har sat i Scene.

Aarhus, d. 11. Januar 1886. A. G. WEBER.

Nye Indmeldelser. Ribe, d. 3. Januar: C. F. A. Andersen, Ernst Heise, J. Hunderup.

Kolding, d. 5. Januar: Red. N. Davidsen, Knudsen, (Weiss indmeldt i Aarhus).

Odense, d. 11. Januar: J. Andersen, H. Anderschou, H. P. Christensen, Chr. Ditlefsen, L. F. Hansen, H. Høgfeldt, P. Jensen, H. H. Jeppesen, J. Jørgensen, L. Madsen, E. E. Martens, Chr. Nielsen, E. E. Nielsen, G. Nielsen, Anth. K. Petersen, H. Chr. Petersen, H. C. M. Petersen, L. Petersen, Vilh. Petersen, J. Prøvensen, Chr. Rasmussen, H. Rasmussen, L. P. Schou, J. Fr. Søfeldt, F. C. C. Østergaard — i alt 25.

Hillerød, d. 12. Januar: O. Chaodi, L. Hansen, N. Hansen, H. Lund, E. G. Olsen, J. Povlsen.

Det er en Misforstaaelse, naar jeg i et tidligere Nr. har anmeldt *hele* Odense Lokalforening som sluttende sig til Hjælpekassen.

Indmeldelser modtages fremdeles.

O. V. HANSEN.

Hr. Assams Lærlinge.

Maa det være mig tilladt i Anledning af Hr. A. O.s Gensvar i sidste Nr. af »Typ.-Tid.« at fremkomme med Svar til hans Indvendinger og Spørgsmaal, jeg skal da ikke oftere ulejlige »Typ.-Tid.« eller dens Læsere med denne Sag.

Hr. A. O. vil gærne have at vide, hvorfor jeg ikke har villet indlade mig paa Lærlingespørgsmaalet. Min Grund er den, at jeg ikke tror, at en Diskussion herom mellem Hr. A. O. og mig vilde føre Sagen et eneste Hanetjed frem hverken i den ene eller den anden Retning og sikkert ikke bevirke nogen Forandring i det af ham paaankede Forhold. Det vilde altsaa være ørkesløst. Hvorfor jeg da har skrevet? Fordi Hr. A. O. har villet insinuere, at Lærlingene her blev uddannede med det Maal for Øje, at de med Tiden kunde blive Latrinkuske, og fordi jeg vidste, at denne Beskyldning var i høj Grad uretfærdig og med fuldt saa god Grund kan rettes mod Steder, der staar Hr. A. O. nærmere, hvad jeg jo ved mit Forslag har tilbudt at overbevise Hr. A. O. om. At jeg derved skulde skade Sagen, d. v. s. Faget, kan jeg ikke indsé. Jeg er selvfølgelig meget glad over Hr. A. O.s gode Mening om mig, men vil dog i al Venskabelighed bede ham om ved Lejlighed at forklare mig, hvorledes han først kan mene, at jeg vil skade Faget og straks efter skriver, at han sætter mig højt som Kollega. En af Delene maa sikkert være hans Spøg. Naar Hr. A. O. lader mig »agere Opdrager« for Lærlingene her, da er dette ikke rigtigt. Da Hr. Assam og hans Søn begge er Fagmænd og begge daglig er til Stede her i Trykkeriet, maa jeg overlade Æren for, hvad Lærlingene kan, til dem. Havde det forholdt sig, som Hr. A. O. skrev, skulde jeg være den sidste til at dømme herom, men overlade Dommen til andre. Da Hr. A. O. gaar udenom mit Forslag til ham, som Katten om den varme Grød, antager jeg, at han i sit stille Sind er kommen til det Resultat, at jeg dog muligvis har Ret, hvad Lærlingenes Uddannelse angaar; i det Mindste er han naaet til at *forudsé,* at den er god. Men hvad hjælper det? spørger Hr. A. O. Jeg vil vende Spørgsmaalet til Hr. A. O.: Hvad *Skade* kan det gøre, at Faget bliver tilført gode Arbejdere? Tror Hr. A. O., at der nemt bliver for mange af dem?

Naar Hr. A. O. skriver, at Trykkeriet her har været drevet udelukkende med Drenge, da er det jo egenlig noget, der ikke vedkommer mig, og som jeg ikke vil benægte, *kan* have været Tilfældet, men det er ikke sket i de sidste 8 à 9 Aar.

Sluttelig skal jeg, da man af Hr. A. O.s Skrivelse kan faa det Indtryk, at jeg er eneste Sætter her, oplyse, at her er 3 Sættere og 1 Trykker beskæftigede.

Svendborg, den 11. Januar 1886. JOH. PETERSEN.

Korrespondance.

Randers, d. 10. Januar 1886.

I Aftes afholdt herværende Lokalforening sin ordinære Kvartalsgeneralforsamling, ved hvilken det reviderede Regnskab for Oktober Kvartal 1885 enstemmig godkendtes.

Formanden meddelte, at 2 herværende Apothekere fra 1. Januar at regne havde indrømmet 10 pCt. Rabat paa al Medicin efter Recept, som forbruges af Medlemmer samt disses Familier.

Derefter sattes Spørgsmaalet om en fælles Læge under Forhandling, hvilket fremkaldte en særdeles livlig Diskussion blandt Medlemmerne. Det overdroges herved

Formanden at forsøge et Arrangement i nævnte Retning paa billigst mulige Betingelser for de Medlemmers Vedkommende, der sluttede sig til Tanken. Resultatet af disse Underhandlinger forelægges en Generalforsamling og endelig Bestemmelse tages da om Planens Realisation.

Endelig fremdrog Formanden Spørgsmaalet om »Hjælpekassen af 1885«, der, som bekendt, er oprettet i Aarhus. Foranlediget af den i Aarhus vedtagne Resolution fandt han det nødvendigt, at Randers Lokalforening indtog et bestemt Standpunkt og ikke lod Kollegerne i Kolding, til hvis Resolution man tidligere havde sluttet sig, staa ene i Striden, saameget mere, som den af Aarhus-Kollegerne vedtagne Resolution ikke alene gælder Kolding, men ogsaa Randers. En indgaaende Diskussion rejste sig om dette Spørgsmaal. Der fastholdtes fra alle Sider Ønskeligheden og Nødvendigheden af, at Kassen indgaar under »Dansk typ. Forening«s Hovedbestyrelse for at den kan opnaa den Fyldighed og Stabilitet, som er nødvendig for at sikre en saadan Kasses Bestaaen, og overdroges det Formanden i en Artikel gennem »Typ.-Tid« nærmere at udvikle Lokalforeningens Standpunkt til Sagen.

Fra Typograf JACOBSEN fremsattes Forslag til nedenstaaende Resolution, der enstemmig vedtoges af den talrig besøgte Generalforsamling og maa betragtes som et Udtryk for den almindelige Stemning her.

»Lokalforeningen i Randers tilkendegiver herved, at den, i Henhold til den vedtagne Resolution fra Kollegerne i Kolding og den i »Typ.-Tid.« førte Diskussion desangaaende, i enhver Henseende slutter sig til Kolding Lokalforening, og finder Aarhus-Kollegernes Udtalelser aldeles ubeføjede, ligesom Afdelingen her ogsaa misbilliger Hovedbestyrelsens passive Holdning«.

Derefter hævedes Generalforsamlingen.

A. WESTERMANN.

Forskelligt.

Som det var at vente, har Styrelsen for »Ny typografisk Forening« ikke kunnet give sig tilfreds med den Lektion, den har faaet af Styrelsen for »Den typ. Forening«. Da dette Gensvar imidlertid er et meget spæd og tillige mislykket Forsøg paa at ville klare for sig, ansér sidstnævnte Styrelse det ikke Umagen værd, foreløbig at befatte sig mere med den ærede »gensvarende« Styrelse, og for den Sags Skyld kunde ogsaa vi lade os nøjes med, kun at referere denne Meddelelse. Der er imidlertid et Par Smaating i »Gensvaret«, som nok kunde trænge til at undersøges lidt nøjere. Saaledes søger den ærede Styrelse at vælte Ansvaret for de Angreb, der idelig fremsættes i »Ny typ. Tidende« imod vor Forening resp. dens ledende Mænd, over paa anonyme og derfor ansvarsløse Indsendere — som om den ærede Styrelse ikke havde Spor af Indflydelse paa sit Organs Ledelse! Som Bevis for at Tonen i »Typ-Tid.« heller ikke var for god, henviser den ærede Styrelse til Hr. HALLENGRENS »hidsige Udtalelser« i vort Blads Nr. 51 — et løjerligt Forsvarsobjekt! Hr. Hallengren har hverken skjult sig under et eller andet anonymt Mærke eller behøver at nære særlig Frygt for at forsvare sine Udtalelsers Sandfærdighed. Undrer den ærede Styrelse sig i øvrigt over, at Galden en Gang imellem kan løbe over hos vore Medlemmer, naar de til Stadighed er Vidne til, at der paa flere Trykkerier ved Afskedigelser paa Grund af Arbejdsmangel *altid* tages Hensyn til, om vedkommende er Medlemmer af den gamle eller den ny Forening, og at det *altid* er Medlemmerne af den *gamle* Forening, der rammes med Afskedigelse, *selv* om de har arbejdet paa disse Steder i aarevis og aldrig har forsét sig, uagtet der paa samme Trykkerier findes unge Mennesker, som har arbejdet der i næppe en Maaned og faktisk ikke er i Stand til, endog tilnærmelsesvis, at fortjene det i Tarifen fastsatte Minimum — *disse faar ikke Afsked* — — fordi de er Medlemmer af den *ny* Forening! Det kan være, at Styrelsen for den ny Forening er velsignet med Fiskeblod, naar den over for disse *Kendsgerninger* kan forholde sig rolig — Folk med et ærligt Hjærte kan kun *harmes* over denne raffinerede Maade at *straffe* selvbevidste Arbejdere paa! Vi er overbeviste om, at de uden for staaende Kolleger med Beundring vil se paa »Den typografiske Forening«s Medlemmers Karaktérstyrke og Standhaftighed, naar de ser, at ikke en Gang »Ny typografisk Forening«s »frivillige« Allieredes Sultekur kan tvinge dem til at vende deres Forening Ryggen!

— I Lokalforeningen i Køge vedtoges det paa Generalforsamlingen i Søndags efter Forslag af A. Nielsen at iværksætte en Indsamling af ugenlige Bidrag til det frivillige Fond for arbejdsløse Kolleger i København. Samtlige Typografer (8) tegnede sig for Bidrag fra 20 til 50 Øre ugenlig indtil videre.

— »*Svensk reshjælpskassa för typografer och stilgjutare*«*s* Centralbestyrelse bekendtgør i forr. Nr. af »Nordisk Typograf-Tidning«, at den har *forhøjet* Medlemskontingentet fra 5 til 10 Øre om Ugen, gældende fra 1. December til 31. Januar, samtidig med *at Rejsehjælpen nedsættes til det halve,* altsaa til $16^1/_2$ Øre pr. svensk Mil. Imod denne sidstnævnte Foranstaltning har enkelte Lokalforeninger nedlagt Protest og besluttet, at de som hidtil vil udbetale 33 Øre pr. Mil til de Rejsende. Centralbestyrelsen forsvarer sig med, at

Kassen er aldeles ude af Stand til at overkomme at udrede denne Sum og det har allerede gjort sig nødvendigt at optage et Laan paa 200 Kr., som imidlertid har vist sig at være utilstrækkeligt.

— **I Kolding** er fra Nytaar oprettet et nyt Trykkeri af Hr. N. DAVIDSEN, der nu i et Par Kvartaler har været Udgiver og Redaktør af »Haandværkerbladet«. Hr. Davidsen har i en Del Aar arbejdet i »Dannevirke«s Trykkeri i Haderslev.

Den typografiske Forening.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Hoffensbergs Tr. (13. B.) 1.50, »Berlingske Tidende« 2.00, Jørgensen & Ko.s (4. B.) 1.70, Bordings (12. og 13. B.) 4.00, »Politiken«s (14. B.) 5.75, Græbes (15. B.) 3.85, Kejlgaard & Sørups (4. og 5. B.) 1.00, »Avisen«s (14. B.) 3.00, »National-Tidende«s (14. B.) 5.20, G. (14 B.) 0.25, O. C. Olsen & Ko.s (13. B.) 3.25, Hvidbergs (13. B.) 0.70, Schiellerups (14. B.) 0.50, N. Cohens (12 og 13. B.) 6.50. Kolleger i Køge (1. B.) 2.50, Truelsens Tr. (3. B.) 0.75, Allers (13. B.) 3.00, Knudtzons (1. B.) 1.00, »Adresse-Avisen«s (12. B.) 1.00, Kolleger i Slagelse (Faktor Svendsen 2, Bressendorf 1, Uhrbrand 1, Nielsen 1, Olsen A. 1, Olsen C. 1. Abrahamsen 1. Melhede 1) 9.00, Centraltrykkeriet (14 B.) 2.80, i alt **59.25**. Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 878.60**.

Endvidere har jeg modtaget fra Komiteen for Fagforeningernes Indsamling 24 Billetter à et 8 Pds Rugbrød, hvilke Billetter allerede er bleven uddelt i Lørdags. RUD. BØHM.

Til **Fagforeningernes Indsamling** til de arbejdsløse har jeg modtaget: Nielsen & Lydiches Tr. (1. B.) 4.00, Jørgensen & Ko.s (1. B.) 0.35, Quist & Ko.s (2. B.) 1.00, »Avisen«s (1. og 2. B.) 3.25, i alt **8.60**.
RUD BØHM.

FORENINGENS MASKEBAL

afholdes **Lørdagen d. 23. Januar** i Seekamps Lokaler, Gammelholm, hvortil forventes talrig Tilslutning af Medlemmerne med deres Damer.

Besøgende kan deltage; dog kan disse kun faa Billetter ved Rekvisition af et Medlem, der, hvis dette forlanges, maa opgive vedkommendes Navn.

Billetter à 1 Kr. 50 Øre for en Herre, 1 Kr. for en Dame, Tilskuerbilletter, af hvilke kun sælges et begrændset Antal ligeledes 1 Kr., kan hver Dag faas hos Styrelsens Medlemmer samt hos Hr. Kasserer L. D. BERG, store Regnegade 17. — Tilskuerne har Ret til at deltage i Ballet efter Kl. 12.

Bestemmelser.

1. Indgangen aabnes Kl. 8. Entré-Billetten forevises og Kontrol-Mærket afleveres ved Indgangen til Balsalen; selve Billetten beholdes for at kunne tjene som Legitimation.
2. Enhver Deltager maa være maskeret indtil Kl. $11^1/_2$.
3. Kl. $8^1/_2$ tager Dansen sin Begyndelse under Ledelse af en Balinspektør.
4. Kl. $11^1/_2$ finder Demaskeringen Sted.
5. Kl. 12 Fællesspisning à la carte til 1 Kr. pr. Kuvert.
6. Kl. 5 Afslutning.

Der sker intet Billetsalg ved Indgangen.

Emilie Svendsens Maskeradegarderobe, Pilestræde 51, anbefales til Deltagerne. Smukke Dragter faas ved Forevisning af Maskerade-Billetten til meget moderate Priser. Garderoben vil være til Stede i Seekamps Lokaler d. 23. Januar.

Ligeledes anbefale vor arbejdsløse Kollega **Hammerich, Gothersgade 99, Stuen,** sit Udsalg af Masker, Næser etc.

D'Hrr. Inkassatorer anmodes om at indbetale Medlemskontingentet i de nærmeste Dage, da Regnskabet skal afsluttes.

Typografernes Hjælpekasser.

For at kunne afslutte Aarsregnskabet i betimelig Tid, bedes Kontingent og Restancer indbetalt i Løbet af et Par Dage.
N. HANSEN.

Typografernes Sangforening.

I Aften: Samlet Korprøve paa »Landkending« m. m.
STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Den i den forløbne Uge i Lokalforeningerne skete Til- og Afgang er:

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Viborg, L. V. HANSEN (sidst arbejdet i Holbæk).
Do. JULIUS BENZIN (Medlem af »Den typ. Forening« i København).
Aarhus, Trykker A. V. A. ANDERSEN (sidst arbejdet i Aalborg).
Holbæk, N. SVEISTRUP HANSEN (sidst arbejdet i Nykøbing p. S.).
Skanderborg, FERDINAND JENSEN (sidst arbejdet i Ribe).

Bortrejste Medlemmer:

Holbæk, LUDV. V. HANSEN (arbejdsløs).
Skanderborg, CARL JOHAN SØRENSEN.
Nykøbing, MARIUS MIKKELSEN til Løgstør i Arbejde.

Brevkasse.

J. P. Fr. i K. Vi anbefaler »Handbuch der Buchdruckerkunst« von Karl August Franke, 5 Oplag, B. F. Voigts Forlag i Weimar, Pris 4 Rmk.

KUNDGØRELSER.

Maskintrykker.

En ung dygtig Maskintrykker, der tillige kan deltage i Sætning, søger Plads her eller i en Provins straks eller til Foraaret. De bedste Anbefalinger haves. Billet, mrkt. Trykker, indlægges paa dette Blads Kontor snarest.

Plads søges.

En Trykker, der tillige kan deltage i Avissætning, ønsker Plads helst straks. Billet, mrkt. K., bedes indlagt paa »Typ.-Tid.«s Kontor.

En brugt Korrekturpresse

ønskes tilkøbs. Billet, med Oplysninger om Pris m. m., indlægges i »Typ.-Tid.«s Ekspediton.

Provinsbogtrykkeri til Salg.

Et i god Drift værende Provinsbogtrykkeri, der er rigt forsynet med Skrifter og har 2 Hurtigpresser, kan erholdes til Købs paa billige Vilkaar eller i Mangel deraf i Forpagtning eller til Leje straks eller til 1. April. Det bemærkes, at Trykkeriet har været etableret i ca. 40 Aar. Billet, mrkt. »1886«, modtager Bladets Kontor.

Meddelelse fra Ekspeditionen.

Ifølge Overenskomst med Redaktionen *vil Avertissementer for Fremtiden kun blive optaget mod kontant Betaling.* Fra Provinserne kan Beløbet indsendes i Frimærker. Ekspeditionens Adresse er: *Store Regnegade 17, 3. Sal.*

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 4. | København, den 23. Januar 1886. | 13. Aargang.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Som bekendt udsendtes med »Typ.-Tid.« for den 31. Oktober f. A. Love for ovennævnte Kasse, der var stiftet af Kolleger i Aarhus og tilsigtede at yde Enker efter Typografer en Hjælp efter Mandens Død, for derved at lette hende Tilværelsen, saa at hun med mindre Bekymring kunde se Fremtiden i Møde. Vi kan vel alle blive enige om, at kun faa Typografer er saaledes stillede, at de ved deres Bortgang har efterladt saa meget, at deres Efterlevende er betryggede mod Sorg og Savn, og den Tanke, der fremkom fra Aarhus, var derfor saa smuk og tiltalende, at man vistnok tør sige, at enhver Typograf, der har Hjærte for Andres Nød, med inderlig Glæde sluttede sig til Tanken og ikke ønskede andet, end at se den bragt til Virkelighed. Saaledes gik det ogsaa her i Randers; vi var alle besjælede af Ønsket om Sagens heldige Gennemførelse, men kunde ikke skjule for os selv, at den Maade, hvorpaa Sagen var greben an, vilde virke hæmmende i Stedet for fremmende, og undrede os i høj Grad over, at Hovedbestyrelsen for »Dansk typ. Forening« ikke tog Sagen i sin Haand, for at lade den blive et Led af den Forening, som vi vist alle erkender har virket til overordenlig Gavn for Medlemmerne. Det stod klart for os, hvad jeg den Gang meddelte saavel den ærede Hovedbestyrelse som Bestyrelsen for Hjælpekasserne, at skulde denne Sag virkelig blive til det, den med Rette burde være, da maatte det ikke være en *frivillig* Sag, at indmelde sig, men derimod en *Pligt for ethvert* Medlem af »Dansk typ. Forening« at yde sin Skærv til dette Led af nye Velgerninger for Standen. Det er aldeles faktisk, at største Delen af »de Unge« vil undlade at indmelde sig, fordi enhver, der ikke har Familje, med mere Sorgløshed tænker paa Fremtiden og lader hver Dag have sin Plage. De ræsonnerer ganske naturligt som saa: »Hvorfor skal vi give Penge til Noget, som kun har liden Betydning for os; gaar vi bort fra denne Verden, kommer vi jo i ethvert Tilfælde i Jorden ved Foreningens Foranstaltning og har ikke yderligere Hjælp behov; for de Kroner kan vi skaffe os en Del Behageligheder.« Dette vil vistnok omtrentlig være det Resultat, som »de Unge« kommer til, men som vil have til Følge, at en meget stor Del af Kolleger unddrager sig en Pligt, som for os Alle burde staa i første Række. Facit vil blive, at om der end ved Kassens Stiftelse vil være et nogenlunde anstændigt Medlemsantal, svinder dette efterhaanden ind, nogle dør, andre melder sig maaske ud, fordi de kan indse, at der ved deres eventuelle Død kun vil blive en Brøkdel af Hjælp til deres Efterladte, og Følgen er, *at medens de, der gaar bort i Foreningens Velmagtsdage, er sikre paa en antagelig Hjælp, vil netop de Kolleger, som har svaret Bidrag længst, faa det mindste Udbytte.* Denne Side af Sagen maa ikke lades ude af Betragtning, thi skal en saadan Sag gennemføres med Held, maa man tage alle Faktorer med i Beregningen og ikke nære altfor sangvinske Forhaabninger med Hensyn til den meget omtalte Kollegialitet og tro, at denne skulde være en Drivfjeder, stærk nok til at frembringe det forønskede Resultat; man vil blive slemt skuffet.

Som Følge af disse Betragtninger sluttede vi os til den i Kolding vedtagne Resolution, idet vi forudsatte, at Hovedbestyrelsen vilde indse det berettigede i Ræsonnementet; men hvad gør saa Hovedbestyrelsen? Den afgiver den Erklæring til Kolding Lokalforening: »*at den ikke finder det heldigt at tage Sagen i sin Haand*« uden at angive en eneste Grund for det uheldige i det modsatte. Netop for at overbevise de Medlemmer, som nærer Betænkeligheder ved Sagen som den foreligger, om, at den Ordning, der var truffet, var den heldigste, burde Hovedbestyrelsen have givet *vægtige* Grunde for den blandt dens Medlemmer herskende Mening, for derved at vinde alle for Sagen; den maa dog have Grunde, *overbevisende* Grunde, siden den saa bestemt kan udtale sig som oven for nævnt. I Stedet for noget saadant ser man af Referatet i »Typ.-Tid.« af 19. Dcbr. fra den ekstraordinære Generalforsamling i Aarhus *Flertallet* af Hovedbestyrelsen staa skarpt imod den i Kolding trufne Bestemmelse om en almindelig Afstemning, der kulminerer i den i samme Nr. gengivne Resolution, der i »*høj Grad misbilliger Kolding Lokalforenings uberettigede Fremfærd*«. Den »uberettigede Fremfærd« maa sandsynligvis ligge deri, at Koldingenserne ikke har

oppebiet en *Opfordring* fra et af Hovedbestyrelsens Medlemmer til at lade foretage en Afstemning, men har vovet at gaa paa egen Haand, det er den eneste Grund, jeg kan tænke mig. Naar det i samme Resolution hedder, at en Indlemmelse anses for »*en komplet Umulighed*«, saa er der heller ikke herfor givet nogen Grund, thi d'Hrr. maa vel erindre, at hverken Koldingenserne eller Kollegerne i Randers har forlangt en øjeblikkelig Sammensmeltning, men *anmodet* Hovedbestyrelsen om at *forberede Sagen til et Repræsentantmøde*. Sagen vilde intet have lidt ved en saadan Udsættelse, thi skulde der i Mellemtiden indtræffe et Dødsfald, hvor Hjælp var nødvendig, da tvivler jeg ikke om, at den samme Offerberedvillighed, som er vist ved lignende Lejligheder, atter vilde have gjort sig gældende blandt Kollegerne; Sagen vilde ikke være bleven stillet paa Spidsen og man havde været vis paa et smukt Resultat.

Den Polemik, som siden er ført om dette Spørgsmaal, har stillet det klart for os her i Randers, at vi ikke længere burde staa som passive Tilskuere, men dristig træde i Skranken for vore Meninger. Vi nærer alle det oprigtige Ønske at gavne og støtte Standen naar og hvor saadant er gørligt, og A. V. Olsens Frygt for »*Tvang*« finder vi lidt overdreven; thi havde vi ikke anvendt »*Tvang*« ved Foreningens Oprettelse, hvorledes tror saa O. at Foreningen havde været situeret i Dag. Naar O. i en senere Artikel bemærker, »at Kollegerne ved at stille sig *pro* og *kontra* kun vil hale Sagen ud og svække Interessen for denne«, saa kan jeg paa herværende Medlemmers Vegne forsikre, at den Dag, da »Hjælpekassen« indgaar som *Led af* »*Dansk typ. Forening*« med *Pligt* for alle til at være med, blandt os vil blive hilset med Glæde og Tilfredshed, og jeg tror det gaar andre som os.

Med Hensyn til den mest praktiske Maade at gennemføre Sagen paa, kan Meningerne jo være højst forskellige. I Afdelingen her er stillet Forslag om, at ordne det saaledes, at der ved *ethvert* indtræffende Dødsfald ydes 1 Kr. af hvert Medlem af »Dansk typ. Forening« til Enken eller den, Vedkommende i levende Live maatte bestemme til at hæve Beløbet, og at Administrationsomkostningerne afholdes af »Dansk typ. Forening«. Om der nu end til dette Forslag kan siges, at der vil indtræffe et Tidspunkt, hvor Dødsfaldene vil blive hyppige, saa kan der paa den anden Side svares, at disse næppe vil falde *en masse*, at Forpligtelsens Opfyldelse vil være en Umulighed for den, der staar i Arbejde.

Lovforslaget, som det foreligger fra Foreningen i Aarhus, foreskriver et ugenligt Kontingent af 5 Øre, samt Ret for Bestyrelsen til at udskrive 1 Kr. pr. Medlem, naar Kassebeholdningen viser sig utilstrækkelig. Lad os nu sige, at »Dansk typ. Forening« tæller 400 Medlemmer, det giver 20 Kr. om Ugen = 1.040 Kr. om Aaret. Hvor mange Dødsfald vil der kunne dækkes uden ekstra Udskrivning, naar man da ikke kunde være saa heldig i flere Aar ikke at afvise noget Dødsfald, men dette tør man ikke forudsætte; der vil dog ogsaa med den nuværende Ordning indtræffe hyppige Dødsfald og dermed Ekstraudskrivninger og hvad er saa bedst: »*5 Øre ugenlig og Ekstrabidrag*« *eller Forpligtelsen til hver Gang at give 1 Kr.*

Haabende, at vor Optræden i denne Sag ikke maa blive anset for »i høj Grad uberettiget« skulde det glæde os, om denne for vor Stand saa vigtige Sag maatte kunne ordnes til alle Parters Tilfredshed.

Randers Lokalforening, d. 17. Januar 1886.

A. Westermand,
p. t. Formand.

Hr. Assams Lærlinge.

Som jeg havde ventet, har Hr. Assam ikke taget nogen Notits af min udtrykkelige Opfordring til ham om at indlade sig i en Diskussion om den uforsvarlige Maade, hvorpaa han driver sin systematiske Fabrikation af Typografer. Han foretrækker at lade Hr. Joh. Petersen besørge »Rengøringen«, og denne tager da ogsaa fat paa Arbejdet med en Iver, der — hvis den galdt en bedre og renere Sag — vilde have været al Ære værd, men som i dette Tilfælde faar Udseende af at være fremkaldt ved Presning fra en eller anden Side.

Jeg skulde ikke være fremkommen med disse Linjer, hvis ikke Hr. J. P. i sin altfor store Iver for at vise Hr. Assams gode Sider frem, var fremkommen med en Del Oplysninger af temmelig tvivlsom Værdi. Han skriver saaledes, at d'Hrr. Assam begge er Fagmænd og daglig er til Stede i Trykkeriet, og tillægger d'Hrr. *Æren* for, hvad Lærlingene kan. Jeg tror, at d'Hrr. Assam vilde have været Hr. Joh. Petersen taknemmelige, hvis han havde sparet dem for det unyttige Arbejde at lede deres Hukommelse igennem for at finde et enkelt Tilfælde, ved hvilket de har befattet sig med at undervise deres Lærlinge. Hr. Assam *senior* har *for en Del Aar siden* selv ledet Uddannelsen af sine Typografer, men — det er længe siden.

Det vilde gøre mig ondt, om d'Hrr. Assam ved Hr. J. P.s store Selvfornægtelse skulde være komne til det Resultat, at de opfylder deres Pligt som humane Arbejdsgivere, naar de bare sørger for at tilføre vort paa Arbejdskraft allerede rigeligt forsynede Fag et saa stort Antal Typografer som muligt. — Jeg skal ikke forstyrre Hr. J. P.s Illusion om, at Hr. Assam kun sender gode og dygtige Arbejdere ud i Verden; jeg nænner ikke at vække ham af denne lykkelige Drøm.

Hr. Joh. Petersens Oplysnlng om, at Hr. Assam beskæftiger 3 Sættere, vil jeg antage er en Skrivefejl, med mindre Hr. J. P. regner 1 og 1 er 3. Den tredje

Sætter, som arbejder for 12 Kr. om Ugen (den halve Søndag med), tror jeg vi ganske rolig kan slaa en Streg over.

Hr. Joh. Petersens Oplysning om, at der endvidere beskæftiges en Trykker, er tildels rigtig, han har kun glemt at angive ham som *Sten*trykker.

Svendborg, d. 14. Januar 1886. A. O.

* * *

Hermed maa denne Diskussion anses for sluttet.

RED.

En liden Hilsen til Hr. G. A. Weber.

»Endskøndt min Maade at skrive paa just ikke indbyder til noget Gensvar«, har De dog faaet fabrikeret en Artikel, hvorfor mange vil være Dem taknemmelig, thi denne antager jeg vil aabne Øjnene paa adskillige, som forhen blindt har set op til den første Mand i Foreningen.

Det personlige Surrogat, hvormed Deres Artikel er rigelig spækket — »*en i høj Grad taktløs Optræden*«, »*en saadan Optræden er moralsk uberettiget og stridende mod al god Tone*«, »*den Slags Farcer, som Kolding Lokalforening ved denne Lejlighed har sat i Scene*« o. s. v. —, skal jeg her aldeles forbigaa, thi det er Synd at spilde Papir og Sværte derpaa, og det gavner jo desuden heller ikke *Sagen;* men derimod vil jeg kortelig berøre et Par Punkter i Deres Artikel. I Lighed med Hr. Nelson trækker De frem med en nu snart temmelig forslidt Bussemand, »*Tvangen*«, denne »utilbørlige Tvang«, og maner med skrækkelige Farver »en meget betydelig Forøgelse af Kontingentet i Haab om dermed at have sat Skræk i de endnu tvivlende. Højstærede, jeg skal her kort og godt sige Dem, at et Fags Arbejdere aldrig kan yde for højt et Kontingent, naar det angaar Organisation, Sammenslutning indenfor det paagældende Fag. Dernæst er der en Passus i Deres Artikel, som jeg tror har godt af at blive fremdraget endnu en Gang, for at det »*værdifulde*« i den ikke skal gaa tabt, og som jeg derfor her tillader mig at citere:

> »Ved at optage »Typografernes Hjælpekasse af 1885« som Led af »Dansk typ. Forening«, vil man endvidere meget bidrage til at udelukke andre Formaal, f. Eks. en Alderdomsforsørgelseskasse, **Oprettelsen af Friboliger i de større Provinsbyer** for svagelige og trængende Kolleger eller deres Efterladte, hvilke Formaal virkelig maa ligge enhver nærmere at tænke paa og sørge for at faa realiserede, end at spare sammen for ved sin Død at efterlade sig en 4—500 Kr., som mulig tilfalder fjærne Slægtninge eller maaske endog **Fattigvæsnet**«.

Efter at have leveret denne kostelige Mundfuld, taler De atter om »at stille for store Krav til Medlemmernes Pengepung«, men da jeg haaber, at Medlemmerne tilstrækkelig har forstaaet den om »*Fattigvæsnet*«, skal jeg rolig lade Dem fare videre fort og ønske Dem god Lykke med »*Oprettelsen af Friboliger i de større Provinsbyer*«, *hvilke enhver maa tænke paa og sørge for at faa realiserede*«. Prosit.

Videre skal jeg ikke gendrive Deres Artikel, thi jeg antager, at det er gaaet adskillige som det er gaaet mig: med Forundring har jeg læst Deres Artikel og gentagende spurgt mig selv, om den virkelig er forfattet af Formanden for »Dansk typ. Forening«.

Kolding, den 18. Januar 1886. H. F. RASMUSSEN.

Korrespondance.

Aarhus, d. 19. Januar 1886.

Søndag den 17. Januar 1886 afholdt Aarhus Lokalforening en ordinær Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1. Regnskabets Fremlæggelse til eventuel Godkendelse, 2. Indsigelse mod Optagelse af en nylig udlært og 3. Meddelelser. Til Dirigent valgtes AXEL RISOM og til Sekretær JESPER HALD.

Lokalformanden, ARNOLD V. OLSEN, oplæste Regnskabet for Oktober Kvartal 1885, som enstemmig godkendtes.

Derefter oplæste FORMANDEN en fra Faktor O. V. Hansen fremkommen Indsigelse mod en ny udlærts Optagelse, hvorpaa Ordet blev givet til O. V. HANSEN, som nærmere motiverede Grunden til Indsigelsens Fremkomst. Han fandt det meget uheldigt, at enkelte udlærtes paa ca. $3^1/_2$ Aar og mente, at den bedste Maade, hvorpaa vi kunde sætte en Stopper herfor, var ved at nægte vedkommende Optagelse, tilmed da han antog, at vedkommende kun havde søgt og faaet eftergivet 3 Maaneder af sin Læretid for at kunne komme ud at rejse med en Kollega, som til den Tid fik udlært, og da vedkommende saaledes straks vilde falde Foreningen til Byrde, foreslog han at stemme imod Optagelsen. Sluttelig betonede han, at det ikke var af personlige Grunde, men i Foreningens Interesse, at Indsigelsen fremkom. HARALD JENSEN kritiserede skarpt den af O. V. Hansen frembragte Indsigelse og mente, at det at lukke Foreningen for vedkommende vilde være »at rette Smed for Bager«, idet det jo særlig galdt om at komme hensynsløse Principaler til Livs og ikke Lærlingene. Han vilde haabe, at næste Repræsentantmøde vilde optage Lærlinge-Spørgsmaalet paa Foreningens Program, og opfordrede Hovedbestyrelsen til at tage Spørgsmaalet under Overvejelse.

Efter en livlig Diskussion mellem d'Hrr. WEBER, O. G. A. NELSON, HARALD JENSEN, O. V. HANSEN, OTTO BECH, JOH. PETERSEN, RASMUS PETERSEN, MICHAEL JENSEN, MICHAEL CRAMER og AXEL RISOM, hvorunder alle var enige om det uheldige i en saa kort Læretid, optoges vedkommende i Foreningen med 17 Stemmer; Resten undlod at stemme.

Lokalforeningsformanden spurgte derpaa om, hvorvidt han var berettiget til at udbetale Rejseunderstøttelse til det ny Medlem. Efter en kort Diskussion om, hvorvidt vedkommende var opsagt eller ej, enedes man om, at den af ham forladte Plads var uantagelig paa de ham tilbudte Vilkaar, og det vedtoges derefter med 13 Stemmer mod 1 at udbetale ham Understøttelsen.

Sluttelig gav Formanden nogle Meddelelser, hvorefter Generalforsamlingen hævedes.

Den typografiske Forening.

MEDLEMMER TILTRAADTE FRA EN GENSIDIG FORENING:

GEORG ANT. LOHMANN (sidst arbejdet i Næstved; Medlem af »Dansk typ. Forening«; A. Hviid).

GEORG KÖHN (sidst arbejdet i Saarbruchen) og MAGNUS PETERSEN (sidst arbejdet i Leipzig); Medlemmer af »Unterstützungsverein Deutscher Buchdrucker; arbejdsløse.

R. V. LYNG (sidst arbejdet i Aarhus); arbejdsløs.

I Aften er Foreningens Lokale samt Bibliotheket lukket.

STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Keilgaard & Sørups Tr. (6. B.) 2.50, Bordings (14. og 15. B.) 4.50, »Berlingske Tidende«s 1.50, »Dagbladet«s (13. B.) 4.82, »Avisen«s (15. B.) 2.50, Schiellerups (15. B.) 0.50, Hvidbergs (13. B.) 0.70, »National-Tidende«s (15. B.) 5.20, O. C. Olsen & Ko.s (14. B.) 3.90, A. Hallengren 1.00, Eltongs (7. og 8. B.) 2.00, G. (15. B.) 0.25, Triers (14. og 15. B.) 6.10, I. Cohens (6. B.) 4.20, Sivertsens (14. og 15. B.) 3.00, Truelsens (4. B.) 0.75, »Politiken«s (15. B.) 6.00, Carl Lunds (5. og 6. B.) 3.10, »Adresse-Avisen«s (13. B.) 0.75, Kolleger i Køge (2. B.) 2.50, »Dagens-Nyheder«s (11.—13. B.) 3.10, *Komiteen for Fagforeningernes Indsamling* 60.00, Græbes (16. B.) 3.50, Centraltrykkeriet (15. B.) 3.00, i alt **125.37**. Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 1.004.97**.

Endvidere er modtaget fra ovennævnte Komité: 23 Flæskebilletter til nedsat Pris, 12 Smørbilletter og 2 Brødbilletter. RUD. BØHM.

Til **Fagforeningernes Indsamling** til de arbejdsløse har jeg modtaget: Nielsen & Lydiches Tr. (2. B.) 4.00, Quist & Ko.s (3. B.) 1.00, Jørgensen & Ko.s (2. B.) 0.85, i alt **5.85**. Med det tidligere indkomne **Kr. 15.45**. RUD. BØHM.

FORENINGENS MASKEBAL

afholdes i Aften **Lørdag d. 23 Januar** i Seekamps Lokaler, Gammelholm, hvortil forventes talrig Tilslutning af Medlemmerne med deres Damer.

Emilie Svendsens Maskeradegarderobe, Pilestræde 51, anbefales til Deltagerne. Smukke Dragter faas ved Forevisning af Maskerade-Billetten til meget moderate Priser. Garderoben vil være til Stede i Seekamps Lokaler d. 23. Januar.

Ligeledes anbefale vor arbejdsløse Kollega **Hammerich, Gothersgade 99, Stuen,** sit Udsalg af Masker, Næser etc.

Typografernes Sangforening.

Søndag den 31. Januar 1886, Kl. 7½ pr., afholdes i Seekamps Lokale

40-Aars-Festen med Koncert

(under Ledelse af Hr. Kapelmusikus AXEL GULDBRANDSEN og med Assistance af d'Hrr. kgl. Kammermusikus SCHØRRING, kgl. Kammersanger N. J. SIMONSEN*) og Dr. phil. S. SCHANDORPH samt Hr. HOLGER DAHL som Akkompagnatør) og

BAL.

Program.

1. *Korsange:*
   a) H. RUNG: Danmark mit Fædreland.
   b) H. KJERULFF: Norges Fjelde.
   c) G. WENNERBERG: Hör oss, Svea.
2. *Solo for Violin.* Hr. Kammermusikus SCHØRRING.
3. *Solo for Baryton.* Hr. Kammersanger SIMONSEN.
4. »*Stine bliver Gaardmandskone*«. Oplæses af Hr. Dr. phil. S. SCHANDORPH.
5. *Korsange:*
   a) C. MALMQVIST: Sang af »Hjortens Flugt«.
   b) A. SÖDERMANN: Marsch af »Bryllupet paa Ulfsbjerg«.

---

6. *Korsange med Orkester:*
   a) J. P. E. HARTMANN: Kor af »Olaf den Hellige«.
   b) ROBERT ALLEN: Løft dit Hoved, Du raske Gut.
7. *Solo for Baryton.* Hr. Kammersanger SIMONSEN.
8. *Solo for Violin.* Hr. Kammermusikus SCHØRRING.
9. EDVARD GRIEG: *Landkending* (for Solo [Hr. SIMONSEN] Kor, Piano og Orkester).

Billetter til Koncerten à 75 Øre faas hos Medlemmerne paa Trykkerierne.

Balbaand à 1 Kr. for Herrer og **50 Øre** for Damer faas i Salen efter Koncertens Slutning.

Ballet varer til **Kl. 5. — Stort Orkester.** STYRELSEN.

*) Dagspressen anmodes om ikke at offenliggøre Assistancen.

Dansk typografisk Forening.

At den i sidste Nr. af »Typ.-Tid.« omtalte Nedsættelse af Rejseunderstøttelse i »Svensk Reshjelpskassa för typografer och stilgjutare« **ikke** gælder for Medlemmer af »Dansk typ. Forening«, som rejse i Sverig, meddeles herved.

Typograf Hr. TH. M. SØRENSEN vil ved Henvendelse til Hovedbestyrelsen faa Restbeløbet af den ham tilkomne Rejseunderstøttelse for Routen Halmstad-Göteborg udbetalt.

Aarhus, d. 19. Januar 1886.

A. G. WEBER,
Formand.

Den i den forløbne Uge i Lokalforeningerne skete Til- og Afgang er:

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Hillerød (Lyngby), HANS MARIUS HANSEN (sidst arbejdet i Aahus).
Aalborg, JØRGEN JENSEN (Medlem af »Den typ. Forening«).
do. NIELS ANDERSEN, Medlem af do.
do. LORENTZ LEMPKE, Medlem af do.
Aarhus, ALEXANDER NIELSEN (Medlem af »Norsk Centralforening for Bogtrykkere).

Bortrejste Medlemmer:

Aarhus, PETER KNUDSEN SCHIBYE, arbejdsløs.
do. HANS JESSEN, arbejdsløs.
do. CHRISTIAN RYDAHL til Løgstør.
do. CHRISTIAN HANSEN-MAARE, arbejdsløs.
do. MICHAEL PETER CRAMER, arbejdsløs.

Brevkasse.

O. V. Hansen: Næste Nr.

KUNDGØRELSER.

I à 2 Typografer

kan faa et 2 Fags møbleret Værelse til Leje med 2 Senge, og om ønskes hel og delvis Kost hos en Kollega, Øehlenschlægersgade 48, Stuen til højre.

Provinsbogtrykkeri til Salg.

Et i god Drift værende Provinsbogtrykkeri, der er rigt forsynet med Skrifter og har 2 Hurtigpresser, kan erholdes til Købs paa billige Vilkaar eller i Mangel deraf i Forpagtning eller til Leje straks eller til 1. April. Det bemærkes, at Trykkeriet har været etableret i ca. 40 Aar. Billet, mrkt. »1886«, modtager Bladets Kontor.

En ung Typograf søger Plads snarest mulig. Vedkommende er forsynet med gode Anbefalinger fra Ind- og Udlandet og kan paatage sig Korrekturlæsning i Tysk. Billet, mrkt. »100«, bedes indlagt paa dette Blads Kontor.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 5. | København, den 30. Januar 1886. | 13. Aargang.

En Konflikt i Aalborg.

Det af Hr. Redaktør SIMONSEN her i Byen oprettede Bogtrykkeri har allerede været hjemsøgt af Stridigheder mellem Arbejdsgiver og Arbejdere. Man havde sagtens paa Forhaand ventet sig Humanitet og Hensynstagen over for Arbejderne i et saa demokratisk Foretagende som »Aalborg Folketidende«, og dette var maaske Grunden til, at man i en særlig Grad følte sig skuffet, da det modsatte viste sig at være Tilfældet. Nær havde »Folketidenden« kommet til at dele Skæbne med »Jyllandsposten«, da Sætterne under den første Del af Konflikten optraadte meget resolut, men under den sidste Del af samme troede, at Handling vilde være forgæves, og Resultatet blev da, at Trykkeriet ikke blev blokeret. De ny ankomne Sættere blev straks indbudne til et Møde om Aftenen, hvor Sagen behandledes, og det henstilledes til deres kollegiale Anskuelse, hvorledes de burde forholde sig, da de Opsagte havde Aalborgkollegernes Sympathi paa deres Side. Nedenstaaende Referat af Mødet vil sikkert kunne belyse Situationen tilstrækkeligt.

* * *

Tre af de om Formiddagen ankomne Sættere var til Stede. — TH. MADSEN overtog Dirigentposten. — JUL. HANSEN fik straks Ordet paa de ny ankomnes Vegne. Sammen med Bøhm i København var »Aalborg Folketidende« bleven beregnet, samtidig med at Sætterantallet var opgivet til 5 eller $5^1/_2$ Mand, idet foruden 3 Sættere tillige en Forbundter og 1 Lærling samt Trykkeren, Ombrækkeren og Redaktionsmedhjælperen assisterede ved Bladets Sætning. Da Bladet nu foruden 1 Kolumne staaende Sats indeholdt 15 Spalter à 97 Linjer skudt Korp. med 43 Bogstaver pr. Linje, skulde der altsaa daglig sættes henimod 300 Linjer pr. Mand, hvilket Taleren ikke ansaa for uoverkommeligt. Man var antaget til Beregning 28 Øre, og da det i København ikke vidstes, at Trykkeriet var blokeret af Foreningen, havde man ikke betænkt sig paa at tage de tilbudte Pladser, da Hr. Bøhm, samtidig med at have anbefalet Pladserne, havde fordømt de tidligere Sætteres Optræden, efter de Oplysninger, han havde faaet. — N. L. CHRISTENSEN (Lokalforeningens Formand) betonede, at Trykkeriet ikke kunde blokeres af »Dansk typ. Forening«, hvis Love ikke hjemlede saadant; dersom dette Skridt havde været foretaget, maatte det have været enten af det vedk. Personale selv eller af »Aalborgs Typografer«. Dette var ganske vist en Mangel ved Foreningen, men Taleren trøstede Forsamlingen med, at Tilfælde som dette netop krævede en Reform, og at deres Tal, der forlangte en saadan, stadig blev større. Naar Lønningsspørgsmaalet havde trængt sig frem i »Folketidende«s Trykkeri, var det kun indirekte og væsenlig foranlediget ved Firmaets egen Optræden. Firmaet ansaa nemlig 16 Kr. om Ugen for passende, men saa vidt Taleren vidste, var Sætterne kun gaaede ind herpaa med Udsigt til en snarlig Forhøjelse. Allerede ved Sætningen af det første Prøvenumer havde Firmaet gjort Ophævelser, idet det kun havde udbetalt en Sætter, som ved velvillig Imødekommen var bleven overladt Trykkeriet som Hjælp, den af ham forlangte Betaling, 50 Øre i Timen for Natarbejde, efter Udtalelser, som ikke varslede et godt Forhold i Fremtiden. Nogle Uger senere tilbød Udgiveren samme Sætter Plads til den før nævnte Ugeløn, hvilket Tilbud denne modtog i Forventning om varigere Beskæftigelse, end den, han havde. Forholdet bedredes dog ikke. Sætterne bestilte ikke nok, Arbejdet blev daarlig udført, Samtale i den tilstaaede halve Frokosttime gav Anledning til uberettigede Udtalelser fra Principalens Side o. s. v.; — at Sætterne ikke fandt dette paa sin Plads, kan Ingen indvende noget imod, og at deres Uvilje herover gav sig til Kende en skøn Dag, da de særlig mente at have gjort deres Pligt, idet der efter Principalens Udregning var præsteret ca. 330 Lin. gennemsnitlig for de 3 Sætteres Vedkommende, er let forstaaeligt, da de atter den Dag modtog en ny Tilrettevisning. Imod disse irriterende Angreb havde den tidligere omtalte Sætter, Thorvald Nielsen, stillet sig i Skranken med sine *Kollegers Billigelse,* og navnlig fremhævet, at Intet vilde være kærere, end om man kunde komme paa Beregning, hvorved man haabede, at kunne vise, at alle disse Anker var ubeføjede. Efter 4 Dages Arbejde i det nye Blad blev Nielsen opsagt og 28-Øres Beregning indført, uden anden Aftale. Ved et Møde af Kollegerne her i Byen blev denne Sag fremdraget, og man enedes om at søge Opsigelsen taget tilbage, da den eneste Grund til denne kun kunde være, at Vedkommende havde hævdet sine Kollegers Interesser. Mandagen derpaa rettede Bladets Redaktionssekretær et nyt Angreb i Smag med de tidligere mod Sætterne. Efter gentagne Henvendelser om en Undskyldning samt en Tilbagetagelse af Nielsens Opsigelse, fik Sætterne, hvad det sidste angik, samme Aften et bestemt Afslag. Arbejdet nedlagdes derefter straks. Bladets Trykker, som havde holdt sig udenfor Bevægelsen, anmodede derefter Sætterne om Tilladelse til at forsøge en Mægling, hvilket førte til det Resultat, at Principalen ønskede at konferere med Taleren, og efter flere Timers Forhandling tog Hr. Simonsen Opsigelsen tilbage. Et Telegram om at blokere Trykkeriet blev saaledes ikke afsendt. Hr. Simonsen holdt imidlertid sit Ord paa den Maade, at han Lørdag Aften gav samtlige Sættere Valget: enten at gaa straks eller om 8 Dage; vore Kolleger valgte det første. Saaledes var Forholdet, og Taleren henstillede derefter til de ny ankomne, hvorvidt de fandt det foreneligt med deres kollegiale Anskuelser at modtage Pladserne efter de givne Oplysninger. — JUL. HANSEN replicerede. Efter hans Opfattelse vare Pladserne antagelige. Han havde ingen Underretning faaet om, at Trykkeriet var blokeret, og han værgede sig mod Betegnelsen »Blokadebryder«. Taleren gennemgik atter Beregningen og fandt, at der ikke med det Mandskab forlangtes mere Arbejde end i Hovedstaden, men kendte i øvrigt ikke til Forholdene. De Antagne havde i længere Tid været arbejdsløse, nogle af dem var gifte, og de havde overhovedet været i

samme Situation som den Druknende, naar han klynger sig til et Halmstraa. — N. L. CHRISTENSEN maatte fastslaa, at Lønningsspørgsmaalet ikke her var Hovedsagen; Københavns Forening kunde i øvrigt ikke opstille Beregninger for os. Han beviste desuden, at Spalterne indeholdt et større Linieantal end opgivet, og man kunde ikke regne Trykkerens og Redaktionssekretærens samt Lærlingenes Assistance ret højt. — THORVALD NIELSEN fandt, at det som oftest var Sætternes egen Skyld, naar nye Foretagender blev daarlige Arbejdssteder; dette skulde ikke kunne bebrejdes os. Taleren kunde ikke indrømme, at der var handlet saa dumt, som der blev sagt; den eneste Dumhed, der var begaaet, var, at de havde handlet ærligt og stolet paa det afgivne Æresord (Christensen: ikke Æresord!). Naa, Ord da; og skønt vi bagefter kunde indse, at vi havde været for godtroende, stemmede det paa den Tid ikke med vor Anskuelse at konspirere, naar et Tilsagn var givet. Da Principalen tilbød os at gaa straks, antog vi, at det maatte være for sent at forhindre Tilgang her til Byen. Man ønskede nu at høre de ny ankomnes Mening. Sagen kunde mulig reddes endnu, og med denne Mulighed for Øje havde man afsendt et Telegram til København. — Redaktionssekretær ANDERSEN mente, at det var hans Pligt at hjælpe sin Principal ud over indtræffende Forlegenheder. Hans Assistance var højst forskellig bedømt, men han vilde trøste Forsamlingen med, at han kun udførte det Arbejde, han lystede. Der blev betalt Satspris efter Københavns Tarif med Fradrag af 1 Øre (Latter). — J. JENSEN udtalte, at hver af Sætterne i den forløbne Uge havde præsteret mere, end der fordredes i København. — Paa en Forespørgsel af N. P. ANDERSEN erklærede THORVALD NIELSEN, at Sætterne, saa langt fra at have indgaaet paa Tarifen, netop havde protesteret mod Hr. Simonsens delvise Brug af denne. — N. P. ANDERSEN hævdede, at man i Aalborg aldeles ikke arbejdede efter nogen Tarif, saa Tarifspørgsmaalet var uden praktisk Betydning, naar ikke netop Principal og Sættere havde indgaaet Overenskomst med hinanden i saa Henseende. Her var Tale kun om 28-Øres Beregning, ikke om Københavns Tarif. — TH. JENSEN var ikke langt fra at mene, at Principaler opretter Trykkerier for at beskæftige Typografer. Vilde man ødelægge Forretningen? — N. L. CHRISTENSEN imødegik Jensens Anskuelser med Hensyn til Oprettelsen af nye Trykkerier. Typograferne her i Byen havde tænkt at blokere Trykkeriet, som i sin Tid Aarhuskollegerne blokerede »Jyllandsposten«. Principalen havde taget en Sætter fra et Sted, hvor denne stod i Arbejde, og opsagt ham samme Uge — med andre Ord gjort denne Mand arbejdsløs. Havde Sætterne handlet lige saa resolut, da de modtog Opsigelsen, som den Gang de nedlagde Arbejdet, vilde Sagen nu have været i en ganske anden Gænge. — JUL. HANSEN: Hvad ønsker man af os? — N. P. ANDERSEN: At erfare deres Stilling til den foreliggende Sag. — JUL. HANSEN erklærede paa sine egne og Kollegers Vegne, at de vilde blive i Pladserne. — N. L. CHRISTENSEN: Saa er videre Diskussion overflødig. Medens man ikke kunde have noget mod de ny ankomne at sige, da de maatte formenes at være komne i god Tro, mente han nok, at Forsamlingen vilde vide at bedømme d'Hrr., der vidste, hvordan Sagen hang sammen, og som ved forceret Søndagsarbejde havde skadet deres Kollegers Sag. — TH. JENSEN tvivlede ikke paa, at denne Sigtelse gjaldt Andersen og ham, men spurgte dog, om han ved kommende Lejligheder vilde blive ugleset. — N. L. CHRISTENSEN mente at have talt tydelig nok. Til Slutning ønskede Taleren at vide, hvorvidt Forsamlingen, da andet ikke lod sig gøre, var villig til at understøtte dem, der nu alle var blevne arbejdsløse. I saa Fald ansaa han det for heldigst, at en Tillidsmand valgtes med Fuldmagt til at understøtte, hvor der trængtes. — Til denne Post valgtes under Bifaldsytringer N. L. Christensen. Et Tilbud fra Th. Jensen og Andersen om ogsaa at yde Understøttelse, fandt ikke Anklang hos Forsamlingen. — THORVALD NIELSEN bragte paa de Opsagtes Vegne en Tak for udvist Sympathi og Beviser paa godt Kammeratskab i Aalborg, hvorefter DIRIGENTEN hævede Mødet, idet han returnerede denne Udtalelse til »Folketidende«s gamle Sætteres eget Sammenhold og Kollegialitet. —*d* —*n*.

* * *

I den Beregning af Bladet, som foreligger fra København, er ikke taget Hensyn til kompres Sats og Petit, og at der har været stillet for store Fordringer til de 3 Sættere ses bedst af, at man nu agter at antage en 4de. En af de Opsagte fik gennem Personalet Bud om, at Udgiveren ønskede at tale med ham. Da han indfandt sig, opfordrede Udgiveren ham til at indrømme, at han havde handlet overilet o. s. v., i saa Tilfælde kunde han faa sin Plads igen; med Hensyn til sine tidligere Medarbejdere behøvede han jo ikke at have nogen Betænkelighed, da disse nu var spredte omkring til alle Verdens Hjørner. Vedkommende Sætter tog naturligvis ikke mod Udgiverens delikate Tilbud. Og naar man har søgt at bilde Formanden for »Den typ. Forening« ind, at der paa det vedkommende Trykkeri var 2 ældre Lærlinge, saa har den ene ganske vist været ved Faget i $1^1/_2$ Aar (ham har Redaktionssekretær Andersen »skaffet«), men den anden er først kommen i Lære samtidig med, at Trykkeriet er oprettet og er altsaa ganske uden Betydning. — Naar Hr. Bøhm i sit Brev til mig af 20. Januar antager, at den i København antagne Ombrækker endnu den Dag var i København, kan jeg oplyse om, at Vedkommende allerede var her i Byen Mandag den 18. Januar.

Den 26. Januar 1886. N. L. CHRISTENSEN.

* * *

Vi nødsages til at gøre nogle Bemærkninger til foranstaaende Artikel og Referat, da Kollegerne *udenfor* Aalborg ellers vanskelig vil kunne danne sig et nogenlunde klart Billede af de Forhandlinger, som er bleven ført i København og som der flere Gange henvises til.

Onsdag Aften den 13. Januar kom et Medlem til Bøhm og meddelte, at der var tilbudt ham en Ombrækkerplads i »Aalborg Folketidende«, samt at det var Meningen, at hele Personalet skulde erstattes med nye Kræfter, da de, der nu beskæftigedes der, ikke kunde skaffe Bladet — som er en Aftenavis — færdig i rette Tid. Paa Grundlag af det Numer af Bladet, som Vedkommende havde med sig, foretog Bøhm da en Beregning, som sér saaledes ud: 3 Kol. daglig à 5 Spalter à gennemsnitlig 97 Lin. à 42 Bogstaver = 61,110 Bogstaver. Dette Antal divideret med 5 Mand (Ombrækkeren, 3 Beregningssættere og 1 Sætter-Trykker) giver 12,225 Bogstaver pr. Mand; men, bemærkede B., da det maa antages, at hverken Ombrækkeren eller Trykkeren hver for sig kan præstere lige saa meget som en Beregningssætter, kunde Antallet af Sættere kun beregnes med 4, hvilket vilde give et Gennemsnit af *15,277* Bogstaver daglig pr. Mand. En saadan Fordring vilde være urimelig *og anbefalede B. i et Vidnes Paahør vedkommende Sætter, at gøre Simonsen det Forslag at*

beholde hele Personalet samt at engagere ham som fjerde Beregningssætter, hvilket vedkommende Sætter ogsaa var villig til. Dagen efter kom han imidlertid igen og fortalte, at der foruden det ovenfor nævnte Personale var to store Lærlinge beskæftiget i Bladet, hvilket jo rigtignok vilde give et helt andet Resultat. Ny Udregninger, baserede paa $5^1/_2$ Sættere, viste da et Gennemsnit af 11,110 Bogstaver daglig, hvilket var ensbetydende med ca. 240 Linjer paa 14 Cicero, og beregnet med 28 Øre en daglig Fortjeneste pr. Mand af 3 Kr. 10 Øre. Da en saadan Præstation ikke kan kaldes overordenlig og i Særdeleshed da der ikke var indløbet den ringeste Advarsel fra Aalborg, havde Bøhm Intet imod, at Vedkommende overtog den ham tilbudte Ombrækkerplads. Først i Mandags Middags Kl. 1 indløb der Telegram derfra, altsaa efter at saa vel Ombrækkeren som to yderligere engagerede Sættere — Bøhm uafvidende — var rejst til Aalborg. De Ytringer, som den ene af Sætterne paa Mødet i Aalborg har lagt Bøhm i Munden, savner ethvert Spor af Sandhed. RED.

En Henstilling.

Det synes mig at være et trist Indtryk, man faar af Kollegers aandelige Standpunkt, hvis man skal dømme efter Indholdet af »Typ.-Tid.« i denne Tid. Nu har nogle Kamphaner i lange Tider ligget og slidt i hverandre i Tidendes Spalter og optaget den kostbare Plads, væsenligst for at opvarte med gensidige Ubehageligheder i Anledning af en sølle Sag, som almindelige Mennesker i al Rolighed vilde kunne komme ud af. De bider og snærrer ad hinanden og stylter den hele i og for sig ubetydelige Sag saaledes op, at man næsten skulde tro det var en Samfundssag, en Sag, der angik hele vor Velfærd, som om vor Eksistens stod paa Spil!

Jeg skal indrømme, at jeg sandt at sige ikke har *gidet* læse alle disse udtværede Historier om »Hjælpekassen«s Indlemmelse i »Dansk typ. Forening« o. s. v., men jeg skal ikke nægte, at da jeg tvang mig selv til at læse det sidste Nr. (der var jo ikke synderligt andet Stof end Hjælpekassepassiaren), saa begyndte Interessen lidt i mig, rigtig nok kun for *en* Side af Sagen.

Se, hvad nu angaar selve det kedelige Spørgsmaal om »Hjælpekassen«, vil jeg kun raade d'Hrr. til at tage den lidt med Ro, da de jo nok alle sammen kommer nogenlunde helskindede ud over dette »brændende« (Herregud!) Spørgsmaal. Men værre, meget værre, er det rigtig nok, hvad vor klartskuende, dygtige og overlegne Formand for Hovedbestyrelsen med et beundringsværdigt Serblik i sin velskrevne Leder peger paa som en af vore Fremtidsopgaver: »*Oprettelsen af Friboliger*«. — — —

Vi maa dog i Grunden være nogle Allerhelvedes Karle, vi Typografer, tænkte jeg, da jeg saa denne Bebudelse. Og saa oven i Købet en Alderdomsforsørgelse! Og alt det skulde *vi* have! Vi fattige Mennesker, som ofte ikke en Gang kan tjene til det tørre Brød eller faa nogle ordenlige Klæder paa Raden? Hvor dog vor Formand maatte være en god Mand! Ja, jeg har nu for Resten hørt Ideen før ved et Møde, men jeg tænkte det var Spøg. Nu ser jeg, det er Alvor. Lad os derfor være glade ved vor Formand. Han vil give os baade rigelig Sygehjælp og Rejsehjælp og Arbejdsløshedshjælp og Alderdomshjælp og Fribolig og Gud ved hvad paa vore gamle Dage. — — Bare han ogsaa kunde give os Arbejde i vore yngre Dage! Men hvor Pengene skal komme fra, det siger han ikke. Han mener da vel for Pokker ikke, vi selv skal punge ud? Ja, det er ikke godt at vide, for han er jo konservativ, han holder paa det gamle, han vil ikke have »Almisse« (f. Eks. af Staten), nej, fy for den lede! Han tror jo oven i Købet, at vi kommer til at give »Almisse« til Fattigvæsenet. Ja lur ham, den snilde Praktikus. — —

Naa, jeg vil dog ikke være med til at sætte den ærede Formands Lys under en Skæppe. Jeg vil heller ikke være nærgaaende, ej heller tvære den for længe ud. Jeg er for Resten ikke Medlem af den Kasse, hvorom der for Tiden strides indtil Friboligerne og Alderdomsforsørgelsen kommer paa Tapetet. Ikke fordi jeg ikke kan se den overordenlige Betydning af dette »Led af ny Velgerninger mod Standen«, heller ikke fordi jeg er ugift, men fordi jeg synes, vi hellere først og fremmest skulde se at faa klaret de væsenligste Betingelser for, at alt dette Kassevæsen og Stads kan holde i Længden.

Det er nemlig ligesom man vilde dække Typograferne fuldstændig til med alt dette Hjælpekasseri, saa at alle deres Interesser opslugtes deraf. Sjældent ser man en Artikel om, *hvorvidt Foreningen vil til at optræde for at hjælpe Typograferne til bedre Arbejds- og Lønningsforhold.* Skønt Gud skal vide, der er nok at tage fat paa, og der er og har været mange Lejligheder, hvor Kollegerne selv har maattet gøre det uden at kunne faa Understøttelse fra deres Organisation med Raad og Daad. Fordi der er mange Steder, hvor Forholdene er ret respektable og Kollegerne sidder i det som Katten paa Flæsket, saa er der dog ogsaa Steder, hvor en Forbedring kunde anses for i høj Grad nødvendig. Og ofte er det hos Folk, hvis Indkomster kunde tillade en bedre Folkeløn. Hvad siger man f. Eks. til, at en velstaaende Bogtrykker i en jysk By er uforskammet nok til at byde to nylig udlærte 7 — syv — Kroner om Ugen. En saadan kapitalistisk Herre skulde saamænd læres Respekt for Arbejderen og hans Gerning paa en anden Maade. Men det er der ikke meget af hos d'Hrr., fordi de ser, at Typografernes Organisation »kun er en Understøttelseskasse«, som dens nuværende Leder (Gud bedre os!) aldrig bliver træt af at indprente os. Han har formodenlig saa megen Selvkritik, at han véd, at naar Foreningen gaar over til ogsaa at tage Lønningsspørgsmaalet op, saa gaar ogsaa hans Formandsværdighed sig en Tur. Det ligger iøvrigt temmelig nær at indse, at bliver vi ved med alt dette Dannen Kasser og Kasser og atter Kasser, maa Kollegerne paa mange Steder have deres Arbejdsvilkaar forbedrede og have en fast Ledelse, der kan forhindre, at vor materielle Stilling gaar tilbage. Og det kan meget godt lade sig gøre. D'Hrr., der nu sidder paa den grønne Gren, maa kaste noget af deres Egennytte overbord og ikke ræssonnere som saa: »Pokker med de andre, vi har det jo selv godt!« Ellers bygger vi paa gyngende Grund og opnaar aldrig noget egenligt Gode, uden at der gaar noget tabt paa anden Vis.

Derfor er det langt fra hyggeligt at se alt dette Napperi om Kasser og se Organet fyldt med det hver Ugedag. Hr. Weber eller nogen anden maa ikke tro, at de kan aflede Opmærksomheden fra det her paapegede indgribende Spørgsmaal, og dermed forhale Sagen, ved at slaa om sig med Alderdomsforsørgelse og Friboliger, som han hellere skulde se at faa bygget oppe paa Maanen, for vi andre faar da ikke Raad til det for det første her nede paa denne syndige Jord.

En Proletar.

Forskelligt.

»**Ny typografisk Forening**« har udsendt sin Medlemsfortegnelse. I Følge denne fandtes der den 1ste Januar 134 Medlemmer — det er en Tilgang siden Foreningens Stiftelse af 29. Med Hensyn til Medlemmernes »sociale Stilling« fordeler disse sig som følger: Principaler: 9, Faktorer: 8, Sættere med en Ugeløn af 35 Kr.: 16, andre Sættere med fast Ugeløn: 23, Sættere med Drenge: 13, Kontorister: 2, Beregningssættere: 62, Trykkere: 1. Af de 62 Beregningssættere indtager mindst 40 »livsvarige« Pladser, hvorimod der som »arbejdsløs« er opført — 1.

— »**Typografernes Hjælpekasser**«. I Følge en udsendt Løbeseddel fra Kassernes Styrelse modtager d'Hrr. LINDBERG og C. LASSEN *ikke* et muligt paa dem faldende Genvalg. I deres Sted har, som det ses af nærværende Nr., et Antal Kolleger opstillet d'Hrr. P. L. PEDERSEN som Styrelse og CHARL. THOMSEN som Revisor. — Stemmesedlerne maa være indleverede senest Torsdag den 4de Februar.

— **Sangforeningens 40-Aarsfest** i Morgen synes at skulle blive et Glanspunkt i denne Forenings Historie, og efter hvad vi har bragt i Erfaring, er der al Udsigt til »udsolgt« Hus. Vi maa indrømme, at det Program, som Foreningen byder paa, langt fyldigere end mange kraftige Ord vil friste til at overvære Koncerten — og desuden kunde Sangerne ovenpaa de opslidende Prøver nok trænge til en lille Opmuntring i Form af et godt Besøg. Det har i Øvrigt været nødvendigt at foretage nogle Forandringer i Programmet begrundet paa »De spanske Studenter«s Opførelse paa det kgl. Theater.

Den typografiske Forening.

NYE MEDLEMMER:

THORVALD FREDERIK MADSEN, Trykker (udlært den 1. Januar 1886 hos Rasmussen & Olsen; arbejder samme Steds).

MORITZ BEHRENDT (har tidligere været Bogtrykker her i Byen; J. Henriksen).

Indvendinger imod Optagelsen maa ske senest 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

UDSLETTET:

RASMUS RASMUSSEN (hos Rasmussen & Olsen) paa Grund af Restancer.

Typografernes Hjælpekasser.

Undertegnede Medlemmer af »Typografernes Hjælpekasser« tillader sig herved at foreslaa følgende Medlemmer til de ledige Poster i ovennævnte Kasser:

Styrer: **P. L. Petersen,** I. Cohen. *Revisor:* **Charles Thomsen,** »Berl. Tidende«. *Kasserer:* **N. Hansen,** C. Lund.

F. K. Madsen, Centraltrykkeriet. **A. F. Dahlin,** »Dagbladet«. **Chr. Louw,** N. Cohen. **Chr. Clausen,** »Dagens Nyheder«. **N. P. Arvedsen,** »Avisen«. **F. A. Pødenphant,** Keilgaard & Sørup. **E. Jacobsen,** »National-Tidende«. **E. Wendt,** Græbe. **E. H. Rasmussen,** Hoffensberg & Trap. **L. D. Petersen,** Hvidberg. **A. M. V. Møller,** S. L. Møller. **J. C. Nielsen,** Hansons Stempelfabrik. **Chr. Mathiesen,** Nielsen & Lydiche. **C. L. Nilsson,** Rasmussen & Olsen. **L. Fuchs,** Trier. **F. F. Nielsen,** O. C. Olsen & Ko. **Vald. Ewald,** Knudtzon. **Chr. Kryger,** Jørgensen & Ko. **N. Bryn,** Bording. **R. Th. Andersen,** »Social-Demokraten«. **Jul. Gravesen,** Thiele. **C. E. Wermund,** Bagge. **Viggo Holm,** Truelsen.

Typografernes Sangforening.

Søndag den 31. Januar 1886, Kl. 7½ pr., afholdes i Seekamps Lokale

40-Aars-Festen med Koncert

(under Ledelse af Hr. Kapelmusikus AXEL GULDBRANDSEN og med Assistance af d'Hrr. kgl. Kapelmusikus VIGO ANDERSEN, Hr. TOLDERLUND og Dr. phil. S. SCHANDORPH samt Hr. HOLGER DAHL som Akkompagnatør) og **Bal.**

Program.

1. *Korsange:*
   a) H. RUNG: Danmark mit Fædreland.
   b) H. KJERULFF: Norges Fjelde.
   c) G. WENNERBERG: Hör oss, Svea.
2. *Solo for Fløjte.* Hr. Kapelmusikus VIGO ANDERSEN.
3. *»Stine bliver Gaardmandskone«.* Oplæses af Hr. Dr. phil.
4. *Korsange:* S. SCHANDORPH.
   a) C. MALMQVIST: Sang af »Hjortens Flugt«.
   b) A. SÖDERMANN: Marsch af »Bryllupet paa Ulfsbjerg«.
5. *Korsange med Orkester:*
   a) J. P. E. HARTMANN: Kor af »Olaf den Hellige«.
   b) ROBERT ALLEN: Løft dit Hoved, Du raske Gut.
6. *Solo for Baryton.* Hr. TOLDERLUND.
7. *Solo for Violin.* Hr. Kapelmusikus VIGO ANDERSEN.
8. EDVARD GRIEG: *Landkending* (for Solo [Hr. TOLDERLUND] Kor, Piano og Orkester).

Billetter til Koncerten à 75 Øre faas hos Medlemmerne paa Trykkerierne.

Balbaand à 1 Kr. for Herrer og **50 Øre** for Damer faas i Salen efter Koncertens Slutning.

Ballet varer til **Kl. 5. — Stort Orkester.**

»Alle uafsatte Billetter bedes medtagne i Aften.

Ærede Medlemmer, der ikke har faaet tilstillet Billetter, bedes afhente disse i Aften i Lokalet, Pilestræde 32. STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Bortrejste Medlemmer:

Næstved, GEORG ANTON LOHMANN.

Kolding, TH. SCHOU, arbejdsløs.

Nykøbing, FRED. ULRIK HANSEN, Næstved, MIKKEL NIELSEN, København, arbejdsløse.

Brevkasse.

Flere Indsendere: Forhaabenlig i næste Nr. — *Bidragslisterne til de arbejdsløse* ligeledes.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 6. | København, den 6. Februar 1886. | 13. Aargang.

Atter en Konflikt.

Sjældent er vel en Konflikt sat i Scene med en større Letsindighed end den, der i Mandags er udbrudt i FERD. FJELDSØES Bogtrykkeri, og sjældent er vel Tarifens klare Ord bleven kuldkastet med mere Nonchalance, end det er sket af nævnte Trykkeris Ejer, Hr. O. Fjeldsøe. Vi skal i Efterfølgende i al Korthed meddele Grunden til denne Konflikt, en Grund, som, ihvorvel den kun kan fremkalde et medlidende Smil hos enhver uhildet Iagttager, dog er i Stand til at medføre indgribende Følger for de to typografiske Foreninger her i Byen.

Mandagen den 1ste Februar henvendte Personalet sig gennem Faktoren til Hr. Fjeldsøe om Tilladelse til i Anledning af en lille Sammenkomst at holde 2 Timer længere Middag end sædvanlig. *Tilladelsen blev given,* og Faktoren — der i Paranthes bemærket er Medlem af »Ny typografisk Forening« — overværede Sammenkomsten (i Anledning af en Fødselsdag). Kl. 4 skulde Personalet atter være paa Arbejde; men Stemningen var ikke ubetinget for at arbejde mere den Dag, og da Faktoren mente at kunne faa Tilladelsen udvidet til ogsaa at gælde Resten af Dagen, slog man sig til Ro med Løfte om at komme, naar der blev sendt Bud, eller erstatte den tabte Tid med Overarbejde en anden Dag. Faktoren gav Møde paa Trykkeriet Kl. $4^1/_4$; men hans Ord til Hr. Fjeldsøe førte kun til, at han fik bestemt Ordre til at afskedige Personalet øjeblikkelig, uden Opsigelse; Faktoren opsagde da sin Plads i Anledning af dette Tarifbrud for at forlade Trykkeriet samtidig med Typograferne, hvilken Opsigelse blev modtagen. En senere Samtale førte ikke til noget andet Resultat, ligesom det heller ikke Dagen efter, da Lønnen for Mandagen udbetaltes, og en skriftlig Protest i Anledning af den øjeblikkelige Afskedigelse overgaves Hr. Fjeldsøe, var muligt at bevæge denne til at forandre sin Beslutning.

Tirsdag Eftermiddag henvendte Formanden for »Den typografiske Forening«, ledsaget af et Styrelsesmedlem, sig til Hr. Fjeldsøe, for om muligt at bringe Sagen i Orden igen, event. at forlange Tariféns § 19 overholdt. Da disse Forhandlinger imidlertid ikke gav noget tilfredsstillende Resultat, var Styrelsen nødsaget til at erklære Trykkeriet for blokeret. Omtalte § 19 forlanger nemlig udtrykkeligt en Opsigelsesfrist af 8 Dage samt at Opsigelsesdagen skal være en Lørdag (det vil altsaa sige, at Opsigelsen skal gælde fra Lørdag til Lørdag). Ved den øjeblikkelige Afskedigelse har Hr. Fjeldsøe saaledes gjort sig skyldig i et aabenbart Tarifbrud og paa Grund af dette er altsaa Blokaden bleven erklæret.

Af denne korte, men til Gengæld korrekte Fremstilling vil man kunne se, at vi er berettiget til at kalde Konflikten letsindig iværksat fra Hr. Fjeldsøes Side, thi selv om han var bleven irriteret over, at Arbejderne overskred den dem givne Tilladelse til at blive længere borte, havde han dog ingen Grund til at afskedige dem øjeblikkelig, og dette saa meget mindre, som han oftere har udtalt sin absolute Tilfredshed med det Personale, han havde samlet sig. Vilde han endelig »straffe« dem for deres længere Udeblivelse, kunde han i Følge § 18 mulktere Sætterne med 40 Øre pr. Time.

Udsigter.

I.

Naar man vil gennemblade Fattigvæsensstatistiken fra gamle Dage indtil nu, vil man komme til det Resultat, at samtidig med at Indbyggerantallet stiger, stiger ogsaa Landets Rigdom, men samtidig stiger ogsaa i en uforholdsmæssig stor Grad Fattigdommen i den arbejdende Klasse. Grunden hertil ligger klar nok for mange Arbejderes Vedkommende, idet de stadige Opfindelser paa Maskinteknikens Omraade gør dem fra Haandværkere til Fabrikarbejdere, og de stedse forbedrede Konstruktioner af Maskinerne i mange Fag gør mange Hænder overflødige.

At for vort Fags Vedkommende Kastenbeinerne er én af Aarsagerne til den nuværende Arbejdsløshed, vil vist ingen nægte. Disse Maskiner er nu i København indført hos Ferslew, Schultz og O. C. Olsen, og betjenes alle Steder udelukkende af Kvinder, der jo som bekendt

er en meget billig, om end ikke altid fordelagtig Arbejdskraft.

Men den væsenligste Aarsag er dog Lærlingeuvæsenet. Da det i vort Fag er let, i en forholdsvis kort Tid at lære en Dreng hurtig at stable skær Sats op, og da der, navnlig i de fleste Provinstrykkerier, ikke trykkes stort andet end en Avis, saa er mange virkelige eller titulære Bogtrykkere egoistiske og samvittighedsløse nok til at benytte sig deraf, uden at bekymre sig om, hvorledes det senere skal blive den unge Typograf med de utilstrækkelige faglige Kundskaber, han har erholdt, muligt at bjærge Føden. Nu kan jo enhver Stentrykker, enhver Posefabrikant med Borgerskab som Bogtrykker, en Digeltrykspresse og en Miniaturreol med Skrift, oplære Typografer, og man har nok ogsaa Eksempler paa, at det sker.

Det er denne uforholdsmæssige store Drengeflok, som udlæres i vort Fag, der er Hovedgrunden til den store Arbejdsløshed; og hvor sundhedsnedbrydende Faget i sig selv er, og hvor slette mange Arbejdslokaler er, lykkes det dog ikke at slaa et forholdsvis saa stort Antal Typografer ihjel, som der bliver skabt.

For at man ikke skal beskylde os for at omgaas letsindig med Kendsgerningerne skal vi først se, hvorledes Lærlingevæsenet var i 1881, da Truelsen skrev sin Statistik, senere vil vi se efter, hvorledes det nu er, haabende at nogle af vore Provinskolleger nok vil hjælpe os med Hensyn til Lærlingeforholdet og hvilket Arbejde Drengene har, saa skal vi se, at Udsigterne hverken for os eller for vore vordende Kolleger er lyse og lystelige.

Vi begynder med vor gamle Ven, Chr. Birch; hans Virksomhed var ikke stor i 1881; han havde kun en Sætter og to Drenge, senere har han som bekendt svunget sig op til en Gang at have elleve Drenge. Men alene en Sætter og to Drenge er, for at bruge et mildt Udtryk, uheldigt. N. G. Calbergs Personale var akkurat af samme Beskaffenhed som Birchs. Saa kommer Elvius med 3 Sættere og 3 Drenge, Eriksen 1 Sætter og 2 Drenge, Fjeldsøe 6 Sættere og 4 Drenge, N. Herdahl 2 Sættere og 2 Drenge; nu har han kun en Sætter i Ny og Næ, ellers udelukkende Drenge; Hvidberg havde den Gang 1 Sætter og 2 Drenge, Oettinger 2 Sættere og 4 Drenge, Ludv. Petersen ingen Sætter og en enlig Dreng, Qvist 3 Sættere og 4 Drenge, Salomon 4 Sættere og 5 Drenge, og endelig Wennstrøm 1 Sætter og 3 Drenge. 12 Trykkerier, 25 Sættere og 34 Drenge!

Hvis saa endda de øvrige Trykkerier havde et forholdsvis mindre eller et passende Antal Lærlinge, men det er desværre ikke Tilfælde.

Og dog er København ikke værst med Hensyn til Lærlingeuvæsenet; Forholdet stiller sig langt ugunstigere i Provinserne.

Paa Sjælland var der 1881 i Følge Truelsens Statistik 30 Trykkerier med 64 Sættere og 58 Drenge. Trykkere og Trykkerlærlinge er intetsteds regnet med.

Conrad Hansen i Hillerød bærer Prisen; han havde 1 Sætter og 4 Drenge og Arbejdet i Trykkeriet er opgivet som »»Holbæk-Posten« og lidt Akcidenser«. Der behøves ingen Komentar! Villerup i Vordingborg havde 1 Sætter og 3 Drenge, og efter de statistiske Oplysninger lærte Drengene ogsaa at dreje Maskinen. Saa har vi 6 Trykkerier, hvor der arbejder flere Drenge end Sættere, 12, hvor der er lige mange af hver, Resten forholder sig som 1 til 2 og 1 til 3.

I Jylland fandtes 45 Trykkerier med 119 Sættere og 105 Drenge. Brødrene Backhausen i Aarhus havde 1 Sætter og 4 Drenge; det samme Forhold var tilstede i Eibeschütz's Efterfølgers Trykkeri i Fredericia. I de to Trykkerier i Grenaa var der i det Hele 2 Sættere og 5 Drenge.

Paa Fyen var der 12 Trykkerier med 36 Sættere og 29 Drenge. Den mest fremtrædende var Engsig-Krarup i Assens med 1 Sætter og 3 Drenge.

Paa Lolland, Falster og Smaaøerne er der 13 Trykkerier, 27 Sættere og 28 Drenge. Paa Bornholm 4 Trykkerier med 7 Sættere og 7 Drenge.

I Provinserne fandtes altsaa i det Hele 104 Trykkerier med 253 Sættere og 227 Drenge. Det var i 1881! Det er Følgerne af de Herrer Provinsbogtrykkeres Hensynsløshed lige overfor deres Lærlinge og hele Standen, deres unødvendige Kniberi og Egennytte, som de danske Typografer for Øjeblikket og vist nok i lange Tider maa lide under.

Vi skal i et følgende Numer se, hvorledes Forholdene er nu for Tiden; men vi kan paa Forhaand trøste vore Kolleger med, at Udsigterne ikke er glimrende.

Typografernes Sangforening.

I Søndags afholdt Sangforeningen sin 40-Aarsfest i Wittmacks & Riises Lokale paa Gammelholm. Hvis der havde været en rød Lygte med »Alt er udsolgt«, maatte den absolut have været hængt ud; thi ingensinde har Sangforeningen vist paa én Aften samlet saa mange Venner og Tilhørere, og ingensinde har den vist nok sunget saa smukt som i Søndags — det mente alle. — Assistancen var fortrinlig: Dr. phil. SCHANDORPH oplæste under Munterhed sin Novelle »Stine bliver Gaardmandskone«, Hr. TOLDERLUND sang kønt og hjærteligt tre Kærlighedssange og Kapelmusikus VIGO

ANDERSEN spillede en Romance for Fløjte og Ciardis »Carneval russie«; den sidste var en Leg af Fløjtetoner, hvortil Tilhørerne lyttede smilende og beundrende, for da de sidste Toner var forstummede at bryde ud i en Bifaldsstorm, hvorfor Kunstneren tre Gange maatte frem og takke.

Efter Koncerten tog Ballet sin Begyndelse. Nu var der maaske nok mange af de Unge, der ønskede Salen havde været dobbelt saa stor; men Miraklernes Tid er forbi, derfor var det unyttigt at ønske højt.

Stemningen ved Bordet var særdeles livlig. Kassereren, Hr. CARLSEN, bød Velkommen, og derefter gik Sang og Tale Slag i Slag. Efter en Sang af A. talte ALB. AUENER for Sangforeningen. Imidlertid var der fra Hovedbestyrelsen for »Dansk typ. Forening« i Aarhus kommen en Hilsen, som Carlsen oplæste, og som blev modtagen med Bifald. Efter en Sang for »Mindernes Mænd« af Vilh. T. talte JULIUS ANDERSEN. En morsom Vise af Vald. H. blev sungen, jævnlig afbrudt af Latter, og efter denne talte Dirigenten, Kapelmusikus Guldbrandsen, for de Assisterende. Efter en Sang for Dirigenten, morsom og lidt lokal, men betydningsfuld derved, at de fremmede Gæster, som havde hørt Foreningens Præstationer og nu af Visen fik Besked om, hvorledes Livet i Foreningen var paa Prøveattenerne, maatte indrømme, at Sangforeningen havde Ret til at sætte Pris paa sin Dirigent, og at det ikke var mere end billigt, at han fik en særlig Sang ved Bordet. Talen for Dirigenten holdt Faktor LIND. C. AUENER og GEORG SMITH, Sangforeningens Æresmedlemmer, takkede fordi de var bleven mindede i Sangen og Talen, Auener med et Par hjærtelige Ord, Smith ved at synge sin gamle Dacapovise »Lasse og Masse«. Efter en humoristisk Sang for Damerne af ERIK BØGH talte R. TH. ANDERSEN i samme Aand. BØHM talte for Sangerne. En ekstra Vise af 339 — »En Skaal for Mændene« —, som udmærkede sig ved sine flotte Rim, blev omdelt og sungen, hvorefter RUD. JACOBSEN talte.

Og saa gik Dansen atter lystigt til næste Morgen.

Korrespondance.

Horsens Lokalforening holdt Generalforsamling Lørdag Aften den 23. Januar. Saa godt som alle Medlemmer var mødte. Ämnet for Forhandlingen var Drøftelse af »Typografernes Hjælpekasse af 1885«, hvorom Diskussionen var livlig. Alle var enige om, at man burde kende lidt til de statistiske Oplysninger, der var tagne i Betragtning ved Udarbejdelsen af Lovene for Hjælpekassen, og som det var en Nødvendighed at kende, særlig for de yngre Medlemmers Skyld, af den Grund, at disse helst bør kunne danne dem en Mening om, hvor det vil være billigst og solidest at assurere sig, enten ved Hjælpekassen eller ved et almindeligt Livsforsikringsselskab. At ældre Kolleger foretrækker Hjælpekassen i sin nuværende Form, var naturligt. Men ogsaa disse skal gærne have lidt Garanti for, at de yngre ikke i Tidens Løb falder fra eller undlader at indmelde sig, enten af den ene eller anden Grund, hvilket jo vil bevirke, at den Hjælp, der kan ydes, bliver forholdsvis for lille og for dyr af Hensyn til, at Dødeligheden sikkert kan paaregne som f. Eks. en Snes Aar at blive ret betydelig, da det maa erindres, at det langt overvejende Flertal af Provinstypograferne er i 20—30-Aars Alderen. En ældre Kollega fandt det ikke urimeligt, om de Ældres Kontingent blev sat lidt højere end de Yngres; han gik nemlig ud fra, at der saa vil være mere Sandsynlighed for, vedblivende at holde de Unge til Hjælpekassen, som dog særlig ved dem skal holdes oppe. — De Tilstedeværende var enige om, at Hjælpekassen bør arbejde selvstændig, i hvert Fald indtil lidt Erfaring var indvunden paa dette Omraade, og at det skal være frit for Enhver, om han vil være Medlem af denne eller ej, da Tvang i saa Henseende vist vil være mindre heldig, og da navnlig overfor de, der allerede andet Steds har livsassureret sig. — Forinden en almindelig Indmeldelse finder Sted fra Horsens-Kollegerne, ønsker man, at Bestyrelsen for Hjælpekassen i vort Organ offenliggør det detaillerede statistiske Materiale, der er lagt til Grund for Hjælpekassens Oprettelse.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Nye Indmeldelser. Slagelse, den 13. Januar: W. Abrahamsen, C. Bressendorf, Em. Melberg, A. Olsen, C. Olsen, Johs. Uhrbrand — alle fra 1. November 1885. Endvidere: H. Melhede, Chr. Nielsen, O. Olsen — fra 1. Januar.

Rudkøbing, d. 18. Januar: C. C. E. Christensen, C. C. G. Hansen, Olaf Rye Hintze, H. Høgsted, S. Lang, J. C. C. Rasmussen — fra 16. Januar.

Køge, den 19. Januar: P. C. Andersen, L. Jensen, Anth. Larsen og A. Madsen.

Kolding, den 25. Januar: Fønss, U. Petersen, Raben, Sørensen, Red. Thuesen.

Aarhus, den 18. Oktbr.: J. Benzin.

Nye Indmeldelser modtages fremdeles.

Udmeldt: J. Hald, Aarhus.

Rettelse: I 1ste Medlemsliste Nr. 1 mangler G. Iversen, Aarhus, indmeldt d. 18. Oktober.; i samme Stykke staar *K.* Terkelsen, skal være *R.* T. I Nr. 3 staar anmeldt O. Chaodi, skal være *C. H. Claudi.*

Forskelligt.

Maskeraden forrige Lørdag gik over Forventning godt. Paa Grund af den store Arbejdsløshed havde man halvvejs været bange for, at den muligvis vilde »arbejde« med Underballance, imidlertid viser de indkomne Kontramærker, sammenholdt med Udgifterne, et Overskud af henimod 20 Kr., som i Følge derom tagen Bestemmelse skal tilflyde det frivillige Fond. En i Øjne faldende Omstændighed, nemlig Manglen paa komiske Masker, kunde næsten friste til at antage, at Sindene i Aar langt mere var oplagt til Alvor end til muntert Skæmt, hvormed der dog ikke skal være sagt, at der herskede en Bedemandstone — tværtimod — Morskaben var kun ikke saa støjende som det ellers plejer at være Tilfældet ved Maskeballer. Det store Antal af meget smukke Damedragter og en Del ret kønne Herredragter, som denne Gang var repræsenterede, fortjener at nævnes.

Den typografiske Forening.

NYE MEDLEMMER:

THORVALD PETERSEN, Trykker (tidligere Medlem; N. Cohens Trykkeri).

AUGUST PETERSEN (udlært i 1883 hos Henrik Jensen; arbejder samme Steds).

C. F. B. KIRCHHEINER (har tidligere været Medlem; Vilh. Nielsen).

Indvendinger imod Optagelsen maa ske senest 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

MEDLEMMER TILTRAADTE FRA EN GENSIDIG FORENING:

PETER KNUDSEN SCHIBYE (sidst arbejdet i Aarhus; O. C. Olsen).

H. JESSEN (sidst arbejdet i Aarhus; Truelsen).

C. STEENSEN (sidst arbejdet i Varde; Hoffensberg).

FERDINAND NIELSEN (sidst arbejdet i Randers; Græbe).

Den halvaarlige Generalforsamling

afholdes Lørdagen den 27de Februar, Aften Kl. 10.

Foreløbig Dagsorden: 1. Styrelsen giver den lovbefalede Meddelelse om det forløbne Halvaar. — 2. Forelæggelse og event. Godkendelse af Regnskabet for 2. Halvaar 1885. — 3. Budgettet. — 4. Valg af Formand, Næstformand, Styrelse, Suppleanter, Kasserer, Revisorer samt 3 Repræsentanter i Bladet »Social-Demokraten«.

Event. Forslag til denne Generalforsamling indkaldes herved til den 20. Febr. STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: N. Cohens Tr. (14. og 15. B.) 7.85, Komiteen for Fagforeningernes Indsamling (2 B. 22.40, 3. B. 18.00) 40.40, Knudtzons Tr. (2. og 3. B.) 2.00, »Avisen«s (16. og 17. B.) 5.00, Lunos (2. B.) 4.35, »Politiken«s (16. og 17. B.) 11.50, Allers (14. B.) 3.00, »National-Tidende«s (16. og 17. B.) 10.20, S. L. Møllers (7. og 8. B.) 3.45, G. (16. og 17. B.) 0.50, Kolleger i Køge (3. og 4. B.) 5.00, en forhenværende Kollega i Køge 2.25, O. C. Olsen & Ko.s (15. og 16. B.) 5.85, Hvidbergs (14. og 15. B.) 1.60, Schiellerups (16. og 17. B.) 1.00, Keilgaard & Sørups (7. og 8. B.) 5.00, Græbes 17. og 18. B.) 6.25, »Berlingske Tidende«s 3.00, »Adresse-Avisen«s (14. og 15. B.) 1.00, Centraltrykkeriet (16. og 17. B.) 6.30, I. Cohens (7. og 8. B.) 3.65, Hoffensbergs (14. og 15. B.) 3.45, Nielsen & Lydiches (12. og 13. B.) 7.00, A. Hallengreen 1.00, »Dagbladet (14. B.) 4.00, Fjeldsøes 2.25, P. Hansen 0.50, Elvius (12. B.) 1.00, Bordings (16. og 17. B.) 5.00, Triers (15. og 16. B.) 6.00. C. Lunds (7. og 8. B.) 1.50, Sivertsens (16. og 17. B.) 3.00, Eltongs (9. og 10. B.) 1.50, Hansons Stempelfabrik (9. B.) 0.75, Jørgensen & Ko.s 1.10, i alt **167.20**. Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 1.172.17.**

Endvidere modtaget fra ovennævnte Komité 38 Billetter à et 8-Pds. Rugbrød samt nogle Viktualiebilletter og Skraatobak.

RUD. BØHM.

Til **Fagforeningernes Indsamling** til de arbejdsløse har jeg modtaget: Quist & Ko.s Tr. (4. og 5. B.) 2.00, Nielsen & Lydiches (3. og 4. B.) 7.55, »Avisen«s (3. og 4. B. 2.50, Jørgensen & Ko.s (3. B.) 0.85, ialt **12.90.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 27.35.**

RUD BØHM.

Ferd. Fjeldsøes Bogtrykkeri er blokeret.

STYRELSEN.

Typografernes Sangforening.

Efter Aarsfesten bringer vi herved en Tak til enhver, der har bidraget til, at den forløb paa en saa ærefuld Maade. Særlig paaskønne vi deu Virksomhed som Dirigent og Kor samt Forfatterne af Sangene har udfoldet.

I Aften bliver *ingen* Sangøvelse, men Lokalet er aabent, og d'Hrr., som har Mellemværende angaaende Aarsfesten, bedes afgøre dette med Kassereren.

Næste Lørdag paabegyndes Indøvelsen af en Række Smaasange og Marscher, til Anvendelse paa Sommerturene.

Nye Medlemmer sættes paa Stemme Kl. 10. Efter Øvelsen: »Grisesteg«.

Indmeldelse af kontribuerende Medlemmer, der har gratis Adgang til Foreningens Aarsfest, modtages ligeledes af STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Den i den forløbne Uge i Lokalforeningerne skete Til- og Afgang er:

Nye Medlemmer:

Hjørring, MADS CHR. MADSEN (udlært i Hjørring Amtstidendes Trykkeri i Hjørring d. 1. Januar 1886).

Hillerød, GUSTAV ANDERSEN (udlært hos Hansen i Hillerød d. 1. Februar 1886).

Indvendinger imod Optagelsen maa ske inden 14. Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Nestved, FREDERIK ULRIK HANSEN (sidst arbejdet i Nykøbing F.)

Aalborg, HANS HANSEN (sidst arbejdet i Viborg).

do. CHRISTIAN RYDAHL, Løgstør (sidst arbejdet i Aarhus).

do. OLE RASMUSSEN (sidst arbejdet i Køge).

Bortrejste Medlemmer:

Aalborg, JØRGEN JENSEN, arbejdsløs til Aarhus.

do. N. WENDT og SOPHUS CHRISTENSEN, arbejdsløse til København.

Brevkasse.

Typograf P. M. LARSEN-HOLST bedes opgive sin Adresse til C. T. Siiger, Holbæk, da han kan faa Plads enten straks eller senere.

Rettelse.

Datoen (20. Januar) paa Korrespondancen: »Konflikten i Aalborg« bedes rettet til *24. Januar*.

KUNDGØRELSER.

En Typograf,

som har Lyst til at bo sammen med en yngre Kollega i et smukt og lyst Værelse til Gaden, med egen Indgang fra Hovedtrappen, bedes henvende sig i Elmegade 28, 3. Sal hos H. P. Jensen, hvor nærmere Underretning gives.

En Typograf

kan faa et pænt møbleret Værelse tilleje straks hos en Kollega. Øhlenschlægersgade 48, Stuen tilh.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 7. | København, den 13. Februar 1886. | 13. Aargang.

Udsigter.

II.

I 1881 udkom den sidste typografiske Statistik. Den blev tilsendt nogle Blades Redaktioner, i enkelte Blade kom en Smule Anmeldelse, i Reglen besørget af en eller anden Sætter i vedkommende Trykkeri, for Resten blev Pjesen kun en Slags »Morskabslæsning« for de Typografer, der kan more sig over at se, hvor mange Trykkerier, der var i Danmark, hvor mange Typografer og hvor mange Lærlinge o. s. v. Naar vi atter udgiver en Statistik over de typografiske Forhold, bør vi sørge for, at det store Publikum udenfor Faget ogsaa faar lidt godt af den; vi bør sende den til Dagbladene med et trykt Bilag, hvori vi beder dem om gennem Pressen navnlig at faa oplyst, *hvor mange Arbejdere* og *hvor mange Lærlinge* der findes i vort Fag, *hvad der kan fordres af en Typograf og hvad en Lærling især i et Provinsbogtrykkeri lærer;* det bør oplyses, hvor mange Typografer der gennemsnitlig dør om Aaret og hvor mange overflødige Arbejdere, der paa Grund af det for Tiden herskende Lærlingeuvæsen bliver tilbage. Der var vel nok nogle Blade, der vilde optage en saadan Meddelelse, og der var vel nok nogle Fædre, der skulde have deres Søn i Lære, eller nogle Sønner, der skulde vælge sig en Livsstilling, der vilde betænke sig ved at se de tørre, talende Tal.

I Sommeren 1884 var der noget i Gære; men det blev ikke til noget. Det var »Dansk typ. Forening«s Repræsentantmøde i Odense. Der var fremkommet et Forslag om, at »Dansk typ. Forening« skulde være andet end en ligefrem Sygekasse; den skulde ogsaa tage de faglige Forhold paa sit Program. Forslaget blev som bekendt forkastet. Nu havde Foreningen en god Støtte i Principalerne, mente Provinskollegerne, ved at gøre den til en Kampforening vilde Principalerne trække sig tilbage. Det var bedst at være Venner; blev Forholdet altfor galt et eller andet Sted, skrev man en anonym Meddelelse i »Typ.-Tid.«, og det hjalp i Reglen ikke.

Vi skal i al Korthed opfriske nogle af disse Klager, der er fremkommen i »Typ.-Tid.«

Vi tager Sjælland først.

I Følge Statistiken havde Branner i Slagelse 2 Sættere og 2 Lærlinge. Efter en Brevveksel mellem to Typografer i Slagelse fremgaar det, at 1881—83 havde Forholdet været en Typograf og seks Lærlinge. Paa den Tid, den omtalte Korrespondance fra Slagelse begyndte, d. 16. Marts 1884, var der en Sætter, en Sætter-Trykker og 4 Lærlinge, Trykkeriets Ejer er Cand. jur. Branner, Redaktør af »Slagelse-Posten«. Hvorledes Personalet i Øjeblikket er sammensat, foreligger der ingen Oplysninger om.

— I Statistiken er Personalet i Bergs Trykkeri i Hillerød angivet til 4 Sætter, 3 Lærlinge. Først i Januar 1885 hører man en Røst der fra, idet en Indsender, der klager over, at Fabrikloven bliver overtraadt, bemærker, at »Bladfabriken i Hillerød drives ved Hjælp af 5 Lærlinge og 3 à 4 Sættere«. Kort Tid efter veksler Tallet, saa der bliver seks Lærlinge og 2 Sættere.

Af politiske Grunde aftrykker flere Højreblade denne Meddelelse efter »Typ.-Tid.« Et af Bergs Blade, »Holbæk Amts Dagblad«, gør et Forsøg paa at rense Hr. Berg for denne Beskyldning og oplyser, at der i Reglen i Trykkeriet i Hillerød findes 7—8 voksne og 3—4 Lærlinge, og tilføjer karakteristisk, at *det er et Forhold, som man sikkert vil finde overskredet i de fleste Provinstrykkerier*«. Ja, dér har vi det! saadan er de alle! Naar den ene har Lov til at drive sit Avistrykkeri med Drenge, saa har den anden ogsaa. Hvorledes de unge Mennesker vil klare sig, naar de efter at have sat Avissats i fem Aar, bliver »udlært« og kastet ud paa Arbejdsmarkedet, maa blive deres egen Sag. Hvorfor skulde den ene Avisudgiver være mere samvittighedsfuld end den anden? — For Resten var det med de 7—8 voksne Arbejdere i Trykkeriet i Hillerød kun Sandhed med Modifikation, idet der til disse Arbejdere foruden Faktoren og to Sættere var regnet Karlen, Redaktøren, Konen, der gjorde rent i Kontoret, og en Bogholderske. I Hillerød lærer dog Drengene at sætte nogle Akcidenser, nemlig om Natten og til halv Betaling.

— I Maj forrige Aar kommer der en Klage fra

den lille By Fakse. Der nede i Christlieb Olsens Trykkeri gaar én Typograf og spankulerer om mellem *fem* Drenge. Olsen afskediger dog ikke altid sine Lærlinge, naar de er udlærte, skriver Indsenderen; men han véd at vurdere dem — han tilbyder dem 10 Kr. om Ugen for at staa endnu et Aar i Lære. Et saadant Tilbud gjorde i Følge en Korrespondance til »Typ. Tid.« af 28. November forr. Aar Hr. Olsen atter en af sine Udlærte, hvilket Tilbud dog ikke blev modtaget. Trykkeriet dreves paa den Tid af en Karl, 4—5 Drenge og Bogtrykkeren selv, og der sagdes, at de var lige dygtige alle syv.

— I Anledning af denne Korrespondance skriver en navngiven Indsender d. 3. Juni 1885 den sørgelige Sandhed, at vilde man gaa Provinstrykkerierne efter i Sømmene, vil man finde altfor mange Eksempler paa dette Uvæsen.

I Bønnelyckes Trykkeri i Holbæk var der, da Statistiken udkom 2 Sættere og 3 Lærlinge. Men den 4. August forrige Aar skrev en Indsender, at Forholdene aldrig havde været saa usle som da. Der var den Gang én Sætter, seks Lærlinge og en Fusker i Trykkerfaget. Bønnelycke er ikke Fagmand; hans Lærlinge er mest forældreløse Børn fra København; de faar Føde, Klæder og alt andet — undtagen Uddannelse i Faget.

For Øjeblikket eksisterer der i Holbæk 3 Trykkerier, der tilsammen beskæftiger 12 Typografer og 13 Lærlinge; de 11 Lærlinge benyttes udelukkende til at stable Avissats op. Værst er Forholdet paa Bønnelyckes Trykkeri, hvor 1 Sætter og 1 Trykker har det vanskelige Hverv at uddanne seks Sætterlærlinge.

I næste Nr. gør vi en Tur over Fyn, Lolland og Falster. Lidt Vejledning pr. Post fra de dér for Øjeblikket arbejdende Kolleger modtages gærne.

Konflikten i Aalborg.

Denne Konflikt har affødt saa vel en Polemik i »Aalborg Folketidende« som en Sagsansæggelse af vor Kollega N. L. CHRISTENSEN imod nævnte Blads Redaktør, »Demokraten« SIMONSEN.

Som bekendt stilledes Sætterne i »Aalborg Folketidende« det Valg: *enten* at gaa *straks, eller* eller at modtage en Opsigelse paa 8 Dage. Da de saaledes havde Formodning om, at Redaktør Simonsen bag deres Ryg havde engageret et nyt Sætterpersonale, mente de at handle rigtigst i at modtage den øjeblikkelige Afskedigelse. Nu fortæller imidlertid det nye Personale og Redaktionen, at de gamle Sættere var bleven afskedigede med 8 Dages Opsigelse. Dette kan vi ikke godt faa rimet sammen med Sandheden, thi som vi skrev i vor Randbemærkning til Artiklen fra Aalborg, mødte den ny Ombrækker hos Bøhm Onsdagen den 13. Januar og meddelte da, at Sætterne skulde siges op om Lørdagen den 16. Januar — men allerede Mandagen den 18. Januar var det nye Personale i Virksomhed; hvorledes man da kan skrive, at »vi, som have optaget Arbejdet efter dem, som med 8 Dages Opsigelse er afskedigede«, er saaledes uforstaaeligt. I et indsendt Stykke i »Folketidende«n værger det nye Personale sig imod Betegnelsen »Skruebrækkere« og paastaar, at de er Medlemmer af Socialdemokratisk Samfund! Hvad den sidstnævnte Paastand har med selve Konflikten at gøre, meddeles dog ikke. Redaktionen af nævnte Blad har ment, ligeledes at maatte give sit Besyv med i Laget og tilføjer derfor en længere Redegørelse om »Sagens rette Sammenhæng«; denne Redegørelse er i en sjælden høj Grad krydret med personlige Angreb og Injurier imod vor Kollega N. L. Christensen, og til Belysning af, hvad en dannet »demokratisk« Redaktør kan præstere i denne Retning, skal vi her gengive en lille Buket af disse Injurier:

»Der var ingen Tvistepunkter imellem os; hverken med Hensyn til Lønnen, Arbejdstiden eller noget som helst Andet; det Hele var et Udslag af ungdommelig Umodenhed, som i al Fald nogle af dem senere fortrød (?). Alligevel gjorde ovennævnte Kristensen Alt for at hindre friske Kræfters Tilgang her til Trykkeriet; i flere Foreninger gav han en *falsk* og *løgnagtig* Fremstilling af Forholdet, og paa et af Typografer afholdt Foreningsmøde har han, efter hvad der faktisk er oplyst, udtalt, at han vilde gøre Alt, hvad han formaaede for at faa »Folketidende«s Trykkeri lukket og Driften standset. Om bemeldte Christensen i dette Tilfælde har handlet paa eget Ansvar *eller i Forstaaelse med »Aalborg Stiftstidende«s Redaktionspersonale,* der ikke har noget godt Øje til nærværende Blad, skulle vi lade være usagt, men hvis han, og muligvis andre, der have tilskyndet ham dertil, ved at slaa sig op paa dette lille Intermezzo mellem os og vore Arbejdere, har troet paa en nem Maade at skaffe »Stiftstidende« af med en ubehagelig Konkurrent, da have de, som vi se, forregnet sig«.

At N. L. Christensen har havt en længere Konference med Hr. Simonsen, som gik ud paa, ad fredelig Vej at bilægge Striden, meddeles der ikke noget om i Redegørelsen, lige saa lidt som at den ene af Sætterne skulde afskediges paa Grund af hans socialistiske Sindelag. Hr. Simonsen maa have gode Grunde til at fortie disse Kendsgerninger.

Dagen efter at omtalte Redegørelser var bleven offenliggjorte, mødte Formanden for »Socialdemokratisk Forbunds Afdeling i Aalborg og Omegn« i »Folke-

tidende«s Spalter med en »Berigtigelse«, af hvilken det fremgaar, at ingen Sætter ved »Folketidende«n er optaget som Medlem af nævnte Forbunds Afdeling i Aalborg. I en Efterskrift, der er tilføjet denne Berigtigelse, fastholder Sætterne imidlertid, at de »alle er Medlemmer af »S. d. Forbund«, idet de dels er Medlemmer af »Den typografiske Forening« i København og dels af andre Forbunds-Afdelinger«. Her gør Sætterne, som man let vil se, dem skyldig i en fuldstændig Begrebsforvirring, thi det, at være Medlem af »Den typografiske Forening« er selvfølgelig ikke det samme som at være Medlem af »Socialdemokratisk Forbund« — den ene Forening har en rén faglig og den anden en udelukkende politisk Karaktér.

I samme Nr. af »Folketidende«n meddeler N. L. Christensen, at han agter at anlægge Sag imod Redaktør J. Simonsen for de ovenfor karakteriserede Injurier. Redaktionen gør i en bittersød Efterskrift Tilløb til at ville være hoverende overfor Christensen, men, som det forekommer os, er dette Forsøg mislykket. Vi for vort Vedkommende kan kun ønske, at Hr. Simonsen ikke slipper helskindet fra disse aldeles umotiverede Fornærmelser imod en brav og i enhver Henseende hæderlig Kollega. Naar Hr. Christensen har handlet i denne Konflikt, saa har han gjort det som Aalborg-Kollegernes Tillidsmand, og det er derfor meningsløst, fordi han staar i denne fremskudte Stilling, at overvælde ham med al Slags Grovheder. — Ved et Møde i Retten vilde S. i Følge en Meddelelse til os ikke indgaa paa Forlig, men fremkom tværtimod med yderligere ondartede Udtalelser.

Konflikten hos Fjeldsøe.

Vi har modtaget følgende med Anmodning om Offenliggørelse:

Hr. Bøhm!

Angaaende Deres Bemærkninger i »Social-Demokraten« i Søndags, om at jeg har optaget Arbejdet hos Hr. Fjeldsøe, og derved skulde have modarbejdet mine Kolleger, vil jeg underrette Dem om, at jeg optog Pladsen efter at den afskedige Trykker havde *erklæret, at han ikke mere vilde modtage Arbejde i Fjeldsøes Trykkeri.*

Desuden har Trykkerne aldeles intet med Sætternes Tarif at gøre, de er ikke underkastede nogen af dens Bestemmelser, ligesom den heller ikke tilsiger Trykkerne nogen Beskyttelse. Hr. Bøhm kan vist ikke nævne mig en eneste Principal, som antager sin Trykker efter Tarifens Bestemmelser. Vi staar derfor aldeles uafhængige i saa Henseende.

Af disse Grunde kan jeg ikke indse at have modarbejdet mine Kolleger, og Deres Beskyldninger mod mig i den Retning finder jeg derfor ikke at være paa sin Plads. Ærbødigst

P. HESS.

* * *

Endskøndt Hr. Hess jo egenlig burde have henvendt sig til »Social-Demokraten«, hvor jeg efter hans Formening har rejst Beskyldninger imod ham for udvist Ukollegialitet, kan der vel intet være til Hinder for, at optage hans Bemærkninger i »Typ.-Tid.«, der for den Sags Skyld kunde rejse de samme Beskyldninger imod ham. Jeg fastholder, at Hr. Hess ved at arbejde hos Fjeldsøe under Konflikten, *modarbejder* sine Kolleger, og den Paastand, at den afskedigede Trykker ikke vilde tilbage til sin Plads, kan jeg møde med den Moderklæring fra denne, at han *ikke* vilde nægte at gaa tilbage til Fjeldsøe, dersom Striden kunde bilægges. Som Styrelsesmedlem i Trykkerforeningen burde Hr. Hess for øvrigt have Følelsen af, at man kan opføre sig kollegialt, selv om der ikke findes nogen skreven eller trykt Basis for en saadan Følelse, eller med andre Ord: fordi Tarifen ikke foreskriver et Samarbejde imellem Sætterne og Trykkerne, kan man godt have Hjærtet paa rette Sted og støtte sine Kolleger, naar de bliver forurettede. Hr. Hess derimod gaar til den modsatte Yderlighed og støtter Principalen i dennes umotiverede Trods mod Arbejderne — men alligevel modarbejder han ikke sine Kolleger! RUD. BØHM.

* * *

Paa Foranledning af Formanden for »Den typ. Forening« aabnede det afskedigede Personale i Torsdags nye Underhandlinger med Hr. Fjeldsøe for at faa en Afslutning paa denne uheldige Konflikt, men der opnaaedes intet Resultat. Hr. Fjeldsøe, der mener at være bleven blodig fornærmet af et Par af Arbejderne, lod ved en Del Ytringer skinne igennem, at han var villig til at antage Personalet igen, dersom det vilde gøre ham en Undskyldning. En saadan blev givet i en passende Form, men til Gengæld fordret, at de antagne Hjælpetropper skulde afskediges, hvilket Hr. Fjeldsøe kun for nogles vedkommende vilde indrømme, idet han havde lovet dem Arbejde i 2 à 3 Maaneder (?) I Gaar Eftermiddags afsendte Personalet da den skriftlige Besked, at det *ikke* vilde arbejde sammen med de Folk, der havde optaget Arbejdet under Blokaden. Disses Navne er: CARL JENSEN som Faktor (bekendt som Skuespiller ved Morskabstheatret og Forlagsboghandler), P. HESS som Trykker samt Sætterne SAMUEL HIRSCH, FJELDSTRUP eller Kjeldstrup, Brdr. BORNEMANN (i denne Familie synes Skruebrækkeriet at være arveligt, thi

allerede i 1876 gjorde Faderen sig særlig bemærket i denne Henseende) og J. C. O. RASMUSSEN (ligeledes kekendt med Haandteringen fra 1876). Nogle af de her nævnte er jammerlige Arbejdere, som enhver anden Principal vilde betakke sig for at have i Arbejde.

Forskelligt.

Da der ogsaa paa nogle Trykkerier her i Byen eksisterer den saakaldte »engelske Arbejdstid«, d. v. s. at der arbejdes fra om Morgenen Kl. 8 til Aftenen Kl. 6 uden Middagspavse), vil det maaske kunne have sin Interesse at erfare, at et større almindeligt Typografmøde i Leipzig paa det bestemteste har udtalt sig imod denne Arbejdstid. Der blev gjort gældende, at denne var i høj Grad egnet til hurtigere at udtømme Arbejdernes Kræfter, lige som ogsaa Familielivet vilde lide alt for meget derunder, idet en Arbejder paa Grund af denne kun kan samles med sin Familie om Natten. Man vedtog derfor en Resolution om, at de organiserede Typografer i Leipzig af al Kraft vilde modsætte sig Indførelsen af den engelske Arbejdstid, ligesom man ogsaa vilde holde paa en Middagspavse af 2 Timer.

— **Strejke i Neapel.** I denne By er der i forrige Uge udbrudt en Strejke, som omfatter 400 Kolleger. Typografernes Fordringer gaar ud paa en Satspris af 27 Centisimi pr. 1000 Bogstaver, medens Principalerne kun tilbyder 25 Centisimi. Til en Sammenligning med den Pris, der forlanges i Neapel, kan anføres, at der i Rom betales 50 Centisimi. Som det er almindeligt bekendt, lever Arbejderne i Italien ligefrem usle, hvilket selvfølgelig ligger i den daarlige Løn – men én Gang kan Arbejderne dog tabe Taalmodigheden og tilkæmpe dem det som med Rette tilkommer dem: en menneskeværdig Tilværelse, thi Arbejderne er jo saa at sige ogsaa Mennesker.

— **Strejken i Buda-Pesth,** som efter nogle Dages Forløb endte med en fuldstændig Sejr for Arbejderne, faar nu et slemt »Nachspiel«, idet Principalerne paa alle Maader søger at berøve Typograferne Frugterne af deres Sammenhold. At bryde deres Æresord, synes for Pesther-Principalerne at være en smal Sag, og Konflikter ang. Overholdelsen af den underskrevne Tarif hører til Dagens Orden. Vore Kolleger i Østrig, Tyskland, Svejts og Frankrig har allerede gjort Anstalter til at komme deres betrængte Kolleger i Ungarns Hovedstad til Hjælp.

Den typografiske Forening.

UDELUKKET:

J. C. O. RASMUSSEN (for at have optaget Arbejdet i Ferd. Fjeldsøes Bogtrykkeri).

Da Styrelsen har modtaget en tilfredsstillende Erklæring fra Hr. O. Fjeldsøe, har den i Aftes vedtaget at ophæve Blokaden samt at lade det afskedigede Personale genoptage Arbejdet.

Den halvaarlige Generalforsamling

afholdes Lørdagen den 27de Februar, Aften Kl. 10.

Foreløbig Dagsorden: 1. Styrelsen giver den lovbefalede Meddelelse om det forløbne Halvaar. — 2. Forelæggelse og event. Godkendelse af Regnskabet for 2. Halvaar 1885. — 3. Budgettet. — 4. Valg af Formand, Næstformand, Styrelse, Suppleanter, Kasserer, Revisorer samt 3 Repræsentanter i Bladet »Social-Demokraten«.

Event. Forslag til denne Generalforsamling indkaldes herved til den 20. Febr. STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Knudtzons Tr. (4. og 5. B.) 2.50, Nielsen & Lydiches (14. og 15. B.) 7.80, H. O. 2.00, Centraltrykkeriet (17. B.) 4.25, Græbes Tr. (19. B.) 3.35, »Dagbladet«s (15. B.) 2.00, »Avisen«s (18. B.) 2.20, »National-Tidende«s (18. B.) 5.20, O. C. Olsen & Ko.s (17. B.) 2.70, S. L. Møllers (9. B.) 1.35, Hvidbergs (16. B.) 0.80, Schiellerups (18. B.) 0.50, G. (18. B.) 0.25, »Dagens Nyheder« (14.—16. B.) 2.55, N. Cohens (16. B.) 4.00, »Adresse-Avisen« (16. B.) 0.75, Jørgensen & Ko.s 0.85, C. Lunds (8. og 9. B.) 2.50, »Politiken« (18. B.) 6.00, Kolleger i Køge (5. B.) 2.50, i alt **52.25.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 1.226.45.**

Desuden modtaget fra Komiteen for Fagforeningernes Indsamling 16 Billetter à et 8-Pds Rugbrød samt en Del Mælkebilletter og Skraatobak.

RUD. BØHM.

Til **Fagforeningernes Indsamling** til de arbejdsløse har jeg modtaget: Nielsen & Lydiches Tr. (5. B.) 3.50, Quist & Ko.s (6. B.) 1.00, i alt **4.50.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 31 85,**

RUD. BØHM.

Typografernes Hjælpekasser.

Søndagen den 28de Februar, Formiddag Kl. 11, afholdes den ordinære halvaarlige Generalforsamling i Skindergade 9, 1. Sal.

Dagsorden:

1) Regnskabets Godkendelse for det forløbne Aar.
2) Meddelelse om Udfaldet af Valgene til Styrer, Revisor og Kasserer.
3) Forslag af Styrelsen;

Indtil 1. Maj 1886 kunne Typografer indtil 35 Aar melde sig til Optagelse i »Typografernes Hjælpekasser«.

STYRELSEN.

Typografernes Sangforening.

I Aften paabegyndes Indøvelsen af en Række Smaasange og Marscher, til Anvendelse paa Sommerturene.

Nye Medlemmer sættes paa Stemme Kl. 10. Efter Øvelsen: »Grisesteg«.

Sangene fra Aarsfesten bedes medtagne. STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Den i den forløbne Uge i Lokalforeningerne skete Til- og Afgang er:

Nye Medlemmer:

? PETER JONAS PETERSEN (udlært hos J. Rasmussen i Ebeltoft d. 1. November 1885.

Indvendinger imod Optagelsen maa ske inden 14. Dage til vedkommende Lokalforening.

Bortrejste Medlemmer:

? ALEXANDER DIETZEL.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 8. | København, den 20. Februar 1886. | 13. Aargang.

Udsigter.

III.

Paa Fyen var der 1881 i Følge Statistiken 12 Trykkerier med 36 Sættere og 29 Drenge. Som i første Artikel nævnt var Engsig-Krarup den Gang den mest fremtrædende Menneskeven, idet han mødte med et Kompagni paa en Sætter og 3 Drenge. I fem Aar har vi ikke hørt noget derfra — om han har »udlært« nogle af sine Drenge og derved formindsket Tallet eller om han har ladet sin Typograf rejse, det véd vi ikke. Der er jo mange Bogtrykkere, der ikke holder af, at al Verden faar at vide, hvorledes de driver Forretningen, og naar man er eneste Bogtrykker i en By og har en eneste Svend, saa er det sikrest at skille sig af med ham; det hører nemlig til Sjældenhederne, at Drengene klager over, at de er for mange.

I Odense var der 1881 fire Trykkerier med 23 Sættere og 10 Lærlinge. Forholdet i Dreyers Trykkeri er nu som da Statistiken udkom 15 Sættere og 5 Sætterlærlinge. Fr. Thillerup havde før 5 Sættere og 3 Lærlinge, nu har han gaaet et Skridt videre i sin Omhu for Ungdommen, nu har han fire Sætterlærlinge. — Det unge Menneske, der skulde lære Bogtrykkerkunsten i Hagens & Sivertsens Æskefabrik og Stentrykkeri har opgivet Ævret.

L. B. Drachmann i Faaborg havde 1881 to Sættere og to Lærlinge. Aaret efter arbejdede der i dette Trykkeri, hvorfra »Faaborg Avis« udgaar, fem Typografer og én Lærling; men snart steg Lærlingetallet, saa der for Øjeblikket findes to Sættere og fem Lærlinge, hvoraf de fire udelukkende stabler Avissats op og den femte Fraklipningsføljetonen og de faa Akcidenser, der findes. — Paa »Faaborg Folketidende« er Forholdene endnu sørgeligere, idet der her kun findes én Typograf og fire Lærlinge, som sandsynligvis heller ikke sætter andet end Avissats, da Bogtrykkeren, Robert Brandt, faar sine Akcidenser trykt hos Milo. Paa disse to Avistrykkerier bestaar Sætterpersonalet altsaa af tre Typografer og ni Lærlinge. Der er vel ingen Tvivl om, at baade Højre- og Venstre-Bladet gaar paa Pomperne, saa at Arbejdskraften maa købes saa billigt som muligt; men det er beklagelsesværdigt, at denne Styverfængerøkonomi skal gaa ud over de typografiske Arbejdere i mere end én Henseende, idet der for det første bliver tilført Faget mange flere Arbejdere end der nogensinde bliver Brug for, og for det andet, fordi de Herrer Bladudgivere ikke kan give deres Lærlinge den faglige Uddannelse, der for Tiden fordres af en Typograf. Hvorledes de Herrer Bladudgivere paa en Tid, da Højre- og Venstreredaktører skændes om, hvem der er Arbejdernes sande Venner, kan give et saa slet Eksempel, er ubegribeligt.

Hos Pagh i Bogense var der tidligere en Sætter og to Lærlinge, nu siges der kun at være tre Lærlinge.

I Svendborg havde Assam tidligere to Sættere og tre Lærlinge og Petersen to Sættere og to Lærlinge. I Følge en Korrespondance af Marts 1885 var Drengeholdet hos Assam naaet op til syv, men efter en anden Korrespondance fra December samme Aar havde han faaet et Par Stykker udlært, thi han havde da fem Lærlinge og vistnok to Sættere. En æret Kollega fra Assams Trykkeri forsvarede, at Assam havde mange Lærlinge, da de lærte godt, og han udtalte at hylde Hr. Løyes Lære: det vilde være glædeligt, om der paa de Trykkerier, hvor Lærlingene faar en omhyggelig og grundig Uddannelse i Faget, antoges mange Lærlinge, »jo flere jo bedre, thi dygtige Typografer bliver der ikke let for mange af«. — Da her virkelig findes ikke faa Sætterier, hvor Lærlingene *kan* lære at blive dygtige Typografer, vilde det se endnu mørkere ud for Standen, om man her fulgte Hr. Løyes Recept: »jo flere jo bedre«, da man intet Haab turde nære om at faa Avissætterierne til at indskrænke deres Lærlingehold.

Fra Lolland, Falster og Møen har vi intet hørt i de sidste fem Aar. Derimod har der fra Langeland af og til hævet sig nogle Røster om Lærlingevæsenet. I Følge Statistiken var der paa de tre derværende Trykkerier fem Sættere og seks Lærlinge. — I Febr. 1884 skrev en Kollega fra Rudkøbing, at Forholdene der i Byen var saaledes, at de sikkert vilde »vække Forbavselse hos mange Kolleger«. — Da Typograferne ikke let bliver forbavsede i den Retning maa de unægtelig have været slemme. Saa leverer han en Slags »Arbejds-

seddel«, hvorefter Lærlingene i Damkjærs Trykkeri sig haver at rette: Kl. 6 lægges i Kakkelovnen, Posten ekspederes, der sættes til Kl. 8, Bladene omdeles til Abonnenterne i Byen; om Aftenen, naar Bladet skal trykkes, drejer Lærlingene Maskinen, og naar de endelig har sat 240 Linier, kan de gaa hjem og lægge sig; om Klokken bliver 8, 12 eller 1 bliver deres egen Sag. Men har Drengene det strængt paa én Maade, har de paa den anden Side flere Privilegier, som andre Lærlinge ikke har: de ryger Tobak og skændes med Svendene*). I Avgust 1884 var der i det Hele i Rudkøbing fire Typografer og ti Lærlinge. For Øjeblikket er der fem Sættere og otte Lærlinge.

Idet vi herved takker de Kolleger, der har hjulpet os paa vor Vandring gennem Fyen og Langeland, melder vi samtidig vor Ankomst til Jylland og retter den samme Opfordring til vore jyske Kolleger, som vi i forrige Nr. rettede til dem paa Øerne.

Ferd. Fjeldsøes Bogtrykkeri er atter blokeret!

Efter i forrige Numer af »Typograf-Tidende« at have læst Styrelsens Bekendtgørelse om, at Blokaden af Fjeldsøes Bogtrykkeri var ophævet, vil man vistnok blive en Del forundret over, nu at læse den nye Bekendtgørelse. Men naar man faar Sagens Sammenhæng at vide, vil man sandsynligvis bedre kunne sætte sig ind i Situationen.

Som Læserne erindrer, meddelte vi, at det afskedige Personale havde erklæret sig villig til — for at ende Striden — at gøre Hr. Fjeldsøe en Undskyldning for de Fornærmelser, der muligvis var bleven tilføjet ham af enkelte at Personalet *efter* at dette havde faaet sin øjeblikkelige umotiverede Afsked. Denne Undskyldning meddeltes Hr. Fjeldsøe i følgende Skrivelse:

»København, 12te Februar 1886.

Hr. Bogtrykker O. Fjeldsøe!

Undertegnede Typografer erklærer sig villige til at genoptage Arbejdet i Deres Officin paa Betingelse af det nuværende Personales Fjærnelse.

Hvis nogen af os har fornærmet Dem, beklager vi dette og gøre Dem herved en Undskyldning.

(Underskrifterne).«

Forsynet med denne Skrivelse indfandt Hr. O. Fjeldsøe sig derefter hos Formanden og erklærede sig tilfredsstillet, hvorved han samtidig udtalte, *at han havde indset, at han ikke havde handlet rigtig i den øjeblikkelige Afskedigelse*. Han vilde imidlertid ikke indlade sig paa at afskedige sit nye Personale, men *forlangte*, at det gamle Personale atter skulde begynde hos ham og arbejde sammen med det nye, da han havde Arbejde nok. Formanden vilde ikke give noget definitivt Svar førend han havde raadført sig med den øvrige Styrelse og denne sammenkaldtes til et Møde samme Aften. Efter indgaaende Overvejelser vedtog Styrelsen at tilstille Hr. Fjeldsøe følgende Svar:

»Styrelsen for Den typografiske Forening.

København, d. $^{12}/_{2}$ 1886.

Hr. Bogtrykker O. Fjeldsøe!

I et Møde, som undertegnede Styrelse har afholdt i Aften, blev det vedtaget at lade Deres gamle Personale træde i Arbejde igen paa Mandag, ligesom ogsaa Blokaden vil blive erklæret for hævet. Arbejdet genoptages paa Basis af, at De har erkendt at have handlet overilet ved at afskedige Personalet uden den tarifmæssige Varsel, samt at Personalet har afgivet en skriftlig Undskyldning med Hensyn til de af enkelte af Arbejderne imod Dem brugte fornærmelige Udtalelser. Angaaende Samarbejdet imellem det gamle og det nye Personale opstiller undertegnede Styrelse ingen bestemt Fordring, men henstiller til Dem, at De snarest muligt vil skille Dem af med Folk, som har vist sig som daarlige Kammerater.

Forbindtl.

f. Styrelsen for »Den typografiske Forening«

RUD. BØHM,

f. T. Frmd.

Hr. Fjeldsøe vilde gøre gældende, at han ikke havde erklæret at have handlet »overilet«, men kunde dog ikke fragaa, at have brugt den før omtalte Udtalelse; endvidere var han ikke tilfreds med, at Personalet først skulde begynde om Mandagen, men forlangte, at det allerede skulde begynde Dagen efter, hvilket blev ham indrømmet. Han lod desuden næste Morgen sende følgende — ja hvad skal man kalde det med et mildt Udtryk? — anmassende Skrivelse til Formanden:

»København, d. $^{13}/_{2}$ 1886.

Jeg meddeler Dem herved, at jeg, som mine Udtalelser faldt i Gaar Aftes, **bestemt** fordrer, at mine forhenværende Arbejdere møde hos mig *i Dag* inden Middag Kl. 12 — *ikke* som Deres Brev lyder paa — Mandag, da det er min Agt ikke at beholde dette Personale mere end fra i Dag til Lørdag, og jeg paa den anden Maade, naar de mødte paa Mandag, ikke kan sige dem op før førstkommende Lørdag.

pr. O. Fjeldsøe

Carl Jensen«.

*) »Typ.-Tid.« Nr. 24, 1884.

Personalet var villig til at lyde Styrelsens Raad og begav sig derfor Lørdag Eftermiddag til Trykkeriet for atter at træde i Arbejde. Dersom det havde været Hr. O. Fjeldsøes alvorlige Mening, atter at antage Personalet, vilde han selvfølgelig uden videre Snak have anvist dem deres Pladser, men det passede ikke i hans Kram — han vilde sandsynligvis *ydmyge* dem, han selv havde kastet paa Gaden, og i dette Øjemed havde han lavet en velarrangeret Komedie — en Komedie saa hensynsløs, at selv det mest stilfærdige og mest besindige Menneske maatte blive irriteret. Døren aabnes før de Tilbagevendende og ved deres Indtræden møder de det nye Personale opstillet i Rad. Hr. Fjeldsøe træder midt imellem de to Personaler og foretager derefter følgende Forhør: «Dette er altsaa d'Hrr., som De kalder Skruebrækkere, ikke sandt?« — »Jo!« — »Vil De arbejde sammen med dem?« — »Ja, det har vi lovet«. — »Er det en Tvang fra Foreningens Side?« — »Nej!« — »Jeg er meget tilfreds med mit nye Personale og det har min Agtelse, endskøndt der er flere mindre heldige imellem dem — det har hjulpet mig, medens det Personale, som jeg jo skulde stole paa, svigtede mig (d. v. s. han kastede dette Personale paa Gaden! Red.) — vil De altsaa arbejde sammen med dem i *nogen* Tid?« — »Nej, *det* vil vi ikke!« — Med en bydende Haandbevægelse til Døren: »Farvel!« og henvendende sig til sine Hjælpetropper: »Lad os saa faa os en Bajer!« (eller, som han paastod over for Formanden og et andet Styrelsesmedlem, henvendende sig til Lærlingen: »Gaa ned efter en Kurv Øl!«) Dette Forhør, hvis væsenligste Træk vi her har gengivet, er et Udtog af et Referat, som det gamle Personale har taget umiddelbart efter Samtalens Slutning og det er villig til at bekræfte dets Rigtighed med Ed. Vi nødsages til at gøre denne Bemærkning for at blive fri for nærgaaende Beskyldninger fra en vis Side.

Hvad blev nu Følgen af dette Komediespil? I de Forhandlinger, der var bleven ført mellem Hr. Fjeldsøe og Styrelsen, havde der ikke været Tale om, at det gamle Personale og det nye skulde arbejde sammen i *nogen* Tid — Hovedvægten laa for os kun paa, at § 19 i Tarifen skulde ske Fyldest derved, at det gamle Personale traadte i Arbejde igen, hvorefter det kunde siges op med 8 Dages Varsel, selv om det skete samme Lørdag, som det skulde begynde, og det fremgaar jo ogsaa tydeligt nok af ovenciterede Skrivelse, at Hr. Fjeldsøe var af samme Mening. I Stedet for altsaa at sige til de Tilbagevendende, da de erklærer, ikke at ville arbejde sammen med Hjælpetropperne i *nogen* Tid: »godt, saa opsiger jeg Dem herved Deres Pladser til Fratrædelse paa Lørdag!« byder han »Farvel!« til dem og afskediger dem atter øjeblikkelig. Overfor en saadan burlesk Optræden var der intet andet for Styrelsen at gøre, end atter at erklære Trykkeriet for blokeret, idet den er sig i Forvejen bevidst at kunne gøre Regning paa alle fornuftige Mænds Sympathi til dette Skridt.

* * *

Nedenstaaende Skrivelse forlanger Hr. Fjeldsøe offenliggjort i »Typ.-Tid.« og paastaar samtidig, at han har tilstillet den de københavnske Bogtrykkere — en Paastand, hvis Rigtighed vi ikke har kunnet kontrollere:

»I Anledning af Artiklen i »Typograf-Tidende« af Dags Dato om Ophævelsen af »Blokaden« i mit Bogtrykkeri, skal jeg bemærke, at jeg *først efter at have modtaget nedenstaaende Undskyldning* har givet mit Minde til at Arbejdet kan genoptages af de bortviste Arbejdere, og at det altsaa *ikke* er paa Grund af Styrelsens Intervention i denne Sag, men kun i Følge det mig fra Typograferne tilstillede undskyldende Brev, der har bidraget til, at jeg har tilladt de afskedigede Arbejdere at komme tilbage til Trykkeriet, dog mod *ikke* at afskedige de hos mig arbejdende, med hvem jeg er fuldstændig tilfreds.

Med Agtelse

Ferd. Fjeldsøes Bogtr.

Her følger Skrivelsen (se ovenfor). O. FJELDSØE.

Vi finder os ikke foranlediget til at spilde flere Ord paa denne Skrivelse, da Svaret herpaa allerede er givet i vore foranstaaende Udviklinger.

Forskelligt.

To Plattenslagere gør i denne Tid Trykkerierne »usikre«, nemlig GRØNVOLD fra Ludwigslust i Mecklenborg og CHARLES MITTERLAND fra Enkhuzien (Holland). Den førstnævnte er paa flere Steder en god Bekendt; han udgiver sig for at være Trykker og simulerer en Øjensygdom. Angaaende Mitterland er der Formodning om, at han ogsaa lyder Navnet Stimpfl. Paa sin hidtidige Rejse har han præsenteret en Attest for at være Medlem af »Lokal-Verein« i Enkhuzien og denne Attest er paategnet af nævnte Bys Øvrighed samt paatrykt dens Stempel. I Torsdags Aftes indfandt der sig hos Formanden i København en anden Charles Mitterland, forsynet med den samme omtalte Attest. At denne Attest uden videre blev beslaglagt, er en Selvfølge. — Vi benytter Lejligheden til at gøre d'Hrr. Lokalforeningsformænd opmærksom paa, at de altid maa se med mistænksomme Øjne paa Udlændinge, som ikke er forsynet med Bog; det kan ske, at saadanne Udlændinge til Gengæld præsenterer ét eller andet skrevet Bevis, fordi deres Bøger t. Eks. er bleven sendt til Stuttgart for at underkastes en Revision af den derværende Hovedbestyrelse; men i saa Tilfælde forsynes det omtalte Bevis enten af Groninger i Stettin eller af Chr. Heismann i Flensborg med følgende Paategning: »rejst

nach —tägiger Reisedauer ins Ausland« — er Beviset ikke forsynet med denne Paategning, kan man for det meste ansé det for uægte eller utilstrækkeligt.

— **Efterlignelsesværdigt.** Hos Nielsen & Lydiche har en Kollega for kort Tid siden oprettet en Cigarforretning, hvis Udbytte skal tilfalde det frivillige Fond for Arbejdsløse. Saa vidt vi har bragt i Erfaring beløber Udbyttet indtil 1. Februar sig til 11 Kr. 25 Øre.

— **100-Aars Jubilæum.** I Følge Meddelelse til os kan det Schultziske Officin i Begyndelsen af næste Aar fejre 100-Aars Jubilæet som Universitets-Bogtrykkeri.

Den typografiske Forening.

Som Følge af at Hovedbestyrelsen for »Dansk typ. Forening« paa Grund af nogle Lokalformænds Sendrægtighed ikke har set sig i Stand til at indsende Opgørelse over Mellemværendet med os, og Regnskabet saaledes ikke har kunnet afsluttes, **udsættes** herved Generalforsamlingen til **Lørdag den 6. Marts.**

Prøvevalg

paa Formand, Næstformand, Styrelse o. s. v. afholdes **i Aften** Kl. $10^1/_2$ i Foreningens Lokale. STYRELSEN.

Ferd. Fjeldsøes Bogtrykkeri er blokeret.

STYRELSEN.

Den halvaarlige Generalforsamling

afholdes Lørdagen den 6te Marts, Aften Kl. 10.

Foreløbig Dagsorden: 1. Styrelsen giver den lovbefalede Meddelelse om det forløbne Halvaar. — 2. Forelæggelse og event. Godkendelse af Regnskabet for 2. Halvaar 1885. — 3. Budgettet. — 4. Valg af Formand, Næstformand, Styrelse, Suppleanter, Kasserer, Revisorer samt 3 Repræsentanter i Bladet »Social-Demokraten«.

Event. Forslag til denne Generalforsamling indkaldes herved til den 27. Febr.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Komiteen for Fagforeningernes Indsamling (4. B.) 20.80, N. Cohens (Værksætteriet) 3.00, Triers (17. og 18. B.) 5.55, Bordings (18. og 19. B.) 5.00, »National-Tidende«s (19. B.) 5.20, Allers (15. B.) 4.55, Nielsen & Lydiches (14. B.) 3.90, do Udbyttet indtil 1. Februar af en Cigarforretning til Fordel for de Arbejdsløse 11.25, »Berlingske Tidende«s 3.00, »Avisen«s (19. B.) 2.25, Hvidbergs (17. B.) 0.80, Schiellerups (19. B.) 0.50, O. C. Olsen & Ko.s (18. B.)*) 4.50, Elvius (13. B.) 1.00, Keilgaard & Sørups (9. B.) 3.75, Græbes (20. B.) 3.60, Hansons Stempelfabrik (10. B.) 0.75, Knudtzons (6. B.) 1.25, i alt **80.65.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 1.307.10.**

Desuden modtaget fra ovennævnte Komite 16 Stk. Brødkort à et 8-Pds. Rugbrød. RUD. BØHM.

*) I forrige Kvittering var fejlagtig angivet Kr. 2.70 i Stedet for Kr. 2.90.

Til **Fagforeningernes Indsamling** til de arbejdsløse har jeg modtaget: Nielsen & Lydiches Tr. (6. B.) 3.65, Quist & Ko.s (7. B.) 1.00, »Avisen« (5. og 6. B.) 4.00, i alt **8.65.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 40.50.** RUD. BØHM.

Typografernes Hjælpekasser.

Søndagen den 28de Februar, Formiddag Kl. 11, afholdes den ordinære halvaarlige Generalforsamling i Skindergade 9, 1. Sal.

Dagsorden:

1) Regnskabets Godkendelse for det forløbne Aar.
2) Meddelelse om Udfaldet af Valgene til Styrer, Revisor og Kasserer.
3) Forslag af Styrelsen:

Indtil 1. Maj 1886 kunne Typografer indtil 35 Aar melde sig til Optagelse i »Typografernes Hjælpekasser«.

STYRELSEN.

Typografernes Sangforening.

I Aften Kl. 10 præcise: Sangøvelse. Nye Medlemmer sættes paa Stemme. STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

D'Hrr. Lokalforeningsformænd i **Ringkøbing** og **Varde** anmodes *atter* indtrængende om snarest muligt at indsende Regnskabet for Oktober Kvartal f. A. A. G. WEBER,

Aarhus, den 17. Februar 1886. Formand.

Den i den forløbne Uge i Lokalforeningerne skete Til- og Afgang er:

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Aarhus, MIKKEL NIELSEN, Odder (sidst arbejdet i Maribo) tiltraadt den 30. Januar, syg.

Aarhus, JØRGEN JENSEN, Aarhus (sidst arbejdet i Aalborg).

Nykøbing F., ALFRED LAURITZ CHRISTOPHERSEN, Maribo (Medlem af »Den typ. Forening« i København).

Bortrejste Medlemmer:

Ringsted, HERMANSEN (arbejdsløs) til København.

Aarhus, R. P. PETERSEN, arbejdsløs.

Brevkasse.

J. C. O. Rasmussen. I Overensstemmelse med den Fremgangsmaade, som Styrelsen har brugt ved tidligere givne Lejligheder, er der ikke bleven taget Hensyn til Deres *Udmældelse*, men anordnet *Udelukkelse*. RD. BM.

J—. R—. For personligt og umotiveret.

J— H—., Aalborg. Det er klart, at vi ikke kan have noget imod at optage et Indlæg i Sagen fra Dem og Deres Kolleger, naar De kort og godt og uden unødvendige Personligheder vil fremstille de Punkter, hvori De føler Dem forurettet. Det foreliggende er ikke heldigt.

KUNDGØRELSER.

En yngre velanbefalet Typograf søger Plads, helst straks. Billet, mrkt. »K. G.«, bedes indlagt paa dette Blads Kontor i Løbet af 8 Dage.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 9. | København, den 27. Februar 1886. | 13. Aargang.

Udsigter.

IV.

Vi har modtaget følgende Skrivelse:

I Anledning af Omtalen af DEICHMANNS (ikke Drachmanns) Bogtrykkeri i Faaborg i sidste Nr. af »Typ.-Tid.« maa jeg tillade mig at gøre et Par Bemærkninger, da det lader til, at Meddeleren enten ikke er rigtig kendt med Forholdene eller ogsaa er han mindre paalidelig.

Med Hensyn til Lærlingeantallet i Forhold til Typografernes Antal er maaske ingen mere villig end jeg til at indrømme, at det ikke er som det burde være, men til Undskyldning derfor kan der anføres flere Grunde, som jeg dog ikke skal komme nærmere ind paa her, tilmed da alle Lærlingene var antagne, før jeg kom her i 1884, *dog haaber jeg, at Antallet vil blive reduceret noget* om ikke saa lang Tid. I øvrigt forekommer det mig lidt underligt, at Meddeleren ikke har regnet Trykkeren med, thi saa vilde der jo være blevet 3 Typografer, og Forholdet vilde saa knap være blevet saa daarligt, som det nu er blevet. I ethvert Tilfælde burde det have været udtrykkeligt bemærket, hvor der er Trykker og hvor der ikke er Trykker, for at man kunde faa en nogenlunde rigtig Ide om Forholdene.

Meddelerens Arbejdsfordeling til Lærlingene her paa Trykkeriet harmonerer meget daarligt med de virkelige Forhold, thi det er ligefrem Usandhed, naar han fortæller, »at de fire udelukkende stabler Avissats op og den femte Fraklipningsføljetonen og de faa Akcidenser, der findes.« Det er skammelig Usandhed overfor mig, naar Meddeleren vil skrive sligt, da mine Bestræbelser gaar ud paa at uddanne Lærlingene saaledes, at de kan blive gode Typografer, og det haaber jeg kan ske ved, at Akcidenserne bliver fordelte imellem dem saa godt det er mig muligt (de ældre faar naturligvis den største Part).

Der kan selvfølgelig være delte Meninger om Akcidensernes Mængde, men i den Retning skal jeg blot oplyse om, at der *altid* holdes Trykker og at der er saa meget Arbejde til Trykning, at han i Almindelighed har Beskæftigelse nok dermed, skønt der baade er Hurtigpresse og Motor.

Fra Deichmanns Bogtrykkeri er der, som bekendt nok, tidligere udgaaet mange Typografer, der har gjort Faget Ære, og jeg haaber, at det fremdeles skal blive Tilfældet, saafremt Lærlingene har Evne og Villie til at udføre deres Gerning.

Til Slutning takker Redaktionen de Kolleger, som har hjulpet den paa Vandringen gennem Fyen og Langeland, men er det lige saa slet bevendt med Undersøgelsen andre Steder, som den har været det for »Faaborg Avis«s Vedkommende, er denne Tak rigtignok ikke ganske fortjent.

N. J. PETERSEN,
»Faaborg Avis«s Bogtr.

Faaborg, d. 22. Februar 1886.

* * *

Hr. Petersen er villig til at indrømme, at Lærlingeantallet i Forhold til Typografernes Antal ikke er som det bør være. Man kan virkelig heller ikke godt andet. — Tallene er veltalende! — Hr. Petersen vil forhaabenlig ogsaa indrømme, at dette Misforhold er en meget væsenlig Grund til den Fattigdom og Nød, der hersker i den typografiske Stand, at der ingen Udsigt er til, at den Masse Typografer, der udlæres, kan faa Beskæftigelse ved Faget selv i de saa kaldte gode Tider, og at vi for Øjeklikket ikke har andet Middel til at bekæmpe dette Onde, end at blotte det. Derfor har vi kortelig efter den i 1881 udkomne Statistik anført, hvorledes Misforholdet var den Gang, derfor har vi kortelig repeteret nogle af de Klager over Lærlingeuvæsenet, der har været optaget i vort Organ fra 1881 til nu, derfor har vi anmodet Kolleger i Provinserne om at give os Oplysning om, hvorledes Misforholdet er for Øjeblikket. Det vilde have glædet os, om Hr. Petersen ogsaa havde efterkommet vor Anmodning og i Sagens Interesse sendt os et Par Oplysninger for en Ugestid siden, i Stedet for nu at sende en Rettelse, som i Grunden ingen Rettelse er.

Vor Meddeler har angivet, at der i Deichmanns*) Trykkeri arbejder to Sættere og fem Lærlinge. Det kan Hr. Petersen ikke nægte, men han haaber, at Antallet om ikke lang Tid skal blive reduceret. Det vilde have set bedre ud, mener Hr. Petersen, naar vi havde

*) At der i »Typ.-Tid.« er kommet til at staa Drachmann er naturligvis en Trykfejl.

taget Trykkeren med, saa der var blevet tre Typografer og fem Lærlinge; men vi har udtrykkelig fremhævet, at vi i disse Artikler om vore Udsigter hverken har taget Trykkere eller Trykkerlærlinge med.

Vi har ingen Grund til at tvivle om, at Hr. Petersen gør hvad han formaar, for at gøre Hr. Deichmanns mange Lærlinge til Typografer, der kan udføre deres Gerning. »Fra Deichmanns Trykkeri«, skriver han, »er der som bekendt nok [des værre!] tidligere udgaaet mange [ak ja!] Typografer, der har gjort Faget Ære, og jeg haaber, at det fremdeles [endelig ikke for mange] skal blive Tilfældet, saafremt Lærlingen selv har Evne og Villie til at udføre sin Gerning.« — Men hvis Lærlingen nu ikke har Evne eller Villie, skal han saa alligevel udlæres til Typograf?

* * *

Vi har modtaget en anden Skrivelse af følgende Indhold:

Hr. Redaktør!

I Anledning af, at der i sidste Numer af »Typ.-Tid.« er gengivet et Udtog af en Artikel angaaende Lærlingeforholdet paa »Ølandenes Dagblad« (Hugo Høgsted; Juni 1884), udbeder jeg mig Plads for følgende:

For Tiden arbejder der paa »Ølandenes Dagblad«s Trykkeri 2 Typografer og 3 Lærlinge, hvoraf den ene Lærling er udlært til April, men skal vedblive at arbejde som Typograf paa Trykkeriet. Saa vidt jeg véd, skal der ikke antages nogen Lærling i hans Sted; Forholdet bliver da 3 Typografer og 2 Lærlinge.

Hvad angaar Hr. Høgsteds Bemærkning om, at Lærlingene paa nævnte Trykkeri, som Erstatning for deres lange Arbejdstid, »røg Tobak og skændtes med Svendene«, kan jeg oplyse, at Tobaksrøgning af Lærlingene i Typografernes Nærværelse ikke har fundet Sted fra Trykkeriets Oprettelse til Dato, og hvad det angaar med Skændsmaal med Svendene, saa bliver det jo disses egen Sag, om de vil indlade sig paa Sligt med Lærlingene.

Hr. Høgsteds »Arbejdsseddel« er ganske vist rigtig med Hensyn til Arbejdstiden om Morgenen; men hans Meddelelse om, at Lærlingene arbejder til Kl. 8—12—1 om Aftenen er mildelst talt Usandhed. Paa den Tid Hr. Høgsteds Artikel optoges her i Bladet, skulde »Ølandenes Dagblad« være udsat til Kl. 5 Eftm., efter den Tid besørgedes kun Korrigering og Aflægning til næste Avis, som enhver kan indse ikke kunde vare til Kl. 8—12—1 Aften. Arbejdstiden er nu fra 7 Morgen til 7 Aften.

SALOMON LANG,
Typograf i »Ølandenes Dagblad«s Trykkeri.

Rudkøbing, d. 21. Februar 1886.

* * *

Vi har i vort Blads sidste Nr. opgivet de typografiske Arbejdere i Rudkøbings tre Trykkerier til fem Sættere og otte Lærlinge, saa kan det vel ogsaa passe, at der efter Hr. Langs Sigende er to Typografer og tre Lærlinge i Damkjærs Trykkeri. Vi har citeret nogle Udtalelser i en Skrivelse fra 1884, som den Gang fremkaldte et lignende Svar fra en anden æret Kollega i Rudkøbing som det, der uu foreligger fra Hr. Lang, saa der er ikke Grund til at opholde os længere derved. Hr. Lang føjer den Oplysning til, at Arbejdstiden *nu* er fra 7 Morgen til 7 Aften.

Selvhjælp.

Enhver vil vist i denne for Arbejderen trange Tid have tænkt over, hvorledes vi pludselig er blevne saa arbejdsløse og hvad der fra anden og vor Side kunde gøres for at hjælpe de Arbejdsløse i den almindelige Nød til at vedblive at være gode Kolleger og derved støtte de Arbejdende i at overholde den Tarif, der for Tiden arbejdes efter.

Det vil for enhver være klart, at det er vanskeligt i Længden at understøtte en Del Arbejdsløse (særlig gifte) saaledes, at de ikke giver efter for den haardeste Nød og bliver Skruebrækkere. Enhver maa hjælpe lidt til for at vi kan komme saa vidt, at en Kollega, der i et kritisk Tilfælde maa forlade sin Plads, kan være sikker paa, at ikke straks to andre melder sig til en mindre Løn.

Som et saadant Middel, der efter min Mening kunde hjælpe fuldstændigt og desuden kunde gøre mange gifte Typografer mindre ængstelige for at blive sagt op, har jeg tænkt mig en *Arbejdsløsheds-Understøttelseskasse* i Lighed med vor Sygekasse, idet der af Medlemmerne hele Aaret rundt betales et fast ugenlig Bidrag (t. Eks. 25—50 Øre), hvorfor der til Gengæld nydes et ugenligt Bidrag (8—10 Kr.), saalænge den Vedkommende er arbejdsløs.

Man vil maaske indvende, at en saadan Kasse ikke kan bære sig, hvortil jeg da vil henvise til Sygekassen, der betaler 12 Kr. og desuden Læger. Man vil maaske ogsaa sige, at den vil blive misbrugt, hvilket efter min Mening kunde forhindres ved at vedkommende Arbejdsløse hver Uge fik et Cirkulære personligt paategnet af alle Trykkerier.

Jeg skal tillade mig at anbefale dette Forslag til Medlemmernes varme Interesse og det vilde glæde mig, om der her i Tidenden udspandt sig en Diskussion om denne Sag.

ET MEDLEM.

Typografisk Griseri.

Hvor ofte møder man ikke Tryksager, der er i den Grad smagløse sat og trykt, at enhver Fagmand, som har Interesse for sit Fag, med Gru vender sit Øje bort fra et saadant »Kunst«produkt og i sit stille Sind ærgrer sig over, at der i vor »oplyste« Tid med dens Hjælpemidler endnu kan findes Folk, der kalder det af dem udførte Arbejde for »*Bog*tryk«, i Stedet for at kalde det slet og ret »*Griseri*«. Man er mest tilbøjelig til at tro, naar man sér et saadant Arbejde, at det er udført af en Lærling; nedenstaaende giver vi imidlertid et Eksempel paa, at ogsaa Folk, der har staaet i Lære en 4 à 5 Aar, kan være bekendt at sende Tryksager ud i Verden, hvis Udseende er i Stand til at drive Skamrødmen op i Øjnene paa enhver lidt kritisk anlagt Fagmand. Det daarlige Tryk kan vi selvfølgelig ikke gengive, og m. H. t. Satsen skal vi kun bemærke, at Originalen var sat af Cicero Ant., medens vor Kopi jo er sat af Petit Mediæval. Ovenover Plakaten var anbragt et lille Billede, forestillende en Taskenspiller.

De ærede Herskabers Opmærksomhed.

Henledes paa Theatret **„Sufløren“** Der Forevises i Aften for Første Gang, og fremdeles hver Aften i Og som det vil være en Fornøjelse, at lade deres Børn se.

Der vil blive opført „Valdemar Sejr“. o d l. Dukkekomedie i 5 Aktr.

!! Entree 10 Øre !!

Obs. Hver Aften 2 Forestillinger.

Iste Forrest. Kl, 7. 2den Forrest. Kl, 8.

tegner med Agtelse.

Th. Jørgensen.

P. J. Møllers Bogtryk. Pilestræde 10, Kjøbenhavn.

ENTRÉ-BILLET.

For .....

Opfordring.

Undertegnede Typografer tillader sig herved at underrette ærede Kolleger om, at vi som Medlemmer af det dramatiske Selskab »Goethe« har erholdt dette Selskabs Bifald saavel som dets Assistance til Afholdelsen af en Aftenunderholdning med Assemblé, hvis Nettо-Indtægt tilfalder det frivillige Fond for arbejdsløse Typografer, saaledes at ovennævnte Selskab fuldstændig overtager saavel Arrangementet som det dermed følgende Ansvar. Endvidere kan vi meddele, at Hr. Nielsen-Bahn, af Hensyn til Øjemedet, gratis har tilstillet Selskabet sine Lokaler til Afbenyttelse Lørdagen den 20. Marts og at der maa danses i begge Salene, saafremt dette maatte gøres nødvendigt — hvilket vi haaber —, hvorved Udgiften formindskes med mindst 20 Kr. Idet vi paa det Indstændigste opfordrer vore ærede Kolleger om at støtte os i vore Bestræbelser for at bringe vore arbejdsløse Kolleger et saa stort Overskud som muligt, ved i saa stort Antal som Lokaliteterne tillader det at deltage i denne lille Festlighed, kan vi i saa Tilfælde garantere for et smukt Resultat. Regnskabet vil den paafølgende Lørdag findes i »Typ.-Tid.«

Det fuldstændige Program vil følge med »Typ.-Tid.« Lørdagen d. 6. Marts, da vi af Hensyn til Pladsen ikke yderligere vil bebyrde Bladet.

Forventende Kollegernes Tilslutning tegner vi

ærbødigst

Bernh. Nielsen. Carl Nielsen. Oluf Olsen.
N. Winkelmann. H. Rossing.

Forskelligt.

Prøvevalget i Lørdags har givet følgende Resultat: De afgaaende Medlemmer af Styrelsen foresloges alle enstemmig genvalgte, nemlig RUD. BØHM som Formand, EMIL PETERSEN som Næstformand, OTTO BARNEWITZ, P. L. PEDERSEN og VICTOR PETERSEN som Medbestyrere; som Suppleanter til Styrelsen foresloges atter A. SVENDSEN, H. C. JACOBSEN og HALLENGREN — de to førstnævnte enstemmig og sidstnævnte med alle Stemmer mod 6. Kassereren, L. D. BERG, og Revisorerne, CHARLES THOMSEN og WM. SØRENSEN foresloges ligeledes enstemmig genvalgt. Ligesom ved Posterne til Suppleanterne rejste der sig ogsaa ved Forslag af Repræsentanterne til Bladet »Social-Demokraten« en længere Diskussion, idet Rud. Bøhm ønskede sig fritaget for dette Hverv, medens Sætterne i Bladet »Social-Demokraten« ønskede en af deres Midte valgt som Repræsentant, hvilket bekæmpedes særligt af Næstformanden og Formanden. Paa indtrængende Opfordring stillede Bøhm sig igen til denne Post, og Prøvevalget gav da følgende Resultat: EMIL PETERSEN og VICTOR PETERSEN enstemmig, RUD. BØHM 23 Stemmer og CHR. KRYGER (»Social-Demokraten«) 10 Stemmer. — Efter Prøvevalgets Slutning ankede FUCHS over, at Løbesedlerne, der meddelte den ny Blokade af Fjeldsøes

Bogtrykkeri, var omdelt for sent, hvortil Formanden gav de fornødne Oplysninger.

— **Jubilæet** i det Schultziske Trykkeri finder Sted d. 8. April d. A. (*ikke*, som Trykfejlsdjævlen i forr. Nr. lod os fortælle, *næste Aar*). Det skal være Meningen i Dagens Anledning at foranstalte en Optrykning af alle de Sange, der ved de forskellige Lejligheder i de forløbne 100 Aar har været afsungne i det Schultziske Officin.

— **Den Fjeldsøeske Konflikt** har ikke forandret Udseende siden forrige Nr. — kun skal vi refererende bemærke, at Hr. O. FJELDSØE i Lørdags sendte *Notarius publicus* hjem til Formanden for at lade forkynde, at saafremt Blokaden af Trykkeriet ikke var bleven hævet inden Mandag Aften Kl. 6, vilde der blive indledet retslige Skridt imod Styrelsen. Denne svarede Dagen efter i »Social-Demokraten«, at den ikke fandt sig foranlediget til at tage Hensyn til Forkyndelsen; — indtil i Dag er der, saa vidt os bekendt, endnu ikke indløbet nogen Stævning.

Den typografiske Forening.

MEDLEMMER TILTRAADTE FRA EN GENSIDIG FORENING:
CHRISTIAN HANSEN MAARE (sidst arbejdet i Aarhus).

Den halvaarlige Generalforsamling

afholdes Lørdagen den 6te Marts, Aften Kl. 10 hos Hr. Restavratør HANSEN, **Skindergade 9, 1. Sal.**

Dagsorden: 1. Styrelsen giver den lovbefalede Meddelelse om det forløbne Halvaar. — 2. Forelæggelse og event. Godkendelse af Regnskabet for 2. Halvaar 1885. — 3. Budgettet. — 4. Valg af Formand, Næstformand, Styrelse Suppleanter, Kasserer, Revisorer samt 3 Repræsentanter i Bladet »Social-Demokraten«.

STYRELSEN.

Ferd. Fjeldsøes Bogtrykkeri er blokeret.

STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Carl Lunds Tr. (10. og 11. B.) 2.00, Sivertsens (18. og 19. B.) 2.50, Hallengren 1.00, Kolleger i Køge (6. B.) 2.00, »Politiken«s (19. B.) 6.00, »Dagbladet«s (16. og 17. B.) 5.00, Centraltrykkeriet (18. og 19. B.) 9.50, G. (19. og 20. B.) 0.50, Schiellerups (20. B.) 0.50, »Avisen«s (20. B.) 2.50, Eltongs (11. og 12. B) 1.50, »National-Tidende«s (20. B.) 5.20, »Adresse-Avisen«s (17. og 18. B.) 1.25, Hvidbergs (18. B.) 0.80, N. Cohens (Værksætteriet) 2.47, Nielsen & Lydiches (15. B.) 3.55, Hoffensbergs (16.—18. B.) 4.70, Knudtzons (7. B.) 1.25, Græbes (21. B.) 3.35, S. L. Møllers (10. og 11. B.) 2.65, I. Cohens (9. og 10. B.) 4.90, i alt **63.12.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 1.370.22.**

Endvidere modtaget fra Fagforeningernes Komite 16 Kort à et 8-Pds. Rugbrød samt 8 Ruller fin Skraatobak. RUD. BØHM.

Til **Fagforeningernes Indsamling** til de arbejdsløse har jeg modtaget: Quist & Ko.s Tr. (8. B.) 1.00, Nielsen & Lydiches (7. B.) 3.25, »Avisen« (7. B.) 5.00, i alt **9.25.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 49.75.** RUD. BØHM.

Typografernes Hjælpekasser.

Søndagen den 28de Februar, Formiddag Kl. 11, afholdes den ordinære halvaarlige Generalforsamling i Skindergade 9, 1. Sal.

Dagsorden:

1) Regnskabets Godkendelse for det forløbne Aar.
2) Meddelelse om Udfaldet af Valgene til Styrer, Revisor og Kasserer.
3) Forslag af Styrelsen:

Indtil 1. Maj 1886 kunne Typografer indtil 35 Aar melde sig til Optagelse i »Typografernes Hjælpekasser«.

STYRELSEN.

Typografernes Sangforening.

I Aften indøves »Hörr trumpetsignalen«.

Ærede Kolleger, der har bestemt fra den 1ste at slutte sig til Koret, sættes paa Stemme i Aften Kl. 10. STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

D'Hrr. Lokalforeningsformænds Opmærksomhed henledes paa, at ingen som helst Understøttelse maa udbetales til Medlemmer af gensidige Foreninger, naar disse ikke kunne legimitere sig med deres resp. Foreningsbog. Attester eller andre Beviser er aldeles ugyldige som Legitimation. HOVEDBESTYRELSEN.

Aarhus, den 24. Februar 1886.

Den i den forløbne Uge i Lokalforeningerne skete Til- og Afgang er:

Nye Medlemmer:

Randers, H. C. E. A. J. LUNOW (udlært hos Rosenbergs Enke i Grenaa den 1ste Marts 1886).

Indvendinger imod Optagelsen maa ske inden 14. Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Randers, THORVALD NIELSEN (sidst arbejdet i Aalborg; Medlem af »Den typ. Forening« i København).

Bortrejste Medlemmer:

Rudkøbing, CARL CHRISTIAN EMIL CHRISTENSEN (arbejdsløs).

KUNDGØRELSER.

En flink Sætter-Trykker,

udmærket anbefalet og veløvet saavel i Akcidens- som Avisarbejde, søger Plads straks enten som Sætter eller Trykker eller begge Dele. Billet, mrkt. »K. C.«, bedes snarest indlagt paa »Typ.-Tid.s Kontor.

Gelatin-Folio
prima Vare, anbefaler
Johs. Langheck,
Göppingen, Württemberg.

Næste Nr. af »Typ.-Tid.« udgaar paa Torsdag. Indsendelser, der ønskes offenliggjorte i dette Nr.. maa være Redaktionen i Hænde senest Tirsdag.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st, Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 10. | København, den 6. Marts 1886. | 13. Aargang.

Konflikten i Aalborg.*)

Hr. Thorvald Nielsen, hvem det ved Mødet den 18. Januar blev overdraget at referere, fik ved samme Lejlighed af Undertegnede Anmodning om at referere *sandfærdigt*. Har De gjort dette, Hr. Thorvald Nielsen? — Vi kan jo se efter. Først taler De om Humaniteten fra Hr. Simonsens Side. Men vi kan til Dato ikke klage over Mangel i saa Henseende, ja vi paastaar endog, at man blandt Principalerne skal *søge* efter Magen til den Humanitet, Hr. Simonsen viser os. — Og saa kommer De med en Ytring: »Nær havde »Folketidenden« kommet til at dele Skæbne med »Jyllandsposten«!« Skulde det være heldigt? Vilde en saadan »Skæbne« ikke mere have skadet end gavnet Foreningen og Foreningsidéen? De kunde jo lige saa gærne have sagt: dele Skæbne med »Morgenbladet«; thi i saa Tilfælde vilde vor Foreningskasse dog have blevet af med lidt flere Penge! — Desuden blev det jo ved Mødet udtrykkeligt udtalt, at »Dansk typ. Forening« *ikke kunde* befatte sig med Blokader.

Ifølge Referatet skulde Undertegnede have ytret, at Hr. Bøhm havde *fordømt* de tidligere Sætteres Optræden. Jeg udtalte mig omtrent saaledes: Hr. Bøhm kunde ikke ved at beregne Avisen (hvilken Beregning *med Hr. Bøhms egen Haandskrift* blev fremlagt) finde, at Arbejdet var uoverkommeligt, og *misbilligede*, efter de Oplysninger han havde faaet, de tidligere Sætteres Optræden. —

Saa kommer Hr. N. L. Christensen med nogle Bemærkninger om de tidligere Sætteres Forhold, om deres Natarbejde o. s. v. Mærkeligt nok har *vi* endnu ikke havt Spor af Arbejde efter Kl. 8 Aften, lige saa lidt som forceret Søndagsarbejde, og dog indeholder Avisen lige saa meget Stof *nu* som *før!* En Paranthesbemærkning: Naar Hr. Simonsen i sin Avis om Konflikten skrev, at det Hele var en Følge af ungdommelig Umodenhed — mon han da havde Uret? Enhver Uhildet vil give ham Ret. — — Hvad der i Detaillerne er foregaaet før vor Ankomst hertil, er og var naturligvis noget, som vi *da* ikke kunde svare paa, hvorfor vi ogsaa nu forbigaar dette. Men længere nede i Referatet af Christensens Tale hedder det, at han efter sin Fremstilling af Forholdene henstillede til os, om vi fandt det foreneligt med vore kollegiale Anskuelser (*Følelser* blev der sagt) at modtage Pladserne. Undertegnede bekræftede dette og motiverede det saaledes: Vi har ikke hørt noget om Blokade og kan desuden ikke finde, at nogen Blokade *kan* iværksættes, da det ikke drejer sig hverken om Lønningsspørgsmaal eller om Principalens Indblanding i vor Foreningsret, hvorfor jeg ogsaa paa egne og Kollegers Vegne frabad os Beskyldningen »Skruebrækkere!«*) — Hr. Thorvald Nielsens Henkastelse om, at vi var »druknende, som klyngede sig til et Halmstraa«, kommenterer sig selv — *vi* foragter den. — Hr. Thorvald Nielsen har nok glemt at referere Hr. Christensens Svar paa Hr. Jensens Spørgsmaal, om det var Meningen at ødelægge Forretningen, og at det først var efter Hr. Christensens Svar paa dette Spørgsmaal, at Undertegnede paa egne og Kollegers Vegne erklærede, at vi vilde blive i Pladserne. — — —

Saa skriver i samme Nr. af »Typ-Tid.« Hr. N. L. Christensen: »En af de Opsagte fik gennem Personalet Bud om, at Udgiveren ønskede at tale med ham«. Sandheden er og kan bekræftes med Ed, at en af de Opsagte, Hr. Wendt, ved en af Personalet, Hr. Jensen-Storvorde, Maskindrejeren, bad Udgiveren om at maatte komme i sin Plads igen. — Naar Hr. N. L. Christensen siger: *Man* har søgt at *bilde* Formanden for »Den typ. Forening« ind, at der var to ældre Lærlinge i Pladsen, saa er det i hvert Fald ikke skét fra nogen af os.

Hermed nok fra vor Side. Det er sørgeligt, at saadanne Stridigheder skal kunne opstaa mellem Arbejdere, og lige saa sørgeligt er det, at vort Foreningsorgan skal fyldes med den Slags Kævl. — Det vil fremgaa af Foranstaaende, at vi formener, at vi er i vor fuldkomne Ret, og saa længe ikke Foreningen — *som Forening* — skrider ind, tror vi ikke at kunne forsvare at forlade vore Pladser.

Aalborg, den 15. Februar 1886.

For samtlige Sættere paa »Aalborg Folketidende«
JULIUS HANSEN.

*) Forsinket af Mangel paa Plads. RED.

Linolie og Lamperøg.

Det Vigtigste ved en Artikel er altid Overskriften. Hvis jeg havde kaldt min Artikel *Bogtrykkerfarve* kunde jeg være sikker paa, at kun faa vilde læse andet end Overskriften; *Sværte* havde været bedre, men *Linolie og Lamperøg* er bedst, den er jeg stolt af, der er noget ved den, der gør, at den saa let glider ned.

Og selv om Ingen vilde læse den, var der naturligvis ingen Skade skét. Jeg vil kun udtale min Forundring over, at ligesom der er en Mængde forskellige Industrigrene, som vi slet ikke dyrker her i Danmark,

*) Hr. GUNDERSEN paa »Nordjyllands Folkeblad« har dog ikke i mange Menneskers Nærværelse undset sig ved at give os denne »smukke« Titel.

skønt mange Mennesker kunde sysselsættes derved, saaledes er der ogsaa specielt ved vort Fag én Vare, som vi bruger i Massevis, men som vi alt sammen forskriver fra Udlandet, og hvorpaa Tolden ikke er lav: *Bogtrykkerfarve.* Vi har Oliemøller og vi har Blanksværtefabriker — vi har vel nok mere Kønrøg end vi bruger til at børste Støvler med. Det er det, der forundrer mig, at vi ikke har en eneste Fabrik for Bogtrykkerfarve her i Landet. — Saa vidt jeg véd er det her hjemme kun Eickhoffs Maskinfabrik, der bygger Bogtrykkernes Maskiner, og han staar næppe tilbage for lignende Fabrikker i Udlandet hvad Udførelsen angaar. Med Hensyn til Skriftstøberier er det ikke stort bevendt her hjemme, og Bogtrykkerfarven fabrikerer vi som sagt slet ikke mere.

For et halvt Hundrede Aar siden var det endnu almindeligt at vore Bogtrykkere selv lavede deres Farve. Hver Bogtrykker havde næsten sin egen Recept og sin egen Maade at tilberede Farven paa. Den havde mange Mangler, tidt for grumset og tidt for tynd, saa efterhaanden opgav man det og forskrev sin Farve fra Frankrig og Tyskland, man fandt ikke paa at anlægge en Fabrik her hjemme. At den Farve, Bogtrykkerne selv lavede, ikke blev af første Sort, fik forskellige Ting Skylden for. Enten var Linolien, som de kogte til Fernis, ikke god, den var presset af slet Frø og ofte blandet. Det Lamperøg — Lampeos eller Lampesort, hvad man nu vil kalde det — de brugte til at blande i Fernisen, fik de fra de Fabriker, hvor der brændtes mange Olielamper; men da Lampepudserne mærkede, at denne Artikel betaltes godt, forfalskede de den snart.

Af nogle af de gamle Bogtrykkeres Farverecepter skal jeg kun meddele to. Den første skyldes en Englænder ved Navn BULMER. Man opsamlede den Sod, der afsatte sig paa en Blikhætte, der var stillet over en Lampe med en tyk Væge, hvori Olie, helst Linolie, brændte. Ved at blande denne Lampeos med Fernis og udrive den godt, fik man en fortrinlig sort Bogtrykkerfarve.

En mere almindelig Fremgangsmaade var følgende:

»40 Potter Lin- eller Nøddeolie kommes i en Jernkedel, der rummer mindst det dobbelte, thi Olien bobler betydelig op ved Kogningen, og løber den over og gaar der Ild i den, kan der afstedkommes stor Ildebrand. Medens den koger, omrøres den med en Jernske, og hvis den ikke selv fænger Ild, tændes den med en Spaan eller en Papirfidibus; thi den blotte Kogning vil ikke give Olien tilstrækkelig Tørreevne. Olien brænder en halv Time eller mere, hvorpaa Luen slukkes ved at dække Kedlen aldeles tæt til. Kogningen fortsættes dernæst ved en jævn Hede, indtil den faar en passende Stivhed, da den saa kaldes Fernis.«

Der meddeles endvidere i denne Recept nogle Egenskaber, Fernisen og Farven skal være i Besiddelse af for at kaldes god.

Men allerede for over et halvt Hundrede Aar siden udtaltes i Pressen det Ønske, at en Fabrikant vilde etablere sig i København, og naar han vilde gøre Brug af de Erfaringer, man havde indvunden paa Farvekogningens Omraade og levere gode og billige Varer, vilde han ikke komme til at mangle Afsætning paa sit Fabrikat.

Men endnu er han ikke kommen. —p.

Forskelligt.

Generalforsamlingen i »Hjælpekasserne«, som afholdtes i Søndags, havde kun samlet 50 à 60 Medlemmer. CHARLES THOMSEN valgtes til Dirigent. Kassereren, N. HANSEN, gennemgik Regnskabet, som for Syge-Afdelingens Vedkommende udviste et Overskud, medens Ligkassen og Pensionskassen har arbejdet med Underskud. DIRIGENTEN anstillede en Sammenligning imellem Syge-Afdelingens nuværende Overskud med Regnskaberne fra 1882—1884, hvorved det viste sig, at det sidste Aar, til Trods for, at Sygepengene var bleven forhøjede fra 10 Kr. til 12 Kr., dog havde givet et ret betydeligt Overskud. Regnskabet sattes derefter under Afstemning og godkendtes énstemmigt. — Udfaldet af de foretagne Valg bekendtgjordes derpaa. Som Styrelse var valgt P. L. PEDERSEN med 197 Stemmer, som Revisor CHARLES THOMSEN med 206 Stemmer, og som Kasserer, N. HANSEN, genvalgt med 216 Stemmer. — Det 3. Punkt paa Dagsordenen kunde der paa Grund af, at der ikke var mødt et tilstrækkeligt Antal Medlemmer, ikke tages Beslutning om, hvorfor der maa indkaldes en ny Generalforsamling. Diskussionen saa vel om dette Punkt som om en Forespørgsel af Kassereren, om Kasserne ogsaa i Aar skulde sende en Repræsentant til »de samvirkende Sygekasser«s Fællesrepræsentation, blev paa Forslag af BØHM enstemmig henvist til den ekstra-ordinære Generalforsamling.

Budget for 1. Halvaar 1886.

INDTÆGT.

Medlemsbidrag	2000.00
Abonnement paa »Typograf-Tidende«	80.00
Avertissementer i do.	22.00
»Dansk typogr. Forening« betalt $^2/_5$ af Udgifterne til »Typ.-Tid.«s Udgivelse	460.00
Renter	40.00
	2602.00

UDGIFT.

Faste Understøttelser	105.00
Rejsehjælp	400.00
Andre Understøttelser	150.00
Leje af Lokale	80.00
Administration	20.00
Tidsskrifter og Bladhold	15.00
Budeløn	100.00
Bogtrykkerarbejde	60.00
Trykning af »Typ.-Tidende«	920.00
Redaktionshonorar	200.00
Udgift til Bladenes Forsendelse til »Dansk typ. Forening«	60.00
Forskellige Udgifter	20.00
Formandens Honorar	50.00
Kassererens do.	175.00
Understøttelse til Arbejdsløse	300,00
	2655 00
Underskud	53.00

„Den typografiske Forening"s Regnskab for 2. Halvaar 1885.

Indtægt.

	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Kassebeholdning den 30. Juni 1885			10198	22
Medlemmernes Bidrag	1703	75		
Abonnement paa »Typograf-Tidende«	78	25		
Avertissementer	23	75		
»Dansk typografisk Forening« betalt $^2/_5$ af Udgiften til »Typograf-Tidende«s Udgivelse	458	62		
Renter	36	»		
Solgt 35 Stk. Obligationer	6758	06		
			9058	43
Summa **Indtægt** ...			19256	65

Udgift.

	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Faste Understøttelser.				
Juli, August, September, Oktober November og December	105	»		
			105	»
Andre Understøttelser.				
Juli, August, September, Oktober, November og December:				
Til Rejsehjælp	671	»		
» Strejkende etc.	780	»		
			1451	»
Forskellige Udgifter.				
Leje af Lokale	106	»		
Administration	25	»		
Tidsskrifter og Bladhold	10	80		
Budeløn	108	90		
Bogtrykkerarbejde	76	30		
Trykning af »Typograf-Tidende«	918	75		
Redaktionshonorar	200	»		
Udgift til Bladenes Forsendelse til Medlemmer af »Dansk typografisk Forening«	59	80		
Bibliotheket	50	»		
Forskellige Udgifter	10	50		
Til Smede og Maskinarbejdernes Lock-out	1000	»		
Laan til Smede og Maskinarbejdernes Forbund	250	»		
Det frivillige Fond for Arbejdsløse	700	»		
Udtaget 35 Stk. Obligationer	7000	»		
Formandens Honorar for 2. Halvaar	50	»		
Kassererens do. do.	175	»		
			10741	05
Understøttelse til Arbejdsløse.				
Juli, August, September, Oktober, November og December	1192	»		
			1192	»
Summa **Udgift** ...			13489	05
Kassens Status den 31. December 1885:				
7 Stk. Kreditforenings Obligationer à 200 Kr.	1400	»		
Depositum i Privatbanken	2000	»		
I Kontanter og udestaaende Fordringer	2367	60		
			5767	60
Balance ...			19256	65

Endvidere:
12 Stk. Andele i »Social-Demokraten« à 12 Kr. = 144 Kr.

Regnskabet efterset og intet fundet at erindre. Kassebeholdning og Bevis for Værdipapirernes Tilstedeværelse i Banken til Stede.

København, den 19. Februar 1886.

Wm. Sørensen **Ch. Thomsen.**

Bibliothekets Regnskab.

1885. Indtægt.	Kr.	Øre
Kassebeholdning fra 1. Halvaar	11	72
Bevilget paa Budgettet for 2. Halvaar	50	»
Indkomne Mulkter	10	45
Salg af 12 Kataloger	1	80
	73	97

1885. Udgift.	Kr.	Øre
Bibliothekets Flytning	16	»
Regning fra Boghandler Topp	46	30
Assurancepræmie fra $^{14}/_1$ 86 til $^{14}/_1$ 87	1	25
Tilbagebetalt Erstatning for 1 Bog	3	»
En Kalender	»	35
Kassebeholdning	7	07
	73	97

Det frivillige Fond.

Indtægt.	Kr.	Øre
Kassebeholdning den 30. Juni 1885	129	58
Ifølge Generalforsamlingens Beslutning	200	»
Overskud fra Assembleet den 8. Avgust	10	42
Generalforsamlingen bevilget	500	»
Overskud fra Festen den 10. Oktober	77	50
Indkomne frivillige Bidrag (se Blad Nr. 44 1885 til Nr. 1 1886)	749	84
	1667	34

Udgift.	Kr.	Øre
Fra 3. Juli til 25. December udbetalt 292 Anvisninger til Arbejdsløse, med	1614	50
Kassebeholdning den 31. December	52	84
	1667	34

Den typografiske Forening.

Revisionens Bemærkning til Regnskabet.

Dette Regnskab viser et Underskud af 4430 Kr. 62 Øre. Grunden til dette store Underskud maa søges dels i de ekstraordinære Bevillinger, der er vedtagne paa fire forskellige Generalforsamlinger, i alt til Beløb 1950 Kr., dels i den store Arbejdsløshed, der har været til Stede i dette Halvaar, og som har lagt stor Beslag saa vel paa Arbejdsløshedskassen (1192 Kr.) som paa Udgifterne til de Rejsende (671 Kr.) og endelig i et formindsket Medlemsbidrag. Som Følge af, at en Del Obligationer er realiserede, har der været et Tab af 241 Kr. 94 Øre. Strejken i »Morgenbladet« har for dette Halvaars Vedkommende medført en Udgift af 780 Kr. De ovenanførte store ekstraordinære Udgiftsposter, sammenlignet med Indtægten ved Medlemsbidraget, 1703 Kr. 75 Øre, forklarer tilfulde det store Underskud.

Med det nuværende Medlemsantal og det nuværende Medlemsbidrag tror vi ikke, at Balancen mellem Indtægt og Udgift i den nærmeste Fremtid vil kunne bringes til Veje, navnlig da det maa antages, at Arbejdsløsheden vil vedvare. Vi anser det derfor for paatrængende nødvendigt, at der snarest muligt fremkommer Forslag, sigtende til enten at forøge Indtægterne eller formindske Udgifterne, og skulle i den Anledning særlig henpege paa Ønskeligheden af en Reform af Arbejdsløshedskassen, da Udgifterne til denne er altfor store i Forhold til den Indtægt, Foreningen har.

Den 3dje Marts 1886.

Wm. Sørensen. **Ch. Thomsen.**

Efter et almindeligt Ønske fra flere Sættere opfordres Medlemmer af »Den typ. Forening« til at give følgende Herrer deres Stemme til de forskellige indenfor Foreningen forekommende Tillidsposter:

Formand: **Rud. Bøhm.**
Næstformand: **Victor Petersen.**
Styrelse: **P. L. Pedersen,**
Emil Petersen,
Otto Barnewitz.
Kasserer: **L. D. Berg.**
Revisorer: **Charles Thomsen,**
Wm. Sørensen.
Suppleanter: **H. C. Jacobsen** (»Politiken«),
A. Svendsen (»Dagbladet«).
Fuchs (Græbes.)
Repræsentanter i Bladet »Social-Demokraten«:
Chr. Kryger (»Social-Demokraten«),
Victor Petersen og
Emil Petersen. Flere Sættere.

Den halvaarlige Generalforsamling

afholdes Lørdagen den 6te Marts, Aften Kl. 10 hos Hr. Restavratør HANSEN, **Skindergade 9, I. Sal.**

Dagsorden: 1. Styrelsen giver den lovbefalede Meddelelse om det forløbne Halvaar. — 2. Forelæggelse og event. Godkendelse af Regnskabet for 2. Halvaar 1885. — 3. Et Forslag fra Revisionen. — 4. Budgettet. — 5. Valg af Formand, Næstformand, Styrelse Suppleanter, Kasserer, Revisorer samt 3 Repræsentanter i Bladet »Social-Demokraten«. STYRELSEN.

Kolleger, der kender Typograf CHR. THERKELSENS Adresse (han har indtil Julen 1885 arbejdet i Viborg), bedes opgive denne til Formanden for »Den typografiske Forening«.

Ferd. Fjeldsøes Bogtrykkeri er blokeret.

STYRELSEN.

Typografernes Hjælpekasser.

Da der ved den ordinære halvaarlige Generalforsamling den 28de Februar ikke var mødt et tilstrækkeligt Antal Medlemmer for at tage lovlig Beslutning om den 3. Sag paa Dagsordenen, afholdes en ekstraordinær Generalforsamling **Søndagen den 14. Marts,** Formiddag Kl. 11, i Skindergade 9, 1ste Sal.

Dagsorden:
Forslag af Styrelsen:
1) Indtil 1. Maj 1886 kunne Typografer indtil 35 Aars Alderen melde sig til Optagelse i Typografernes Hjælpekasser.
2) Foreningens Deltagelse i »De samvirkende Sygekassers Fællesrepræsentation«.

I Følge § 32 er denne Generalforsamling beslutningsmyndig.

København, den 3. Marts 1886. STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Den i den forløbne Uge i Lokalforeningerne skete Til- og Afgang er:

Nye Medlemmer:

Nykøbing, PETER CHRISTENSEN (Maribo) (udlært hos H. J. Jakobsen i Nykøbing p. F. den 1. Maj 1884, har tidligere været Medlem af »Dansk typ. Forening«).

Indvendinger imod Optagelsen maa ske inden 14. Dage til vedkommende Lokalforening.

Bortrejste Medlemmer:

Aarhus, R. P. PETERSEN og JOHAN LAURSEN (arbejdsløse.).

Døde:

Aarhus, RASMUS WINTHER LAURSEN.

Brevkasse.

Hr. *N. N.* Deres Artikel hviler paa aldeles fejlagtige Forudsætninger og Slutninger, derfor ubrugelig.

KUNDGØRELSER.

En Maskintrykker,

(yngre) søger Plads til 1. April. Anbefaling haves. Billet, mrkt. »221«, bedes indlagt paa dette Blads Kontor.

Gelatin-Folio
prima Vare, anbefaler
Johs. Langheck,
Göppingen, Württemberg.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 11. | København, den 13. Marts 1886. | 13. Aargang.

Fra Kristiania.

Som De formodenlig har havt Anledning til at se gennem vort Blad, har vi i flere Aar havt et Stridens Æble i en Institution ved Navn Bogtrykkernes Sygekasse. Denne, der indtil 1881 fristede en kummerlig Tilværelse, hvad Medlemsantallet angaar, ejer nu en Formue af ca. 32.000 Kr. Nævnte Aar fremsatte Chr. H. Knudsen et Forslag, gaaende ud paa, at Kassen skulde gaa over til »Den typ. Forening«. Forslagets Følge blev, at Betingelsen for Stemmeret indskrænkedes, idet Generalforsamlingen vedtog et Forslag om, at stemmeberettigede var kun de, der havde været Medlemmer 1 Aar. Næste Aar fremsattes atter det samme Forslag, men med samme Skæbne. Forslagets eneste Virkning var den, at Kassen fik flere Medlemmer, og at der kom nyt Liv ind i Kassen. At de nye Medlemmer var for Kassens Overgang til »Den typ. Forening«, siger sig selv. Med Overgangen skulde følge en Pensions- og Enkekasses Oprettelse, og Nødvendigheden af disse Kasser trak stedse flere og flere Medlemmer til Kassen. Knudsens Fejl var imidlertid, at han ikke havde forsynet Forslaget med de nødvendige Motiver eller Redegørelse for sin Mening, noget, som han mente var tidsnok at gøre, naar Forslaget var vedtaget. I 1884 opnaaede han imidlertid, at der blev dannet en Komité, der fik det Hverv at udarbejde et Lovudkast for Pensions- og Enkekasse paa Basis af Overgang til »Den typ. Forening«; dette skulde være færdig og indleveret til Bestyrelsen for at forelægges en ekstraordinær Generalforsamling. Komitéen havde ogsaa sit Forslag færdig til den bestemte Tid, men da der i det vedtagne Forslag om en Komitées Nedsættelse var glemt Ordene »og forelægges en ekstraordinær Generalforsamling«, hængte Bestyrelsen sig i Bogstaven og henlagde Lovforslaget indtil videre. Da der ikke viste sig Tegn til at Bestyrelsen vilde forelægge det paa den ordinære Generalforsamling i 1885, blev det indleveret af d'Hrr., der havde udarbejdet det, men forkastet, idet det ikke opnaaede mere end 40 Stemmer af de mødte 84 Medlemmer. — Iaar forelaa det atter sammen med et Forslag om Forandring af en Del forældede Bestemmelser i de gamle Love. Blandt disse var ogsaa, at Bestyrelsen skal bestaa af 6 Medlemmer, hvoraf 3 Principaler, uanset om de er Medlemmer af Kassen eller ej. Det første Forslag blev taget tilbage paa Generalforsamlingen, fordi man ved Konference med ældre Medlemmer var kommet til det Resultat, at gøre disse en Del Indrømmelser, blandt andet i Tiden for Pensions Erholdelse, noget som i Mellemtiden vil blive gjort. Det andet Forslag toges da under Behandling. Bestemmelsen om at Bestyrelsen skulde bestaa af 6 Medlemmer (uanset Principaler eller ej) blev vedtaget med 77 mod 30 Stemmer og Betingelsen for Stemmerets Erholdelse blev udsat til 3 Maaneder. — Et af Bestyrelsens Majoritet fremsat Forslag om en Pensionskasses Oprettelse og om en Bevilling af indtil 500 Kr. til Udarbejdelse af Love for denne, blev forkastet mod nogle faa Stemmer. — Bestyrelsesvalget havde det Udfald, at der nu i Bestyrelsen sidder 4 Svende og 2 Principaler.

At vor Sejr har vakt vore Principalers Indignation er selvfølgelig. Denne kom først til Syne i »Aftenposten«s Spalter i Form af et ensidigt Referat fra Generalforsamlingen, hvori der i forblommede Udtryk tales noget om at Foreningen er socialistisk og at det er de socialistiske Elementer inden denne, der har Overtaget, og som vil have Pengene for at lave en Strejkekasse o. lign. En Typograf tog til Genmæle i »Aftenposten« og beviste det modsatte. Men i den Efterskrift, han fik, benyttedes Anledningen til end yderligere at mistænkeliggøre den typografiske Stand og benyttede Bladet sig hertil af Citater fra »Typ. Medd.«, som det rev ud af sin Sammenhæng, kort, der levnedes ikke Standen for 2 Skillings Ære. Et herværende Dagblad, hvis Bogtrykkeri drives med Piger, og som allerede før havde udskældt Typograferne for en Samling Drukkenbolte, Døgenigte etc., tog sig atter til, støttet til »Aftenposten«s Referat, at udskælde os end mere.

Følgen af dette Avisskriveri var et Massemødes Indkaldelse til Søndag den 28. Februar, hvori der vedtoges en Resolution om, at da Dagspressens Overfald var lagt paa en falsk Grund, vil der for Fremtiden ikke svares paa lignende, om de maatte fremkomme. Denne Resolution cirkulerer nu rundt til Paategning.

Der meldes nu, at en af »Aftenposten«s Sættere, der er Medlem af Bestyrelsen, i Dag er opsagt. Hvad videre der kommer til at foretages, véd jeg ikke, men det skal De senere faa vide.

Situationen er temmelig usikker.

Konflikten i Aalborg.

Hr. Redaktør! De bedes velvillig optage, som sidste Indlæg fra mig, følgende lille Svar paa Hr. Jul. Hansens Artikel.

Hr. Hansens Indlæg i denne gamle Historie og hans Insinuation mod mig, at jeg ikke skulde have refereret sandfærdigt, er ikke ganske heldig. — Han har i hvert Fald ikke været heldig med det. »Vi kan jo se efter«. At et Referat af et Møde *kun* kan gælde de paa dette faldne Udtalelser, har jeg altid antaget, nu ser jeg, at hans Beskyldning refererer sig til Sætternes Opfattelse *nu*, og ikke til, hvad der den Gang kom frem. — At Hr. Bøhm har »fordømt« Sætternes Optræden, i Stedet for, som Hr. H. mener, »misbilliget« den, har jeg Ret til at anføre, efter at have hørt de Skældsord, som Hr. B. *skulde* have brugt mod os, men som senere bestemt er tilbageviste af Hr. Bøhm selv. Hr. C.s Bemærkning om forceret Søndagsarbejde galdt *kun* Trykkeren og »Redaktionssekretæren«, som paa denne Maade havde skadet deres Kolleger; at dette *nu* ikke finder Sted er rimeligt nok, eftersom der blev antaget en Sætter til, hvad Hr. H. ikke oplyser, men dette vedkommer selvfølgelig heller ikke Referatet. Sætningen om »den Druknende« skyldes ikke mig, men som det vil ses i Nr. 5, Hr. H. selv; foragter han den, foragter han sig selv, og dette er der maaske ogsaa Grund til. Hr. Gundersen og Hr. Wendt kan vel klare for sig selv. Den førstes Bemærkning kom ikke frem paa Mødet, og den sidstes Optræden udviste, efter hvad mange med mig saa, netop det modsatte af, hvad Hr. H. anfører.

Hr. Christensens Svar paa Hr. Jensens Forespørgsel, om Meningen var, at Forretningen skulde ødelægges, findes i Referatet umiddelbart efter Spørgsmaalet, og er altsaa ikke »glemt«, og Sætningen om »de to Lærlinge« skyldes Ombrækkeren ÅKERFELDT, som ikke viste sig ved Mødet og som overhovedet ikke synes at sætte Pris paa »Den typ. Forening«. — Sagen kan hverken Hr. H. eller nogen anden klare; den er i for høj Grad præget af en sørgelig Mangel paa Kollegialitet fra de nye Sætteres Side; at de nu har det som Blommen i et Æg, vil jeg ikke misunde dem, men skulde en Forandring heri indtræde, véd jeg, at de aldrig faar den Sympathi, som blev os til Del fra de brave Aalborg Kolleger.

Randers, den 9. Marts 1886. THORVALD NIELSEN.

Generalforsamlingen

den 6. Marts.

Efter at FORMANDEN havde gjort en Undskyldning fordi Generalforsamlingen var udsat saa længe og angivet Grundene, blev N. HANSEN valgt til Dirigent og R. TH. ANDERSEN til Sekretær.

FORMANDEN gav derefter den lovbefalede Oversigt over Foreningens Virksomhed i det forløbne Halvaar; han omtalte bl. a. Indførelsen af de ny Legitimationsbøger, et Bidrag af 1000 Kr. til Smede og Maskinarbejdernes Lock-out, en Bevilling af 700 Kr. af Foreningens Midler til det frivillige Fond for Arbejdsløse, Blokeringen af Hvids Bogtrykkeri, Optællingen af Foreningens Medlemmer den 1. Septbr., hvilken Optælling viste 335 Medlemmer i 50 Trykkerier med 26 Arbejdsløse; den ny Gensidighedskontrakt med »Dansk typ. Forening« angaaende Rejseunderstøttelsen. Blokaden i »Morgenbladet« var bleven hævet, men kun fire af vore Medlemmer var taget i Arbejde — Principalerne synes at have fattet Kærlighed til deres Skruebrækkere. — Tarifens Frist var udløben, men ingen af Parterne havde gjort Skridt til nogen Forandring. Flere Principaler havde gjort Forsøg paa at udelukke vore Foreningsmedlemmer, især havde en af Principalerne i et større Trykkeri været virksom i denne Retning, men takket være de dér arbejdende Kollegers Standhaftighed var Angrebet paa Medlemmernes Selvstændighed mislykket. Taleren oplæste sluttelig det sidste Kvartalsregnskab for Bladet »Social-Demokraten«.

Punkt 2, Regnskabet. Efter at FORMANDEN havde gennemgaaet de forskellige Poster paa dette og indstillet det til Godkendelse, henviste CHARL. THOMSEN til Revisorernes Bemærkning i »Typ.-Tid.«. Regnskabet udviste et Underskud af 4430 Kr. 62 Øre, men Revisorerne maatte indrømme, at det ikke havde kunnet være anderledes. Spørgsmaalet maatte nu blive, hvorledes vi i Fremtiden skulde handle med vore Pengesager. At oprette en Kasse for Arbejdsløse i Foreningen synes ikke at være hensigtsmæssigt; men det var nødvendigt at foretage en Forandring i Arbejdsløshedsunderstøttelsen, f. Eks. at ingen kunde faa Understøttelse uden at have betalt Kontingent et Aar; mindre end nu kunde Understøttelsen ikke være. Det vilde maaske være heldigt at forhøje Medlemskontingentet med 10 Øre. Taleren indstillede sluttelig Regnskabet til Godkendelse, hvilket enstemmig vedtoges.

Fra Revisionen var indbragt følgende Forslag:

»Da en Del Laantagere ikke har opfyldt deres Forpligtelser overfor Foreningen, udtaler Generalforsamlingen, at Understøttelse af Foreningens Midler ikke længer kan finde Sted i Form af Laan«

CHARL. THOMSEN motiverede Forslaget. Laanene var sjælden betalt tilbage i rette Tid; en Del var vi sikker paa at miste, og det havde vi ikke Raad til. — FORMANDEN havde længe ventet et saadant Forslag, og

var særdeles tilfreds med det foreliggende. Som Eksempler paa Laantagere, der havde vist sig meget uefterrettelige vilde han nævne H. W. Møller i »Dags-Avisen«, N. C. L. Bech, der skyldte 14 Kr., og som var bleven Skruebrækker i »Morgenbladet«, R. O. Olsen, der havde faaet 25 Kr. som Rejsehjælp, der skulde tilbagebetales, O. A. Nielsen, P. Larsen, Chr. Jul. Rasmussen (ikke længer Medlem) Carl Henriksen, Gunnarsen, Joh. Chr. Jensen, Einar Svendsen — alle fra 1884. Endnu sørgeligere ser det ud for 1885; men Taleren troede dog ikke, Foreningen vilde lide store Tab. Dog vilde han ønske Revisorernes Forslag vedtaget. — L. CHR. NIELSEN var imod helt at nægte Laan; navnlig som Rejsehjælp kunde et Laan ofte gøre sin Nytte. — FORMANDEN kunde give Nielsen Ret; det var uheldigt, naar et Medlem, der i længere Tid har været arbejdsløs, ikke havde Midler til at rejse til en Plads; men vi har endnu fra 1884 flere af den Slags Laan, som ikke er tilbagebetalte. CHARL. THOMSEN mente, det var nødvendigt at vedtage Forslaget, som det forelaa, for at komme bort fra den Skraaplan, vi nu var paa. — H. RASMUSSEN savnede Oplysninger paa Regnskabet om Laanenes Størrelse. — FORMANDEN meddelte, at disse fandtes opførte imellem »I Kontanter og udestaaende Fordringer«, han mindedes ikke, hvor stor Summen var. Ved at omtale Foreningens Pengesager, skulde Taleren bede Medlemmerne om at holde Kontrol med deres Inkassatorer og forlange at se Kassererens Kvittering; en saadan Kontrol kunde paa ingen Maade være en Fornærmelse mod den pligtopfyldende Inkassator. Flere Inkassatorer stod endnu til Restance. H. A. Jeppesen, som havde været Inkassator hos S. L. Møller, men som nu var bleven Skruebrækker hos Schultz, havde ikke betalt det af ham indkasserede Medlemsbidrag for 1885, 60 Kr., og da han ikke syntes at vilde opfylde sine Forpligtelser, blev vel Enden, at vi maatte overgive Sagen til Politiet.

Derefter blev Revisorernes Forslag vedtaget med stor Majoritet.

Budgettet blev forelagt og vedtaget efter at FORMANDEN og CHARL. THOMSEN havde knyttet nogle oplysende Bemærkninger dertil.

Resultatet af Valgene var følgende:

Til Formand RUD. BØHM 202 St.

Til Næstformand EMIL PETERSEN 149 St. (Victor Petersen fik 53 St.).

Til Styrelse OTTO BARNEWITZ 203 St., P. L. PEDERSEN 177 St. og VIKTOR PETERSEN 148 St. (Emil Petersen fik 50 og Wm. Sørensen 23 St.)

Til Kasserer L. D. BERG 203 St.

Til Revisorer CHARL. THOMSEN 199 St., WM. SØRENSEN 177 St. (Chr. Evald fik 22 St.)

Til Suppleanter H. C. JACOBSEN 195 St., A. SVENDSEN 194 St. og FUCHS 103 St. (Hallengreen fik 101 St).

Til Repræsentanter i Bladet »Social-Demokraten« EMIL PETERSEN 189 St, VIKTOR PETERSEN 186 St., BØHM 128 St. (Kryger fik 89 St.),

Der var ialt afgivet 204 Stemmesedler.

FORMANDEN bemærkede, at skønt han ved Prøvevalget havde udtalt, at han ønskede sig fritaget for Valg, viste det sig dog, at han var bleven omtrent enstemmig genvalgt; han mente i dette Resultat at se Medlemmernes Tilfredshed med hans Ledelse og Overbærenhed med de Fejl, han muligvis kunde have gjort; han takkede derfor for Valget, som han vilde modtage for et Aar, men samtidig bede Medlemmerne benytte Tiden til at se sig om efter en Stedfortræder til ham. — EMIL PETERSEN takkede baade dem, der havde stemt for ham, og dem, der havde stemt imod ham; men efter den Opposition, der havde vist sig imod ham, kunde han ikke modtage nogen Tillidspost.

Efter at P. L. PEDERSEN, VIKTOR PETERSEN og STIEDL havde udtalt deres Forundring over, at Emil Petersen vilde fratræde sin Post paa Grund af en saa ringe Opposition, og anmodet ham om vedblivende at fungere, udbragte Dirigenten et Leve for Bestyrelsen og et for Emil Petersen. FORMANDEN takkede paa Styrelsens Vegne og udbragte et Leve for Foreningen. CHARL. THOMSEN anmodede Medlemmerne om at møde til Hjælpekassernes Generalforsamling i Morgen.

— Der vil nu blive valgt en ny Næstformand, medens CHR. KRYGER indtræder i Emil Petersens Sted som Kontrahent i »Social-Demokraten«.

Udenfor Dagsordenen blev følgende Forslag indbragt, hvorover der dog ikke kunde stemmes, da det ikke var indbragt til Styrelsen i rette Tid:

I Følge en Skrivelse fra et Medlem i forrige Nr. af »Typ-Tid.« om Oprettelse af en Arbejdsløshedskasse indenfor »Den typ. Forening«, hvortil skal ydes et bestemt ugenligt Bidrag af d'Hrr., som ønsker sig optaget i denne, tillader Undertegnede at henstille Forslaget til den ærede Generalforsamlings Drøftelse, og om mulig Nedsættelse af et Udvalg til at udarbejde Love og Statuter vedrørende en saadan Kasse.

Kun Medlemmer af »Den typ. Foren.« kan optages i denne Kasse.

Vi anbefale dette Forslag med Ønsket om, at det maa blive støttet af al Kraft.

C F. RASMUSSEN. H. SUNDSTRØM.
EMIL STIEDL.

STIEDL motiverede paa Forslagsstillernes Vegne Forslaget. Han ønskede at høre Udtalelser herom fra Medlemmerne. LOUW ønskede, at Styrelsen konfererede med Forslagsstillerne om denne Sag.

Forskelligt.

Konkurrence om Statstelegrafens Arbejde. I forrige Uge blev Statstelegrafens Konvoluter og Blanketter bortliciteret. Blanketterne var i en længere Aarrække bleven trykt hos Hoffensberg & Trap, medens Bordings Bogtrykkeri hidtil har trykt Konvoluterne. Ved Konkurrencen, i hvilken flere større københavnske Bogtrykkerier deltog, fik Bordings Bogtrykkeri Blanketterne og — — *Vridsløselille Cellefængsel* Konvoluterne. Denne sidste Omstændighed har givet Anledning til det fuldstændig ugrundede Rygte, at Bordings Bogtrykkeri havde ladet opstille en Maskine paa Vridsløselille og bl. a. lejet Falskmøntneren Salomon til at trykke for sig — mærkværdig nok var dette Rygte bleven troet af mange Kolleger.

Den typografiske Forening.

NYE MEDLEMMER:

HELMER LUND (udlært hos B. Wennstrøm i Marts 1882; Nielsen & Lydiche).

Indvendinger imod Optagelsen maa ske senest 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

I Aften, Lørdag den 12. Marts, Kl. $10^1/_2$, afholdes i Foreningens Lokale et **Prøvevalg** paa en Næstformand i Stedet for Hr. EMIL PETERSEN, der har nægtet at modtage det paa ham faldne Valg.

Stemmesedlerne til Erstatningsvalget vil blive omdelt med dette Nr.; de maa i udfyldt Stand være Styrelsen i Hænde senest *Torsdag den 18. Marts, Aften Kl. 7.*

STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

Komiteen for Fagforeningernes Indsamling (5. B.) 15.00, Kolleger i Køge (7. B.) 2.00, Lunos Tr. (3. B.) 3.75, Græbes (22. B.) 4.00, Bordings (20. B.) 2.50, »Politiken«s (20. B.) 5.00,*) do. (21. B.) 7.50, Jørgensen & Ko.s 0.85, O. C. Olsen & Ko.s (19. og 20. B.) 5.70, Allers (16. B.) 2.50, Triers (19. og 20. B.) 3.55, Hallengren 1.00, Hvidbergs (10. B.) 0.80, N. Cohens (Værksætteriet) 2.80, Hoffensbergs (19. og 20. B.) 2.45, Keilgaard & Sørups (10. B.) 3.00, »Dagens Nyheder«s (17.—19. B.) 2.55, »National-Tidende«s (21. B.) 5.20, Schiellerups (21. B.) 0.50, »Berlingske Tidende« 3.00, »Avisen« (21. og 22. B.) 4.50, N. Cohens (17. B.) 4.50, Sivertsens (20. og 21. B.) 2.50, Nielsen & Lydiches (16. og 17. B.) 6.92, Kolleger i Køge (8. B.) 2.00, Redaktør Svarre Sørensen i do. 4.00, Græbes (23. B.) 3.85, Bordings (21. og 22. B.) 4.75, »Dagbladet« (18. og 19. B.) 4.00, »National-Tidende« (22. B.) 5.20, »Politiken« (21. B.) 6.00, S. L. Møllers (12. og 13. B.) 2.75, Hvidbergs (20. B.) 0.80. Schiellerups (22. B.) 0.50, N. Cohens (Værksætteriet) 2.55, G. (21. og 22. B.) 0.50, Eltongs (13. og 14. B.) 1.50, C. Lunds (12. og 13. B.) 2.00, Hoffensbergs (21. B.) 1.50, Knudtzons (8. B.) 1,00, Centraltrykkeriet (20. og 21. B.) 8.00, i alt **142.97.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 1.513.19.**

Endvidere modtaget fra ovennævnte Komité 31 Billetter à 1 8-Pd.s Rugbrød, 14 Ruller fin Skraatobak, 4 Billetter à for 25 Øre daggammelt Brød, 10 Billetter til Københavns Spisehuse, 10 do. til Bouillonhuset Nr. 1, samt nogle Klædningsstykker til et gift Medlem.

RUD. BØHM.

*) Dette Beløb var i det næstsidste Nr. fejlagtigt bleven anført under »Fagforeningernes Indsamling« som indkommet fra »Avisen«.

Hr. V. Rêné-Lassens Gæld til Foreningen er likvideret, hvilket herved meddeles paa Foranledning. STYRELSEN.

Ferd. Fjeldsøes Bogtrykkeri er blokeret.

Typografernes Hjælpekasser.

Da der ved den ordinære halvaarlige Generalforsamling den 28de Februar ikke var mødt et tilstrækkeligt Antal Medlemmer for at tage lovlig Beslutning om den 3. Sag paa Dagsordenen, afholdes en ekstraordinær Generalforsamling **Søndagen den 14. Marts,** Formiddag Kl. 11, i Skindergade 9, 1ste Sal.

Dagsorden:

Forslag af Styrelsen:

1 Indtil 1. Maj 1886 kunne Typografer indtil 35 Aars-Alderen melde sig til Optagelse i Typografernes Hjælpekasser.

2 Foreningens Deltagelse i »De samvirkende Sygekassers Fællesrepræsentation«.

I Følge § 32 er denne Generalforsamling beslutningsmyndig.

København, den 3. Marts 1886. STYRELSEN.

Typografernes Sangforening.

I Aften Kl. 10 Sangøvelse.

Da Regnskabet skal afsluttes, bedes d'Hrr. Medlemmer, som endnu ikke har indbetalt Kontingent til 1. Marts og som paa Grund af manglende Adresse ikke har faaet Kvittering, om at indfinde sig *i Aften* i Lokalet eller henvende sig til Kassereren (Adresse: Chr. Müllers Bogtrykkeri, Lille Kongensgade 33), saafremt de vil undgaa at opføres med Restance. STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Som det vil være set af »Typ.-Tid.« er vor Kollega, Typograf **R. W. Laursen,** afgaaet ved Døden efter flere Aars Svaghed, der har hindret ham i at arbejde. Han efterlader sig Enke og et lille Barn, der ved Mandens langvarige Sygdom er bleven saa aldeles blottede for Subsistensmidler, at endogsaa Indboet er pantsat. Enken og det lille Barn er saaledes blottede for alt, hvorfor vi undertegnede i Kollegialitetens Navn vil opfordre ærede Kolleger til at give en lille Skærv, for at Enken paa en hæderlig Maade kan komme til at forsørge sit Barn og sig selv. Vi ved, at det er tungt, naar en Familie mister sin Forsørger, men det er dobbelt tungt, naar en Kvinde efter i flere Aar at have kæmpet mod Sygdom, nu skal være bekymret for at komme til at nyde det offenliges Hjælp.

Det vilde derfor være os kært, om den sædvanlige Godgørenhed maatte række sin Haand med samme Velvilje som ved tidligere Lejligheder.

Aarhus, den 9. Marts 1886.

Arnold V. Olsen, Jens Lund. Harald Jensen.
Lokalforeningens Formand.

P. Leth Nielsen. P. Th. Becker. A. G. Weber.

D'Hrr. Lokalforeningsformænd bedes modtage mulige Bidrag og indsende samme til ARNOLD V. OLSEN, Frederiksallé 58, 1. Sal, Aarhus. En Liste over det indkomne vil blive aftrykt i »Typ.-Tid.«

For Københavns Vedkommende er Hr. Kasserer L. D. BERG villig til at modtage event. Bidrag.

Den i den forløbne Uge i Lokalforeningerne skete Til- og Afgang er:

Udmeldt:

Thisted, Typograf ALFRED RASMUSSEN.

Brevkasse.

N. L. Chr. i A., S. H. i R. og *H. H. i R.:* Deres Artikler maa desværre vente til næste Nr.

»*Typ. Medd.*«, *Kristiania.* Deres Klager over uregelmæssig Modtagelse af »Typ.-Tid.« er os aldeles ubegribelig; vor Ekspedition paastaar, at den hver Lørdag forsender et Eksemplar til Dem under + Baand. Vi skal for øvrigt nærmere undersøge, hvori Fejlen stikker og tilsende Dem de manglende Eksemplarer for indeværende Kvartal.

KUNDGØRELSER.

En Typograf, der er kendt saavel med Avis- som Akcidenssætning og øvet i Ombrækning, søger Plads straks eller senere. Billet, mrkt. »Sætter 13«, modtager »Typ.-Tid.«s Kontor.

En dygtig Typograf, der kan paatage sig al Akcidens- og Avissats, Ombrydning, samt er det tyske Sprog fuldstændig mægtig, søger Plads til 1. April. Billet, mrkt. ***, indsendes til »Typ.-Tid.«s Kontor.

En Maskintrykker,

som midlertidig arbejder i et Provinstrykkeri, søger Plads til 1ste Maj *eller tidligere* (gode Anbefalinger haves). Reflekterende bedes indlægge Billet, mrkt. Maskintrykker, paa Bladets Kontor inden 8 Dage.

En brugt, men god Bostonpresse eller en Trædepresse (Liberta), samt nogle brugte, *ikke for gamle* Tirskrifter ønskes tilkøbs. Reflekterende bedes indlægge Billet, mrkt. Typo. paa Bladets Kontor i Løbet af 8 Dage.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 12. | København, den 20. Marts 1886. | 13. Aargang.

Mellem Langeland og Jylland.

Ligesom Bonden hvert Aar, naar Kornet vokser, gaar omkring paa sine Marker og kigger efter paa Straaene, for at beregne sine Udsigter, saaledes har vi ogsaa begyndt en Rundrejse, for paa nært Hold at se efter, hvad Udsigter vi har til Fremtiden, og alle Steder, hvor vi har været, har Udsigterne været ens: mange unge Spirer, der lover rigelig Overflod paa Typografer.

Vi er bleven lidt forsinket paa vor Rejse, men tør dog ikke give Isforholdene Skyld derfor. Vi vilde imidlertid i Dag have været i Jylland, hvis ikke Hr. Hugo Høgsted i Rudkøbing havde faaet det Indfald at forsinke os; det lader til at være vanskeligt at komme bort fra H. C. Ørsteds Fødeby. Hr. Høgsted har nemlig sendt os et Brev; det skulde han helst ikke have gjort — for sin egen Skyld.

Brevet lyder saaledes.

De bedes godhedsfuldt i Sagens Interesse at optage følgende:

I Anledning af, at »Typograf-Tidende« paa ny har fundet sig beføjet til at optage et af mig for 1½ Aar siden indsendt Stykke om Lærlingeuvæsnet hos Redaktør DAMKIER her i Byen, finder jeg Anledning til at fremkomme med et Par Bemærkninger.

Paa Trykkeriet arbejder der nu for Tiden 3 Typografer og 2 Lærlinge, og det er, saavidt mig bekendt, ikke Meningen at afskedige nogen eller forandre noget i det nuværende Reglement for Arbejdstiden, der ikke nu kan kaldes overanstrængende. Enhver paa Trykkeriet har sit bestemte at sætte og lægge af, der kan tilendebringes i en 9 à 10 Timer, fordres der noget derudover, bliver det ekstra betalt efter den almindelig gældende Tarif. Naar Forholdet har været saa daarligt som tidligere omtalt, maa Skylden vist nok have ligget hos de daværende Typografer, der paa enhver mulig Maade (saaledes ser det i hvert Fald ud) har søgt at umuliggøre Trykkeriets Eksistens. Det kan i alle Tilfælde bevises ved forskellige Fakta, som jeg i Øjeblikket ikke finder mig beføjet til at fremkomme med. Disse Ting havde bevirket, at Hr. D. mente ikke at kunne være tjent med at have Typografer, men har maattet tage Lærlinge, som han bedre kunde stole paa. Han er imidlertid en saa human Principal, som nogen kan forlange, og der er sandelig ikke nu Anledning til at hænge sin Hat paa ham, hverken i »Typograf-Tidende« eller allermindst i »Social-Demokraten«, som jo ogsaa nu lader til at skulle være »Organ for de typografiske Arbejderes Interesser«.

Overfor Hr. Langs utidige Udfordring skal jeg kun bemærke, at hvad jeg den Gang skrev var fuldstændig korrekt, hvilket en Erklæring med nogle Underskrifter vil kunne bevise. At han gentager, hvad en tidligere Indsender (Hr. Lohmann) har skrevet, er kun et Udslag af ungdommelig Kaadhed, for at vise, at han dog ogsaa kan være med paa Spørgsmaalet. For øvrigt finder jeg ikke Anledning til nærmere at komme ind paa Hr. Langs Artikel.

Hermed er denne Sag sluttet fra min Side.

Rudkøbing, d. 9. Marts 1886. HUGO HØGSTED.

* * *

De bedes godhedsfuldt at optage omstaaende og vil De samtidig gøre mig en Tjeneste ved ikke at optage mere om denne Sag, da den ikke nu er det værd og kun vil komme til Personligheder.

D. S.

Hr. Høgsted har øjensynlig følt sig ilde berørt ved at vi har gjort Brug af nogle af hans Oplysninger i hans for halvandet Aar siden i »Typ.-Tid.« optagne Artikel. Den Fremgangsmaade har vi jo benyttet over for mange andre Indsendere, for at vise, hvorledes Lærlingeforholdene var den Gang og hvorledes de er nu, om de er blevne bedre eller slettere. Alle de andre lokale Forhold kommer slet ikke disse Artikler ved; vi vil kun lige som Bonden se paa de unge Spirer, paa Kvantiteten og paa Kvaliteten.

Men Hr. Høgsted havde — ikke i Sagens Interesse, som han skriver, men i sin egen — gjort klogest i at tie og i Stilhed beklage, at han en Gang i et svagt Øjeblik, lige som da han skrev ovenstaaende Brev, har udtalt sig om Forholdene i Hr. Damkiers Trykkeri.

»Naar Forholdet har været saa daarligt som tidligere omtalt«, skriver Hr. Høgsted. Han fastholder altsaa, at de var daarlige den Gang; men vi skal lægge Mærke til, hvis Skylden er: »Skylden maa vist nok have ligget hos de daværende Typografer, der paa enhver mulig Maade (saaledes ser det i hvert Fald ud) har søgt at umuliggøre Trykkeriets Eksistens!« — Uh, de nedrige Skurke! Vi tør bande paa, det er dem, der er rejst op til Aalborg for at ødelægge Simonsens Trykkeri! — Man skal imidlertid lægge Mærke til den dobbelte For-

sigtighed, hvormed Hr. Høgsted udslynger den Beskyldning, at de daværende Typografer, disse Mordbrændere, vilde ødelægge Trykkeriet: »maa Skylden *vist nok* have ligget hos de daværende Typografer«, og Parenthesbemærkningen: »saaledes ser det i hvert Fald ud«. Det er mærkeligt, at Hr. Høgsted ikke saa det, da han for halvandet Aar siden skrev om Forholdene; men da brugte han vist nok ogsaa Briller af et andet Numer end nu. Men om Skylden »*vist nok* har ligget hos Typograferne eller i hvert Fald ser saaledes ud«, saa kan Hr. Høgsted, som man vil se af hans Brev, i alle Tilfælde bevise det ved forskellige Fakta, som han for Øjeblikket ikke finder sig beføjet til at fremkomme med. Der er naturligvis ikke en levende Sjæl, der vilde tvivle paa, at Hr. Høgsted har en Masse Fakta liggende hjemme i sin Dragkiste, hvis han ikke selv ved sin Sammenblanding af sit »vist nok«, Parenthesbemærkningen og de liggende Fakta havde gjort sine Kolleger til Fritænkere.

Hr. Damkier mente altsaa ikke at kunne være tjent med disse Typografer, siger Hr. Høgsted; han søgte ikke efter andre, men han maatte tage Lærlinge, »som han bedre kunde stole paa«. Hvor godt han kunde stole paa dem, har Hr. Høgsted selv fortalt i sin første Artikel. Nu synes Hr. Damkier igen at have forsonet sig lidt med Typograferne, nu har han efter Hr. Høgsteds Sigende tre Typografer og to Lærlinge, og han tror ikke, at dette Forhold bliver værre. Hr. Damkier er nu en saa human Principal, at der »sandelig ikke er Anledning til at hænge sin Hat paa ham hverken i »Typ.-Tid.« eller allermindst i »Socialdemokraten«, som jo ogsaa nu lader til at skulle være Organ for de typografiske Arbejderes Interesser«. — Kunststykket »at hænge sin Hat paa en Mand i to Blade« vilde vist nok Frøken Roman give meget for at lære. Hr. Høgsteds Vrede over at typografiske Forhold omtales i »Socialdemokraten« er pudsig, da *vist nok* (»saaledes ser det i hvert Fald ud«) flere af hans Kolleger har forskellige Fakta for, at han da han var Kasserer for den socialdemokratiske Arbejderforening i Rudkøbing, ikke havde noget at indvende imod, at ogsaa de typografiske Arbejdere, der følte Trang dertil, udviklede deres Tanker i »Socialdemokraten«.

Det var vel ikke Hr. Høgsteds Mening, at Efterskriften skulde trykkes, men var kun et fiffigt Forsøg paa at faa os til at værne ham mod Svar fra dem, han havde tiltalt. Men der var virkelig ikke Spor af Grund til at udelade Efterskriften; de Personligheder, Hr. Høgsted taler om, vilde næppe udeblive alligevel. Han véd vist godt, at han ikke kan kalde alle sine Kolleger i Rudkøbing for Perlevenner; i hvert Fald har vi mere end én Gang ved et Pennestrøg skaanet ham for smaa personlige Ubehageligheder; men det er naivt af Hr. Høgsted at tro, at han kan gaa ind i et Badekammer, trække i Snoren til Styrtebadsapparatet uden at faa en Skylle ned over sig.

Fra Kristiania.

Den Resolution, der fattedes i det afholdte Massemøde, som jeg omtalte i min sidste Meddelelse, blev omsendt paa Trykkerierne til Underskrift. Den er endnu ikke kommet tilbage, saa det er tænkeligt, at den er kommen bort paa Vejen.

Resolutionens Ordlyd blev tilstillet »Aftenposten« om Mandagen (Massemødet afholdtes en Søndag) saa betids, at den kunde komme ind i Aftennumeret, hvilket man ogsaa ventede skulde blive Tilfælde. Men man blev skuffet. Tirsdag Morgen derimod overraskedes man ved at finde den sammen med følgende Udtalelse af »Den norske Bogtrykkerforening« (Principalforeningen):

Paa Foranledning erklærer »Den norske Bogtrykkerforening«:

1. at den finder »Aftenpostens« Referat af Forhandlingerne i Generalforsamlingen i »Bogtrykkernes Syge- og Understøttelseskasse« den 14. Februar d. A. korrekt og
2. at »Aftenpostens« Udtalelser om »Den typografiske Forenings« Virken er fuldstændig beføjede«.

Denne Protest var forsynet med Principalernes Underskrift. Det mærkelige ved Protesten er, at 3 af Underskriverne forlod Generalforsamlingen en kort Tid efter dennes Begyndelse og den fjerde var ikke til Stede. Dette i Forbindelse med at Principalerne maa siges hverken at have Evne eller Vilje til at sætte sig ind i Foreningens Virken, gør i vore Øjne Protesten til et intetsigende Produkt, der mere maa betragtes som et Udslag af den Hævnlyst, der fra den Kant næres mod os, fordi vi har forstaaet at samle *alle* Kristiania Typografer under Foreningen, end som fremkommet af Kendskab til Tingene. Men at en saadan Protest vil skade os, og det ikke lidet, i det store Publikums Øjne, kan vel ikke nægtes. Forsaavidt kan vore Principalers Hensigter være opnaaet.

Men der skulde komme flere Overraskelser, og det fra en Kant, hvor man ikke skulde vente det.

Den paa Massemødet fattede Resolution indledes af Dirigenten (O. Holloe) med et længere Foredrag, der blev optaget i »Kristianiaposten«. Foredraget indeholdt bl. a. ogsaa en Del Omtale af Schibsted, »Aftenposten«s Ejer og Redaktør, samt en Del Oplysninger om den lange Arbejdstid for Personalet i dette Blad (indtil 16

Timer daglig) og en Paavisning af, at Lønnen for det meget Overarbejde stod under hvad Tarifen bestemte. Endvidere fremholdt han, at Personalet flere Gange havde henvendt sig til Chefen med Anmodning om en Forandring i Arbejdstiden, som de i Længden ikke kunde udholde at arbejde i, og havde som Svar faaet den Besked, at de maatte vente med en saadan Omordning til de bestilte 6 Sættemaskiner ankom.

Efter at dette Foredrag var bleven optaget i »Kristianiaposten« overraskedes vi en Dag ved i samme Blad at se en Protest fra »Aftenposten«s Sættere mod O. Holloes Udtalelser, hvilke for en Del karakteriseredes som Usandheder og en Ros over Chefen, som om alt det, han havde sagt om Foreningen og Typograferne i sit Blad, var sandt, at han gør alt muligt for at forkorte Arbejdstiden, at denne ikke var længere en almindelig andre Steder, at Betalingen var høj i Forhold til Arbejdet etc. etc. Flere af Underskriverne var endog til Stede paa Massemødet og vedtog Resolutionen, ja en af dem udbragte der et Leve for Dirigenten. O. Holloe fik Tilladelse til at ledsage Protesten med en Efterskrift, hvori han paaviste, hvorledes »Aftenpostens« Sættere ved en saadan Protest slog sig selv paa Munden ved at handle som Nikkedukker. I Stedet for som gode Kolleger at protestere imod, at Schibsted sagde en Arbejder op, fordi han var Medlem af Bestyrelsen for den typografiske Forening, da at gaa hen og protestere mod de Foranstaltninger og Ord, som Foreningen betjener sig af for at værne om sit Renomé og sin Fremtid mod lumske og løgnagtige Udfald; det var kun i Øjeblikket at smigre for sin Principal, medens der intet, aldeles intet forøvrigt opnaaedes, ja hvad værre er, det var at smede Vaabnet mod sig selv.

Efter Protestens Tilsynekomst fik man Udmeldelse fra 3 af Arbejderne der, hvoraf 1 fra den ældre Faktor, en fra en Kollega, der i sin Tid udmærkede sig ved sine Brandtaler i Foreningen og en fra et Medlem, der i sin Tid ved Foreningens Mellemkomst fik sin Løn forhøjet fra 16 til 25 Kr. pr. Uge. Vi havde for Resten ligesaa gærne set at samtlige havde udmeldt sig, da Personalet, paa nogle faa Undtagelser, bestaar af Kolleger, som det er os komplet ligegyldig, enten de staar i eller udenfor Foreningen. Som et lidet Bevis herfor skal jeg anføre, at en af dem for en Tid siden blev valgt ind i Bestyrelsen, men trak sig tilbage, da han fik at vide, at ikke den, som han stemte paa til Formand, blev valgt.

Der er endnu ikke fremkommet nogen Antydning til de øvrige Bestyrelsesmedlemmer om, at de vil blive opsagte fra deres Pladser, fordi de er Bestyrelsesmedlemmer. Vi haaber i det mindste, at dette ikke skal blive Tilfælde, da samtlige disse udmærker sig som baade ordentlige og duelige Arbejdere, saa man for den Sags Skyld ikke skal kunne komme dem til Livs.

Det er imidlertid ikke godt nu at opgøre noget Bestik for Situationen, da Arbejdstiden er god i de første 3 Maaneder. Efter denne Tid, eller naar Stortinget er færdig, indtræder den sløje Periode, og da maa vi være forberedte paa forskelligt.

Skulde der i Mellemtiden hænde noget, som kan have Interesse, skal jeg straks indfinde mig i Deres Blads Spalter.

Hjælpekassernes Generalforsamling

den 14. Marts.

Efter at Kassereren havde aabnet Generalforsamlingen, som var indkaldt, fordi der til den sidst indvarslede ikke var mødt saa mange, at den var beslutningsdygtig, blev P. CHRISTENSEN enstemmig valgt til Dirigent.

1. Forslag fra Styrelsen: »Indtil 1. Maj kunne Typografer indtil 35 Aars Alderen melde sig til Optagelse i Typografernes Hjælpekasser«, anbefaledes af KASSEREREN. Aldersgrænsen var nu indskrænket til 25 Aar, men da der stadig indløb mange Anmodninger, om det ikke kunde lade sig gøre at udvide Grænsen, var Forslaget fremkommet. Taleren haabede ikke, at nogen vilde lægge Hindringer i Vejen for Forslaget, da det jo er enhvers Pligt at sikre sig i Sygdomstilfælde.

Da ingen ønskede Ordet, sattes Forslaget under Afstemning og blev enstemmig vedtaget.

2. Foreningens Deltagelse i »De samvirkende Sygekassers Fællesrepræsentation«. — KASSEREREN udtalte, at Styrelsen havde tænkt lige som forrige Aar at slutte sig til Fællesrepræsentationen, og omtalte de Goder, der var forbunden med den fælles Samvirken af Sygekasserne; Resultaterne af forrige Aars Virksomhed vilde han omtale ved en senere Lejlighed.

Dette Punkt blev ligeledes uden nærmere Omtale enstemmig vedtaget, og hermed var Dagsordenen udtømt.

CARL LASSEN takkede for den Velvilje, der var vist ham i de ti Aar, han havde været Revisor, og foranlediget ved flere Spørgsmaal angaaende Styrelsens Forslag om Udvidelsen af Aldersgrænsen, maatte han udtale, at han ikke kendte noget til Forslaget eller havde Del i det.

KASSEREREN bemærkede, at det havde været korrekt at angive Bøhm som Forslagsstiller; det var fremkommet i sidste Øjeblik, og Styrelsen havde fundet det rigtigt at optage det som sit Forslag. — Taleren vilde ligeledes bringe Carl Lassen en Tak for hans tiaarige nid-

kære Virksomhed som Revisor i Hjælpekasserne, hvilken Udtalelse Medlemmerne sluttede sig til ved at rejse sig.

Hermed var Generalforsamlingen sluttet; den havde varet omtrent 11 Minuter.

Forskelligt.

En forhenv. Kollega som Præst. »Deutsche Buchdruckerzeitung« meddeler følgende: Blandt de theologiske Kandidater, som i forrige Uge har bestaaet deres Eksamen i Berlin, befinder sig ogsaa en, som har lært Typografien efter alle Kunstens Regler, arbejdet i flere herværende (Berliner) Trykkerier og deltaget i Strejken. Som 23-aarig Mand ombyttede han Vinkelhagen med Skolebænken (Tertia i et Gymnasium), bestod senere med Glans sit Abiturienteksamen og fik i forrige Uge *licentia concisnandi* med Prædikatet »godt«. Han har allerede tiltraadt Embedet som Diakon i en lille By ved Berlin.

Den typografiske Forening.

MEDLEMMER TILTRAADTE FRA EN GENSIDIG FORENING.

NIELS PETER ANDERSEN (Medlem af »Dansk typ. Forening«, sidst arbejdet i Aalborg, arbejdsløs.

☛ I Aften holdes *Bibliotheket* aabent i Tiden fra *Kl. 7—9.* Foreningens Lokale er aabent som sædvanlig.

Ved Erstatningsvalget af en Næstformand er der bleven afgivet 153 Stemmer, af hvilken N. HANSEN fik 143, Victor Petersen 7 og Emil Petersen 3 Stemmer — Hr. N. Hansen er saaledes bleven valgt som Næstformand. STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Dagbladet (20. B.) 3.00, H. J. 2.00, Centraltrykkeriet (22. B.) 4.00, O. C. Olsen & Ko.s (21. og 22. B.) 6.80, I. Cohens (11. og 12. B.) 4.60, N. Cohens (18. B.) 4.00, Kolleger i Køge (9. B.) 2 00, »National-Tidende« (23. B.) 5.20, »Avisen« (22. B.) 1.75, Knudtzons (9. B.) 1.00, Schiellerups (23. B.) 0.50, S. L. Møllers (14. B.) 2.16, Hvidbergs (21. B.) 0.80, Sivertsens (22. B.) 2.50, »Berlingske Tidende« 3.00, Trier (21. og 22. B.) 3.65. N. Cohen (Værksætteriet) 2.18, Luno (4. B.) 2.70, Jørgensen & Ko. 2.00, »Politiken« (23. B.) 6.00,*) G. (23. B.) 0.25, Græbes (24. B.) 3.80, i alt **63.89**. Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 1.577.08.**

Endvidere modtaget fra Fagforeningernes Komité 17 Stk. Billetter à 1 8-Pd.s Rugbrød, nogle Ruller Skraatobak samt 5 Spisebilletter.

RUD. BØHM.

*) I sidste Nr. var der fra »Politiken« fejlagtig opført »21. B. 7.50« i Stedet for 5.50.

Til Fagforeningernes Indsamling til de arbejdsløse har jeg endvidere modtaget:

»Avisen« (7.—9. B.) 3.75, Nielsen & Lydiche (8. og 9. B.) 7.10, i alt **10.85.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 55.50.**

RUD. BØHM.

Typografernes Hjælpekasser.

Ifølge Beslutning, vedtaget paa Generalforsamlingen den 14. Marts, kunne Typografer indtil 35 Aars Alderen melde sig til Optagelse. Tidsfristen for denne Aldersgrændse udløber 1. Maj.

København, d. 18. Marts 1886. STYRELSEN.

Ferd. Fjeldsøes Bogtrykkeri er blokeret.

Typografernes Sangforening.

I Aften fortsættes Indøvelsen af Gades Skovsang. Talrigt Møde udbedes, da der foreligger en Meddelelse fra de Massmanske Søndagsskoler til Sangerne. STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Lokalforeningens Medlemmer i **Varde** gøres herved opmærksom paa, at Lokalforeningens Formand, Hr. H. P. HANSEN ikke har indsendt Regnskabet for sidste Halvar, og anmodes d'Hrr. om at foranstalte det Fornødne foretaget til Regnskabets Aflæggelse, da vi i modsat Fald strængt maa søge Lovens Bestemmelser i den Henseende overholdte.

Aarhus, d. 16. Marts 1886. HOVEDBESTYRELSEN.

Nye Medlemmer:

Odense, NIELS LUDVIG PETERSEN (Medlem af Unterstützungsverein Deutscher Buchdrucker.

Kallundborg, VALDEMAR LARSEN (har tidligere været Medlem).

Aalborg, JULIUS HANSEN (Medlem af »Norsk Centralforening for Bogtrykkere«); har været Medlem i 8 Uger, men ikke været tilmeldt, da Vedkommendes Bog har beroet i København indtil hans Afrejse.

Indvendinger imod Optagelsen maa ske inden 14. Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Aalborg, MARIUS MIKKELSEN (sidst arbejdet i Nykøbing p. M.; har været Medlem af den herv. Lokalforening siden Nytaar, først i Filialen i Løgstør, siden her i Byen).

Bortrejste Medlemmer:

Aalborg. CHR. RYDAHL (fra Løgstør) arbejdsløs.
do. JULIUS HANSEN (til København) do.

Brevkasse.

O. V. H. i A. Forsent til dette Nr.

KUNDGØRELSER.

En Typograf, der er kendt saavel med Avis- som Akcidenssætning og øvet i Ombrækning, søger Plads straks eller senere. Billet, mrkt. »Sætter 13«, modtager »Typ.-Tid.«s Kontor.

En dygtig Typograf, der kan paatage sig al Akcidens- og Avissats, Ombrydning, samt er det tyske Sprog fuldstændig mægtig, søger Plads til 1. April. Billet, mrkt. ***, indsendes til »Typ.-Tid.«s Kontor.

MEDDELELSE.

Undertegnede tillader sig at henlede Opmærksomheden paa, at jeg altid er forsynet med et godt Udvalg af **Cigarer,** saavel af eget Fabrikat som fra flere herværende større Fabrikanter i forskellige fortrinlige Mærker.

Da jeg ingen Forretningsomkostninger har, ser jeg mig i Stand til at levere gode Kvaliteter til **yderst billige Priser.**

Idet jeg beder mine ærede Kolleger have mig i velvillig Erindring tegner jeg med Højagtelse

A. M. W. MØLLER,
Nørrebrogade 31, 1. Sal.

☛ Endvidere haves udmærkede Horn-Aale med uopslidelig Aalespids.

Husk Aftenunderholdningen til Fordel for de arbejdsløse Typografer. Billetter vil kunne erholdes hos Hr. Kasserer L. D. BERG samt hos en Del af Medlemmerne.

D'Hrr. Typografer takkes paa det hjærteligste for den store Hjælp, de har ydet os under min kære Mand, Typograf Rasmus Winther Laursens, lange Sygeleje og Deltagelse ved hans Begravelse.

Aarhus, d. 10. Marts 1886. SOPHIE LAURSEN.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 13. | København, den 27. Marts 1886. | 13. Aargang.

Udsigter.

V.

(Sidste Artikel).

Endelig slap vi over!

Vi tager først til Aalborg. I 1881 var her 3 Trykkerier med 12 Sættere og 10 Sætterlærlinge. Olufsen havde 6 Sættere og 5 Lærlinge, i »Aalborg Stiftstidende« var 4 Sættere, 4 Lærlinge, og 4 Kvinder. Saaledes er Forholdet fremstillet i Statistiken, og Sætterne i Aalborg synes at have gjort sig fortrolig med det — alt bliver en Vane — værre kunde det ikke godt blive; om det er bleven bedre ser vi os ikke i Stand til at fortælle noget om.

I Aarhus fortjener Brødrene Backhausen at fremhæves. 1881 var der 1 Sætter og 4 Drenge i deres Trykkeri; Lærlingeforholdene har en Gang senere, for ikke længe siden, været omtalt i »Typ.-Tid.«, saa de er vist ikke bedre nu.

Da — som sagt — de jydske Typografer gennemgaaende har vænnet sig til Forholdene og synes at betragte dem som noget, der ikke er værd at tale om, maa vi her nøjes med at notere, hvorledes Forholdet var, da Statistiken udkom.

Ebeltoft 1 Sætter og 2 Lærlinge. Fredericia 1 Sætter og 4 Lærlinge. I Grenaa var der 2 Trykkerier med i alt 2 Sættere og 5 Lærlinge. Hjørring 2 Trykkerier med 5 Sættere og 6 Lærlinge. Horsens 3 Trykkerier med 9 Sættere og 9 Lærlinge; for Øjeblikket arbejder der paa Byens 3 Trykkerier 14 Sættere og 12 Lærlinge. Vor ærede Meddeler glæder sig over, at der nu er 2 Sættere flere, end der er Drenge — før var der lige mange af hver. Han bemærker tillige, at Backhausen nu har 1 Sætter og 3 Lærlinge, men haaber, at naar den ene om et halvt Aars Tid er udlært, Forholdet dog ikke maa blive værre end 1 Sætter og 2 Drenge — saadan har man været vant til det i flere Aar. I Kolding var der før 4 Trykkerier med 10 Sættere og 9 Lærlinge. I denne By har Typograferne dog arbejdet paa at forbedre disse fortvivlede Forhold, der, som man vil se, er temmelig ens i alle Provinsbyerne. I Følge en Skrivelse fra H. F. Rasmussen »blev i Slutningen af forrige Aar Lærlingespørgsmaalet diskuteret paa et Møde i Lokalforeningen, og da man syntes fra alle Sider at sympatisere med at faa dette Spørgsmaal grundig belyst, sluttede den foreløbige Diskussion med Nedsættelsen af et Udvalg, to Medlemmer fra hvert Trykkeri, der havde at udarbejde et Skema over Forholdene paa Trykkerierne, og da man formente, at det kunde have sin Interesse ogsaa andetsteds — muligvis Eksemplet kunde blive efterfulgt — blev dette Skema saa udførligt, at man deraf kunde danne sig en Forestilling om *hele Fagets Tilstand* her i Byen. Paa den Tid, da dette skete, var her fire Trykkerier, senere er et femte (»Haandværkerbladet«s) kommet til. Men den, som troede, at nu var alt lagt godt til Rette, gjorde Regning uden — »Kolding Avis«s Trykkeri! Thi da Skemaerne skulde fremlægges Generalforsamlingen, og der eventuelt »korrigeres«, glimrede ovennævnte Trykkeri ved sin Fraværelse (ɔ: Skemaets Fraværelse), og de paagældende Udvalgsmedlemmer erklærede, *ikke* at ville udfylde noget Skema, da Trykkeriets Ejer ikke vilde have dette fremdraget! Saa strandede Sagen paa enkelte lunkne Kolleger. — For Tiden er Forholdene paa Trykkerierne saaledes: »Kolding Avis«s Trykkeri 4 Typografer, hvoraf 1 er Trykker, 6 Lærlinge og 1 Faktor; »Kolding Folkeblad« 6 Typografer, hvoraf en er Trykker, 6 Lærlinge og 1 Faktor; »Koldingposten« 4 Typografer, hvoraf 1 er Trykker, og 3 Lærlinge; »Højskolebladet« 4 Typografer, hvoraf 1 er Trykker, 4 Lærlinge og 1 Faktor; »Haandværkerbladet« 2 Typografer, hvoraf 1 er Trykker, og 1 Lærling«.

Her er altsaa Forholdene værre end i 1881, og man maa beklage, at Typograferne der i Byen opgav Ævret. Naar vi tager Trykkerne og Faktorerne fra er Forholdet altsaa for Øjeblikket 15 Sættere og 20 Drenge.

I Lemvig var før en Sætter og 2 Drenge. I Nykøbing paa Morsø var der 2 Trykkerier med ingen Sættere og 6 Drenge. I Odder betragtede Hr. Bønnelycke ogsaa Sættere som kostbart og unyttigt Luksus, han hjalp sig med 2 Drenge.

Som et enestaaende Tilfælde skal her bemærkes, at J. Stegemann i Ribe i 1881 havde 4 Sættere og ingen Drenge.

Ringkøbing staar anført med 3 Sættere og 4 Lærlinge; for Tiden er der 5 Sættere og 5 Lærlinge. Som

det ses af følgende karakteristiske Annonce søger Carl Lind, »Ringkøbing Amts Avis«, en Lærling til.

Bogtrykkerlærling.

En flink Dreng af god Familie og med gode Skolekundskaber kan straks eller til 1ste Maj blive antaget i Lære i »Ringkøbing Amts-Avis«' Bogtrykkeri. Den Paagældende vil blive antaget saaledes, at han de første 2 Aar faar Kost og Logis i Huset og øvrig Godtgørelse efter Overenskomst. Resten af Læretiden, 2 Aar, vil han blive stillet saaledes, at han ved Akkordsætning kan fortjene 10—11 Kr. ugenlig og saaledes selv i Et og Alt efter eget Ønske sørge for Kost og Logis i Byen.

Som det ses udlærer Hr. Lind sine Lærlinge paa fire Aar — saa kan han jo faa saa mange flere færdige! De to første Aar, da de ikke kan forsørge sig selv, faar de Kost og Logis hos ham, men de to sidste Aar kan de flytte ud i Byen og gøre sig det saa behageligt som de vil. Hr. Lind tjener dog ikke saa lidt paa sine Drenge; thi Kost og Logis hos Principalen kan en Dreng snart tjene ved Avissats og de to sidste Aar tjener han saa meget mere. Drengen faar 50 Øre for 100 Linier (16 Cicero). Paa denne Maade opnaar Hr. Lind altsaa to Ting — han faar sat sin Avis billigt og faar lavet en Mængde Typografer. I Følge følgende Avertissement synes han allerede at have faaet Efterlignere:

Bogtrykkerlærling.

Et ungt Menneske, der i nogen Tid har været ved Faget, og som er øvet i Avissætning, kan i den nærmeste Fremtid faa Plads i et af Jyllands ældste Bogtrykkerier. Det bemærkes, at Vedkommende, hvis han er flink, vil kunne opnaa Akkord pr. 100 Linier. Billet, mrkt. »Bogtrykkerlærling 604«, bedes indlagt paa Bladets Kontor.

Denne Ejer af »et af Jyllands ældste Bogtrykkerier« generer sig ikke for at tage en Lærling fra en af sine Kolleger; for at faa en Dreng til at løbe fra sin Mester stiller vedkommende Bogtrykkeriejer ham Akkordarbejde i Udsigt!

I de to smaa Nabobyer Holstebro og Skive er Forholdene værre, end de har været før. Tidligere var der i Holstebro 2 Sættere og 1 Lærling, nu er der 3 Sættere og 4 Lærlinge, og i Skive, hvor der i 1881 kun var 1 Trykkeri med 3 Sættere og 1 Lærling, er der nu to Trykkerier med 4 Typografer og 8 Lærlinge, nemlig »Skive Avis« (L. Jensen) 3 Typografer og 3 Lærlinge, »Skive Folkeblad« (M. Jensen) 1 Typograf og 5 Lærlinge.

I Thisted var der tidligere 3 Sættere og 3 Drenge, i Varde 3 Sættere og 5 Drenge, hvorledes Forholdet er nu savner vi Oplysninger om.

Tidligere var der i Vejle 2 Trykkerier med 9 Sættere og 6 Drenge; men her er Lærlingeuvæsenet ogsaa blevet værre. Der findes nu 4 Trykkerier; men da der i det ene hverken arbejder Sættere eller Lærlinge, regner vi kun 3 Trykkerier med 7 Typografer (heri sandsynligvis medregnet Trykkere) og 13 Drenge. Disse 13 stakkels Drenge er fordelt paa følgende Maade: Redaktør W. Hertz, Forfatteren til den ny Fædrelandssang »Hav Tak hver Frue og hver en Frø«, har de 6, Folkethingsmand Th. Nielsen har 5 og N. Jensen 2.

I Viborg var tidligere 2 Sættere og 5 Lærlinge; hvorledes Forholdet er nu, véd vi ikke; men hvis Lærlingevæsenet her er gaaet »frem« paa samme Maade som i flere andre jydske Byer, saa tør vi just ikke paastaa, at Udsigterne er glimrende for os.

Hermed kan vi godt slutte foreløbig. Vi har vist, hvor i Øjne faldende Misforholdet er mellem Tallet paa Sættere og Lærlinge navnlig i Provinserne. Der laves stadig saa mange Typografer, at ikke den mest sangvinske kan bilde sig selv ind, at der nogensinde kan blive Brug for dem. Der findes sikkert ikke ét Fag, hvor der er saa mange Lærlinge som i vort. Vi maa selv forsøge paa at faa dette Misforhold ordnet. Men hvem skal begynde? — Styrelsen for »Dansk typ. Forening« har Ret til først at svare paa Spørgsmaalet.

A.

Fra Rudkøbing.

Da Hr. Høgsted i sit sidste Brev viste sig lidt hensynsløs over for sine Kolleger, maa det maaske være mig tilladt at gøre et Par Bemærkninger hertil.

Hr. Høgsted begynder med at fortælle en Usandhed, idet han skriver, at der hos Damkier arbejder 3 Typografer og 2 Lærlinge. I Virkeligheden arbejder der 2 Typografer og 3 Lærlinge, hvoraf en skal udlæres til 1. April. — Naar Hr. H. dernæst fortæller, at Arbejdstiden ikke kan kaldes overanstrængende, og at det Arbejde, der forlanges af hver enkelt, »kan tilendebringes i en 9 à 10 Timer«, saa tror jeg ikke, at Hr. H. er eller rettere vil være rigtig »med paa Spørgsmaalet«. Der er jo en temmelig stor Forskel paa, hvad der »kan tilendebringes«, og hvad der bliver tilendebragt, og det viser sig ogsaa paa Damkiers Trykkeri, idet ingen dér slipper med 9—10 Timers Arbejde daglig. Med de 9 à 10 Timers Arbejde mener Hr. H. vist kun Satsen til Bladet, men han glemmer rent, at der ogsaa er nogle Akcidenser, som hverken sætter eller trykker sig selv. Den yngste Lærling arbejder saaledes ofte fra Kl. 7 Morgen til 10—11 Aften med et Par Timers Fritid; dette Forhold er i Følge Hr. H.s egne Ord fremkaldt ved, »*at Lærlingen ikke alene skal besørge Ærinder*

for Trykkeriet, men ogsaa for Køkkenet osv.« Selv om Lærlingen virkelig bliver betalt for Overarbejde (?) er det en Uskik, som bør afskaffes, hvilket den jo ogsaa er ved Arbejdsreglementet, men dette overholdes jo kun sjeldent. Beskyldningerne mod Kolleger, som tidligere har arbejdet hos Damkier, skulde Hr. Høgsted helst have gemt til sin egen Fornøjelse, thi han er vist nok den Typograf, som sidst af alle skulde paatale Kollegers Opførsel over for Principaler, idet han ved sin mærkelige Opførsel har stillet sig selv som et Skræmmebillede baade for Principaler og Kolleger. For $1^1/_2$ Aar siden fraraadede Hr. H. »alle ærekære Kolleger« at tage Arbejde hos Damkier. Hr. H. arbejdede den Gang paa »Langelands Avis«' Trykkeri, men fik kort efter sin Afsked. Han fik imidlertid straks Tilbud om Plads i en anden By, men i Stedet for at modtage Tilbudet fik han en Lærling paa »Langelands Avis«' Trykkeri til at løbe af Læren og skaffede ham den tilbudte Plads, men som Forbundt. For sin »Ulejlighed« forlangte han 15 Kr. Imidlertid havde Hr. H. bestemt sig til at bede Damkier om Forladelse for sine Udtalelser i »Typograf-Tidende« og erholdt derpaa Arbejde hos ham. Til nærmere Forstaaelse af Hr. H.s Brev tjener, at han endnu arbejder hos Damkier.

Hvis Hr. Høgsted for $1^1/_2$ Aar siden kunde skaffe en Attest for, at Forholdene paa »Ølandenes Dagblad«s Trykkeri virkelig var saa daarlige, som han den Gang fortalte, saa vil der ogsaa nu kunne skaffes en Attest for, at ingen Kollega her i Byen har mærket nogen Forandring siden, med mindre det skulde være, at efter at Hr. H. har faaet Arbejde dér, er Forholdet mellem Typograferne og Lærlingene — for Hr. H.s Vedkommende — som mellem Kat og Hund.

Hvis Hr. Høgsted ikke mener, at disse Afsløringer endnu stiller hans elskværdige Person og hans Virksomhed her indenfor Lokalforeningen i det rette Lys, har jeg endnu adskillige Smaating til Tjeneste.

JACOB RASMUSSEN,
»Langelands Avis«s Trykkeri.

Korrespondance.

Ringkøbing, den 6. Marts 1886.

Den herværende Lokalforening af »Dansk typografisk Forening« holdt Lørdag Aften den 6. ds. et Møde i Anledning af at Typograf Peter Josias Petersen havde begæret sig optaget som Medlem af Foreningen. Efter at Petersen paa sædvanlig Maade havde været anmeldt i »Typograf-Tidende«, modtog jeg tvende Skrivelser, hvori 5 Medlemmer protesterede mod hans Optagelse, og ved den i Lørdags i den Anledning foretagne Afstemning nægtedes Petersens Optagelse *enstemmig*.

I Følge udtrykkelig Anmodning fra Lokalforeningens Medlemmer tillader jeg mig — forudsat at »Typ.-Tid.« vil indrømme mig Plads — at give nogle Oplysninger om denne Sag og navnlig en Motivering af den enstemmig nægtede Optagelse.

Typograf Petersen blev 1. Maj 1880 antaget i Lære i Ringkøbing Amtsbogtrykkeri, men forlod i Foraaret (lige i Begyndelsen af Marts) 1884 denne sin Læreplads og blev straks derefter antaget i Lære i Silkeborg Bogtrykkeri (H. S. Sørensen). Hvilken Aftale Hr. Sørensen og Petersen derefter har truffet angaaende den fortsatte Læretids Varighed er mig ikke bekendt, men har ogsaa mindre at betyde.

En Tid efter — jeg erindrer ikke bestemt hvor længe — at Petersen var kommen i Lære i Silkeborg, modtog jeg en Dag Brev fra ham, hvori han meddelte mig, at han var bleven Typograf, og bad mig omdele de i den Anledning trykte og hoslagte Visitkort til samtlige Kolleger. At Petersen virkelig var bleven Typograf, tvivlede jeg *den Gang* intet Øjeblik om. Men: »Tiderne forandre sig og vi med dem«.

I Foraaret 1885 begyndte Petersen at aftjene sin Værnepligt i Nyborg, og om Efteraaret permitteredes han og tog da foreløbig hjem til sine Forældre her i Byen. Umiddelbart efter sin Hjemkomst fik han Beskæftigelse hos Bogtrykker A. RASMUSSEN, og Ingen tvivlede endnu om, at Petersen var udlært, men de senere, efter hans Ønske om Optagelse i Foreningen, indvundne Erfaringer gaa i en noget anden Retning. Petersen forlod for Øvrigt — uden nogen Anledning — snart sin Plads hos Hr. Rasmussen og rejste til — *Ebeltoft*, hvor han i Forvejen havde sikret sig Plads hos Bogtrykker, Radaktør N. J. RASMUSSEN.

Ved Juletid arriverede Petersen imidlertid tilbage og for en Tid siden henvendte han sig saa til mig om Optagelse i Foreningen.

Under Petersens Ophold i Ebeltoft og efter hans Hjemkomst derfra havde jeg ved forskellige Udtalelser fra flere af Lokalforeningens Medlemmer — i det Væsenlige byggede paa personlige Samtaler med P. — faaet Indtrykket af, at Spørgsmaalet om hans Udlæring ikke stod saa klart som ønskeligt kunde være. Medens P. til Forskellige havde udtalt at have faaet Lærebrev fra Hr. SØRENSEN i Silkeborg, optraadte han nu med et saadant fra Hr. RASMUSSEN i Ebeltoft, hvor han (P.) havde været beskæftiget — — *nogle faa Uger*.

For at erkyndige mig om, hvorledes det i Virkeligheden forholdt sig med P.s Udlæring, henvendte jeg mig til Redaktør Sørensen i Silkeborg, og har derfra faaet Oplysning om, at Petersen, da han forlod Silkeborg Bogtrykkeri, »ikke blev meddelt noget Lærebrev, men kun en simpel Anbefaling for den Tid, han har været her« (der). — Paa en Forespørgsel til Redaktør Rasmussen i Ebeltoft har jeg, angaaende Lærebrevet, faaet det Svar »at det er fuldstændig overensstemmende med Sandheden, idet nævnte Typograf Petersen har været i Lære her (der) i Efteraaret 1885«.

Petersen har saaledes — efter hvad jeg kan forstaa — i Aar og Dag udgivet sig for Typograf *uden at være det*; han har (hos Hr. Rasmussen her i Byen) søgt Arbejde som Typograf, faaet det og modtaget Løn som

saadan, og som ovenfor bemærket, har Lokalforeningens Medlemmer — foranlediget ved P.s Udtalelser — staaet i den Formening, at han havde faaet Lærebrev meddelt i *Silkeborg*, men saa pludselig overrasker han os med et saadant fra Redaktør Rasmussen i *Ebeltoft*, hvor han som sagt har været beskæftiget i nogle faa Uger.

Hvad Petersens Hensigt har været med de *forskellige* Opgivender om Lærebrev, er mig ikke fuldstændig klart. *Mulig* har det — da han nu med Bestemthed erklærer at være »udlært« i *Ebeltoft* — været Hensigten, saa billig som muligt at slippe ind i Foreningen for straks at begynde at »trække« af Rejsekassen; men det er virkelig naivt af Petersen at tro, at han alene er snild og fiffig og alle Andre Dumrianer eller Idioter. Angaaende Petersens hele Fremfærd og Optræden skal jeg ikke sige et eneste Ord. Af det fremførte vil enhver Kollega kunne danne sig en klar og bestemt Opfattelse.

Jeg véd nok, at Nutiden er en Fremskridts-Tid, men at der paa noget Fags Omraade var gjort *saa* store »Fremskridt«, at en Principal *i et Par Uger* kan »udlære« en »Typograf« og efter en saadan Tidsfrist meddele ham et glimrende »Lærebrev«, det maa jeg tilstaa har overrasket mig. Det er at haabe — for den typografiske Stands og for Foreningens Skyld — at slige Tilfælde ikke oftere vil indtræde. Jeg nærer det Haab, at ingen af d'Hrr. Principaler fremtidig vil indlade sig paa at være saa »villig« som Hr. Rasmussen i Ebeltoft har været overfor P. J. Petersen.

S. HANSEN,
Lokalforeningens Formand.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Nye Indmeldelser: *Hillerød*, den 16de Februar: Gustav Andersen.

Aalborg, den 6te Marts: Niels Andersen, H. P. A. Ørbæk Bang, V. C. A. Burmester, Alfr. Christensen, Jul. Eilersgaard, M. Jensen Gundersen, Hans Hansen, J. M. Hansen, Th. Jensen, A. Chr. Larsen, C. L. Larsen, A. F. Lautherborn, L. E. V. Lempke, Th. C. Madsen, Jens Møller, Chr. G. Odense, E. L. Olsen, Th. L. Olsen, P. Pedersen, F. J. F. G. Staudt, C. A. E. Schølin, C. L. Sørensen, S. C. M. Veng, — alle indmeldte ved Lokalform. N. L. Christensen — i alt 24 fra 1. Marts.

Aarhus, O. P. Hansen fra 1. Januar, Joh. Lund fra 1. Marts.

Foreningen tæller nu ca. 150 Medlemmer fordelte paa 16 Byer. — Ærede Lokalformænd og Inkassatorer bedes erindre, at kun Medlemmer af »Dansk typ. Forening« kan optages i Hjælpekassen. — Regnskabet for Januar Kvartal ($^2/_1$ til $^3/_4$ inkl.) bedes indsendt i første Halvdel af April. Nye Medlemmer, der er indmeldte fra Nytaar, betaler 65 Øre samt Indskud 25 Øre.

Nye Indmeldelser modtages fremdeles.

O. V. HANSEN,
»Aarh. Folkebl.«.

Den typografiske Forening.

MEDLEMMER TILTRAADTE FRA EN GENSIDIG FORENING.

JULIUS BENZIN (sidst arbejdet i Viborg), »Dagens Nyheder«.

HANS JØRGEN HANSEN (Medlem af »Dansk typ. Forening«, sidst arbejdet i Skanderborg), arbejdsløs.

JULIUS HANSEN (Medlem af »Norsk Centralforening f. Bogtrykkere«, sidst arbejdet i Aalborg), arbejdsløs.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Nielsen & Lydiches (18. B.) 3.60. Olsen & Ko.s (23. B.) 3.15, »National-Tidende«s (24. B.) 5.20, Hallengren 1.00, Keilgaard & Sørups 3.00, »Avisen«s (23. B.) 2.00, Allers (17. og 18. B.) 4.00, »Politiken«s (24. B.) 5.75, Bordings (23. og 24. B.) 4.50, »Dagens Nyheder«s (20. til 22. B.) 2.55, Carl Lunds (14. og 15. B.) 2.00, »Berlingske Tidende«s 2.00, Hoffensbergs (22. og 23. B.) 2.00, Hvidbergs (22. B.) 0.70, Schiellerups (24. B.) 0.50, Knudtzons (10. B.) 0.80, N. Cohens (Værksætteriet) 2.82, Kolleger i Slagelse (2. B., Faktor Svendsen og Typograferne i »Sorø Amtst.«s Trykkeri 25.00 [Lotterigevinst], Chr. Nielsen, »Slagelse Posten« 1.00) 26.00, i alt **71.57.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 1.648.65.**

Endvidere modtaget fra Fagforeningernes Komite 16 Billetter à 1 8-Pd.s Rugbrød samt nogle Ruller fin Skraatobak. RUD. BØHM.

Til Fagforeningernes Indsamling til de arbejdsløse har jeg endvidere modtaget:

Nielsen & Lydiches (11. B.) 3.05. Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 58.53.** RUD. BØHM.

Ferd. Fjeldsøes Bogtrykkeri er blokeret.

Dansk typografisk Forening.

Nye Medlemmer:

Randers, PETER CHRISTIANSEN (udlært hos Johansen i Hobro d. 1. Jannar 1886).

Indvendinger imod Optagelsen maa ske inden 14. Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Holstebro, R. P. CHR. RASMUSSEN (sidst arbejdet i Odense).

Bortrejste Medlemmer:

Viborg, JULIUS BENZIN, til København.
Randers, H. C. E. A. J. LUNOW, til København.
do. PETER CHRISTIANSEN, til Nakskov.

Døde.

Aarhus, MIKKEL NIELSEN, Odder.

Til Rasmus Laursens Enke har jeg havt den Glæde at modtage følgende Bidrag:

Fra Kolleger og Principaler i Randers ved Westermann: 36.00, »Loll.-Falst. Stiftstidende«s Personale 9.00, »Folketidende« 3.30, »Helsingør Dagblad«s Sættere, ved V. Jensen 10.00, ved Aug. Findling, Nyborg: Carl Krüger 1.00, P. M. Larsen-Holst 1.00, N. Juhl 1.00 og Aug. Findling 1.00, i alt 4.00, i Aarhus er indkommet: Stiftstidendes Personale 8.50, Flkbl. 4.00, G. A. Nelson 1.00, H. P. Olsen 1.00, L. A. Svendsen 1.00, Chr. Knudsen 1.00, Michael Jensen 1.00, Jens Lund 1.00, O. C. Bech 1.00, P. Jørgensen 1.00, Chr. Laursen 1.00, Typografer i Hillerød, ved Christophersen, 4.50, fra Svendborg ved Ditlefsen, Joh. Petersen 1.00, E. Hansen 1.00, Thejll 0,50, Johansen 1.00, Madsen 1.00, M. Hansen 1.00, Poulsen 1.25, Olsen 1.25, P. Hansen 1.00, Ditlefsen 1.00, i alt 10.00, tilsammen 98.30. Bidrag modtages fremdeles.

Aarhus, d. 22. Marts 1886. ARNOLD V. OLSEN.

Brevkasse.

P. CHR. Deres Avertissement maa først forelægges for Styrelsen, forinden vi kan optage det.

CHR. GÜTH, A. W. Henningsens Bogtrykkeri i København, anmodes om snarest at bringe sine Forhold i Orden i Aarhus, da det i modsat Fald vil faa ubehagelige Følger for ham; Sagen vil nemlig blive overgivet til rette Vedkommende og offenliggjort. ARNOLD V. OLSEN.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BRRG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 14. | København, den 3. April 1886. | 13. Aargang.

Hvad skal vi?

Jeg har læst Artiklerne om vore »Udsigter« med — jeg var nær ved at sige Fornøjelse, men det var dog ikke det rette Ord. Selv om Forfatteren ved af og til at komme med en pudsig Ytring, ved at gøre Løjer med, hvor ligeglade vi gaar og sjokker i et Uføre, hvori vi — ikke aldeles uden egen Skyld — er kommen, og hvorfra vi nu har lige saa svært ved at komme bort som en Flue fra en Tjærespaan, saa er vore Udsigter i det Hele taget saa trøstesløse, at vort Smil ved Læsningen derom maa blive flygtigt som Aprilsolens Skin. Vi havde alle vidst, at vore Udsigter var mørke, men hvor mange af os havde tænkt, at de var saa sorte, og at Lærlingeuvæsnet i Stedet for at blive bedre, bliver værre!

Og saa at tænke sig, at disse Artikler kun bliver — som saa mange andre Nødraab — en Røst i Ørknen!

Vil Styrelsen for »Dansk typografisk Forening« blive vækket ved de talende Tal, der er vist den, stramme sig op, sammenkalde Lokalforeningsformændene eller beordre lokale Møder afholdt for at drøfte Sagen, der maaske dog i de allerfleste Tilfælde kunde ordnes i Venskabelighed, idet Medlemmerne i de forskellige Lokalforeninger kunde blive enige med vedkommende Bogtrykkeriejere om en bedre Ordning af Lærlingevæsnet — vil den? Eller vil den blive gal i Hovedet og svare: Det Spørgsmaal kommer slet ikke os ved! Vi er Styrelsen for en Understøttelsesforening, ikke andet! Værs'go', her er Lovene!

Men hvad risikerede Styrelsen eller »Dansk typ. Forening« ved en enig Optræden at forsøge med det Gode at faa disse jammerlige, fortvivlede Forhold ordnede? Skal vi absolut falde fra Asken i Ilden før vi gider røre os? Kan vi ikke blive enige om at gøre et eller andet for at komme ud af Uføret? Blive enige om i hver Lokalforening at vælge Tillidsmænd til at forhandle med Bogtrykkeriejerne? Vi maa huske paa, at næsten alle Provinsbogtrykkere er Bladudgivere, og enten de er Højre- eller Venstreredaktører er de Arbejdernes Venner — siger de. De Herrer har saa meget at tænke paa, at maaske mange af dem ikke har nogen Anelse om, i hvor høj Grad de baade i økonomisk og faglig Henseende ødelægger de Arbejdere, der staar dem nærmest. Er det virkelig ikke værd at søge Avdiens for at tale om Tingene i Venskabelighed? Eller skal vi sige os selv, at det ikke kan nytte noget og ligeglade sjokke videre i Uføret, bjærge Føden, hvor vi kan, paa Landevejene, i Kroer og Kipper, eller se at faa en lettere Bestilling udenfor Faget som Bud, Kolportør, Handelsmand, Billetsjover, Lem paa Ladegaarden, Provinsskuespiller paa Deling, Sandmand, Øltapper og mange andre Ting, som man maaske nok kan være heldig at blive uden at behøve at staa fem Aar i Bogtrykkerlære.

Nej, lad os endelig ikke opgive Tingen, fordi der ikke staar noget om den i Lovene! Det er jo ingen Demonstration! Vi har jo Lov til at tale med vore Principaler. Men det skal være i »Dansk typ. Forening«s Navn, det skal ikke være enkelte Typografer i en enkelt lille By. Paa en eller anden Maade maa det vedtages af »Dansk typ. Forening«s Medlemmer, at Avdiensen hos samtlige Provinsbogtrykkere skal søges, der maa vælges Tillidsmænd, der da har at aflevere deres Visitkort til rette Vedkommende; de behøver vel ikke at trække i sort Kjole og hvidt Slips, men ceremonielt maa det være, og Hovedpointet i deres Tale maa være:

Mine Herrer! Vi tillader os herved i al Ærbødighed at gøre Dem opmærksom paa, at De gør os for mangfoldige, og de allerfleste af Dem kan ikke give os den faglige Uddannelse, som Nutiden fordrer. Dette er maaske en Nyhed for Dem, men den er desværre paalidelig. De fleste andre Fag, som vi tidligere har bildt os ind at staa over, som Træ- og Metalarbejdere, har dog Aften- og Tegneskoler, de laver Svendestykker, som de kan faa store og smaa Guld-, Sølv- og Broncemedailler eller trykt rosende Omtale for, medens mange af os ikke lærer andet end at sætte Korpus- eller Petitbogstaver ved Siden af hinanden og pille dem fra hinanden igen. Siden den politiske Strid har gjort det nødvendigt, at der er mindst to Blade af forskellig Farve i hver By, er det blevet rent galt. I mange af disse smaa Trykkerier findes kun den Skrift, Bladet sættes med, nogle Avertissementsskrifter og disse smaa Billeder, som Land-

boerne holder saa meget af at se i deres Avertissement: en Ko, en Hest, en Gris. Hvorledes skal vi ulykkelige Mennesker lære at sætte Akcidenser dér? Som De vil se, staar der flere Trykkerier opført med én Typograf og fem Drenge; hvorledes skal han faa Tid til at undervise dem? Mange Gange siger maaske Typografen til sin Principal, der ikke selv har lært Typografien og ikke forstaar sig noget paa den, at det er Synd for Drengene, at der er flere af dem, der ikke har Ævne til at blive Typograf; han siger det en, to, tre Gange — saa bliver han ked af det, og lader Drengene sejle deres egen Sø. Derved kommer der mange pudsige Eksempler, som man morer sig over i den typografiske Verden. En ny Udlært kom til København og søgte Plads, og som Bevis paa sin Dygtighed fremhævede han, at han ogsaa kunde sætte Petit — ja, De maa nok le, Hr. Principal! — En anden, som fik Plads paa et større Trykkeri, havde ikke lært at justere en Kolumne! — Vi véd jo nok, Hr. Principal, at De har saa meget at tænke paa, at virke for i Deres Partis Tjeneste, at De vel ikke har tænkt paa Bagateller, som et enkelt Fags Ødelæggelse, men vi véd jo ogsaa, at De er Arbejdernes Ven, og vi haaber derfor, at vi kun behøver at gøre Dem opmærksom paa Fejlen, for at faa den rettet, vi haaber at de Herrer Redaktører, trods deres Uenighed i Politiken, dog vil blive enige i et faglig-økonomisk Spørgsmaal som dette.«

Hvad saa de Herrer Principaler vil blive enige eller uenige om at svare, det faar vi nok at vide, naar vi først selv kan blive enige om, hvad *vi* skal. P. S.

Et Lærlinge-Regulativ for Bogtrykkerierne i det tyske Sveits.

De sveitsiske Typografer staar i Henseende til det faglig-tekniske Spørgsmaal langt over deres Kolleger i andre Lande. Eksempelvis skal vi kun nævne, at enhver ny udlært Typograf maa underkaste sig en Eksamen, forinden han kan blive Medlem af det sveitsiske Typograf-Forbund. Man har imidlertid ikke været blind for, at en saadan Eksamen langt fra var betryggende nok, lige som det ogsaa havde den Gene ved sig, at man altid, naar en Typograf ikke kunde bestaa sin Eksamen, kun ramte denne, medens Læreprincipalen vedblivende kunde »udlære« nye uduelige Kræfter. Det forstaar sig derfor af sig selv, at man maatte gøre Anstrængelser for at formaa Principalerne til at interessere sig for Sagen. Imidlertid varede det flere Aar, inden det gik op for disse, at de havde en moralsk Forpligtelse at træde hjælpende til, for atter at tilføre Faget i enhver Henseende dygtige Kræfter. Centralbestyrelsen for det sveitsiske Typograf-Forbund har oftere henvendt sig til den sveitsiske Principalforening med Anmodning om i Fællesskab at søge at skabe et bedre Forhold med Hensyn til Lærlingespørgsmaalet. Endskønt sidstnævnte Forening stadig forholdt sig afvisende lige over for denne Anmodning, har den dog nu maattet give efter og er indtraadt i en Forhandling med Typograf-Forbundet. Resultatet af denne Forhandling foreligger nu i to Forslag til et Lærlinge-Regulativ, af hvilke det ene er udarbejdet af Centralbestyrelsen for Typograf-Forbundet, medens det andet er en Modifikation af dette og fremlagt af Bestyrelsen for Principalforeningen. Disse to Forslag opviser ganske vist en Del Uoverensstemmelser, men det er at haabe, at man ved en venskabelig Imødekommen fra begge Sider med Lethed vil kunne udjævne de bestaaende Differencepunkter, og i Følge Udtalelser i »Helvetische Typographia« nærer vore Kolleger i Sveits de bedste Forhaabninger i denne Retning.

Vi skal i efterfølgende give et kort Uddrag af det Forslag, som maa anses for det oprindelige og som er udarbejdet af Centralbestyrelsen for Typograf-Forbundet.

Artikel 1 erklærer, at »Bogtrykkeriejerne i det tyske Sveits forener sig angaaende Udførelsen af de i Afsnit II. nærmere præciserede Bestemmelser, og i den Hensigt at ordne Lærlingevæsnet paa en Maade, der svarer til Typografstandens Interesser og til Tidsforholdene«.

Afsnit II omhandler de specielle Bestemmelser, af hvilke vi skal fremhæve følgende:

Enhver Dreng, der ønsker at indtræde som Lærling, maa underkaste sig en Prøvetid af 4 Uger. Ved denne Prøve skal der navnlig sés paa, om han besidder den legemlige Duelighed og de nødvendige aandelige Evner. Saa vel for Sætter- som Trykkerlærlingene er det normale Syn aldeles nødvendigt. Ingen Dreng maa antages som Lærling, forinden han er bleven 14 Aar gammel.

Enhver Lærling (saa vel Sætter- som Trykkerlærling) maa kunne skrive et orthographisk og stilistisk rigtigt Brev i det *tyske* Sprog og ligeledes maa han kunne læse skrevet Manuskript flydende og forstaa det. Der fordres endvidere Begyndelsesgrundene i *Fransk*. Med Hensyn til de øvrige Skolefag fordres der tilstrækkelige Kundskaber i *Regning*, *Geografi, Historie, Naturvidenskab* og *Tegning*. Trykkerlærlingene prøves desuden paa deres Farvesans, d. v. s. om de ikke lider af Farveblindhed.

Læretidens Varighed er højst 4 Aar; en Principal skal desuden være berettiget til at skænke en særlig dygtig Lærling tre, højst 6 Maaneder af sin Læretid.

Principalen er forpligtet til, enten personlig eller ved en »Anføregespon« at undervise en Lærling i samtlige der paa Trykkeriet forekommende Arter Arbejde, og navnlig skal der sés paa, at Lærlingen til en passende Tid veksler sin Beskæftigelse, saaledes at han kan blive sat i Stand til at tilegne sig de nødvendige Kundskaber i sit Fag. Ligeledes forpligter Principalen sig til at paasé, at Lærlingen ogsaa i sin Fritid beflitter sig paa at udvide sine Kundskaber. Den daglige Arbejdstid for en Lærling maa ikke overstige $10^1/_2$ Time; Søndagsarbejde skal ikke være tilladt. (I Principalernes Forslag er Søndagsarbejde *undtagelsesvis tilladt).*

Efter overstaaet Læretid skal Lærlingen bestaa en praktisk Eksamen. For *Sætterlærlingenes* Vedkommende bestaar det i: *Hurtigsætning*. Tysk Sats paa 20 Cicero

mindst 25 Linier pr. Time — korrekt Sats og en god Udslutning. *Titelsats* og *tabellarisk Sats*. *Udskydning* af samtlige for Tiden brugelige Formater. Oversættelse af et let Brev fra *Fransk*. Kendskab til det græske Alfabet, til de mathematiske Tegn, til Korrekturtegnene m. m. Med Hensyn til *Aflægningen* forlanges en rigtig Holdning af »Grebet« og i Særdeleshed en korrekt Fordeling af de forskellige Udslutninger. Almindelige Regler for *Formatindlægning*.

Af *Trykkerlærlingene* forlanges Kendskab til Grundreglerne for Udskydning, Formatindlægning og Formslutning. Endvidere maa de have Kendskab til Trykning paa Maskine, til Maskintekniken, til Farverne, til Fremstilling af Valserne og disses Behandling samt endelig til Behandlingen af Papiret.

Med Hensyn til *Antallet af Lærlingene*, der maa antages paa et Bogtrykkeri, opstilles følgende Regler: *Sætterlærlinge:* Paa 1—6 i Gennemsnit aarlig beskæftigede Sættere 1 Lærling, paa 7—12: 2, paa 13—18: 3, paa 19—24: 4 og over 25: 5 Lærlinge. *Trykkerlærlinge:* Paa 1 à 2 Trykkere 1, paa flere end 2 Trykkere 2 Lærlinge. Flere end 2 Trykkerlærlinge maa ingen Officin beskæftige.

Til Slutning meddeles Principalernes og Typograf-Forbundets gensidige Forpligtelser til ikke at beskæftige nogen Typograf, som ikke har bestaaet sin Eksamen og til ikke at optage ham i Typograf-Forbundet.

Som vi udtalte i Begyndelsen af vor Artikel, findes der i Principalforeningens Forslag nogle Afvigelser fra det her meddelte, men disse er dog af en saa underordnet Natur, at de vanskelig vil kunne lægge nogen Hindring i Vejen for dets Ikrafttræden. Lad os ønske vore sveitsiske Kolleger til Lykke i deres Arbejde for en gennemgribende Forbedring af Lærlingevæsnet og lad os tillige udtale det beskedne Ønske, at ogsaa vore Principaler ad Aare maa komme til Erkendelsen af, at det Lærlinge-Uvæsen, som ogsaa vi her i Landet er belemret med, vil blive til en Ruin for Faget, dersom man ikke i Tide vil tage Haand i Hanke med til en Forbedring af disse Forhold.

Brev fra Aalborg.

Uagtet der under Rubriken »Udsigter« i sidste Numer af »Typ.-Tid.« tages Afsked med disse, turde jeg dog maaske besvære Dem, Hr. Redaktør, og Læserne af Tidenden med følgende »Efterslet«, idet jeg bemærker, at naar det fremkommer saa sent, maa Grunden vel ligge i, at andre har tænkt som jeg: Der er vel nok en anden, der skriver om dette interessante Æmne. Altsaa, det var de fremtidige Udsigter for »Kunstens Sønner«.

I »Aalb. Stiftstid.« arbejder 10 Typografer og 3 Lærlinge samt 1 Maskintrykker med 1 Lærling. At 2 af Sætterne er Kvinder, forekommer mig ikke her at forrykke Forholdet, da de er oplærte og har udstaaet deres Læretid som enhver anden ved Faget; de staar under ganske de samme Betingelser som de mandlige Sættere.

Hos Hr. Olufsen (»Nordj. Folkebl.«) staar 9 Typografer og 4 Lærlinge foruden Maskintrykkeren med en Dreng.

I det nyoprettede »Aalborg Folketidende« beskæftiges 3 Typografer og 4 Lærlinge samt en Maskintrykker.

V. de Lemos' Trykkeri ved P. Hansen tæller 3 Typografer og 2 Lærlinge foruden Maskintrykkeren (Principalen) med en Lærling.

Endelig findes her det Bech'ske Bogtrykkeri, som nok drives ved 2 Bestyrere (naturligvis af Faget) og en Lærling.

Ombrækkerne ved de tre Blade er medregnede i Sætterantallet; men desforuden findes her en Forretningsfører og to Redaktionssekretærer, som alle er oplærte ved Faget og er Medlemmer af vor Organisation.

Saaledes tager Udsigterne sig ud for Tiden i Jyllands gamle Hovedstad, om de bliver bedre eller værre, skal jeg ingen Mening have om, men helt bedrøvelige er de efter min Opfattelse ikke, idet Regnestykket jo bliver: 25 Typografer og 13 Lærlinge (foruden Trykkerne og disses Lærlinge); af disse 13 Lærlinge tager »Folketidenden« Broderparten (4) paa sin Samvittighed — — maatte det lykkes at give dem en tilsvarende Uddannelse.

* * *

Lidt mere »Efterslet« har jeg endnu at servere med: den Christensen-Simonsen'ske Sag. Som man naturligvis erindrer, fremkom Red. Simonsen i sit Blad »Aalb. Folketid.« med en Del Udgydelser af en saadan Art mod N. L. Christensen (Lokalformanden), at denne ansaa sin Ære krænket derved. Red. S. blev stævnet til Forlig, som dog ikke opnaaedes, idet S. nok mente at kunne bevise sine Udtalelser. Der blev saa skredet til Sagsanlæg, og langt om længe tilbød S. sig da villig til Forlig ved »bl. a.« at indrykke i sit Blad følgende Erklæring:

> Den imellem Hr. Typograf N. L. Christensen og Undertegnede verserende Injurieproces er bilagt blandt andet saaledes, at jeg tilbagekalder som ugrundede de i nærværende Blad for 1. Febr. d. A. om og imod Hr. Christensen brugte formentlig fornærmelige Udtalelser, nemlig,
>
> at han skulde have »bevæget unge og uerfarne Mennesker til at begaa et ligesaa umotiveret som overilet Skridt«; i flere Foreninger have givet »en falsk og løgnagtig Fremstilling af Forholdet« og have gjort sig al optænkelig Umage for »paa den infameste Maade at chikanere mine Arbejdere«.
>
> Aalborg, den 22de Marts 1886.
>
> J. Simonsen.

De to ubetydelige Ord »blandt andet« lyder oversatte: 20 Kr. til de Fattiges Kasse samt Sagsomkostninger. Herpaa gik C. ind, og Erklæringen fremkom da i »Folketidende« for Torsdag den 25. d. M.; men, pudsigt nok, medens Hr. S. rettede sine Angreb paa C. i Bladets Tektsmasse, er Tilbagekaldelsen af disse nok saa gemytlig forputtet blandt Avertissementerne, saa man kunde have en Loupe nødig for at opdage den.

Med denne Sag og den øvrige Konflikt i »Folketidenden« bag os, haaber vi nu igen at kunne føre et roligt, om end ikke indadvendt Liv! —n—n.

Typografisk Griseri.

Under denne Overskrift bragte »Typograf-Tidende«s Nr. 9 en lille Artikel, samtidig med at der blev optrykt et Program til en Dukkeforestilling; af Trykkerstedet fremgaar det, at omtalte Program er bleven trykt i vort Bogtrykkeri. Vi maa meget beklage, at vi først nu har faaet Kundskab om Artiklen, mod hvis Indhold vi ikke har noget at erindre, idet vi ellers for længe siden vilde have oplyst om, *at vi er aldeles uskyldige i det omtalte typografiske Makværk.* Programmets Sætning og Trykning skyldtes en *Trykker,* som har arbejdet hos os en kort Tid, og som har lavet dette *imod vor Vidende og Vilje.* Bedende Dem om at optage denne lille Meddelelse, tegner vi os

Med Agtelse
J. P. MØLLER & CHR. JACOBSEN.

Den typografiske Forening.

NYE MEDLEMMER:

Stereotypist WILHELM WIESENHÜTTER.

Indvendinger imod Optagelsen maa ske senest 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

UDELUKKET:

P. M. DABELSTEEN (Lovenes § 5, II. Afsnit; Fjeldsøe).

Ferd. Fjeldsøes Bogtrykkeri er blokeret.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

Fagforeningernes Komité (6. B.) 37.50, »Dagbladet« (21. og 22. B.) 4.00, Nielsen & Lydiche (19. og 20. B.) 6.55, »National-Tidende« (25. B.) 5.20, Jørgensen & Ko.s 1.50, Hoffensbergs (24. B.) 1.45, N. Cohens (Værksætteriet) 2.00, Triers (23. og 24. B.) 2.05, »Avisen« (24. B.) 2.10, G. (24. B.) 0.25, S. L. Møllers (15. og 16. B.) 4.50, »Berlingske Tidende« 1.75, Sivertsens (23. B.) 2.50, Kolleger i Køge (10. og 11. B.) 4.00, O. A. J. O. 0.50, Schiellerups (25. B.) 0.50, Hvidbergs (23. B.) 0.60, Knudtzons (11. B.) 1.00, Græbes (25. og 26. B.) 7.60, i alt **85.55.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 1.734.20.**

Endvidere modtaget fra ovennævnte Komité 13 Billetter à et 8-Pd.s Rugbrød, nogle Spisebilletter, 10 Ruller fin Skraatobak, 66 ℔ Flæsk, 16 ℔ Ost, 6 ℔ Smør, 6 ℔ Gryn samt en Sæk Kartofler.

RUD. BØHM.

Til Fagforeningernes Indsamling til de arbejdsløse har jeg endvidere modtaget:

Nielsen & Lydiches (10. B.) 3.40*), »Avisen« (10. B.) 1.00*), do. (11. B.) 1.00, Nielsen & Lydiche (12. B.) 2.20, i alt **7.60.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 66.15.** RUD. BØHM.

*) Disse to Bidrag havde jeg glemt at meddele Kvittering for i »Typ.-Tid.«.

Typografernes Sangforening.

I Aften: Sammensang af hele Koret.

Generalforsamling

afholdes **Lørdag den 10. April, Kl. 10,** i Foreningens Lokale, Pilestræde Nr. 32, 1. Sal (Køhlerts Restavration).

Dagsorden:

1. Kasseren aflægger Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Halvaar samt indstiller Regnskabet til Godkendelse.
2. Valg af en Bestyrer og en Kasserer i Stedet for d'Hrr. *Alb. Auener* og *Valdemar Carlsen,* som fratræder efter Tur.

Dansk typografisk Forening.

D'Hrr. Lokalforeningsformænds Opmærksomhed henledes paa, at Januar Kvartals Regnskab paa Grund af Opgørelsen med »Den typ. Forening« i København **absolut maa være indsendt til Hovedkassereren inden den 15de ds.**

Lokalforeningens Medlemmer i **Varde** gøres herved opmærksom paa, at de tre sidst forløbne Kvartalers Regnskaber maa være indsendte til Hovedkassereren **inden den 15de April d. A.,** i modsat Fald vil vi se os nødsagede til at ophæve Lokalforeningen og udelukke dens Medlemmer af Foreningen.

Aarhus, den 1. April 1886. HOVEDBESTYRELSEN.

Nye Medlemmer:

Aalborg (Filialen i Løgstør), NIELS JENSEN HEIDEMANN (udlært hos Carlsen i Hjørring d. 1. Oktober 1881).

Indvendinger imod Optagelsen maa ske inden 14. Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Nakskov, PETER CHRISTIANSEN (sidst arbejdet i Hobro).

Bortrejste Medlemmer:

Nakskov, A. J. F. CARLSLUND, Militær.
Aalborg, OLE RASMUSSEN, arbejdsløs.
Nestved, FREDERIK ULRIK HANSEN, arbejdsløs.

Til Rasmus Laursens Enke har jeg havt den Glæde at modtage følgende Bidrag:

Typograferne i Roskilde ved Knud Nielsen 4.02, ved Anton Petersen i Odense: Fyens Stiftsbogtrykkeri 4.25 og Miloske Bogtr. 2.25, ved J. Nielsen, Viborg, I. Benzin 1.00, L. V. Hansen 1.00, Thorv. Nielsen 1.00, Fred. Møller 1.00, A. Gottschalk 1.00, J. Nielsen 1.00, ved Th. Lassen, Horsens: 14.50, ved S. K. Johansen i Ringsted fra Folketidenden: Lumbye 1.00, Jørgensen 1.00, Nielsen 1.00, Johansen 1.00, fra Sjællandsposten: Larsen 1.00, Hansen 1.00, i alt 6.00, ved Kaptejn Claudius Madsen, Middelfart: »Middelfart Dagblad«, Red. Eriksen 1.00, Typograf Jensen 0.50, K. Petersen 0.50, »Middelfart Avis« S. Enevold Johansen 1.00, C. Sørensen Hald 1.00, C. A. V. Petersen 1.00, Kapt. Claud. Madsen 2.00, i alt 8.00, ved Jul. Bigum i Holbæk 15.00 fra 2 Principaler og samtlige Typografer der i Byen, ved Kjærsgaard i Holstebro 5.00, ved Melhede i Slagelse 5.00, ved Fred. Holte i Kallundborg 6.00, ved Carl Glotz i Hjørring: N. P. Nielsen 0.50, F. E. Andersen 0.50, N. C. Madsen 1.00, J. P. Jensen 1.00, Jul. Helmig 1.00, Carl Glotz, »Vends. Tid.« 1.00, i alt 5.00. Tilsammen 82.02. Listen sluttes den 20. April.

Aarhus, d. 31. Marts 1886. ARNOLD V. OLSEN.

Brevkasse.

R. PETERSEN, *Svendborg (?).* Et poste-restante Brev, som af vor Ekspedition var sendt til Dem, er retourneret, da De ikke har afhentet det. Imod Indsendelsen af 78 Øre vil De kunne reklamere Brevet fra Ekspeditionen.

KUNDGØRELSER.

D'Hrr. Bogtrykkere.

En **Illustrationstrykker** (fri for Militærtjeneste), der i længere Tid har arbejdet i et herværende velrenomeret Trykkeri, og som kun paa Grund af Arbejdsmangel er blevet ledig, søger Plads. Vedkommende ønsker sig helst anbragt i et større Trykkeri her i Byen, i Mangel deraf i en større Provins. Billet, mrkt. »V.«, indlægges paa Bladets Kontor i Løbet af 8 Dage.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN, København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 15. | København, den 10. April 1886. | 13. Aargang.

Ogsaa et Spejlbillede.

Efter at Redaktøren af »Ny typografisk Tidende«, Hr. H. P. Lassen, paa Grund af Bortrejse var nødsaget til at nedlægge sit Hverv som saadan, havde man Grund til at antage, at den hadske Tone, der indtil da karakteriserede nævnte Blad, vilde blive undladt af den ny Redaktion; men hvem der har troet dette, har regnet uden den »kollegiale« Følelse, der besjæler de »Ny«. Enhver, der har fulgt med Bladets »Politik« siden dets Oprettelse indtil nu, vil let kunne have set, med hvilken Forbittrelse og indædt Harme man stadig har væltet sig ind paa »Den typ. Forening«, resp. dens Tillidsmænd, en Bestræbelse, der som bekendt i Slutningen af i Fjor fik en fortjent Tilrettevisning fra vor Styrelses Side. Det lader imidlertid til, at Bladet i Mangel af andet Stof atter vil brænde sine Fingre paa os og til den Ende har det i sit sidste Nr. optaget en Artikel, som paa Grund af sin sjofle Pointe snarere hører hjemme i et vist københavnsk politisk Smudsblad, end i et for Kolleger skrevet »Fagblad«. Omtalte Artikel er overskrevet »Et Par Ord om Ledere og Vælgere« og indeholder bl. a. kønne Udgydelser følgende Sætninger: »Naar saaledes f. Eks. et Medlem *attraar en Formandsværdighed, og han for lettere at kunne opnaa denne* lover kun at varetage Foreningens faglige Interesser uden at blande sine politiske Sympathier imellem, *og han saa efter Udnævnelsen glemmer dette*, viser han jo derved, at han ikke kan holde Styr paa sig selv, og altsaa er endnu mindre skikket til at holde Styr paa andre. Og det at *lede* en Forening, hvor er det ikke svært, hvor er det ikke let! . . . . let naar det kun gælder om at lede Foreningen mere og mere ind paa de Spor, *man selv har Interesse af at faa den ind paa.*« Det er jo let at sé, hvem vedkommende *anonyme* Skribler sigter til, og det vil være ligesaa let for den, der har fulgt med »Den typografiske Forening«s Historie i de sidste 3 Aar, at udfinde, hvilke Sandhedsforvanskninger Skribleren her har gjort sig skyldig i for at faa de *faktiske* Forhold til at passe i sit Kram. Altsaa ikke nok med, at et af den ny Forenings ivrigste Medlemmer — naturligvis en Principal — af politisk Fanatisme kaster vore Medlemmer paa Gaden, til Trods for at de sidder med Familie og til Trods for at de er meget dygtige Arbejdere — blot for at kunne beholde nogle som Arbejdere aldeles uduelige Medlemmer af den ny Forening, — bruges denne Forenings Organ oven i Købet til at udsaa Mistillid blandt vore Medlemmer til vor Forenings Tillidsmænd! Og da vover d'Hrr. endnu at præke om »Enigheden«!

RUD. BØHM.

Lærlingesagen.

En Kollega fra en større By i Jylland tilskriver os bl. a. følgende:

Det har været os en Glæde at se Dem optage Stykket ang. eksaminerede Typografer i Svejts og det er mig paalagt af min Principal at sige Dem, at det her paa Bogtrykkeriet i længere Tid har været hans Opgave at skaffe Lærlingene en fyldigere Undervisning ved at lade dem besøge Aftenskoler o. l., ligesom han i denne Tid lader en Lærling, som bliver udlært til Maj, aflægge Prøve i Retskrivning i Skolen, paa Trykkeriet i Sætning af et Stykke Sats og et Skema, alt bedømt af sagkyndige Mænd.

Det er jo et Gode, at Lærlinge har Adgang til at lære at blive dygtige Mænd; men derfor er det jo ikke givet, at alle kan tilegne sig Kundskaber, fordi de har Adgang og Lejlighed til det; det er, som saa tidt udtalt i »Typ.-Tid.«, en stor Skade, at Principalerne ved en Drengs Antagelse ikke al Tid lægger tilstrækkelig Vind paa, om han er i Besiddelse af de Evner, der fordres for at blive en dygtig Arbejder i vort Fag. Men det er mit Haab, at der i Fremtiden vil blive taget Hensyn dertil, saaledes, at naar der endelig skal antages nogen, at de da efter endt Læretid kan blive en Pryd for deres Stand.

P. C.

Amerikansk Sport.

For nogen Tid siden atholdtes i New-York en Kapsætning imellem to Sættere, M'Cann og Barnes, ved hvilken førstnævnte gik af med Sejren og vandt en Præmie paa 1000 Dollars. Kort Tid efter (den 11.—16.

Januar d. A.) afholdtes der i Chikago ligeledes en Kapsætning, fra hvilken vi efter »Reform« i Leipzig hidsætter følgende Referat:

»Sætterforeningen i Chikago havde taget Sagen i sin Haand og fastsat de nærmere Betingelser. Hver af de Kæmpende satte hver Dag i 3 Timer — 1½ Time om Eftermiddagen og 1½ Time om Aftenen — men dette skete ikke samtidig, derimod skiftevis, saaledes at de gensidig kunde iagttage hinanden ved Arbejdet; Skriften, af hvilken de skulde sætte, var Mignon, som er paa 7 Punkter. Syv Sættere tog Del i Kapsætningen, nemlig M'Cann fra »New-York Herald«, W. C. Barnes fra »New-York World«, Joseph M. Hudson fra Bladet »Mail«, Les Monheimer fra »Daily News«, W. J. Creevy og Thomas Levy fra »Journal« og De Jarnett fra »Tribune» — de sidstnævnte fem Blade udkommer i Chikago. De Kæmpendes Præstationer, udtrykt i Gevirter var følgende:

	brutto	Korrektur-Minuter	netto
Barnes	40,675½	58	39,225½
M'Cann	40,348½	101¾	37,805½
Levy	36,540	105	34,015
Hudson	34,844½	37¼	33,346¼
Monheimer	35,605	72¾	33,913½
Creevy	34,623½	54	33,273½
De Jarnett	33,956½	103¾	31,362¾

Netto-Resultatet fastsattes ved at fradrage én Linie for hver Korrektur-Minut. M'Cann blev her besejret af Barnes; han har saaledes ikke ret længe kunnet glæde sig over sit Ry som Verdens hurtigste Sætter; men de tidligere let vundne 1000 Dollars vil sandsynligvis nogenlunde kunne trøste ham over Nedsættelsen paa Rangstigen. Imidlertid har han tabt med Ære, ligesom han ej heller er gaaet tomhændet hjem, thi det var meget respektable Priser, om hvilke de Kæmpende stred. Barnes fik en Guld-Stjærne, som hænger i smaa Kæder paa en Baandrulle; midt paa Stjærnen glimrer en stor Diamant, medens Baandrullen bærer følgende Inskription: »*Championship for Fast Type Setting*« (Kamppris for hurtig Typesætning); M'Cann fik et Vand-Service af Sølv og Levy en Sølv-Pokal.

Som en Afslutning paa Kapsætningen afholdtes den 18. Januar i National-Hotellet i Chikago en flot Banket, til hvilken saa vel samtlige Kapsættere som en stor Del af deres Venner var indbudte.

Efter en saadan Kapsætning, som vistnok kun blev afholdt for et Fagpublikum, kan vi ikke andet end give de Kæmpende vort Bifald, da den viser os Mænd, der er stolte af deres Kald og kæmper om den Ære at være de første i dette.

Vi skal endnu tilføje, at Sejrherren Barnes ogsaa opførte et lille Kunststykke, idet han endevendte sin Kasse, d. v. s. han stillede den nederste Del opefter, og paa denne Maade satte han i Løbet af 30 Minuter 866 Bogstaver (Gevirter) — hvilket ganske vist er en betydelig, men unyttig Præstation og derfor kun et Bevis for, at det at stille den tekniske Færdighed saaledes til Skue, let kan føre paa Afveje, for hvilke man vel maa vogte sig.

Forskelligt.

»**Naar det regner paa Præsten, drypper det paa Degnen!**« I Følge et Par Blade er Kancelliraad Schultz bleven udnævnt til *Ridder* af Dannebrog og hans 1ste Faktor, Typograf Fæster, til Dannebrogs-*Mand*. Hr. Fæster har ærlig fortjent denne lille Anerkendelse; han har virket ivrig for blandt sine mange Undergivne at samle Underskrifter til de forskellige ministervenlige Adresser, og til de genstridige har han sagt: »Ja, De bryder Dem jo ikke om at faa Arbejde«. — Der er ogsaa i Nabolaget en anden Mand, som har virket lige saa ivrigt i samme Retning, vi gærne vilde henlede Hs. Ekscellence Minister Estrups Opmærksomhed paa.

— **Naive Arbejdsløse.** I denne Tid læser man Avertissementer fra to Typografer, der søger Plads; den ene skriver, at han er Højremand, den anden at han ikke er Socialist. Vi omtalte for et Par Aar siden en svensk Idiotanstalt, hvor der beskæftigedes gale Typografer. — Lykkelige Svenskere, der har hvad vi mangler! Lykkelige Gale, der kan spare deres Penge til Avertissementer.

— **En Akcidenssætter i Knibe.** Til en lille By kom en Kunstberidertrop, hvis Direktør ikke vilde nøjes med at »lade Trommen gaa«, han vilde have Plakater paa Gadehjørnerne, det var han vant til. Der var kun et Trykkeri i Byen, der kun havde én større Plakatskrift af Træ, som han absolut maatte benytte, men der kom til at mangle to l'er i »Galla-Forestilling«. Sætteren var lige ved at fortvivle i denne Knibe. Saa fik han et godt Indfald; han tog paa godt tykt Papir et Aftryk af de to l'er han havde, klistrede dem paa Pap, skar dem ud med en skarp Kniv og limede dem derefter paa en Træklods af passende Højde, og Resultatet var glimrende.

— »New-York Graphic« bragte nylig paa én Side 28 Portræter af Washingtoner Aviskorrespondenter med korte biografiske Notitser. Af de sidste fremgaar det, at af de 28 Korrespondenter begyndte *20 som Bogtrykkerlærlinge* og fortsatte deres Karriere fra Sætter til Korrekturlæser, By-Reporter, Hovedstadskorrespondent, opefter til stadigt Redaktionsmedlem og sluttelig til Parlaments-Reporter. Om akademisk Uddannelse har der ikke været den mindste Tale. For Resten har det vist sig i Washington, hvor der findes Hundrede af Aviskorrespondenter, at de akademisk dannede, der er i det store Mindretal, ikke formaar at stille de praktisk dannede i Skygge. (»Typ. Meddel.«)

Regnskab over „Dansk typografisk Forening"s Indtægter og Udgifter

fra 1. Juli til 31. December 1885.

A. Lokalforeningerne.

Lokalforeningerne.	Indtægt.										Udgift.															
	Medlemsbidraget.				Andre Indtægter		Modtaget af Hovedkassen.		Kassebeholdning fra forr. Halvaar.		Tilsammen Indtægt i Halvaaret.		Sygeunderstøttelse.				Arbejdsløshedsunderstøttelser.		Rejseunderstøttelse.				Andre Udgifter.		Indsendt til Hovedkassen.		Tilsammen Udgift i Halvaaret.		Kassebeholdning den 31. Decbr. 1885.	
	Juli Kvartal.		Oktober Kvartal.										Juli Kvartal.		Oktober Kvartal				Juli Kvartal.		Oktober Kvartal.									
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Aalborg	90	»	96	30	12	»	30	»	20	»	248	30	24	50	10	50	»	»	65	»	32	8	11	44	89	78	233	30	15	»
Aarhus	203	40	208	20	32	60	50	»	15	»	509	20	169	75	24	50	21	»	54	»	44	50	24	51	155	94	494	20	15	»
Assens	10	60	10	60	»	»	50	»	15	»	86	20	»	»	»	»	14	»	33	»	6	90	4	96	12	34	71	20	15	»
Faaborg	19	50	19	50	»	»	20	»	9	25	68	25	»	»	»	»	»	»	41	70	10	90	»	87	»	»	53	47	14	78
Fredericia	17	10	20	10	»	»	185	»	11	22	233	42	12	25	147	»	»	»	35	20	22	4	1	10	»	»	217	59	15	83
Helsingør	22	20	19	50	»	»	»	»	15	»	56	70	»	»	»	»	»	»	17	80	2	25	»	96	20	69	41	70	15	»
Hillerød	48	30	49	50	2	»	»	»	15	»	114	80	»	»	»	»	»	»	25	85	3	25	1	82	68	88	99	80	15	»
Hjørring	27	30	30	90	»	»	25	»	15	»	98	20	»	»	»	»	»	»	33	40	16	50	1	56	31	74	83	20	15	»
Holbæk	59	70	65	70	20	»	120	»	4	65	270	5	17	50	159	25	»	»	25	70	12	80	2	80	34	61	252	66	17	39
Holstebro	32	55	29	25	»	»	20	»	15	»	96	80	»	»	»	»	»	»	36	50	22	67	1	20	21	43	81	80	15	»
Horsens	62	70	62	10	»	»	»	»	15	»	139	80	»	»	»	»	»	»	29	95	18	13	1	27	75	45	124	80	15	»
Kallundborg	19	50	20	40	2	»	15	»	18	5	74	95	»	»	»	»	»	»	28	20	19	20	1	60	8	75	57	75	17	20
Kolding	109	80	109	80	2	»	68	87	15	»	305	47	52	50	64	75	31	»	57	65	24	12	4	80	55	65	290	47	15	»
Køge	35	10	37	20	12	40	100	»	21	54	206	24	70	»	8	75	»	»	23	50	24	70	11	68	52	61	191	24	15	»
Middelfart	17	70	35	10	»	»	30	»	14	94	97	74	»	»	»	»	»	»	27	5	15	53	8	96	31	20	82	74	15	»
Nakskov	29	70	26	70	8	»	»	»	11	31	75	71	»	»	12	25	»	»	32	55	17	25	10	72	»	»	72	77	2	94
Nyborg	10	50	12	»	2	»	65	»	7	26	96	76	»	»	13	50	»	»	46	20	30	24	3	40	»	»	93	34	3	42
Nykøbing p. F.	23	40	20	10	4	»	40	»	15	»	102	50	»	»	»	»	»	»	38	85	23	91	2	25	22	49	87	50	15	»
Nykøbing p.M.	19	50	21	»	2	»	»	»	6	82	49	32	»	»	»	»	»	»	7	40	12	72	1	22	12	98	34	32	15	»
Næstved	52	»	53	10	»	»	70	»	15	3	190	13	»	»	38	50	»	»	43	10	32	45	5	95	45	»	165	»	25	13
Odense	140	60	139	10	2	»	115	»	31	85	428	55	33	25	225	75	21	»	65	50	37	36	9	56	20	»	412	42	16	13
Randers	97	80	101	10	2	»	30	»	15	1	245	91	8	75	»	»	»	»	70	85	40	30	2	90	107	17	229	97	15	94
Ribe	11	70	11	70	6	»	45	»	11	65	86	5	»	»	»	»	»	»	49	70	11	84	»	72	10	»	72	26	13	79
Ringkøbing	33	60	32	10	»	»	60	»	15	»	140	70	»	»	24	50	»	»	50	30	33	43	1	32	16	15	125	70	15	»
Ringsted	31	20	30	60	2	»	25	»	15	»	103	80	»	»	»	»	»	»	30	78	15	82	1	14	41	6	88	80	15	»
Roskilde	30	»	31	80	4	»	30	»	13	48	109	28	»	»	»	»	»	»	55	»	30	96	6	26	»	»	92	22	17	6
Rudkøbing	19	50	18	60	2	»	10	»	15	»	65	10	»	»	»	»	»	»	22	65	14	»	»	64	12	81	50	10	15	»
Silkeborg	10	20	21	70	5	»	30	»	»	»	66	90	»	»	»	»	»	»	1	60	29	23	5	48	15	59	51	90	15	»
Skanderborg	19	50	19	80	»	»	15	»	15	»	69	30	»	»	»	»	»	»	30	50	12	77	»	90	10	13	54	30	15	»
Skive	27	30	27	30	»	»	10	»	14	85	79	45	»	»	24	50	»	»	18	25	19	94	»	74	10	»	73	43	6	2
Slagelse	35	10	38	70	»	»	70	»	15	»	158	80	»	»	12	25	38	»	53	45	29	36	9	6	»	»	142	12	16	68
Sorø	18	20	18	20	»	»	»	»	14	62	51	2	»	»	»	»	»	»	20	»	13	62	»	24	2	16	36	2	15	»
Stubbekøbing	13	20	11	70	4	»	15	»	4	56	48	46	»	»	»	»	»	»	21	35	5	39	»	76	10	»	37	50	10	96
Svendborg	52	50	51	30	10	»	»	»	15	»	128	80	»	»	»	»	»	»	34	10	13	37	»	68	66	»	114	15	14	65
Thisted	27	30	27	30	»	»	30	»	15	»	99	60	»	»	»	»	»	»	50	60	17	92	»	86	15	22	84	60	15	»
Vejle	38	40	35	10	»	»	10	»	15	»	98	50	»	»	»	»	7	»	33	40	20	4	1	52	21	54	83	50	15	»
Varde*)																														
Viborg	25	80	30	30	2	»	15	»	15	»	88	10	»	»	35	»	»	»	18	50	20	55	3	8	»	»	77	13	10	97
	1542	45	1593	45	138	»	1398	87	516	9	5188	86	388	50	801	»	132	»	1329	13	758	4	148	93	1097	37	4654	97	533	89

*) Fra Varde er ikke modtaget hverken Juli eller Oktober Kvartals Regnskab.

B. Hovedkassen.

Indtægt.

	Kr.	Øre.
Kassebeholdning fra forrige Halvaar	3510	16
Reservefond ved Udløbet af do.	1168	95
Bidrag fra Lokalforeningerne	1097	37
»Dansk typ. Forening« har fra $^{1}/_{11}$—$^{31}/_{12}$ 85 i Rejseunderstøttelser til Medlemmer af »Den typ. Forening« udbetalt 127,86		
medens omvendt sidstnævnte Forening i samme Tidsrum har udbetalt til Medlemmer af førstnævnte Forening 115,00		
Differencen indbetalt af »Den typ. Forening« med	12	86
I Halvaaret godskreven Renter i Følge Sparekassebog: af Kassebeholdningen for Aaret til $^{11}/_{12}$ 85 43,45		
- do. - Halvaaret til $^{31}/_{12}$ 85 35,15		
	78	60
- Reservefonden for Halvaaret til $^{30}/_{9}$ 85	22	33
	5890	27

Udgift.

	Kr.	Øre.
Bidrag til Lokalforeningerne	1398	87
do. - Lokalforeningen i Varde	110	»
Andel i Trykning, Redaktion m. v. af »Typ.-Tid.«	458	62
Tryksager	89	85
Tilbagebetalt et af Typograf L. V. Hansen stiftet Laan hos »Den typografiske Forening«	5	»
Gage til Hovedbestyrelsens Formand	50	»
Gage til Hovedkassereren	50	»
Andre Udgifter (Porto etc.)	29	22
Reservefond: Beholdning i Følge forrige Regnskab 1168,95		
Rente for Halvaaret til $^{30}/_{9}$ 85 22,33		
	1191	28
Beholdning i Hovedkassen d. 31. Decbr. 1885	2507	43
	6890	27

Ballance.

Indtægt.	Kr.	Øre.
Lokalforeningerne	5188	86
Hovedkassen	5890	27
	11079	13

Udgift.	Kr.	Øre.
Lokalforeningerne	4654	97
Hovedkassen	3382	84
Lokalforeningernes Kassebeholdning d. 31. Oktbr. 1885	533	89
Hovedkassens do. do.	2507	43
	11079	13

Aarhus, den 14. Marts 1886. **Joh. Lund,** Kasserer.

At Kassebeholdning — 2,507 Kr. 43 Øre — samt Reservefonden — 1,191 Kr. 28 Øre — er til Stede, attesteres.

Aarhus, den 15. Marts 1886.

A. G. Weber. Jens Lund. O. V. Hansen. G. A. O. Nelson.

At ovenstaaende Regnskab af os er revideret og befunden i Overensstemmelse med de os tilstillede Bilag, bevidnes herved.

Svendborg, den 5. April 1886.

Joh. Petersen. Chr. Madsen.

Den typografiske Forening.

Typograf CHR. THERKILDSEN opfordres herved til snarest mulig at indbetale de ham i sin Tid i Viborg til det frivillige Fond indkasserede Kr. 13.00, idet han i modsat Tilfælde vil blive udelukket for Bedrageri. STYRELSEN.

Ved det af Styrelsen forrige Onsdag afholdte konstituerende Møde genvalgtes O. BARNEWITZ som Bibliothekar og P. L. PETERSEN som dennes Stedfortræder, samt RUD. BØHM som Redaktør af »Typ.-Tid.«. Alle Indsendelser til *Redaktionen* adresseres som hidtil: **Pilestræde 36, København K.**; *Ekspeditionens* Adresse er: L. D. BERG, **store Regnegade 17, 3. Sal. K.**

Ferd. Fjeldsøes Bogtrykkeri er blokeret.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: I. Cohens Trykkeri (14. og 15. B.) 2.15, Fagforeningernes Komité (7. B.) 20.00, O. C. Olsen & Ko.s (24. og 25. B.) 6.70, Bordings (25. og 26. B.) 4.75, Nielsen & Lydiches (21. B.) 3.45, »Politiken«s (25. og 26. B.) 10.75, N. Cohens (19. og 20. B) 5.60, do. (Værksætteriet) 1.75, »Avisen«s (25. B.) 2.15, Hoffensbergs (25. B.) 1.55, »National-Tidende«s (26. B.) 5.20, Schiellerups (26. B.) 0.50, »Berlingske Tidende«s 2.00. Keilgaard & Sørups 2.00, Hvidbergs (24. B.) 0.60, Allers (19. og 20. B.) 3.50, Græbes (27. B.) 3.80, Knudtzons (12. B.) 1.00. i alt **77.45.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 1.851.65.**

Desuden modtaget fra ovennævnte Komité: 15 Billetter à 1 ℔s Rugbrø , 93 ℔ Flæsk, 8½ ℔ Smør, 26 ℔ Ost, 10 Ruller fin Skraatobak samt Klædningsstykker til et 'gift Medlem. Fra Kvindekomitéen ved Hr. Boghandler Kühn har jeg modtaget til Uddeling blandt vore mest trængende arbejdsløse Medlemmer: 10 Billetter à 5 Kr. til Husleje-hjælp. RUD. BØHM.

Til Fagforeningernes Indsamling til de arbejdsløse har jeg endvidere modtaget:

Nielsen & Lydiches Tr. (13. B.) 2.25, »Avisen«s (12. B.) 1.10, i alt **3.35.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 69.50.**

RUD. RØHM.

Typografernes Sangforening.

Generalforsamling

afholdes **i Aften Lørdag den 10. April, Kl. 10,** i Foreningens Lokale, Pilestræde Nr. 32, 1. Sal (Køhlerts Restavration).

Dagsorden:

1. Kasseren aflægger Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Halvaar samt indstiller Regnskabet til Godkendelse.
2. Valg af en Bestyrer og en Kasserer i Stedet for d'Hrr. *Alb. Auener* og *Valdemar Carlsen,* som fratræder efter Tur.

Dansk typografisk Forening.

Lokalforeningen i Aarhus

holder Generalforsamling Mandag d. 12. April, Aften Kl. 8 i Kystpavillonen. ARNOLD V. OLSEN, Formand.

Nye Medlemmer:

Odense, Trykker LUDVIG JØRGENSEN (udlært i Fyens Stiftsbogtr. i Odense d. 3. April 1886).

Do., Sætter NIELS CHR. RASMUSSEN (udlært i Fyens Stiftsbogtr. i Odense den 3. April 1886).

Bortrejste Medlemmer:

Odense, JOHAN EVALD EPPLER og CHRISTEN SØRENSEN, arbejdsløse.
Svendborg, CHR. PETER HANSEN til Middelfart, arbejdsløs.

Udmeldte:

Roskilde, CHR. LARSEN, rejst til Amerika.

Til Rasmus Laursens Enke har jeg havt den Glæde at modtage følgende Bidrag:

I Aarhus: Harald Jensen 1.00, Emil Marott 1.00, ved F. Groth i Kolding: P. Lund, N. P. Nielsen, S. Nielsen-Schmidt, Edv. Rottwitt-Petersen, H. P. Raben, K. H. Sørensen, H. R. Fønss, Fr. Weiss, Hans H. Sjødt, J. Lindballe, Hans Korsbang, P. Hvidtfeldt, Tork. Petersen, M. Schjern, Warberg, Guttormsen, F. Groth hver 1.00, H. Habisch og C. Knudsen hver 0.50, i alt 18.00, tilsammen 20.00.

I forrige Liste forglemt: fra Viborg C. Gottschalk 1.00, ialt 70.0. Bidrag modtages fremdeles. Listen sluttes den 20. April.

Aarhus, d. 8. April 1886. ARNOLD V. OLSEN.

KUNDGØRELSER.

Til Oprettelse af et nyt Bogtrykkeri i Kristiania søges en Fagmand med Kapital. Halvparten af sammes Kostende samt et fast Arbejde paa 15 à 20,000 Kr. haves. Billet, »Sikker Forretning 34561«, til Emil Dybwads Annonce-Ekspedition, Kristiania. (L 5997.)

Illustrationstrykker.

En dygtig Illustrationstrykker kan faa varigt Arbejde paa et større Trykkeri her i Byen. Billet, mrkt. »Illustrationstrykker«, indlægges paa dette Blads Kontor.

Abonnement paa

NY TYPOGRAFISK TIDENDE,

udgiven af „Ny typografisk Forening" i København,

modtages hos Foreningens Kasserer, R. HELMER, J. Jørgensen & Ko.s Bogtrykkeri, Klareboderne 3, samt paa Postkontorerne. Pris 50 Øre Kvartalet.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN, København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 16. | København, den 17. April 1886. | 13. Aargang.

Om Lærlingenes Opdragelse.

Efterfølgende Artikel har vi optaget efter »Helvetische Typographia«, idet vi mener, at den indeholder saadanne praktiske Fingerpeg for vort Fags Udøvere, at Enhver med Interesse vil kunne læse den.

»Endelig er det Tidspunkt nær forhaanden, da det af det svejtsiske Typograf-Forbund i saa mange Aar udtalte Ønske — at ordne Lærlingevæsnet i Fællesskab med Principalerne — skal gaa sin Virkeliggørelse i Møde. De faa Differencepunkter i de to Udkast vil ved en nogenlunde god Vilje vistnok lade sig udjævne, og saaledes maa man haabe, at der ved begge Foreningers loyale Samvirken kan skabes en Institution, som i mangt og meget kan og vil bidrage til at hæve vort Fag.

Det er dog ikke vor Artikels Opgave i Dag at gaa nærmere ind paa de to Udkast; vi vil kun henpege paa, at en Generation af virkelig dygtige, saavel i sproglig som teknisk Henseende godt situerede Typografer ikke alene afhænger af et nok saa godt Regulativ, ikke af Indskrænkningen af Lærlinge-Antallet eller af de mange Kundskaber, der fordres i dette Regulativ af de vordende Elever, derimod af den *praktiske* Gennemførelse af Regulativbestemmelserne og i Særdeleshed af Overholdelsen af de nuværende Loves Art. 6*). Deri ligger hele Tyngdepunktet for en vordende Typografs Opdragelse.

Men netop imod Bestemmelserne i Artikel 6 syndes der mest, og dette ikke alene af Principaler, men i en endnu højere Grad ogsaa af Typograferne. Særlig i de Officiner, hvis Ejere ikke er Fagmænd, er Læremetoden ofte under al Kritik eller dog i hvert Tilfælde meget forfejlet. Som oftest betragter Principalen Lærlingen som en billig Arbejdskraft, medens Typograferne — og dette med Rette — betragter ham som en Konkurrent.

Vi har ofte gjort den personlige Erfaring, at den ny engagerede Lærling først bliver ansat i Avisen. Overgivet til Ombrækkeren bibringer denne ham de mest elementare Manupulationer kun meget overfladisk, nemlig Sammenstilling af Typerne efter Udklip fra andre Aviser, Udslutning og Ordenes Deling efter Stavelserne. Naar Drengen saa nogenlunde har sat sig ind i disse Ting, lærer man ham den anden eller tredje Dag allerede at lægge af — og Avissætteren er færdig. Nu ofres Lærlingen fra Ombrækkerens Side ikke længere nogen anden Opmærksomhed, end at han fra Tid til anden faar flere Udklip og maaske ogsaa et enkelt godt skrevet Manuskript. Til Gengæld bliver Drengen nu samtlige de i Avisen beskæftigede Sætteres Elev; enhver af disse doktorerer og instruerer nu paa ham, den ene saaledes, den anden anderledes — kort og godt, et ensartet praktisk Opdragelses-System er der slet ikke Tale om. Og paa denne Maade maa Drengen da tilbringe 3—$3^1/_2$ Aar under 5 à 6 eller flere Avissætteres Dressur, som Avisliniesætter, uden i sine Kundskaber at være kommen hverken kvalitativt eller kvantitativt længere end i det første halve Aar. I det sidste Aar eller Halvaar anbetroer man ham at sætte Avertissementer og nu begynder den samme Instruktionsmetode som ved Teksten. Der er ikke Spor af hverken theoretisk eller praktisk Belæring om Titelskrifternes Anvendelse eller Titelliniernes Afpasning efter Skrifternes Højde og Bredde.

Under saadanne Forhold opdrages der i fire Aar en Sætter. Den, som besidder Lyst og Ærgærrighed dertil, vil søge ved egen Anstrængelse at indhente det, som man i Læretiden har forsømt paa ham; men desværre findes der ogsaa saadanne, der ikke undser sig for at udtale, at de nu har staaet længe nok i Lære, nu skulle de til at fortjene Noget. En saadan ung Mand, hvem Forfatteren af dette vilde anbefale at benytte sin Fritid til Læsning, da han meget trængte dertil, svarede ham kækt: han kunde hele Dagen igennem læse ved sin Kasse, derfor fandt han det ikke nødvendigt ogsaa i sin Fritid at plage sig dermed!

Paa samme Maade gaar det med Opdragelsen af Trykker-Lærlinge. Vi kender flere saadanne Tilfælde. af hvilke vi hidsætter ét Eksempel: Et temmelig intelligent ungt Menneske kom i Lære som Trykker, hele hans Læretid var sørgelig, thi ikke det mindste af det, som

*) Denne lyder:

»Nylig Udlærte maa, forinden de kan blive optaget (i det svejtsiske Typograf-Forbund), underkaste sig den i Lærlinge-Reglementet foreskrevne Eksamen. Bestaar de denne tilfredsstillende, publiceres Vedkommendes Optagelse som Medlemmer«. Overs. Anm.

en vordende Trykker behøver at vide, blev der vist ham; hans Beskæftigelse bestod udelukkende i at vaske Forme, at lægge paa samt at figurere som Karl. Vedkommende Trykker undsaa sig ikke for at ytre til sine Kolleger: »Han maatte være et Fæ, dersom han vilde lære Drengen Noget, thi naar denne først en Gang kunde bestille Noget, vilde han komme til at indtage hans (Trykkerens) Plads«. Efter de udstaaede fire Aar kunde den unge Mand da heller ikke bestaa sin Eksamen, og nu fungerer han et eller andet Steds som Paalægger ved en Maskine.

Saadanne sørgelige Eksempler hører langtfra til Sjældenhederne. Man maa derfor efter Vedtagelsen af Regulativet ogsaa se paa, at dettes Bestemmelser strængt gennemføres. Navnlig skulde Forbundets Medlemmer lade sig det være magtpaaliggende at kontrollere Forholdene i Trykkerierne, og hvor saadanne Onder, som de ovenfor antydede, viser sig, at modarbejde disse paa det kraftigste. Det ligger i Forbundets egen saa vel moralske som materielle Interesse, at dens Medlemmer gennemgaaende er dygtige og fortrinlige Arbejdskræfter, thi disse vil man selvfølgelig foretrække fremfor de mindre duelige »Schustere«.

Derfor skulde ogsaa enhver »Anføregespon« gøre sig det til en ufravigelig Rettesnor at undervise sin Lærling samvittighedsfuldt i Fagets samtlige Enkeltheder og at opdrage ham til en dygtig og brugelig Typograf.«

En typografisk Heltinde.

Under denne Overskrift skriver Th. Goebel en Artikel i det sidst udkomne Nr. af »Journal für Buchdruckerkunst«. Han bemærker paa Forhaand, at man ikke skal lade sig skræmme af Overskriften; han vil ikke holde nogen Lovtale om en »Sætterjomfru, der tager Brødet fra Sættersvendene«, men om en Kvinde, der fortjener den største Anerkendelse for sin typografiske Virksomhed.

Det var en blind Dame, Frk. Therese v. Paradies, der først fandt paa at trykke Bøger for de Blinde. Nu har en russisk Dame faaet slige Bøger indført i sit Fædreland.

Som bekendt betjener man sig af forskellig Slags Skrifttegn til Trykning af Bøger for Blinde. Hovedforskellen bestaar deri, at man bag paa Papiret indpræger enten Skrifttegnene — almindelige store Typer —, saa de kommer til at staa ophøjede paa Forsiden, som kan læses ligesaa godt af Blinde som af Seende, eller af Punkter, hvis Tal ikke overstiger fem, og som ved at sættes i forskellig Samstilling, danner forskellige Bogstaver, som har den Fordel, at de er lettere at lære at kende og føle for de Blinde og optager langt mindre Plads end de egentlige Bogstaver. Begge disse Skrifttegn bliver i Tyskland benyttet til Skrifter for Blinde.

I Rusland har man tidligere benyttet det almindelige russiske Skrifttegn; men det russiske Alfabet indeholder endnu flere Bogstaver end det tyske, og er saa meget vanskeligere at lære for de Blinde, der for største Delen hører til den fattige, kun lidet oplyste Klasse. En Veninde af disse Ulykkelige, Frøken ANNA ALEXANDROWNA ADLER i Moskow, har indset dette, og hun besluttede at faa det Brailleske System (Punktsystemet) indført. Hun havde en Del Vanskeligheder at kæmpe imod, og da hun endelig havde faaet anskaffet sig de nødvendige Typer (Punkter og Udslutninger), manglede hun en Sætter, der forstod Systemet. Saa stillede Frøken Adler sig selv ved Kassen, og med uendelig Taalmodighed og aldrig svigtende Udholdenhed satte hun selv Formene, fik dem i Pressen, og kun ved Hjælp af tre Veninder, der delte hendes Begejstring for det filantropiske Foretagende, og en velgørende Dame, der skænkede det nødvendige Papir, kom den mærkværdige Bog i Stand, en Læsebog for blinde Børn, som Frøken Adler først havde skrevet paa Russisk, overført i russisk Braillesprog, derefter sat, korregeret og egenhændig trykt i et Oplag af hundrede Eksemplarer. Har hun saa ikke fortjent at blive nævnet i Bogtrykkerkunstens Historie som en typografisk Heltinde? Ikke Penge, men Menneskekærlighed var Drivfjederen i hendes Handling.

Frk. Adler er nu i Færd med en anden Bog, og forhaabenlig vil snart hendes Udholdenhed og Opofrelse blive mere paaagtet, saa hun vil faa Glæde af sit Arbejde for de Ulykkelige.

Svensk Reshjelpskassa för Typografer och Stiljutare

har i Lighed med de andre udenlandske typografiske Organisationer udsendt sin Aarsberetning for 1885. Af denne fremgaar det, at Kassen nu tæller 30 Afdelinger (Lokalforeninger) med 587 Medlemmer (imod henholdsvis 25 og 483 i 1884).

I første Halvaar havde Kassen et Overskud af over 400 Kr. og der rekvireredes kun Tilskud fra én Afdelings Side, hvorimod andet Halvaar opviste en ganske betydelig Nedgang i Kassebeholdningen, idet de ekspederede Rekvisitioners Antal beløb sig til 44 med et samlet Beløb af Kr. 1095.88. Som Følge heraf saa Centralbestyrelsen sig nødsaget til dels at optage et Laan af 200 Kr., og dels til at udskrive et Ekstrakontingent af 5 Øre om Ugen i Maanederne December

og Januar, samt endelig til at nedsætte Rejsehjælpen til Halvdelen af det oprindelige Beløb (dog, saa vidt os bekendt, kun gældende for Kassens egne Medlemmer).

Af Fortegnelsen over de rejsende Medlemmer fremgaar det, at der er bleven understøttet 7 Medlemmer af »Dansk typografisk Forening« med i alt Kr. 174.98 og 4 Medlemmer af »Den typografiske Forening« med Kr. 113.57. I alt har Kassen i 1885 udbetalt Kr. 3339.80 til 105 Rejsende.

Med Hensyn til Rejse-Understøttelsens Udbetaling er der fra 1. April d. A. at regne truffet den Forandring, at den nu udbetaler som Forskud fra den ene Afdeling til den nærmest liggende Afdeling, medens Understøttelsen tidligere først blev udbetalt, naar den Rejsende havde tilbagelagt Vejen, ved hvilken Ordning Kassen sandsynligvis har lidt ikke ubetydelige Tab.

En tabellarisk Oversigt over Afdelingernes Indtægter og Udgifter opviser en samlet Indtægt af Kr. 1.709.51 og en Udgift til Rejsende af Kr. 2.938.56 — altsaa et Underskud af Kr. 1.229.05, foruden en Udgift til Diverse af Kr. 151.73. — — Som man ser, er det ikke »Den typografiske Forening« alene, som under de nuværende økonomiske Forhold arbejder med Underballance!

Korrespondance.

Aarhus, den 12. April 1886.

I Aften afholdt Aarhus Lokalforening sin ordinære Generalforsamling, men paa Grund af den ringe Deltagelse blev kun den første Sag paa Dagsordenen, Regnskabets Godkendelse, foretagen. Regnskabet godkendtes enstemmigt. Formanden meddelte, at han ønskede at træde tilbage straks i Stedet for til 1. Juli, men dette Spørgsmaal udsattes til et senere Møde. Svendsen henstillede, at Syge, som vel arbejdede, men vedblivende brugte Medicin, skulde have fri Medicin. Dette Spørgsmaal udsattet ogsaa til et senere Møde, hvorefter Generalforsamlingen hævedes.

A. M. NIELSEN,
Sekretær.

En lille Berigtigelse.

»Ny typografisk Tidende« har i sit Aprilnumer en Artikel: »Ser jer i Spejl«, i hvilken den efter »Typ. Medd.« aftrykker en Skrivelse, som flere Styrelsesmedlemmer i Kristiania typografiske Forening i sin Tid tilstillede den daværende Formand, Hr. Chr. H. Knudsen. I denne Skrivelse, som opfordrer Hr. K. til at fratræde Formandsposten for Foreningen paa Grund af hans fremskudte Stilling i det norske Socialdemokrati, henvises bl. a. til, hvorledes jeg har forholdt mig i en lignende Situation, idet jeg frivillig fratraadte min Stilling, fordi jeg havde sluttet mig til Socialdemokratiet. Skønt Sagen er af mindre Betydning, vil jeg dog, da de norske Kollegers Fejltagelse er bleven aftrykt i et dansk Fagorgan, gøre opmærksom paa, at det var mit private Arbejde, og ikke min Tilslutning til Socialdemokratiet, der i sin Tid tvang mig til at fratræde Formandsposten.

Den 14. April 1886. DECHER.

Erklæring.

Vi har modtaget følgende:

For et Par Uger siden har den bekendte Kasserer i »Trykkerforeningen«, P. HESS — der efter hans egen Paastand ikke modarbejder sine Kolleger ved at tage Arbejde hos Fjeldsøe — søgt at vaske sig ren for Betegnelsen »Skruebrækker« og ved denne Lejlighed udtalt, at jeg for nogle Aar siden havde modtaget en Rejse-Understøttelse af 10 Kr., hvilke Penge jeg, da jeg ikke var bortrejst, ikke havde tilbagebetalt, hvorved jeg altsaa vilde have gjort mig skyldig i Bedrageri. Det mest mærkværdige ved Sagen er imidlertid, at jeg *aldrig* har modtaget nogen Understøttelse af »Trykkerforeningen« og maa jeg derfor erklære P. Hess' Udtalelser i denne Retning for *vitterlig Usandhed.*

JUL. JØRGENSEN,
tidl. Trykker hos Fjeldsøe.

Forskelligt.

Johannes Engelbauer, vor gamle Landsmand, er i disse Dage død i Paris, hvor han har opholdt sig i mange Aar, men besøgte af og til sit Fædreland i Egenskab som Agent for franske Farvehandlere; han besøgte da gærne de typografiske Foreninger her i Byen, og sin Ungdomsven, Joseph Læssø, hvem han ogsaa regelmæssig hver Nytaar sendte en Hilsen bag paa sit Visitkort. Han var født i København 1805 og havde i sin Fødeby lært som Trykker. 1848 tog han aktiv Del i Februarrevolutionen og fik med det samme fransk Indfødsret. I lang Tid var han Præsident for de parisiske Bogtrykkeriarbejderes kooperative Forening og var Bogtrykkernes Doyen. Han var gift med en nær Slægtning af Digteren Béranger, om hvis Grav han stedse fredede med sønlig Kærlighed. For nogle Aar siden tilstod Republikens Præsident Jean Engelbauer og hans Hustru en Fribolig.

— **Et Jubilæum.** I Mandags var det 38 Aar siden, at vor brave Kollega ADOLF WEEL kom i Lære hos

Sally B. Salomon (nu S. L. Møller & Thomsen). Kollegerne dersteds mindedes Dagen ved at vise Jubilaren en Del smaa Opmærksomheder. Weel ser endnu saa rask ud, at man skulde tro, han med Lethed vilde kunne indhente de manglende 12 Aar i 50 — vore bedste Ønsker skal i hvert Tilfælde ledsage ham til at naa dette Maal. R.

— **Atter en Plattenslager.** I Fredags kom en Tilrejsende til Formanden for »Den typografiske Forening« i København og præsenterede en Attest fra Kristiania, hvorpaa der stod, at Indehaveren, Georg Rennemae fra Einsiedeln i Sveits, havde mistet sin »Forbunds*t*bog« og at der som Følge deraf var udstedt ham denne Attest. Denne var undertegnet af F. Schulst (skal være P. Schulze) og forsynet med Stemplet »Bogtrykkerforeningen i Kristiania«. Da Formanden øjeblikkelig fattede Mistanke til »Attestens« Rigtighed beholdt han denne og tilsagde den Rejsende til at komme igen Tirsdag Formiddag. Paa derom sket Forespørgsel indløb der i Mandags Aftes fra Kristiania telegrafisk Svar om, at *»Attesten« og Stemplet var forfalsket!* Plattenslageren kom naturligvis ikke igen om Tirsdagen, ligesaa lidt som han fik nogen Understøttelse af »Den typografiske Forening«.

— **Et godt Raad.** Hvis man har faaet et Horn i Siden paa Aftrækkeren, kan man bedst drille ham ved at binde sine Kolumner ud med en Snor, der er et godt Kvarter for lang, og hvorpaa der er en to, tre Knuder, og sørge for, at denne Snor kommer til at lægge under Kolumnen; han vil da, naar han ser paa paa sit Aftryk, udstøde en Ed og kramme det sammen til en Kugle. Man skal vel vogte sig for at lade Snoren ligge ovenpaa Kolumnen, da man derved risikerer, at Valsen tager fat i den og trækker den op tillige med den halve Kolumne. Ved at stikke Enden af Snoren ned ved Kolumnens Side, kan man ogsaa opnaa, at der bliver en Aabning mellem Snoren og Typerne, og kan man paa denne Maade faa ham til med Valsen at rive nogle Bogstaver op, skal han have Ulejlighed med at sætte dem ned igen. Kalder man derimod Aftrækkeren sin Ven, skal man ikke gøre Snorenden mere end en eller halvanden Tomme, og altid fastgøre den i venstre Hjørne af Kolumnens Fod.

Den typografiske Forening.

Lørdagen den 1. Maj flytter Foreningen ud i »Sortedamslund«.

Lørdagen d. 24. April sidste Møde-Aften i det gamle Lokale. STYRELSEN.

Ferd. Fjeldsøes Bogtrykkeri er blokeret.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Bordings (27. B.) 2.75, »Dagbladet«s (23. og 24. B.) 3.50, »Avisen«s (26. B.) 2.25. Hoffensbergs (26. B.) 1.20, S. L. Møllers (17. og 18. B.) 2.65, »National-Tidende« (27. B.) 5.05, G. (24.—26. B.) 0.75, Centraltrykkeriet (23.—25. B.) 12.00, »Dagens Nyheder«s (23.—25. B.) 2.55, Eltongs (14.—18. B.) 2.00, Knudtzons (13. B.) 1.75, Schiellerups (27. B.) 0.50, Carl Lunds (16.—18. B.) 3.00, Overskud fra Foreningen »Goethes« Aftenunderholdning 8.00, Hallengreen 1.00, i alt **48.95.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 1.900.60.**

Endvidere modtaget fra Fagforeningernes Komité: 15 Billetter à et 8-₸s Rugbrød samt 61 ₸ Flæsk. RUD. BØHM.

Husk de Arbejdsløse til Paaskehelligdagene!

Til Fagforeningernes Indsamling til de Arbejdsløse har jeg endvidere modtaget:

»Avisen«s (13. B.) 1.00. Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 70.50.**

RUD. RØHM.

Typografernes Sangforening.

I Aften Kl. 10: Sammensang af hele Koret paa Sangene til Fodturen, der finder Sted *Paaskemorgen Kl. 9 fra Trianglen.*

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Lokalforeningen i Aarhus.

Da der var mødt for faa til den ordinære Generalforsamling, indvarsles til et Møde Torsdag den 22. April, Kl. 2 Eftermiddag i Kystpavillonen. Talrigt Møde ventes. ARNOLD V. OLSEN.

Aarhus, den 14. April 1886. Formand.

Til Hovedbestyrelsen for »Dansk typ. Forening«.

Da det har vakt en Del Forundring, at Regnskabet for sidste Halvaar (1. Juli til 31. December) kun er underskrevet af *4* af Hovedbestyrelsens Medlemmer (der er *5*), saa vil de 4 underskrevne Medlemmer kunne berolige Stemningen ved at oplyse, af hvilken Grund dette er sket. **Flere Medlemmer.**

Nye Medlemmer:

Horsens, ANDREAS HANSEN (udlært hos H. Fogh i Horsens den 3. April 1886.

Indvendinger imod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Bortrejste Medlemmer:

Silkeborg, MICHAEL DANIELSEN, Militær.
Horsens, N. P. JØRGENSEN til Ringkøbing.
Holbæk, CARL H. CHRISTENSEN, Militær.
Rudkøbing, CARL CHR. GEORG HANSEN, arbejdsløs.

Udmeldte:

Rudkøbing, Redaktør F. J. HÖEG.

KUNDGØRELSER.

En Maskintrykker

yngre, søger Plads. Anbefalinger haves. Billet, mrkt. »E. H.«, bedes indlagt paa »Typ.-Tid.«s Kontor.

En **militærfri Typograf** søger Plads, at tiltræde i Begyndelsen af Maj Maaned, enten som Akcidens- eller Avissætter. Billet, mrkt. »M. 618«, bedes tilsendt »Typ.-Tid.«s Ekspedition.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 17. | København, den 24. April 1886. | 13. Aargang.

Provinsielle Betragtninger over nyt og gammelt.

Den »ny« typografiske Forening har sendt Aprilnumeret af sin ny typografisk Tidende »til Cirkulation« i Provinserne. Hensigten dermed synes at være den, gennem en længere Artikel om Gensidighed og Rejsehjælp at bane Vejen for en Gentagelse af det tidligere gjorte Forsøg paa at opnaa Gensidighed med »Dansk typ. Forening«, hvilket Forsøg som bekendt mislykkedes — i Følge den ny Tidende fordi Sagen kom »temmelig hovedkulds frem« og fordi der »forud for Afstemningen rejstes en Agitation af en hensynsløs og alt andet end nobel Karakter«. »Det var let forstaaeligt« — mener Bladet — »om man den Gang ude i Provinserne kun kunde forklare sig en Splittelse af den store københavnske Forening ved at lægge Skylden paa det Mindretal, der ikke fulgte med paa den ny Bane ind under de socialistiske Fagforeninger«, og derfor faldt »Den typografiske Forening«s Styrelses Agitation i god Jord. »Man fik saa let Indtrykket af, at de, der traadte over i den ny Forening, kun var en lille Klat reaktionære, ukollegiale Størrelser, der satte deres egen Mening over det Heles Vel, og som af *politiske* Grunde ikke vilde følge Foreningen over i den demokratiske Lejr.«

Efter denne — her lidt forkortede — Indledning giver Bladet en længere Fremstilling af, hvad den ny Forening allerede har udrettet og agter at udrette til Opnaaelse af sit for en saadan Forening højst mærkelige Maal: *Enigheden.*

Det er jo ganske naturligt, at den ny Forening føler sig lidt trykket af at være bleven i den Grad miskendt, at man kun har ansét den for en lille Klat »reaktionære, ukollegiale Størrelser«, naar den selv mener at være lige saa kollegial og frisindet som den gamle Forening. Men mon det dog ikke skulde være Foreningens egen Skyld? Vi Danske — og særlig maaske Provinsialisterne — er jo noget langsomme i Vendingen. Det falder os lidt vanskeligt at forstaa, at man for at *bevare* noget i og for sig saa godt som en *samlet* faglig Organisation, gør bedst i at slaa den i Stykker. Og naar den ny Forening til sin Anbefaling anfører, at den »i Stedet for letsindigt at bryde nye Baner, netop fortsætter den Virksomhed, »den typ. Forening« hidtil havde sat som sit Maal«, saa bliver det os endnu vanskeligere at fatte Grunden til de »ny«s Udtræden. »Den typografiske Forening«s Tilslutning til det store københavnske Arbejderparti har jo nemlig ikke gjort denne mindre kollegial end den var før eller gjort den uskikket til at løse de Opgaver, den har sat sig. Tværtimod, vi mener, at den kun kan have Gavn af denne Tilslutning. I Tilfælde af Konflikter med Arbejdsgiverne — og overhovedet, naar der trænges til en Haandsrækning udefra — maa det ubetinget være en Fordel, at vide sig sikker paa Støtte af det store Flertal af samtlige Københavns Arbejdere, fremfor at være henvist til egen Hjælp. Deri ligger efter min Mening Betydningen af Sammenslutningen med de øvrige Fagforeninger; man behøver aldeles ikke at være Socialdemokrat for at anerkende dette — jeg er det i al Fald ikke, men jeg og mange med mig tillader os at mene, at naar »den store københavnske Forening« blev splittet, fordi dens store Flertal fandt Tiden kommen til Sammenslutning med andre Fag, for derigennem at opnaa Hjælp i Kampen for Arbejdsvilkaarenes Forbedring — *saa er Skylden de udtraadtes*, og *derfor* stemte vi imod Forslaget om Gensidigheden. Der var ingen Misforstaaelse i det. Den ny Forening kan længe nok snakke om sin Kollegialitet og sin upolitiske Karakter, naar det gælder om at blive anerkendt i Provinserne — vi gaar ikke paa den Limpind. Og naar det — i Følge deres Blad — var »let forstaaeligt« at vi ikke gjorde det tidligere, maa det være bleven endnu mere forstaaeligt senere. Herude hører vi jo nemlig ikke synderlig andet om den ny Forening, end at det at være Medlem af den giver særlig Adgang til at faa Plads hos adskillige Principaler, og da de fleste af os har lagt Mærke til, at det forholder sig akkurat paa samme Maade med Medlemmerne af en anden »upolitisk« Forening, nemlig »Arbejdernes Værn«, er vi saa enfoldige at tro, at der er et vist Slægtskab mellem vore »ny« Kolleger og de andre »værnede« Arbejdere i Hovedstaden. Og et saadant Slægtskab betakker vi os for at komme i Maskepi med.

Men selv om vi ikke havde denne Opfattelse, vilde det dog se højst mærkeligt ud, om »Dansk typografisk Forening«s Medlemmer igennem en Overenskomst med den ny Forening vilde give denne den Attest for Kollegialitet, som den ikke kan opnaa hjemme hos sig selv, og som den saa bitterlig synes at savne. Vi vil derfor være ligefrem nødte til at afvise de ny, hvis de gentager Forsøget paa at opnaa Gensidighed med os — det skylder vi saa vel den gamle Forening i København som os selv. Og det haaber jeg ogsaa, at vi vil gøre.

F—n.

Initialer.

For nogen Tid siden holdt Prof. Dr. Friherre v. Weissenbach et interessant Foredrag i »Det typografiske Selskab« i Leipzig om Initialer. Til Grundlag for Foredraget benyttede Taleren sit Værk »Udstilling og Omtale af et af Prof. v. Weissenbach udarbejdet Initial-Alfabet. Foredragsholderen meddelte, at han under sine Studier i Dresdener-Bibliotheket havde gjort meget overraskende Opdagelser angaaende typografiske Farvetryk, hovedsagelig Initialer, hvilke han havde fundet trykt paa Pergamentpapir — endog trefarvet: blaa, rød og sort — kort efter Bogtrykkerkunstens Opfindelse. Farverne passer i Reglen godt ind i hinanden, og navnlig er dette Tilfældet i det berømte *Psalterium*, trykt i Aaret 1457 af Schöffer og Fust, og hvoraf et vel vedligeholdt Eksemplar findes i ovennævnte Bibliothek. Gennem grundige Undersøgelser er han kommen til det Resultat, at disse flerfarvede Initialer maa være en Art Kongrevetryk.

For Eksempel var ved et med tre Farver trykt O de ydre Ornamenter som første Form udført i Træ og farvet eller indprikket med Rødt; den anden Form, O'et som Initialets Kærne, udført i Metal og indstukken i første Form og indpenslet med Blaat; den tredje Form atter udarbejdet i Træ, stillet ind i anden Form, og farvet sort; det paa denne Maade dannede trefarvede Initial blev frembragt ved kun ét Overtræk. At Kærnen i disse Initialer næsten altid var udarbejdet i Metal, havde sin Grund deri, at Schöffer var bekendt som en meget dygtig Stempelskærer, og at Initialerne i det nævnte Psalterium var trykt, kunde blandt andet ses deraf, at de af Datidens Malere ved Ornamenter almindelige Udløbere gennemgaaende manglede. Det er let at bevise, at Initialerne er paatrykt bag efter Teksten. I Universitetsbibliotheket i Leipzig findes f. Eks. et Eksemplar, hvor Initialerne flere Steder fuldstændig mangler.

Paa en Interpellation om, at det dog syntes ejendommeligt, at den uundgaaelige hvide Afgrænsningsrand ikke var til at opdage, erklærede Hr. Weissenbach, at selv med Nutidens fuldkomne Teknik ved Bearbejdelsen af Pergamentpapiret, var det vanskeligt at frembringe et saadant Tryk, saa meget mindre kunde man forlange det af Datidens Trykkere, der med deres mangelfulde tekniske Apparater havde større Vanskelighed at kæmpe imod. Den haarskarpe Afpasning af Farverne forklarer sig ved Overløbning af de forskellige Farver, hvorved den hvide Afgrænsningsrand bliver dækket.

Taleren bemærkede endvidere, at Trykningen af kulørte Initialer kun holdt sig til 1480, for derefter at forsvinde for længere Tid.

Først i Begyndelsen af det 16. Aarhundrede (1506) synes det saakaldte clairobscure Farvetryk at komme til Ære, hvilket blev frembragt ved Plader med udgraverede Steder eller ved forskellige Toneplader, sædvanligvis kun en Nuancering af en enkelt Farve, hvorved blev frembragt en mere levende Virkning af Billedet. Hertil blev anvendt saavel Træ- som Kobberplader. Farvetrykket i tre eller flere Farver er fremkommen paa denne Maade.

Foredragsholderen kom derefter nærmere ind paa det af ham udarbejdede og udstillede Initial-Alfabet.

Om Fraktur-Initialerne bemærkede han, at de havde de gamle Munkes brede Pen at takke for deres Tilblivelse. Men Bogstaverne var jo saa tæt sammenslynget med Ornamenterne, at Billedet derved ofte ikke var til at kende, medens Antikva-Initialerne, der var fremkommet ved Malerens Pensel, vel trykkede sig op til Bogstavet, men uden at skade dette.

De derefter fremviste Tegninger efter Væggemalerier, f. Eks. Delfiner, Ornamenter paa Kirkeruder, forhøjede Interessen ved Foredraget. Tillige forklarede Hr. Weissenbach, at man ved Ornamenteringen af et Initial, for at opnaa et roligt Billede, stedse lod Ornamentet løbe i en ret Vinkel, aldrig i en skæv.

Anvendelsen af Initialer paa sorte, lyse eller skrafferede Grunde paa en Side, som man ofte saa i de Gamles Bøger, fandt han uheldig, hvorimod det var rigtigt og ogsaa skønt, naar Bogtrykkeren, især i et Pragtværk, anvendte ensartede, lige store, men forskelligt ornamenterede Initialer, og anbefalede i den Retning at tage de gamle venetianske Bogtrykkere til Forbillede. En slig Anvendelse af forskelligt ornamenterede Initialer borttager ikke alene det Monotone ved et Værk, men det giver det endog et Anstrøg af Righoldighed. Ligeledes er det urigtigt ved Anvendelsen af Initialer paa mørk Grund at omgive denne med en lysere Indfatning; ogsaa i saadanne Tilfælde maa man tage Hensyn til Harmonien.

Ved et Initial maa Ornamenteringen stedse anbringes saaledes, at det ser ud som om den tilhørende Tekstlinie udvokser derfra. Et Ornament, som forestiller et Ansigt, maa altid anbringes saaledes, at det skuer ind mod Teksten.

Efter dette virkelig fængslende Foredrag, skriver »Reform«, fulgte en livlig Debat, og vi har denne Aften set, hvor indgaaende Prof. Weissenbach har syslet med Bogtrykkerkunstens Teknik og overhovedet med den grafiske Kunst, og med hvilken Samleriver han stedse søger at komme Maalet nærmere. Derfor er ogsaa hans Samlinger en sand Skat for alle Dyrkere af Kunst og Videnskab.

Et Gensvar.

I Anledning af Hr. Jul. Jørgensens Udtalelser i »Typ.-Tid.« Nr. 16 skal jeg tillade mig at bemærke følgende:

Jeg har aldrig udtalt, at Hr. J. Jørgensen har faaet nogen Understøttelse *direkte* af Trykkerforeningen, idet Hr. J. J. aldrig har været berettiget dertil og jeg som en Følge deraf heller ikke har kunnet udbetale ham en saadan. Sagen forholder sig saaledes: For nogle Aar siden kom Hr. Th. Jørgensen (en Broder til J. J.) til mig og begærede Rejsehjælp til Aalborg og den fik han, men han rejste *ikke*, hvorimod Hr. J. J., som var her i Byen paa samme Tid, rejste til Pladsen, og maa jeg derfor formene, at disse Penge er komne Hr. J. J. til Gode, og som Følge deraf er erhvervede paa en *indirekte* bedragerisk Maade, da de ikke til Dato er tilbagebetalt Foreningen.

Hvis Sagen kan opklares paa en for Hr. J. J. behageligere Maade, vil det være mig overordenlig velkommen, og skal ingen være mere villig til at gøre Hr. J. J. en Undskyldning end jeg. P. Hess.

Typografernes Sangforening

afholdt den 10. April sin halvaarlige Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Alb. Christensen, til Sekretær C. E. Bynck.

Kassereren, Vald. Carlsen, aflagde Beretning om Virksomheden i det forløbne Halvaar. Han maatte paa Bestyrelsens Vegne bede om Undskyldning for Generalforsamlingens Udsættelse; Grunden dertil var, dels at en Inkassator ikke havde indbetalt Medlemskontingentet, endskønt han havde modtaget det af de resp. Medlemmer, og dels at et Medlem endnu ikke, 2 Maaneder efter Aarsfestens Afholdelse, havde opgjort sit Regnskab over modtagne og solgte Billetter til denne. Herfra hidrørte den ny Post paa Regnskabet: Udestaaende Fordringer til Beløb 40 Kr. 85 Øre. — Foreningen havde afholdt en vellykket Efteraarskoncert den 1. November. 40-Aarsfesten, som afholdtes den 31. Januar, var i alle Henseender glimrende; Assistancen var af 1. Klasse, Korsangene udførtes med Præcision og Besøget var over Forventning godt, 6—700. »Dansk typ. Forening« sendte en telegrafisk Hilsen til Festen, som selvfølgelig blev besvaret af Styrelsen. Aarsfesten havde kun givet et Underskud af 4 Kr. 46 Øre. Aarets Overskud var, udestaaende Fordringer iberegnet, 204 Kr. Taleren indstillede Regnskabet til Godkendelse.

Decher udtalte sin og Revisionens Anerkendelse af Kassererens Regnskabsførelse. »Udestaaende Fordringer« var en betænkelig Skraaplan at komme ind paa. Han opfordrede Bestyrelsen til at tage alvorligt fat paa Sagen. Revisorerne havde ellers Intet at bemærke til Regnskabet.

Efter at endnu et Par Medlemmer havde udtalt nogle dadlende Bemærkninger om de nævnte Restancer, blev *Regnskabet enstemmig godkendt.*

Derefter foretoges Valg af en Bestyrer og en Kasserer i Stedet for d.Hrr. Alb. Auener og Vald. Carlsen, der fratraadte efter Tur. De *genvalgtes* enstemmig med 21 Stemmer hver.

Udenfor Dagsordenen opfordrede Alb. Auener Sangerne til at møde talrigt til Prøverne, idet der i de resterende Foraarsmaaneder maatte læres Sange til Efteraarskoncerten, for at vi efter Sommerferien kunde tage fat paa nogle større Sange til Aarsfesten; det var saaledes Hensigten at indstudere bl. a. Heises »Volmerslaget«.

Efter at der var faldet nogle Bemærkninger om Foreningens Sommerlokale, hævedes Generalforsamlingen,

C. E. Bynck.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Ny Indmeldelser: *Aarhus,* Andersen fra April.
Nyborg, J. P. Johansen fra Nytaar.
Holbæk, Carl F. Lund fra April.
Skanderborg, K. Jensen fra April.
Fredericia, Jac. Christensen, Chr. Holst, H. Hansen, L. Rasmussen, Th. Thomsen fra April.

Til Dato er Jan. Kvartals Regnskaberne modtagne fra Aalborg, Hillerød, Holstebro, Kallundborg, Nyborg, Ribe, Stubbekøbing.

Saasnart de resterende Opgørelser er indkomne, vil det lovbefalede halvaarlige Regnskab blive udsendt, sandsynligvis som Særtryk, tilligemed Kontrolblanketter

til d'Hrr. Inkassatorer samt en fuldstændig Medlemsfortegnelse og rimeligvis et Par Ord ang. Foreningens fremtidige Forhold overfor »Dansk typ. Forening«.

Ny Indmeldelser modtages. O. V. HANSEN,

Aarhus, den 19. April. »Aarh. Folkebl.«

Forskelligt.

For mange Trykkerier. Vort Broderorgan »Typografiske Meddelelser« i Kristiania skriver: »Det er sikkert ikke mange iblandt os, uden at de synes, at Kristiania er godt forsynet med Bogtrykkerier. Her findes dog endnu dem, som synes, at Behovet ikke er tilstrækkeligt, ja som endog henvender sig til Udlandet for at faa en Fagmand »med Kapital« herop for at etablere sig. I sidste Nr. af »Typ.-Tid.« i København læser vi en Annonce af følgende Indhold: »Til Oprettelse af et nyt Bogtrykkeri i Kristiania søges en Fagmand med Kapital. Halvparten af sammes Kostende samt et fast Arbejde paa 15 à 20,000 Kr. haves. Billet etc.« Med den Kendskab vi har til Forholdene her, vil vi ikke anbefale nogen at komme herop. Det ser for Øjeblikket ud til, at Trykkerierne i den nærmeste Fremtid kommer til at indskrænke sig i ikke liden Grad«

— »**Nyborg Dagblad**« med tilhørende Trykkeri er af Ejeren, Redaktør J. Jørgensen, i disse Dage solgt til Folkethingsmand, Gaardejer Nielsen-Grøn af Klakring, som for Eftertiden agter at udgive Bladet i Forening med Typograf C. F. Andersen fra København.

— **Legater.** Da der ved Dødsfald er bleven en Portion ledig paa 12 Kr. aarlig af det af afdøde Bogtrykkersvend ANDREAS TORNBERG stiftede Legat til fattige og sygelige Mennesker, som uagtet deres Svagelighed kan bevise »ikke at have været dovne eller levet af Almisse«, vil Ansøgninger om denne Legatportion, der efter derom tagen Bestemmelse fortrinsvis vil blive tillagt Typografer eller Enker efter saadanne, inden 4 Uger fra 12. April kunne indleveres til Magistratens 3dje Afdelings 1ste Secretariat. Hestemøllestræde Nr. 4.

Den typografiske Forening.

Blokerede Trykkerier: Carl Andersens, Jul. Behrendts, Ferd. Fjeldsøes, Schultzs (inkl. **Rigsdagssætteriet**) samt **Volkersens Enkes.**

Da Ejerne af disse Trykkerier har nægtet dels at indføre Tarifen, dels at overholde samme, advares Medlemmerne mod at tage Arbejde paa disse Steder.

STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: »Politiken« (27. og 28. B.) 10.75, Lunos 2.85, »Berlingske Tidende« 4.00, O. C. Olsen & Ko.s (26. og 27. B.) 7.56, Nielsen & Lydiches (21. og 22. B.) 5.10, Bordings (28. B.) 4.25, »National-Tidende« (28. B.) 4.95, »Avisen« (27. B.) 2.00, Sivertsens (24. B.) 2.50, Allers (21. og 22. B.) 3.25, Knudtzons (14. B.) 1.55, Schiellerups (28. B.) 0.50, G. (27. B.) 0.25, A. og S. 2.00, Hvidbergs (25. B.) 0.70, Hoffensbergs (27. B.) 1.60, Græbes (28. og 29. B.) 7.25, Kolleger i Helsingør 3.00, F. V. B. i Helsingør 1.00, i alt **65.06.** Med det tidligere indkomne i alt **1.965.66.**

Endvidere modtaget fra Fagforeningernes Komité: 20 Billetter à et 8-₰s Rugbrød. RUD. BØHM.

Til Fagforeningernes Indsamling til de Arbejdsløse har jeg endvidere modtaget:

Nielsen & Lydiches (14. og 15. B.) 4.45, »Avisen«s (14. B.) 1.00, i alt Kr. 5.45. Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 75.95.**

RUD. BØHM.

Typografernes Sangforening.

I Aften: *Sangøvelse* fra 10 til 12 præcis.

Paaskemorgen: *Fodtur til Dyrehaven.* Mødested ved Østerbros Triangel Kl. 9 præcis. STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Nye Medlemmer:

Aalborg, DITLEV THAANUM (udlært hos Jørgensen i Kolding den 24de Marts 1886).

Kolding, ADOLF NIELSEN (udlært hos B. Møller i Kolding d. 10. April 1886).

Indvendinger imod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Nyborg, CARL F. V. JENSEN (sidst arbejdet i Middelfart, Militær).
Do. CHRISTIAN RASMUSSEN (sidst arbejdet i Odense, Militær).
Køge, EMIL MØLLER (sidst arbejdet i Aarhus).
Helsingør, A. NIELSEN, S. N. SCHMIDT (sidst arbejdet i Kolding) og Typograf CHR. LARSEN; alle tre ligger her som Militære).
Middelfart, NICOLAI CARL NIELSEN (sidst arbejdet i Skive).

Bortrejste Medlemmer:

Kolding, S. SCHMIDT til Helsingør, Militær.
Do. ADOLF NIELSEN do. do.
Ringkøbing, ALEXANDER DIETZEL, arbejdsløs.
Middelfart, CARL FRED. VILH. JENSEN til Nyborg som Militær.
Køge, ADOLF MADSEN, København, Militær.
Nyborg, J. P. JOHANSEN (sidst arbejdet i Kjerteminde).

Til R. V. Laursens Enke har jeg endvidere modtaget:

Ved F. Petersen, Faaborg: N. J. Petersen 1.00, J. Rasmussen 1.00, C. Andersen 1.00 og F. Petersen 1.00, i alt 4.00. Ved N. Clausen i Assens: Red. Engsig-Karup 2.00, Spilcker 1 Kr. og N. Clausen 1.00, i alt 4 Kr. Meelberg i Korsør 50 Øre. I Aarhus: Backhausens Tr.: Joh. Petersen 1.00, Hansen 1.00, Andersen 1.00, Becker 1.00, i alt 4.00. Tilsammen 12.50.

Aarhus, d. 14. April. ARNOLD V. OLSEN.

Brevkasse.

S. H. i R. Artiklen kom for sent til dette Nr.

Paa Grund af de to Helligdage i denne Uge udkommer »Typograf-Tidende« for Københavns Vedkommende noget senere end sædvanligt.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 18. | København, den 1. Maj 1886. | 13. Aargang.

Humoristiske Medarbejdere.

I »Nationaltidende« stod en Gang nogle Notitser om en tysk Kunstner, der paa den Tid var i Besøg i København; det var en af de bekendte Stjærneartikler, Smaatræk, Oplevelser og Anekdoter, skilte fra hinanden ved tre Stjærner. Paa denne Artikel lavede »Dagsavisen« en Parodi, i Stedet for den tyske Violinvirtuos blev sat en ung feteret, ekscentrisk Forfatter med et fingeret Navn. Denne morsomme Parodi blev af enkelte fremmede Blade taget for Alvor og oversat. En anden Gang havde »Politiken« lavet et Referat af nogle Taler, vore nuværende Ministre havde holdt, lutter Ironi, bare Løjer, men nogle tyske Blade troede, Ministrene havde talt saaledes, oversatte deres Taler og fik deres Læsere til at tro det samme.

Det er morsomt at faa fornuftige Folk til at gaa saaledes i Tøjet.

Forleden Dag troede vi ogsaa at skulle opleve en saadan Glæde. Vi havde jo nemlig optaget en Anvisning paa at binde ud, vi fremhævede de Ulemper, der kunde fremkomme ved at lade en lang, knudret Ende hænge udenfor, og ligeledes ved at nedstikke Snorenden paa Siden af Kolumnen i Stedet for paa Foden; den lille Anvisning var skrevet paa en spøgefuld Maade, omtrent saaledes, som Mark Twain vilde have skrevet den; men vi havde dog intet Øjeblik smigret os med, at det skulde lykkes os ved denne Lejlighed at træde saa godt i den store Humorists Fodspor, at vi kunde faa fornuftige Folk til at læse vor Anvisning til at binde ud som en Opfordring til at fortrædige sin Næste. Saa kom der et Brev fra en æret Kollega, der tillige er Redaktør af en Avis i Ringkøbing. Hjærtet gav sig til at hoppe af Glæde, vi troede vor ærede Kollega var »gaaet i Tøjet«, vi lovede os selv at skrive flere gode Raad, for mulig derved at faa flere Medarbejdere, der havde Anlæg for det Humoristiske.

Brevet lød saaledes:

Et godt Raad.

Under denne Overskrift indeholder »Typograf-Tidende« Nr. 16 et lille Stykke, hvortil jeg udbeder mig Redaktionens Tilladelse til at faa knyttet et Par Bemærkninger.

Jeg skal ikke føre lang overflødig Snak, men straks gaa lige løs paa Sagen.

Da jeg i Søndags læste min »Typ.-Tid.«, faldt mit Øje paa »Et godt Raad«; jeg læste det, men hvor forbavset — ja, jeg vil ogsaa tilstaa *ærgerlig* — blev jeg ikke, da jeg havde faaet »Et godt Raad« til Livs. Enighed, Kollegialitet og Sammenhold har ellers »Typ.-Tid.« — meget rigtigt — talt saa meget om, men nu kommer Bladet til en Forandring med en direkte Anvisning paa, hvorledes den ene Kollega bedst kan »drille« den anden. Jeg vil maaske blive mødt med en spydig Bemærkning om, at Stykket staar under »Forskelligt«, men skønt jeg har bemærket mig dette, formener jeg lige fuldt, at »Et godt Raad« *ikke burde have fundet Plads i »Typ.-Tid.«* At der i nævnte »gode Raad« forekommer en Buk som den: ». . . . og sørge for, at denne Snor kommer til at *»lægge«* (skal dog formodenlig hedde *»ligge«*)*) under Kolumnen« tager sig ikke allerbedst ud i et Fagskrift for Typografer.

Ja, det er hævet over enhver Tvivl, at man, hvis man vil følge »Et godt Raad«, kan »drille« Aftrækkeren, eller, hvor en saadan speciel Personlighed ikke findes, Trykkeren. Jeg behøver næppe at give nogen faglig eller teknisk Fremstilling heraf. Gud naade og trøste den stakkels Aftrækker i et stort Trykkeri, hvis alle Sætterne fik »Horn i Siden« paa ham og vilde følge den Anvisning, som gives gennem »Et godt Raad«.

»Et godt Raad« vil muligvis nok af krakilske og chikanøse Elementer blive bragt i Anvendelse — lad det blive saa lidt som muligt —, men Skriften har da heller ikke godt af en slig Medfart, og jeg gentager derfor, at det har forundret mig, at »Et godt Raad« har fundet Plads i »Typ.-Tid.« — Jeg tror, at den ærede Redaktion vil kunne finde bedre Anvendelse for den i Øvrigt sparsomme Plads i »Typ.-Tid.«, end ved at benytte den til — »gode Raad«.

Ringkøbing, den 20. April 1886. S. HANSEN,
Lokalforeningens Formand.

Imidlertid forvandlede vor Glæde sig snart til en vis Mismodighed. Det gik nemlig snart op for os, at det ikke var os, der havde narret Hr. Hansen, men ham, der har gjort Løjer med os. Han har skrevet sit Brev med et lunt Smil, idet han har tænkt: »Lad os

*) Naturligvis; men der findes ingen Korrektører, der er saa ufejlbarlige som Paverne, og paa Grund af Sætningen af Trækningslisten blev der ikke læst Revision paa det nævnte Nr. af »Typ.-Tid.« RED.

nu se, om de gaar paa den!« Og der var virkelig et Øjeblik, da vi troede, at vor ærede Kollega mente, hvad han skrev.

Men han har alligevel laant Ideen af os.

Valg af Tillidsmænd i »Dansk typografisk Forening«.

Da Tiden nærmer sig, at der skal vælges Tillidsmænd — saavel *Lokalforeningsformænd* som *Medlemmer til Hovedbestyrelsen* — i »Dansk typografisk Forening«, tror jeg, at det vilde have sin overordenlig store Betydning, om man *nu* rundt om i Lokalforeningerne alvorlig drøftede denne Sag, saa at de forestaaende Valg maatte blive et troværdigt Udtryk for, hvad der rører sig indenfor »Dansk typografisk Forening«.

Hvad nu først Valget af *Hovedbestyrelsesmedlemmerne* angaar — jeg skal strængt holde mig ude fra nogen som helst personlig Omtale af de afgaaende Medlemmer — da sker Valget som bekendt saaledes, at Aarhus Lokalforening foretager en Indstilling (en Slags Ledestjærne for Medlemmerne), som efter den hidtil brugte Fremgangsmaade paatrykkes den Stemmeseddel, hvert Medlem modtager til Udfyldning. Om denne Fremgangsmaade er heldig eller uheldig skal jeg her ikke indlade mig paa; men benægtes kan det jo ikke, at en Indstilling efter ovennævnte Regel betydelig forøger Chancerne for Valg — selv hvor Indstillingen er højst uheldig! Kendskabet til de forskellige Kolleger i Aarhus er i flere Lokalforeninger kun meget ringe, og som Følge deraf udfyldes Stemmesedlen som oftest med de indstillede Navne; en Del af de ikke-stemmende hidrører vel fra samme Aarsag. Men ved en Forhandling i Lokalforeningerne desangaaende og en Redegørelse i »Typograf-Tidende« af disse Forhandlinger vilde der kunne raades Bod paa meget. — Hvilke Hovedbestyrelsesmedlemmer afgaar denne Gang? Det er der en stor Del af de »menige« der næppe véd, hvad forøvrigt ikke er saa underligt, thi det glemmes jo Tid efter anden, hvem det er, der ligger inde med disse Tillidshverv, og d'Hrr. Tillidsmænd bidrager des værre selv til at fremme sligt; man ser omtrent aldrig nogen Meddelelse om Resultaterne af Hovedbestyrelsens Møder, og nu har den Uskik indsneget sig, at Hovedregnskabet ikke underskrives af alle — det er at give Anvisning paa en daarlig Vej, og svækker selvfølgelig Hovedbestyrelsens Myndighed, naar den, som sket er i den senere Tid, des værre nødsages til at træde skarpt op overfor ligegyldige Administratorer i visse Lokalforeninger.

Valget af *Lokalforeningsformænd* maa ligeledes ske med den største Samvittighedsfuldhed; det er ikke enhver Kollega, der egner sig til at beklæde denne Post, men det er dog langt lettere for Lokalforeningerne at finde *den* rette til Formand, end at finde *de* rette til Hovedbestyrelsen. Væsenligst gælder det om ved Valget af Lokalforeningsformænd, at disse Poster besættes med Mænd, der nærer Interesse for Foreningen og som til Punkt og Prikke kan forestaa dens Pengesager.

Min Henstilling til Lokalforeningerne skulde derfor være: Optag en Forhandling om Valg af Lokalforeningsformand og Hovedbestyrelsesmedlemmer, det vil upaatvivlelig gavne Foreningslivet mere end man tror.

Østjylland, d. 25. April 1886.

En Situationsbetragter.

Fra Aarhus Lokalforening.

Skærtorsdag afholdtes en ekstraordinær Generalforsamling i Aarhus Lokalforening, hvorved største Delen af Medlemmerne glimrede ved deres Fraværelse. Dette lader des værre til nu at skulle blive almindeligt, og er saa meget mere beklageligt, som man jo saaledes *ikke* faar noget solidt Udtryk for Meningen om de foreliggende Sager, hvilket er absolut uheldigt ved eventuelle Afgørelser.

Dagsorden: L. A. Svendsens Forslag om fri Medicin til Syge, som arbejder. Arnold V. Olsens Indstilling om Fritagelse for Resten af sin Funktionstid som Lokalforeningsformand. Dirigent Arnold V. Olsen.

SVENDSEN anbefalede sit fra Mødet d. 12. April udsatte Forslag om fri Medicin til Reconvalescenter, der arbejder, men vilde ikke i fri Medicin have indbefattet Vin, Øl eller Sodavand, ligesom det heller ikke var Meningen at give gratis Bade. Han motiverede Forslaget, idet han paapegede, at naar den Syge var kommen saa vidt, at han kunde begynde at arbejde, ophørte Understøttelsen, medens det dog var faktisk, at Reconvalescenten i den første Tid kun tjente meget lidt, og som oftest en Tid endnu skulde vedblive at bruge Medicin. Dersom Vedkommende undlod at arbejde til han var fuldstændig rask, troede Taleren, at det vilde blive Foreningen dyrere, end om man indgik paa hans Forslag. Saavel Foreningen som Medlemmerne vilde være tjent dermed, og han haabede at kunne sige, at de fleste helst vilde begynde at arbejde saa snart de kunde, saa Fordringen om gratis Medicin, saa længe Lægen tilraadede at bruge den, fandt han yderst billig og rimelig.

J. CHRISTENSEN foreslog, da der var mødt saa faa, at udsætte Sagen til et talrigere Møde, men støttede for øvrigt Svendsens Forslag, for saa vidt det viste sig gennemførligt.

NELSON fandt ogsaa Forslaget rimeligt og godt, men mente, at det nærmest var et kommende Repræsentantmødes Sag at træffe Afgørelse herom. Man kunde jo ganske vist lade afstemme i de respektive Lokalforeninger, men dette var dog ikke saa heldigt som en grundig samlet Behandling.

A. V. OLSEN ankede over, at Aarhus Typografer var saa sløve til at give Møde.

SVENDSEN hævdede, at man ikke kunde udsætte en Sag evindelig, fordi Medlemmerne ikke mødte fuldtallige.

L. N. CHRISTIANSEN udtalte, at da han fandt Forslaget værdigt til en gennemgaaende almindelig Drøftelse, vilde han, grundet paa Mødets Faatallighed, foreslaa Sagen udsat.

HARALD JENSEN gav Oplysning om, at Sagen tidligere havde været for baade i Hovedbestyrelsen og paa et Repræsentantmøde, men betonede, at det under Foreningens nuværende finansielle Tilstand vilde blive en for stor Bekostning. Taleren troede nemlig — i Modsætning til Svendsen — *ikke*, at det lod sig gennemføre uden forøget Udgift for Foreningen. Han fandt ellers Tanken god, og skulde gærne, naar Forholdene tillod det, støtte Sagen.

SVENDSEN foreslog — dersom det virkelig skulde vise sig at blive en forøget Udgift for Foreningen — at forhøje Kontingentet.

A. V. OLSEN vilde finde det heldigt, om der blev rejst en Diskussion om Spørgsmaalet i »Typograf-Tidende«.

Det vedtoges at lade Sagen hvile foreløbig.

Punkt 2. A. V. OLSEN fremsatte atter — som ved Mødet d. 12. ds. — Ønsket om at blive fritaget for de resterende 2 Maaneder af sin Funktionstid som Formand for Aarhus Lokalforening. Han angav som Grund herfor, at han var altfor overlæsset med Arbejde.

Generalforsamlingen nægtede Olsen Tilladelse til at træde tilbage før Tiden er udløben.

Udenfor Dagsordenen henstillede L. A. SVENDSEN til Overvejelse, om det ikke kunde være interessant at faa arrangeret en Kapsætning mellem Aarhus Typografer.

Derefter hævedes Generalforsamlingen.

R. P. PETERSEN,
Sekretær.

I Anledning af P. Hess's »Et Gensvar« i sidste Nr. af »Typ.-Tid.«, hvori han *formener* at jeg »indirekte« har gjort mig »skyldig i Bedrageri« imod »Trykkerforeningen« ved at modtage en Rejseunderstøttelse, der var bestemt for min Broder og udbetalt ham til en Rejse til Aalborg, skal jeg erklære, at jeg **aldrig**, *hverken direkte* eller *indirekte*, har modtaget en saadan, lige saa lidt som min Broder har modtaget Rejsehjælp til Aalborg, derimod til Odense, hvor han ogsaa har arbejdet fra 29. Juli til 29. September 1882, hvilket hans Medlemsbog fra »Dansk typ. Forening« kan bevise. Jeg selv har arbejdet i Aalborg fra Oktober 1877 til Avgust 1883, da jeg efter Hess tiltraadte Pladsen hos Fjeldsøe; i 1882 var jeg **slet ikke i København**, saa jeg maa erklære Hess's *Formening* aldeles grebet ud af Luften. Hess behøver jo for øvrigt kun at se efter i sine Bøger, der maa udvise, hvor naar en Rejseunderstøttelse er udbetalt og hvor hen Vedkommende er rejst, saa han behøver jo ikke at *formene*, hvor han skal *vide* og behøver ikke at skrive »nogle Aar«, hvor han bestemt kan vide Aarstallet; men det passer maaske ikke i Hess's Formening.

Hess er saa overordenlig venlig at vilde gøre mig en Undskyldning, hvis Sagen kan opklares paa en for mig behageligere Maade — naar Hess blot vil tale *Sandhed*, renoncerer jeg paa hans Undskyldning, men for øvrigt vil jeg anbefale ham, for Fremtiden at undgaa Injurier mod hæderlige Mænd, da han ellers maaske ikke saa let slipper for at komme i Domstolenes Hænder.

JUL. JØRGENSEN,
tidl. Trykker hos Fjeldsøe.

Forskelligt.

En arbejdsløs Kollega, Hr. N. P. CHRISTENSEN, der i længere Tid har arbejdet hos Lazarus og for et Par Uger siden blev afskediget, fordi der er antaget en Forbundter, har for et Par Dage siden forladt Danmark for at begive sig til Rockatown (Queensland) i Australien. Vore bedste Ønsker følger ham til hans fremtidige fjærne Asyl.

— **En god Forretning** maa Bogtrykkeri-Aktieselskabet »Athenæum« i Buda-Pest have gjort i Fjor, thi det er i Stand til at give sine Aktjonærer for Aaret 1885 en Dividende af 30 % og desuden at tilbagebetale 50 Gylden paa hver Aktje. — Men netop »Athenæum« modsatte sig for nogle Maaneder siden paa det kraftigste imod at tilstaa sine Arbejder en lille Lønningsforhøjelse.

— **Prygelstraf.** I et Bogtrykkeri i Svejts indfandt der sig for kort Tid siden en ung Typograf, som ikke kunde sætte andet end *Fraktur*, derimod ikke Antikva! En Meddeler til »Helvetische Topographia« spørger i den Anledning, om det ikke var muligt at genindføre Prygelstraffen — for de Principaler, som sender *saadanne* »Kunstnere« ud i Verden.

— »**Politiken**« **og de typografiske Arbejdere.** I Torsdags offenliggjorte Styrelsen for »Den typografiske Forening« i »Social-Demokraten« en længere Artikel imod »Politiken«s Søn- og Helligdags-Numre. Artiklen var foranlediget ved, at nævnte Blad i et Gensvar til »Social-Demokraten« — der havde ironiseret over »Politiken«s Reklame om, at den udgaar *hver* Dag hele Aaret rundt — havde fremført følgende mærkelige Sætning: »Og hvis den (nemlig »Social-Demokraten«) endelig vilde stange noget, skulde den . . . stange *de aparte Fagforenings Bestemmelser, som gør Typograferne det umuligt i større Omfang at drage godt af et Blads Offerberedvillighed.*« Det var en Selvfølge, at en saadan vel — dristig Udtalelse ikke kunde faa Lov til at staa uimodsagt fra Styrelsens Side. Styrelsen fremhævede, hvorledes Typograferne havde kæmpet for Søndagsarbejdets Afskaffelse; men havde ikke kunnet blive enige med samtlige Bladudgivere, og at »Social-Demokraten« indtil for kort Tid siden var det eneste Blad, der ikke fordrede Søndagsarbejde af Sætterne. I Gaar svarer »Politiken« nu i en længere Artikel paa Styrelsens Indlæg i Sagen. Bladet har dog tilsyneladende misforstaaet Pointen i dette, idet det opstiller en Beregning om, hvormange Fridage dets Sættere har i Løbet af en Maaned samt hvor mange Sættere det har beskæftiget i Helligdagene og hvad disse er i Stand til at kunne fortjene om Søndagen. Alt dette har selvfølgelig ingen reel Betydning i en Diskussion om *Afskaffelsen* af Søn- og Helligdagsarbejdet. Vor Kamp i denne Retning vil altid kun koncentrere sig om *den* Fordring, at Bladsætterne — i Lighed med alle andre Arbejdere — kan gøre Krav paa den Hvile, der tilsikres dem i Helligdagsordningen, selv om denne Hvile skulde kunne unddrage Publikum noget Læsestof.

Nu lader »Politiken« nogle af sine Sættere arbejde om Søndagen og giver dem til Gengæld en Fridag en Hverdag, som de ikke sætter stor Pris paa, og vilde de københavnske Bladudgivere ofre mere paa deres respektive Blade, vilde »Politiken« tvinge dem til en lignende Fremgangsmaade over for deres Sættere, og maaske fordre endnu større Arbejdskraft om Søndagen. Det er denne Mulighed vi maa værne os imod. Det har ikke været for at spare Bladudgiverne for Pengeudgifter, at »Den typ. Forening« har ført saa mange Kampe for Søndagsarbejdets fuldstændige Afskaffelse.

Den typografiske Forening.

UDELUKKET:

GEORG KØHN (Lov. § 5, Al. 2; Fjeldsøe).

Blokerede Trykkerier: Jul. Behrendts, Ferd. Fjeldsøes, Schultzs (inkl. **Rigsdagssætteriet**) samt **Volkersens Enkes.**

Da Ejerne af disse Trykkerier har nægtet dels at indføre Tarifen, dels at overholde samme, advares Medlemmerne mod at tage Arbejde paa disse Steder.

STYRELSEN.

Da Hr. Bogtrykker CARL ANDERSEN nu har underskrevet Tarifen, erklæres hans Trykkeri herved for aabnet for vore Medlemmer.

Sommer-Lokalet

er i **„Sortedamslund"** (Sortedams Dosseringen).

Bibliotheket er samme Steds paa 1. Sal.

STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Centraltrykkeriet (26. B.) 3.00, »National-Tidende« (29. B.) 4.70, G. (28. B.) 0.25, Schiellerups (29. B.) 0.50, Hoffensbergs (28. B.) 1.45, »Avisen«s (28. B.) 1.50, »Berlingske Tidende«s 2.00, »Adresse-Avisen«s 0.50, »Politiken«s (28. B.) 5.30, Knudtzons (15. B.) 1.15, i alt **20.35**. Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 1.986.01**.

RUD. BØHM.

Typografernes Sangforening.

I Maj Maaned indøves en Række mindre Sange. Sangerne bedes møde talrigt og præcis.

Nye Medlemmer sættes paa Stemme i Aften Kl. 10 i Lokalet, Pilestræde 32.

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Nye Medlemmer:

Helsingør, E. J. MATHIESEN (udlært hos Henr. Donatzky i Helsingør d. 24. April 1886).

Randers, CARL SØRENSEN (udlært hos Elmenhoff i Randers d. 1. Maj 1886).

Indvendinger imod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Skanderborg, HANS JØRGEN HANSEN (sidst arbejdet i Skanderborg).

Bortrejste Medlemmer:

Skanderborg, FERDINAND JENSEN til Københavh.

Randers, TH. JENSEN til Aarhus (Militær).

Do. THORVALD NIELSEN til København.

Ved N. L. Christensen, Aalborg, fra nogle Typografer i Aalborg 11.57, ved C. Andersen i Ribe 1.50, ved Thomsen i Fredericia 5,00, ved A. Schwartz i Næstved: N. P. Rolsted 1.00, Marius Olsen 1.00, E. Preuss 1.00, i alt 3.00, ved A. Larsen i Køge: A P. C. Andersen, P. Breinholt, P. Frantzen, L. Jensen, V. Jensen, A. Madsen, A. Larsen, E. Møller, A. Nielsen, en forhv. Kollega, hver 0.50, Red. S. Sørensen 1.00, i alt 6.00, ved samme 3.60.

Efter at samtlige Underskrivere har revideret Regnskabet, vil den samlede Sum blive meddelt.

Aarhus, d. 21. April 1886. ARNOLD V. OLSEN.

Brevkasse.

H. MELHEDE, Slagelse. Da Fejlen muligvis er min, bedes De undskylde, at Slagelse ikke stod opført i sidste Nr. blandt de Byer, fra hvilke jeg indtil d. 19. havde modtaget Regnskab. O. V. HANSEN, Aarhus.

KUNDGØRELSER.

Abonnement paa

NY TYPOGRAFISK TIDENDE,

udgiven af „Ny typografisk Forening" i København,

modtages hos Foreningens Kasserer, R. HELMER, J. Jørgensen & Ko.s Bogtrykkeri, Klareboderne 3, samt paa Postkontorerne. Pris 50 Øre Kvartalet.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 19. | København, den 8. Maj 1886. | 13. Aargang.

Sally B. Salomon.

Jeg har kun talt én Gang med ham. Det var en Sommerdag jeg vandrede gennem Ordrup, at jeg mødte ham. Jeg troede ikke han kendte mig; men den lille foroverbøjede Mand med det svære, sorte Haar, der næsten bølgede ud over Frakkekraven, saa' saa skarpt paa mig med sine sorte, kloge Øjne, at jeg ikke kunde lade være at hilse paa ham. Han standsede, smilede, tog sin bredskyggede, bløde Hat af og nævnede mit Navn. Saa spadserede vi sammen en halv Timestid; han talte meget og livligt — det var før den store Familiesorg havde ramt ham. Jeg vidste, Joseph Læssøe var hans Ungdomsven, og førte Talen hen paa ham. Salomon omtalte sin Ungdomsven med megen Anerkendelse; de havde truffet hinanden i Paris, hvor Læssøe arbejdede hos Firmin Didot, der havde en Filial i Corbeil, en fire Mil fra Paris, hvor Læssøe skaffede ham Arbejde, og hvor de kom til at arbejde sammen et Aarstid. Mange Aar efter, da Salomon havde faaet Trykkeri i København, søgte Læssøe Plads hos ham; »men jeg har aldrig holdt af at have Svende, der sagde Du til mig«, forklarede Salomon. — »Her er en Vinkælder ved Siden af, hvor vi kan drikke Dis!« havde Læssøe sagt. — »Jeg spurgte ham, om han var gal; men han fik Pinedød Pladsen alligevel. En Gang imellem skændtes vi, og saa sagde jeg ham op; men det kunde ikke nytte noget; han gik ikke alligevel«.

En halv Timestid gik meget hurtigt, saa interessant han fortalte. Saa sagde vi Farvel til hinanden. Det er en tre Aars Tid siden, det var første Gang jeg talte med ham, det blev ogsaa den sidste.

Sally Bendix Salomon var født i København den 18de Oktober 1815; hans Fader var Hosekræmmer. Han kom i Lære hos Bogtrykker Schlesinger, og kort efter at han havde udlært, rejste han til Udlandet. Han standsede i Bryssel, hvor han i fem Aar arbejdede i et Dagblad. I 1840 kom han til Paris, hvor han, som sagt, traf Læssøe, med hvem han kom til at arbejde sammen, og hvor han lod sig optage i den derværende Frimurerloge.

Da Salomon atter kom til København, fik han Arbejde hos Bianco Luno. Herfra skal kun fortælles et Træk, der udmærket tjener til at belyse en Side af Salomons Karakter — og Lunos med for Resten. Salomon havde tændt sin Olielampe, men stod og passiarede med en Kollega. Luno gik hen og slukkede Salomons Lampe. »De behøver vel ikke at have Lys for at snakke!« sagde han. Hele den Vinter tændte Salomon ikke Lys paa Trykkeriet.

1847 fik Salomon Bevilling som Bogtrykker og købte et lille gammelt Trykkeri i Vimmelskaftet; senere flyttede han til Østergade og endelig til Hjørnet af Højbroplads og Læderstræde, hvor tidligere Schultz havde havt Trykkerilokale. Han var en driftig, arbejdsom Mand, han bragte snart sit Trykkeri til at indtage en respektabel Plads blandt de københavnske Bogtrykkerier, og der er udgaaet flere smukke Ting derfra, som Dorés Billedbibel og Ugebladet »Vor Tid«, som han selv udgav, indtil den Katastrofe indtraadte, der gjorde ham til en fattig Mand.

Den mægtige Frihedsluftning derude i Fyrrerne gjorde et stærkt Indtryk paa den let bevægelige unge Mand, og han var opfyldt af Begejstring for Frihed og Fremskridt, da han kom hjem; han tog levende Del i Bevægelsen 1848, var med ved alle de politiske Møder, blev anholdt paa Frue Plads, da han raabte »Leve Konstitutionen!« og sad fængslet i to Dage.

Han var altid virksom, havde mange Ideer, og naar han en Gang havde faaet en Ide, satte han alt i for at gennemføre den. Han vilde gærne hæve Haandværkerstanden og var Medstifter eller Bestyrer af flere Arbejderforeninger.

Under Typografernes Strejke 1848 holdt Salomon sig passiv, skønt han ganske sikkert i sit Hjærte holdt med Typograferne. Da der i 1873 igen var Tale om en Tarif med forhøjet Satspris, var han den første til at indføre en saadan i sit Trykkeri. Under Tarifforhandlingerne 1876 var han Formand i Principalforeningen, han arbejdede ærligt for en Overenskomst, og da dette ikke lykkedes, da Strejken brød ud, nedlagde han sit Mandat som Formand og meldte sig ud af Principalforeningen, og hans Trykkeri var et af de faa, der ikke blev blokeret under Strejken. Han har udgivet adskillige

Skrifter paa eget Forlag, skrevet Artikler i forskellige Blade, ogsaa i »Typograf-Tidende«. En af hans morsomme eller vittige Ideer var, at give sine Arbejdere Afsked paa graat Papir, naar han ikke havde Brug for dem — rigtige trykte Opsigelser paa ægte graat Papir!

I Krigsaarene 1848—50 begyndte Salomon paa Udgivelsen af sine bekendte Skillingsblade: »Nyeste Postefterretninger«. De blev solgt paa Gaden og revés bort som varmt Brød, og endskønt hans Ide snart blev optaget af andre, kunde ingen af hans Konkurrenters Flyveblade maale sig med hans sikre og hurtige Efterretninger fra Krigsskuepladsen. Salomon havde samlet sig en Formue ved disse Flyveblade, og efter at de havde udgaaet i tre Aar, kunde han udgive dem som et regelmæssigt Dagblad under Navnet »Middagsposten«, som senere blev forandret til »Dagbladet«, hvis Ledelse blev overtaget af C. St. A. Bille. Salomon vedblev at trykke »Dagbladet«, indtil han for et Aarstid siden blev nødt til at afstaa sit Trykkeri.

Salomon havde længe Lykken med sig, han havde arbejdet sig op, skaffet sig mange Venner — saa i hans sidste Leveaar, for en tre Aar siden, kom Ulykken og lagde sin Haand tungt paa ham, den bøjede ham, hans Venner frygtede for, at han ikke kunde overleve den Sorg, der ramte ham. For tre Maaneder siden blev han syg, i Mandags døde han, over 70 Aar gammel.

Povl Strange.

Fra Odense.

Søndag den 2. Maj, Kl. 3, afholdt Odense Lokalforening en af 21 Medlemmer besøgt ekstraordinær Generalforsamling. — Formanden foreslog Valg af en Sekretær. Valgt blev Anderschou. — FORMANDEN oplæste Dagsordenen.

1) Et Medlem, der ved et Brud af Nøglebenet havde mistet Brugen af venstre Arm, hævede herfor Sygehjælp, men ansaas af flere Medlemmer for uberettiget hertil; han kunde ikke betragtes som *arbejdsudygtig*, da han i de sidste $^3/_4$ Aar intet egenligt Arbejde havde havt, hverken ved Faget eller udenfor samme. — SEKRETÆREN forekom det, at et arbejdsløst Medlem kun kunde hæve Sygehjælp saa længe han var sengeliggende og mente, at naar vedkommende Medlem kunde spadsere paa Gaden og besøge Restavrationer, saa var han uberettiget til Sygehjælp, men beklagede, at vore Love i denne Retning var noget mangelfulde eller rettere slet ikke omhandlede noget saadant Tilfælde; imidlertid fandt han Lokalforeningen berettiget til efter § 52 at tage Bestemmelse om Hjælpens Varighed.

N. N. oplyste, at efter Lægens Erklæring kunde han i Løbet af 8 Dage faa sin Førlighed igen og fandt sig berettiget til Sygehjælp, saa længe Lægen vilde underskrive Attesten.

FERD. RASMUSSEN mente, at naar man vilde pumpe en Sygekasse, saa kunde man sagtens føre en Læge bag Lyset. Han fortalte, hvorledes han en Gang som Soldat havde en slem *Ligtorn*, saa han ikke kunde taale at gaa, men kunde ikke komme paa Sygehuset for saa lidt; han fortalte da Lægen at han havde *Brystsyge* (!), saa kom han paa Sygehuset og blev kureret *derfor;* men da Taaen var rask, fejlede Brystet heller ikke noget.

N. N. spurgte, om han skulde tage dette for, at han simulerede. Enhver kunde da forstaa, at han for at kunne arbejde, maatte have begge sine Arme.

SEKRETÆREN vilde have Oplysning om, hvilket Arbejde det var N. N. havde; thi var det Tilfældet, at han havde saadant, kunde han vel ikke arbejde og var da berettiget til Hjælp.

N. N. fandt sig ikke forpligtet til at fortælle Generalforsamlingen det.

SØFELDT foreslog at udbetale ham Sygehjælpen til hans Arm var helbredet og støttedes heri af E. NIELSEN, hvorimod SEKRETÆREN fandt, at man i Konsekvens med et noget lignende Tilfælde fra forrige Aar, da Hjælpen nægtedes, ogsaa burde nægte den her.

FORMANDEN mente, at saa længe Patienten gik med Armen i Bind efter Lægens Anordning, burde der udbetales ham Sygehjælp og foreslog at yde den endnu den kommende Uge. — Efter et skarpt Ordskifte mellem flere Medlemmer og N. N. skredes derpaa til Afstemning, ved hvilken Sygehjælpen nægtedes fra Dato med 14 St. mod 2, 3 Stemmesedler var blanke.

2) Antagelse af en fast Læge til Lokalforeningen. MADSEN fandt, at saa vel Medlemmerne som Foreningen kunde være tjent med et saadant Arrangement, hvorfor han anbefalede Antagelsen af en Læge.

SEKRETÆREN anbefalede ligeledes varmt Forslaget, da han mente, at en fast Læge mere end det nu var Tilfældet vilde se paa Kassens Tarv og at Medlemmerne tillige vilde blive fri for de ofte opskruede Doktorregninger, naar en saadan Læge lønnedes med et fast aarligt Honorar. Forslaget vedtoges og det overdroges til et Udvalg, bestaaende af Formanden og F. Rasmussen og ordne det fornødne.

3) Forslag om, at der paa de herv. Apotheker ansøges om Rabat for Medicin efter Recept til Lokalforeningens Medlemmer; dette vedtoges og overdroges til førstnævnte Udvalg.

4) Anskaffelse af en ny Fane til Lokalforeningen, da den gamle var kassabel.

Efter en meget livlig Diskussion vedtoges det at overdrage til et Udvalg, bestaaende af 3 Medlemmer, at gøre det fornødne Skridt til Anskaffelse af en sort Silkefane med broderet Vaaben.

Generalforsamlingen hævet Kl. 6.

H. ANDERSCHOU,
Sekretær.

* * *

Til Punkt 1 vil jeg til bedre Forstaaelse knytte et Par Bemærkninger. Vedkommende Medlem fratraadte efter Opsigelse sin Plads i Juni Maaned og ophørte da som arbejdsløs Medlem med at betale Kontingent; han opholdt sig stadig her i Byen, for, som han sagde, at skabe sig en Stilling. Ved Generalforsamlingen i Januar fremkom Spørgsmaal om, hvorvidt han stadig kunde fritages for Kontingent, og da vedkommende Medlem var til Stede, oplyste han, at det, han ventede paa, endnu ikke var bragt i Orden, saa at han endnu var arbejdsløs. Generalforsamlingen mente dog, at et ugift Medlem ikke kunde opholde sig saa længe i en By uden at have noget at fortjene, naar man da ikke, som her ikke er Tilfældet, var velhavende. Generalforsamlingen vedtog da, at vedkommende Medlem skulde betale Kontingent fra 1ste Januar at regne. Saa blev vedkommende Medlem syg og Formanden udbetalte Sygehjælp til ham, indtil han af flere var set omkring paa Restavrationerne, hvilket Generalforsamlingen fandt uforeneligt med at hæve Sygehjælp.

Det vilde være ønskeligt, om der, indtil et Repræsentantmøde afholdes, foreløbig kunde vedtages en Lovparagraf, som gjorde al Diskussion om slige Tilfælde unødvendig. H. ANDERSCHOU.

En Rettelse.

I vort forrige Nr. meddelte vi, *at* en Kollega, N. P. Christensen var udvandret til Avstralien; *at* han sidst havde arbejdet hos Lazarus og *at* der paa sidstnævnte Sted nu var bleven antaget en Forbundter. Denne lille Notits har foranlediget Hr. Bogtrykker Lazarus til at tilsende os en Rettelse, af hvilken vi, med Udeladelse af en ikke til Sagen henhørende spydig Bemærkning, hidsætter følgende:

»Den lille Notits i sidste Nr. af »Typ.-Tid.« om en Typograf, der var udvandret til Avstralien, var en Del »Mark Twainsk«. Hos mig har der ikke arbejdet nogen N. P. Christensen. *A.* P. Christensen har derimod arbejdet her et Par Aars Tid, men *han har selv sagt sin Plads op*, fordi han vilde udvandre, hvad der turde være vel bekendt blandt Kollegerne. Forholdet er altsaa ikke det, at Hr. C. udvandrede, fordi jeg havde antaget en Forbundter, som den Mark Twainske Fremstilling kunde lede til at tro, men omvendt: jeg antog en Forbundter (paa Prøve), fordi han vilde udvandre. Hr. C.s Udvandring blev imidlertid *udsat*; han blev da her saa længe jeg havde Plads for ham, og han fik sin tarifmæssige Opsigelse, da dette ikke længere var Tilfældet. Ærb.

M. LAZARUS«.

Som det vil sés, indskrænker hele Rettelsen sig til at konstatere, at den af os givne Fremstilling, der for øvrigt oprindelig skyldes Hr. Christensen, i alt væsenligt var korrekt, kun med den Forskel, at vi havde kaldt nævnte Kollega med Forbogstavet N. i Stedet for *A.* At »Arbejdervennen«, Hr. M. Lazarus, antager en *Forbundter*, til Trods for at *der findes saa mange ledige Typografer*, er ikke bleven benægtet af Hr. L. RED.

Forskelligt.

En Konkurrent til den »ny Humorist«. Efter sikkert Forlydende agter Redaktionen for »Ny typografisk Tidende« at omdanne Bladet til et humoristisk Organ, da der skal være nogen Sandsynlighed for, at det kan fortrænge den »ny Humorist«. Det lille Maanedsblad synes at have Mangel paa Stof, men ikke paa skrivelystne Medarbejdere; derfor er ikke mindre end fire af disse lystige Fyre faldne som sultne Køtere over et tilkastet Kødben og har behandlet *ét Emne* paa hele *6 Spalter* (ɔ: Halvdelen) af Bladets Maj-Numer. En Kineser, der vil bygge en Mur omkring den »ny« for at end ikke det mindste Gran »renlivet Socialisme« kan trænge ind i Bladets Spalter, producerer sig ligeledes.

— **Ikke daarligt!** En Spekulant her i Byen vilde udgive en engelsk Avertissements-Tidende, beregnet til 4 Sider. Bestillingerne paa Avertissementerne indløb villige, dog var der den Gene for ham, at samtlige Bestillere vilde have deres Annoncer sat paa *1ste* Side. Han besluttede da at tage et større Format og at indskrænke Bladet til 2 Sider; Bladets Titel satte han derefter *paa begge Sider* — derved imødekom han de Averterende og han fik sine Penge!

— **Ulykkestilfælde.** I Fredags blev »Typograf-Tidende« Nr. 18 trykt uden at der var læst Korrektur paa et Stykke »Forskelligt«, som findes paa 3die Side, 2den Spalte, og af den Grund har der i de sidste syv Linier indsneget sig en gal Sætning og tre mere end almindelig kedelige Fejl. Da vore ærede Læsere altid venskabelig plejer at gøre os opmærksom paa sligt, men ikke denne Gang har ladet høre fra sig, antager vi, at de har gættet, at her maatte foreligge et Ulykkestilfælde, og takker dem for den Deltagelse, de i Tavshed har vist os.

Den typografiske Forening.

NYE MEDLEMMER.

C. LUNDBERG (udlært den 24. April hos B. Luno).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske senest 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Blokerede Trykkerier: Jul. Behrendts, Ferd. Fjeldsøes, Schultzs (inkl. **Rigsdagssætteriet**) samt **Volkersens Enkes.**

Da Ejerne af disse Trykkerier har nægtet dels at indføre Tarifen, dels at overholde samme, advares Medlemmerne mod at tage Arbejde paa disse Steder.

STYRELSEN.

Sommer-Lokalet

er i **„Sortedamslund"** (Sortedams Dosseringen).

Bibliotheket er samme Steds paa 1. Sal.

STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Sivertsens (25. B.) 1.25, Schiellerups (30. B.) 0.50, Centraltrykkeriet (26. og 27. B.) 4.00, Nielsen & Lydiches (23. og 24. B.) 3.75, »Avisen«s (29. B.) 1.60. O. C. Olsen & Ko.s (28. og 29. B.) 5.60, Hoffensberg (29. B.) 1.20, Bordings (29. og 30. B.) 4.50, »National-Tidende«s (30. B.) 4.95, Græbes (30. og 31. B.) 5.00, »Dagens-Nyheder«s (26.—28. B.) 2.55, I. Cohens (15. B.) 1.00, C. Lunds (19.—21. B.) 3.00, Knudtzons (16. B.) 1.45, »Adresse-Avisen«s 0.50, »Politiken«s (29. B.) 3.00, i alt **43.85**. Med det tidligere indkomne i alt **2.029.86**

RUD. BØHM.

Til Fagforeningernes Indsamling til de Arbejdsløse har jeg endvidere modtaget:

»Avisen«s (15. og 16. B.) 1.25, Nielsen & Lydiches (16. og 17. B.) 3.70, i alt **4.95**. Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 80.90**.

Hermed afsluttes denne Indsamling. RUD. BØHM.

Undertegnede har haft den Glæde at modtage Bidrag fra følgende Trykkerier:

O. C. Olsen & Ko.s Personale 15.50, »Berl. Tid.« 6.00, »National-Tidende« 6.50, Schultz' Sætteri 6.00, do. Trykkeri 2.10, 8 Sættere hos Bianco Luno 2.00, 3 Trykkere samme Sted 0.75, Græbes 3.25, Carl Lunds 1.00, »Adresse-Avisen«s Sætteri 2.55, »Avisen«s 2.00, Hoffensberg & Traps 1.75, »Politiken«s Sætteri 2.25, N. Cohens Avissætteri 2.65, do. Bogsætteriet 0.60, i alt **54.90**, for hvilket Beløb jeg bringer d'Hrr. min hjerteligste Tak.

Ærbødigst

GEORGINE SAMUELSEN,

Enke efter Maskinmester R. Samuelsen.

Typografernes Sangforening.

I denne Maaned læres en ny, mindre Sang hver Mødeaften. I Aften fuldtalligt Kor Kl. 10.

Liste henligger i Lokalet til en *selskabelig Sammenkomst* med Sang og en lille Dans den sidste Mødeaften i Vintersaisonen.

Sommerlokale fra Juni: »*Søfryd*« ved Fredensbroen (Altanstuen).

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Til Hovedbestyrelsen for »Dansk typ. Forening«.

Hvad er Grunden til, at vort Spørgsmaal i Nr. 16 ikke er blevet besvaret? Er Spørgsmaalets Besvarelse maaske af en saadan Beskaffenhed, at Medlemmernes Tillid til disse »4« derved vil svækkes *eller* er Grunden en anden?

Vi opfordrer derfor endnu en Gang Hovedbestyrelsen til at besvare vort Spørgsmaal i Nr. 16, for at vi ved de kommende Valg kan vide vor Stilling over for disse.

Flere Medlemmer.

Da det ofte hænder, at der rettes Forespørgsler til mig angaaende »Typografernes Hjælpekasse af 1885«, skal jeg gøre opmærksom paa, at saadanne besvares kun af Formanden for nævnte Kasse, Hr. Faktor O. V. Hansen, Folkebladet, Aarhus. Jeg er ikke i Styrelsen for denne Kasse og har saaledes intet med dens Forretninger at bestille.

Aarhus, den 5. Maj 1886. ARNOLD V. OLSEN.

Nye Medlemmer:

Aarhus, RASMUS NIELSEN (udlært i Alfred Bjørnbaks Bogtrykkeri den 1. Maj 1886).

Nakskov, CHRISTOPH HANSEN (udlært i Kjeldskovs Enkes Bogtrykkeri den 24. April 1886).

Silkeborg, JUEL SØRENSEN (udlært hos Jørgensen i Skanderborg den 1. Maj 1886).

Viborg, PETER SOMMER (udlært i »Viborg Stiftstidende« den 1. Maj 1886).

Slagelse, J. P. CHRISTENSEN (udlært i »Sorø Amtstidende«s Bogtrykkeri den 1. Maj 1886).

Fredericia, N. C. MATHIASEN (udlært i Adressekontoret i Fredericia den 24. April 1886).

Rudkøbing, CHRISTIAN M. MADSEN (udlært hos A. Damkier i Rudkøbing den 25. April 1886).

Nykøbing, CHRISTIAN FREDERIK EMILIUS NIEMANN (udlært paa »Loll.-Falst. Folketidende« den 1. Maj 1886).

Ringkøbing, CHRISTIAN SØRENSEN (udlært hos Carl Lind i Ringkøbing den 1. Maj 1886).

Indvendinger imod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Viborg, C. O. OLSEN (Medlem af »Den typ. Forening«; sidst arbejdet i København).

Næstved, FR. ULRIK HANSEN (sidst arbejdet i Næstved).

Randers, A. G. JOCHUMSEN (hjemvendt fra Tjenesten).

Aalborg, OLE RASMUSSEN (sidst arbejdet i Aalborg).

Bortrejste Medlemmer:

Ringkøbing, C. F. HYGUM (arbejdsløs).

Randers, E. M. BLOMBERG i Grenaa.

Døde:

Slagelse, CARL UHRBRAND.

Bidrag til **R. W. Laursens** Enke.

I en tidligere Liste er forglemt P. Christensen, Aarhus, med 1 Kr. I sidste Nr. er opført 3.60 fra Køge, hvilket Beløb i Følge Meddelelse til mig er kommet under en fejl Adresse, idet nævnte Sum ikke tilfalder Laursens Enke, men er Kontingent til Hjælpekassen og saaledes skulde være tilsendt Faktor O. V. Hansen, Folkebladet. Nævnte Sum bedes saaledes fradraget Hovedsummen.

Aarhus, den 5. Maj 1886. ARNOLD V. OLSEN.

Brevkasse.

P. HESS. Deres »Sidste Gensvar« nægtes Optagelse, fordi det ikke paa nogen Maade giver J. J. Oprejsning for den ærefornærmende Beskyldning, som De har rejst imod ham og som efter hans Bevisførelse savner al Grund. At De vil skyde Dem ind under, at Deres forr. Gensvar var blevet »vilkaarlig beskaaren af Red.«, er kun en daarlig Maade at trække Dem ud af den Forpligtelse, De som »karakterfast« Mand har overfor den uretfærdig Injurierede. For øvrigt vedrørte det af os »vilkaarlig beskaarne« kun meget indirekte selve Sagen, idet det ikke kan vedkomme Bladets Læsere, hvilke Raad De vil give Trykkerforeningens Medlemmer eller hvilken Mening De har om, hvad Stof der egner sig til Optagelse og hvad ikke.

KUNDGØRELSER.

En flink, ung Trykker søger Arbejde straks eller i den nærmeste Fremtid. Billet, mrkt »S. J.«, bedes indlagt paa »Typograf-Tidende«s Ekspedition.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 20. | København, den 15. Maj 1886. | 13. Aargang.

Søn- og Helligdagsarbejdet i Bladene.

Nu, da de oprørte Vande har lagt sig, og Uvejret, der tegnede til at rive alt med sig, er drevet over, blot ladende nogle svage Bølgeskvalp blive tilbage, kunde det maaske ikke være af Vejen, at en lidt roligere Drøftelse om Søn- og Helligdagsarbejdet i Bladene kom frem, og da jeg tror at have en lidt afvigende Mening om dette Spørgsmaal end Redaktionen, tillader jeg mig i al Korthed at fremsætte nedenstaaende.

Først forekommer det mig, at der er en væsenlig Forskel paa Søndagsarbejdet i Bladene og i Bogsætterierne, idet det de første Steder — saaledes som det *nu* er indrettet — giver Arbejde til flere Hænder i Ugens Løb, medens det de sidste Steder formindsker Arbejdsstyrken paa samme Tid.

Resultatet af Søndagsarbejdets Ophævelse i de Dagblade, der i Efteraaret blev enige herom, var for Arbejdernes Vedkommende en Opsigelse hvert Sted af 1 à 2 Mand, der ellers vilde have havt Brødet Ugen igennem.

Naar hensés til, at det Arbejde, der fordres af Arbejderne i et Dagblad, indskrænker sig til hver femte Søndag — og af alle Kræfter bør man modsætte sig en yderligere Udvikling heraf — mener jeg, at naar man derved bidrager til at skaffe to Kolleger Arbejde i fem Uger, kan hver enkelt nok ofre det, naar man saa tillige — efter Arbejdstidens Længde — faar fra 3—7 Kr. ekstra for det.

Under de Konjunkturer, som Tiderne har ført med sig, sværmer jeg altsaa ikke for Søndagsarbejdets Afskaffelse i Bladene, men formener det derimod rigtigere at arbejde hen til en yderligere Indskrænkning, baade i Mandtallet og i Arbejdstidens Længde paa disse Dage. — Derved vilde der skaffes mere Arbejde de søgne Dage og Lettelser de hellige.

G. Clausen.

»Dansk typografisk Forening«.

Paa det sidst afholdte Repræsentantmøde i Odense faldt en Ytring fra Hovedbestyrelsens daværende Formand, Hr. Lind, at »Dansk typ. Forening« var saa godt grundlagt, *at der intet mere var at gøre (ordret* kan jeg ikke gengive Hr. Linds Ord, men *Meningen* var da den her udtalte). At det var en meget uheldig Udtalelse, derom var vist den overvejende Del af de Tilstedeværende enige, og den forløbne Tid har ogsaa tilfulde bekræftet, hvilket forkert Syn paa Forholdene Hr. Lind da havde. Naar man kaster et Blik paa Udviklingen indenfor »Dansk typ. Forening« siden sidste Repræsentantmøde, da er det et godt Tegn paa Livkraften i vor Forening, der her viser sig. Snart hist og snart her fremkommer Ønsker om Forandringer i dette eller hint, ja selv Udvidelse af Foreningens Formaal har der vist sig Trang til, og denne Trang har man endogsaa fundet saa paatrængende nødvendig at faa reformeret, at »Reformen« er sket udenfor vor Forening; om det er heldigt, at det er sket paa denne Maade, ja det vil Tiden vise — i Øjeblikket er det ikke fri for at være lidt misvisende.

Iblandt de forskellige Ønsker om Forbedringer af Lovene er det navnlig de, der omhandler Sygekassen, som særlig har tiltalt mig, og som efter Forlydende Medlemmerne rundt om i Lokalforeningerne er stemt for at faa fremmet hurtigst muligt. Vil Initiativet hertil mon udgaa fra oven? Af flere Grunde vil det vist næppe udgaa fra neden!

gg.

Kapsætning.

Aarhus, den 12. Maj 1886.

Paa Lokalforeningens sidste Generalforsamling fremkom Typograf L. A. Svendsen med Forespørgsel om Ønskeligheden af en Konkurrence-Sætning blandt Lokalforeningens Medlemmer. Der var Stemning for den, og det blev overladt ham at faa den bragt i Stand. En udsendt Opfordring fik straks paategnet 6 Konkurrenter og en Del Bidragydere til Præmier, deriblandt Hr. Bogtrykker Alfred Bjørnbak med et Bidrag af 10 Kr.

Et Møde blev derefter indkaldt, paa hvilket Reglerne for Sætningen blev fastsat og Bedømmelses-Komiteen og Kontrolmedlemmerne valgte. Der skulde sættes 100 Linier Korpus à 59 Alfabetbogstaver. Reglerne var strænge, idet der ved Bedømmelsen vilde blive taget

nøje Hensyn til, at alle Regler for smuk, dansk Bogsats var fulgte.

Bedømmelses-Komiteen kom til at bestaa af Hr. Faktor P. Christensen og d'Hrr. Typografer M. Geertsen og L. A. Svendsen.

Kontrolmedlemmernes Antal var 8, fordelte saaledes, at paa det Trykkeri, hvor der var 1 Konkurrent var der 2 Kontrolmedlemmer og hvor der var 2 Konkurrenter 2 Kontrolmedlemmer.

Hr. Bogtrykker Alfred Bjørnbak havde beredvilligt overladt sit Kontor til Sæde for Bedømmelses-Komiteen.

I Søndags Morges Kl. $8^1/_2$ uddeltes ensartet trykt Manuskript, som nøje skulde følges, og Kontrolmedlemmerne stillede deres Uhre efter det paa Kontoret hængende Kontroluhr, som derefter blev forseglet.

Kl. 9 pr. begyndte Sætningen paa »Amtstidende«s, »Demokraten«s og »Folkebladet«s Trykkeri, paa »Jyllandsposten«s først Kl. 10, af Hensyn til Konkurrenterne, der havde havt Natarbejde.

Med stor Spænding imødesaas Resultatet af denne Kappestrid af alle, der følte Interesse for denne Sport.

Der var udsat 3 Hovedpræmier foruden en Opmuntringspræmie, som Hr. Alfred Bjørnbak af Interesse for Sagen havde skænket.

Kl. 6 om Aftenen meddelte Bedømmelses-Komiteens Formand, Hr. Faktor P. Christensen, i »Kystpavillonen« Udfaldet af Kampen, der lyder saaledes:

	Sats	Korrektur	i det Hele.
Bech, Aarh. Amtstd.	107 M.	13 M.	120 M.
Christiansen, Aarh. Flkbl.	125 -	4 -	129 -
Therkildsen, Jyllp.	125 -	6 -	131 -
Iversen do.	132 -	7 -	139 -
Risom, Demokraten	132 -	8 -	140 -
M. Jensen, Aarh. Amtst.	127 -	15 -	142 -

Nr. 1, Bech, fik en Præmie paa 20 Kr., Nr. 2 15 Kr., Nr. 3 10 Kr., Nr. 4 5 Kr.

Efter Præmie-Uddelingen udbragte Hr. P. Christenen et Leve for Konkurrenterne, der besvaredes med begejstrede Hurraer.

Resultatet af denne Kapsætning kan sikkert ogsaa betragtes som udmærket.

Et animeret Festmaaltid fandt derefter Sted, hvor Skaaler for nærværende og fraværende Typografer blev tømte.

s.

Atter en Kapsætning i Amerika.

Vi meddelte for nogle Uger siden, at »Verdens hurtigste Sætter«, Mc. Cann fra »New-York Herald«, i December Maaned i Fjor var bleven besejret af BARNES fra »New-York World«, hvorved denne sidste altsaa opnaaede Ry som den *hurtigste* (Champion-) *Avissætter*. Det var imidlertid kun en stakket Tid, at Barnes kunde glæde sig ved sin vel erhvervede Værdighed, thi ved en Kapsætning, som fra den 15. til 27. Marts d. A. afholdtes i Filadelfia, maatte han aflevere denne til Aleksander Duguid fra Cincinati. I denne Kapsætning, som varede i 33 Timer, fordelte paa 11 Dage, og som afholdtes i Dime-Musæum under Overværelse af et stort Publikum, deltog følgende Sættere: 1. Duguid, Cincinati, 2. Mc. Cann og 3. Barnes, New-York, 4. Levy, Chikago, 5. Thienes, 6. Washington, 7. Nolan og 8. Crone, disse fire sidstnævnte fra Filadelfia.

Resultatet stillede sig efter Kapsætningens Slutning saaledes:

	Satte m.	Korrektur-Tid (Minuter)	Nettolevering m.
1.	71119	$76^3/_4$	$69200^1/_4$
2.	71445	$101^1/_2$	$68907^1/_2$
3.	66783	$42^3/_4$	$65714^1/_4$
4.	64943	$145^3/_4$	$61299^1/_4$
5.	60323	32	59498
6.	54927	$65^1/_2$	$53289^1/_2$
7.	53638	$42^1/_2$	$52575^1/_2$
8.	49803	$94^3/_4$	$47434^1/_4$

Netto-Præstationen fremkommer efter Fradrag af 25 *m* pr. Korrektur-Minut. I Gennemsnit holdt sig Duguid og Mc. Cann med 2000 m *korrigeret* Sats pr. Time; da allerede 1000 *m* i Timen betragtes som en god Præstation, er en Levering af gennemsnitlig 2000 *m* næsten utrolig. Men endnu mere forbavsende, om ikke ligefrem ubegribelig, er det af Duguid i Kapsætningens sidste $1^1/_2$ Time præsterede Sats-Kvantum: 3416 *m* Nonparejlle i 122 Linier paa en Bredde af 13 Cicero. Da der gaar $17^2/_3$ *m* paa Alfabetet, giver dette et Antal af 4833 Bogstaver.

De med Kapsætningen saa nøje sammenknyttede Kunststykker forekom ogsaa her; Barnes satte i $1^1/_2$ Time 2744 *m* (73 Linier Nonparejlle paa 13 Cicero), idet han endevendte den nederste Kasse (Kassen er nemlig delt i to Halvdele), medens han med lukkede Øjne i det samme Tidsrum satte 1635 *m* (59 Linier Nonparejlle paa 13 Cicero).

Præmierne bestod i værdifulde Ærestegn og Medajller.

Dersom der uddanner sig mange saadanne Sættere, der hver i Gennemsnit pr. Time præstere 2800 Bogstaver, vil Sættemaskinerne vistnok vise sig at være overflødige.

Det væsenlige?

I Nr. 18 af »Typ.-Tid.« skrev Redaktøren under Overskriften: »En arbejdsløs Kollega« at Hr. N. P. Christensen var bleven afskediget af mig, »fordi der er

antaget en Forbundter«. Jeg oplyste Red. om, at Forholdet var lige det modsatte. Redaktøren har derpaa den Dristighed at byde Bladets Læsere, Foreningens Medlemmer, dette: at hele Rettelsen »indskrænker sig til at konstatere (!), at den af os givne Fremstilling i det væsenlige var korrekt«! Er det ikke et stivt Stykke?

I Nr. 18 var det efter Red.s Mening aabenbart det væsenlige, at den udvandrede Kollega var gjort arbejdsløs. I Nr. 19 er det væsenlige det, at jeg har antaget en Forbundter, hvad jeg endda ikke har endnu! »til Trods for, at der findes saa mange ledige Typografer« (selv efter, at Hr. C. er udvandret, og saaledes har mindsket Typografernes Tal her med 1).

I hvor lidet tiltalende det nu end er at drøfte alvorlige Sager med Folk, som det saadan løber rundt for, skal jeg dog — navnlig i Betragtning af, at muligvis Andre, der ikke tager saa Mark-Twainsk paa Sagerne, kunne faa Lyst til at deltage — ikke undslaa mig for en faglig Drøftelse af Spørgsmaalet »Forbundter«, d. e. et ungt Menneske, der har bestemt sig for at blive Typograf og har været i Lære i nogen Tid, naar det sker med alle paagældende Parters Samstemning, ogsaa Forbundterens hidtilværende Principals? — Maaske kunde en saadan Drøftelse dog bidrage til at klare Begreberne om Et og Andet hos Adskillige.

Hr. Bøhm holder ikke af at optage spydige Bemærkninger, naar de er rettede til ham, men han tager ikke i Betænkning at stikke saadant et citeret »Arbejderven« ud til mig. Naa, jeg er ikke saa ømskindet. Hr. Bøhm skal derfor slippe med at besvare mig det Spørgsmaal: hvor han har de Anførselstegn fra? Ikke skulde de være Hr. B.s egen Opfindelse? Jeg gør nemlig ikke Krav paa i nogen sær fremtrædende Grad at være Arbejderven i Gaaseøjne, men paa den anden Side kan min Arbejdervenlighed vel altid være lige saa stor som dens, der lader sig sin betale af Kollegerne.

Ærbødigst

M. LAZARUS.

* * *

Hr. M. Lazarus er bleven vred for Alvor, og dette i en saadan Grad, at han ikke længere kan skille det rent faglige fra det personlige. Hr. L. er ikke ømskindet — det er vi heller ikke, thi den Slags Naragtigheder bliver man efterhaanden vænt af med. Uden at indlade os i nogen videre Diskussion om det væsenlige eller uvæsenlige, fastholder vi, at den Fremstilling, vi gav i Nr. 18, skyldtes Hr. A. P. Christensen, *der har meddelt os den i Vidnes Paahør!* og vi havde ingen Grund til at drage dennes Ord i Tvivl, saa meget mindre, som den Slags Ting ogsaa andre Steder ikke længere er *»en saga blott«*. I forrige Nr. havde Hr. L. antaget en Forbundter (paa Prøve) — i dette Nr. har han endnu ikke rigtig faaet fat paa ham. Betegnelsen Arbejderven (i Gaaseøjne) er en Vederstyggelighed for Hr. L., hvilket vi gærne vil tro, thi det maa være drøjt, efter i flere Aar at have virket for Lundes fantastiske Arbejderlyksalighedslære og holdt Foredrag for Typograferne til Fordel for denne, at disse sidste da oven i Købet tillader sig at veje hans Venskab for dem og med Henyn til dem selv finder den for let. Den sidste Sætning i Hr. L.s Indlæg er os for — plump til at vi skulde spilde ret mange Ord paa den; det staar ham som Medlem af »Den typ. Forening« frit for at arbejde hen til, at det Arbejde og det Tidsspild, som resulterer af Virksomheden for Foreningen, ydes *gratis*. — Vi haaber ikke oftere at skulle træffe Hr. L. paa den personlige Arena, hvorimod det skal være os en Fornøjelse at mødes med ham paa en mere faglig Mark. RED.

En »præcis« Generalforsamling.

»Den typ. Trykkerforening« afholdt i Søndags sin halvaarlige Generalforsamling.

Paa Løbesedlerne stod, at Generalforsamlingen skulde begynde Kl. 10 præcis; men paa dette Tidspunkt var der ikke kommet en eneste af Bestyrelsens Medlemmer, Kl. $10^1/_2$ ankom Formanden, men først da Kl. var omtrent 11 kom — Hess.

Altsaa begyndte Forestillingen en hel Time senere end angivet.

Dette er et Tidens Tegn. Det viser hvor liden Interesse der næres for Foreningen imellem Trykkerne; men selv om Medlemmerne ikke kom til Stede ved det angivne Klokkeslet, saa burde i det mindste Styrelsen, som havde bestemt Tiden, holde sig Bestemmelsen efterrettelig, og komme til Stede »præcis«.

HESS meddelte, at af nye Medlemmer havde Foreningen bl. a. faaet Bogtrykker FJELDSØE med et Kontingent af 25 Kroner om Aaret. **Et Medlem.**

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Fra Køge og Faaborg er Jan. Kvart. Regnskab rigtig modtaget. Endnu mangler Opgørelse fra *Vejle*, *Odense*, *Middelfart*, *Kolding*, *Rudkøbing*. Da det er mig magtpaaliggende at faa fuldstændig Afslutning paa dette Regnskabsvæsen inden Udgangen af Maj, bedes de manglende Opgørelser indsendt inden *den 22. ds.*

Flere Medlemmer har gentagende rettet en Forespørgsel til Hovedbestyrelsen for »Dansk typ. Forening« ang. en manglende 5te Underskrift paa sidste Halvaars-

Regnskab. Jeg skal tillade mig paa egne Vegne at bede de »Flere Medlemmer« om at diktere deres Forespørgsel til den »5te«, Hr. RISOM, og spørge ham, hvorfor han ikke var mødt den Aften, da Regnskab og Kassevæsen var fremlagt til Eftersyn, og saa kan de »Flere Medlemmer« jo med det samme spørge fra mig, hvorfor Hr. RISOM i det Hele taget kun er mødt et forsvindende Antal Gange ved de af Hovedbestyrelsen afholdte Møder; jeg kan forsikre dem, at det sidste Spørgsmaal interesserer mig lige saa meget som det første.

O. V. HANSEN,
»Aarh. Folkbl.«

Forskelligt.

Vort Papir. Vi har tidligere flere Gange omtalt, at det Papir, vi nu laver, langt fra kan maale sig med det, vore gamle Bogtrykkere benyttede. Den Gang var det hovedsagelig lavet af Klude, nu bliver det meste lavet af Træmasse og andre billige Plantestoffer; det falmer og smuldrer hen. For enkelte Dagblades Vedkommende kunde det være ligegyldigt, men anderledes forholder Sagen sig, naar Talen er om Værdipapirer, og det var ingen Spøg om nogle Millioner Kr. i Løbet af en Snes Aar blev til Støv. Der er derfor for nogen Tid siden nedsat en Kommission, som har diskuteret om at finde Midler til at træffe Garantier for en forbedret Papirproduktion; fra forskellige Papirfabriker er der indgivet Tilbud om under betryggende Kontrol at tilvirke Papir af et saadant Materiale, som maatte blive foreskrevet af Kommissionen eller dennes sagkyndige Raadgivere, men forinden disse Tilbud modtages, vil der rimeligvis blive gjort Forsøg med amerikansk Papir, tilvirket af Prairie-Græs, der efter Erfaringer, som er gjorte i Amerika, skal have vist sig ikke blot ualmindelig stærk og bøjeligt, men tillige i Besiddelse af en enestaaende Evne til at modstaa Tidens Indvirkninger, og der vil derfor hengaa endnu nogen Tid, forinden der træffes nogen endelig Afgørelse.

Den typografiske Forening.

MEDLEM, TILTRAADT FRA EN GENSIDIG FORENING.

ALBERT LUNOW, Medlem af »Dansk typ. Forening«, sidst arbejdet i Grenaa; O. C. Olsen.

Blokerede Trykkerier: Jul. Behrendts, Ferd. Fjeldsøes, Schultzs (inkl. Rigsdagssætteriet) samt Volkersens Enkes.

Da Ejerne af disse Trykkerier har nægtet dels at indføre Tarifen, dels at overholde samme, advares Medlemmerne mod at tage Arbejde paa disse Steder.

STYRELSEN.

Sommer-Lokalet

er i **„Sortedamslund"** (Sortedams Dosseringen).

Bibliotheket er samme Steds paa 1. Sal.

STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Lunos 2.35, »National-Tidende«s (31. B.) 4.95, Schiellerups (31. B.) 1.00, Hoffensbergs (28. B.) 1.25, N. Cohens (21. og 22. B.) 4.33, »Avisen«s (30. B.) 1.80, G. (29. og 30. B.) 0.50, S. L. Møllers (19. og 20. B.) 2.50, »Berlingske Tidende«s 3.50, Bordings (31. B,) 2.75, i alt **24.93.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.054.79.**

RUD. BØHM.

Samtlige Bladsættere

indbydes herved til et Møde **Søndag den 23. Maj,** Formiddag Kl. $10^1/_2$.

Lokalet vil blive bekendtgjort i næste Nr.

STYRELSEN.

Typografernes Sangforening.

I Aften Kl. 10: Sidste samlede Sangprøve forinden Dirigentens Afrejse.

Liste henligger endnu i Aften i Lokalet til Tegning til Slutnings-Assembléet.

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Nye Medlemmer:

Varde, LEOPOLD EICKHARDT (udlært hos Kjelst i Varde den 1. Maj 1886.

Hillerød, CARL NIELSEN (udlært hos Berg i Hillerød den 1. Maj 1886).

Hillerød, CHR. SCHOU (udlært hos Andersen i Hørsholm den 25. April 1886).

Svendborg, LARS NIELSEN LARSEN (udlært hos G. Petersen i Svendborg den 1. Maj 1886).

Hjørring, PETER JENSEN (udlært hos V. Carlsen i Hjørring den 1. Maj 1886).

Kolding, FEDDER HANSEN (udlært hos W. Augsburg den 1. Maj).

Indvendinger imod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Roskilde, HENRICH HANSEN (Medlem af »Den typ. Forening« i København).

Varde, N. J. N. WENDT (sidst arbejdet i Aalborg).

Bortrejste Medlemmer:

Kolding, E. GUTTORMSEN, arbejdsløs.

Brevkasse.

—§— Næste Nr.

KUNDGØRELSER.

Abonnement paa

NY TYPOGRAFISK TIDENDE,

udgiven af „Ny typografisk Forening" i København,

modtages hos Foreningens Kasserer, R. HELMER, J. Jørgensen & Ko.s Bogtrykkeri, Klareboderne 3, samt paa Postkontorerne. Pris 50 Øre Kvartalet.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 21. | København, den 22. Maj 1886. | 13. Aargang.

Søn- og Helligdagsarbejdet i Bladene.

Hr. G. Clausens lille Artikel i sidste Nr. af »Typ.-Tid.« nøder os til en lige saa lille Imødegaaelse, endskønt vi i Sagens Interesse hellere havde set, om denne Imødegaaelse var sket fra selve Hr. C.s Kolleger — Bladsætterne.

Grundtonen i Hr. C.s Anskuelse er den, *at den fuldstændige Afskaffelse af Søn- og Helligdagsarbejdet i Bladene formindsker Arbejdsstyrken* og at man altsaa som Følge deraf hellere burde opgive den Fordring, som vore Kolleger saa godt som hele Verden rundt i mange Aar har kæmpet for.

Vi indrømmer uden videre, at det forholder sig virkelig saaledes, som Hr. C. skriver — men disse Afskedigelser vil under den nuværende Konkurrencekamp kun være midlertidige, idet det ene Blad vil søge at naa et helt Hestehoved foran det andet, hvilket hovedsagelig kun kan ske derved, at Læsestoffet de søgne Dage forøges i en mere eller mindre betydelig Grad. Men enhver Forøgelse af Stofmængden vil da atter medføre en Forøgelse af Personalet, og herved mener vi er den Gene, som Ophævelsen af Søn- og Helligdagsarbejdet i Bladene medfører, tilstrækkelig distanceret.

Afskedigelser i Bladene paa Grund af det omtalte Arbejdes Ophævelse kan ogsaa undgaaes paa en anden Maade. Der er flere Blade, hvor Arbejdet strækker til langt ud paa Natten — søg da at formindske dette Natarbejde ved Antagelsen af en eller flere Sættere! Ganske vist vil der herved kunne medføres en Nedgang i Personalets Indtægter, men vi mener, at enhver Mand hellere maatte ofre 1 Kr. eller 2 om Ugen for at formindske det i sanitær Henseende saa overordenlig skadelige forcerede Natarbejde. Udgiverne vil desuden vistnok ikke være uvillige til at forhøje Satsprisen noget, idet de jo ved Ophævelsen af Numrene efter en Søn- og Helligdag sparer Udgifterne til disses Udgivelse, medens Abonnenterne maa betale Abonnementet uden Fradrag.

Vi kan ikke se rettere, end at vore Kolleger urokkeligt maa holde fast ved Søn- og Helligdagsarbejdets *fuldstændige* Afskaffelse, thi enhver Koncession, der gøres i denne Retning, vil straks fremavle en anden og saaledes om kortere eller længere Tid bortskylle den Dæmning, som flittige Hænder — til Held for dem selv og til Held for deres Familjer — har arbejdet paa i en Aarrække.

Foraar i Luften.

Rundt om os begynder det at grønnes. Træer og Buske kaster den gamle Dragt og iører sig en ny. Overalt skyder og spirer det.

Ogsaa i vort Fag mærker man det er Foraar, men ikke just paa en for Faget heldig Maade. I sidste Nr. af »Typ.-Tid.«*) er nemlig en hel Del nye Grene skudte frem paa vort Fags allerede i Forvejen tæt besatte Stamme, der snarere trænger til at fortyndes, end til at forøges. Og hvorfor? Fordi de nye Skud her som paa ethvert andet Træ tager Kraften og Næringen fra de gamle; fordi Træet mangler Pleje, Sol og Væde; men vi maa selv hjælpe til at skaffe disse Dele til Veje. Vi maa rydde al den gamle Ligegyldighed til Side, der findes rundt omkring os og saa se til at blive enige om at *hjælpes* ad at bringe lidt Grøde i Standen, saa at vi ikke behøver at se paa Fremtiden som en mørk, truende Uvejrssky, der *kun* kan bringe Fordærvelse og Ulykker.

Vi nærmer os nu Tiden, da der igen skal foretages Valg paa Formænd og Revisorer i Foreningerne rundt om i Landet, og »en Situationsbetragter« har allerede i forrige Nr. af »Typ.-Tid.« henledet Opmærksomheden paa Vigtigheden af disse Valg, idet han skriver:

— — Væsenligst gælder det om ved Valget af Lokalforeningsformænd, at disse Poster bliver besatte med Mænd, der har Interesse for Foreningen, og som til Punkt og Prikke kan forestaa dens Pengesager.

Javel, vi maa vælge Mænd, der forstaar at holde Foreningens Pengesager i Orden, men vi maa tillige saa vidt muligt se at faa Mænd, der forstaar at samle Foreningens Medlemmer om sig, Mænd, der til det yderste vil holde paa Foreningens Love.

*) Denne Artikel er forsinket af Mangel paa Plads. RED.

§ 20 i »Dansk typografisk Forening« lyder saaledes: Ved hvert Kvartals Slutning bliver der at afholde en Generalforsamling i Lokalforeningen, hvor Regnskabet fremlægges i revideret Stand til Medlemmernes Godkendelse forinden det indsendes til Hovedkassereren; — men hvor mange Steder, og da navnlig i de smaa Provinsbyer, bliver denne Paragraf overholdt? Den er efter min Mening af en saa stor Betydning, at man ikke rolig bør se paa at den overtrædes ved enhver Lejlighed. Ved disse Generalforsamlinger vilde der være god Anledning til at bringe Lokalforeningsanliggender paa Bane og ved fælles Hjælp søge at faa de paa mange Steder ligefrem fortvivlede Forhold ordnede paa en for Faget heldig Maade.

Mange Steder bliver Regnskabet flygtig gennemset af Revisor, tilbageleveret til Formanden og — indsendt uden at være godkendt af Lokalforeningens Medlemmer og er saaledes strængt taget aldeles ugyldigt; men af gammel Vane og Ligegyldighed er der ingen, der gør Indvendinger — det kan jo let blive optaget i en forkert Mening.

Naar vi derfor igen vælger Bestyrelse i Lokalforeningerne, lad os da sørge for at faa Mænd, der ikke alene kan bestyre Foreningens Pengeanliggender til Punkt og Prikke, men Mænd, der tillige vil gøre deres bedste for sammen med Foreningens Medlemmer at bringe alt det friske og livskraftige til at spire og sætte Frugt.

Det bliver maaske ikke os selv, der kommer til at plukke Frugten, thi den skal jo have Tid til at modnes; men naar man kan sige sig selv, at man har gjort sit bedste for at hæve det Fag, man tilhører, saa kan man med en rolig Samvittighed overlade til kommende Generationer at gaa videre.

Den 11. Maj 1886. — § —

Schelter & Gieseckes Manuskriptholder.

Som noget af Sætterens tilsyneladende mest ubetydelige Værktøj betragter man i Regelen Manuskriptholderen eller Tenaklen, og dog er denne for de fleste Sættere, om ikke uundværlig, saa dog af stort Gavn under deres Arbejde. Ganske vist findes der Trykkerier, som kun kender dette Instrument af Navn; saaledes saa vi en Gang her i Byen paa et af de mellemstore Trykkerier, at en 4-Cicero-Blysteg, bundet fast til et Stykke Seglgarn, maatte agere baade Tenakel og Divisor, d. v. s. egenlig kun den sidste, medens Sætterkassen tjente som Manuskriptholder. Enhver opmærksom og paapasselig Sætter, hvem det kommer an paa at levere en tilstrækkelig stor Satsmængde, vil tillige indrømme, hvor fordelagtigt det er for ham at være forsynet med en god Manuskriptholder, thi denne vil i en væsenlig Grad bidrage til at formindske den Tid, der maa anvendes til at læse Manuskriptet, ligesom ogsaa »Begravelser« og »Bryllupper« med Lethed vil kunne undgaas ved at lade Divisoren spadsere en Linie længere ned, hver Gang en saadan er bleven sat fra Manuskriptet.

Mærkværdig nok har man hidtil kun i en ringe Grad havt sin Opmærksomhed henvendt paa dette nyttige Instrument, idet de fleste Eksemplarer af dem, der findes i Brug, som oftest er af en ligefrem primitiv Beskaffenhed. Instrumentet bestaar i Reglen af en $^1/_2$ Tomme bred Træpind, paa hvilken Manuskriptet holdes fast formedelst en tværliggende Trægaffel (Divisor); i den nederste Ende af Træpinden sidder for det meste en Jernpig, hvis Bestemmelse det er at blive slaaet fast i en af Sætterkassens brede Lister for derigennem at give Tenaklen et tilstrækkeligt Hvilepunkt.

Denne Maade at fæstne Manuskriptholderen paa, er dog i mange Henseender upraktisk. Dels forhindrer den Sætterens fri Bevægelser over hele Kassen, idet han for at faa fat i et stort Antal Bogstaver, maa gøre de mest fortvivlede Haandfordrejninger omkring og bag ved Tenaklen; dels skjuler en saadan Manuskriptholder et stort Antal Fag i Kassen, hvorved det bliver aldeles umuligt for Øjet, straks at finde det for en hurtig Sætning bekvemmest liggende Bogstav. At Indhugningen af Tenaklens Jernpig efterhaanden ødelægger Kassen er en Selvfølge og behøver derfor ingen lang Forklaring.

De Manuskriptholdere, der i Stedet for Jernpig har en Fjeder, hvorved Tenaklen klemmes fast til Kassen, er ligeledes upraktiske, idet disse, naar de skal bære et tungt Manuskript, enten falder om eller dog i hvert Tilfælde bøjer sig helt tilbage.

Divisoren mister efter en kortere eller længere Tids Anvendelse sin Elasticitet, saaledes at det bliver vanskeligt for den at holde Manuskriptet tilstrækkelig fast; det samme gælder om Divisoren af Jærn. Da desuden Divisoren i sin Egenskab af Linieviser skrider længere og længere ned paa Manuskriptet, vil Manuskriptets øvre Del efterhaanden bøje sig forover og berede Sætteren en Forstyrrelse i hans Arbejde.

Alle disse her skildrede Ulemper undgaas ved den Manuskriptholder, som det velrenomerede Skriftstøberfirma SCHELTER & GIESECKE i Leipzig har bragt i Handelen og af hvilken vi hosstaaende giver en Afbildning (Fig. 1).

Dennes Hvilepunkt ligger udenfor den arbejdende Sætters Haandteringsomraade, idet Manuskriptholderen klemmes fast ved Kassens øverste brede List, hvorved

det er muligt at have et let Overblik over hele Kassen, ligesom Arbejdet ikke i mindste Maade generes deraf.

Denne Manuskriptholder kan ved Reguleringen af dens bevægelige Leder afpasses saavel efter enhver Sætters individuelle Ønsker som efter den Side, hvorfra Lyset falder paa Manuskriptet — den kan altsaa drejes enten nedefter eller til højre eller til venstre.

Den lille Pult, hvorpaa Manuskriptet hviler, kan med Lethed dirigeres enten opefter eller nedefter, alt eftersom Sætteren enten paa Grund af sin Legemsbeskaffenhed eller sit Syn ønsker det.

Manuskriptet holdes ikke fast ved den sædvanlige Tværklemme, men ved en stærk Fjederklemme, der sidder ovenfor Rammen. Det ligger altsaa i hele sin Udstrækning bekvemt for Sætterens Øje.

Som Linieviser tjener en Skyder, der fra sit Befæstelsespunkt nedefter er bøjet i en ret Vinkel, hvorved det er muligt at vise Linierne ogsaa paa saadanne Manuskripter, der hænger ud over Pulten.

Den ubehagelige Nødvendighed, at man ved de nu brugelige Tenakler maa ombøje Manuskripterne i stort Format, er her saa godt som fuldstændig ophævet.

Manuskriptholderens Anbringelse ved den øvre Kasserand udøver ikke den mindste skadelige Indflydelse paa Kassen, og Klemmen, der træder i Funktion ved en kileformet Møttrik, virker saa stærk, at Manuskriptholderen holdes urokkelig fast.

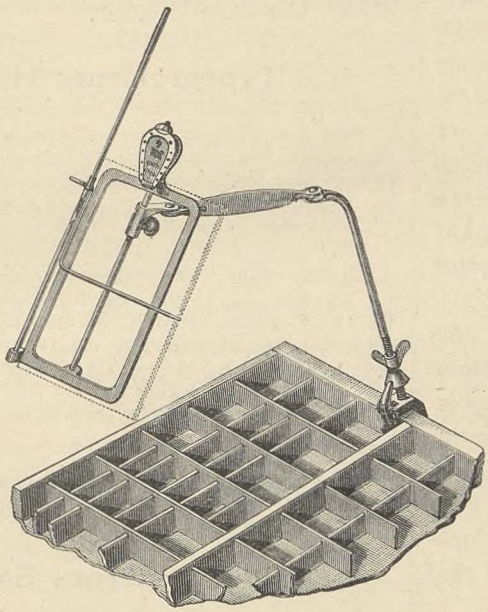

Fig. 1.

Prisen paa denne Manuskriptholder er 4 Rmk. 50 Pf.

For at imødekomme de Bogtrykkerier der synes, at denne Pris er en for stor Kapital, har Firmaet endvidere konstrueret en billigere Tenakel (Fig. 2), som forener visse praktiske Fortrin af de før omtalte i sig, og som frem for de hidtil anvendte Tenakler udmærker sig ved Følgende:

Fastgørelsen af dette Apparat sker ved den samme stærke Klemme, som udmærker den før omtalte Manuskriptholder; Manuskriptklemmen, Pulten og Linieviseren er af samme Konstruktion som vist i Fig 1, hvorimod de bevægelige Leder i dette Apparat er erstattede ved et Knæ. Denne Manuskriptholder kan drejes paa en dobbelt Maade, idet først den øverste Del, som hviler i en konisk »Klokke« af Jærn og som bærer Pulten, kan drejes efter Behag, og dernæst kan hele Holderen stilles og sættes fast i den forønskede Stilling ved en Møttrik.

Denne Manuskriptholders Pris er 2 Rmk. 50 Pf.

Vi skal endnu bemærke, at Bestillinger paa disse nye Manuskriptholdere kan gøres enten direkte hos Firmaet eller hos dets ny indsatte Agent for Danmark, Hr. J. WARBURG, Toldbodgade 11, 1. Sal.

Der synes at hvile en uheldig Skæbne paa »Typograf-Tidende«s Korrekturvæsen*). I tredje Udgang af mit sidst indsendte Stykke er der efter »Forbundter« i 6te Linie udeladt et Par Linier eller saa, hvorved mit til »hvemsomhelst« rettede Spørgsmaal fremtræder som meningsløst. Der skal staa omtrent: hvilken Drøftelse jeg herved tillader mig at indlede med det Spørgsmaal til hvemsomhelst: Hvad urigtigt eller arbejderuvenligt er der i at antage en Forbundter, d. e. et ungt Menneske, der har bestemt sig for at blive Typograf og har været i Lære i nogen Tid, naar det sker med alle paagældende Parters Samstemning, ogsaa med Forbundterens hidtilværende Principals?

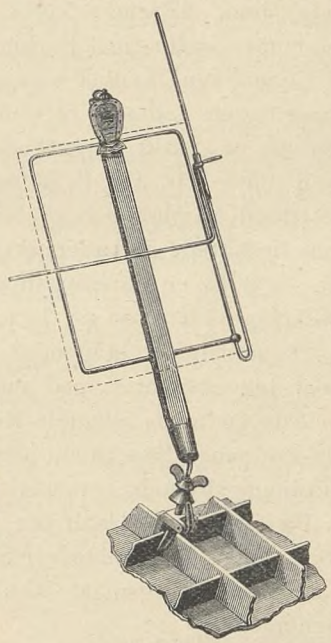

Fig. 2.

Maa jeg med det samme faa Lov til at »konstatere«, at Hr. Redaktøren i sine Vedhængsbemærkninger til mit Stykke ikke har svaret paa noget af mine Spørgsmaal. Er de maaske vederstyggelige?

Og maa jeg endelig, især for de yngre Medlemmer af den typografiske Forening, forklare blot saa meget af »Lundes fantastiske Arbejderlyksalighedslære«, hvis Fortrin jeg fremdeles holder paa, at den gaar ud paa *at sikre Arbejderne en med Aarene stigende Efterløn til deres almindelige Fortjeneste.* Mon Andres Planer til Arbejderforholdenes Forbedring har bragt Arbejderne

*) Dette er omtrent det eneste Punkt, hvori vi kan være fuldstændig enige med Hr. Lazarus. RED.

noget bedre end dette? I saa Fald beder jeg Hr. Redaktøren om at meddele noget nærmere derom.

Ærbødigst
M. LAZARUS.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Fra *Odense* og *Vejle* er Regnskabet modtaget. Paa det førstnævnte findes foruden de i Nr. 3 anmeldte 25 Medlemmer endvidere følgende 4: J. E. Eppler, J. Ibsen, A. V. V. Crone og F. F. A. Rasmussen.

O. V. HANSEN.

Forskelligt.

Den typografiske Trykkerforening i Stockholm afholdt forleden et Møde, hvor følgende Sager blev behandlet: 1) Bør Fagforeningen sætte sig i Forbindelse med Trykkerforeningen i København? hvilket besvaredes med Ja. — 2) Bør Fagforeningen bidrage til Omkostningerne ved Udgivelsen af et Skrift angaaende en Normalarbejdsdag, hvilken Pjece Hr. Hj. Branting har lovet gratis at oversætte efter Karl Marx's Bog »Kapital og Arbejde«. Foreningen besluttede at understøtte Udgivelsen af nævnte Skrift. — 3) Er en Foreningsbygning for alle Fagforeninger ønskelig? Hvis saa er, hvad bør da gøres for at fremme et saadant Foretagende? Den første Del af Spørgsmaalet blev besvaret med enstemmigt Ja, angaaende det sidste vedtoges følgende Resolution: Da den typografiske Forening i Stockholm arbejder paa at faa en egen Foreningsbygning, mener Medlemmerne af Trykkernes Fagforening, i Haab om at en Sammenslutning af de typografiske Foreninger i Stockholm skal finde Sted, at dette Spørgsmaal ikke skal forelægges andre Fagforeninger.

— **Forholdene i Haderslev.** Efter hvad vi erfarer ad Omveje over Wien, har Kollegerne i Haderslev udgivet et i det danske Sprog affattet Flyveblad, i hvilket de henleder det store Publikums Opmærksomhed paa de der i Byen herskende daarlige typografiske Forhold. Det fremgaar bl. a. af Flyvebladet, at der for Tiden ligger 5 Typograf-Lærlinge syge der i Byen.

Den typografiske Forening.

Blokerede Trykkerier: Jul. Behrendts, Ferd. Fjeldsøes, Schultzs (inkl. **Rigsdagssætteriet**) samt **Volkersens Enkes.**

Da Ejerne af disse Trykkerier har nægtet dels at indføre Tarifen, dels at overholde samme, advares Medlemmerne mod at tage Arbejde paa disse Steder.

Sommer-Lokalet

er i **„Sortedamslund"** (Sortedams Dosseringen).
Bibliotheket er samme Steds paa 1. Sal.

STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Schiellerups (32. B.) 1.00, Chr. Therkildsen (1. Afdrag paa sin Gæld fra Viborg) 3.00, Græbes (32. og 33. B.) 7.00, »National-Tidende«s (32. B.) 4.60, Hallengren 3.00, »Avisen«s (31. B. 2.00, Nielsen & Lydiches (25. og 26. B.) 5.88, Hoffensbergs (29. B.) 1.45, Knudtzons (17. og 18. B.) 1.50, »Politiken«s (30. og 31. B.) 5.50, »Adresse-Avisen«s 1.00, i alt **35.93.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.090.72.**

RUD. BØHM.

Samtlige Bladsættere

indbydes herved til et **Møde,** som afholdes i **Morgen,** Søndag den 23. Maj, **Formiddag Kl. 10½,** i »**Sortedamslund**« (Havepavillonen).

Dagsorden: Afgørelse af et Spørgsmaal ang. Arbejdet Dagen efter Grundlovsfesten. STYRELSEN.

Typografernes Hjælpekasser.

Til Juni Termin bliver en Portion af det Rolffske Legat ledig. Ansøgninger om dette Legat, stilede til Styrelsen for Typografernes Hjælpekasser, bedes sendte til Kassereren, N. Hansen, Blaagaardsgade 22, 3. Sal, inden 8. Juni.

København, den 18. Maj 1886. STYRELSEN.

De for Tiden ved Sygekassen ansatte Læger er:

For København: Dr. med. RAVN, Højbroplads 4, 2den Sal, træffes Kl. 12—1; for Nørrebro: Læge MØLLER, Nørrebrogade 15, 2den Sal, træffes Kl. 11—12 Formiddag og 5—6 Eftermiddag, Søn- og Helligdage kun om Formiddagen; for Vesterbro: Læge KØSTER, Vesterbrogade 128, 1ste Sal, træffes Kl. 8—9 og 12—1 Formiddag. Attester til Optagelse udstedes af Dr. med. RAVN.

Ved Indbetalingen af Kontingent i Juni Maaned bedes Inkassatorerne tilstille mig en Fortegnelse over Medlemmernes Bopæle.

N. HANSEN.

Typografernes Sangforening.

I Aften Kl. 10: Sammensang under Kapelmusikus Lanzkys Ledelse.

Næste Lørdag sluttes Saisonen med en selskabelig Sammenkomst med Sang og Dans i Køhlers Lokale, hvortil Medlemmerne med Damer indbydes. STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Medlemmer der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Ribe, CHR. SØRENSEN (sidst arbejdet i Fredericia).

Bortrejste Medlemmer:

Nykøbing p. F., CHR. NIEMANN til København, arbejdsløs.

Brevkasse

L. L. i A.: Triers Trykkeri.

KUNDGØRELSER.

En god Sommeroverfrakke til en spinkel Person sælges for 10 Kr. Adelgade 90, Stuen, Hartwich.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 22. | København, den 29. Maj 1886. | 13. Aargang.

Søn- og Helligdagsarbejdet i Bladene.

Redaktionen anfører imod det indskrænkede Søndagsarbejde:

1. at (naar intet 7de Numer udgives) Stofmængden de øvrige Dage i Ugen vil forøges, grundet i Konkurrencekampen;
2. at Udgiverne desuden vistnok ikke vilde være uvillige til at forhøje Satsprisen noget, naar de sparer det 7de Numer.

Det er to Gisninger; den første maaske sandsynlig, den anden meget usandsynlig; den første ligesaa trolig, naar alle Bladene udgav det 7de Numer, den anden ligesaa trolig, naar de ikke sparede noget Numer.

En Forhøjelse af Satsprisen kan indtræde enten ved Tvang eller mindelig Overenskomst, men al Tid er Chancerne størst, jo færre ledige Hænder der er paa Torvet -- rent bortset fra, at Organisationen baade moralsk og økonomisk lider ved Arbejdsløsheden. — Naar Udgiverne af et Blad vil forbedre deres Arbejderes Kaar, naar deres Offerberedvillighed hviler paa et *sandt* Grundlag og de stillede Fordringer ikke er urimelige, saa spiller det ikke nogen synderlig Rolle, at de sparer det 7de Numer — i Særdeleshed da, naar de i en tilnærmelsesvis Grad skal forøge Stoffet de søgne Dage — thi i de fleste Tilfælde er det ikke Folk, der lever fra Haanden til Munden. — Men *vil* de spare Udgifterne til det omtalte Numer, er det kun for at betragte det som en Benefice for dem selv og ikke af Hensyn til deres Arbejdere — Menneskene er ikke saa gode som de burde være!

Spørgsmaalet lyder vedblivende: Bør Arbejderne stille sig hindrende i Vejen for det indskrænkede Søndagsarbejde, naar det forøger den ugenlige Arbejdsmængde?

Den eneste virkelige Anke imod det er, at Familielivet lider derunder. Enhver, der er i et Blad, vil anføre det. Bladsætterne kender for det meste de søgne Dage ikke til andet end at arbejde og sove. »Godmorgen« og »Farvel, Mutter«, mange flere kærlige Ord kan der ikke blive til.

Men det kan der raades Bod paa, om end ikke just paa den Maade. Redaktionen foreslaar. Den gaar nemlig ud fra, at Natarbejdet kan indskrænkes ved Antagelsen af en eller flere Sættere, men det er en Fejltagelse; det, der vilde komme ud deraf, var en almindelig langstrakt Ventetid om Dagen, og det kunde ingen være tjent med. — Men man kan skaffe sig en *Fridag* ved Antagelsen af en eller to Mand, til Trøst for den tabte 5te Søndag, og finder man det endnu for anstrængende, en Mand til, og man kan derved faa en ordinær Arbejdsdag paa 9 Timer. — Saaledes er det i al Fald indrettet i ét Blad, og det sidste er efterlignelsesværdigt ogsaa for de Blade, der ikke udgaar med 7de Numer.

Naar Redaktionen til Slut anbefaler at holde urokkelig fast ved den *fuldstændige* Afskaffelse af Søndagsarbejdet i Betragtning af, at den ene Koncession vil fremavle den anden, saa er det en Formodning, hvis Forsøgs-Realisation ikke er umulig, men som vi med større Ret og derfor med større Udsigt til Held kan bekæmpe — og kraftigt bør bekæmpe.

Det indskrænkede Søndagsarbejde i Bladene vil være en Hjælp til Dannelsen af *den* Dæmning mod Arbejdsløsheden, som ledige Hænder sukker efter.

G. Clausen.

Tarifbevægelsen i Tyskland.

I.

Allerede for flere Maaneder siden meddelte vi, at vore Kolleger i Tyskland havde gjort Skridt til at faa deres siden 1878 bestaaende Tarif forbedret. Medens intet andet Land endnu er naaet til at faa en Tarif, der er gældende for enhver By over hele Landet, har Tysklands Typografer allerede i 1873 formaaet at gennemføre deres saakaldte »Normal-Tarif«, hvis Grundpositioner der skal arbejdes efter i enhver By, hvor der beskæftiges Medlemmer af »Understøttelsesforeningen«. For at bøde paa Forskellighederne i Priserne paa Levnedsmidlerne, Husleje etc. har derhos de større Byer Ret til at forhøje Tarifens Grundpriser med et vist Antal Procenter; saaledes er det saakaldte »Lokaltillæg« t. Eks. for Berlin 25%.

Tarifen af 1873 har i Aarenes Løb undergaaet flere Forandringer, hvoraf den sidste skete i 1878. Ved Tidernes Ugunst saa Typograferne sig i det sidstnævnte Aar nødsagede til at bøje sig for Principalernes Forlangende om flere betydelige Reduktioner i Tarifens forskellige Positioner. Gentagne Forsøg paa at faa denne Tarif forbedret strandede imidlertid paa den Holdning, som saavel Principalernes som Typografernes Formand i den almindelige Tarifkommission indtog over for disse Forsøg, og først efter at den store Leipziger Forening var bleven genforenet med »Understøttelsesforeningen«, kom der Fart i Tarifbevægelsen. Der eksisterer vistnok ikke en eneste Lokalforening, som ikke endnu har beskæftiget sig med Spørgsmaalet *pro* eller *contra* Opsigelsen af den nu gældende Tarif. Stemningen synes særlig i de større Kredsforeninger at være *for* Opsigelsen. Nu samles der Materiale til en ny Tarif og dette indsendes til en af de 12 Voldgiftsmænd, der om kort Tid træder sammen for at ordne dette Materiale og paa Grundlag af dette skal udarbejde et Tarif-Forslag. Foreningerne i Berlin og Leipzig er fremkommen med fuldstændig gennemarbejdede Forslag, af hvilke sandsynligvis Leipziger-Forslaget vil danne Basis for de senere Forhandlinger.

At gaa i Enkeltheder med Hensyn til de mange forskellige Fordringer, der opstilles, vilde føre os for vidt, og vi skal derfor nøjes med kun at anføre de hovedsageligste Punkter. Spørgsmaalet om Indskrænkningen af den daglige Arbejdstid til 9 Timer er overalt blevet modtaget med Sympathi, ihvorvel der indvendes derimod, at ikke en Gang 10-Timers Arbejdsdagen er bleven fuldstændig gennemført over hele Linien. Saa vel Grundprisen som Lokaltillægene skal forhøjes (for Berlin til $33^1/_3$ %), ligesom ogsaa saa godt som samtlige Grundpositioner skal undergaa en gennemgribende Forandring, saaledes skal samtlige Paragrafer om Beregning »efter Overenskomst« forsvinde og i deres Sted skal der indføres fast Løn med et mere eller mindre betydeligt Tillæg til Minimalprisen, idet man gaar ud fra, at hvis der ikke blev fastslaaet et saadant Tillæg, vilde visse Principaler eksempelvis kunne forlange af en Sætter, at han skal sætte Mathematik, orientalske Sprog ell. lign. til Minimalprisen, endskønt man jo maatte forudsætte, at en saadan Sætter var i Besiddelse af langt flere Kundskaber end den, der kun kan præstere almindelig Bog- eller Avissats.

Til Slutning forlanges i den vordende Tarif optaget en Lærlinge Skala, idet man mener, at Tarifspørgsmaalet staar i aldeles direkte Forbindelse med Lærlingespørgsmaalet.

Det er værd at lægge Mærke til, at ogsaa Trykkerne deltager i den almindelige Agitation for en ny Tarif, og i en senere Artikel skal vi særlig komme tilbage til deres Fordringer.

Hvorledes Chancerne er for Gennemførelsen af en ny Tarif, om denne vil medføre en aaben Kamp eller om man vil se sig i Stand til at opnaa fuld Enighed med Principalerne, er selvfølgelig Spørgsmaal, som ingen Dødelig kan besvare; imidlertid skal vi dog bemærke, at 60 Principaler i Leipzig har ladet erklære, at de anser et Samarbejde med Typograferne for aldeles nødvendigt.

Jean Engelbauer.

Vi omtalte for nylig med faa Linier vor Landsmand, Jean Engelbauer, der i forrige Maaned døde i Paris. Bladet »Le Temps« bringer følgende Skildring af ham:

En lidt ejendommelig men meget sympatetisk Skikkelse, næsten ukendt i den parisiske Verden, men særdeles vel kendt i Arbejder- — navnlig bogindustrielle — Kredse, har nylig forladt denne Verden. Det var en høj, rank og livlig Olding, lidt bøjet af Alderen, meget elskværdig og meget talende. Han gik i sit 81. Aar, men var rørig af sin Alder og stadig paa Udkig efter, om der var en Tjeneste, han kunde yde, en Ulykke, han kunde lindre. Hans Venner, navnlig hans Kolleger — thi han havde Venner saa godt som overalt — sammenlignede ham med en barmhjærtig Søster paa 5 Fod 8 Tommer og i Mandsdragt.

Jean Engelbauer var født i København i 1805. Han kom i Bogtrykkerlære og blev udlært 1823. Man har kaldt Danmark Nordens Frankrig. Man kan med Rette kalde Engelbauer Nordens Franskmand. Dragen af den saa at sige magnetiske Tiltrækningskraft, som vort Land udøver paa den Del af den skandinaviske Verden, kom han til Paris omtrent 1835 og kom i Forbindelse med de politiske Grupper, som allerede arbejdede paa Ludvig Filips Fald. I Februarrevolutionen var han paa Barrikaderne og blev fransk Borger, idet man for hans Vedkommende sprang over alle Formaliteter med Hensyn til Erhvervelsen af Indfødsret. Det var hans højeste Ønske, han fik opfyldt, og aldrig har nogen født Franskmand været mere Franskmand end han.

I den beskedne Sfære, hvor Engelbauer bevægede sig, ydede han store Tjenester. Han forstod at samle sine Kolleger om sig og forene dem i en fast Forbindelse til Forsvar for deres Interesser. Han organiserede Bogtrykkerarbejdernes gensidige Understøttelsesselskab, og gjorde de største Anstrængelser for at komme sine Kammerater til Hjælp, idet han, naar det var nødvendigt, fik sat en Theaterforestilling i Scene til Fordel for

en eller anden Enke eller Forældreløs, for at kunne skaffe dem Optagelse henholdsvis i en Stiftelse eller i en Opdragelsesanstalt. Han var utrættelig opofrende for andre og troede aldrig at have gjort nok. Hans Kammerater valgte ham til Formand for deres Selskab, og han beklædte denne Stilling i mange Aar. Han var ansat i det kejserlige Trykkeri, og hans ihærdige Virksomhed var ham i denne Stilling mere til Skade end til Gavn. Sluttelig blev han, da han var Republikaner, afskediget under et eller andet Paaskud, og han fik kun den laveste Pension, 400 Francs.

Engelbauer var gift med en Slægtning af Béranger, og viede den store Digter, til hvis fortrolige Omgangskreds han hørte, en lidenskabelig Kultus. Efter Digterens Død saa man stadig hans Grav smykket og vedligeholdt. Dette syntes at være ganske naturligt, og ingen havde tænkt paa, hvad det var for en kærlig Haand, der holdt Græsset vedlige, fornyede Blomsterne og holdt denne Grav, som talrige Trofaste besøgte paa Allehelgens Dag, i en saa smuk, næsten overdreven sirlig Stand. En Dag fandt man paa at undersøge, hvem det var, der opfyldte denne fromme Pligt, og opdagede vor gamle Bogtrykker. Han havde heldigvis en Medhjælper, hans Ven Kannapell, en Maler, som opforgyldte Indskriftens Bogstaver og saaledes bidrog til at vedligeholde Monumentet.

Kannapell vil hævde sig Æren af at fortsætte det fromme Hverv, hvortil Oldingen, som ikke mere kan opfylde det, havde brugt hans Hjælp. Den stakkels Mands største Lykke var at blive bemærket af de poetiske Selskaber, der valfartede til Bérangers Grav, og at kunne slutte sig til dem. Engelbauer holdt af at tale og skrive — han efterlader et Bind Memoirer i Manuskript, foruden en Mængde Taler — men det er vanskeligt at blive af med den skandinaviske Akcent, og det var maaske paa Grund af denne hos ham saa stærkt udprægede Akcent, at det blev nægtet ham i Fjor at sige nogle Ord ved Indvielsen af Bérangers Statue. Det var en stor Sorg for den brave Mand og har sikkert fremskyndet hans Død.

Engelbauer ledede tilfældigvis Trykningen af Frimærker under Opstanden den 18. Marts 1871. Under den uundgaaelige Forvirring, som fulgte efter dette sørgelige Tidsrum, blev den 65aarige Mand sendt i Fængsel. Da Tiderne var bleven en Smule roligere, godtgjorde hans Venner, at der havde fundet en Fejltagelse Sted. I 1880 gav Republikens Præsident, der var bleven sat i Kundskab om, hvilket virksomt Liv den gamle Arbejder, der ikke kunde arbejde mere, havde ført, Engelbauer og hans Hustru en Fribolig i L'asile des Petits-Ménages d'Issy. Det var en uventet Gunst, men der udkræves selv der 2 a $2^1/_2$ Francs om Dagen til to Personers Underhold, og hele den brave Mands Pension bestod i 400 Fr. om Aaret. Det var ikke nok. Han opnaaede at blive ansat som Bibliothekar med 15 Fr. om Maaneden, 10 Sous om Dagen, det var en Hjælp. Han nærede Haab om at faa en lille Understøttelse som forhenværende Formand for det gensidige Understøttelsesselskab, da Døden overraskede ham.

I et Slags Testamente, som han har rettet til nogle af sine gamle Kammerater, beskæftiger han sig udelukkende med sin gamle, 71aarige Livsledsagerindes Skæbne, der kun faar en Trediedel af Pensionen, 133 Francs og intet fra Bibliotheket! Og i den Dødsangst, der betog ham i hans sidste Time, bønfalder han sine Kammerater om at gøre for hans Enke, hvad han saa ofte har gjort for de andre, og — han mindes, at Coquelin en Dag havde takket ham for den Trofasthed, hvormed han bevarede Mindet om Béranger. »Gaa til Coquelin«, siger han da til sine Venner, »underret ham om min Død og om min gamle Livsledsagerindes ulykkelige Stilling; han vil ikke nægte Eder sin Hjælp«.

Legat.

Under 2. April er der meddelt kgl. Stadfæstelse paa Fundats for »Otto Baron Kragh-Juell-Wind-Arenfeldts Legat« stort 4386 Kr. 5 Øre. Legatet er stiftet ved det af den under 22. Maj 1857 afdøde Kammerjunker Otto Baron Kragh-Juell-Wind-Arenfeldt den 7. Maj oprettede og den 29. Juni næstefter konfirmerede Testamente, i Følge hvilket den dertil bestemte Kapital, efter at visse til Nydelse af sammes Rente indsatte Personer var afgaaede ved Døden, skulde tilfalde til fri Raadighed Typograf Christian Sørensen heraf Staden som Opfinder af det typografiske Apparat, for hvilket han vandt Guldmedaillen ved Udstillingen i Paris i Aaret 1855, for at han derved kunde sættes i Stand til at oprette en typografisk Anstalt her i Landet, grundet paa denne Opfindelse. Da imidlertid Typograf Christian Sørensen er afgaaet ved Døden den 30. Januar 1861, forinden den ovennævnte Rentenydelse var ophørt, og Forudsætningen for en af Testator subsidært paatænkt Anvendelse af Legatkapitalen til Fordel for en duelig Typograf her i Staten, der maatte have oprettet eller agter at oprette et Etablissement paa Grundlag af Sørensens Opfindelse, ikke kan ventes tilvejebragt, bliver Kapitalen efter Testamentets mest subsidære Bestemmelse at anvende til et stedsevarende Legat under Bestyrelse af Københavns Magistrat. Dette Legats aarlige Renter uddeles aarlig i 1 Portion til værdige og trængende Enker eller Børn af afdøde Typografer, der under deres

Hovedvirksomhed som saadanne har været bosiddende her i Staden og her er afgaaede ved Døden. For Enkers Vedkommende bortfalder Legatnydelsen ved Indgaaelse af nyt Ægteskab, for Børns — Sønners saa vel som Døtres — Vedkommende ved Opnaaelse af 18 Aars Alderen, eller, hvad de sidste angaar, tidligere indgaaet Ægteskab. Trang og Værdighed er vedblivende Betingelse for Legatets fortsatte Nydelse. Om ledige Lodder sker Bekendtgørelse 3 Gange i »Berlingske Tidende« med 4 Ugers Varsel.

En Forespørgsel.

Saa vidt bekendt, tog Hovedbestyrelsen for »Dansk typografisk Forening« en Gang i forrige Aar fat paa en gennemgaaende Revision af Foreningens Love, og supplerede sig i den Anledning med fem Medlemmer, der sammen med Bestyrelsen dannede Revisionsudvalget.

Da det forlyder, at dette Udvalg *ikke har holdt noget Møde siden Jul,* tillader man sig at forespørge, om dette forholder sig rigtigt, om hvad Meningen i Grunden er med hele det Apparat, der her er lavet, og om hvorledes d'Hrr. supplerende Udvalgsmedlemmer opfatter deres Stilling heri.

Det vilde vist være heldigst for Foreningen, om der spredtes lidt Lys over denne noget gaadefulde Sag.

M.

Forskelligt.

Bladsættermødet, som var sammenkaldt til i Søndags, blev ikke afholdt, fordi der kun havde indfundet sig mellem 30 og 40 Bladsættere. Da en Beslutning, taget af et saa lille Antal, selvfølgelig ikke vilde have havt nogen Betydning, enedes man privat om at overlade til de respektive Personaler selv at afgøre, hvor stort et Mandskab det skulde tillades Bladudgiverne at indkalde til Arbejde Dagen efter Grundlovsdagen.

— »**Aftonbladet**« i Stockholm har givet et første Bidrag af 6000 Kr. til Oprettelse af en Sygekasse for dets Sætter- og Trykkerpersonale.

Den typografiske Forening.

Medlemmer tiltraadt fra en gensidig Forening:

CHRISTOPH HANSEN (Medlem af »Dansk typ. Forening«; sidst arbejdet i Nakskov; I. Cohen).

Styrelsen bedes give fuldtalligt Møde i Aften Kl. 10½ i Sommerlokalet. FORMANDEN.

De Kolleger, der ønsker at deltage i Arbejderpartiets Grundlovsfest, bedes møde Grundlovsdagen Kl. 1 i Skindergade Nr. 9. Emblem bæres.

Blokerede Trykkerier: Jul. Behrendts, Ferd. Fjeldsøes, Schultzs (inkl. Rigsdagssætteriet) samt Volkersens Enkes.

Da Ejerne af disse Trykkerier har nægtet dels at indføre Tarifen, dels at overholde samme, advares Medlemmerne mod at tage Arbejde paa disse Steder.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: W. J. 1.00, O. C. Olsen & Ko.s (30. og 31. B.) 4.52, »National-Tidende«s (33. B.) 4.50, Schiellerups (33. B.) 1.25, G. (31. og 32. B.) 0.50, »Avisen«s (32. B.) 2.00, S. L. Møllers (21. og 22. B.) 2.00, »Dagens Nyheder«s (29.—31. B.) 2.55, Carl Lunds (22. og 23. B.) 2.00, »Berlingske Tidende«s 3.50, »Politiken«s (32. B.) 2.00, »Adresse-Avisen«s 0.50, i alt **26.32.** Med det tidligere indkomne i alt **2.127.04.**

RUD. BØHM.

Typografernes Hjælpekasser.

De for Tiden ved Sygekassen ansatte Læger er:

For København: Dr. med. RAVN, Højbroplads 4, 2den Sal, træffes Kl. 12—1; for Nørrebro: Læge MØLLER, Nørrebrogade 15, 2den Sal, træffes Kl. 11—12 Formiddag og 5—6 Eftermiddag, Søn- og Helligdage kun om Formiddagen; for Vesterbro: Læge KØSTER, Vesterbrogade 128, 1ste Sal, træffes Kl. 8—9 og 12—1 Formiddag. Attester til Optagelse udstedes af Dr. med. RAVN.

Typografernes Sangforening.

I Aften slutter Saisonen med

en selskabelig Sammenkomst

med Sang og en lille Dans i Køhlers Lokale Kl. 9½, hvortil Medlemmerne med Damer indbydes.

Sommerlokale fra Juni: »Søfryd« ved Fredens Bro (Altanstuen).

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Medlemmer der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Horsens, NIELS MORTENSEN (hjemvendt fra Militærtjenesten).

Bortrejste Medlemmer:

Horsens, H. CHR. H. LANGE (arbejdsløs).

Brevkasse.

»*En gammel Bladsætter*«. Som gammel Praktikus maa de vide, at ingen Redaktion tager Hensyn til *anonyme* Indsendelser. RED.

KUNDGØRELSER.

Abonnement paa

NY TYPOGRAFISK TIDENDE,

udgiven af „Ny typografisk Forening" i København,

modtages hos Foreningens Kasserer, R. HELMER, J. Jørgensen & Ko.s Bogtrykkeri, Klareboderne 3, samt paa Postkontorerne. Pris 50 Øre Kvartalet.

Obs.! Paa Grund af Helligdagen i næste Uge bedes mulige større Artikler til førstkommende Nr. indsendt senest Tirsdag Aften; Avertissementer derimod behøves først Fredag Morgen.

RED.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 23. | København, den 5. Juni 1886. | 13. Aargang.

Sundhedstilstanden blandt Typograferne.

I »Hospitalstidende« for 19de Maj har Læge Th. Sørensen skrevet en Artikel om »Den professionelle Dødelighed«. Forfatteren har tidligere beskæftiget sig med lignende Æmner og blandt andet udgivet et Skrift om »De økonomiske Forholds og Beskæftigelsens Indflydelse paa Dødeligheden«.

Af alle de Fag, han nævner, har Dødeligheden været størst blandt Bogtrykkere, Bogbindere og Tobaksarbejdere, og lige hyppig i alle Aldere.

Der er for vort Fags Vedkommende to Hovedaarsager til denne store Dødelighed: Blygiftens Indvirkning paa Organismen og Tilgangen af svagelige Individer til Faget.

Naar et ungt Menneske efter sin Konfirmation skal vælge et Fag, han vil lære, tager han meget Hensyn til sin Legemsbygning; er han lille og spinkel vælger han sjældnere de Fag, der i og for sig hører til de sundere, men hvortil der ogsaa udfordres flere fysiske Kræfter, som Bygningsarbejdere og Smede. Derimod vælger han de lettere, men mere sundhedsnedbrydende, som Typograf, Bogbinder, Cigarmager — eller et Fag, som efter Hr. Sørensens Skrift med Hensyn til Dødeligheden staar i anden Række: Skræder, Maler, Blikkenslager, Gørtler, Naalemager, Sølv- eller Guldsmed, Kande- eller Klokkestøber o. s. v.

Vi véd jo godt, hvor liden Hensyn der bliver taget til, om Drenge, der antages i Bogtrykkerlære, er af svagelig Konstitution eller ej. Vi véd jo godt, hvor skadeligt vort Fag er, og naar vi ser en ny Lærling med sunde røde Kinder, saa beklager vi ham, vi synes det er Synd, han skal visne hen i den usunde, giftsvangre Luft.

Der er ingen Tvivl om, at der fra Bogtrykkerieiernes Side kunde gøres ikke saa lidet for at formindske Sygeligheden og Dødeligheden blandt de typografiske Arbejdere. Mange Arbejdslokaler er ligefrem rædselsfulde; der findes Trykkerier i København, som ikke har været ordenlig vasket i Mands Minde. Rengøringen bestaar i, at en Dreng eller Karl hver anden Dag stænker en Flaske Vand paa Gulvet og fejer det over med en Gadefejekost. Edderkopperne faar uhindret Lov til at spinde sit Væv i alle Hjørner og Kroge, Støvet faar Lov til at lægge sig tommetykt paa Reoler, i de indstukne Kasser og paa Formbrædder; naar saa en saadan støvet Kasse skal bruges, bliver den mange Steder pustet ud *i selve Arbejdslokalet.* Det er nemlig en Svaghed hos mange af vore Kolleger, at de er Vanemennesker, de vænner sig til den daarlige Luft, de finder sig i Grisseriet, de lukker kun op for frisk Luft, naar Solen eller Gassen generer dem.

Tidligere var Arbejdslokalerne endda bedre end nu, der blev sørget bedre for at holde dem rene, Maskinerne dreves med Damp eller Haandkraft, man kendte endnu ikke de afskyeligt osende Gasmotorer, der nu bliver opstillet i selve Arbejdslokalet, en af de mest generende Ulæmper ved vore nuværende »Officiner«.

Man forlader om Aftenen det ophedede, støvede, skidne Lokale, man mærker straks Forskellen, naar man kommer ud i Luften, men endnu mere mærker man Forskellen om Morgenen, naar man fra den friske Morgenluft kommer ind i det smudsige Lokale, hvor den daarlige Luft slaar En i Møde, først efter et Kvarters Forløb vænner man sig dertil.

Det kan ofte være vanskeligt at skaffe passende Arbejdslokaler, det kan af lokale Forhold være nødvendigt at have Gasmotor og Støbeapparat til Stereotypi i selve Lokalet, men det kan ikke være vanskeligt at holde Lokalet rent.

Vi har faaet Politivedtægt for Urenlighed i Gaarde, Forbud mod at bebo fugtige Kældere og lign., Forsigtighedsregler mod Brandfare, men endnu har vi ikke faaet Lov om Renlighed i Arbejdslokaler, skønt det er dér, Arbejderen maa opholde sig hele Dagen, og skønt frisk Luft har den væsenligste Indflydelse paa Sundhedstilstanden. Det kan jo være vi faar — naar vi har Tid at vente.

Tarifbevægelsen i Tyskland.

II.

(Sidste Artikel).

Som alt omtalt i vor forrige Artikel, deltager ogsaa *Trykkerne* i Tyskland i Agitationen for en ny Tarif. Selvfølgelig gaar deres Bestræbelser ud paa, ved denne Agitation at gavne deres specielle Interesser. Hidtil var det i Tarifen fastsatte Minimum gældende saa vel for Trykkere som for Sættere, og enhver Forhøjelse af det i vor forrige Artikel omtalte »Lokal-Tillæg« kom begge Arter af Arbejdere til Gode. Hermed menes der naturligvis aldeles ikke, at de muligvis ikke skulde kunne forlange højere Løn end Minimumslønnen — tværtimod, der er forholdsvis ikke mange Hundrede Trykkere over hele Tyskland, som ikke har en betydelig højere Løn. Man kan vistnok uden Overdrivelse paastaa, at Trykkerne, hvis Flertal forøvrigt er Medlemmer af »Understøttelsesforeningen«, har staaet sig godt ved en saadan Ordning. Imidlertid er *en Del* af dem af en anden Opfattelse og mener, at Normal-Tarifen burde omfatte Trykkerne i en højere Grad end det hidtil har været Tilfældet — kort sagt, de forlanger en særskilt Trykker-Tarif. Det er særlig Trykkerne i Berlin, Hannover og Hamburg, som energisk virker for denne Fordring, medens Trykkerne i Stuttgart stiller sig i afgjort Opposition dertil, og navnlig er denne Opposition rettet imod Forlangendet om, at en Trykker, naar han skulde betjene flere end én Maskine, skulde have en tilsvarende højere Betaling herfor; de mente, at en Principal maatte have Ret til at udnytte en Arbejders Arbejdskraft, naar han ellers betalte ham godt. Da vi har sat os til Opgave, at omtale Tarifbevægelsen i Tyskland nærmest fra et refererende Standpunkt, skal vi afholde os fra enhver Undersøgelse om, hvilken af de to hinanden modsatte Anskuelser der er den rette.

De ovennævnte tre Byers Agitation førte til, at der i Paaskedagene blev afholdt en Kongres af Maskinmestre — »Maskinmesterdag« — i Hannover, hvor Repræsentanter for 15 Kredse havde givet Møde og i hvilken ogsaa Hr. SULZ, Formand for »Understøttelsesforeningen«, Hr. KLAPPROTH, Kredsformand for Hannover, samt Hr. GRIMM fra Zürich (Svejts) deltog. Resultatet af Forhandlingerne var nedenstaaende Tarif-Udkast:

1. Enhver Maskinmester maa for det stedlige Minimum kun betjene én Maskine. Ved Overtagelsen af flere Maskiner indtræder en Forhøjelse af dette Minimum, nemlig for en Maskine til 25 % og for en tredie Maskine 50 %. Den saakaldte Beregning for Trykningen i Stedet for fast Løn er utilladelig. Med Hensyn til den forhøjede Betaling beregnes Haandpresser lige med Maskiner. Ved Overtagelse af Diegeltrykspresser indtræder en Forhøjelse af 10 % for hver Maskine, ligeledes for Motorer og øvrige Hjælpemaskiner. Overarbejde har Maskinmesteren Ret til kun at udføre paa den af ham overtagne Maskine, selv om en anden Maskinmester hjælper eller har hjulpet ved Tilretningen.

2. Ved Biarbejder, naar saadanne forlanges, som t. Eks. at betjene Hjælpemaskiner osv., kan Maskinmesteren kun gøres ansvarlig for Arbejdet, naar han kan disponere over et tilstrækkeligt Hjælpepersonale.

3. Mulige Beskadigelser ved Maskinen kan Maskinmesteren kun gøres ansvarlig for ved bevislig grov Efterladenhed.

4. Maskinmesteren er ikke forpligtet til at skyde ud og et Ansvar herfor kan der kun gøres gældende imod ham, naar han har forsømt at levere et Revisionsark. Det samme gælder ogsaa for Trykning af Plader.

5. Alt Arbejde udenfor den sædvanlige Arbejdstid, ligegyldigt om det forlanges udført i eller udenfor Trykkeriet, godtgøres efter Bestemmelserne for Overarbejde.

6. Naar en Maskinmesters Hjælpepersonale skal beskæftiges ved en anden end den af ham betjente Maskine, maa han underrettes derom.

7. En Maskinmester er kun forpligtet til at oplære en Lærling, naar han faar direkte Ordre dertil.

8. Saakaldte Hjælpekonditioner under 8 Dage er utilladelige, varer saadanne længere end 14 Dage, indtræder den sædvanlige Opsigelsesfrist. Hjælpekonditioner i Syges Sted er derimod tilladelige. — Den saakaldte midlertidige Udsættelse af Arbejdet kan kun finde Sted, naar den sædvanlige Opsigelsesfrist overholdes.

9. Med Hensyn til Trykker- og Maskinmester-Lærlinge fastsættes følgende Skala: Indtil 5 Trykkere og Maskinmestre 1 Lærling, indtil 10 Trykkere og Maskinmestre 2 Lærlinge, indtil 15 3 Lærlinge, indtil 20 4 Lærlinge, over 20 5 Lærlinge.

10. For øvrigt gælder de almindelige Bestemmelser i den almindelige tyske Tarif (§ 31).

Kongressen beskæftigede sig ligeledes med Dannelsen af et tysk Maskinmester-Forbund, fordi — som en af de Berliner Delegerede bemærkede — »Klasseforskellen mellem Sætterne og Trykkerne hver Dag træder skarpere frem«. Hr. Sulz bekæmpede denne Idé paa det kraftigste, idet dens Realisation vilde medføre en Splittelse i »Understøttelsesforeningen«, og paa Opfordring af en af de Delegerede nedlagde han følgende skriftlige Udtalelse: »Indtil nu har der ikke været gjort Forskel mellem Understøttelsesforeningens Medlemmer. Naar Bestemmelserne om Trykningen ved Tarif-Revisions-Kommissionens Forhandlinger finder Optagelse i Tarifen,

kan Trykkerne og Maskinmestrene i Fremtiden lige som hidtil og i Lighed med alle andre Medlemmer, være sikre paa Foreningens Beskyttelse«. Som Svar herpaa indløb følgende Andragende fra en af de Delegerede: »Den II. tyske Maskinmester-Dag vedtager, af Hensyn til de organiserede tyske Typografers Interesser, der repræsenteres af »Understøttelsesforeningen«, *foreløbigt* at undlade Oprettelsen af et Trykker- og Maskinmesterforbund«.

Dette Andragende blev vedtaget; vi kan selvfølgelig ikke andet end lykønske vore tyske Kolleger til, at det er lykkedes dem, for denne Gang at slaa Hovederne af Splittelsens Hydra og vi tror deri at turde se et Varsel om, at de med Held vil gaa ud af den Kamp for Eksistensen, som de nu er i Færd med at slibe deres Vaaben til. Det behøver vel næsten ikke at bemærkes, at de tyske Principaler — om de end foreløbig forholder sig rolige — gennemgaaende med blandede Følelser sér paa disse Forberedelser, thi ogsaa blandt disse Herrer findes der intransigente Arbejdsgivere, som kun ved en aaben Kamp lader sig aftrodse selv den mindste Indrømmelse. Imidlertid er Typografernes af 14,000 Medlemmer bestaaende Organisation en Garanti for, at det nu paabegyndte Værk vil faa et tilfredsstillende Udfald.

Om at sætte Annoncer.

Det kunde synes at være et pudsigt Indfald, at ville give Anvisning paa at sætte Annoncer.

Der er slet ingen Regler for Annoncesats, vil enhver Annoncesætter sige. Hvorledes en Annonce skal se ud, det er noget Kræmmeren selv bestemmer; han siger selv, hvilke Linier, der skal sættes af Petit og hvilke af Plakatskrift, og hvor høj hver Linie maa være. I Annoncesats er der intet, der hedder skøn Harmoni. Det er en Kunst at skrive en Annonce, men det er ingen Kunst at sætte den. Kan en Annonce ikke fængsle Blikket ved sin Skønhed, saa maa den gøre det ved sin Sjældenhed. Annoncer koster meget Hovedbrud — for Kræmmeren, og man kan se saa mange sjældne Annoncer i Bladene, at de snart ikke mere er mærkelige; man har dem i Kugle-, Stjærne-, Top- og Pyramideform, man har dem paa langs, paa tværs og paa Hovedet, man har dem med Billeder, i Rammer, kunstige Rammer, lette, spinkle Rammer og de sørgeligste Sørgerammer. En Annoncesætter behøver slet ikke at være opfindsom.

Derfor er en Annoncesætter et lykkeligt Menneske — som Typograf betragtet. Han behøver ikke at spekulere, studere Prøvebøger, forsøge med forskellige Skrifter, og han udsætter sig aldrig for Kritik; det er ham lige meget, hvorledes Annoncen ser ud, bare den bliver som den er forlangt.

Og er det urimeligt? Naar en Forlægger eller Forfatter faar Lov til at bestemme, med hvilke Skrifter, han vil have sin Titel sat, ofte til stor Ærgrelse for Sætteren; naar en Mand, der kommer og bestiller hundrede Adressekort, faar Lov til at bestemme, hvilke Skrifter han vil have derpaa, ofte en aldeles afsindig Sammensætning, skulde saa ikke en Kræmmer have Lov til at bestemme, hvorledes hans Annonce skal se ud?

Der har en Gang været Regler for Annoncesætning, og de er der endnu i de typografiske Haandbøger, men de bruges ikke mere.

Reglen for Sætningen af en Annonce var den samme som for Sætningen af et Adressekort: Den mest fremhævede Linie: hvad der sælges, den næste: hvor, den tredie: hos hvem — alt det andet af en lille Skrift, des bedre kommer de fremhævede Linier til deres Ret. Der bør kun benyttes tydelige Skrifter, ikke Skrifter med Forsiringer, Snirkler og Sving.

Annoncer bør i et politisk eller Nyhedsblad altid have Plads sidst i Bladet. Det er ikke nobelt at have Annoncer paa et Blads første Side, det giver Bladet et grimt, karakterløst Præg.

Det kunde være et taknemligt Arbejde for en Typograf at sætte Annoncer, hvis han havde Smag og han maatte vise den ved selv at komponere Annoncerne, men saa skulde Kræmmeren, i Stedet for nu at bestemme Annoncens Form og de forskellige Liniers Højde, kun bestemme, hvor megen Plads den maatte optage, og det gaar han aldrig ind paa.

En Forespørgsel.

Det forholder sig fuldstændig rigtig, som Hr. »M« har antaget; Hovedbestyrelsen har allerede i November Maaned f. A. suppleret sig med 5 Medlemmer for at revidere Lovene, og det forholder sig ligeledes rigtig, at der ikke har været afholdt noget Møde de sidste 5 Maaneder. Paa Mødet før Jul blev man enig om at holde en lille Juleferie; denne maa vel endnu ikke være sluttet, thi Undertegnede, som er Medlemmer af Udvalget, har ikke siden den Tid med et Ord hørt noget fra den ærede Hovedbestyrelse, skønt det var afgjort, at denne skulde indvarsle til næste Møde.

Hovedbestyrelsen maa følgelig have sine Grunde, hvorfor den ikke har fundet sig foranlediget til at fortsætte Revisionen. Men da man vel tør forudsætte, at ikke rene Børnenykker har dikteret denne Fremgangsmaade, saa tillader vi os at spørge: Hvorfor har Hovedbestyrelsen villet paabegynde en Revision af Lovene

uden at være fast bestemt paa at fuldende denne? Og skulde Hovedbestyrelsen virkelig have til Hensigt at fuldende Revisionen, hvorfor har vi saa ikke i den lange Tid hørt noget om Sagen?

Aarhus, den 1. Juni 1886.

Rogata Terkelsen. **Michael Jensen.**

Forskelligt.

Arbejdet i Bladene i Dag er, saa vidt os bekendt, paa de fleste Steder bleven ordnet saaledes, at der arbejdes til Middag, og at der til i Aften indkaldes et større eller mindre Antal Sættere for at sætte Grundlovsfestreferaterne. Ekstra-Betalingen vil blive den samme som for en Søndag. Ved dette Arrangement har man undgaaet Arbejdet i Morgen.

— **Grundlovsfesten i Dag.** Det har været et almindeligt Ønske blandt Kollegerne, at vi i Lighed med i Fjor atter i Aar skulde have Musik til at ledsage os paa Marschen gennem Byen. Det lod imidlertid til, at dette Ønske ikke kunde blive realiseret, fordi Højre allerede ved Nyaarstid havde opkøbt al den disponible Musik, der findes saa vel her i Landet som tildels i Skaane; men nu i sidste Øjeblik blev der tilbudt os et af 7 Mand bestaaende Musikkorps til en meget billig Pris, hvorfor vi ikke betænkte os paa at engagere dette. Angaaende Deltagelse i Processionen, skal vi, for at besvare flere Forespørgsler til os, meddele, at *enhver* Typograf, *der ikke er Skruebrækker,* kan slutte sig til Gutenberg-Banneret, ligegyldigt, om Vedkommende er Medlem af »Den typografiske Forening« eller ej. Samlingstiden for vore Kollegers Vedkommende er præcis Kl. 1 i Skindergade 9.

— **Arbejdsløsheden** i vort Fag synes at skulle antage en kronisk Karakter, idet Antallet af de Arbejdsløse, som de senere Uger var gaaet ned til under 20, nu igen er steget til ca. 30. I Lørdags har der saaledes atter fundet en Del Afskedigelser og Opsigelser Sted, og der er al Udsigt til, at den kommende Sommer vil forøge dette Antal i en betydelig Grad. Som en Mærkelighed fortjener det at noteres, at der blandt de i Lørdags Opsagte ogsaa befinder sig en Interessent i den »ny Livsforsikringsanstalt«, men da denne Anstalt har en Protektor paa Gammelholm, der som Aandsfrænde til Stifterne af Skruebrækkeranstalten »Arbejdernes Værn« stadig ligger paa Lur efter »uafhængige Arbejdere«, vil vedkommende hurtig igen komme ind i en varm Rede.

Den typografiske Forening.

Nye Medlemmer:

J. Løngaard (Trykker, har tidligere været Medlem; Græbes Tr.).

Indvendinger imod Optagelsen maa ske senest 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Blokerede Trykkerier: Jul. Behrendts, Ferd. Fjeldsøes, Schultzs (inkl. **Rigsdagssætteriet**) samt **Volkersens Enkes.**

Da Ejerne af disse Trykkerier har nægtet dels at indføre Tarifen, dels at overholde samme, advares Medlemmerne mod at tage Arbejde paa disse Steder.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Centraltrykkeriet (27—31. B.) 5.00, Nielsen & Lydiches (27. og 28. B.) 4.15, Schiellerups (34. B.) 1.25, »National-Tidende«s (34. B.) 4.10, Græbes (34. og 35. B.) 7.10, Bordings (33.—35. B.) 7.00, »Avisen«s (33. B.) 2.00, »Politiken«s (33. B.) 2.75, Knudtzons (19. B.) 1.00, «Adresse-Avisen«s 0.50, i alt **34.85.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.161.89.** Rud. Bøhm.

Typografernes Hjælpekasser.

De for Tiden ved Sygekassen ansatte Læger er:

For København: Dr. med. Ravn, Højbroplads 4, 2den Sal, træffes Kl. 12—1; for Nørrebro: Læge Møller, Nørrebrogade 15, 2den Sal, træffes Kl. 11—12 Formiddag og 5—6 Eftermiddag, Søn- og Helligdage kun om Formiddagen; for Vesterbro: Læge Køster, Vesterbrogade 128, 1ste Sal, træffes Kl. 8—9 og 12—1 Formiddag. Attester til Optagelse udstedes af Dr. med. Ravn.

Ved Indbetalingen af Kontingent i Juni Maaned bedes Inkassatorerne tilstille mig en Fortegnelse over Medlemmernes Bopæle.

N. Hansen.

Til Juni Termin bliver en Portion af det Rolffske Legat ledig. Ansøgninger om dette Legat, stilede til Styrelsen for Typografernes Hjælpekasser, bedes sendte til Kassereren, N. Hansen, Blaagaardsgade 22, 3. Sal, inden 8. Juni.

København, den 18. Maj 1886. Styrelsen.

Typografernes Sangforening.

Grundlovsdagen bliver intet Møde i Sommerlokalet.

Styrelsen.

Dansk typografisk Forening.

Medlemmer der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Rudkøbing, Carl Georg Hansen (arbejdsløs).
Skive, Theodor Schou (sidst arbejdet i Middelfart).

Bortrejste Medlemmer:

Viborg, Peter P. Sommer (arbejdsløs).
Ribe, Ivan Hunderup (arbejdsløs).
Skive, Povl Søndergaard.

KUNDGØRELSER.

En hurtig og paalidelig Sætter søger Plads i eller udenfor Byen, helst en større Provinsby. Vedkommende har lært som Akcidenssætter og arbejdet som saadan paa 2de større Trykkerier her i Byen. Billet, mrkt. »315«, modtager dette Blads Kontor.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: Rud. Bøhm, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. Berg, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. Truelsen. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 24. | København, den 12. Juni 1886. | 13. Aargang.

Til Medlemmerne af »Dansk typografisk Forening«.

Med Uro har største Delen af Medlemmerne Landet over set den sørgelige Tilbagegang af vor Forenings Midler, og med Utaalmodighed har man ventet paa en Lejlighed til at gøre en Forandring i de bestaaende Administrationsforhold; thi — det indsaa man fuldt vel — blev det ved at gaa saaledes, var vi snart ved det Øjeblik, da Foreningen ikke vilde være i Stand til at opfylde sine Forpligtelser over for Medlemmerne.

Det var derfor ethvert klartseende Medlems Pligt at afværge dette Øjebliks Komme.

Paa Generalforsamlingen den 3dje Juni mødte derfor ogsaa et Flertal af Aarhus Lokalforenings Medlemmer, alene besjælet af Ønsket om at virke for Foreningens Vel.

Den gamle, uheldige Hovedbestyrelse havde vel samlet alle sine Beundrere om sig, for ved disses Hjælp at holde Foreningen i det gamle Spor; men det nyttede ikke, en Majoritet af besindige Mænd standsede den paa dens vilde Fart til Foreningens Ruin.

Den faldt foreløbig, uden at nogen beklagede den; ikke en Gang dens forblindede Tilhængere havde et deltagende eller opmuntrende Ord tilovers for den.

Aarhus Lokalforening har nu, som man vil se af Referatet, gjort sin Pligt; følg os nu, Kolleger Landet over, vi vil da snart atter komme paa Benene igen og med Tryghed se Fremtiden i Møde.

De Mænd, om hvilke Oppositionen i Aarhus har sluttet sig, er alle dygtige og energiske. Alene HARALD JENSENS Personlighed — Stifteren af Foreningen — er en Borgen for en lykkelig Fremtid for vor hensygnende Forening.

Aarhus, den 8. Juni 1886. **L. A. Svendsen.**

* * *

Det er en Selvfølge, at enhver, der er Medlem af og føler varmt for »Dansk typografisk Forening«, ved det forestaaende vigtige Valg søger at naa et efter sin Overbevisning saa godt Resultat, som det paa nogen Maade lader sig gøre, uden at tage Hensyn til hverken den ene eller den anden Persons politiske Farve. Dette synes nu at skulle sættes til Side, idet man fra en Side absolut vil modsætte sig, at den Mand, der er Fader til Foreningen, faar Haand i Hanke med Ledelsen af den. Ethvert Medlem har vist ikke uden Bekymring set paa, at det er gaaet tilbage for os, uden at der er foretaget det mindste Skridt til en Forbedring af dette Forhold, enhver har vist lagt Mærke til, at der har været Misfornøjelse med den gamle Hovedbestyrelse, og man har heller ikke Grund til andet. Det eneste, der er udrettet i de sidste Par Aar, er en forbedret Overenskomst med »Den typografiske Forening« i København. Dette synes Hovedbestyrelsen er en Gærning, der ikke er set Mage til, og som den ved enhver Lejlighed drager frem, som om intet andet havde været dens Opgave. Men jeg maa som Medlem af »Dansk typografisk Forening« bestemt hævde, at denne Opgave er for lille til at slaa Kapital af. — Om end den Sætning skulde blive gentaget, at det var den »**hæderlige**« Del, der havde den samme Mening som Hovedbestyrelsen, saa vil sikkert det forestaaende Valg godtgøre mit Udsagn, *at der er en ikke ringe Misfornøjelse med den nuværende Hovedbestyrelses Virksomhed.* Jeg vil ikke være saa taktløs at bruge en saadan Sætning om min Modstander, da hans Mening paa sin Vis kan være lige saa god som min; men det er min Overbevisning, at den nuværende Hovedbestyrelse har været aldeles *udygtig* til at udvirke noget godt for Foreningen og dens Medlemmer. Det vil være heldigst for Foreningen, om man alle kunde samles om en Mand, der baade har Evne og Villie til at tage et Tag med for at bringe Foreningen op til dens gamle Stadium; dog, det er gaaet her som det gaar saa mange Steder, at Politiken skal spille sin Rolle, og derfor mener man, at det aldeles ikke kan gaa an at vælge Hr. Harald Jensen. Dette kunde for saa vidt have været rigtigt, dersom man paa Forhaand vidste, at han vilde søge at drage Foreningen over i den politiske Lejr, som han repræsenterer; men efter den Erklæring, som Hr. Jensen i Torsdags afgav, synes det mig, at enhver Frygt i den Henseende maatte være forsvunden. Dersom det var Meningen, at Politiken skulde sætte Præg paa Foreningen, maa jeg da i Høflighed spørge: Kan der med Føje ikke frygtes for, at

d'Hrr. Weber og Lund vil føre Foreningen over i den konservative Lejr? Det er jo en kendt Sag, at Hr. Weber sympatiserer med og hører til denne Retning. D'Hrr. Weber og Lund synger i Reglen Vise sammen, saa det er jo ikke utænkeligt, at d'Hrr. paa sin Vis vil søge at drage politisk Nytte af Foreningen. Skal man tage Forudsætningen for Hr. Jensen, maa man med samme Ret tage den overfor d'Hrr. Weber og Lund.

Efter Hr. Jensens Erklæring skulde det kun være hans Opgave at bringe Foreningen paa Fode igen, og det kan umulig andet end glæde enhver, der har sat sin Tillid til »Dansk typografisk Forening«, og med temmelig stor Sikkerhed tør jeg paastaa, at det kun er en ganske lille Brøkdel, der ikke har en saadan Tillid til Foreningen.

Det er mit Haab, at alle vil samles i én stor Tanke: at bringe Foreningen fremad, vælge Mænd, der er i Stand til at arbejde med Held, og holde al Politik ude af Foreningen. I det Haab vil jeg stemme paa Harald Jensen til Formand og i øvrigt paa Indstillingslisten.

y.

* * *

Ved det forestaaende Valg af Medlemmer til Hovedbestyrelsen i Aarhus, tillader Undertegnede af Aarhus Lokalforening samt Randers Lokalforening sig indstændig at opfordre ethvert Medlem af »Dansk typ. Forening«, der med os ønsker, at Foreningen vedblivende ledes i en besindig, rolig fremadstræbende Aand, saa den uhindret og uskadt af Nutidens forskellige yderliggaaende Strømninger kan fortsætte sin hidtidige gavnlige Virksomhed, til at stemme paa nedenstaaende af os opstillede Liste, nemlig:

Formand: JENS LUND, Næstformand: O. V. HANSEN, Medbestyrere: P. CHRISTENSEN, MICHAEL JENSEN, Suppleanter: R. TERKELSEN, IVERSEN.

Randers og *Aarhus* i Juni 1886.

Paa Randers Lokalforenings Vegne:
A. WESTERMANN,
Formand.

Af Aarhus Lokalforening:

A. G. Weber. L. Knudsen. O. M. Olsen.
L. Hey. S. Møller. Joh. Lund.
J. Stecher. Th. A. Andersen. M. Geertsen.
W. L. A. Mammen. P. Joh. Petersen.
P. Th. Becker. Aug. Andersen. L. N. Christiansen.
Chr. Andersen. A. M. Nielsen.

Generalforsamling i Aarhus Lokalforening.

Den 3. Juni 1886.

Aarhus Lokalforening afholdt Generalforsamling i Dag. Til Dirigent valgtes WEBER og til Sekretær CHR. ANDERSEN. Den første Sag paa Dagsordenen var Valg af en Lokalforeningsformand og 2 Revisorer. Flere foresloges, men alle nægtede at modtage Valg. DIRIGENTEN udtalte derfor, at da ingen frivillig vilde modtage Valg, var man nødt til i Henhold til Lovene at afgøre Sagen ved Afstemning. Ved denne valgtes N. L. CHRISTIANSEN med 20 St., hvorefter H. P. OLSEN havde 19 og Lind 1 St. CHRISTIANSEN bemærkede, at da han var paatvunget Hvervet, vilde han ikke paatage sig store Forpligtelser, men kun udføre det saa godt som hans Tid som Beregningssætter tillod det. Til Revisorer valgtes CHR. LAURSEN med 22 St. og J. P. IVERSEN med 21 St. Risom fik 19 og Weber 18 Stemmer.

Næste Sag var Indstilling til Valg af 3 Hovedbestyrelsesmedlemmer og 2 Suppleanter. De efter Tur afgaaende var Weber (Formand) og Jens Lund (Næstformand) samt A. Risom, der havde ønsket at udtræde. SVENDSEN foreslog Harald Jensen, som den eneste, der kunde bringe Foreningen tilbage paa det gode gamle Standpunkt. A. OLSEN foreslog Michael Jensen. SVENDSEN foreslog O. Bech. O. V. HANSEN foreslog at genvælge Jens Lund. Taleren forespurgte dernæst, hvorledes de foreslaaede Medlemmer vilde stille sig til Foreningen, navnlig hvorledes der kunde bringes et bedre Forhold til Veje mellem Indtægt og Udgift. WEBER foreslog R. Terkelsen. HARALD JENSEN meddelte, at det var tvivlsomt, om han vilde modtage Valg; det vilde afhænge af, hvor stor Majoritet han blev valgt med, da den politiske Retning, han tilhørte, ikke var velsét overalt, og han ikke vilde bidrage til at splitte Foreningen. Hansens Spørgsmaal fandt han underligt, særlig da denne var Medlem af Hovedbestyrelsen; han fandt det naturligere at rette Spørgsmaalet til det afgaaende Medlem, J. Lund, hvorfor han vilde dreje af fra det og bede Lund svare paa det. MICHAEL JENSEN erklærede sig villig til at modtage Valg, men vilde ikke binde sig til noget som helst, og for Øjeblikket forelaa jo heller ingen brændende Spørgsmaal. JENS LUND var ogsaa villig til at modtage Valg, men fandt det vanskeligt at udtale sig, da han ikke vidste, hvem han kom til at arbejde sammen med. Han vilde arbejde hen til en bedre Status, og dette kunde ske enten ved at forhøje Kontingentet eller ved at nedsætte Understøttelsen; det sidste fandt han forkasteligt. Med Hensyn til Hjælpekassen udtalte han, at han ikke var Modstander af

dennes Sammenslutning med »D. typ. Foren.«, naar det kunde ske uden Formuefællesskab. SVENDSEN vilde fraraade Genvalg. Den tidligere Hovedbestyrelse havde handlet uforsvarligt med Foreningens Midler. Paa Regnskabet var opført en Tur til Middelfart for to af Hovedbestyrelsens Medlemmer med 25 Kr., den kunde godt have været gjort for 11 Kr. 50 Øre. Et Par Rejsende, der var gaaet 5 Mil omsonst, havde derimod intet kunde faa bevilget af Hovedbestyrelsen. Ligeledes ankede han over, at der var opført 27 Kr. som Repræsentationsudgifter ved 2 københavnske Delegeredes Tilstedeværelse her i Fjor Foraar, hvor man, efter at have holdt Møde med dem og skældt dem ud, rimeligvis bag efter fortrød det, og saa vilde smøre dem om Munden ved at traktere dem paa Foreningens Regning. Om disse Udgifter paafulgte der derefter et temmeligt skarpt Ordskifte mellem O. V. HANSEN og SVENDSEN, ved hvilket HANSEN hævdede, at Svendsen burde være fremkommet med sine Anker, da Tiden var; her hørte de ikke hjemme, men derimod paa et Repræsentantmøde. SVENDSEN lovede, at Sagen nok skulde blive bragt frem paa et saadant. O. BECH mente, det var berettiget at fremkomme med den Slags Ting paa enhver Generalforsamling. WEBER forsvarede Udgifterne; han mente, det var en Pligt for Foreningen at modtage andre Foreningers Repræsentanter paa en værdig Maade. Han anbefalede at stemme paa J. Lund, M. Jensen og R. Terkelsen. CHRISTIANSEN vilde med Hensyn til Harald Jensen bemærke, at denne ikke var Arbejder, men Principal. Jensen havde ved en tidligere Lejlighed advaret imod at være for principalvenlig. Han respekterede Jensens Dygtighed, men frygtede for, at han vilde tage for haardt fat; man skulde være varsom under de nuværende Forhold. JENS LUND vilde berolige Svendsen med, at Harald Jensen til ham havde udtalt, at det var en naturlig, berettiget Ting, at en Forening afholdt Repræsentationsudgifter. Turen til Middelfart var nødvendig, da al skriftlig Forhandling havde vist sig frugtesløs, og man ellers maatte have slettet Lokalforeningen. HARALD JENSEN vilde overfor Christiansen forsvare sig imod, at han var Principal; han stod i Typografernes Rækker og følte sig som saadan. Med Hensyn til Repræsentationsudgifter fandt Taleren, at de kunde være nødvendige ved en saa stor Forening; det var forkert at paalægge Bestyrelsen personlige Udgifter. Om de i dette Tilfælde var for store, skulde han ikke dømme om. Christiansen behøvede ikke at frygte, at han vilde tage for haardt paa Foreningen; han havde altid villet holde den nevtral, det viste han, da han gik sin Vej sidst. Han vilde søge at bringe Foreningen op, saa den kunde bære sig, da man nu havde vovet sig for langt ud. Hvis det blev ved at gaa saaledes tilbage, vilde Foreningen gaa overstyr, saa i den Retning var det nødvendigt at tage haardt. Han vilde arbejde hen til, at Foreningen tog sig af flere Spørgsmaal, bl. a. Lærlingespørgsmaalet, men dog ikke give Foreningen noget politisk Præg. — WEBER vilde minde om, at Underballancen hidrørte dels fra de mange Rejsende, dels fra, at Syge- og Begravelseshjælpen ved sidste Repræsentantmøde blev forhøjet, hvilket Jensen jo selv havde været med til, og det var den Gang bleven hævdet, at vi ikke skulde samle Penge sammen. Jensen havde omtalt Lærlingespørgsmaalet, men her kunde denne passende først feje for sin egen Dør, thi »Demokraten« havde 3, maaske 4 Drenge, og det var *oven i Købet* et Aktieselskab, der ejede Bladet. I det Punkt gik Jensen stik imod Typografernes Interesser. Taleren vilde spørge Jensen, hvorledes denne vilde forøge Foreningens Indtægter. NELSON mente ikke, man skulde være saa smaalig overfor fremmede. Hvis vor Forening havde sendt Repræsentanter til København, troede han ikke, den københavnske Forenings Medlemmer vilde have havt noget imod, at der blev taget godt imod dem. For øvrigt havde Medlemmerne her jo selv været med til Punschen. Sluttelig henviste han til, at den københavnske Forening ikke var karrig, hvad den viste ved at give hver af sine 3 Repræsentanter 50 Kr. til Odensemødet. HANSEN takkede Harald Jensen for hans Udtalelser. Lærlingespørgsmaalet var af stor Vigtighed for vort Fag, og han tvivlede om, at det i Længden kunde holdes ude fra Foreningen. Webers Bemærkninger angaaende »Demokraten«s Lærlinge var ikke heldige, thi en enkelt Principal kunde ikke ordne det, man maatte her følge Trup med de andre. Han tilraadede at søge Samarbejde med Principalerne om dette Spørgsmaal, hvilket muligt kunde opnaas ved at indbyde dem til et forestaaende Repræsentantmøde. Ad Lovgivningsvejen kunde man jo for Tiden intet vente sig, og ved at blokere opnaaede man næppe noget. Han omtalte derefter »Hjælpekassen«, som en anonym Indsender havde kaldt »sølle«, men som mange Medlemmer dog nu havde sluttet sig til. CHRISTIANSEN ønskede blot Foreningen holdt paa en nevtral Grund; det var ham for øvrigt ligegyldigt, hvilken politisk Anskuelse, de Mænd havde, der stod i Spidsen for den. HARALD JENSEN: Det var bleven overladt Hovedbestyrelsen at se, om Kassen kunde bære de forøgede Udgifter, og den maatte ogsaa være nærmest til at afværge det Farlige ved Forhøjelsen. Før han havde sat sig ind i Foreningens hidtidige Virken, kunde han ikke udtale sig om sit Standpunkt, thi han vilde intet love hen i Vejr og Vind. Taleren fandt Webers Udtalelser om »Demokr.« Lærlinge util-

børlige, thi det beroede ikke paa den enkelte Principal, og han vilde derfor ikke svare paa det. »Demokraten«s Status kendte heller ingen. Uden en Samvirken mellem Principal og Arbejder lod Lærlingespørgsmaalet sig ikke løse, hvis det overhovedet kunde løses. »Dansk typ. Foren.« havde her gode Chancer for at indtage en mæglende Stilling. »Hjælpekassen« havde han ingen Mening om endnu. WEBER: Hovedbestyrelsen havde fraraadet at forhøje Understøttelsen, det var kun for Rejsekassens Vedkommende, det var bleven overladt til den, og her havde heller ingen Forhøjelse fundet Sted. »Demokraten«s Status vedkom ikke os. Jensen havde en Gang selv udtalt, at det ikke vedkom os, om en Principal kunde bestaa eller ikke, men nu lod det til, at Jensen havde faaet et andet Syn. JENS LUND vilde i Lærlingespørgsmaalet ligesom Jensen være tilbageholden i sine Udtalelser. Han var en bestemt Modstander af at faa Arbejderspørgsmaalet ind under vor Forening. Kunde det lade sig gøre, at Foreningen indtog en mæglende Stilling, kunde han godt være med til det, men gav man Fanden en Finger tog han let hele Haanden. Med Hensyn til Underskudet bemærkede han, at dette var søgt nedbragt ved den ny Overenskomst med den københavnske Forening, men her var maaske begaaet den Fejl, at man samtidig havde forhøjet Understøttelsen til vore Rejsende der, men det kom jo kun vore egne til Gode. HARALD JENSEN: Stod der en energisk Hovedbestyrelse, kunde man godt forhindre, at hele Haanden blev taget. Konkurrencen skadede ikke alene Arbejderne, men ogsaa de rettænkende Principaler. Jørgensen i Skanderborg, der tidligere for en stor Del havde arbejdet med Lærlinge (hvorledes der nu var vidste Taleren ikke), kunde t. Eks. derved udgive en lige saa stor Avis som »Demokraten«, men slippe med den halve Ugeløn. Hvorledes skulde man kunne konkurrere hermed? Der blev givet saa høj Løn paa »Demokraten« som der kunde gives. Taleren selv havde ikke stort mere end Typograferne. WEBER ønskede en bestemt Udtalelse af Jensen, om han vilde modtage Valg eller ej. HARALD JENSEN nægtede at give bestemt Svar herpaa; han vilde først se, hvor stor en Majoritet han blev valgt med. Hvis det vilde splitte Foreningen, vilde han ikke modtage Valg.

Ved den derefter foretagne Afstemning over 3 ny Medlemmer indstilledes Michael Jensen med 39 St., Harald Jensen med 21 St. og O. Bech og R. Terkelsen hver med 20 St. Ved Omvalget mellem de to sidste fik Bech 22 St. og Terkelsen 18 St. Derefter havde Jens Lund 18 St. og R. Petersen 1 St.

Af den samlede Bestyrelse indstilledes til Formand Harald Jensen med 20 St., O. V. Hansen fik 19 St., og Michael Jensen 1 St. Til Næstformand Michael Jensen med 38 St., Nelson fik 1 St.

Til Suppleanter indstilledes R. Terkelsen med 28 St. og J. P. Iversen med 19 St. R. Petersen fik 16 St. og Svendsen 15 St.

Den typografiske Forening.

Nye Medlemmer:

INGVARD CHRISTENSEN (udlært den 1. Juni som Trykker hos Chr. Birch; Chr. Birch).

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: »National-Tidende« (35. B.) 4.20, Græbes (36. B.) 2.75, Lunos 2.50, »Avisen«s (34. B.) 1.50, Schiellerups (35. B.) 1.00, O. C. Olsen & Ko.s (33. og 34. B.) 2 80, »Berlingske Tidende«s 2.50, S. L. Møller & Ko.s (23. og 24. B.) 1.80, G. (33. og 34. B.) 0.50, i alt **19.55.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.181.44.** RUD. BØHM.

Til **Musiken ved Grundlovsfesten** har jeg foreløbig modtaget følgende Bidrag:

»Avisen«s 1.50, »Dagens Nyheder«s 0.70, »Dagbladet«s 1.85, »National-Tidende«s 3.70, Græbes 1.60, S. L. Møllers 0.60, Lunos 0.35, Schiellerups 0.75, Hvidbergs 0.50, Jørgensen & Ko.s 0.50, G. 0.25, »Politiken«s 2.20, O. C. Olsen & Ko.s 2.15, »Berlingske Tidende«s 1.25, Allers 1.05, »Social-Demokraten«s 3.50, i alt **Kr. 22.20.**

D'Hrr., som endnu ikke har indbetalt, bedes gøre dette snarest muligt. RUD. BØHM.

Dansk typografisk Forening.

At der er udsendt Stemmesedler til Valg af Formand, Næstformand og en Medbestyrer til Hovedbestyrelsen, meddeles herved. A. G. WEBER,

Aarhus, d. 10. Juni 1886. Formand.

Medlemmer der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Holbæk, N. L. PETERSEN (sidst arbejdet i Odense).

Bortrejste Medlemmer:

Hillerød (Lyngby), JENS PETER JONASSEN til København, Militær.
Næstved, NIELS PETER ROLSTED, arbejdsløs.
Odense, Sætter LUDVIG PETERSEN, arbejdsløs.

Døde.

Odense, Sætter RASMUS PETER CHR. RASMUSSEN, død i Bogense.

Til R. W. LAURSENS Enke

er i alt indkommen 244 Kr. 49 Øre, for hvilken Gave vi takker de forskellige Bidragydere, der har imødekommet vor Opfordring. Pengene er dels anvendte til at begynde en lille Forretning med, dels ved Akkord med Boets Kreditorer at indfri Indboet, Klædningsstykker og andet Inventar.

Aarhus, den 2. Juni 1886.

Arnold V. Olsen, S. Leth Nielsen. Harald Jensen.
Lokalf. Form.
P. Th. Becker. Jens Lund. A. G. Weber.

At jeg af Hr. Arnold V. Olsen har modtaget 244 Kr. 49 Øre bevidnes, og hvorfor jeg aflægger samtlige Bidragydere min hjærteligste Tak.

Aarhus, den 2. Juni 1886. SOPHIE LAURSEN.

Brevkasse.

Den indsendte Artikel om »Trykkernes Organisation« maa af Mangel paa Plads vente til næste Gang. — En Artikel fra Odense ligeledes.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 25. | København, den 19. Juni 1886. | 13. Aargang.

Til Medlemmerne af »Dansk typografisk Forening«!

Valget til Hovedbestyrelsen staar for Døren! — Som det vil være de ærede Medlemmer bekendt, er Foreningens Status i det forløbne Aar des værre bestandig bleven slettere og slettere, uden at der er gjort mindste Mine til, endsige Forsøg paa at foretage et eneste Skridt for at forbedre den, og ligeledes bør og skal det fremhæves, at den Maade, hvorpaa Administrationen er bleven varetagen, er under al Kritik; — flere Træk heraf vil være i det Mindste en Del af Medlemmerne i frisk Minde, og det er vist ikke nødvendigt her at komme ind paa Enkelthederne. Det vil derfor næppe forundre, at der fra alle Sider fremkommer Ytringer af berettiget Misfornøjelse med den nuværende Hovedbestyrelse, der paa en saa daarlig Maade har varetaget Foreningens Tarv, med alle Tegn enten paa Udygtighed eller paa Mangel paa tilstrækkelig Energi. Denne Hovedbestyrelse søges nu i det væsenlige genvalgt, idet et Mindretal af Medlemmerne i Aarhus sammen med Randers Lokalforening har opstillet den afgaaende Næstformand, Hr. Jens Lund, som Kandidat til Formandspladsen, hvilket — vi ser ikke rettere — vil være ensbetydende med Foreningens vedblivende Tilbagegang. Det bedes erindret, at der paa Generalforsamlingen i Aarhus den 3. Juni slet ikke var Tale om at indstille Hr. Lund til Formand, da han ikke blev genvalgt som Bestyrelsesmedlem; ligeledes ser det noget mærkeligt ud, at en Del Aarhus- og Randers-Kolleger paa den af dem opstillede Liste har degraderet Hr. Michael Jensen, der paa Aarhus-Generalforsamlingen blev enstemmig valgt saavel til Næstformand som til Bestyrelsesmedlem, fra Næstformand til Bestyrelsesmedlem — forunderligt, at de »konsekvente« Herrer ikke helt har udeladt ham.

Ærede Kolleger! Foreningens ved forstandig Økonomi sammensparede Midler er stærkt reducerede, — lad det nu være nok. Det er et drøjt Arbejde, der bydes den nye Hovedbestyrelse; men blive nedennævnte Mænd valgte, vil det nok lykkes den at overvinde Vanskelighederne.

Undertegnede Medlemmer fra forskellige Byer, der med Bekymring har set, hvorledes det under den nuværende Hovedbestyrelse er gaaet tilbage for Foreningen, har sluttet sig sammen for indtrængende at lægge Medlemmerne paa Sinde, at vælge dygtige og energiske Mænd, der er i Stand til at bringe Foreningen paa Fode igen; som saadanne kan vi trygt anbefale de af Aarhus Lokalforening officielt indstillede. Hr. Harald Jensen vil fra sin fleraarige Virksomhed som Formand være alle Medlemmerne bekendt, og hans Person er en Borgen for, at Foreningen under hans Styrelse igen vil hæve sig op til sin tidligere Anseelse.

Der ligger ikke fjærneste Tanke af Politik til Grund for vor indtrængende Opfordring om: *Alle som en at samle sig om nedennævnte Mænd,* hvilket ogsaa Underskriverne, der repræsenterer alle politiske Partier, tilstrækkelig beviser. Kun ét besjæler os alle, og det er Ønsket om: ved en dygtig og økonomisk Styrelse at sikre Medlemmerne mod Tabet af de Goder, vor Forening i levedygtig Stand byder dem.

Derfor, ærede Kolleger! stem paa:

Harald Jensen, Formand. **Michael Jensen,** Næstformand. **O. Bech,** Bestyrelsesmedlem.

Af Aarhus Lokalforening:

R. Petersen. L. A. Svendsen. P. Jørgensen. O. P. Hansen. Alexander S. C. Nielsen.
E. Marott. Joh. Laursen. Aug. Christensen. Michael Danielsen. R. Nielsen. Th. Jensen.
Axel Risom. S. Leth Nielsen. J. Hald. G. Nelson. J. P. Iversen.
R. Therkelsen. A. V. Olsen. Chr. Laursen. H. P. Olsen.

Kolding Lokalforening:

Raben. Knudsen. Joh. Eppler. N. P. Nielsen. J. P. Lund. Rottvitt Petersen.
J. Lindballe. Fr. Weiss. Peter Hvidtfeldt. M. Schjern. Torkild Petersen, Kabisch. Edberg.
J. H. Bremer. Knud Sørensen. Fr. Groth. H. F. Rasmussen. Hansen. H. Schjødt. U. Petersen.

Holbæk Lokalforening:

Jul. Bigum. N. S. Hansen. Chr. M. Jacobsen. J. P. Jacobsen. C. Larsen. C. Lund. M. Lund. A. Nielsen. N. L. Petersen. Chr. Rasmussen. C. Siiger.

Næstved Lokalforening:

Jacob Jensen. Ludvig Olsen. Otto Olsen. Chr. Niemann. Anton Schwartz.

Af Odense Lokalforening:

Anderschou. C. J. Christensen. P. Christensen. L. Madsen. G. Nielsen. J. Prøvensen. H. Petersen. Joh. Petersen. Ferd. Rasmussen. Chr. Østergaard.

Af Ringsted Lokalforening:

E. Hansen. H. C. Nielsen. H. Jørgensen. Fr. Lumbye. S. K. Johansen.

Valget i »Dansk typografisk Forening«.

Saa kom da Hestefoden frem, som vi tænkte os var skjult hos d'Hrr., der blev Mindretal paa Generalforsamlingen i Aarhus den 3. Juni. Øjeblikkeligt blev Udfaldet meddelt til Hr. Westermann i Randers, og formodenlig blev der i Randers straks sammenkaldt et Møde, for at Hr. Westermann kunde underskrive paa Lokalforeningens Vegne et Opraab, der er dikteret her i Byen, dette tyder det i det mindste paa, efter alt, hvad man vil vide. Gud maa vide, hvorfor man nu netop vil have Hr. Lund til Formand! Foreligger der noget Eksempel paa, at denne Mand har større Evner til at føre Foreningen frem til noget virkeligt godt? Jeg maa bestemt hævde, at der foreligger det modsatte. Hvorfor kunde man ikke opstille en Mand af deres Midte, som der var Sandsynlighed for havde mere Sympathi blandt alle Kolleger? Jeg skal sige d'Hrr., at det havde de let ved. Der er en Mand i deres Midte, som nyder en langt større Anseelse som Foreningsmand end Hr. Lund, og denne Mand har samme politiske Anskuelse som dem, der er Modstandere af Hr. Harald Jensens Politik. — Naar man vil se paa den af Flertallet her opstillede Liste, saa maa man i Sammenligning med den Liste, der er udgaaet fra Randers, højlig forundres, thi i Aarhus blev Hr. Michael Jensen valgt enstemmig til Medlem af Hovedbestyrelsen og ved Omvalget til Næstformand. Men efter Randersianernes Liste er han sunken i Kurs, idet Hr. O. V. Hansen er sat i hans Sted, og Hr. P. Christensen, der slet ikke er indstillet, er rykket foran ham som Medbestyrer. Det var sært, at han fik Lov til at komme med paa Listen. Hr. Jensen staar vistnok d'Hrr. Modstandere meget nær i politisk Opfattelse, men han er dog en Mand, der ikke vil synge sammen med den første den bedste, naar Teksten ikke passer ham; dette har d'Hrr, formodenlig opdaget, og saa maatte han ikke komme for højt op i Rangforordningen. Nej, saa var Hr. O. V. Hansen dog meget bedre; han hører til den *hæderlige* Del af Foreningen. Og Hr. Hansen har jo ogsaa gjort sig særlig Umage ved en meget lang Henvendelse til Kollegerne rundt om i Landet; dette er en ikke lille Opofrelse af Hr. Hansen, da baade Transport og Trykning maa koste noget. Endskønt jeg i meget kan være enig med Hr. O. V. Hansen, skal jeg dog ikke komme ind paa Sagen nu (Udtalelserne i hans Henvendelse); men jeg skal love ham, at jeg ikke skal tabe ham af Syne. Jeg kan jo nok tænke, at Hr. O. V. Hansen ikke vil tage stort Hensyn til mig, da jeg vel ikke hører til den *hæderlige* Del af Kollegerne, da jeg i meget har en fra Hr. H. afvigende Mening; men saa trøster jeg mig med, at jeg véd dette paa Forhaand og véd, med hvem jeg har at gøre.

Kan man nu sige, at den fra Randers opstillede Hovedbestyrelse vil kunne hævde sin Stilling som saadan? Det vil maaske Hr. Westermann garantere for. Underligt ser det imidlertid ud, at Hr. Westermann, der ellers har Ord for at være en praktisk og forstandig Mand, vil være med til at foreslaa Mænd, som han aldeles ikke kender, ja maaske ikke en Gang har set, hvorimod han, i al Fald tidligere har havt Lejlighed til at erfare, hvad Dygtighed Hr. Jensen er i Besiddelse af. Jeg beklager, at Hr. W. vil være med til at bringe Politik ind eller tage politisk Hensyn ved Valget til en Understøttelsesforening som vor, dette er ligesaa *sørgeligt*, som hvis Lund skulde blive Hr. Webers Efterfølger. Dersom det bliver saa, at Hr. Jensen ikke skulde modtage Valget, paa Grund af, at Majoriteten er for ringe, var det da ikke raadeligt, om man opstillede en anden, om end han havde konservative Anskuelser, end netop Hr. Lund; det vilde i hvert Fald baade Foreningen bedre.

y.

Bestyrelsesvalget i »Dansk typ. Forening«.

Det har vakt en ikke ringe Forbavselse, at d'Hrr. WEBER og O. V. HANSEN i Aarhus (henholdsvis Formand og Bestyrelsesmedlem for »Dansk typ. Forening«s Hovedbestyrelse) ved det nu forestaaende Valg til Hovedbestyrelsen er optraadte imod Aarhus Lokalforenings Indstilling; men hvad der dog har vakt mest Forundring er, at d'Hrr. har fremmet deres egne personlige Behageligheder, i Stedet for først at fremme Foreningens. Det er vel en mild Betegnelse for d'Hrr. at sige, at de have handlet taktløst.

Aarhus Lokalforening har ved sin lovhjemlede Indstilling til Valget af Formand for Hovedbestyrelsen opstillet en Mand, som selv Hr. O. V. Hansen i den af ham udsendte Rundskrivelse nødtvungent maa omtale ikke ringere end: **denne Mands store Arbejdsdygtighed og udmærkede Begavelse**«; — ja, saaledes lyder *Modstandernes Omtale* af Hr. **Harald Jensen,** den Mand, der mere end nogen anden har arbejdet for at fremme sine Kollegers Velfærd. Lad os alle som én sige: Til Formand for vor Hovedbestyrelse stemme vi paa Hr. HARALD JENSEN, og det er os en kær Pligt at gøre det.

Hr. O. V. Hansens lange Rundskrivelse er en snildt fabrikeret Limpind, men de, den *særlig* er tiltænkt, bliver vist næppe hængende paa den.

Kolding, den 15de Juni 1886. **H. F. Rasmussen.**

Et Svar.

En Indsender under Mærket »y« har i sidste Nr. af »Typ.-Tid.« afleveret en »Artikel«, hvori han er saa venlig at omtale mig og bl. a. ytrer, at »Weber og Lund synger i Reglen Vise sammen« i politisk Retning. Jeg skal hertil bemærke, at Hr. Webers og min *politiske* Anskuelser er hinanden aldeles stik modsatte.

Jeg har nu den Mening, at et Medlem af »Dansk typ. Forening«s Hovedbestyrelse i sin Virksomhed som saadan hverken bør se til Venstre eller Højre, men upartisk virke i Foreningens Interesse — lad ham saa forøvrigt have hvilken politisk Anskuelse, han vil.

I Følge denne min Udtalelse antager jeg, at det maa være klart for enhver, **at jeg for mit Vedkommende under ingen som helst Omstændigheder vil være med til at »drage politisk Nytte af Foreningen«.**

Aarhus, 16. Juni 1886. **Jens Lund.**

Trykkernes Organisation.

Med Fornøjelse læste jeg i vort Blads Numer 23 Artiklen om de tyske Trykkere. Jeg ser deraf, at Tyskerne er vaagne, at de forstaar at varetage deres Interesser paa en Maade, som »Trykkerforeningen« her hjemme kunde lære noget af.

Men den gør det ikke. Den har ikke Spor af Liv og Virkekraft, den ligger vedblivende hen i en søvnlignende Dvale, af hvilken den kun vaagner en Gang om Aaret, nemlig til Maskeraden, som nok egentlig er et af dens store Formaal.

Jeg har i længere Tid været i Foreningen, men endnu har jeg ikke set en eneste Lovparagraf. Styrelsen fortalte fornylig, at Grunden til, at Lovene endnu ikke var komne Medlemmerne i Hænde, var den, at Bogtrykkeren, som skulde trykke dem, ventede paa ny Skrift (!) En mærkelig Grund! Man skulde næsten tro, at Paragraferne trængte til at pyntes lidt op, for at se en Smule tækkelige ud. — Men hvorfor er da de frisindede Trykkere vedblivende Medlemmnr af denne Forening?

Fordi vi haaber med Tiden at faa Foreningen ført over til det store Arbejderparti, hvor enhver Arbejderforening hører hjemme; thi som den nu staar, ganske alene, uden nogen Støtte udefra er den aldeles magtesløs overfor mulige Arbejdsnedlæggelser eller Lock-out'er.

Det vil sikkert endnu være i frisk Minde, at Kancelliraad SCHULTZ for nogen Tid siden paa en Dag opsagde hele sit Personale uden nogen som helst Grund. Da blev Foreningen febrilsk, man stak Hovederne sammen, for at overlægge hvad der var at gøre i denne Sag. Heldigvis tog Principalen dog sin Opsigelse tilbage, saa at Krisen, *for den Gang* blev heldig overstaaet.

Men hvis nu Hr. Schultz havde holdt fast ved sin Beslutning og kastet sine Arbejdere paa Gaden, da kunde »Trykkerforeningen« intet gøre, den maatte i saa Tilfælde roligt have set paa, at man gjorde dens Medlemmer brødløse, medens Schultz sikrer sig Arbejdskraft fra Udlandet.

Havde Foreningen derimod staaet i Arbejderpartiets Rækker, saa kunde vi ganske roligt have lagt Sagen i dettes Haand; ved Organisationen i Udlandet kunde man have hindret al Tilgang og støttet Foreningen saaledes med Pengemidler, at den lunefulde Arbejdsgiver til Slutning dog kom til at tage sin Opsigelse tilbage.

Den Gang drev det over, hvorledes det siden vil gaa er et stort Spørgsmaal.

Derfor maa det være en Livssag for enhver frisindet Trykker, at arbejde hen til »Trykkerforeningen«s Tilslutning til det store Arbejderparti.

Derfor, Kammerater! Lad os tage vore tyske Fagfæller til Mønster! Lad os arbejde paa at bringe nyt Liv i den »døde« Forening, lad os vække den op af

Dvalen, den har sovet længe nok, lad os slutte os til Arbejderpartiets stærke Organisation i den Overbevisning, at »Enighed gør stærk«.

Et Medlem
af »Trykkerforeningen«.

Forskelligt.

Dødsfald. Udgiveren af »Ærø Avis«, HENRIK ANDERSEN, er død f. Onsdag, 69 Aar gammel. Han stiftede det nævnte Blad 1859.

— **Fra Stockholm.** I Stockholm ser det ud til, at det er Principalforeningen, der antager Lærlinge og placerer disse ved de Trykkerier, hvor Plads er ledig. »Tidn. för Boktryckarkonst« skriver herom i Nr. 4: »Bogtrykkerisocieteten holdt sin Vaarmesse den 7de April og hvorved blev indskrevet 24 Lærlinge, heraf 14 som Sætter- og 10 som Trykkerlærlinge. Disse blev ansatte ved forskellige Trykkerier i Byen. Svendebrev blev samtidig meddelt 8, hvoraf 6 som Sættere og 2 som Trykkere«. I Stockholm er det vistnok ikke saa galt med Lærlingevæsenet, ligesom Lærlinge, antagne paa ovennævnte Maade, sandsynligvis er godt prøvede i Forvejen og maa antages at tilføre Faget de rette Kræfter. Husker vi ikke fejl, fandtes der i 1875 ikke mere end 3 Lærlinge paa Centraltrykkeriet, der alle arbejdede for halv Svendeløn. Og dog var dette Trykkeri beregnet paa at beskæftige henved 100 Sættere. Folk med Kærlighed til deres eget Fag og dets Fremtid antager ikke en Masse Lærlinge og det endog i Flæng og systematisk.

Den typografiske Forening i Stockholm valgte den 3. April til Formand S. Linge. Foreningen besluttede samtidig at sende 2 Delegerede til Arbejdermødet i Örebro. (Typ. Meddel.)

Den typografiske Forening.

Nye Medlemmer:

C. OLSEN (udlært den 27. Marts hos S. L. Møller; arbejder samme Steds).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske senest 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Lørdag den 26. Juni, Aften Kl. 10, afholdes i »Sortedamslund« en

ekstra-ordinær Generalforsamling.

Dagsorden: Behandling event. Vedtagelse af nye Love.

Det af Styrelsen udarbejdede Forslag til nye Love vil blive tilstillet Medlemmerne i Løbet af Ugen.

STYRELSEN.

Blokerede Trykkerier: Jul. Behrendts, Ferd. Fjeldsøes, Schultzs (inkl. Rigsdagssætteriet) samt Volkersens Enkes.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Schiellerups (36. B.) 1.00, »Avisen«s (35. B.) 1.00, »National-Tidende«s (36. B.) 4.20, Knudtzons (20. B.) 1.25, »Adresse-Avisen«s 1.00, Nielsen & Lydiches (29. og 30. B.) 4.50, i alt **12.95.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.194.39.** RUD. BØHM.

Til **Musiken ved Grundlovsfesten** har jeg endvidere modtaget følgende Bidrag:

Bordings 1.50, Triers 2.25, med det tidligere indkomne **25.95.**

RUD. BØHM.

Typografernes Hjælpekasser.

Ved et i Lørdags afholdt Bestyrelsesmøde tildeltes den ledige Portion af det Rolffske Legat Enken GORNITZKA, 73 Aar gammel.

København, den 16. Juni 1886. N. HANSEN,
Kasserer.

Typografernes Sangforening.

I Aften bliver Sammensang i Sommerlokalet »Søfryd«.

Søndag den 11. Juli finder Foreningens *større Udflugt* Sted. Der køres Kl. $8^3/_4$ fra Boulevarden ved Observatoriet til Skodsborg Badehotel, hvor Frokost indtages. Derfra tages over Søllerød og Ørholm, hvor Forfriskninger nydes, til Jægersborg Hotel, hvor der spises til Middag og senere holdes et lille Sommerbal. Pris 5 Kr. 50 Øre Personen. Liste til Tegning er fremlagt i Aften og afsluttes 8 Dage før Turen.

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Ved Revisorvalget i »Dansk typ. Forening« bedes alle Medlemmer om at stemme paa følgende:

Revisorer: OTTO OLSEN, ANTON SCHWARTZ, Supleant: Ludvig Olsen.

Næstved, den 15. Juni 1886. JACOB JENSEN.

Aalborg Lokalf. opstiller til Formand: HARALD JENSEN, Næstformand: O. V. HANSEN, Medbestyrere: O. BECK, MICHAEL JENSEN.

Nye Medlemmer.

Næstved, SOFUS UTKE (udlært i »Møens Folkeblad« i Stege den 1. Juni 1886).

Kolding, CARL FREDERIK EDBERG (Medlem af Understøttelsesforeningen af tyske Bogtrykkere).

Indvendinger mod deres Optagelse maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Kolding, J. E. EPPLER (sidst arbejdet i Odense).
Næstved, CHRISTIAN NIEMANN (sidst arbejdet i Nykøbing p. F.).
Slagelse, IVAN HUNDERUP (sidst arbejdet i Ribe).
Nyborg, ALEXANDER DIETZEL (sidst arbejdet i Ringkøbing).
do. J. P. JOHANSEN (sidst arbejdet i Kerteminde).
Nykøbing p. M., POVL C. F. SØNDERGAARD (sidst arbejdet i Skive).

Bortrejste Medlemmer:

Kolding, R. FØNSS (til København som Militær).
Slagelse, JOHS. UHRBRAND (arbejdsløs).
Holstebro, KNUD KJÆR PETERSEN, arbejdsløs.
Nykøbing p. M., A. C. CHRISTENSEN til København.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 26. | København, den 26. Juni 1886. | 13. Aargang.

Bedrøvelige Forhold.*)

Odense, den 6. Juni.

Her i Odense, hvor vi i den sidste Tid har havt et Par ganske ekstraordinære Tilfælde med Hensyn til Understøttelse eller Ikke-Understøttelse, og hvor vi endog for at ordne disse, har maattet afholde ekstraordinære Generalforsamlinger, har vi ret til Gavns erfaret, at vore nuværende Love næsten er umulige at arbejde med, da de paa mange Steder, og næsten i alle vigtige Spørgsmaal ikke udtaler noget bestemt, men stadig gaar uden om de Punkter, hvor det ligefrem er nødvendigt at have Lovens Bogstav at rette sig efter. Det er ganske vist umuligt at foreskrive Love for hvert specielt Tilfælde, men lidt mere omfattende kunde Lovene i sin Helhed uden Skade være. Hvilke Paragrafer, der særlig trænger til Ændring, er først og fremmest Sygekassens og Arbejdsløshedskassens og endelig med tydelige Ord at faa fastslaaet, hvorvidt Begrebet »Overtræder i anden Livsstilling« rækker. — Dette Spørgsmaal er for Tiden et af de mest brændende blandt en Del af Medlemmerne her, thi en Grænse for at gaa som arbejdsløs maa der dog vel være. Mig har det ogsaa i høj Grad forundret, at det saakaldte Revisionsudvalg ikke har ladet høre fra sig, og endnu mere forunderligt synes det mig at være, at Hr. Michael Jensen, der saa vidt jeg véd, altid har omfattet vor Forening og dens Anliggender med varm Interesse, ikke paa et tidligere Stadium har rykket vor ærede Hovedbestyrelse i Frakkeskøderne og mindet den om, at »Julen varer ikke ved til Pinse«. For Tiden er her i Byen stærk Stemning for at indsende et Andragende til Hovedbestyrelsen om at foranstalte afholdt et Repræsentantmøde en Gang i Sommer for at foretage Ændringer i Lovene, da der jo saa er Udsigt til at faa ny Love i dette Aar — ellers bliver det vel næppe til noget. — Som et lille Billede af hvorledes de finansielle Forhold er her i Lokalforeningen, vil jeg anføre enkelte Regnskabsposter, og er det saadan fat blot 2 eller 3 Steder til, saa bliver forrige Halvaars Underballance i Hovedkassen kun Smaasummer ved Siden af dette. Fra 1. Juli 1885 til Dato har Indtægten været 605 Kr. 85 Øre. I Juli Kvartal s. A. er udbetalt i Sygehjælp 33.25 Kr., i Oktober steg det til 225 Kr. 75 Øre og i Januar Kvartal 1886 dalede det til 21 Kr. for atter i April og Maj Maaneder at gaa op til 127 Kr. 75 Øre. Rejsehjælpen har i disse 11 Maaneder udgjort 153 Kr. 30 Øre, Arbejdsløshedsunderstøttelsen 35 Kr. og Begravelseshjælp 60 Kr. Til Hovedkassen er indsendt 80 Kr., men modtaget 245 Kr. Odense Lokalforening har altsaa i 11 Maaneder arbejdet med et Tab for Hovedkassen af *165 Kr.* Det kan man vel med Rette kalde bedrøvelige Forhold? Hvad der heraf kunde have været sparet, hvis man havde havt tilstrækkelige og gode Lovparagrafer at arbejde med, er ikke Smaating. Som et Eksempel vil jeg anføre § 52: »For mindre end 2 Dage udbetales ingen (Syge-) Understøttelse«. Efter Sygesedlen skal Lægen underskrive, at en Mand har været *arbejdsudygtig i 2 Dage.* Et Medlem bliver syg en Morgen eller Formiddag og anmelder for Formanden Sygdom fra den Dags Morgen. Han føler sig næste Dags Middag eller Eftermiddag saa godt tilpas, at han godt kunde gaa paa Arbejde, *men han skal jo være syg i 2 Dage for at faa Sygehjælp.* Enhver vil maaske ikke bære sig saaledes ad, men mange gør det, og underligt er det, at der ved Udarbejdelsen af Lovene ikke er taget Sigte paa, at Omgaaelse af Lovene paa en saadan Maade blev umulig. Ved et Medlems 2-Dages Sygdom her i Byen nægtede Formanden at udbetale Sygehjælp før Sagen havde været forelagt Generalforsamlingen til Juli til Afgørelse, vedkommende Medlem gav da Afkald paa Sygehjælp. En tilsvarende § i de allerfleste af de Love for Sygekasser, jeg har gjort mig bekendt med, lyder saaledes: »For 2 Dages Sygdom og derunder ingen Understøttelse«. Saavidt jeg erindrer, blev en saadan Ordlyd ogsaa fremført paa Repræsentantmødet her i 1884 og det kan vel være, at en fejl Redaktion er Aarsagen til denne uheldige §. Ligeledes trænger Arbejdsløshedskassens Lovparagrafer haardt til en grundig Revision. Paa den Maade, den i mange Tilfælde bliver brugt, burde man snarere kalde den en Hjælpekasse for ugifte Typografer. Det er vel heldigvis ikke mange gifte, der nyder godt af den, men de unge burde ogsaa bruge den med

*) Forsinket af Mangel paa Plads.

Maade. Efter min Mening burde der kun udbetales Hjælp, naar vedkommende afskedigede Typograf i Løbet af 14 Dage eller maaske 3 Uger kunde vente at faa Plads ved at opholde sig i den By, han sidst har arbejdet; at udbetale Hjælpen til et Medlem, der ønsker, før han rejser Landet rundt, at spadsere i Byen i de 14 Dage, han kan faa Hjælp, synes mig at være urimeligt. Vor Kasse er des værre ikke saa velhavende, at den har Raad til at være flot, og det er derfor nødvendigt at tage Bestemmelser, som kan tilvejebringe lidt bedre Ballance mellem Indtægt og Udgift. — Man skulde næsten tro, at vor ærede Hovedbestyrelse slet ikke tænkte paa Foreningen eller dens Tarv, thi ellers vilde den vel ikke have ladet saa vigtig en Sag som en Lovrevision ligge for at holde *Juleferie* fra Jul til St. Hansdag.

En Ordning, som efter min Mening vilde være heldig, var Afskaffelse af Begravelseshjælp og Inddragelse af Hjælpekassen under Hovedforeningen og Forhøjelse af Kontingentet til 40 Øre *i et Aar*; derved tror jeg, at et stort Skridt henimod en Forbedring af Foreningens Status var gjort, og man behøvede da ikke at nære Bekymring for, at Foreningen en skønne Dag ikke skulde kunne opfylde sine Forpligtelser, og ved det stærkere Røre, der ved en saadan Ordning mulig vilde blive, kunde vi maaske sætte lidt mere Liv i vor ærede Hovedbestyrelse og forkorte — Juleferierne! A—u.

Uretfærdigt.

Ved Læsningen af »Typograf-Tidende« for Lørdag den 19. Juni angaaende nye Medlemmers Optagelse i Foreningen, ser jeg til min store Forbavselse anført: Sophus Utke (udlært i Møens Folkeblads Trykkeri i Stege den 1. Juni 1886) som optaget Medlem. — Lærlingespørgsmaalet har jo af og til været omtalt i Bladet, og navnlig har der været ført stærke Klager imod den store og *daarlige* Tilførsel af nye Medlemmer i Typografien, hvorfor jeg anser det ligefrem for en Pligt at omtale slige Misfostre, naar de fremkommer, og et saadant er Tilfældet med dette unge Menneskes Optagelse, thi ét kan der i hvert Fald forlanges, nemlig at nye Kræfter, som ønskes optaget i Foreningen, har staaet i Lære, om ikke helt saa dog tilnærmelsesvis den reglementerede Læretid, nemlig $4^1/_2$—5 Aar.

Efter indhentede Oplysninger er Sophus Utke bleven udlært i »Møens Folkeblad«s Trykkeri« paa *3 Aar*, og er jo nu optaget i Foreningen, en Optagelse, som jeg er overbevist om baade Bestyrelsen og alle Kolleger misbilliger ved denne Oplysning; thi det vil jo let føre til, at der maaske findes dem, som har en eller anden Principal, der er Bogtrykker af Navn, og som efter $1^1/_2$ Aars Forløb kan faa Patentet som Typograf, og derfor gør Krav paa at komme i Foreningen. Et ungt Menneskes Læretid i Typografien regnes dog i Almindelighed til 5 Aar. Dog er der maaske dem, der tænker, ja naar han er dygtig kan han jo være ligesaa berettiget til at komme i Foreningen som en Typograf, der har staaet 5 Aar i Lære og er mindre dygtig; men et saadant Ræsonnement er absolut galt, thi det er dog i høj Grad uretfærdigt imod Lærlinge, som maa holde ud i de 5 Aar.

Utke tror jeg heller ikke man kan henregne til de dygtige, thi han har snart været alt muligt. Først kom han paa Officersskolen, hvor han blev vejet og fundet for let, derefter kom han paa en Piskefabrik, saa blev han Fisker, men heller ikke her trivedes han, saa blev han Opvarter og omsider havnede han i »Møens Folkeblad«, hvor han jo nu har faaet Patent som Typograf i et Trykkeri, jeg heller ikke anser for kvalificeret til at udlære Drenge paa saa kort Tid, idet Ejeren ikke er Fagmand, og af det øvrige Personale findes der kun en, som med Rette bærer Navnet Typograf, Resten bestaar af en afdanket Skolelærer, som nok ogsaa skal udlæres paa ca. 3 Aar, en Karl fra Landet, der gaar med Bladet, men som tillige gør Fyldest som Sætter, en forhenværende Spækhøker — en udsøgt Samling »Typografer«! A.

Valget i »Dansk typografisk Forening«.

Randers, den 23. Juni 1886.

Som Bidrag til den stærke Agitation mod Hr. Harald Jensens Valg til Formand fra Hr. O. V. Hansens Side kan anføres, at denne sidste »tilfældigvis« var kommet til Stede her i Randers til det indvarslede Møde Søndag Formiddag den 6. Juni. Skønt Hr. Westermann ved Mødet betonede, »at Hr. Hansen »tilfældigvis« var til Stede af aldeles privat Karakter«, havde han dog »tilfældigvis« i sin Lomme en Redegørelse af, hvorledes han havde tænkt sig at modarbejde Hr. Harald Jensens Valg. Der var dog vist ikke mange af de Tilstedeværende, der troede paa disse »Tilfældigheder«.

Af Hensyn til al denne Agitation finder undertegnede Medlemmer af Randers Lokalforening sig foranledigede til at meddele, at vi ikke har sluttet os til den Liste, som af Majoriteten blev vedtaget i den herværende Lokalforening, men derimod afgivet vor Stemme til Fordel for Hr. HARALD JENSEN, da vi kun i hans Valg ser Fremskridt og Levedygtighed for »Dansk typografisk Forening«.

Denne Meddelelse fremkommer for at tilkendegive,

at det ikke er hele den herværende Lokalforening, der har opfordret til at modarbejde Hr. Harald Jensens Valg.

Leopold Hansen. H. Hansen. P. Enevoldsen.
P. H. L. Bang. E. Erlandsen.

* * *

Til Underretning for ærede Kolleger, der mulig føler Trang til lignende smagfulde Udgydelser mod mig som dem Hr. *y* i sidste Nr. af »Typ.-Tid.« diverterer Læserne med, tjener, at jeg ikke indlader mig paa Besvarelse af anonyme Angreb, lige meget under hvilken Form de end maatte fremkomme og uanset deres værdifulde Indhold.

Kan *y* ikke være sit Navn bekendt, maa han undskylde, at jeg ikke føler mig forpligtet til at svare paa alt det, der kan fremsættes og dækkes under den anonyme Maske. Jeg har hidtil kæmpet aabent, og dette agter jeg fremdeles at gøre, saa risikerer man ikke, at Uskyldige mistænkes.

Randers, den 22. Juni 1886. **A. Westermann,**
Lokalforeningens Formand.

Forespørgsel

til d'Hrr. **A. Risom** og **G. Nelson,** p. t. Medlemmer af »Dansk typ. Forening«s Hovedbestyrelse.

Da d'Hrr. er Medunderskrivere af et i sidste Nr. af »Typ.-Tid« værende Opraab angaaende Bestyrelsesvalget, i hvilket Hovedbestyrelsen bl. A. stærkt dadles for dens slette Administrationsførelse, der endog betegnes som værende *under al Kritik,* tillader jeg mig at spørge dem begge, **hvorfor de ikke i Hovedbestyrelsen er fremkomne med Forslag, sigtende til en bedre Administration?**

Aarhus, 22. Juni. **A. G. Weber,**
Formand.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Da et Medlem (CHR. KNUDSEN i Aarhus) er afgaaet ved Døden, anmodes d'Hrr. Inkassatorer om at drage Omsorg for, at det ekstraordinære Kontingent, 1 Kr. pr. Medlem, bliver indsendt hertil *i Løbet af 14 Dage* (se Lovenes § 2). Samtidig indbetales Kontingentet for April Kvartal.

For Aarhus Bys Vedkommende foretager jeg Opkrævning førstkommende Lørdag den 3. Juli saavel af det ordinære som ekstraordinære Bidrag (1 Kr. 65 Øre); de Medlemmer, som da ikke ønsker at betale, bedes selv sørge for, at Beløbene kommer mig i Hænde i rette Tid. — I Anledning af et Par Restancer her i Byen ca. 3 Maaneder efter Jan. Kvartals Slutning, skal jeg tillade mig at gøre opmærksom paa, at jeg fremtidig agter at holde mig strængt til Lovene med Hensyn til Udslettelser, især da det jo er en fuldstændig frivillig Sag, om man ønsker at være Medlem eller ikke.

I afvigte Uge er udsendt Love og Halvaarsregnskab til samtlige Lokalforeninger.

Nyt Medlem: OLE RASMUSSEN, Aalborg, fra 1. Maj.

Aarhus, den 22. Juni **O. V. Hansen,**
»Aarhus Folkebl.«

Illustreret Familie-Journal.

For ca. 2 Aar siden omtalte vi her i Bladet Trykningen af »Illustr. Familie-Journal«. Vor Kritik — i hvor vel den fuldtud var retfærdig — gav blandt Kolleger den Gang Anledning til megen Tale baade for og imod, særlig imod. Ikke desto mindre fastholder vi hvad vi skrev. Og vi trøster os derfor med, at »Journalen«s Udseende *nu* beviser, at vor Kritik ikke var saa uretfærdig som Trykkerforeningens Formand raabte paa i nærværende Blad. Da Bladet imidlertid fra et *typografisk* Standpunkt har hævet sig meget betydeligt, kunde det maaske være passende at skænke det lidt Omtale paany. Det er os i saa Henseende en Fornøjelse at kunne udtale vor Paaskønnelse af den Omhu, hvormed det trykkes nu. Enhver, der har blot nogenlunde Begreb om Billedtryk, og som har set Bladet stadig i det sidste Aarstid, vil sikkert have sporet Fremgangen i nævnte Retning, og naar vi for ca. 2 Aar siden skrev, at »Illustr. Fam.-Journal« var det daarligst trykte illustrerede Blad herhjemme, saa vil enhver Fagmand sikkert give os Ret, naar vi *nu* skriver, at det for Tiden er *det* illustrerede Blad, der gør vort Fag størst Ære.

Der er gjort Alt fra Udgiverens Side for at faa Bladet i Højde med udenlandske Blade af samme Art, og det er lykkedes. Journalen bringer afvekslende med udenlandske Billeder og Tekst original nordisk Literatur og Kunst. Den store Udbredelse Bladet har faaet, selv efter at »Nordstjærnen« er fremkommen, vidner om, at Ledelsen er i rette Hænder. †

Forskelligt.

Fra Kristiania har vi modtaget Meddelelse om, at et af de større Trykkerier dersteds fordrer af sine Maskinmestre, at de skal trykke indtil 3 Nætter om Ugen uden Ekstrabetaling. Hvis de ikke vilde gaa ind paa dette, blev det betydet dem, at de vilde blive opsagte fra deres Pladser. Vor Meddeler tilføjer, at vedkommende Principal muligvis ikke mener det saa bogstaveligt med denne sin Fordring, men har dog alligevel troet at burde underrette os herom for det

Tilfælde, at der herfra skulde søges Trykkere til Kristiania. I saa Tilfælde kunde da vedkommende Trykkere tage sine Forholdsregler mod et saadant Forlangende.

Trykkerforeningen i Kristiania fandt sig imidlertid beføjet til i et den 16. Juni afholdt Møde at vedtage følgende Resolution: »Trykkerforeningen beslutter, at ingen af dens Medlemmer maa arbejde udenfor den ordinære Arbejdstid, 10 Timer, uden Godtgørelse pr. Time«.

— **Udflugt.** Søndagen efter Grundlovsdagen gav Firmaet Brød. HORNUM en Skovtur for deres Trykker- og Sætterpersonale. Der kørtes pr. Char-à-banc over Lyngby-Frederiksdal til Nyholte, hvor der spistes til Middag. Hjemvejen lagdes gennem det for sin Naturskønhed bekendte »danske Svejts« over Dyrehaven ad Strandvejen, og først sent skiltes man ad, alle muntre og tilfredse over en fornøjelig Dag. Noteres skal det, at »Avisen« beredvilligt havde indstillet sit Mandagsnumer, saa at *hele* Personalet kunde deltage i Turen.

(Indsendt.)

— **Selvmord.** EMANUEL BONDESEN fra København, der indtil for kort Tid siden har arbejdet i Græbes Bogtrykkeri heri Byen, har i Følge en Meddelelse til »Correspondent« aflivet sig i Dresden. Den Afdøde, der er bleven 35 Aar gammel, havde i en længere Aarrække arbejdet i sidstnævnte By, hvor han ogsaa havde giftet sig, men da det begyndte at gaa daarligt med Arbejdet dér, kom han her til Byen, hvor han som sagt fik Arbejde hos Græbes. Da hans lange Ophold i Tyskland imidlertid havde »germaniseret« ham, længtes han tilbage til Dresden, hvor han til Trods for de daarlige Konjunkturer ogsaa straks fik Arbejde. Grunden til Selvmordet kendes ikke. Vi har personlig kendt Bondesen som en brav Kollega.

»**Skandinavisk Tidende**, Import- og Eksport-Organ for Indførelsen af Udlandets Industri i Skandinavien og Udførelsen af skandinaviske Artikler, passende for Verdensmarkedet«. Under denne lange Titel udgaar i Berlin i det danske Sprog et maanedligt Avertissementsblad, hvis udelukkende Opgave det synes at være at skaffe sin Udgiver og Redaktør, CARL FR. OPSTRUP, en Del Penge i Lommen, thi det er næppe sandsynligt, at Importørerne i de skandinaviske Lande har Lyst til at arbejde sig igennem den Mængde Svibelfisk og sproglige Fejl, som i en meget høj Grad udmærker det os foreliggende Maj-Numer. Dette Numer har kun forsaavidt Interesse for os, som det paa sin første Side har optaget en Artikel om Bogtrykfarvefabriken Beit & Philippi i Hamborg og Stassfurt. Fra et typografisk Standpunkt er Bladets Sætning og Trykning udført under al Kritik.

Den typografiske Forening.

Udslettet:

J. P. C. HANSEN (paa Grund af Restance til »Hjælpekasserne«).

STYRELSEN.

I Aften, Lørdag den 26. Juni, **Kl. 10**, afholdes i »*Sortedamslund*« en

ekstra-ordinær Generalforsamling.

Dagsorden: Behandling event. Vedtagelse af det af Styrelsen udarbejdede Forslag til nye Love.

Medlemmerne anmodes om at møde talrige og præcise.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: »Politiken«s (34. og 35. B.) 4.85, Schiellerups (37. B.) 1.25, »National-Tidende«s (37. B.) 4.20, »Dagens Nyheder«s (32.—34. B.) 3.00, »Berlingske Tidende«s 3.50, »Adresse-Avisen«s 0.50, Græbes (36.—38. B.) 6.10, G. (36. og 37. B.) 0.50, i alt **23.90.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.218.29.** RUD BØHM.

Til **Musiken ved Grundlovsfesten** har jeg endvidere modtaget følgende Bidrag:

Hansons Stempelfabrik 0.75, I. Cohens 0.75, med det tidligere indkomne i alt **Kr. 27.45.** RUD. BØHM.

Typografernes Hjælpekasser.

D'Hrr. Inkassatorer, som endnu ikke har tilsendt mig Bopælsfortegnelse over Medlemmerne, bedes sende denne i Løbet af et Par Dage.

N. HANSEN,
Kasserer.

Typografernes Sangforening.

I Aften bliver Sammensang i Sommerlokalet »Søfryd«.

Søndag den 11. Juli finder Foreningens *større Udflugt* Sted. Der køres Kl. $8^3/_4$ fra Boulevarden ved Observatoriet til Skodsborg Badehotel, hvor Frokost indtages. Derfra tages over Søllerød og Ørholm, hvor Forfriskninger nydes, til Jægersborg Hotel, hvor der spises til Middag og senere holdes et lille Sommerbal. Pris 5 Kr. 50 Øre Personen. Liste til Tegning er fremlagt i Aften og afsluttes 8 Dage før Turen. STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

D'Hrr. Lokalformænd anmodes om saavidt muligt — senest 14. Juli — at indsende indeværende Kvartals Regnskab, ledsaget af Kvitteringer over havte Udgifter, til undertegnede Hovedkasserer for Foreningen.

Aarhus, den 23. Juni 1886. JOH. LUND,
Østergade 27.

Nye Medlemmer.

Rudkøbing, AXEL ROSENSTAND (Redaktør og Udgiver af »Langel. Avis«; Medlem fra 1. Juli).

Indvendinger mod deres Optagelse maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Holstebro, PETER P. SOMMER (sidst arbejdet i Viborg).
Vejle, HEINRICH LANGE (sidst arbejdet i Horsens).
Kallundborg, N. J. N. WENDT (sidst arbejdet i Varde).

Bortrejste Medlemmer:

Slagelse, H. MELHEDE til Ringsted.
Næstved, THYGE FRANTZEN, arbejdsløs.
do. CHR. NIEMANN, arbejdsløs.
Aalborg, MARIUS MIKKELSEN, arbejdsløs.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 27. | København, den 3. Juli 1886. | 13. Aargang.

Den ekstraordinære Generalforsamling

Lørdag den 26. Juni.

Dagsordenen var: Forelæggelse, event. Vedtagelse af det af Styrelsen udarbejdede Forslag til ny Love. — Til Dirigent valgtes EMIL PETERSEN, til Sekretær OTTO BARNEWITZ. — FORMANDEN aabnede Forhandlingerne med en Motivering af de nye Forslag. Det kunde maaske synes underligt, at man allerede nu, et Aar efter de nugældende Loves Vedtagelse, kom med nye Forslag, men det var praktiske Hensyn der gjorde sig gældende. Man havde ikke flere af de gamle Love i Behold, og da en Optrykning altsaa skulde finde Sted, var det heldigst samtidig at indføre de nu foreslaaede Forandringer, der havde særlig Betydning for Foreningen. Han gik dernæst over til at oplæse de Afvigelser, der var mellem de hidtige og de nye Love. De skete Forandringer berørte §§ 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, og 14. I Regulativet for Arbejdsløshedskassen havde man ligeledes været nødsaget til at gøre væsenlige Forandringer, da denne Kasse hidtil havde slugt en uforholdsmæssig stor Part af Foreningens Midler. Skulde man vedblive at udrede Understøttelse efter de hidtil gældende alt for liberale Regler, vilde Kassen snart være tømt; der gjorde sig i Foreningen flere Strømninger gældende med Hensyn til denne Kasse, nogle vilde helt ophæve den, andre vilde udvide den til en særskilt Kasse, og atter andre vilde have det almindelige Medlemskontingent forhøjet. Man havde ved det foreliggende Forslag søgt at løse Spørgsmaalet paa bedste Maade uden at træde Nogens Interesser for nær. Foreningens Formaal var jo ikke Understøttelse, men Værn om Medlemmernes Interesser i faglige Spørgsmaal.

DIRIGENTEN satte derefter de nye Forslag under Diskussion og Afstemning. — §§ 1 og 2 (uforandrede) vedtoges enstemmigt. — I § 3 var gjort en Tilføjelse om tilrejsende Medlemmer; denne vedtoges enst. — Behandlingen af § 4, der havde faaet en Tilføjelse, som henviste til Arbejdsløshedsregulativet, udsattes indtil dette var behandlet. — § 5 vedtoges uden Omtale enst. — § 6 udsattes af samme Grund som § 4. — § 7 var fra de gamle Love og forblev uforandret. — I § 8 var sket en Tilføjelse om »Ny Udlærte«, der fremkaldte en længere Diskussion mellem flere. Efter en Redaktionsændring af BØHM vedtoges §'en med alle St. mod 1. — § 9 vedtoges enst. uden Omtale. — § 10 motiveredes af Formanden. Dens Ordlyd vilde mulig virke til mere at skærpe Blikket paa Strejkerne. — Det Punkt, der angik det forhøjede Kontingent i Tilfælde af en Strejke, var i Lighed med hvad man havde i 1876, og hvem der ikke vilde betale det, maatte finde sig i at blive udelukket af Foreningen. Uden Diskussion vedtoges Paragrafen derpaa enst. — § 11, der efter Udkastet lød saaledes: »Arbejdsnedlæggelser, i hvilke der deltager 6 eller flere Medlemmer, maa altid afgøres af en Generalforsamling«, fremkaldte en længere Diskussion. WM. SØRENSEN foreslog, at enhver Arbejdsnedlæggelse burde vedtages enten af en Generalforsamling eller af et særligt Udvalg, der havde sat sig ind i Tarifen, saa det kunde afgøre alle Tvistpunkter. N. HANSEN billigede Sørensens Forslag, for saa vidt Styrelsen derved vilde blive fritaget for en Del Ansvar. Han anbefalede for øvrigt en Omredaktion af §'en. CHR. KRYGER foreslog et Repræsentantskab, der kunde handle i Fællesskab med Styrelsen. EMIL PETERSEN var imod Sørensens og Hansens Forslag. Styrelsen maatte selv kunne tage Initiativet til en Strejke, naar den omfattede et vist givet Tal af Medlemmer. — DIDERICHSEN og STIEDL talte for Strejkernes Afgørelse ved en Generalforsamling, der, uanset de Mødendes Tal, kunde tage Beslutning. — WM. SØRENSEN fastholdt sin tidligere Udtalelse, men ønskede ikke en Strejkes Gyldighed erklæret af et Mindretal af Medlemmerne. — BØHM mente, at en Generalforsamlings Beslutning i en saadan Sag maatte være gyldig uden Hensyn til Tallet. Man kunde ellers blive nødt til at sammenkalde en ny Generalforsamling, hvad der i de fleste Tilfælde vilde være uheldigt, da det i saadanne Sager kom an paa at handle hurtigt. Han henviste i saa Henseende til flere foregaaende Strejker, hvor en langstrakt Forhandling havde skadet Foreningen. Iøvrigt vilde han foreslaa § 11 affattet saaledes: »Arbejdsnedlæggelser maa altid afgøres af en Generalforsamling, som er beslutningsdygtig uanset de Mødendes Antal«. — N. HANSEN sluttede sig til Bøhms Forslag. Blev

det vedtaget, skulde Medlemmerne nok give Møde, da deres egne Interesser jo nemt kunde blive berørte deraf. CHR. KRYGER foreslog at stryge Ordene »uanset de Mødendes Antal«. — Ved Afstemningen *forkastedes* Krygers Forslag med alle Stemmer mod 11. — Derefter *vedtoges* BØHMs Forslag enst. — DIRIGENTEN oplæste derpaa Afsnit III, § 12, 13 og 14 (Foreningens Regnskabsvæsen). — STIEDL foreslog Kontingentet til Arbejdsløshedskassen forhøjet. — CH. THOMSEN mente, at den foreslaaede Ordning vilde medføre større Arbejde for Kassereren. Man kunde godt i Stedet for den nu foreslaaede Deling nøjes med paa Budgettet at opsætte de forskellige Poster; det vilde have samme Virkning. — BØHM var imod Thomsens Forslag om kun at budgettere de forskellige Poster. I andre større typogr. Foreninger førte man Regnskabet paa samme Maade som her foreslaaet. Det havde den Fordel, at Medlemmerne fik et klarere Blik over Anvendelsen af deres Penge, og dette vilde efter hans Mening atter have til Følge, at man mere beredvillig gav et Par Øre mere i Kontingent, naar man saa et bestemt Regnskab for hver Kasse. Det vilde i mange Tilfælde være godt, om Medlemmerne fik Øjnene op for, at det ikke alene var til Arbejdsløshedsunderstøttelse, de betalte deres Kontingent, men at der ogsaa var andre Øjemed med Foreningens Virksomhed. — Paa Forslag af CH. THOMSEN udsattes Afstemningen over hele Afsnit III, indtil Regulativet for Arbejdsløshedskassen var behandlet. — De øvrige tilbageværende §§ af Lovene vedtoges enst. uden Omtale. — DIRIGENTEN satte dernæst »*Regulativ for Arbejdsløshedskassen*« under Forhandling. — BØHM gjorde opmærksom paa Tilføjelsen i § 1 og anbefalede den til Vedtagelse i den Skikkelse, hvori den forelaa. — Uden Omtale vedtoges §'en enstemmig. — Efter nogen Diskussion om § 2 blev denne i en af N. HANSEN omredigeret Form vedtaget med 29 St. mod 17. — § 3 vedtoges efter en kort Diskussion med alle St. mod 3, og § 4 ligeledes med alle St. mod 1. — § 5 vedtoges enst. uden Omtale. — Derefter vedtoges *Lovenes* § 4 og 6 enst. og §§ 12 og 13 med alle St. mod 1. — Sluttelig vedtoges det enstemmig, at de nye Love skulde træde i Kraft den 1. Juli; Regulativet for Arbejdsløshedskassen derimod den 1. September.

Den anstrængende Generalforsamling sluttede Kl. 2 om Natten.

En Berigtigelse.

I sidste Nr. af »Typ.-Tid.« findes en af 5 navngivne Kolleger underskreven Erklæring, der indeholder en Del »Tilfældigheder«, som jeg »tilfældigvis« ser mig i Stand til at reducere betydeligt.

Naar d'Hrr. skriver, at Hr. O. V. HANSEN »tilfældigvis« var kommen til Stede her ved den ekstraordinære Generalforsamling den 6. Juni, maa jeg anmode dem om at tage deres Hukommelse fangen og ikke forvanske Kendsgerninger. Jeg betonede, *at Hr. Hansen var i private Anliggender kommen til Randers*, og da han havde erfaret, at der den Dag skulde afholdes Generalforsamling, udtalte han Ønsket om at overvære den og bad om at maatte give en Beretning om den i Aarhus afholdte Generalforsamling, da dette muligvis kunde bidrage til Belysning af det foreliggende Spørgsmaal. At Hr. Hansen havde de hertil fornødne Papirer i Lommen var en Følge af, at han, forinden sin Afrejse, paa anden Haand var bleven bekendt med Generalforsamlingens Afholdelse her og med Ønsket om at give ovenanførte Oplysninger, havde medtaget disse. At disse Papirer ikke indeholdt nogen »*Redegørelse for hvorledes han havde tænkt sig at modarbejde H. Jensen*« er vist overflødig at bemærke her, idet enhver, der med nogenlunde Opmærksomhed fulgte Hansens Udtalelser, vist kom til den Overbevisning, at Hr. Hansens Ord gik ud paa at vise forskellige Veje, der kunde gaas for at komme ind i bedre Tilstande for Foreningen. Hr. Hansen anbefalede ganske vist de Tilstedeværende at stemme paa den af mig opstillede Liste, men hvorvidt dette kan kaldes en »*Redegørelse af o. s. v.*« overlader jeg ganske til de 5 Herrers Kløgt at paavise.

Paa Generalforsamlingen stillede jeg den Forespørgsel, om vi skulde underskrive Cirkulæret med Navn, hvad jeg var mest stemt for, eller jeg skulde underskrive paa Lokalforeningens Vegne, og idet der fra d'Hrr.s Side udtaltes, at de fulgte den opstillede Liste, men ikke vilde skrive under, forudsatte jeg, at d'Hrr. kunde huske, hvad de selv havde givet deres Minde til og at de ikke som Børn i Almindelighed plejer at gøre, siger »Ja« i Dag og »Nej« i Morgen. Her maa jeg indskyde den Bemærkning, at Hr. ERLANDSEN paa Forhaand havde erklæret, at ville stemme paa Jensen. At jeg ikke er ene om Opfattelsen af, hvad d'Hrr. gik med til nævnte Dag, fremgaar af, at Hr. Erlandsen til mig ved en senere Lejlighed yttrede, at han antog de alle gik med til den opstillede Liste, og han ikke vilde være alene om at stemme paa Jensen, afgav han sin Stemmeseddel *blank* (en ejendommelig Maade at fremme en Sag paa, som man tror er til Gavn for Standen). Af det ovenanførte fremgaar det altsaa, at Hr. Erlandsen (se nævnte Erklærings 2. Stykke) »*har stemt paa Harald Jensen, som han ikke har stemt paa*«; man kommer uvilkaarlig til at tænke paa Brown i »Soldaterløjer«.

Af de andre 4 Underskrivere var d'Hrr. ENEVOLDSEN og BANG slet ikke nærværende ved Generalforsamlingen,

og disse kunde altsaa *faktisk* ikke vide, hvad der er foregaaet, men har underskrevet Erklæringen paa Grundlag af en forvansket Fremstilling. Af de 2 tilbageværende Underskrivere var LEOPOLD HANSEN Sekretær, og har selv Ord til andet indført i Protokollen, hvad der passerede ved Generalforsamlingen. Af ham kunde man dog i det mindste fordre, at han vidste, hvad han selv havde skrevet, og det havde jo ubetinget været hans Pligt til Protokollen at nedlægge en Protest mod den tagne Beslutning, saafremt der da skal være nogen Mening i den af ham underskrevne Erklæring.

Hvad endelig den »stærke« Agitation angaar, da forekommer det mig, at det er et mislykket Udtryk, d'Hrr. har valgt, thi den kan dog ikke maale sig med tidligere Tilfælde af samme Slags, ligesom det maa være en Trøst for d'Hrr. Underskrivere, at deres Meningsfæller har udfoldet en — upartisk bedømt — stærkere Agitation end herfra er sket.

Hermed overlader jeg Sagen til ærede Kollegers Dom og skal kun give d'Hrr. Underskrivere det Raad, at naar de en anden Gang maatte føle Trang til at bringe en Erklæring ud i Livet, at de da holder dem til de faktisk foreliggende Tildragelser og følger det samme Valgsprog, som jeg til Dato har fulgt og ogsaa holdt: »*Respekt for enhvers Mening, hvordan den end monne være, og ingen Tvang for at fremme personlige Interesser*«.

Randers, den 29. Juni. **A. Westermann,**
Lokalforeningens Formand.

Til Hr. Westermann i Randers.

Jeg skal tilmelde Dem, at jeg ikke finder Anledning til at diskutere med Dem under Navn paa nærværende Tidspunkt. Deres Kolleger i Randers har i sidste Nr. af »Typ.-Tid.« givet et Indlæg, som jeg anser for tilstrækkeligt. y.

Korrespondance.

Kolding, i Juni 1886.

Lørdag den 19. Juni afholdt den herværende Lokalforening Generalforsamling, til hvilke 15 Medlemmer havde givet Møde. Den første Sag paa Dagsordenen var Valg af Lokalforeningens Formand. Den hidtilværende Formand, Hr. FERD. GROTH, bad sig fritaget for Genvalg; i de 4 Aar, han havde beklædt denne Post, var Forretningerne vokset ikke ubetydeligt, og det var hans indstændige Ønske, at en ny Mand maatte komme frem. H. F. RASMUSSEN vilde, da Groth ikke paa nogen mulig Maade vilde lade sig genvælge, foreslaa Hr. P. Hvidtfeldt; ihvorvel denne endnu var en yngre Kollega, saa havde han dog alt opholdt sig her i Lokalforeningen i saa langt et Tidsrum og var saa godt inde i Sagerne, at Medlemmerne vistnok kunde i ham faa en respektabel Formand. — H. P. RABEN sluttede sig hertil, idet han betonede, at Kendskabet til Hvidtfeldt var saa grundigt hos Lokalforeningens Medlemmer, saa at den Bussemand, man havde fremdraget andetsteds*), nemlig at Hvidtfeld var Socialdemokrat, ikke her fandt frodig Jordbund. H. F. RASMUSSEN foreslog, at man i nærværende Tilfælde renoncerede paa den skriftlige Afstemning og foretage Valget ved Kaaring. Dette vedtoges, og P. HVIDTFELDT kaaredes saaledes til Lokalforeningens Formand. — Derefter valgtes Revisorer, det besluttedes at antage et lønnet Bud for Foreningen, og sluttelig forhandledes om en Sommerudflugt, angaaende hvilken sidste Sag der nedsattes et Udvalg.

—s.

Til Hr. A. G. Weber,

p. t. Formand for »Dansk typografisk Forening«.

Som jeg sér af Deres Forespørgsel i sidste Nr. af »Typ.-Tid«, er De bleven meget ilde berørt ved at finde mit Navn under Opraabet i forrige Nr. af nævnte Blad. Jeg skal straks indrømme, at Ordene »under al Kritik« ikke var efter mit Ønske; men da jeg nu en Gang havde givet Løfte om mit Navn under Opraabet, saa vilde jeg selvfølgelig staa ved mit Ord. Og jeg skal sige den ærede Formand, hvad der mest har givet Anledning til, at jeg »var med« paa Opraabet: Jeg har nemlig endnu ikke glemt Komediespillet i Hovedbestyrelsen angaaende Skemaerne om Arbejdsforholdene i vort Fag. Hovedbestyrelsen var nemlig bleven enig om at udarbejde Skemaer, hvor igennem man kunde faa Oplysning om Lærlinge- og Arbejdsforhold m. v. i Landets resp. Bogtrykkerier. Skemaerne blev udarbejdede og sendte til Bogtrykkeren. Saa kom Korrekturen. Hovedbestyrelsen samledes atter for at foretage nogle Rettelser og bestemme Oplagets Størrelse. Men hvad skér? Jo — nu vilde Flertallet (d'Hrr. Weber, Lund og Hansen) ikke være med til at udsende nogle Skemaer! Og dermed gik den Sag »i Vasken«.

Den ærede Formand kan godt selv sætte sit Navn under en Opfordring, naar det ellers passer i hans Kram. Men han har ingen Ret til indirekte (se den fra Randers udsendte Opfordring) at beskylde de Mænd, som blev opstillede af Aarhus Lokalforening, for at ville skade vor Forening.

Aarhus, 29. Juni 1886. **G. A. O. Nelson.**

*) Af Hr. O. V. Hansen imod Hr. Harald Jensens Valg til Formand for Hovedbestyrelsen.

Foreningen af Typografer i Randers.

Søndagen den 11. Juli finder Foreningens Sommerudflugt Sted. Der køres fra Foreningens Lokale Kl. 5 Form. til *Hammel*, hvor der i Gæstgivergaardens Have spises Frokost af medbragte Madkurve. Derefter besés *Frijsenborg og Omegn. Kl. 5 Efterm. Fællesspisning* à 1 Kr. 50 Øre pr. Kuvert.

D'Hrr. Kolleger med Damer fra de omliggende Byer — Aarhus, Skanderborg, Silkeborg, Viborg m. fl. — som kunde have Lyst til at deltage i denne Udflugt, indbydes herved. For at Værten forud kan vide, hvor stor Tilslutning der vil blive til Fællesspisningen, bedes d'Hrr. Kolleger, som er villige til fra de forskellige Byer at arrangere det nødvendige i saa Henseende, at give Foreningens Formand, *Maskinmester Sørensen hos Bogtr. Elmenhoff & Søn*, Underretning om, hvor mange Herrer og Damer, der vil komme til Stede. Tegningen er bindende.

Styrelsen.

Den typografiske Forening.

Nye Medlemmer.

Chr. J. Rasmussen (udlært 1. November 1879 i Oettingers Bogtr., sidst arbejdet hos L. Petersen; Qvist & Co.)

Indvendinger mod Optagelsen maa ske senest 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Medlemmer, tiltraadte fra en gensidig Forening.

Th. L. Carlsen (Medlem af »Dansk typ. Forening«; sidst arbejdet i Odense; L. A. Jørgensen).

De nye Love, der er traadt i Kraft den 1. Juli, vil blive tilstillet Medlemmerne i Dag. — Indbetalingen af Kontingentet sker som hidtil hver 4. Uge og benyttes dertil de hidtil anvendte Bidragslister.

Af Hensyn til den forandrede Regnskabsførelse anmodes d'Hrr. Inkassatorer om, snarest muligt at indbetale Kontingentet indtil 26. Uge inkl.

Ligeledes opfordres herved samtlige ældre Laantagere til at berigtige deres Mellemværende med Foreningen senest den 15. Juli d. A., idet Styrelsen i modsat Tilfælde vil se sig nødsaget til at foretage videregaaende Skridt imod dem. Styrelsen.

Lørdag den 10. Juli, Aften Kl. 9—3, afholdes i »Sortedamslund« et Assemblé.

Balbaand à 65 Øre for en Herre og 35 Øre for en Dame faas ved Indgangen. Besøgende, indført ved et Medlem, kan deltage. Styrelsen.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Græbes (39. B.) 3.30, O. C. Olsen & Ko.s (35.—37. B.) 3.00, Centraltrykkeriet (32.—35. B.) 4.00, Nielsen & Lydiches (31. og 32. B.) 3.80, »Avisen«s (36. og 37. B.) 2.75, Knudtzons (22. B.) 1.10, Schiellerups (38. B.) 1.25, Bordings (35.—38. B.) 6.75, Hallengren 3.00, »Adresse-Avisen«s 0.50, »Politiken«s 3.00, i alt **32.45.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.250.74.** Rud. Bøhm.

Typografernes Sangforening.

I Aften Korsang i »Søfryd«. Tegningen til Turen afsluttes.

Styrelsen.

Dansk typografisk Forening.

Den i Gaar foretagne Optælling af Afstemningen ved Valg af Funktionærer til Hovedbestyrelsen og Revisorer viser følgende Resultat:

Der var afgivet 377 Stemmesedler. Til Bestyrelsesmedlemmer valgtes M. Jensen, H. Jensen og O. Bech med henholdsvis 317, 228 og 206 St.; dernæst havde P. Christensen og Jens Lund henholdsvis 140 og 129 St.

Af den saaledes valgte Bestyrelse var H. Jensen valgt til Formand med 232 St. og M. Jensen til Næstformand med 205 St.; dernæst havde Jens Lund og O. V. Hansen henholdsvis som Formand og Næstformand 130 og 156 St.

Til Suppleanter valgtes R. Terkelsen og P. J. Iversen med henh. 339 og 330 St.

Til Revisorer valgtes O. Olsen og O. Hansen med henh. 349 og 287 St.; dernæst havde A. Schwartz 57 St.

Til Revisor-Suppleant valgtes A. Schwartz med 286 St.; dernæst havde L. Olsen 43 St.

En Del Stemmer var spredte.

Aarhus, 29. Juni 1886. P. H.-B. V.

A. G. Weber,
Formand.

I Vejle er Ed. Hansen valgt til Lokalformand fra 1. Juli.
I Køge er Louis Jensen valgt til Lokalformand fra 1. Juli.

D'Hrr. Lokalformænd anmodes om snarest muligt — senest 14. Juli — at indsende indeværende Kvartals Regnskab, ledsaget af Kvitteringer over havte Udgifter, til undertegnede Hovedkasserer for Foreningen.

Aarhus, den 23. Juni 1886. Joh. Lund,
Østergade 27.

Medlemmer der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Ringsted, H. Melhede (sidst arbejdet i Slagelse).

Bortrejste Medlemmer:

Ringsted, Fr. Lumbye, arbejdsløs.
Viborg, Thorv. Nielsen, arbejdsløs
Holbæk, M. Chr. Jacobsen, arbejdsløs.

Døde.

Aarhus, Christen Knudsen.

Brevkasse.

W. i K. Forhaabenlig i næste Nr., *y* ligeledes.

KUNDGØRELSER.

En dygtig, rutineret
Maskintrykker,
som er godt hjemme i finere *Akcidenstryk* og tillige kan passe en lille Gasmotor, kan faa en varig Plads. Billet, mrkt. »**4704**«, indeholdende Kopi af Anbefalinger og om muligt nogle Prøvetryk, modtager *Aug. J. Wolff & Ko.s Annoncebureau*, Skindergade Nr. 2.

En rutineret
Akcidens-Sætter,
som tillige i Principalens Fraværelse kan læse Revisioner o. desl., kan faa en varig Plads. Uden gode Anbefalinger for Dygtighed nytter det ikke at melde sig. Billet, mrkt. »**4706**«, modtager *Aug. J. Wolff & Ko.s Annoncebureau*, Skindergade Nr. 2.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: Rud. Bøhm, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. Berg, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. Truelsen. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 28. | København, den 10. Juli 1886. | 13. Aargang.

Underballance allevegne.

Det vakte i sin Tid en ikke ringe Opmærksomhed, at »Den typografiske Forening« ved Fremlæggelsen af sit sidste Halvaarsregnskab mødte med en ganske betydelig Underballance. Ildesindede Modstandere benyttede denne Anledning til at spaa Foreningens Undergang i en nær Fremtid, og selv vore egne Medlemmer kunde ikke helt frigøre sig for en Frygt, der gik i en lignende Retning. Skulde Fremkomsten af en Underballance imidlertid være en Maalestok for en Forenings Levedygtighed, da vilde ganske vist ikke saa faa typografiske Foreninger staa for Fald, idet vor Forening heldigvis eller uheldigvis ikke er den eneste, som lider dels under de daarlige Konjunkturer, dels under det Faktum, at man yder *for meget* for det Kontingent, der flyder ind i Kassen.

Dansen bagom aabnedes for nogle Aar siden af den *tyske Understøttelsesforening*, hvis Sygekasse ikke kunde bære de store Udgifter, der var bleven paalagt den. Man hjalp sig paa den Maade, at samtlige Rejsende indenfor Foreningens Omraade blev forpligtede til at svare et dagligt Kontingent af 5 Pfennige til Central-Sygekassen. Da der altid maa gøres Regning paa, at der i Tyskland gennemsnitlig hver Dag mindst er 500 Kolleger paa Landevejene, gav denne Foranstaltning en Mer-Indtægt til Sygekassen af mindst 9000 Rmk. om Aaret.

Betydeligt værre stillet var »*Svensk Centralrejsekasse for Typografer og Stilgjutare*«, der foruden at maatte optage et Laan tillige saa sig nødsaget til at forhøje Kontingentet med 10 Øre om Ugen og til at nedsætte Understøttelsen for sine rejsende Medlemmer til det *halve*, nemlig fra 33 Øre pr. Mil til $16^1/_2$ Øre. Hvorvidt Kassen nu vil kunne ballancere, ser vi os ikke i Stand til at kunne give Oplysninger om, saa meget mindre, som det alt i længere Tid har været os umuligt at faa fat i nævnte Kasses Organ, »Typograf-Tidning«.

»*Dansk typografisk Forening*« arbejder jo ligeledes med Underballance, hvilket ikke er saa underligt, efter som den yder temmelig store Understøttelser i Forhold til det lille Kontingent, som dens Medlemmer betaler. Vi føler os selvfølgelig ikke berettigede til at give den nævnte Forening gode Raad, efter som det maa blive dens egen Sag at finde paa Midler og Veje til at skaffe Ballance til Veje, men vi tror alligevel at turde henlede Opmærksomheden paa, at en Kasse, som ikke har anden Indtægt end sine Medlemmers 30 Øre om Ugen, ikke i Længden kan bære de Byrder, den har paataget sig ved at udrede Syge-, Arbejdsløsheds-, Rejse- og Begravelseshjælp. Kun for at nævne ét Punkt, som sluger store Summer, skal vi henpege paa, at »Dansk typografisk Forening« yder den højeste Understøttelse, nogen Forening betaler til sine Rejsende, nemlig 40 Ø. pr. Mil, hvilket allerede for en enkelt Rejsendes Vedkommende, naar han t. Eks. gæster København 2 Gange om Aaret, kan blive en Udgift af mindst *80 Kr.*

Det *svejtsiske Typograf-Forbund* har paa sin i Pinsedagene i Luzern afholdte Generalforsamling med 510 Stemmer vedtaget at kræve et ugenligt Kontingent af sine Arbejdsløse og Rejsende, saaledes at det synes, at ogsaa dette Forbunds Kassevæsen trænger til at afstives ved en Mer-Indtægt.

Af »Typografiske Meddelelser« ses det, at »*Norsk Central-Rejsekasse*« finder sig foranlediget til at udskrive et forhøjet Kontingent af 10 Øre, gældende fra 26. Juni til 14. Avgust, lige som Hovedbestyrelsen ogsaa bebuder Forslag til Forandringer i Lovene, sigtende til at forbedre Budgettet.

Naar vi nu vender tilbage til København, da synes det, som om ogsaa »Typografernes Hjælpekasser«s *Syge-Afdeling* og ligeledes »Ny typografisk Forening«s *Sygekasse* i nogen Tid har arbejdet med Underballance; hvorledes Status stiller sig for disse to Sygekassers Vedkommende, vil man imidlertid først kunne erfare ved Fremlæggelsen af Halvaarsregnskabet.

Af disse her fremførte Fakta fremgaar det med tilstrækkelig Tydelighed, at de typografiske Arbejder- og Understøttelsesforeninger virker under meget uheldige Forhold og at der behøves de resp. Medlemmers hele Offerberedvillighed for at overvinde de Kalamiteter, hvorunder vi alle mere eller mindre lider. Imidlertid nærer vi en saadan ubegrænset Tillid til den omtalte Offerberedvillighed, at vi ikke for Alvor frygter noget for de resp. Foreningers Bestaaen.

Til Medlemmerne af »Dansk typografisk Forening«.

Efter 3 Aars Forløb overtager jeg atter Formandspladsen i »Dansk typografisk Forening«.

Jeg skal ikke dvæle ved den Agitation for og imod mit Valg, som i den senere Tid har sat Sindene i Bevægelse, ja endogsaa bragt enkelte store personlige Udgifter til agitatoriske Rejser og Opraab. Hr. O. V. HANSENs Konfirmation (paa godt og bredt Dansk: Umyndighedserklæring) og Hr. JENS LUNDS Forsikring eller skjulte Sigtelse, ligesom man tager det, om at »han ikke vilde være med til at drage politisk Nytte af Foreningen« kunde vel indbyde dertil, men jeg tror dog det er bedst, vi foreløbig lader Konfirmation være Konfirmation og saavel Hr. Lunds Forsikring som de øvrige Udslag af Agitationen, være det de nu er: uden Værdi.

Det, der bringer mig til at skrive disse Par Linier til Medlemmerne, er først, at jeg skylder d'Hrr. en Tak for den Tillid de har vist mig, *nu* som saa ofte før. Havde det kun drejet sig om *Personen,* havde jeg ikke modtaget Valget, men naar man havde den Mening, at det var *Foreningen,* det gjaldt, har jeg anset det for min Pligt ikke at vægre mig ved at modtage Valget, naar det viste en Majoritet, der sikrede mig, at jeg kunde udrette noget.

Min indstændige Anmodning til Medlemmerne er, at de lader alle politiske Betragtninger fare, som dette Valg har givet Anledning til; jeg betragter mig ikke som valgt, *fordi* jeg er Socialdemokrat, og saa vil man let kunne forstaa, at al Diskussion herom er unyttig. Der er for Øjeblikket vigtigere Ting at tage vare paa.

Vor Forening, som i de første 3 Aar var i rask Fremgang i pekuniær Henseende, er i den senere Tid gaaet saa meget tilbage, at der vel kan være Grund til at samle alle Tanker om det ene: at føre den frem igen. Maaske er det kun de senere Aars daarlige Konjunkturer, der har bevirket dette, og Foreningen vil da tildels rejse sig af sig selv, naar, som man da skulde haabe, der atter bliver bedre Tider. Det kan ogsaa være, at vi har stillet større Fordringer til Foreningen, end den paa det givne Stadium har kunnet opfylde. Det være nu som det vil, det skal blive undersøgt og jeg skal endnu ikke udtale nogen Mening derom. Men *et* vil jeg bede ethvert Medlem om, og det er med Tillid at støtte den ny Hovedbestyrelse i sine Bestræbelser for atter at faa Foreningen til at gaa fremad saaledes, at den vedblivende kan udvikle sig til Fagets og dets Arbejderes Tarv. Paa Hovedbestyrelsens Vegne tør jeg love, at der skal blive taget alvorligt fat paa Opgaven, og gør hvert Medlem sin Pligt, nærer jeg ingen Tvivl om, at vort Arbejde vil lykkes.

Lad os enes om *først* at bringe *den* Sag i Orden, saa kan vi *senere* tale om, hvad der *saa* bør gøres.

Harald Jensen.

Efterslet.

Saa fik vi da Valget til Hovedbestyrelsen overstaaet. De store Anstrængelser, der var gjorte for at sætte Jens Lund ind som Formand, var kun spildt Ulejlighed; thi det var med en over al Forventning stor Majoritet, at Indstillingslisten gik igennem. Det hjalp ikke, at O. V. Hansen lod trykke Henvendelser til Kollegerne rundt omkring i Landet, det hjalp ikke, at han foretog en »*tilfældig*« Rejse til Randers, og det hjalp heller ikke, at Hr. Jens Lund søgte i »Typ.-Tid« at tage Afstand paa Hr. Webers politiske Opfattelse — hvilket ingen har spurgt om og heller ikke har Interesse af at vide. Medens Mindretallet saaledes har anstrængt sig efter yderste Evne for at faa et efter deres Mening heldigt Resultat af Valget, har Oppositionen indskrænket sig til at anmode Kollegerne om at vente med Stemmegivningen til næstsidste Nr. af »Typ.-Tid« udkom, for at man kunde se, hvad der meddeltes deri; dette er det Hele, der — saavidt mig bekendt — er foretaget fra Lunds og Webers Modstanderes Side, og dette tør man vistnok ikke kalde for megen Agitation ved det vigtigste Valg indenfor Foreningen. Jeg hører, at Mindretallet kalder dette Udfald af Valget for *sørgeligt.* Dette kan man vist sætte et stort Spørgsmaalstegn ved. Jeg kan ikke indse, at det er sørgeligt at faa Mænd til at lede Foreningen, der virkelig vil arbejde til Foreningens Vel; ikke heller kan jeg indse, at d'Hrr. Weber og Lund har beredt Medlemmerne nogen Glæde i de 2 Aar, Ledelsen har været lagt i deres Haand. Jeg kan ikke skimte noget. Man maa vist indrømme mig, at Medlemmerne ikke med roligt Blik kan se paa, at Foreningens Midler daglig svinder ind uden at der tages Forholdsregler derimod. Jeg skal t. Eks. minde om, at det vilde være højst uforsvarligt overfor ældre Medlemmer, hvis Sygekassen en skøn Dag ingen Midler havde til Raadighed for Kolleger, der er over 35 Aar, og som ikke er i andre Sygeforeninger end »Dansk typ. Forening«. Saadanne Mænd vilde i paakommende Tilfælde være afskaaren enhver Understøttelse andet Steds fra, være henvist til Fattigvæsnet, og den Kapital, som de i Aarenes Løb havde indsat i Foreningen, var tabt; dette vilde være uforsvarligt.

At Foreningen er gaaet stærkt tilbage i økonomisk Henseende vil vel ingen bestride. Dette maatte Hoved-

bestyrelsen ogsaa kunne indse og har vel ogsaa indset det. Men der er ikke foretaget et eneste Skridt til en Forbedring i den Retning. Det kan være, at man her atter vil stikke den ny Overenskomst frem; jeg kan ikke se, at det bøder stort derpaa. Det havde været bedre at tage fat paa denne Side af Sagen end at have saa mange Jern i Ilden, der ikke blev til noget alligevel. Hvor ofte der er holdt Møde i Hovedbestyrelsen, har jeg ingen Mening om, men hvis man har brugt disse til Sager udenfor Foreningen, kan jeg forstaa, at der intet er udrettet, ellers ikke. — Hvad d'Hrr. Nelson og Risom er fremkommet med i Hovedbestyrelsen, har man aldrig syntes om, af den Grund blev efter Forlydende Risom borte fra Møderne. Saa bebrejdede man ham dette og mente, at han burde træde ud af Hovedbestyrelsen. Ogsaa et andet Medlem af Hovedbestyrelsen skal have forsømt Bestyrelsesmøderne i et ligesaa stort Omfang som Risom, men hidtil har han nok ikke faaet Anmodning om at udtræde af Bestyrelsen; — det kan jo være, at han udrettede mere ved sin Fraværelse end Nærværelse.

Sindene er som Følge af Valget og dets foreliggende Resultat bleven en Del ophidsede; men jeg haaber, at det snart maa blive roligere. Mindretallet maa trøste sig med, at Valget er sket i Foreningens Interesse, for dens Bestaaen og Fremvækst, og Flertallet har Grund til at glæde sig over det glimrende Resultat.

Idet jeg ønsker den ny Bestyrelse Velkommen, nærer jeg det Haab, at det maa lykkes den at bringe gode Ændringer frem til Gavn og Glæde for den hele Stand.

y.

Korrespondance.

Randers, den 7. Juli.

I sidste Nr. af »Typ.-Tid« har Hr. Westermann leveret et Gensvar i Anledning af vor lille Meddelelse i forrige Nr., som han kalder »En Berigtigelse«, men vi ser virkelig ikke, hvad Hr. W. her har berigtiget, og vi fastholder fremdeles, hvad vi har skrevet. Hr. W. har øvet sig svært i at faa os alle 5 lavet svage paa Hukommelsen, men det er fuldstændig »gaaet i Fisk« for ham.

Hans opfindsomme Benævnelser, som: »de 5 Herrers Kløgt«, »Børn, der siger Ja i Dag og Nej i Morgen«, »forvansket Fremstilling« osv., skal vi ikke nedværdige os til at berøve ham, da han maaske kan faa bedre Anvendelse for dem ved anden Lejlighed — her passer de ikke.

Med Hensyn til Hr. O. V. Hansens Nærværelse her i Byen Søndagen den 6. Juni, er vi nu kommen lidt videre, idet Hr. W. skriver: »at Hr. Hansen havde »erfaret«, at der skulde afholdes Generalforsamling den Dag, og udtalt Ønsket om at overvære den«, — javel, han vidste det altsaa før han rejste fra Aarhus, og var vel bleven underrettet herom af Hr. Westermann. Det var altsaa *derfor*, der blev holdt Møde om Søndagen, som ellers sker en Hverdag. Kan vi ikke, Hr. W., kalde dette for Agitation? Og hvad skal det kaldes for, at De paa »Randers Dagblad«s Trykkeri afleverede en udfyldt Stemmeseddel, der skulde tjene som Rettesnor ved Stemmegivningen til Valget, eller for, som De sagde, »at ingen Fejl skulde ske«, ligesom der ogsaa fulgte en Skrivelse med yderligere Opfordring. Skade, at vi ikke ser os i Stand til at kunne offenliggøre den — vi lod den nemlig returnere, da vi formente, ikke at have Brug for den; men maaske Hr. Westermann vil overlade os den — det kunde jo være rart nok. Her passer Deres Valgsprog ikke, Hr. Westermann: »Respekt for enhvers Mening, hvordan den end monne være, og ingen Tvang for at fremme personlige Interesser«. Kan vi ikke ogsaa, Hr. W., kalde dette for Agitation? Eller anser De os virkelig for saa dumme, at De var nødt til at gøre saaledes?

I vor Meddelelse frakender vi jo slet ikke Majoriteten Ret til paa Lokalforeningens Vegne at udstede den omtalte Opfordring, men paa den anden Side kan Hr. W. heller ikke frakende os vor Ret til at belyse Forholdene, som de er — endnu er det dog ikke gaaet saa vidt med Hr. W.s Myndighed. Det havde ingen Betydning for os at faa en Protest tilført og gemt i Protokollen — som Hr. W. paaberaaber sig til Sekretæren, Leopold Hansen — men derimod havde det større Betydning at faa vor Meddelelse bragt offenlig frem for at vise, at der ogsaa i Randers var et Parti, der ønskede Harald Jensen valgt.

Hvad enten Bang og Enevoldsen var med til Generalforsamlingen eller ej, kan Hr. W. dog ikke formene dem Retten til at underskrive Erklæringen, naar de udtrykkelig ønsker at tilkendegive deres Mening om, hvem de har stemt paa.

Efter Hr. W.s Mening véd Sekretæren, Leopold Hansen, ikke, hvad han selv skriver i Protokollen — han er ogsaa svag paa Hukommelsen. De besidder virkelig en sjælden Dygtighed, Hr. Westermann, til at bedømme Deres Kolleger — gid den aldrig maa forlade Dem!

Det er jo kedeligt nok, at Hr. W. ikke har set bedre Frugter af sit Arbejde og sin »Kløgt«, idet Hr. Harald Jensen jo, som bekendt, blev valgt med en knusende Majoritet, hvilket er et uomstødeligt Bevis

paa, hvor mange der har anerkendt Kollegaen og ikke Politikeren Harald Jensen.

Leopold Hansen. H. Hansen.
P. Enevoldsen. P. H. L. Bang.

Idet jeg slutter mig til Ovenstaaende, skal jeg ikke undlade at takke Hr. Westermann for hans smagfulde Udgydelser imod mig, og samtidig søge at hjælpe lidt paa Hr. W.s Hukommelse.

Hr. W. skriver nemlig, at der ved Generalforsamlingen den 6. Juni ikke blev protesteret mod, at Opfordringen udgik i Lokalforeningens Navn; jeg nedlagde en Protest derimod, men fik til Svar af Hr. W., at Majoriteten havde vedtaget den, og for den maatte man bøje sig. I dette Punkt har Hr. Westermanns »Hukommelse og Kløgt« altsaa ikke været fuldstændig overensstemmende med Fakta. — Det eneste rigtige i Hr. W.s »Berigtigelse« er, at jeg har afgivet en blank Stemmeseddel; men jeg har ogsaa kun ved min Underskrift under Erklæringen i »Typ.-Tid.« Nr. 26 villet pointere, at jeg ikke har modarbejdet Harald Jensens Valg, og ikke har stemt for den af Hr. Westermann opstillede Liste.

Til Slut vil jeg give Hr. W. det Raad (hvis han forøvrigt vil høre efter »Børnesnak«) ikke at fremsætte sit Valgsprog offenlig, uden at holde sig det strængt efterretteligt; hermed sigter jeg til en Udtalelse af Hr. W. paa Generalforsamlingen i Lørdags.

Randers, den 7. Juli. **E. Erlandsen.**

Afstemningen

til Valget af Hovedbestyrelsesmedlemmer for »Dansk typografisk Forening«.

Grundet paa, at der verserer et uhyggeligt Rygte angaaende Stemmesedlerne til Hovedbestyrelsesvalget, tillader jeg mig, efter Samraad med flere Medlemmer, at opfordre den ærede nyvalgte Hovedbestyrelse til at offenliggøre **en specificeret Stemmegivning over Valget.**

Kolding, den 4. Juli 1886. **H. F. Rasmussen.**

Forskelligt.

»Frederikshavns Avis«. Hr. M. VOGELIUS har fratraadt Redaktionen af »Frederikshavns Avis«, der er gaaet over til hans Søn, Hr. RUDOLF VOGELIUS, medens Faderen vedbliver at være Bladets Udgiver og Ejer.

Den typografiske Forening.

Medlemmer, tiltraadt fra en gensidig Forening.

HUGO HØGFELDT (Medlem af »Dansk typ. Forening«; sidst arbejdet i Flensborg; Centraltrykkeriet).

Paa et Fællesmøde, som samtlige Fagforeningers Bestyrelser afholdt i Onsdags Aftes, vedtoges det enstemmigt, paa det kraftigste at støtte de strejkende Væversker fra Rubens Fabrik ved Indsamling af Pengebidrag. I Henhold hertil skal jeg herved meddele, at jeg er villig til at modtage Bidrag fra Kollegerne.

RUD. BØHM.

I Aften, Lørdag den 10. Juli, Kl. 9—3, afholdes i »Sortedamslund« et

Assemblé,

hvortil Medlemmerne med deres Damer indbydes. Besøgende, indført ved et Medlem, kan deltage. Balbaand à 65 Øre for en Herre og 35 Øre for en Dame faas ved Indgangen.

Emblem maa forevises. STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: S. L. Møllers (25.—28. B.) 2.25, Græbes (40. B.) 3.15, Schiellerups (39. B.) 0.75, »Berlingske Tidende«s 3.00, »Politiken«s (37. B.) 3.00, i alt **12.15.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.262.89**

RUD. BØHM.

Til **Musikken ved Grundlovsfesten** har jeg endvidere modtaget: Hoffensbergs Tr. 0.60, i alt med det tidligere indkomne **Kr. 28.05.**

RUD. BØHM.

Typografernes Sangforening.

Søndag den 18. Juli: *Lyngbytur* med Damer. Der mødes Kl. $2^1/_4$ ved den store Station. Efter at have indtaget Forfriskninger i Lyngby Hotel, foretages en mindre Tur om Sorgenfri. Middag Kl. 6, derefter Punschebord og Dans. Pris 2 Kr. 75 Øre. Besøgende kan deltage i Turen, der i hvert Fald finder Sted. Tegning helst i Aften i Lokalet, senest paa Onsdag hos Styrelsen.

Sangerne bedes i Aften møde talrigt. STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Breve og alt andet *Hovedbestyrelsen* vedrørende, bedes for Fremtiden adresseret til Harald Jensen, Fiskergade 102, Aarhus.

Nye Medlemmer.

Næstved, HEINR. W. IHLEMANN (udlært hos A. C. Bang i Næstved den 1. Maj 1880).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Næstved, CHR. NIEMANN (sidst arbejdet i Næstved).

Roskilde, CHRISTIAN GÜTH (sidst arbejdet i København).

Brevkasse.

V. P., Næste Gang.

KUNDGØRELSER.

En Trykker,

der er vant til baade Akcidens- og Avisarbejde, søger Plads *straks*. Man henvender sig til Alex. Nielsen, Hj. af Banegaardsvej, Aarhus.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 29. | København, den 17. Juli 1886. | 13. Aargang.

Bevingede Ord.

Den bekendte lille Sanct Kryger Jensen, der tidligere har moret sine Fagfæller ved at producere sig som Skribent, har forleden i Organet for de hæderlige Skruebrækkere faaet optaget noget, han kalder *Bevingede Ord*, hvori han taler om »Sejrens Palmer«, »Fata-Morgana«, »Ellepiger«, »mindre Begavede« — altsaa om noget, han ingen Forstand har paa, og om sig selv —. Grundkomisk er det at høre ham tale om den »fanatiske, vanvittige, uforsvarlige Smedestrejke«, at se den lille Fyr stille sig op som Dommer i en saadan Sag. Man kommer til at tænke paa Hanekyllingen, der sagde: »Tag dit Ben til Dig, Hest, ellers træder jeg Dig!«

Enhver Typograf, til hvad Parti han end hører, vil naturligvis atter le ad Sanct Krygers ubegribelige Stileøvelser — en Aandsfælle, en fremragende Skruebrækker fra 1876, er endog saa spøgefuld at kalde dem »en særdeles velskreven, udførlig og objektiv Artikel«. Eller maaske mener han det. »Ingen Nar er saa dum, der findes jo dem, der holder ham for klog«. Og der er næppe mange af »Avisen«s Læsere, der læser mere end Indledningen til denne »velskrevne Artikel«, og faar derfor heller ikke »Den typografiske Forening«s Historie med. Han opnaar saaledes ikke at gøre Skade med sin spæde Galen.

Han indrømmer ærligt, at han ikke kan faa ind i sin Kyllinghjærne, hvad Gavn »Den typografiske Forening« har haft af at slutte sig til de samlede Fagforeninger. Naa, det kan Staklen ikke gøre for. Om den ny Forening siger han, at den »i Begyndelsen maatte tage imod Haan, Skoser og foragtelig Latter«, men »nu har en ironisk Skæbne gjort den til Landets rigeste typografiske Forening«.

At en Forening, der dannes af den fine Portion, d. v. s. af de Typografer, der staar i faste Pladser og ikke trænger til Arbejdsløshedsunderstøttelse, der har en Gris, som hedder Snask, og der som Forening aldrig giver en Øre til ulykkeligstillede Arbejdere af andre Fag, har let ved at samle Penge, det er klart; men det taler Sanct Kryger ikke noget om.

»Ved at blive Socialist-Klub er »Den typografiske Forening«s Rolle ogsaa udspillet« skriver han. Bare bevingede Ord, beregnet paa at læses af Enfoldige, der ikke spørger om, hvorpaa han begrunder sin Paastand.

Dette er Hovedindholdet — for saa vidt der i det Hele kan være Tale om Indhold i Sanct Krygers »Leder« — og den ender naturligvis med en Lovtale over Skruebrækkere, endskøndt han selv er Medlem af en *Strejke*-»Forening« — den »ny typografiske« — der t. Eks. lige som vor Forening holder Schultz' Trykkeri blokeret.

Den ny Formand for »Dansk typografisk Forening«.

Hr. HARALD JENSEN bringer i det sidste Nr. af »Typ.-Tid«. sin Tak til alle dem, der har stemt paa ham til Formandsvalget; jeg har ikke stemt paa ham og kan altsaa heller ikke modtage Takken, derimod glæder det mig at læse, at Hr. Jensen ikke betragter sig som valgt, *fordi* han er Socialdemokrat, gid han aldrig maa glemme det. Der er ingen Tvivl om, at Hr. Jensen er Mand for igen at kunne bringe Foreningens Sager paa Fode, og den Mening om ham har vist endogsaa de fleste af dem, der undlod at stemme paa ham; men hvad der har holdt os tilbage fra at give ham vore Stemmer, er sikkert kun den fremskudte politiske Stilling, han indtager som Udgiver af »Demokraten«. Nu foreligger der jo imidlertid en Opfordring fra ham, at man skal lade alle politiske Betragtninger fare og udelukkende rette Opmærksomheden paa det ene: at føre Foreningen frem igen, og jeg haaber, at Hr. Harald Jensen selv er den første til at rette sig herefter. Sker dette, da kan han være temmelig sikker paa, at ethvert Medlem vil støtte Hovedbestyrelsen i dens Bestræbelser, og det bør ogsaa ethvert Medlem gøre.

Paa Repræsentantmødet i Odense 1884 tillod jeg mig, angaaende Spørgsmaalet om Sygeunderstøttelsens Forhøjelse, at rette en Forespørgsel til Hovedbestyrelsen som den mest sagkyndige, om den troede, at Foreningens Kasse kunde bære en saadan Forhøjelse, og der blev ubetinget svaret ja; jeg vil hermed bede den ny Hovedbestyrelse om at tage dette Spørgsmaal under grundig Overvejelse igen, ingenlunde fordi jeg i og for sig finder Understøttelsen for høj, men jeg tror ikke, at

Kontingentet kan forslaa dertil, naar samtidig de andre Formaal skal kunne naas. Noget lignende gælder vel ogsaa for Arbejdsløshedsunderstøttelseskassens Vedkommende; ogsaa der svarede Hovedbestyrelsen, at den troede nok, Foreningen kunde udrede de med den forbundne Udgifter. Det har nu imidlertid vist sig, at Foreningen er gaaet tilbage i pekuniær Henseende, og da jeg anser det for meget uheldigt, at tænke paa yderligere at forhøje Kontingentet, beder jeg Hovedbestyrelsen rette sin Opmærksomhed særlig paa Besparelse.

Hr. Harald Jensen vil *først* have *den* Sag bragt i Orden, saa kan vi *senere* tale om, hvad der *saa* bør gøres, skriver han. Det er ganske rigtigt. Lad os alle støtte ham i at bringe *den* Sag i Orden; men hvis det, han *senere* vil drage ind under Foreningens Omraade, er det samme som Spørgsmaal 2 paa Repræsentantmødet i Odense 1884, at lade *Foreningen* optræde som Part i muligt opstaaende Stridsspørgsmaal angaaende Arbejdsforholdenes Løsning, lad os saa alle være lige saa enige om, hvis det skulde komme dertil, at vi lader Hr. Jensen falde som Formand for Foreningen, frem for at denne skal gaa til Grunde, hvad utvivlsomt vilde blive Tilfældet, og Hr. Jensen lovede jo desværre paa hint Repræsentantmøde, at han ved Lejlighed nok skulde bringe Spørgsmaalet frem igen. Det er derfor ikke saa underligt, at en Del Medlemmer ikke ubetinget har hilst Hr. Harald Jensens Valg med Glæde. Men holder han, hvad han *nu* lover, og lader al Slags Politik i Foreningen fare, da maa man ønske ham Lykke i hans Bestræbelser for paa ny at føre Foreningen fremad.

Middelfart, den 11. Juli 1886. **P. L. Erichsen.**

Forskelligt.

»**Typographische Neuigkeiten**«. Under denne Titel har Skriftstøberfirmaet *Benjamin Krebs' Nachfolger* i Frankfurt a. M. i disse Dage tilsendt de danske Bogtrykkerier en smagfuld udstyret Prøve af sine nyeste Brød- og Titelskrifter samt Indfatninger og Vignetter, hvilke sidste særlig er beregnede paa at anvendes som Hjørnestykker til Kort og lignende lette Akcidenser, og navnlig vil de saakaldte klassiske Hjørnestykker ved en nogenlunde »renlig« Behandling fra Trykkerens Side kunne frembringe en effektfuld Virkning. Hæftet indeholder endvidere en elegant Skriveskrift under Navnet »Manuskript« i to Grader (Tertia og Dobbelt-Cicero) samt tre Kollektioner halvfede Brøktal. Ved disse sidste har Firmaet uden Tvivl afhjulpet et længe og dybtfølt Savn, idet det vistnok ofte vil have stødt de virkelige Fagmænds Øjne at se magre Brøktal anvendt sammen med halvfede Tal eller Skrifter. Vi nærer ingen Tvivl om, at det foreliggende Hæfte vil forskaffe Firmaet en Del Kunder i Danmark. r + b.

— **Plakatskrifter af Messing.** I disse Dage besøger en Rejsende fra Skriftstøberfirmaet *Berger* i Leipzig Bogtrykkerierne her i Landet, ved hvilken Lejlighed han præsenterer Prøver af Plakatskrifter, udført i Messing. Disse Typer er omtrent 25% dyrere end Træskrifter, men til Gengæld kan de selvfølgelig taale betydeligt mere end baade Træ og Bly, hvorfor denne Mer-Udgift vistnok alligevel vil medføre en ikke ringe økonomisk Besparelse for de Trykkerier, der specielt har Brug for Plakatskrifter. r. + b.

— **En Prøvebog.** For et Aars Tid siden havde vi Lejlighed til at omtale Prøvebogen fra V. Bjørnbaks Bogtrykkeri i Aarhus og at glæde os over den ligefrem storslaaede Rigdom paa Skrifter, Indfatninger m. m., som nævnte Trykkeri ejer, — i Dag er det os en Tilfredsstillelse atter at kunne omtale en Prøvebog, nemlig den, som V. de Lemos' Bogtrykkeri (ved P. Hansen) i Aalborg har udgivet. Ihvorvel denne Prøvebog ikke kan maale sig med den førstnævnte i Omfang, har den til Gengæld det Fortrin, at alt det Materiale, der findes optaget i den, er valgt med en Omhu og en praktisk Sans, som man sjældent træffer paa. Samtlige Skrifter og Indfatninger er aldeles moderne og let anvendelige. Det er os en sand Fornøjelse at se Provinsbogtrykkerierne komme saa godt med i Retning af at anskaffe Materiale, der fuldstændig svarer til vor Tids Smagsretning — i denne Henseende staar mange af Hovedstadens saakaldte »bedre« og velrefunderede Trykkerier endnu langt tilbage, og det vilde ikke være formeget at fremholde dem Bjørnbaks og de Lemos' Trykkerier som Mønstre. Hr. P. Hansen (Ejeren af de Lemos' Trykkeri) vil uden Tvivl høste stor pekuniær Nytte ved Udgivelsen af sin temmelig kostbare Prøvebog, thi det Publikum, der behøver Bogtrykkeren, vil selvfølgelig hurtigt lære at indse, hvor det kan faa sine Tryksager smukkest udført.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Til Dato er Regnskab over ordinært og ekstraordinært Kontingent modtaget fra følgende Byer: Aalborg, Aarhus (tildels), Faaborg, Fredericia, Hillerød, Holbæk, Holstebro, Kallundborg, Køge, Middelfart, Nyborg, Ribe, Rudkøbing, Slagelse, Skanderborg, Stubbekøbing og Vejle.

Ny Indmeldelse: Chr. Mathiasen, Fredericia, fra 1. Juli.

Aarhus, den 13. Juli 1886. **O. V. Hansen.**

Den typografiske Forening.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Schiellerups (40. B.) 0.75, »Avisen«s (38. og 39. B.) 3.00, Nielsen & Lydiches (33. og 34. B.) 5.15, »Dagens Nyheder«s (35.—37. B.) 2.30, »Politiken«s (38. B.) 3.25, »Adresse-Avisen«s 1.00, Ved et gemytlig Gilde 1.10, i alt **16.55.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.270.44.** RUD. BØHM.

Til de **strejkende Væversker** har jeg modtaget følgende Bidrag: Græbes 2.00, Aamodts 0.80, »Social-Demokraten«s Sætteri 2.00, Hansons Stempelfabrik 0.75, C. & F. 0.50, B. 0.25, i alt **Kr. 6.30.** Bidrag modtages fremdeles. RUD. BØHM.

Blokerede Trykkerier: Jul. Behrendts, Ferd. Fjeldsøes, Schultzs (inkl. **Rigsdagssætteriet**) samt **Volkersens Enkes.**

Da Ejerne af disse Trykkerier har nægtet dels at indføre Tarifen, dels at overholde samme, advares Medlemmerne mod at tage Arbejde paa disse Steder.

Typografernes Stiftelser.

Til Oktober Flyttedag bliver en nyoprettet Fribolig at bortgive. Ansøgninger om denne, ledsagede af Mand og Hustrus Døbeattest, kan indtil 8. Avgust indgives til Bestyrelsen.

Af Hensyn til Aarsregnskabets Afslutning, bedes Kontingent for April Kvartal snart indsendt. BESTYRELSEN.

Typografernes Sangforening.

I Aften: Korsang i »Søfryd«.

I Morgen Søndag Kl. $2^1/_4$: *Lynghytur.* Der mødes ved Hovedstationen. Kl. 6: Middag: Hotel Lyngby. Derefter Punsch og Dans. Pris 2 Kr. 75 Øre. STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

J. H. M. HANSEN, Fredericia, er valgt til Lokalforeningsformand i Stedet for Th. Thomsen.

Medlemmer der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Nakskov, CHR. RYDAHL (sidst arbejdet i Løgstør, arbejdsløs).

Udslettede.

Nakskov, CARL J. SØRENSEN.

Brevkasse.

Nogle indsendte Artikler maa vente til næste Nr.

KUNDGØRELSER.

En brugt men god

Beskæremaskine,

ca. 16 Tom. Bredde, ønskes til Købs. Billet, med Opgivelse af Pris, tilsendes »Typ.-Tid.«s Kontor.

Et Guldkors med Kæde er tabt ved Assembleet i Lørdags. Det bedes afleveret i store Regnegade 17, hos Berg.

Fortegnelse over „Dansk typografisk Forening"s Medlemmer den 10. Juli 1886.

P. betyder Principal. M. Vedkommende aftjener sin Værnepligt. S. at han er syg. A. at han er uden Arbejde. * Lokalforenings Formand

Aalborg.

Andersen, Niels.
Bang, August.
Burmester, Wilhelm.
Christensen, A.
*Christensen, N. L.
Dein, J.
Eilersgaard, Jul.
Eye, Georg.
Gundersen (M.)
Hansen, Hans
Hansen, J. M.
Hansen, J. P. (P.)
Heidmann, Niels.
Jensen, Thorvald Gustav.
Larsen, Anton.
Larsen, Carl.
Lautherborn, A. F.
Lempke, Lorentz.
Madsen, Theodor.
Mikkelsen, M.
Møller, Jens.
Odense, Chr. G.
Olsen, Lauritz.
Olsen, Thorvald.
Petersen, Peter.
Rasmussen, Ole.
Schølin, Emanuel.
Staudt, Frantz.
Sørensen, Chr. L.
Thaanum, Ditlev.
Vong, S. C. M.

Aarhus.

Andersen, S. C.
Andersen, Th. A.
Andersen.
Bech, Laur. (P.)
Bech, Otto Chr.
Becker.
Bjørnbach, A. (P.)
Christensen, Aug. (M.)
Christensen, P.
*Christiansen, L. N.
Danielsen, Michael (M.)
Elmquist, K. (P.)
Geertsen, Marius.
Hald, Jesper.
Hansen, Ludvig H.
Hansen, Ole Peter.
Hansen, O. V.
Hey, A. L.
Iversen, J. P.
Jensen, A. K. (P.)
Jensen, Harald.
Jensen, Jørgen.
Jensen, Michael. (S.)
Jensen, (M.)
Jørgensen, Peter M.
Knudsen, Lauritz.
Langmack, J.
Laursen, Christian.
Laursen, E. Joh. (A.)
Lind, H.
Lorenzen, L.
Lund, Jens.
Lund, Johan.
Mammen, Harald (S.)
Marott, Emil.
Møller, S.
Nelson, G. A. O.
Nielsen, Alex.
Nielsen, Anton Marius.
Nielsen, Rasmus.
Nielsen, S. Leth-
Olesen, O. Møller-
Olsen, Arnold V.
Olsen, Hans Peter.
Olsen, O. Marcus.
Petersen, Johan.
Petersen, R. P.
Risom, Axel.
Schibye, S. (P.)
Stecker, J.
Svendsen, L. A.
Therkelsen, Rogata.
Thrue, Th. (P.)
Weber, A.

Assens.

*Clausen, N. Chr.
Engsig-Krarup, F. (P.)
Spilcker, O.

Faaborg.

Andersen, C. J.
Deichmann, L. B. (P.)
Petersen, N. J.
*Petersen, F. L. R.
Rasmussen, J.

Fredericia.

Christensen, Jac. (P.)
*Hansen, J. H. M.
Holst, Chr.
Mathiasen, N. Chr.
Rasmussen, L.
Thomsen, Th.

Helsingør.

*Böttcher, F. V.
Bünner, H. M.
Jensen, Victor E.
Larsen, Chr. (M.)
Mathiesen, E. J.
Nielsen, Adolf Vilh. (M.)
Petersen, M.
Schmidt, S. N. (M.)

Hillerød.

Andersen, Joh.
Andersen, Gustav.
Berg, C. (P.)
Berendt, Peter Joh. Ant.
Claudi, Chr.
*Chirstoffersen, Ridderv.
Hanson, Chr. (P.)
Hansen, L.
Hansen, H. M., Lyngby.
Hansen, Niels.
Jonassen, J. P. (M.)
Lund, Holger.
Nielsen, Carl.
Olsen, C. G.
Poulsen, Joh.
Schou, Chr., Hørsholm.
Vollmann, Th., Hørsholm.

Hjørring.

Andersen, F. E.
Bertschke, Valdemar.
Christensen, C. P.
*Glotz, Carl.
Helmig, F. J.
Jensen, J. P.
Jensen, Peter,
Madsen, Mads Chr. (S.)
Nielsen, Niels Jørgen.
Sørensen, Chr. Peter.

Holstebro.

Hestbech, M. S. (P.)
Holm, D. C.
Jensen, C. V. H.
Jeppesen, A. V.
*Kjærsgaard, Chr. F.
Sommer, P. P.
Welsch, V. F. (P.)

Holbæk.

*Bigum, Jul. A.
Bønnelycke, L. (P.)
Clausen, Aug. (A.)
Hansen, C. (P.)
Hansen, N. S.
Jacobsen, Chr. M.
Jacobsen, J. P.
Larsen, C.
Lund, C.
Lund, M.
Nielsen, N. E.
Petersen, C.
Petersen, N. L.
Rasmussen, Kr.
Siiger, C. T.
Sørensen, Jac. (A.)

Horsens.

Backhausen, A. (P.)
Bergmann, P.
Dahlsen, J. F. A.
Daugaard, R. P.
Fogh, H. (P.)
Hansen, L. P. Winther-
Hansen, A.
Hjorth, N.
Holst, J. P.
Jørgensen, Arnold.
Langkjær, H.
Larsen, L. P.
*Lassen, Th.
Mortensen, N.

Rosenstand, U.
Walther, Th.

Kallundborg.

Holte, Fred.
*Jensen, K. K. O.
Møller, H. Chr. M.
Møller, H. R. O.
Sørensen, P.
Wendt, N. J. N.

Kolding.

Brehmer, H.
Davidsen, N. (P.)
Edberg, Carl Fredrik.
Eppler, Joh. Evald.
Groth, F.
Hansen, Fedder-
*Hvidtfeldt, P.
Jørgensen, Konrad. (P.)
Kabisch, Hermann.
Knudsen, C.
Korsbang, H.
Lindballe, J.
Lund, P. P.
Møller, B. (P.)
Nielsen, N. P.
Petersen, E. Rottwitt-
Petersen, Torkild.
Petersen, U.
Raben, H. P.
Rasmussen, H. P.
Schjern, Martin.
Sjodt, H. H.
Sørensen, Enevold. (P.)
Sørensen, K. H.
Thuesen, Th.
Thuge, D.
Warberg, H. P. (S.)
Weiss, Fr. (P.)

Køge.

Andersen, A. P. C.
Breinholt, P. C.
Frantzen, Joh. P.
Jensen, V.
*Jensen, Louis.
Larsen, H. Th. A.
Madsen, Ad. (M.)
Møller, Emil.
Nielsen, And.
Opffner, Fr. (P.)
Sørensen, Sv. (P.)

Middelfart.

Eriksen, P. L. (P.)
Gemynthe, H.
Johansen, S. Enevold.
Nielsen, N. C.
*Madsen, Claudius (P.)
Madsen, G. G. D. L.
Petersen, A. Vedege.
Petersen, M. Koustrup.
Sørensen, Carl, Hald.

Nakskov.

Christiansen, Peter.
Gunnarsen, A. B.
*Hansen, Alfr.
Hansen, Christoph.
Nielsen, Bernh.
Pedersen, Joh. (P.)
Petersen, N. Th. (P.)
Rydahl, Chr. (A.)

Næstved.

Hansen, Fr. Ulrik.
Hansen, Otto.
Jensen, Jacob.
Ihlemann, Heinr. W.
Jørgensen, Ferd. (M.)
Matzen, Lauritz.
Niemann, Chr.
Olsen, Ludvig.
Olsen, Marinus.
Olsen, Otto.
Petersen, Regnar.
Petersen, Victor.
Preuss, Eugenius.
*Schwartz, Anton.
Utke, Sophus.

Nyborg.

Dietzel, Alex.
Findling. Aug.
Jensen, C. F. V. (M.)
Johansen, J. P.
Kærteminde.
Kryger, C.
*Larsen-Holst, P. M.
Rasmussen, Chr. (M.)

Nykøbing p. F.

Christensen, P., Maribo.
*Christiansen, L. P.,
Christophersen, L., Maribo
Henriksen, H. P. —
Jensen, H. P.
Jordan, Aage. (P.)

Nykøbing p. M.

Ejlersen, P.
Fog, H. (P.)
Lund, Valdemar.
Nielsen, A. (P.)
*Søndergaard, Povl C. F.

Odense.

Anderschou, H. (A.)
Andersen, Jul.
Christensen, C. J. C.
Christensen, H. P.
Crone, A. V. V.
Dister, J. C.
Dreyer, J. C. (P.)
Horstmann, K. V.
Ibsen, Jul.
Jensen, P.
Jeppesen, H.
Jørgensen, G.
Jørgensen, L.
Kiersgaard, Johan.
Madsen, L.
Martens, E.
Milo, Chr. (P.)
Nielsen, Chr.
Nielsen, E. E.
Nielsen, G.
Nielsen, Thorv.
*Petersen, Anth.
Petersen, H. C.
Petersen, H. S. M.
Petersen, J. C. Chr. (M.)
Petersen, Vilh.
Prøvensen, J.
Rasmussen, Ferd.
Rasmussen, Hannibal.
Rasmussen, N. C.
Schou, L.
Søfeldt, J. F.
Thillerup, Fr. (P.)
Tiedje, Alfr.
Østergaard, Chr.

Randers.

Andersen, C.
Bang, P. H.
Bekker.
Berg, Chr.
Christensen, A.
Clausen, W.
Elmenhoff, S. (P.)
Enevoldsen, P.
Erlandsen, J. M.
Hansen, H.
Hansen, J. (P.)
Hansen, M. L.
Jacobsen, R. S. V.
Jensen, N.
Jochumsen, A. G.
Kessler, A.
Nielsen, Chr. (P.)
Petersen, Chr.
Petersen, J.
Rasmussen, C. A., Hobro.
Rye, C. Jensen.
Sørensen, Carl
Sørensen, A.
Ungermann, J.
*Westermann, A.
Woldum, A.

Ribe.

*Andersen, C. F. A.
Heise, Ernst.
Sørensen, Chr.

Ringsted.

Hansen, E.
Jensen, R. P. (P.)
*Johansen, S. K.
Jørgensen, H.
Larsen, L. P.
Melhede, H. V.
Nielsen, N. Chr.

Ringkøbing.

Andersen, M.
Hansen, R.
*Hansen, S.
Jørgensen, N. P.
Jensen, Joh.s
Lind, R. C. (P.)
Mikkelsen, H.
Petersen, N. C.
Rasmussen, A. (P.)
Sørensen, Chr. B.

Roskilde.

Christiansen, Jul. (P.)
Finken, Vald.
Güth, Chr.
Jørgensen, V. (M.)
Hanse , Hans.
Hansen, Henrich.
Madsen, V.
*Nielsen, Knud.
Olsen, Th.
Petersen, H.

Rudkøbing.

Hansen, Carl Chr. G. (A.)
Hintze, Olaf Rye.
Høgsted, Hugo.
Lang, Salomon.
Madsen, Chr. Mortensen.
*Rasmussen, Jacob.
Rosenstand, Axel. (P.)

Skanderborg.

Hansen, H. J.
Jensen, Rud.
Jørgensen. Oluf H. (P.)
*Lemos, V. de.

Skive.

Andersen, Alfred S.
Frederiksen, A.
Jensen, A.
*Jensen, M. (P.)
Jensen, L. (P.)
Pedersen, L.
Schou, Theodor.

Slagelse.

Abrahamsen, V.
Bressendorf, C.
Christensen, J. P.
Hunderup, Ivan.
Melberg, Em. G.
Nielsen, Chr.
Olsen, Anton.
*Olsen, Carl.
Olsen, O. E.
Tobiesen, Chr. (M.)

Sorø.

*Faxholm, A. M.
Haüser, F. (P.)
Røder, Chr.
Rasmussen, H.

Svendborg.

Assam, Jens.
Assam, Maximilian (P.)
Andersen, Ærø. (P.)
Ditlefsen, H. P.
Fich, F. J.
Hansen, Edv. Emil Peter.
Hansen, Marius.
Johansen, J. P.
Larsen, Lars Nielsen.
Madsen, H. C.
Olsen, Andreas Chr.
Petersen, G.
Petersen, Joh.
Poulsen, Ferdinand.
Thejll, O. O. C.

Silkeborg.

Hansen, Carl.
*Petersen, J. L.
Sørensen, Juul A.

Stubbekøbing.

*Kristiansen, Karl.
Mørup, N.
Slengerik, C.

Thisted.

Aaberg, M. (P.)
*Behr, A.
Jensen, J. Chr.
Ludvigsen, J. G.
Møller, S. H.
Rasmussen, H. (P.)

Varde.

Bølling, A. (P.)
Eickhardt, L.
*Hansen, H. P.
Stampe, S.
Stæhr, C.

Vejle.

Frederiksen, M.
*Hansen, H. C. E.
Hertz, W. (P.)
Jensen, N. (P.)
Kofoed, P. C.
Lange, H. C. H.
Neess, Wilh.
Nielsen, J.
Rasmussen, J. A.
Udbye, N. (P.)

Viborg.

Backhausen, F. V. (P.)
Ehlert, Chr. (M.)
Gottschalk, A.
Gottschalk, C. C.
Hansen, L. V.
Møller, F.
*Nielsen, J.
Olsen, C. O.

Rejsende Medlemmer.

Blomberg, Carl Magnus.
Ditlefsen, Chr.
Jacobsen, M. Chr.
Petersen, Knud Kjær.
Uhrbrandt, Joh.

Døde i det forløbne Aar.

Knudsen, Chr., Aarhus.
Laursen, Rasmus Winther, Aarhus.
Nielsen, Mikkel, Aarhus.
Rasmussen, J. C., Odense.
Stampe. R., Varde.
Uhrbrandt, Carl, Slagelse.

Udmeldte.

Hansen, H. J., Skanderb.
Høeg, J. F., Rudkøbing.
Larsen, Chr., Roskilde.
Løje, J. P., Kolding.
Rasmussen, A. H., Thisted.

Udslettede.

Christensen, Carl, Rudkøbing.
Sørensen, Carl, Nakskov.

Foreningens Medlemstal var den 10. Juli 441.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: Rud. Bøhm, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. Berg, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. Truelsen. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 30. | København, den 24. Juli 1886. | 13. Aargang.

Arbejdsløsheden i København.

Der gaar en Del overdrevne Rygter om, at Antallet af de arbejdsløse Typografer i København skulde beløbe sig til imellem 60 og 70 Mand. Et saadant Antal vil imidlertid foreløbig ikke kunne ventes, endskønt Forretningsgangen paa saa godt som samtlige herværende Trykkerier er daarlig nok. I Virkeligheden beløber de Arbejdsløses Antal sig til imellem 35 og 40 — et Tal, som jo ganske vist er foruroligende nok. Desuden er der herfra Byen i de sidste Par Maaneder bortrejst ca. 20 Mand, som har taget Vejen dels til Provinserne og Tyskland, dels til Sverige og Norge.

Med de forhaandenværende slette Konjunkturer for Øje er det næppe sandsynligt, at ret mange af vore uheldig stillede Kolleger vil kunne vente at faa Sysselsættelse i den nærmeste Fremtid, tvertimod er der megen Sandsynlighed for, at en Del af dem før eller senere vil se sig nødsaget til at ombytte Vinkelhagen med en eller anden ikke-typografisk Beskæftigelse, hvilket rigtignok maa være drøjt for dem, efter at de har ofret 5 af deres bedste Aar for at lære en »Kunst«, som ikke formaar at brødføde dem.

Under saadanne sørgelige Forhold skulde man synes, at det maatte være en Pligt for Enhver, der gør Krav paa at blive kaldt »brav Kollega«, at bidrage Sit til at mildne den i de Arbejdsløses Rækker herskende uforskyldte Nød. Der gives imidlertid Folk, som med et let Hjærte eller ogsaa med en Bunke Fraser sætter sig udover saadan en Pligt — og iblandt disse indtager de »ny typografiske« en Hædersplads. Disse »brave Kolleger« har paa ganske enkelte Undtagelser nær aldrig en stakkels 10 Øre tilovers for dem, der hver Dag maa savne det Nødvendigste, endskønt flere af d'Hrr. netop nu vilde være arbejdsløse, hvis de ikke havde skyndt dem med at blive Medlemmer af den privilegerede »ny typografiske«.

* * *

Nu ser vi Følgerne af den vanvittige Opdrætning af Lærlinge. En saadan arbejdsløs Krise, som den, vi nu befinder os i, maa vel kunne aabne Øjnene selv paa den mest forhærdede Lærlinge-Opdrætter og vise ham, hvilket uhyre stort Ansvar der paahviler ham overfor dem, han har været medvirkende til at gøre til »overflødig Arbejdskraft«, eller, som det social-økonomiske Udtryk herfor lyder: »den industrielle Reserve-Armé«. Man er meget tilbøjelig til, saa snart Lærlingespørgsmaalet kommer paa Tale, hver Gang at pege med Fingeren paa Provinserne og at sige: dér har vi Synderne! Ganske vist, der er ikke ret mange tilfredsstillende Undtagelser i Provinserne, og Forholdene dér er saa slette som de kan være, men der findes dog ogsaa i København Principaler, der har indrettet Opdrætningen af Lærlinge ligefrem fabriksmæssigt; vi minder saaledes kun om vor gode Ven, CHR. BIRCH, der saa vidt vi har bragt i Erfaring oven i Købet anvender enkelte af sine Lærlinge til ulovligt Natarbejde.

Der findes jo en Organisation blandt Principalerne i København under Navn af »Foreningen af danske Bogtrykkere«, hvis Opgave det maa være, at bidrage sin Del til Tilvejebringelsen af sunde Forhold i Faget. Imidlertid synes den saa fuldstændigt at mangle alle Betingelser for at kunne magte denne Opgave, som netop dens egne Bestyrelsesmedlemmer indtager en meget fremragende Plads iblandt dem, der producerer overflødig Arbejdskraft. Vi skal nævne et Par Eksempler. I Bianco Lunos Trykkeri er der til Stadighed 10 à 12 Lærlinge i Forhold til ca. 16 Sættere. Hos Quist beskæftiges 7 à 8 Kvinder og nogle Lærlinge overfor 2 eller 3 Sættere. Hos O. C. Olsen & Co. arbejdes der med et Par Sættemaskiner, som jo ingen kan nægte, at de overflødiggør menneskelig Arbejdskraft, men ikke desto mindre oplæres der ogsaa Lærlinge, for at disse med Tiden ligeledes kan komme til at fylde op i de Arbejdsløses Rækker. Vi kunde forøge disse Eksempler med flere fra de »menige« Medlemmers Fabriker, men dette mener vi er overflødigt, thi naar Foreningens *Bestyrelse* ikke kan gaa i Spidsen for at forbedre Forholdene, kan man ikke med Rette forlange noget saadant fra de øvrige Herrers Side.

Man beklager sig over, at Arbejderne er *utilfredse* og at de er *ophidsede*. Men hvad er den egenlige Grund hertil? Svaret herpaa er slet ikke vanskeligt for et roligt tænkende Menneske at finde: Det er de mise-

rable Tilstande, der lader Arbejderne føle Følgerne af de Synder, *som andre har forskyldt.* Det er en Selvfølge, at Arbejderne uafbrudt vil hæve deres Røst, for en Gang med Tiden at komme til at arbejde under fornuftige Forhold, og selv om de paa deres Vej skulde møde spidsborgerlig-indskrænkede Fordomme iblandt deres egne Lidelsesfæller, vil dog intet kunne standse dem i deres Marsch henimod et bestemt Maal: at *Staten* skal tage sig af de jammerlige Lærlingeforhold og den i Forbindelse hermed staaende Arbejdsløshed.

Flere bevingede Ord.

Det kan naturligvis ikke falde os ind at føre nogen Polemik med Sanct Kryger Jensen. Men for Kuriositetens Skyld skal vi meddele, at han atter har faaet Lov til at skrive om »Den typografiske Forening« i »Avisen«.

Han er arrig som en Mops, sidder nu og piber og bjæffer over, at han ikke havde Lov til at snærre og snappe efter hæderlige Folk, uden at faa et Spark, et Slag over Næsen. »Med en Hoben Skældsord knuser man ikke sin Modstander«, siger han. Der er virkelig heller ingen, der tænker paa at knuse ham; det vilde være Synd; han er saa ung, man kan endnu have megen Fornøjelse af ham.

Han klager over, at »Oppositionspressens hellige Følelser for Anonymitetens Ukrænkelighed ikke forhindrer den i at bryde Anonymiteten«. — Bare bevingede Ord! Han har allerede gjort sig saa bemærket, at naar han underskriver sine Stileøvelser med St. K. J., saa er det kun faa Typografer, der ikke genkender Sanct Kryger, og det er ogsaa de eneste, der interesserer sig for at vide, hvem han er, alle andre er det rasende ligegyldigt. Tror Sanct Kryger ikke, at naar han paa en køteragtig Maade omtaler forskellige Medlemmer af »Den typ. Forening«s Styrelse, ganske vist uden at navngive dem, at han alligevel opnaar sin Hensigt, at Kollegerne vil spørge hinanden, hvem der sigtes til?

Vil han bjæffe, maa han finde sig i, at man sparker til ham.

Et Bidrag til Konkurrencekampen.

Der gaar næsten ikke en Dag, uden at vi faar Meddelelse om snart den ene, snart den anden »forunderlige« Pris paa Bogtrykarbejde. At den vilde Konkurrencekamp afføder mange forskellige Udvækster i saa Henseende, er selvfølgelig og behøver ingen lang Forklaring for den, der kender lidt til vor Tids Produktionsmaade; ej heller kan nogen være blind for, at Devisen »billig« til syvende og sidst ytrer sine ødelæggende Virkninger paa Arbejderne, og disse sidste maa saaledes undgælde for Følgerne af et daarligt Systems daarlige Udslag. Af denne Grund har vi Arbejdere al mulig Aarsag til at holde et vaagent Øje med denne Art Forretningsmænd, som i en særlig Grad ekscellerer i de »billige« Priser, hvorfor vi fremtidig skaanselløst skal trække d'Hrr. samt deres ødelæggende Priser frem for Dagens Lys, for at der muligvis ad denne Vej kan skaffes Bedring.

Vi fremdrager i Dag til en Begyndelse følgende »Tilfælde«:

»Højby Sogns Spare og Laanekasse« skulde have trykt 200 Bevisbøger, i hvilken Anledning Foreningen henvendte sig til en Bogtrykker i Kolding. Dennes Prisopgivelse ser saaledes ud:

Sats af 4 Kol. Korpus, 4 Kol. Petit samt 8 Skemasider	Kr.	11.00
Trykning af 200 Ekspl. samt Skilt	—	3.00
Papir (20 ℔s Bikube C) ca.	—	3.50
Bogbinderløn, 8 Øre pr. Ekspl.	—	16.00
i alt	Kr.	33.50
Dertil 38 % Rabat (hvilket forøvrigt ogsaa er meget for lavt ansat)	—	12.50
Summa	Kr.	46.00

Man skulde nu antage, at der ikke godt kan være Tale om, at gaa ned under denne Pris, saa moderat forekommer den os at være; men alligevel -- Hr. Bogtrykker og Boghandler og Ejer af en halv Million Kroner eller der omkring, MILO i Odense, har bragt det Kunststykke at levere det samme Arbejde færdig for — — **28 Kr. 80 Øre,** o: 4 Kr. 70 Øre under Arbejdets reelle Værdi!

Det kan være, at *Sulten* har drevet Hr. Milo til at lade sig nøje med en saadan Pris eller ogsaa maa hans Arbejdere (Sættere, Trykkere, Piger, Bogbindere) arbejde til en ren Sulteløn, eller ogsaa kan det være, at Hr. Milo ikke kan regne — ét af disse tre Alternativer maa være det rette!

Hr. Milo maa sandelig ikke undre sig over, at Nogen betegner en saadan Handling for *Smuds-Konkurrence,* thi andet er det ikke. Overfor det specielt omtalte Arbejde er det lave Tilbud saa meget mindre retfærdiggjort, som ovennævnte Forening beregner sig en Salgspris af 35 Øre pr. Ekspl., hvilket altsaa giver en Netto-Fortjeneste af $20^1/_4$ Øre — paa Bogtrykkerens Bekostning!

En Afslutning.

Det maa være dejligt at kunne føre en Pen, men endnu dejligere maa det være, naar der fra den kan flyde noget saa knusende, som den i sidste Nr. af »Typ. Tid.« leverede Afhandling fra de 5 Herrer her i Randers. Det har vel sagtens ogsaa været i Bevidstheden herom, at d'Hrr. Tirsdagen den 6te Juli samledes til Familieraad. At de har følt dem ubehagelig berørte over saaledes at være blottede, kan jeg saa godt forstaa; hvad jeg derimod ikke ret kan fatte, er Meningen med det i Familieraadet fabrikerede Stykke, thi det indeholder i Virkeligheden ikke noget som helst reelt imod den af mig skrevne Berigtigelse. Derimod findes der en Del ny Paastande, som jeg, for ikke at spilde den kostbare Plads i Bladet, skal søge at besvare saa kort som mulig.

Det har saaledes glædet mig at erfare, at d'Hrr. endelig er blevne enige med dem selv om, at Hr. O. V. Hansen forinden sin Ankomst til Randers vidste, at her skulde være Generalforsamling; hvad jeg derimod maa nedlægge en energisk Protest imod er, *at jeg har underrettet ham derom, eller at der i det Hele taget fra min Side er foretaget det aller mindste for at hidkalde nogen.* Med Hensyn til Generalforsamlingens Afholdelse paa en Søndag maa jeg henvise d'Hrr. til Lovenes § 20, 2det Stykke.

Dernæst gaar jeg over til den Agitation, som jeg skal have udfoldet ved paa »Dagbladet« at aflevere en udfyldt Stemmeseddel. Jeg maa da først rette det Spørgsmaal til de 4 af dem (ERLANDSEN har nemlig ikke tidligere deltaget i nogen Diskussion herom): *Har vi ikke hidtil her i Randers været fuldt enige om at holde Arbejderspørgsmaalet borte fra vor Forening?* Dette kan d'Hrr. vist ikke besvare med andet end ja. Naar denne Enighed altsaa tidligere har været til Stede og der ikke paa Generalforsamlingen fremkom noget, der tydede paa et Omslag, maa jeg atter spørge, om det var d'Hrr.s Mening, at jeg *desuagtet* burde vide, at de havde dannet et »*et nyt Parti*«. I Overensstemmelse med den paa Generalforsamlingen herskende Stemning udsendte jeg Cirkulæret og lod, som jeg ved saa mange tidligere Lejligheder har gjort, følge en Stemmeseddel med som Rettesnor. Hr. Erlandsen blev denne ikke præsenteret, da jeg paa Forhaand vidste, at han ikke vilde følge den, og det samme vilde være sket med d'Hrr., saafremt jeg havde haft den fjærneste Anelse om, at d'Hrr. havde dannet det »*ny Parti*«. Jeg har ikke før vidst, at d'Hrr. samlede paa gamle Cirkulærer, og kan jeg finde det, de taler om, er det med største Fornøjelse til deres Tjeneste; jeg skriver aldrig andet end hvad jeg vil vedkende mig og tror at kunne forsvare, og behøver som Følge deraf ikke at stikke noget under Stolen.

Tør d'Hrr. paastaa, at jeg ved denne som ved tidligere Lejligheder har udøvet nogen som helst Tvang og forment dem at have deres frie Vilje? Det skulde da være ved Kontingentets Indbetaling, at jeg har maattet øve den i Loven hjemlede Tvang.

Tør d'Hrr. paastaa, at jeg nogen Sinde er gaaet udenfor den mig i Lovene hjemlede Myndighed?

Kan d'Hrr. et eneste Sted i min »Berigtigelse« paavise, at jeg frakender dem Ret til at underskrive hvad som helst?

At det ingen Betydning havde for d'Hrr. at faa en Protest tilført Protokollen, maa jeg meget beklage. For mig vilde det have haft den Betydning, at jeg havde lært den rette Stemning at kende og derved undgaaet denne Konflikt. Nej, jeg kan saa godt forstaa, at det har haft den højeste Betydning for dem, at faa offenliggjort det »ny Partis« Stiftelse, og dernæst at trække en Mand ned i Sølen, der hidtil har haft sine Kollegers fulde Agtelse, det har været et langt ædlere Maal at stræbe hen til, end aabent og ærligt at sige sin Mening. Hvad jeg derimod ikke fatter, er, at d'Hrr. ved sidste Generalforsamling valgte mig til Formand med Akklamation, thi efter det af dem fremførte maatte jeg være ubrugelig til denne Bestilling, og det havde været deres Pligt (under Forudsætning af at de tager tilbørlige Hensyn til den Forenings Tarv, som de er Medlemmer af), at forlange skriftlig Afstemning, for paa denne Maade at vise deres Modvilje.

Hermed maa denne Sag for mit Vedkommende være afsluttet, idet jeg ikke antager, det vil have særlig Interesse for Læserne at være Vidne til private Kævlerier. Skulde »Familieraadet« eller »det ny Parti« endnu have mere paa Samvittigheden, vil jeg tillade mig at sammenkalde en ekstraordinær Generalforsamling til Drøftelse af d'Hrr.s Paastand og beder jeg paa Forhaand Redaktionen optage de eventuelle Forhandlinger, hvilke skulle blive den tilstillede fra en for denne Generalforsamling valgt, upartisk Sekretær.

Kun til Hr. Erlandsen maa jeg gøre et Par Bemærkninger og rette en Opfordring i Anledning af hans særlige Inserat.

Min Udtalelse paa Generalforsamlingen var, som alt bemærket i »Berigtigelsen«, om der skulde underskrives med Navn, eller jeg skulde underskrive paa Lokalforeningens Vegne, hvortil jeg føjede, »at Erlandsen ikke vilde underskrive, det vidste jeg paa Forhaand.« Derefter rejstes det Spørgsmaal om man var berettiget til overfor de fraværende at underskrive i Lokalforenin-

gens Navn, hvortil jeg svarede, »at Generalforsamlingen var lovlig indkaldt, og at altsaa dens Beslutning maatte anses for gyldig, men at enhver jo iøvrigt havde sin frie Vilje med Hensyn til Stemmegivningen«. Dette er Fakta, som jeg paa ingen Maade har forsøgt eller vil forsøge at bortforklare. At E. har nedlagt en særlig Protest maa jeg paa det bestemteste benægte.

E. indrømmer, at han har afgivet en blank Stemmeseddel, men glemmer samtidig at gøre den samme Indrømmelse overfor den af mig fremførte Udtalelse af ham, hvorefter hans Opfattelse af Situationen stemmede med min; naar han gør det, har vi straks et Punkt mere, som viser sig at være Sandhed. At Hr. E. underskriver en Erklæring, som han ikke fuldt ud samstemmer med i den Tro, at Andre skal vide, at det kun gælder et enkelt Point, maa han jo selv finde tilfredsstillende.

Og saa maa jeg tilsidst opfordre Hr. Erlandsen til at oplyse, hvilken Udtalelse jeg har benyttet ved sidste Generalforsamling, der ikke samstemmer med det af mig fremsatte Valgsprog.

Randers, den 13. Juli 1886. **A. Westermann,**
Lokalforeningens Formand.

Forskelligt.

Et dobbelt Jubilæum i Odense. Den 17. Juli var det 50 Aar siden, at Bogholderen Hr. N. A. NIELSEN tiltraadte sin Plads i Adressekontoret i Odense, hvor han siden stadig har virket, ligesom ogsaa Faktoren ved Stiftsbogtrykkeriet, Hr. J. C. DISTER den 14. Juli 1861 tiltraadte Faktorpladsen der og altsaa nu i 25 Aar har staaet som faglig Leder for den efter vore provinsielle Forhold temmelig betydelige Forretning. I denne Anledning havde Ejeren af Stiftsbogtrykkeriet, Hr. Etatsraad J. C. DREYER, indbudt hele sit Personale med Damer samt enkelte andre, der nærmere er knyttet til Familjen eller Forretningen, til en festlig Sammenkomst i Lystskoven »Fruens Bøge«.

Den typografiske Forening.

Nye Medlemmer.

PETER PAASCHE (har tidligere været Medlem; Politiken).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske senest 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: G. (38.—41. B.) 1.00, S. L. Møllers (30. og 31. B.) 1.90, »Avisen«s (40. B.) 1.50, Bordings (39.—41. B.) 7.75, O. C. Olsen & Ko.s (38.—40. B.) 2.90, »Adresse-Avisen«s 0.50, Schiellerups (41. B.) 0.75, »Politiken«s (39. B.) 3.25, Græbes (41. og 42. B.) 7.00, i alt **26.55.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.296.99.**

RUD. BØHM.

Til de **strejkende Væversker** har jeg modtaget følgende Bidrag: Græbes (2, B.) 2.20, Aamodts (2. B.) 0.90, »Social-Demokraten«s (2. B.) 1.30, »Avisen«s (1. B.) 1.20, Bordings (1. B.) 2.00, »Adresse-Avisen«s (1. B.) 0.50, M. N. 0.50, B. & O. 0.35, i alt **8.75.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 15.05.**

Bidrag modtages fremdeles. RUD. BØHM.

D'Hrr. Inkassatorer erindres gentagende om, snarest muligt at indbetale det resterende Kontingent for forrige Halvaar, da Regnskabet skal afsluttes. STYRELSEN.

Blokerede Trykkerier: Jul. Behrendts, Ferd. Fjeldsøes, Schultzs (inkl. **Rigsdagssætteriet**) samt **Volkersens Enkes.**

Da Ejerne af disse Trykkerier har nægtet dels at indføre Tarifen, dels at overholde samme, advares Medlemmerne mod at tage Arbejde paa disse Steder.

Typografernes Stiftelser.

Til Oktober Flyttedag bliver en nyoprettet Fribolig at bortgive. Ansøgninger om denne, ledsagede af Mand og Hustrus Døbeattest, kan indtil 8. Avgust indgives til Bestyrelsen.

Af Hensyn til Aarsregnskabets Afslutning bedes Kontingent for April Kvartal snart indsendt. BESTYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

L. N. CHRISTIANSEN, Aarhus, er valgt til Lokalforeningsformand.

Mandagen den 19. ds. afholdt Aarhus Lokalforening sin ordinære Generalforsamling, paa hvilken Regnskabet for April Kvartal fremlagdes og enstemmig (eller tre-stemmig) godkendtes.

Nye Medlemmer.

Rudkøbing, F. J. HØEG, Redaktør og Udgiver af »Langel. Td.«.

Indvendinger mod deres Optagelse maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Bortrejste Medlemmer.

Aarhus, ALEX S. C. NIELSEN, arbejdsløs.

Kolding, HERMANN KABISCH, arbejdsløs.

KUNDGØRELSER.

PARITZ GOTTSCHALK,

Vendersgade 15 A,

Repræsentant for Firmaet Benjamin Krebs Nachfolgers Skriftstøberi

Frankfurt a. M.,

anbefaler sig herved med

Skibe, Vinkelhager etc.

samt

Indretning af Bogtrykkerier.

Særlig henledes Opmærksomheden paa de nye Patentskibe til Akcidensbrug.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 31. | København, den 31. Juli 1886. | 13. Aargang.

Det andet svenske Typografmøde.

Det andet svenske Typografmøde afholdtes i Stockholm den 8de, 9de og 10de Juli. Et af de vigtigste Spørgsmaal, som afgjordes paa Mødet, var Dannelsen af *Svenska typografförbundet*. Afsendingerne fra de forskellige Typografklubber og Foreninger i Provinserne betonede stærkt, at det var af største Vigtighed, at Typograferne snarest mulig organiserede sig til et stærkt Forbund, for at kunne ændre de Misforhold, som raader i Faget. Som et virksomt Middel til Opnaaelsen af denne Sammenslutning maatte *Nordisk Typograftidning* betragtes. Til Interimsbestyrelse for Forbundet valgtes den Komite, som havde udarbejdet Lovene.

Angaaende Kvinders Anvendelse i Bogtrykkerierne udtalte Mødet, »at Kvinderne ikke opdrages til virkelige Typografer, som hele Livet skulde søge deres Erhverv ved Faget, men anvendes kun som Maskiner for paa en utilfredsstillende Maade, men til en billig Pris at udføre det allersimpleste Arbejde, og saaledes ingenlunde kan bidrage til Fagets Fremskridt og Opretholdelse, men nok til Arbejdslønnens Nedtrykkelse. Naar Faget tager saaledes paa den stærkere Mands Kræfter, at han inden kort Tid bliver hjemsøgt af Sygdomme af en eller anden Art, saa maa det forudsættes, at den svagere Kvindes Kræfter endnu snarere maa bukke under.

Angaaende »Firmasygekasserne« udtalte Mødet sig for »en Omorganisation af *Konstförvandtskapets kassa* saaledes, at den i sig kan optage alle Smaakasser og saaledes danne et stort Hele, hvori *alle* Typografer kan blive delagtige«.

Mødet udtalte sig for en Normalarbejdsdag paa højst 10 Timer i alle Sverigs Bogtrykkerier, Over- og Helligdagsarbejde 50 pCt., Natarbejde 75 à 100 pCt. Ved Spørgsmaalet om Minimalløn udtaltes, »at noget Svar paa dette Spørgsmaal mener Mødet ikke *nu* at kunne give, men at det maa udsættes til Fremtiden«. Man mente nemlig, at det var bedst, først at organisere sig, for siden at kunne fremsætte Spørgsmaalet med større Eftertryk.

Angaaende Ordningen af Lærlingevæsenet fremhævedes det, at det for Øjeblikket var meget mangelfuldt, og at en Ændring maatte ske, hvis ikke Faget skulde gaa tilbage. Principalerne udlærte nemlig flere og flere Lærlinge, uanset om de kunde Faget eller ej, bare for ved en stor Konkurrence mellem Arbejderne at kunne nedtrykke Arbejdsprisen. Som Svar paa Spørgsmaalet udtalte Mødet sig for Oprettelsen af Fagskoler i Hovedstaden, *at* Akkordarbejde for Lærlinge bør ophøre, *at* Lærlingene i deres første Læretid sættes under samvittighedsfuld Vejledning af en kyndig Typograf, *at* Antallet af Lærlinge i Sætterier og Trykkerier skal svare til Antallet af Sættere og Trykkere, samt at der tages Hensyn til, at Lærlingene faar saa stor Betaling, at de ikke behøver at behandle Arbejdet skødesløst.

Om Renholdelse og Ventilation i Arbejdslokalerne oplæstes et Svar, Lægeselskabet havde afgivet med Udtalelser om Sundhedstilstanden blandt Typograferne. Af de iagttagne Sygdomme blandt dette Fags Arbejdere var Lungesygdomme de fremherskende, hvilket kom af, at Ventilationen i Sætterierne og Trykkerierne var utilstrækkelig, og at navnlig de større Trykkerilokaler i Hovedstaden var under al Kritik. Som Svar paa Spørgsmaalet vedtoges følgende Resolution: »Principalerne bør lægge Vind paa at skaffe passende og sunde Arbejdslokaler med nødvendig Ventilation; endvidere, at Middagsmaaltiderne saa vidt mulig indtages paa en bestemt Tid af alle Arbejderne samtidig, og at Lokalerne under Tiden udluftes, samt at de saa vidt muligt holdes fri for Støv og anden Urenlighed. De bør skures saa ofte som muligt, i det mindste en Gang fjerdingaarlig. D'Hrr. Bogtrykkeriejere opfordres til — med Henvisning til hvad Lægeselskabet i sit Svar angaaende Sygeligheden blandt Typografer udtaler om Ventilationen — at paase, at en bedre Ventilation bliver indført i deres respektive Arbejdslokaler«.

Endvidere ansaa Mødet det for at være rigtigt, at Bogtrykkeriejerne forsikrede deres Arbejdere mod Ulykkestilfælde og betalte deres Præmier.

Spørgsmaalet, om der fra Arbejdernes Side kan gøres noget for at forhindre den Smudskonkurrence, der for Tiden hersker, idet mindre Trykkerier, særlig i Provinserne, med Ikke-Fagmænd til Bestyrere og ukyndige Lærlinge eller Kvinder som Arbejdere, udfører

slet Arbejde til lave Priser. Ogsaa flere af Stockholms større Trykkerier gør sig ofte skyldige i en saadan Konkurrence ved at nedtrykke Priserne og saaledes fremkalde daarligt Arbejde. Som Svar paa Spørgsmaalet vedtoges følgende Resolution: »Paa samme Tid som Mødet udtaler sin Beklagelse over den i forskellige Skikkelser fremtrædende »Smudskonkurrence«, mener det dog, at der fra Arbejdernes Side intet kan gøres i denne Sag; men Mødet tillader sig at henstille til d'Hrr. Bogtrykkeriejere, at de til deres egen og Arbejdernes Fordel har deres Opmærksomhed henvendt paa dette Misforhold, og ved enig Samvirken søger at gøre Ende derpaa. Tillige mener Mødet, at Forretninger, forsynede med særlige Typer og Bogtrykpresser, maa betragtes som Bogtrykkerier og behandles som saadanne«.

Et for Sætterne vigtigt Spørgsmaal om Indførelsen af Alfabetberegning i Stedet for den nuværende n-Beregning, samt en Klassifikation af de forskellige Sætningsarbejder overgaves til en Komite af 5 Personer, med Rettighed til at supplere sig med andre, som maatte anses for særlig kvalificerede.

Paa Spørgsmaalet: »Hvad kan og bør gøres fra Bogtrykkeriejernes Side, og er fra Arbejdernes Side noget at iagttage for at modarbejde Arbejdsløsheden paa Trykkerierne?« vedtoges følgende Resolution:

»Mødet udtaler som sin Mening, at Arbejdsmangel paa Trykkerierne turde i det væsenligste formindskes derved, at Indskrænkning sker i den i den sidste Tid almindelige Skik, ved mindre tilfældige Arbejder at engagere flere Sættere uden Udsigt til at kunne sysselsætte dem i længere Tid. Endvidere: ved større forefaldende Arbejdsløshed hellere end at afskedige Arbejderne, at indskrænke Arbejdstiden saa vel for fastlønnede som for Beregningssættere, samt derved, at Bogtrykkeriarbejderne viser Paapasselighed og lægger Vind paa Nøjagtighed og Akkuratesse ved Udførelsen af Arbejdet«.

En Skrivelse indsendtes til Publicistmødet med en Anmodning til Literater og Forfattere, at anvende en mere læselig Haandskrift til Manuskripter.

Det besluttedes at trykke Mødets Forhandlinger, saa at Typograferne i hele Landet kunde blive bekendt med hvad der vedtoges paa Mødet. Næste Typografmøde skal afholdes i Stockholm 1889, for saa vidt ikke Forholdene gør det ønskeligt, at Mødet afholdes før. Et Forslag, at det næste Møde skulde være skandinavisk, forkastedes begrundet paa, at Typograferne ønskede først at organisere sig rigtig, inden de indbød Fremmede.

Svar til Hr. Westermann.

Det kan ikke nægtes, at Hr. Westermann i sidste Nr. af »Typ.-Tid.« har slaaet alvorlig paa Stortrommen — Skindet er jo ogsaa gaaet itu, da han meddeler os, at nu kan han ikke mere. — Vi er med endnu, Hr. W.; den, der har rent Mel i Posen, giver ikke saa let slip, og da vi ikke har benyttet den store Tromme, er der langt til Enden endnu.

De er ikke med, Hr. W., naar De skriver, at »Familieraadet«, som De saa komisk benævner os — thi komisk er De anlagt, det véd vi — var samlet den 6. Juli. De er denne Gang, trods al Deres Kløgt, løbet med Limstangen. De skriver, »at De ikke ret kan fatte Meningen med det i »Familieraadet« fabrikerede Stykke«; det kan vi saamænd ikke gøre for, Hr. W., thi saa meget véd vi, at vor Meddelelse var affattet saa klar og tydelig, at enhver kunde, naar han da vilde, forstaa Meningen deraf.

Hvad enten det nu har været Dem, Hr. W., eller det har været Hr. O. V. Hansen, der først har givet Impulsen med Hensyn til den af os paaberaabte Agitation, der fik slaaet Hovedet paa Sømmet her i Randers; ét kan vi dog vel blive enige om, nemlig at denne Agitation var højst uheldig, hvilket jo da ogsaa viste sig. Hvis De vil læse »Typ.-Tid.« igennem en Gang til, vil De finde, at vi ikke har ytret os noget bestemt herom, eftersom vi skrev »— — og var *vel* bleven underrettet herom af Hr. W.« Det nytter ikke at henvise til Lovenes § 20, Hr. W., derved forblinder De os ikke — nej, Hastværk var der paa Færde.

Fordi vi forhen har været enige om at holde de brændende Spørgsmaal, de for os Arbejdere mest vigtige, nemlig Arbejderspørgsmaalet o. m. a., udenfor Foreningen, kan det dog ikke være Meningen, altid at staa paa dette Standpunkt. Derfor behøver man jo dog ikke at gaa til Yderlighederne. Kan Arbejderspørgsmaalet løses paa en mere tilfredsstillende Maade, ja saa maa vi sandelig finde os i at være med i en *retfærdig* Kamp. — Vi forlanger ikke, Hr. W., at De skal bryde Deres Hjærne med at forudse noget, men saa meget kan vi forlange, at De *maatte kunne indse* ved Søndags-Mødet, at der var Medlemmer tilstede, der var misfornøjede med den Agitation mod Hr. Harald Jensen, der blev gjort en Begyndelse til, eftersom de afholdt sig fra at stemme efter Deres Forskrift.

Det har i al Fald havt Udseende af, at De har villet formene os Retten til at have en selvstændig Mening. Hvorfor tog De, uden Spor af Anledning fra

vor Side, Ordet, da vi fremkom med den lille Redegørelse, at vi ikke hørte til de Kolleger, der modarbejdede en saa agtværdig Kollega som Hr. Har. Jensens Valg, hvad det jo havde Udseende af ved det herfra levendegjorte Trækplaster. Her har De jo slet ikke Spor af Grund til at skride ind med Deres ubetimelige Skriveri, spækket med Deres bekendte smagfulde Udtryk.

Hvorledes kan De offenlig fremsætte et saa chikanøst Spørgsmaal som, at hvis De har maattet *øve Tvang*, det da skulde være ved Kontingentets Indbetaling? Har De havt Grund til at beklage Dem, Hr. W.? Hvis De imidlertid sigter til en bestemt Person, maatte De hellere have fremkommet med det personligt til Vedkommende, og ikke som her give det Udseende af, at det gælder hele »Dagbladet«s Personale. Men hvad i al Verden vedkommer det den Sag, De paatager Dem at forsvare? Mangler De Stof, Hr. Westermann? eller er De bleven ilter, fordi vi har tilladt os at fremstille de rigtige Forhold? Vi tror imidlertid, at De føler, De har Uret, og derfor griber til en Afslutning med en Bunke Uartigheder; thi den, der har Uret, bliver i Reglen grov, hvilket der jo heller ikke hører megen Forstand til.

Vi har ingensinde havt Grund til at kritisere Deres Formandsvirksomhed, hvorfor skulde vi da ved sidste Genvalg give Dem et Mistillidsvotum? Kan De maaske ikke taale den af os udviste Tillid? Vi finder det ikke paa sin Plads, at De som Formand paatager Dem en Agitation mod en Kollega som Hr. H. Jensen, der i fuldeste Maal har sine Kollegers Agtelse, og som *har* varetaget og, vi er overbeviste om, *vil* vedblive at varetage disses Tarv paa bedste Maade.

De bebuder dernæst, at De vil indkalde til en ekstraordinær Generalforsamling! De tror vist, De har regnet noget fint ud, men deri fejler De. Desforuden har vi ikke noget at forhandle med Dem om ved en saadan ekstraordinær Generalforsamling. Ta'en derfor med Ro, Hr. W., til De skal indkalde til den ordinære Generalforsamling — vi haaber da, at De til den Tid har faaet koldt Vand i Blodet.

I det hele taget er Hr. W.s Artikel i sidste Nr. af Tidenden holdt i en saa usømmelig Tone, at den efter vor Formening burde være nægtet Optagelse i Lighed med, hvad der er sket tidligere med en af Hr. W. forfattet Artikel, som han, for at faa offenliggjort, maatte indlevere til »Ny typ. Tid.« Den Gang ovennævnte Stykke blev nægtet Optagelse i »Typ.-Tid.«, udtalte Hr. W. til Kollegerne her i Byen, at han ikke oftere skulde ulejlige dette Blad. Hvis W. nu havde været korrekt (hvilket han jo altid paaberaaber sig) vilde han have undgaaet at komme i »Sølen«, og tillige have bevaret sin Agtværdighed uplettet.

Randers, den 28. Juli.

Leopold Hansen. **H. Hansen.**
P. Enevoldsen. **P. H. L. Bang.**

* * *

Idet jeg slutter mig til Ovenstaaende, skal jeg i Anledning af Hr. Westermanns Opfordring til mig om at oplyse, hvilken Udtalelse han har benyttet ved sidste Generalforsamling, der ikke samstemmer med Hr. W.s fremsatte Valgsprog, bemærke, at jeg ikke paa nærværende Tidspunkt skal fremkomme med det offenligt, da jeg formoder, at Hr. W. derved vil komme endnu dybere i den »Søle«, han taler om. Hvis Hr. W. ønsker det, skal jeg saa gærne imødekomme ham hermed ved den førstkommende Generalforsamling. **A. Erlandsen.**

* * *

Redaktionen maa herved tillade sig at *afslutte* denne Diskussion, da vi ikke kan forlange af Læserne, at de vedblivende skal kunne bevare deres Interesse for Personligheder.

Korrespondance.

Slagelse, den 27. Juli 1886.

Slagelse Lokalforening afholdt en ekstraordinær Generalforsamling Lørdagen den 24. Juli, hvortil alle Medlemmer havde givet Møde.

Formanden oplyste, at Grunden til, at han havde sammenkaldt Medlemmerne, var den, at den ældste af »Slagelse-Postens« 6 (seks) Lærlinge nu fik udlært til 1. August og i den Anledning havde henvendt sig til ham om Optagelse i Foreningen. »Slagelse-Posten«s Faktor havde gjort den unge Mand bekendt med, at naar han vilde arbejde for en Ugeløn af 12 (tolv) Kr., kunde han blive der, naar han fik udlært; men denne mente ikke at kunne tilkomme sine Kollegers Agtelse ved at tage Pladsen til den Løn, og tilbød foreløbig at arbejde for 14 Kr. ugenlig*). Det stod nu til Generalforsamlingen (se Lovenes § 40) at afgøre, om den unge Mand skulde tage Pladsen til de 12 Kr. eller fastholde sin Fordring, i hvilket sidste Tilfælde han jo blev arbejdsløs og kunde gøre Krav paa Rejseunderstøttelse af Foreningen.

Efter nogen Diskussion, som for en Del drejede sig om Lærlingeuvæsenet i Almindelighed og »Slagelse-Posten«s i Særdeleshed, vedtoges det enstemmigt, at man ikke ansaa Pladsen til 12 Kr. for antagelig (§ 40) og derfor maatte betragte den unge Mand som opsagt

*) »Slagelse-Posten«s eneste Typograf, der er Medlem af Foreningen, har en Ugeløn af 18 Kr.

og som saadan berettiget til straks ved sin Indtrædelse i Foreningen at hæve Rejseunderstøttelse (§ 24).

Det oplystes endvidere, at et Medlem af »Den typ. Forening« i København, som for nogle Dage siden var her paa Gennemrejse, havde faaet Tilsagn om Pladsen, hvis den ny Udlærte kom til at rejse. Flere Medlemmer udtalte dog deres Forvisning om, at intet Medlem af den københavnske Forening vilde tage Pladsen under 16 Kr. — imidlertid skal vi nok være paa vor Post.

C. Olsen,
Lokalforeningens Formand.

Forskelligt.

Fra Island. Vestfjerdingen er den eneste af Landets Fjerdinger, hvor der ikke findes Bogtrykkeri og Blad. Nogle Mænd paa Isefjord, den vigtigste Handelsplads paa Vestfjordene, har sluttet sig sammen og dannet et Aktieselskab, og har nu anskaffet en Bogtrykpresse med Tilbehør. En af Aktiehaverne er Stedets Byfoged, og han søgte for nogen Tid siden om Tilladelse til paa eget Ansvar at drive Trykkeriet. Dette ansaa imidlertid Landshøvdingen for uforeneligt med hans Stilling som Borgmester, da han som saadan i Følge Presseloven skal have Tilsyn med Trykkeriet, og Koncessionen blev ham nægtet. Dette betragtede Byfogden som en Indskrænkning i sine borgerlige Rettigheder, og har i et islandsk Blad gjort Landshøvdingens Resolution til Genstand for en skarp Kritik, og Bladets Redaktion lover endogsaa en misbilligende Forespørgsel til Landshøvdingen paa det forestaaende Alting. Et andet islandsk Blad, *Isafold*, som ellers ikke plejer at støtte de regerende Myndigheder, har imidlertid i denne Sag taget Landshøvdingens Parti og paavist, at Byfogdens Klage er ubeføjet, da Byfoged Thorodsen ikke kan have Tilsyn med Bogtrykker Thorodsen.

— **Berg-Festen.** Ved de liberale Foreningers Fest i Helsingør i Søndags var der givet saa vel en Del Bogtrykkere som arbejdsløse Typografer Lejlighed til at fortjene nogle Penge, dels ved at trykke og dels ved at forhandle forskellige mere eller mindre poetiske »Hilsener til Berg«.

— **Skriftstøberi-Agentur.** Vi er bleven anmodet om at henlede Opmærksomheden paa, at Hr. PARITZ GOTTSCHALCK, Vendersgade 15 A, har overtaget Agenturet for det i vort forrige Nr. omtalte Skriftstøberfirma »Benjamin Krebs' Nachfolger« i Frankfurt a. M.

Den typografiske Forening.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget: Centraltrykkeriets (36.—39. B.) 3.50, »Avisen«s (41. B.) 1.50, Hallengren 2.00, Nielsen & Lydiches (35. og 36. B.) 5.00, Lunos 1.65, Græbes (43 B.) 3.35, »Adresse-Avisen«s 0.50, Schiellerups (42. B.) 1.00, »Politiken«s (40. B.) 3.00, i alt **21.50.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.318.49.**

RUD. BØHM.

Til de **strejkende Væversker** har jeg modtaget følgende Bidrag: »Avisen«s (2. B.) 1.20, »Social-Demokraten«s (3. B.) 3.75, Hoffensbergs (1. B.) 0.65, Græbes (3. B.) 2.20, »Adresse-Avisen« 0.50, Schiellerups (2. B.) 0.55, »National-Tidende«s 3.42, i alt **12.27.** Med det tidligere indkomne i alt **27.32.**

Bidrag modtages fremdeles.

RUD. BØHM.

Typografernes Sangforening.

I Aften Kl. 10: Korsang i »Søfryd«.

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Nyt Medlem.

Aalborg, VALD. SCHMIDT (udlært hos O. Olufsen i Aalborg den 1. Juli 1886.)

Indvendinger mod hans Optagelse maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlem der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Stubbekøbing, CARL CHR. G. HANSEN (sidst arbejdet i Rudkøbing).

Bortrejst Medlem.

Rudkøbing, CARL CHR. GEORG HANSEN til Stubbekøbing).

Brevkasse.

Til Svensk Typografisk Forenings Styrelse. I Sagens Interesse beder vi Eder snarest mulig sende os et Eksemplar af »Det andet svenske Typografmødes Forhandlinger«. Red. af »Typ.-Tid.«

V. P. Deres Artikel, som vi af Mangel paa Plads flere Gange har maattet gemme, er vistnok nu bleven for gammel, hvorfor De maa renoncere paa at faa den offenliggjort.

M. i O. For sent til dette Nr.

C. O., Slagelse. Er blevet besørget. R. B.

KUNDGØRELSER.

En Maskintrykker

søger Plads som *Akcidenstrykker*. Den søgende er godt kendt med de forskellige Maskiner og udfører enhver Akcidens smukt trykt med Akkuratesse. Billet, mrkt. »85«, modtages paa dette Blads Kontor.

NB Gode Anbefalinger haves.

Maskintrykker.

En godt anbefalet Maskintrykker søger Plads som Avistrykker. Den søgende har gode Anbefalinger baade som Akcidens- og Avistrykker. Billet, mrkt. 35,728, indlægges paa dette Blads Kontor.

50—100 Pd. Korpus Antikva, brugt, men god, københavnsk Højde, samt 25—50 Pd. Petit do., ønskes billigt. Billet, mrkt. »Alfred«, modtager dette Blads Kontor.

PARITZ GOTTSCHALK,

Vendersgade 15 A,

Repræsentant for Firmaet Benjamin Krebs Nachfolgers Skriftstøberi

Frankfurt a. M.,

anbefaler sig herved med

Indretning af Bogtrykkerier, med de nyeste og moderneste Typer og Indfatninger,

samt Skibe, Vinkelhager etc.

Særlig henledes Opmærksomheden paa de nye Patentskibe til Akcidensbrug.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 32. | København, den 7. Avgust 1886. | 13. Aargang.

Normalarbejdsdagen og Maskinerne.

Man vil maaske sige, at Behandlingen af et saadant Thema ikke hører hjemme i et Fagblad, fordi et *Fagblad* kun skal drøfte *faglige* Spørgsmaal. En saadan Mening er imidlertid grundforkert og kan meget let modbevises. I vore Dage, da den industrielle Udvikling gaar fremad med Kæmpeskridt og stiller de forskellige Fags Udøvere paa lige Trin som *Arbejdere,* vilde det være i højeste Grad komisk, om ét Fags Arbejdere vilde søge at afsondre sig fra de øvrige og, for at værge sig imod at blive draget ind i Malstrømmen, vilde bygge en kinesisk Mur omkring deres eget Jeg. Enhver tænkende Arbejder, ligegyldig hvilken *politisk* Anskuelse han ellers hylder, vil derfor ogsaa hurtig komme paa det Rene med, at et Blad, som for Alvor vil virke for Arbejdernes Interesser, maa befatte sig med Spørgsmaal, der berører disse Interesser i en ganske betydelig Grad. Vi behøvede egenlig kun at henvise til de udenlandske typografiske Fagblade, der ikke tager i Betænkning at drøfte ovenstaaende og lignende Spørgsmaal og ingen af deres Læsere har vistnok nogensinde taget Forargelse deraf.

* * *

Saa længe Arbejderne har været organiserede i selvstændige Partier, har en af deres væsenligste Fordringer til Staten gaaet ud paa at faa indført en lovhjemlet Normal- eller rettere Maksimal-Arbejdsdag, idet de har kunnet indsé, at den planløse lange Arbejdstid medfører adskillige Onder saa vel for hvert enkelt arbejdende Individ som for Arbejderklassen i det hele taget. Den planløse, uregelmæssige Arbejdstid er Aarsagen til en for tidlig Død for Tusinder af Arbejdere; den ødelægger Arbejdernes Familielykke; den bevirker et Overflod af Arbejdskraft; den skaber en farlig Konkurrence iblandt selve Arbejderne. Hver Gang der bliver opfundet en eller anden Maskine, kastes Hundreder, ja Tusender af Arbejdere erhvervsløse paa Gaden, og disse bliver da, for at skaffe sig det Nødvendigste til Livets Ophold, tvungne til at tilbyde deres Arbejdskraft til enhver Pris, hvorved de øvrige Arbejderes Fortjeneste naturligvis efterhaanden trykkes ned til det laveste Lavmaal. Følgen deraf bliver da igen, at man ved en forlænget Arbejdstid søger at bøde paa den nedtrykkede Løn. Denne for Arbejderklassen yderst ubehagelige Kendsgerning har vist sig i alle industrielle Lande uden Undtagelse, og her til Lands giver særlig Væverprofessionen et meget indtrængende Bevis i denne Henseende, thi de talrige mandlige Vævere, der for en tyve eller tredive Aar siden blev sysselsatte ved Haandvæven, er nu saa godt som aldeles forsvundne og de har maattet kaste sig ind i andre Erhvervsgrene, hvorved de nødvendigvis maatte skabe en Konkurrence for de i disse Grene beskæftigede Arbejdere.

Den af den nordamerikanske Regering udnævnte Arbejderkommissær har udgivet en Beretning, som klart og tydeligt beviser, hvor uhyre megen Arbejdskraft der gøres overflødig ved Indførelsen af forbedrede Maskiner. Vi skal her fremsætte nogle Tal af denne Beretning. Til Fabrikationen af Agerdyrkningsredskaber vilde der behøves *2,145* i enhver Henseende duelige Arbejdere for at producere lige saa meget Arbejde, som nu gøres færdigt af *600* ensidigt uddannede Daglejere ved Hjælp af Maskiner. *Et* Par Hænder arbejder nu lige saa meget som tidligere i Gennemsnit 3.75 Par Hænder.

Ved Forfærdigelsen af mindre Skydevaaben kan nu *1* Mand udføre det samme Arbejde, hvortil der tidligere behøvedes *44—49* Mand.

I Skomageriet leveres nu af *100* Mand lige saa mange Damestøvler som tidligere leveredes af *300* Mand. Ved Hjælp af Goodyears Symaskine kan nu *1* Mand præstere lige saa meget Arbejde som tidligere *8.* Ved Hjælp af McKay's Maskine produceres nu *60* Gange mere Arbejde end tidligere.

Vi kunde paa Grundlag af det os foreliggende Materiale fortsætte denne Liste i det uendelige, men vi tror ved dette Uddrag med tilstrækkelig Tydelighed at have vist den enorme Indflydelse, som Maskinerne udøver paa Arbejdernes Kaar.

I vort Fag spiller Maskinerne, ɔ: *Sættemaskinerne,* rigtignok *foreløbigt* ingen saadan Rolle, at der kan være Tale om en overhængende Fare, men ikke desto mindre kan ingen af os være blind for, at der ogsaa her med Tiden vil kunne befrygtes det værste.

Overfor disse Kalamiteter er det enhver ærlig og tænkende Arbejders Pligt at tage Haand i Hanke med for at modarbejde de Ulykker, der opstaar for Arbejderklassen ved Udviklingen af Maskintekniken. Vi skal her for at undgaa enhver som helst Misforstaaelse, straks bemærke, at vi *ikke* fordømmer *Maskinerne* og at vi *ikke* betragter *disse* som en Ulykke — dertil er vi ikke spidsborgerlig nok! En Ulykke er det kun, fordi Maskinerne ikke tilhører *Arbejderne!*

Hvorledes skal nu Arbejderne værge sig imod de Ulemper, der for dem opstaar ved Anvendelsen af Maskinerne? Vi maa tilstaa, at det Middel, som kendes herimod, kun er et Paliativmiddel, som dog foreløbig vil være af fortrinlig Virkning — det bestaar i Indskrænkningen af Arbejdstiden!

Det er en uomstødelig Kendsgærning, at Forkortelsen af Arbejdstiden, der hvor den er bleven gennemført, efter meget kort Tid har vist sine velsignelsesrige Virkninger, idet først og fremmest Arbejdernes indbyrdes Konkurrence er bleven formindsket derved, at et stort Antal ledige Hænder har kunnet faa Sysselsættelse. Arbejdslønnen er efterhaanden steget ud over sit tidligere Niveau. Den enkelte Arbejders egen Arbejdskraft har ved den forundte større Hvile faaet en større Arbejdsevne, lige som ogsaa Arbejdernes Sundhed og Familieliv har havt megen Gavn af den forkortede Arbejdstid. Vi kunde til Bevis paa disse Punkters Rigtighed henvise til adskillige Udtalelser af udenlandske større Arbejdsgivere, der fuldstændig bekræfter dette, men vi behøver i saa Henseende blot at tage vort eget Fag som et nærliggende Udgangspunkt, idet vi da vil sé, at Arbejdstiden i de sidste 20 Aar er bleven betydelig indskrænket, samtidig med at Lønnen er steget. Før denne Tid arbejdede man fra om Morgenen Kl. 5 à 6 til om Aftenen Kl. 8 à 9, uden at Arbejdet dog gav et nær saa godt Udbytte som nu. De ældre Kolleger, der har været med til denne lange Arbejdstid, vil vistnok uden videre give os Ret heri.

Man er iblandt selve Arbejderne meget tilbøjelig til, altid at stole paa sine egne Kræfter og tror, at disse alene vil kunne gøre Vidundere. Dette er dog ikke rigtigt. Vil Arbejderne søge at opnaa en gennemgribende Forbedring for dem selv, maa de søge at interessere *Lovgivningen* for sig og formaa denne til at optræde som en Regulator, thi i Virkeligheden er kun denne i Stand til at løse Problemet om en almindelig Reduktion af Arbejdstiden.

Lærlinge-Uvæsnet, som nu fremstiller sig for enhver af os i en saa afskrækkende Skikkelse, vilde ved en lovhjemlet almindelig Normalarbejdsdag ligeledes tabe en stor Del af sine Skyggesider, idet den opvoksende Generation da vilde forefinde en videre Mark, paa hvilken den kunde finde Anvendelse for sin Arbejdskraft og ikke som nu sé sig nødsaget til at oversvømme enkelte Fag.

Alle Arbejdere, uden Hensyn til *potitiske* Anskuelser, maa derfor kunne forene sig til det fælles Raab om den Beskyttelse fra Statens Side, som ligger i en lovhjemlet Normalarbejdsdag.

Til Slutning skal vi endnu meddele et Brudstykke af en Prædiken, som Dr. Stobridge i New-York har holdt. Han udtalte: »For at løse Arbejderspørgsmaalet maa der ske et af 3 Ting. Enten maa vi blive Vandaler og ødelægge samtlige Maskiner, eller vi maa blive Vilde og slaa alle overflødige Mennesker ihjel, eller ogsaa maa vi blive Kristne og forkorte Arbejdstiden saaledes, at enhver kan finde Lejlighed til at fortjene sit Livsophold«.

R. B.

»Social-Demokraten« og Søndagsarbejdets Afskaffelse.

Jeg havde ventet, at Andre, der staar denne Sag nærmere, havde taget Ordet. Derfor tøvede jeg en Uge; men da det synes at være undgaaet disses Opmærksomhed, tillader jeg mig at spørge rette Vedkommende: »*Hvorledes kom* »*Social-Demokraten*« *til at udgive Mandags-Nummer den 26. Juli?*«

Det vil vist falde Folk, der læser Bladet daglig, vanskelig at faa dets Søgnedags-Theori og dets Søndags-Praksis til at ballancere.

Anton Svendsen.

* * *

Det staar ikke aldeles klart for os, hvem Hr. Svendsen mener med »rette Vedkommende«, maaske sigter han til vore Repræsentanter i Bladet »Social-Demokraten«, og hvis denne vor Formodning er rigtig, kan vi meddele ham, at disse Repræsentanter har indleveret en skriftlig Forespørgsel med følgende Indhold til Bladets Kontrol-Komité: »Agter Kontrolkomiteen at iværksætte saadanne Skridt, der kan forhindre Bladet «Social-Demokraten«s Udgivelse saa vel om Mandagen som Dagen efter de sædvanlige Helligdage?« Vi antager, at denne Forespørgsel har været behandlet paa Kontrahentmødet i Aftes, men kan selvfølgelig endnu ikke sige, hvilket Resultat man er kommen til.

Ved denne Lejlighed maa vi for øvrigt tillade os at rette en ganske alvorlig Bebrejdelse mod Bladets Sættere, at de ikke bedre forstod at hævde deres tidligere Vedtagelse om, at det kun skulde tillades Redaktionen at benytte *3* Mand til ekstraordinært Søndagsarbejde, thi i Stedet for dette mødte *hele* Personalet — paa en Mand nær — til *uindskrænket* Søndags- og Natarbejde. At de fik 1 Kr. Timen i Ekstrabetaling spiller

selvfølgelig aldeles ingen Rolle herved. Vi kunde ønske, at Sætterne for Fremtiden vilde tænke lidt mere over den Skade, som de derved foraarsager deres Kolleger i de øvrige Bladsætterier, og at de derfor i hvert Tilfælde holder fast ved det, de én Gang har vedtaget. **Red.**

Forsigtighed.

I »Typ.-Tid.« for 17de Juli fandtes en Skrivelse fra en æret forsigtig Kollega i Middelfart. Det har glædet ham at læse, at HARALD JENSEN ikke betragter sig som valgt, *fordi* han er Socialdemokrat, og udtaler et fromt Ønske om, at Jensen aldrig maa glemme det. Men han er dog betagen af en vis Frygt. Harald Jensen har nemlig sagt, at han *først* vil have Pengesagerne i Orden, saa kan vi *senere* tale om, hvad der videre bør gøres. Det er *det, der kommer senere,* der foraarsager vor ærede Kollega i Middelfart Hjærtebanken.

Jeg havde ventet, at Hr. Jensen selv havde beroliget Manden, eller meddelt ham, hvad han egenlig *senere* har i Sinde, om han gaar og ruger over nogle skumle Planer, der angaar andet end Rejse-, Syge-, Begravelses- og Arbejdsløshedskassen. Men skøndt Jensen godt véd, at en frygtelig Anelse er værre end en frygtelig Vished, var han i dette Tilfælde haardhjærtet nok til ikke at svare et Muk.

Lad os alle sammen støtte ham som Bestyrer af Foreningen som Understøttelsesforening, siger vor ærede Kollega fra Middelfart, men gør han Skridt til at lade Foreningen optræde som Part i muligt opstaaende Stridsspørgsmaal, lad os saa alle sammen være enige om at lade ham falde. Og vor ærede Kollega fra Middelfart har virkelig Grund til Frygt; thi Jensen har virkelig paa Repræsentantmødet i Odense 1884 truet med, at han ved Lejlighed atter skulde bringe Spørgsmaalet om Arbejdsforholdenes Løsning frem, og han har ogsaa — hvad vor ærede Kollega fra Middelfart synes at have overset — endnu mens man stredes om hans Valg, udtalt, at han vilde virke for en Forbedring i Lærlingevæsnet.

Men vor ærede ængstelige Kollega fra Middelfart kan vist være ganske rolig. Harald Jensen vil næppe foretage noget overilet, egenmægtigt Skridt i nogen som helst Retning. Og skønt Arbejdsforholdene i de danske Provinser muligvis er glimrende, og skønt Lærlingevæsnet er saa betryggende og godt indrettet, at det maa vække Beundring, saa kunde der dog enkelte Steder — ganske faa naturligvis — være lidt at ændre i en og anden Retning, men i saa Tilfælde kan man være sikker paa, at Hr. Harald Jensen og hans Medbestyrere vil søge at faa Forholdene ordnede saa venskabeligt som muligt.

Det er meget godt at være forsigtig. —?

Et Bidrag til Konkurrencekampen.

I Anledning af Deres ærede Artikel med hosstaaende Overskrift i »Typograf-Tidende« af 24. Juli, som paa Grund af min Bortrejse, først kom mig i Hænde i Dag, beder jeg Dem, Hr. Redaktør, give mig Plads for følgende faa Linier:

Naar det ærede Bogtrykkeri i Kolding ikke har set sig i Stand til at levere *Højby Sogns Spare og Laanekasse pr. Nykøbing, Sjælland,* 200 Sparekassebøger under 46 Kr. og af den Grund falder over mig, som den, der sulteføder sine Folk, skal jeg tillade mig at oplyse om, at Satsen af de 4 Sider Korpus, 4 Sider Petit og 8 Skemasider blev udført af en af mine Sættere paa $1^1/_2$ Dag, og modtog han derfor 6 Kr. Trykning og Papir var beregnet til samme Pris som Kolding-Bogtrykkeren anfører. Da jeg ikke selv har Bogbinderi, er Bogbinderarbejdet udført i Følge forudgaaet Tilbud til ialt Kr. 6,20, hvilken Bogbinders Arbejderforhold jeg ikke har Spor af Ret til at undersøge. Den samlede Netto-Udgift ved Sparekassebogen bliver derefter Kr. 18.70; og vil jeg da overlade til udenforstaaende at bedømme, om jeg eller Hr. Bogtrykker N. N. i Kolding har været mest »sulten« (som han saa smagfuldt udtrykker sig) ved Beregningen af dette Konkurrence-Arbejde, naar hans Avance paa Kr. 33.50 er Kr. 12.50 og min paa Kr. 18.70 er Kr. 10.10, eller om vedkommende Sætter kan siges at arbejde for en Sulteløn hos mig med 4 Kr. om Dagen. Jeg tror, at det vil se ud for de fleste som Misundelse.

Odense, den 29. Juli 1886. **Chr. Milo.**

En festlig Sammenkomst

af Typografer med Damer fra Jylland og Fyen fandt, efter forudgaaet Indbydelse fra Lokalforeningen i Kolding, Sted Søndag den 18. Juli og var begunstiget af det smukkeste Vejr. Indbydelse til Sammenkomsten var udgaaet til Frederits, Vejle, Horsens og Middelfart, men, mærkværdig nok, var der ikke mødt en eneste Deltager fra Vejle eller Horsens, ja fra sidstnævnte By var der *end ikke værdiget Koldingenserne noget Svar.* Ved Ankomsten om Formiddagen til Kolding modtoges de Fremmede paa Banegaarden af Kollegerne, hos hvem de var indbudte til Middag. Kl. 1 samledes Deltagerne hos Lokalformanden, hvorfra man marcherede med Koldingensernes smukke Banner og med Musiken i

Spidsen til »Marienlund«. Her bødes Gæsterne Velkommen og efter at en Forfriskning var indtaget blev der afsunget en Sang. Der blev spillet enkelte Musiknumre, hvorefter man gik til »Kilden«. Her blev ligeledes afsunget en Sang og nydt en Forfriskning. Man var endnu i nogen Tid spredt rundt om i det smukke Anlæg indtil Klokken blev saa mange, at man skulde tilbage til Byen. Først besaas dog Kolding Slotsruin, der vakte megen Interesse hos de Fremmede. Nede i Kælderen blev der af en Kvartet afsungen flere Numre og en Kollega holdt en lille Oplæsning om de mærkeligste Begivenheder, Slottet vedrørende. Fra Ruinen havde man den mest henrivende Udsigt over Byen og Omegnen, og Stemningen steg, da enkelte Par i Riddersalen til Musikens muntre Toner fik sig en Svingom. Man drog derpaa i Procession gennem Byen til »Alhambra«, hvor Lokalforeningen har Lokale. Det smukke Anlæg Stejlbjerg og den ligesaa smukke Udsigt herfra frembragte fra de Fremmede mangt et Beundringsudbrud. — Kl. 7 fandt en livlig Fællesspisning Sted. Ved Bordet blev afsunget en Del Sange og holdt Taler i massevis, saavel for Standen, de Fremmede, for Koldingenserne, for Damerne og mange andre. Efter det vellykkede Bord begyndte Dansen, der varede til Kl. 3 om Morgenen, da de fynske Gæster skulde hjem. Denne Sammenkomst var overordenlig vellykket, og Kollegerne i Kolding viste, at de forstod at sætte den rigtig i Scene. — Slige Sammenkomster burde oftere finde Sted imellem de forskellige Byer i Provinserne. Foruden at Sammenholdet og Enigheden styrkes, stiftes en Mængde Bekendtskaber, der senere kunde være til megen Nytte.

Koldingenserne fortjener en hjærtelig Tak for den Opmærksomhed og Velvillie, de viste de fremmede Kolleger. — Det skal endnu bemærkes, at en Taler under stærke »Hør!« paatalte, at ingen fra Horsens havde svaret. — Et Par af Viserne havde til Titel: »Ved Typografernes Familiestejlbjergelse« og »Svibelfisk«.

J. & W. P.

Forskelligt.

Fra Slagelse har vi faaet Meddelelse om, at den unge Mand, som har udlært i »Slagelse-Posten«s Trykkei, og hvem man i Følge Korrespondance i vort forrige Nr. tilbød en Ugeløn af 12 Kr., nu har faaet Tilsagn om, at han skal have de af ham forlangte 14 Kr.

Den typografiske Forening.

Den halvaarlige Generalforsamling

afholdes **Lørdagen den 21. Avgust,** Kl. 10, i »*Sortedamslund*«.

Dagsorden:

1. Forelæggelse og event. Godkendelse af Regnskabet for første Halvaar.
2. Forelæggelse af Budgettet.
3. Eventuelle Forslag.

Forslag, der ønskes behandlede paa denne Generalforsamling, maa indsendes til Styrelsen senest den 14. Avgurt.

STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

»Avisen (42. B.) 1.50, »Dagens Nyh.« (38.—40. B.) 2.25, »Adresse-Avisen« 0.50, Græbes (44. B.) 2.65, Schiellerups (43. B.) 0.75, »Politiken«s (41. B.) 3.25. i alt **10.90.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.329.39.**

RUD. BØHM.

Til de **strejkende Væversker** har jeg endvidere modtaget:

»Avisen« (3. B.) 1.25, C., F. og W. (2.—4. B.) 1.80, »Adresse-Avisen« 0.50, Græbes (4. B.) 2.00, Schiellerups (3. B.) 0.40, i alt **4.95.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 32.27.**

RUD. BØHM.

Typografernes Sangforening.

I Aften Kl. 10 udbedes talrigt Møde.

Søndag den 22. Avgust foretages en Tur af Medlemmerne uden Damer til *Malmø* med Dampskib Kl. $8^1/_4$ fra Havnegade. Frokost medbringes. Nærmere af Opslag i Aften i Lokalet »Søfryd«.

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Nyt Medlem.

Slagelse, JOHAN LINDSTRØM (udlært i »Slagelse-Posten«s Bogtrykkeri i Slagelse den 1. Avgust 1886).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Udmeldte.

Kolding, Redaktør af »Kolding Avis« B. MØLLER, Redaktør af »Haandværkerbladet« N. DAVIDSEN.

KUNDGØRELSER.

50—100 Pd. Korpus Antikva, brugt, men god, københavnsk Højde, samt 25—50 Pd. Petit do., ønskes billigt. Billet, mrkt. »Alfred«, modtager dette Blads Kontor.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 33. | København, den 14. Avgust 1886. | 13. Aargang.

Hjemlige Betragtninger.

Vore svenske Kolleger har nylig holdt et stort Typografmøde, der har varet i 3 Dage, og sluttet med en festlig Sammenkomst, og de er bleven enige om at vedtage Gud véd hvor mange Resolutioner.

Det er med nogle sære Følelser, vi Danske læser om Enighed blandt Typografer. Vi kan tænke tilbage paa Fortiden med et Suk, men vi kan ikke tænke os Muligheden af, at de danske Typografer nu for Tiden kunde blive enige om noget. Vi er altfor viljestærke til at kunne bøje os for en Flertalsbeslutning. »Historien« lærer os, at naar to Trediedele af de københavnske Typografer vedtager en Ting, den ene Trediedel ikke synes om, saa tager den samme Trediedel sit gode Tøj og gaar.

I flere Retninger er vi nemlig meget tilbøjelige til at følge den herskende Mode, og det er for Øjeblikket den højeste Mode, at Flertallet tvinges til at følge Mindretallet. Det er en noget bagvendt Mode, men den er temmelig ny.

De svenske Typografer har faaet vedtaget flere Resolutioner, og de vil ogsaa nok faa Gavn af dem, fordi de er enige. Hos os er det anderledes. Da vi ikke en Gang kan blive enige om, at det er Flertallets Beslutninger, der skal følges, saa kan det naturligvis ikke nytte at tænke paa nogen nok saa lille Forbedring i Fagets eller vor Interesse. Vi maa, uden at det kan nytte at klage, se paa, at det gaar tilbage med vort Fag, og at vor økonomiske Stilling forværres.

Ved at læse om de Forhandlinger, vore svenske Fagfæller har ført, om hvad der ligger dem paa Hjærte, om hvad de kæmper for at faa forbedret, om deres lokale Arbejdsforhold, kan vi hvert Øjeblik udbryde: Lige saa hos os!

Vore svenske Fagfæller var aldeles enige om, at der blev dannet et stort Typografforbund, der kunde række over hele Landet.

Jeg tror nok, at vi Danske ogsaa kunde blive enige om, at det var af den største Vigtighed for os, at vi alle stod sammensluttede i ét stærkt Forbund, men blive enige om at gøre det — det kan der slet ikke være Tale om; Mindretallet bøjer sig ikke for Flertallets Beslutninger — det er ikke moderne.

Om de kvindelige Sættere blev vore svenske Kolleger enige om at udtale, »at Kvinderne ikke oplæres til virkelige Typografer«. En ung Pige arbejder lejlighedsvis ved Faget; kan hun faa noget Fordelagtigere, saa tager hun det, faar hun en Frier, saa tager hun maaske ham.

Saa længe de er ved Faget, »anvendes de kun som Maskiner«, de udfører kun det allersimpleste Arbejde, og som alt Kvindearbejde faar de det daarligt betalt, og netop fordi deres Arbejdskraft er saa billig, bidrager de til at nedtrykke Arbejdslønnen.

Af samme Sparsommelighedshensyn er det at vore fattige Principaler, som Schultz, Ferslev, O. C. Olsen o. fl. anvender kvindelige Sættere. Rigtignok siger man, at Ferslev ikke tjener synderligt paa sine kvindelige Sættere, og man har en morsom Historie om, at nogle af dem, for at slippe for Aflægningen, havde gæmt en Del Skrift paa de urimeligste, langt bortliggende Steder, hvorfra fremmede Folk bragte noget af det tilbage. Man siger rigtignok ogsaa, at Schultz havde lovet sine Sættere, at han ikke vilde antage kvindelige Sættere, men det har rimeligvis ikke været sandt, da man ikke tør tro, en Kancelliraad, Ridder p. p. vilde bryde sit Ord.

Typografien er nu en Gang ikke et af de Fag, hvortil Kvinden egner sig. *Var* det Tilfældet, *kunde* hun lære Faget, saa hun kunde være med til at bære det fremad, og kunde fordre den samme Betaling for sit Arbejde som Manden, i Stedet for nu at være et ufrivilligt Redskab til at trykke baade Faget og Lønnen ned — *saa* var det en anden Sag, *saa* turde vi ikke sige noget dertil. Men naar nu Kvinden gives Adgang til vort Fag, saa er det ikke af Hensyn til hendes Bedste, tvært imod, hvad hendes svagere Legemsbygning lider derved, det maa hun selv om — vore fattige Principaler tænker paa deres Pengepung.

Med Hensyn til Lærlingevæsenet syntes vore svenske Fagfæller at være *næsten* lige saa uheldig stillet som vi. Ogsaa blandt dem bliver udlært langt flere Lærlinge, end der er Brug for. Mødet udtalte sig for, at Antallet

af Lærlinge i Sætterier og Trykkerier bør staa i Forhold til Antallet af Sættere og Trykkere. Kan vore svenske Kolleger faa vore Bogtrykkeriejere til at gaa ind herpaa -- og man skulde synes, at en saa retfærdig Fordring nok maatte kunne opnaas ved venskabelig Forhandling og Enighed mellem Bogtrykkerne og mellem Typograferne — saa var der gjort et godt Skridt fremad til Forbedring af de typografiske Arbejderes materielle Kaar. Det var en saadan venskabelig Forhandling mellem Provinsbogtrykkerne og »Dansk typ. Forening«s Styrelse, der her i Bladet for nogen Tid siden var opfordret til, og Harald Jensen vil uden Tvivl, følgende sit Løfte, sørge for, at en Forhandling mellem de to Parter kommer i Stand, hvor man forhaabenlig nok vil blive enig om, at Lærlingeantallet i hvert Trykkeri kommer til at staa i et passende Forhold til Antallet af de der arbejdende Sættere og Trykkere, og at vedkommende Principal, enten han selv har lært Faget eller ej, sørger for, at de af ham antagne Lærlinge faar en saadan Uddannelse, at saavel vedkommende unge Typograf som Faget kan være tjent dermed. Det er nemlig Lærlingevæsenet i Provinserne, der vækker vor største Rædsel og Bekymring, men vi tør dog nok nære det Haab, at det med lidt gensidig Velvilje og Imødekommenhed kan ordnes paa en mere betryggende Maade. Der er jo allerede kommen Udtalelser fra Provinsbogtrykkere i saa Henseende. De ser jo nemlig lige saa godt som vi, hvor mange Typografer, der af Mangel paa Arbejde maa vandre fra By til By, her og i de Lande, vi staar i Gensidighedsforhold til; der gaar næppe mange Dage, hvor ikke en af disse »Overkomplette« banker paa Trykkeriets Dør for at hæve de faa Rejsepenge, der tilkommer ham. Og naar han saa har rejst saa længe, at han ikke kan fordre mere Understøttelse, hvad saa? — Ja, hvad saa? Svaret paa dette Spørgsmaal er for langt til at kunne gives her.

Der er udtalt, at det ikke er den rette Vej at gaa for at forbedre et Fags Arbejderes materielle Kaar, at kæmpe imod Lærlingeholdet, idet de unge Mennesker jo absolut *maa* skaffe sig en Livsstilling, *maa* vælge et Fag, som de vil lære; som den eneste rette Vej er der henvist til en forkortet Normalarbejdsdag.

At en langt kortere Arbejdstid med en som Følge deraf forhøjet Arbejdsløn paa Grund af, at der stadig opfindes flere og flere tekniske Hjælpemidler, som mere og mere overflødiggør den menneskelige Arbejdskraft, en Gang nødvendigvis maa komme, er utvivlsomt. Men det maa ske ad Lovgivningens Vej. Det samme vil blive Tilfælde med Lærlingespørgsmaalet, med Ordningen af Arbejdslokalerne — i det Hele taget trænges der til gennemgribende Lovbestemmelser i Arbejderforholdene. Men dertil er der vist lange Udsigter.

Det er rigtigt, at det unge Menneske maa lære et Fag, og at Adgangen hertil ikke maa lukkes for dem, og det er rigtigt, at en kortere Normalarbejdsdag vilde være en Velsignelse for Arbejderstanden, men det er ogsaa sikkert, at vort Fag tilføres et uforholdsmæssigt stort Antal nye Kræfter, og fandtes en Statistik over de forskellige Fags Arbejdere og Lærlinge, vilde vi faa at se, at vort Fag med Hensyn til Lærlingevæsenet er enestaaende. Men netop fordi dette er saa indlysende for alle Fagmænd, tør man haabe, at Spørgsmaalet kan løses i al Venskabelighed.

Der er maaske nok enkelte forsigtige Medlemmer af »Dansk typografisk Forening«, der vil se lidt ængstelig til, at den ny Styrelse vil befatte sig med saadanne Ting; det er noget de ikke har været vant til, nogle vil maaske endog kalde det socialistisk Agitation; men de vil dog næppe af den Grund følge det københavnske typografiske Mindretals Eksempel og tage Udgangsbillet. (Sluttes.)

Indvendinger mod Normalarbejdsdagen.

Det er en Ejendommelighed ved Fremkomsten af enhver ny Idé, at en saadan altid skal finde Modstandere, og ikke mindst hos dem, der vilde have mest Gavn af at sé Ideen ført ud i Virkeligheden. I det foreliggende Tilfælde er det selve Arbejderne, som ved Drøftelsen af Spørgsmaalet om Normalarbejdsdagen lægger deres Ansigter i alvorlige Folder for at regne ud, om der ikke var en Mulighed for, at den kunde skade dem mere end den gavner. Efter nogen Tids Grubliseren naar man da endelig til et for Tvivlerne ret tilfredsstillende Resultat, og med en vis Pathos fortæller man, at nu har man fundet de Vises Sten, nu har man forsynet sig med Argumenter, som ingen vil magte at slaa til Jorden!

»Normalarbejdsdagen formindsker vor Indtægt, samtidig med at den fordyrer Produkternes Pris«, siges der.

Vi maa tilstaa, at dette er en løjerlig Argumentation, thi *enten* formindskes vor Indtægt, og da er der ingen Grund til at antage, at Produkterne skal blive dyrere, *eller* Produkternes Pris stiger, og da maa vort Arbejdsudbytte ligeledes stige!

Det er den naturligste Ting af Verden, at en Vare bliver dyrere, naar Arbejdslønnen, som indeholdes i denne, stiger; imidlertid er det aldeles ikke nødvendigt, at Stigningen af Arbejdslønnen skal staa i et bestemt indre Forhold til Stigningen af Produkternes Pris, lige saa lidt som det er absolut givet, at Arbejdslønnens

Forhøjelse fordyrer Varernes enkelte Eksemplarer i samme Grad.

Lad os tage et nærliggende Eksempel. Sæt at Bogstavbetalingen forhøjes med 5 Øre pr. 1000, hvilken Forhøjelse pr. Ark maaske kan andrage 2 Kr. + Principalens 50 %, altsaa ialt 3 Kr. Dersom en Bog indeholder 20 Ark, vil Satsens Pris saaledes blive 60 Kr. højere, end den Sum, der oprindelig, før Forhøjelsen var ansat. Hvis der nu trykkes 1000 Eksemplarer af Værket, vil hvert Eksemplar kun blive 6 Øre dyrere (*inklusive* Principalens 50 %). Altsaa derved, at Produktionen sker *en masse,* reduceres den virkelige Forhøjelse til et Minimum.

Vi kan ogsaa tage et andet Eksempel. Naar Arbejdslønnen paa 10.000 Knappenaale bliver 1 Kr. dyrere, tror man da, at en *enkelt* Knappenaal derfor bliver dyrere? Nej, en saadan Pris-Stigning indtræder først, naar man køber *større* Partier!

Saaledes som her skildret, gaar det med saa godt som samtlige Forbrugsartikler.

Der er én vigtig Ting at lægge Mærke til ved Reduktionen af Arbejdstiden, og det er den, at Arbejdernes *materielle* og *fysiske* Velvære absolut maa forbedre sig, medens Udvidelsen af Arbejdstiden viser den modsatte Tendens. Erfaringen har noksom godtgjort, at der, hvor der hersker en langstrakt Arbejdstid, synker Arbejderne efterhaanden ned til en dyrisk Tilstand, deres Arbejdsudbytte forringes og den eneste Nydelse, de kender, er et overordenligt stort Forbrug af berusende Drikke, medens de Arbejdere, der har opnaaet en formindsket Arbejdstid, sukcessive naar op til et højere Dannelsestrin, samtidig med — som vi udtalte i vor forrige Artikel — at deres Arbejdsevne forøges i en betydelig Grad. Vi har desværre ikke i Øjeblikket det fornødne Materiale i Hænderne, men i hvert Tilfælde erindrer vi os at have læst en Statistik, af hvilken det fremgik, at en engelsk Arbejder i 10 Timer leverer et mindst lige saa stort Kvantum Arbejde, som en østprøjsisk Arbejder i 16 Timer, ligesom ogsaa den engelske Arbejder paa Grund af, at han faar bedre Føde, udviser en langt større Udholdenhed end den før nævnte østprøjsiske Arbejder.

En anden Indvending imod Normalarbejdsdagen rejses af en Del Arbejdsgivere, der paastaar, at Arbejderne mere end hidtil vilde benytte deres forøgede Frihed til at frekventere Beværtningerne. Denne Indvending holder imidlertid heller ikke rigtig Stik, idet ogsaa her Erfaringen har vist sig at være en god Læremester. En af Evropas største Fabrikanter, Dollfuss i Mülhausen i Elsass, har allerede for en Del Aar siden indskrænket Arbejdstiden for sine Arbejdere ganske betydeligt, og han har ved en vis given Lejlighed udtalt, at han aldrig mere vilde være med til atter at indføre den forlængede Arbejdstid, idet hans Arbejdere nu var langt mere ædruelige og arbejdsomme end tidligere under den alt for lange Arbejdstid. Naar en Stor-Kapitalist fælder en *saadan* Dom om Normalarbejdsdagen, maa alle de forskellige smaalige Indvendinger falde til Jorden.

I Sagens Interesse kunde vi dog ønske, at de Kolleger, som endnu ikke føler sig overbeviste, vilde optage en Diskussion med os om dette Spørgsmaal, idet vi da vilde finde Lejlighed til at undersøge dette saa indgaaende, som en saa vigtig Samfundssag kan gøre Krav paa.

R. B.

Forvanskede Kendsgærninger.

En Korrespondent — sandsynligvis en eller anden fattig Student, der maa forskaffe sig sit Livsophold ved at »lave« Korrespondancer til »ansete« Blade — har leveret følgende Mundfuld om Typografernes Organisation her i Landet til »Dannevirke«:

»De danske Typografer har hidtil ikke havt andet end Skuffelser og indbyrdes Tvedragt af deres Leflen med Socialdemokraterne. Den Gang den gamle typografiske Forening eksisterede, havde den efterhaanden bragt det til at have en Formue af omtrent 11.000 Kr., saa kom Uenigheden. Man troede at staa paa Skillevejen, og mange antoge at man kun kunde opnaa fremtidig Lykke og Tilfredshed ved enten at drage til højre eller dybt ned til venstre. Hovedmassen mente, at det burde slutte sig til Socialdemokratiet og dannede en »dansk typografisk Forening« med eget Blad. Denne Forening har i denne Tid valgt Redaktøren af det socialistiske Blad »Demokraten« i Aarhus, H. Jensen, til Formand. Forskellige Betænkeligheder, der have faaet Udtryk i Anledning af dette Valg, har foranlediget Hr. Jensen til at afgive den Erklæring, at han vil lede Foreningen udelukkende efter dens økonomiske og selskabelige Tarv. Dette skønnes ikke at være saa vanskeligt for Tiden, siden den store Kassebeholdning paa 11.000 Kr. er forsvunden i den Periode, hvor den typografiske Forening traadte ind under de socialistiske Fagforeninger. Den er væsenlig bleven anvendt for at støtte Arbejdsnedlæggelser i andre Fag og til at fremme den socialistiske Agitation. Nu drejer Regnskabet sig kun om smaa Summer og mangen en formentlig opsparet Nødskilling i Foreningsøjemed og til Støtte for Typografer, er vandret til Steder, hvorfra den aldrig kommer tilbage. Ogsaa den ikke socialistiske typografiske Forening fører som Følge af Splittelsen en i økonomisk Henseende

vanskelig Tilværelse. Der synes foreløbig ikke at være nogen Udsigt til en Sammenslutning af begge Foreninger eller til en Sammensmeltning af »Ny typografisk Tidende«, redigeret af P. Christensen og »Typografisk Tidende«, redigeret af R. Bøhm«.

Man kan naturligvis ikke forlange af os, at vi skal gendrive de mangfoldige Dumheder, der findes i foranstaaende, idet enhver af vore Læsere selv vil være i Stand til at besørge dette Stykke Arbejde. Vi gad forøvrigt vide, hvor længe Bladudgiverne endnu har Lyst til at honorere den Slags Produkter!

Forskelligt.

Bestyrelsesvalg i Kristiania. Den typografiske Forening i Kristiania har i den senere Tid været meget i Knibe med at faa valgt en Bestyrelse, idet saa godt som samtlige de Kandidater, der blev foreslaaet, nægtede at modtage et eventuelt paa dem faldende Valg. Imidlertid lykkedes det omsider ved et Prøvevalg at faa opstillet Mænd, der vilde paatage sig Hvervet som Bestyrelsesmedlemmer. Blandt de saaledes foreslaaede var Danskeren CHR. SCHIØTT bleven opstillet som Formand. Foran det endelige Valg havde nu en Del Medlemmer sat en *hemmelig* Agitation i Gang for at forhindre Schiøtt's Valg, og dette lykkedes saa godt, at der kun blev afgivet 136 Stemmer (Foreningen tæller 256 Medlemmer), af hvilke den nævnte fik 59 Stemmer og hans Modkandidat 50. Som Følge heraf staar Foreningen for Øjeblikket uden Formand, ligesom der ogsaa mangler 4 andre Funktionærer. Paa Forslag af den tidligere Formand, Holloe, har man foreløbigt sat en Bestyrelse sammen af 2 tidligere Bestyrelsesmedlemmer og 2 nyvalgte samt en Suppleant. Disse 5 Mænd vælger da af deres Midte en Næstformand, der indtil videre fungerer som Formand. »Typ. Meddel.« læser de Medlemmer, der af falsk Patriotisme har agiteret imod Schiøtt, Teksten paa en fuldstændig korrekt Maade, idet Bladet udtaler sig bl. a. saaledes: »Vi maa ikke nedværdige os i den Grad, at vi gaar fra Hus til Hus og agiterer mod et Medlems Valg, blot fordi han ikke er af vor Nation og allermindst maa dette gøres, naar man ikke har nogen at stille op ved Siden af ham«.

Den typografiske Forening.

Den halvaarlige Generalforsamling

afholdes **Søndagen den 22. Avgust,** Formiddag Kl. $10^1/_2$, i »*Sortedamslund*«.

Dagsorden:

1. Forelæggelse og event. Godkendelse af Regnskabet for første Halvaar.
2. Forelæggelse af Budgettet.
3. Meddelelse fra Kontrahentmødet.
4. Eventuelle Forslag.

STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

O. C. Olsen & Ko.s (41.—43. B.) 3.20, Nielsen & Lydiches (37. og 38. B.) 5.10, Do., Overskud ved Salg af Cigarer 4.00, »Avisen«s (43. B.) 1.25, »Adresse-Avisen«s 0.50, Schiellerups (44. B.) 0.75, »Politiken« (42. B.) 3.00, i alt **17.80.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.347.19.**

RUD. BØHM.

Til de **strejkende Væversker** har jeg endvidere modtaget:

»Social-Demokraten«s Sætteri (4. B.) 2.45, »Adresse-Avisen«s 0.50, Schiellerups (4. B.) 0.40, i alt **3.35.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 35.62.**

RUD. BØHM.

Typografernes Sangforening.

I Aften: Sangprøve i »Søfryd«.

Søndag den 22. August, Kl. $8^1/_4$: Malmøtur for Medlemmer og Besøgende (uden Damer). Tur og Retur 1 Kr. Frokost medtages. Middag i Hotel Stockholm à 1 Kr. for Boeuf, Snaps og Bajer. Byens Seværdigheder (deriblandt Kockums mekaniske Værksteder) beses. Tegning helst i Aften i Lokalet, senest Onsdag hos

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Nyt Medlem.

Vejle, THOMAS NIELSEN, Bogtrykker, Udgiver af »Vejle Amts Folkeblad«.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Bortrejste Medlemmer.

Hillerød, HANS M. HANSEN til Roskilde (arbejdsløs).

KUNDGØRELSER.

En brugt Sætterreol
og nogle **Skriftkasser** ønskes. Billet, mrkt. »R. 70«, indlægges i Løbet af 4 Dage.

Just Warburg,
Todbodgade 11, Kjøbenhavn K.
Repræsentant for
Huset J. G. Schelter & Giesecke
i Leipzig
(etableret 1819).
Skriftstøberi, Messingliniefabrik,
Galvanoplastik, Fagsnedkeri og **Maskinfabrik.**
Anerkendt 1ste Klasses Materiale. — Uovertrufne Hjælpemidler for hurtigste Betjening og eksakteste Udførelse.
Hele Bogtrykkerier indrettes.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 34. | København, den 21. Avgust 1886. | 13. Aargang.

Lidt om Normalarbejdsdagen.

Naar jeg tager Ordet for nogle Bemærkninger om Normalarbejdsdagen i den af Hr. R. B. i »Typ.-Tid.« rejste Diskussion, da er det som en Ven af denne, for saa vidt som den kan bringe den arbejdende Stand ind under bedre Livsvilkaar.

Det glædede mig meget at læse Hr. R. B.s Artikel herom, skønt der dog var noget i Fremstillingen, der for mig ikke var ganske klart. Hr. R. B. synes nemlig deri at mene, at en Stigning af Prisen paa store Indkøb af Produkter ikke ogsaa kan bevirke, at Prisen paa de smaa Indkøb vil blive forhøjet. [1])

Jeg opfatter nu dette Spørgsmaal saaledes, at jo mere en Vare udstykkes i smaa Partier, jo dyrere vil hvert enkelt af disse blive, eller med andre Ord, den som har Midler til at købe Varer i større Partier, faar disse meget billigere end den fattige Arbejder, der maa købe det samme Kvantum udstykket i mangfoldige smaa Dele.

Et andet Sted skriver Hr. R. B.: 1) at en engelsk Arbejder leverer et mindst lige saa stort Kvantum Arbejde i 10 Timer, som en østprøjsisk Arbejder i 16 Timer, og 2) at Arbejderne ved Normalarbejdsdagen faar forøget Arbejdsevne.

Grunden til at den engelske Arbejder leverer mere Arbejde end den prøjsiske maa vel være den, at den første faar mere Hvile og bedre Føde end den anden.

Men naar nu Normalarbejdsdagen blev indført saaledes, at de, der før arbejdede i 10 Timer daglig kun kom til at arbejde i 8 Timer, saa laa det jo nær at antage, at den Hvile, de Arbejdere fik mere end tidligere, vilde forøge deres Arbejdsevne saa meget, at de kunde producere lige saa meget i de 8 Timer, som før i 10.

Men Normalarbejdsdagen maa jo dog være beregnet paa, at de arbejdende Kræfter skal producere *mindre* end før, for at de Arbejdere, der gaar om som overkomplette uden at kunne faa Arbejde, saa kan faa noget at fortjene. [2])

Til Slutning vil jeg kun tillade mig at stille Hr. R. B. nogle Spørgsmaal, nemlig:

1) Er det Meningen at indføre Normalarbejdsdagen ens i alle Fag?

2) Naar den er indført, maa da ingen Arbejder give sig af med noget som helst lønnet Arbejde udenfor den normerede Arbejdstid?

3) I bekræftende Fald vil et saadant Forbud ikke være et Indgreb i den naturlige Ret, enhver har til at udvikle og frugtbargøre sine Ævner?

4) Paa hvilken Maade mener man bedst at kunne indføre Normalarbejdsdagen?

Det skulde glæde mig meget, om Hr. R. B. vilde være saa venlig at besvare disse Spørgsmaal, og derved gøre det klart for Tvivlere, hvorledes de skal opfatte Spørgsmaalet om Normalarbejdsdagen. **L. Jensen.**

* * *

Jeg skal med Fornøjelse besvare de af den ærede Indsender fremsatte Spørgsmaal, saa meget mere, som denne Besvarelse maaske kan borttage en Del af den Uklarhed, som endnu hist og her findes blandt vore Kolleger om Normalarbejdsdagen.

[1]) Dette er en Misforstaaelse, idet det jo er selvfølgeligt, at en Varefordyrelse ytrer sig saa vel i det store som i det smaa, men som jeg viste ved mine Eksempler mærkes en Prisstigning — foranlediget ved en Forhøjelse af Arbejdslønnen — *paa Grund af Produktionen en masse* ikke saa meget ved det *enkelte* Eksemplar, som naar man køber *flere* Stykker af samme Vare. Heraf fremgaar det formodenlig med tilstrækkelig Tydelighed, at den Opfattelse, som Hr. L. Jensen har om *Udstykningen* af et *enkelt* Eksemplar af et og samme Produkt, ikke har noget tilfælles med det foreliggende Spørgsmaal, idet den af ham omtalte Prisfordyrelse ved *Udstykning* har andre Aarsager end dem, der ligger i Forhøjelsen af Arbejdslønnen.

[2]) Virkningerne af Arbejdstidens Forkortelse vil ganske naturligt ytre sig deri, at de Overkomplette — ɔ: den saakaldte industrielle Reservearmé — faar Sysselsættelse. Det er rigtigt, at den omtalte Forkortelse er i Stand til at forøge Arbejdernes Arbejdskraft, *men dog ikke i en saadan Grad, at denne Forøgelse gør Forkortelsen af Arbejdstiden illusorisk.* Sæt t. Eks. at den østprøjsiske Arbejder fik samme Arbejdstid

som den engelske, vilde han selvfølgelig alligevel ikke kunne præstere det samme Kvantum Arbejde som den engelske Arbejder, og det derved opstaaede Manko maatte naturligvis erstattes ved Antagelsen af en større Arbejdsstyrke. Hvis nu den engelske Arbejders Arbejdstid nedsattes med 2 Timer, vilde han ganske vist kunne præstere *noget* mere end tidligere i 8 Timer, men dog ikke saa meget som hidtil i 10 Timer.

[3]) Disse fire Spørgsmaal (1, 2, 3 og 4) kan godt besvares under ét. Det er Meningen, at Normalarbejdsdagen skal være baseret paa et fælles *Maksimum* af Arbejdstid i *alle* Fag, hvilket skal forstaas saaledes, at de Fag, som kan nøjes med en *kortere* Arbejdstid end det fastsatte Maksimum, selvfølgelig skal have Lov dertil. — Som bekendt har allerede flere Stater indført en Maksimalarbejdsdag, deriblandt Østerrig en saadan paa 11 Timer, og det er særligt i denne Stat *forbudt Arbejderne at arbejde hos 2 eller flere Arbejdsgivere paa en og samme Dag*. Dette kunde ganske vist synes ar være en Indskrænkning af den personlige Frihed, men hvor saadant er begrundet i det Heles Tarv, kan man selvfølgelig ikke indvende noget derimod. En saadan Praksis har jo vundet Hævd i samtlige Staters Lovgivning og er fuldstændig korrekt, idet det modsatte vilde føre os ind i anarkistiske Tilstande.

Normal- eller rettere *Maksimal*-Arbejdsdagen bør indføres ved *Lov*, hvilket som alt bemærket er sket i flere Stater. Dersom man vilde overlade dette til det private Initiativ, vilde kun de Fag, der ejer en stærk Arbejderorganisation, kunne udrette noget i denne Retning, medens de Arbejdere, der af en eller anden Grund ikke kan skabe dem en saadan stærk Organisation, vedvarende maatte bøje sig under den lange Arbejdstids uretfærdige System. Desuden maa det jo indrømmes, at Ingen vilde kunne beklage sig over Uretfærdighed, dersom Grænsen for Arbejdsdagens Længde blev sat ens i samtlige Arbejdsgrene, idet der da ikke kunde tænkes nogen Mulighed for, at den ene Arbejdsgiver vilde kunne udbytte sine Arbejdere i en længere Arbejdstid end den anden. R. B.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Med den sidste Indbetaling for April Kvartal, som først fandt Sted den 7. Avgust, er der nu ialt indkommet 142 Kr. til Chr. Knudsens Enke. Foreningen talte ved Kvartalets Slutning 151 Medlemmer, hvoraf 8, som var arbejdsløse eller Militære, fritoges for Kontingent, og en enkelt, H. Gemynthe, Middelfart, har nægtet at betale og er derfor udslettet.

Aarhus, den 17. Avgust. O. V. Hansen.

Forskelligt.

Er det demokratisk? I Følge Meddelelse til os fra Aarhus har Hr. Bogtrykker ALFRED BJØRNBAK truet dem af sit Personale, der har stemt paa Harald Jensen som Formand for »Dansk typografisk Forening«, med **Afskedigelse**, og til en Begyndelse har han *afskediget* Foreningens *Næstformand!* Ganske vist er vi her i Byen bleven vant til at se fanatiske Højrepolitikere afskedige og vrage ellers dygtige Arbejdere, blot fordi de er Medlemmer af »Den typografiske Forening«, men at en af Sønnerne af Frihedsmanden Lars Bjørnbak vil benytte sig af et saa lavt Middel, som det at tvinge Arbejderne til at danse efter hans Fløjte, det er dog et stift Stykke og beviser kun, at Demoralisationen i de saakaldte »bedre« Samfundsklasser drager større og større Kredse i sit modbydelige Svælg. Naar Arbejdere, der ved Forholdenes Magt bliver tvungne til at *kæmpe* for bedre Livsvilkaar, søger at afholde Lidelsesfællerne fra at blive Skruebrækkere, da er man straks parat til at hidse Politiet paa disse »terroriserende« Arbejdere, men at *beskytte* Arbejderne imod *Tvang* fra inhumane Arbejdsgiveres Side, det er der ingen Hane, der endnu har galet om!

Imidlertid venter vi, at Hr. Bjørnbak kommer til en bedre Erkendelse, og at han paa Grund af sit *demokratiske* Sindelag vil afholde sig fra at foreskrive sine Arbejdere, hvem de skal stemme paa ved Valget af Tillidsmænd indenfor *deres egen* Forening — gør han ikke det, har vi endnu ikke talt vort sidste Ord i denne Sag.

— **Typografisk Poesi.** Vor gamle Kollega, WILH. TØMMERUP, agter at udgive en Samling af sine ved forskellige Lejligheder skrevne Sange og Digte, i hvilken Anledning vi føler os forpligtet til at henlede Opmærksomheden paa hans Foretagende. Som det fremgaar af omstaaende Avertissement, har Udgiveren sat Prisen til kun 50 Øre.

Et Middel mod Saar paa Fingrene. Det sker som bekendt meget ofte, at Sætterne, særlig ved Aflægningen, river Fingrene i Stykker, hvilket, foruden at det generer Arbejdet i en betydelig Grad, let kan medføre Blyforgiftning. En ældre Kollega tilskriver os i den Anledning følgende: »Et aldeles hensigtsmæssigt Middel herimod er *Laudanum*. Da dette imidlertid er en meget stærk Gift og altsaa ikke udleveres uden Recept — og i et saadant Tilfælde som det foreliggende maaske slet ikke — maa man efter Arbejdets Slutning henvende sig paa et Apothek, hvor man forklarer Sammenhængen, for at faa Laudanum smurt paa de ømme Steder, hvorefter Saarene næste Morgen vil være fuldstændig lægte«.

Den typografiske Forening.

Den halvaarlige Generalforsamling

afholdes i Morgen, **Søndag den 22. Avgust,** Formiddag Kl. $10^1/_2$, i »*Sortedamslund*«.

Dagsorden:

1. Forelæggelse og event. Godkendelse af Regnskabet for første Halvaar.
2. Forelæggelse af Budgettet.
3. Meddelelse fra Kontrahentmødet.
4. Eventuelle Forslag.

STYRELSEN.

Budget for 2. Halvaar 1886.

Den almindelige Kasse.

Indtægt.

Medlemskontingent	1.200.00
Abonnement paa »Typograf-Tid.«	80.00
Avertissementer i do.	30.00
»Dansk typografisk Forening bidrager $^2/_5$ til Udgivelsen af »Typ.-Tid.«	336.00
Renter	80.00
Summa Indtægt	1.726.00

Udgift.

Faste Understøttelser	87.00
Leje af Lokale	50.00
Administration	25.00
Tidsskrifter og Bladhold	10.80
Budeløn	100.00
Bogtrykkerarbejde	15.00
Trykning af »Typ.-Tid.«	625.00
Redaktionshonorar	200.00
Bladenes Forsendelse	65.00
Forskellige Udgifter	20.00
Formandens Honorar	50.00
Kassererens do.	175.00
Summa Udgift	1.422.80
Overskud	304.20

Rejsekassen.

Indtægt.

Medlemskontingent	400.00

Udgift.

Rejse-Understøttelse	500.00
Underballance	100.00

Arbejdsløshedskassen.

Indtægt.

Medlemskontingent	400.00

Udgift.

Understøttelse til 2 Arbejdsløse om Ugen à 7 Kr.	364.00
Overskud	36.00

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

»Avisen« (44. B.) 1.25, L. J. 1.00, Græbes (45. og 46. B.) 5.40, Schiellerups 0.75, »Adresse-Avisen«s 0.50, i alt **8.90.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.356.09.**

RUD. BØHM.

Typografernes Stiftelser.

Dagsorden for **den aarlige Generalforsamling,** som afholdes *Søndagen den 29. Avgust 1886,* Kl. 11 Form., i Lokalet *Skindergade Nr. 9,* 1. Sal:

1. Regnskabet forelægges til Godkendelse.
2. Fremlæggelse af Ansøgning om Fribolig fra C. Rasmussens Enke, 59 Aar, har betalt 16 Aar 1 Md.
   Da der kun er indkommen én Ansøgning, henstilles det til Generalforsamlingens Afgørelse, hvorvidt den lovbestemte skriftlige Afstemning paa Trykkerierne kan bortfalde.
3. Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for d'Hrr. Alb. Christensen, H. Hylsberg og R. Jacobsen, der fratræder efter Tur.
4. Valg af 2 Revisorer i Stedet for d'Hrr. Lindberg og Schneider.

København i Avgust 1886. BESTYRELSEN.

Typografernes Sangforening.

I Aften intet Møde.

I Morgen Kl. $8^1/_4$: *Malmøtur.* Frokost medtages. Middag Kl. 4 i Hotel »Stockholm« à 1 Kr. Om Aftenen Punch sammen med Malmøkollegerne. Retur Kl. 9. Rejsen 1 Kr. Medlemmer og besøgende Herrer indbydes.

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Bortrejste Medlemmer.

Odense, THORVALD NIELSEN (arbejdsløs).

Udslettet.

Odense, K. HORSTMANN.

Brevkasse.

Hos Redaktionen henligger et Brev med Poststempel Youngstone, N.-A., med følgende Adresse: »Mrs. Rasmussen, Adr. Hr. Typograf L. Kristensen. København K.« Brevet maa afhentes i Løbet af et Par Dage.

KUNDGØRELSER.

Supskriptions-Indbydelse.

I Løbet af September Maaned vil udkomme:

VILHELM TØMMERUP: **Gjennem Taare og Smil.** — En lille Samling ældre og nyere Digte og Sange, *tilegnet danske Typografer* (ca. 4 Ark Oktav).

Pris: heftet i Omslag 0.50; indb. 0.75, foruden Forsendelsesomkostninger til Provinserne.

Da Bogen ikke vil komme i Boghandelen, og da der ikke vil blive trykt større Oplag end de indgaaede Bestillinger, bedes disse indsendt snarest til Forfatteren, Typograf Vilh. Tømmerup, Th. Nielsens Bogtrykkeri, St. Regnegade 26, København K.

„Den typografiske Forening"s Regnskab for 1. Halvaar 1886.

Indtægt.

	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Kassebeholdning den 1. Januar 1886			5767	60
Medlemmernes Bidrag	1679	25		
Abonnement paa »Typograf-Tidende«	80	75		
Avertissementer	16	72		
»Dansk typografisk Forening« betalt $^2/_5$ til »Typograf-Tidende«s Udgivelse	457	44		
Renter	7	07		
Solgt 7 Stk. Obligationer	1373	85		
Godtgjort Rejsehjælp for »Dansk typografisk Forening«s Medlemmer	115	»		
Overskud fra Maskeraden	20	79		
			3750	87
Summa **Indtægt**			9518	47

Udgift.

	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Faste Understøttelser.				
1. Januar til 30. Juni	87	»		
			87	»
Andre Understøttelser.				
1. Januar til 30. Juni:				
Til Rejsehjælp	745	50		
» Strejkende	400	»		
			1145	50
Forskellige Udgifter.				
Leje af Lokale	66	»		
Administration	30	50		
Tidsskrifter og Bladhold	10	80		
Budeløn	122	70		
Bogtrykkerarbejde	86	38		
Trykning af »Typograf-Tidende«	906	05		
Redaktionshonorar	200	»		
Bladenes Forsendelse til Medlemmerne af »Dansk typografisk Forening«	65	»		
Forskellige Udgifter	10	04		
Udtaget 7 Stk. Obligationer	1400	»		
Formandens Honorar for $^1/_2$ Aar	50	»		
Kassererens do. » do.	175	»		
			3122	47
Understøttelse til Arbejdsløse.				
1. Januar til 30. Juni	735	»		
			735	»
Summa **Udgift**			5089	97
Kassens Status den 30. Juni 1886:				
Depositum i Privatbanken	2000	»		
I Kontanter og udestaaende Fordringer	2428	50		
			4428	50
Balance			9518	47

Endvidere:
12 Stk. Andele i »Social-Demokraten« à 12 Kr. = 144 Kr.

Regnskabet efterset og vist sig i Orden. Kassebeholdning til Stede samt Bevis fra Privatbanken.

København, den 17. Avgust 1886.

Wm. Sørensen. Ch. Thomsen.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: Rud. Bøhm, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. Berg, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. Trukelskn. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 35. | København, den 28. Avgust 1886. | 13. Aargang.

Den tyske Normal-Tarif.

Vi omtalte for længere Tid siden, at vore Kolleger i Tyskland havde gjort Skridt til at faa den siden 1878 bestaaende Normal-Tarif forandret. De Fordringer, der stilledes til en ny Tarif, lød paa, primært at faa Grundprisen forhøjet, sekundært at faa et højere Lokal-Tillæg, endvidere mere fyldestgørende Bestemmelser med Hensyn til Beregningen af de forskellige Satsarter, hvorved skal forstaas, at Overenskomst-Paragraferne skulde vige Pladsen for Bestemmelser, der udelukkede Vilkaarligheder. Da man mente, at en Tarif maa staa i nøje Forbindelse med Arbejdstidens Længde og Antallet af de for Faget nødvendige Lærlinge, stilledes der ogsaa Forslag i saa Henseende, nemlig en Reduktion af Arbejdstiden til $9^1/_2$ Timer og Opstillingen af en Lærlinge-Skala.

Principalerne stillede sig langtfra velvillige overfor disse Fordringer, men instruerede tværtimod deres Delegerede til at modsætte sig ethvert Forsøg paa en Mer-Indtægt for de typografiske Arbejdere. Imidlertid synes de Delegerede at have havt Følelsen af, at Typografernes materielle Vilkaar trænger til en Forbedring, thi paa det Fællesmøde, som i Dagene fra den 17.—20. Avgust har været afholdt af Tarif-Revisionskommissionen, er det af Typograferne forelagte Tarif-Forslag i sine væsenligste Punkter bleven vedtaget.

Satsprisen, som gælder i samtlige tyske Byer, er bleven forhøjet med $6^2/_3$ pCt. (2 Pfennige), nemlig saaledes:

	Fraktur.	Ant. og Kursiv.
Perl	48	51
Nonpareille	38	40
Kolonel	35	37
Petit, Burgeois og Korpus	32	34
Cicero	34	36
Mittel	36	38

For fremmede Sprog fastsattes følgende Procenter: Latin, Engelsk, Gammel- og Plattysk samt tysk Dialektsats $16^2/_3$ pCt., Fransk, Italiensk, Spansk, Portugisisk, Hollandsk og Skandinavisk 20 pCt., Slavisk og Ungarsk 25 pCt., Russisk og Græsk 50 pCt.

For ren Talsats gives der 75 pCt. (i den københavnske Tarif kun 64), og for spatieret samt for Versal- og Kapitælsats 100 pCt. Medens der i den københavnske Tarif for Poesi paa en Bredde af 16 Cicero og derover fradrages 10 pCt., beregnes den efter den tyske Normal-Tarif som Prosa efter Værkets virkelige Bredde. Underlægninger for neden betales med 1 Pf. pr. Stk., for oven med 2 Pf. samt Underlægninger for oven *og* for neden med 3 Pf. (hos os kun med 1 Øre).

Som bekendt har Trykkerne ligeledes agiteret for at faa optaget Tarif-Bestemmelser om Betalingen ved Betjeningen af 2 eller flere Maskiner, og paa Grundlag af det Materiale, som der var bleven tilvejebragt i denne Henseende, havde Typografernes Repræsentanter udarbejdet et Forslag og forelagt det samtidig med Normal-Tarifen, men dette Forslag forkastedes af Principalernes Repræsentanter *en bloc*.

Arbejdstidens Reduktion, som Typograferne havde agiteret saa stærkt for, kunde heller ikke trænge igennem, og den Passus, der blev vedtaget, lyder saaledes: Den daglige Arbejdstid er 10 Timer inklusive $^1/_4$ Time til Frokost og $^1/_4$ Time til Vesper, og maa finde Sted fra Kl. 6 Morgen til Kl. 9 Aften, nemlig paa den Maade, at naar Arbejdet begynder om Morgenen Kl. 6, maa det være tilendebragt senest om Aftenen Kl. 6 o. s. fr. Middagspavsen skal vare mindst $1^1/_2$ Time.

Minimumet af den faste Løn for Sættere, Trykkere og Maskinmestre er 20 Rmk. 50 Pfennige om Ugen; ved fri Station 12 Rmk.

Den nye Normal-Tarif møder for første Gang med en Lærlinge-Skala. I Følge denne maa der antages: indtil 1—3 Sættere 1 Lærling, fra 4—7 Sættere 2 Lærlinge, fra 8—12 3, fra 15—18 4, fra 19—24 5, fra 25—30 6 og endvidere for hver efterfølgende 8 Sættere 1 Lærling; for Trykkernes Vedkommende: indtil 2 Trykkere 1 Lærling, 3—5 Trykkere 2 Lærlinge, 6—9 Tr. 3 L., 10—14 Tr. 4 L., 15—20 Tr. 5 L., og endvidere paa hver efterfølgende 6 Trykkere 1 Lærling. Denne Skala skal være gennemført i Løbet af 3 Aar.

Paa Grund af Forskellen i Priserne paa Levnetsmidlerne og Huslejen i de forskellige Byer fastsattes af Tarif-Kommissionen et Lokal-Tillæg for enkelte Byer,

saaledes at dette Tillæg forhøjer Tarifens samtlige Grundpositioner med et nærmere specificeret Procent-Antal, nemlig for Berlin og Hamburg 20 pCt., Essen 15 pCt., Frankfurt a. M, Leipzig og Dresden $12^1/_2$ pCt., Breslau Wiesbaden, Mainz, Kassel, Kiel, Lübeck, Hannover, Bremen, Braunschweig, Baden-Baden, Freiburg, Køln, Barmen, Elberfeld, Aachen, Bochum, Bonn, Krefeld, Dortmund, Düsseldorf, Hagen, Chemnitz, München, Augsburg, Nürnberg, Stettin, Kønigsberg, Danzig og Stuttgart 10 pCt., Darmstadt, Hanau, Halle, Magdeburg, Erfurt og Weimar $8^1/_3$ pCt., Altenburg $7^1/_2$ pCt., Posen $6^2/_3$ pCt. samt 24 andre Byer 5 pCt. I den nu bestaaende Tarif var det tilladt at fradrage et vist Antal Procenter i Grundpriserne for de mindste Byer, hvilken Tilladelse nu er strøget. De opstillede Lokal-Tillæg gælder ogsaa for saadanne Trykkerier, der ligger inden for en Afstand af 10 Kilometer fra vedkommende By.

Tarifen skal træde i Kraft den 1. Oktober 1886, dog blev der fastsat et Overgangsstadium indtil 1. Januar 1887 for paabegyndte Værker, Aviser og Tidsskrifter.

Endskøndt vore tyske Kolleger ikke har formaaet at gennemføre alle de Fordringer, de har stillet til den ny Tarif, indeholder denne dog saadanne væsenlige Forbedringer, at de vistnok foreløbig vil erklære sig tilfreds med de opnaaede Resultater, og vi kan kun ønske dem til Lykke med, at de har havt med Mænd at gøre, som har havt Forstaaelsen af de Vanskeligheder, under hvilke de typografiske Arbejdere maa virke.

Hjemlige Betragtninger.

(Slutning).

En meget vigtig Sag, der blev behandlet paa det svenske Typografmøde, er Arbejdslokalerne, deres Renholdelse og Ventilation.

Her hjemme er der mangfoldige Gange i »Typ.-Tid.« ført Klage over vore Arbejdslokaler, snart med den dybeste Indignation, snart med spøgefulde ironiske Bemærkninger. Naturligvis har det ikke hjulpet. Luften har den væsenligste Indflydelse paa det menneskelige Liv. Arbejderen tilbringer en meget stor Del af sit Liv i Arbejdslokalerne, derfor burde disse naturligvis være saa renlige, rummelige og godt ventilerede som muligt — sunde kan de aldrig blive. Men Arbejderne herhjemme har ogsaa selv en Del Skyld, hvad Luft og Renlighed i Arbejdslokalerne angaar — det er ogsaa sagt saa tidt. Men for at det skulde hjælpe noget, maa der en Lov om Arbejdslokalers Beskaffenhed.

Vore svenske Kolleger havde fra Lægeselskabet skaffet sig Udtalelser om Sundhedstilstanden blandt Typograferne, og det fremhævedes, at Lungesyge var mest fremtrædende blandt vort Fags Arbejdere, og at Aarsagen dertil væsenligst maatte søges i en slet Ventilation i Arbejdslokalerne. Det blev samtidig fremhævet, at navnlig de større Trykkerilokaler i Stockholm var under al Kritik.

Hos os er det især Bladsætterilokalerne, altsaa dem, hvori Arbejderne opholder sig den længste Tid, der har de væsenligste Mangler, og de, hvor de osende, stødende Gasmotorer har Plads i selve Arbejdslokalet. Hvis en sagkyndig Sundhedskommission skulde udtale sig derom, vilde mange af vore Arbejdslokaler faa et meget daarligt Skudsmaal.

Mødet vedtog i en Resolution, at Principalerne burde søge at skaffe passende og sunde Arbejdslokaler med nødvendig Ventilation.

Man diskuterede Spørgsmaalet, om der fra Arbejdernes Side kunde gøres noget for at forhindre Smudskonkurrence. Det var især i mindre Trykkerier, at der af ikke Fagmænd, ukyndige Lærlinge eller Kvinder leveredes slet Arbejde til lave Priser; og der tilføjedes, at ogsaa flere af Stockholms større Trykkerier fulgte dette Eksempel.

Her kan vi godt sige: Lige saa hos os! Hvad der hos os ikke saa lidt bidrager til at fremme Smudskonkurrencen, er foruden de mange Bog- og Papirhandlere, der optræder som Mellemhandlere mellem Publikum og Bogtrykkerne, den Mængde Agenter, der løber omkring i Byen, en Slags typografiske Billetsjovere.

Da disse Forhold mest gaar ud over Publikum, der i Reglen maa betale Arbejdet dyrere, og Principalerne, der maa nøjes med en ubetydelig Avance, er det rigtigst at lade Principalerne blive enige om at klare dem — hvad naturligvis aldrig sker. — Vore svenske Kolleger blev saa enige om at udtale, at de beklagede den i flere Skikkelser fremtrædende Smudskonkurrence, men mente ikke, at der fra Arbejdernes Side kunde gøres noget i denne Sag, og opfordrede Principalerne til ved enig Samvirken at gøre Ende derpaa. Agenterne i Bogtrykkerfaget er nemlig en egen Slags. De faar ikke visse Procent af det Arbejde, de skaffer. Nej, de arbejder selvstændigt, akkorderer med deres Kunde om en Pris, og saa bestemmer de selv, hvad de vil give Bogtrykkeren derfor; vil ikke den ene trykke det, saa vil den anden.

Mødet mente tillige, at Forretninger, som er forsynet med særlige Typer og Bogtrykkerpresser, maa betragtes som Bogtrykkerier og behandles som saadanne.

Her sigter vore svenske Kolleger naturligvis til de Bog- og Papirhandlere, der har en lille bitte Presse, fire—fem Skrifter, et halvt Pund af hver, og i Vinduet en stor Plakat med Ordet »Bogtrykkeri«.

Livsspørgsmaalet: hvad Bogtrykkeriejerne kan og bør gøre for at formindske Arbejdsløsheden og om Arbejderne selv kan udrette Noget i den Henseende, skal vi komme tilbage til, naar det en Gang lykkes os at komme i Besiddelse af de trykte Forhandlinger fra Mødet.

Den forestaaende Generalforsamling.

Var den halvaarlige Generalforsamling bleven holdt i Søndags, vilde jeg have udtalt min Beklagelse over, at der var levnet Medlemmerne saa ringe Tid til at gennemgaa det først i Lørdags offenliggjorte Regnskab og Budget og til at overveje de Slutninger, der maa drages af disse Aktstykker. Da Tilfældet nu har bødet paa dette Forhold, og der rimeligvis udkommer et Par Numre af Foreningens Blad, forinden Generalforsamlingen kommer til at tage sine Bestemmelser, anser jeg det for rigtigst at henlede ærede Medlemmers Opmærksomhed paa en Betragtning, jeg havde tænkt at fremsætte for Generalforsamlingen.

Det foreliggende Regnskab viser en nominel Nedgang i Foreningens Formue af ca. 1340 Kr., hvoraf ganske vist 400 Kr. ekstraordinært er medgaaet til Strejkende. Paa de almindelige Poster er Nedgangen over 900 Kr. Formuen er herefter vel endnu 4,428 Kr. 50 Øre paa Papiret, men da en Del af den er opført som udestaaende Fordringer, og man af Erfaring véd, at saadanne ikke bør regnes fuldt saa sikre som Kontanter, gør man næppe Kassen Uret ved at fraregne de 428.50. Af de tilbageblivende 4000 Kr. er de 2000 et fast Depositum. Den disponible Beholdning bliver derefter ca. 2000 Kr.

Det offenliggjorte Budget for indeværende Halvaar viser ganske vist et lille Overskud. Men en nærmere Granskning vil nok vise, at dette kun findes paa Papiret. Jeg gad nok vist, om de forløbne Uger af Halvaaret ikke giver denne min Opfattelse Medhold. Derom kan vi jo faa Besked paa selve Generalforsamlingen. Under Forudsætning af, at denne Besked falder saaledes ud, vilde jeg nu gøre opmærksom paa, at slige finansielle Forhold kan Foreningen ikke holde ret længe ud. Med et halvaarligt Underskud af blot nogle hundrede Kroner vilde dens Dage snart være talte. Og da det næppe bliver derved, mener jeg, der er ingen Tid at spilde. Ærede Medlemmer maa jo før jo heller tænke paa Midler til at sikre dens Bestaaen.

Jeg véd nok, at man har beklippet Arbejdsløshedskassens Forpligtelser; jeg har ogsaa nok sét, at der er indført en Afknapning paa Trykningsposterne — hvilket formentlig, pudsigt nok, kommer til at gaa ud over Kolleger, Medlemmer af Foreningen — men mon Nogen for Alvor tror, at *det* vil forslaa? Jeg tror det ikke. Derfor vilde jeg henstille, om det ikke vilde være vel betænkt paa den forestaaende Generalforsamling at nedsætte et Udvalg med det Hverv at overveje, hvad der kan gøres for at sikre Foreningens økonomiske Ballance, og snarest muligt at fremkomme med Forslag i dette Øjemed.

Ærbødigst
M. Lazarus.

Forskelligt.

»Typograf-Tidende«. I Følge Beslutning af Styrelsen (se Lovenes § 20) vil »Typogaf-Tidende« med næste Nr. blive trykt paa et noget ringere Papir (glittet Korrekturpost), ligesom ogsaa Rammestregen vil bortfalde, hvorved der vil opnaas en Besparelse af mindst 10 Kr. pr. Numer. De økonomiske Vanskeligheder, hvorunder saavel »Den typografiske Forening« som »Dansk typografisk Forening« for Øjeblikket arbejder, har gjort en saadan Besparelse nødvendig. En Indskrænkning af Bladet til et Fjortendagsblad, som fra en enkelt Side var bleven foreslaaet, har Styrelsen ikke fundet at være hensigtsmæssigt.

— **Sangforeningen** foretog i Søndags en meget vellykket Tur til Malmø. Byens Kolleger modtog det velbesatte Kor paa Havnepladsen. Efter Frokosten besaa de svenske og danske Typografer Kockums Fabriker, hvor Interessen forøgedes ved, at der arbejdedes ved flere Maskiner; derpaa gik Turen til Raadhuset, hvor man beundrede »Landsthingssalen« med de gamle Malerier og den prægtige Sct. Knuds Sal. Tiden inden Middag benyttedes til Besøg i »Snällposten«s Lokaler og i Kungsparken. De svenske Kolleger havde indbudt Sangforeningen til et Kalas om Aftenen, og allerede Kl. $4^1/_2$ blev Kursen sat efter Håkanstorp, en lille Lund tæt ved Byen. Her tilbragtes nu et Par udmærket fornøjelige Timer; den svenske Banko flød rigelig, Taler holdtes for Typografien og Sangen, og Sangforeningen vekslede Kvad med Malmø Typograf-Sangforening, der sang meget smukt. En svensk Kollega havde tilegnet Sangforeningen følgende Vers, der i fotografisk Gengivelse blev tildelt Medlemmerne:

Välkomna hit till *Sverges* strand,
I bröder från det *Danska* land!
Och komma Ni tillbaks igen,
En »stil«fuld hand Er räcks som vän!

Malmö »Typer«.

Da Sangforeningen om Aftenen kom syngende ned til Havnepladsen, fulgtes den af en stor Mængde af Malmøs Befolkning, og ved Afrejsen blev sagt et venligt Afskedsord baade fra Land og fra Skibet. Kraftige Hurra bragte det sidste Farvel, hvorefter Sangerne intonerede Hansens »Sang paa Havet«. Flere svenske Kolleger rejste med herover og returnerede med Tolvskibet, men Sangforeningen venter Malmøkollegerne herover maaske allerede i Eftersommeren og vil da kunne gengælde den smukke Gæstfrihed.

Bibliothekets Regnskab.

1886	Indtægt.	Kr.	Øre
Jan. 1.	Kassebeholdning fra 2. Halvaar 1885	7	07
	Indkomne Mulkter	5	75
	Solgt 6 Stk. Kataloger	»	90
		13	72

1886	Udgift.	Kr.	Øre
Apr. 27.	Flyttet Bibliotheket fra Nørregade til Sortedamslund	8	»
	1 Flaske Mærkeblæk	»	65
	Kassebeholdning den 30. Juni	5	07
		13	72

Det frivillige Fond.

1886	Indtægt.	Kr.	Øre
Jan. 1.	Kassebeholdning	52	84
	Indkomne frivillige Bidrag (se Bladene Nr. 2—26)	1413	42
		1466	26

1886	Udgift.	Kr.	Øre
	Fra 1. Januar til 26. Juni udbetalt 407 Anvisninger til Arbejdsløse med	1427	68
	Kassebeholdning	38	58
		1466	26

Den typografiske Forening.

Nyt Medlem.

CARL SØLLEGAARD (udlært den 29. Juli i Roskilde, arbejdsløs).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Medlem, tiltraadt fra en gensidig Forening.

MICHAEL JENSEN (Medlem af »Dansk typ. Forening«; sidst arbejdet i Aarhus; Nielsen & Lydiche).

Da den til Søndag den 22. Avgust indvarslede **halvaarlige Generalforsamling** ikke var beslutningsdygtig, indvarsles den herved til **Lørdag den 4. September,** Aften Kl. 10, i »Sortedamslund«.

Dagsorden:

1. Forelæggelse og event. Godkendelse af Regnskabet for første Halvaar.
2. Forelæggelse af Budgettet.
3. Meddelelse fra Kontrahentmødet.
4. Eventuelle Forslag.

I Følge Lovenes § 18 er denne Generalforsamling beslutningsdygtig uanset de Mødendes Antal. STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

»Avisen«s (45. B.) 1.50, Hallengren 2.00, Centraltrykkeriet (40.—43. B.) 4.75, Nielsen & Lydiches (39. og 40. B.) 4.25, Schiellerups (46. B.) 0,75, G. (42.—46. B.) 1.00, «Politiken«s (43. og 44. B.) 6.00, »Dagens Nyheder«s (41.—43. B.) 1.65, i alt **21.90.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.377.99.** RUD. BØHM.

Til de **strejkende Væversker** er der endnu indkommen fra C., F. & W. (5.—7. B.) 1.05, i alt med det tidligere indkomne **Kr. 36.67.** RUD. BØHM.

Typografernes Sangforening.

I Aften sidste Møde i Sommerlokalet. Talrigt Møde udbedes. STYRELSEN.

Typografernes Stiftelser.

Dagsorden for **den aarlige Generalforsamling,** som afholdes *Søndagen den 29. Avgust 1886,* Kl. 11 Form., i Lokalet *Skindergade Nr. 9,* 1. Sal:

1. Regnskabet forelægges til Godkendelse.
2. Fremlæggelse af Ansøgning om Fribolig fra C. Rasmussens Enke, 59 Aar, har betalt 16 Aar 1 Md.
   Da der kun er indkommen én Ansøgning, henstilles det til Generalforsamlingens Afgørelse, hvorvidt den lovbestemte skriftlige Afstemning paa Trykkerierne kan bortfalde.
3. Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for d'Hrr. Alb. Christensen, H. Hylsberg og R. Jacobsen, der fratræder efter Tur.
4. Valg af 2 Revisorer i Stedet for d'Hrr. Lindberg og Schneider.

København i Avgust 1886. BESTYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Medlemmer, der ere tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Rudkøbing, HANS MARIUS HANSEN (sidst arbejdet i Hillerød, arbejdsløs).

Hjørring, FRED. FERD. JENSEN (sidst arbejdet i Skanderborg, tiltraadt den 16. Avgust 1886).

KUNDGØRELSER.

En Typograf, 25 Aar gammel, som i flere Aar har staaet i Spidsen for et af Jyllands største Avis- og Akcidens-Trykkerier, søger Beskæftigelse. Vedkommende er vandt til Ombrækning og Akcidenssætning.

Billet, mrkt. »Typograf 111«, modtager dette Blads Ekspedition. Anbefalinger haves.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 36. | København, den 4. September 1886. | 13. Aargang.

Endnu en Gang den tyske Normaltarif.

Vor Forventning om, at den i Dagene fra 17.—20. Avgust i Leipzig udarbejdede nye Normal-Tarif vilde blive modtaget med Tilfredshed af de tyske Typografer, er ikke gaaet i Opfyldelse, tværtimod, de Udtalelser, der er faldne paa de store Møder i Berlin og Leipzig, lader netop formode det modsatte, ligesom ogsaa »Correspondent«, som fra først af udtalte sig meget reserveret, nu i en ledende Artikel udtaler, at denne Tarif »ved en nærmere Betragtning viser sig som en gammel Bekendt, som en, der ikke en Gang har forandret sig til sin Fordel, thi de i denne optagne ‚Forbedringer' dækker endnu langtfra det, som i Aarene 1876 og 1878 er bleven fratagetⓒ. Naar vi i vor forrige Artikel udtalte den ovenfor nævnte Formodning, laa dette i, at vi havde ladet os skuffe af den Sammenligning, som vi anstillede imellem den nye tyske Normal-Tarif og den i København gældende Tarif, og at vi ved denne Sammenligning fandt, at Vægtskaalen sank ganske betydeligt til Fordel for den førstnævnte. Ganske vist kan vi i denne Henseende ikke forandre vor forudfattede Mening, thi den tyske Tarif er til Trods for de Mangler, der maaske endnu klæber ved den, dog adskillige Procent bedre end den, som Københavns Bogsættere arbejder efter.

De i Leipzig førte Forhandlinger betegnes af Typografernes Formand i Tarif-Kommissionen, Hr. ROSEN, som en »Sjakker-Forretning«. Ikke alene havde man behandlet Typografernes Fordringer og Andragender paa en ligefrem tendentiøs Maade, men man havde ogsaa paa en oprørende Maade kastet Haan paa Retfærdighedens og Sandhedens Grundsætninger. Typografernes Repræsentanters mest overbevisende Udtalelser havde Principalerne mødt med den stereotype Talemaade: »Forretningsgangen tillader det ikke«, og hvor denne ikke kunde anvendes, var de foreliggende Forslag stedse bleven bragt til at falde derved, at Principalerne aldrig havde støttet dem. Paa samme Maade udtalte Berliner-Typografernes Repræsentant, BESTECK, sig: Alt hvad Principalerne ikke havde syntes om, havde de erklæret som Grund til at Forhandlingerne vilde gaa i Stykker. Han havde faaet det Indtryk, at han ikke befandt sig i en Forsamling, hvor der skulde træffes Afgørelser om det materielle Vel for Tusinder af Arbejdere, men i en Butik, hvor der handles og sjakres med gamle Klæder.

Hvorvidt den Antipathi imod den ny Tarif, som har givet sig tilkende saavel i Leipzig som i Berlin, deles af de øvrige 10 Kredse, er dog mere end tvivlsomt, idet der tværtimod er al Udsigt til, at Provinstypograferne, for hvem den er et umiskendeligt Fremskridt, sandsynligvis vil modtage den nye Tarif med stor Majoritet. Vi skal her indflette den Oplysning, at Tyskland er inddelt i 12 Tarif-Kredse, hver med en af de større Byer som Midtpunkt og Repræsentationssted, altsaa t. Eks. Stettin for Kredsen Pommern, Leipzig for Kredsen Sachsen-Altenburg, Berlin for Kredsen Brandenburg o. s. fr. Disse 12 Byer (Vororte) foretager Afstemningen over den nye Tarif og denne Afstemning er bindende for hele Tyskland.

Den Utilfredshed, som i de oftnævnte to Byer, Berlin og Leipzig, gør sig gældende imod Tarifen, har aldeles ikke noget fælles Udspring, idet Berlin er misfornøjet med, at dets Lokal-Tillæg ikke blev sat højere end til 20 pCt., medens Leipzig er harmfuld over, at dens Fordring om Arbejdstidens Reduktion til $9^1/_2$ Timer forblev upaaagtet. Man maa indrømme, at begge disse Byers Anker er velbegrundede. Allerede i Halvfjerdserne havde Berlin et Lokal-Tillæg af $33^1/_3$ pCt., hvilket det dog maatte finde sig i at faa reduceret i 1876 og 1878, og da der er al Grund til at antage, at Livsfornødenhedernes Pris siden denne Tid er steget betydeligt, er det rimeligt nok, at en Ugefortjeneste af 24 Rmk. 60 Pfennige er alt for ringe for denne Bys vedkommende. Hvad Leipzigs Fordring om Reduktionen af Arbejdstiden angaar, blev denne stillet af Hensyn til det store Antal ledige Typografer, hvem man ønskede at faa sysselsatte. Ganske vist betyder Arbejdstidens Fastsættelse til 10 Timer et Fremskridt for mange Provinsbyers vedkommende, hvor der hidtil var blevet arbejdet $10^1/_2$ à 11 Timer, men den herved fremkomne Reduktion er dog for uvæsenlig til at den vil faa synderlig Betydning for den herskende Overflod paa den ledige Arbejdskraft.

Naar der nu rejses det Spørgsmaal, hvorledes det er gaaet til, at den livlige Agitation, som Typograferne har ført i længere Tid for at faa en betydelig forbedret

Tarif, ikke har sat mere tilfredsstillende Frugter, lyder Svaret meget forskelligt, dog er man enig deri, at Principalerne viste en sluttet Optræden, medens Typografernes Repræsentanter, hvis de ikke vilde sætte hele Tarifen paa Spil og derved komme ind i en aaben Kamp, var nødsagede til at slaa af paa mange Punkter. En Medarbejder ved »Reform« — hvilket Blad er Leipziger-Typografernes specielle Organ — beskylder ligefrem de ledende Personer i »Understøttelsesforeningen for de tyske Typografer« for Forræderi mod Leipzig. Hvorledes det nu end forholder sig med alle de forskellige Beskyldninger og Bebrejdelser, maa man dog give »Correspondent« Ret, naar den siger, at en »Forkastelse af den nye Tarif vil være ensbetydende med helt at opgive den almindelige Tarif, og et Tilbagefald til Perioden fra før 1873 med de forskellige lokale Tarifer og disses Ubehageligheder. Men dette vilde vi ikke være tjent med. Vor Interesse fordrer derimod, at vi opretholder den almindelige Tarif.«

I smaa Kaar.

Det er trist, naar det gaar saaledes tilbage for En, at man maa indskrænke sig, det vil sige give Afkald paa kære Vaner og Tilbøjeligheder, paa sine Fornøjelser eller paa noget af sin gode Mad — noget maa man jo give slip paa; enten maa man give Afkald paa sin Theateraften, eller ogsaa maa man stryge Eftermaden, det aandelige eller det materielle, hvad man bedst kan undvære, eller i værste Tilfælde begge Dele. Men det er trist at maatte gøre det.

Da det begyndte at gaa tilbage for os, besluttede vi først, ikke mere at laane vore Penge ud til Kolleger, der var komne i Pengeforlegenhed. Det var jo kedeligt at maatte gøre det, men det var tvingende nødvendigt. Vi har endnu i sidste Regnskab en Post, der hedder »I Kontanter og udestaaende Fordringer«, og som minder om vor til Dels ugengældte Godhed. Derfor maatte vi sige Stop, det var kedeligt, men det var endda ikke det værste.

Og havde det saa været nok, saa kunde vi endda sige, vi var ovenpaa. Men der var mere endnu, der maatte stryges.

Det næste var det lille Tilskud til Bibliotheket, fattige halvtredssindstyve Kr. halvaarlig. Det stakkels Bibliothek! Efter en lang og hæftig Kamp fik vi det bragt i Stand. Det kan ikke nægtes, at det gjorde sin Nytte, saa længe det ved Gaver eller Indkøb var i Stand til at bringe literære Nyheder — det trak flere Medlemmer til Foreningslokalerne. Det var ogsaa den Gang Meningen at holde et godt Haandbibliothek af Prøvebøger, typografiske Pragtværker o. s. v., som kun var bestemt til at læses eller studeres i Lokalet, og Foreningen abonnerer endnu paa Holbergs illustrerede Komedier, P. Hansens illustrerede Literaturhistorie, »Vort Aarhundrede« o. fl. Men Tilskudet blev strøget, Gaverne blev borte, Bibliotheket har vist nu mistet sin Tiltrækningskraft, Bibliothekaren kan uden at blive forstyrret staa nede paa Keglebanen og slaa »tre Skæve« I det sidste Halvaar er der indkommen 5 Kr. 75 Øre i Mulkter og der er solgt 6 Kataloger — det er et Tegn paa, at det er gaaet tilbage med Søgningen. Stakkels gamle Bøger, de kan maaske ikke en Gang blive slidt op!

Men der maatte stryges mere endnu. Nu skal det gaa ud over »Typograf-Tidende«. Mærkværdig nok har Typografernes Organ aldrig udmærket sig ved nogen typografisk Skønhed, om det end aldrig har været saa grimt og uanseeligt som »Blad for Arbejderforeningen af 1860«. Det var der ogsaa en Gang en Bestyrelse, der indsaa, og fik Lov til at sætte en Ramme om Bladet. Og det vandt Bladet ved, skønt Formatet ikke er kønt og Skriften temmelig svær, især naar den sættes kompres. Men Tiderne er trange, der maa spares paa alle Ender og Kanter — og der kan spares 10 Kroner om Ugen ved at tage Bladet ud af Rammen. Under disse Omstændigheder maa vi gøre det. Det kan jo være, at de Tider kan komme tilbage, da vi kan faa Raad til atter at sætte Bladet i Ramme. a.

En Forespørgsel.

Da det kunde have sin Interesse at kende Maalestokken for den Virksomhed, der billigvis kan forlanges paa et Trykkeri af en enkelt Bestillingsmand, tillader jeg mig ærbødigst at forespørge den meget ærede Redaktion om: hvad der af Arbejde kan sortere under den saakaldte »Ombrækkerbestilling«.

Endvidere: Naar denne — man kan vistnok sige ansvarsfulde – Bestilling punktlig udføres, og det endda i Forbindelse med delvis Korrekturlæsning og Regnskabsføring over Avertissementer — kan det da billigvis forlanges af Vedkommende, at han oven i Købet (t. Eks. naar bemeldte Bestillinger ikke fuldt ud optager et Dagværk) skal befatte sig med andre paa Trykkeriet forefaldende mindre ansvarsfulde Arbejder. E. A.

* * *

Svaret paa det Spørgsmaal, hvad der af Arbejde kan siges at sortere ind under den saakaldte »Ombrækkerbestilling«, er meget let at give: Det er Ombrækkerens Bestilling at uddele Manuskriptet til Sætterne, at optage

de Avertissementer, der skal bruges igen, samt at bryde Bladet om; i nogle Blade forlanges det endvidere af ham, at han skal indføre Avertissementerne i Journalen. Naar dette Arbejde er udført er Definitionen af Ordet »Ombrækkerbestilling« udtømt — i hvert Tilfælde i København. I Provinserne ligger Sagen rigtignok en Del anderledes, thi der forlanges endvidere af ham, at han skal sætte med og læse Korrektur, hvilket vi ansér for at være en Uskik, thi derved bebyrdes Vedkommende med en Del Mer-Arbejde, som han ikke faar Løn for. I Reglen vil Ombrækkerens Arbejde i Forbindelse med det Ansvar, der paahviler ham, være tilstrækkeligt til at fritage ham for større Anfordringer. Hermed mener vi tillige at have givet Svar paa det andet Spørgsmaal.

Red.

Typografernes Sangforening

begynder i Aften sin 41de Saison i »Café Electrique«s Lokaler, Hjørnet af Vendersgade og Linnèsgade, under Hr. Kapelmusiker AXEL GULDBRANDSENS Ledelse. Det Opsving, som Foreningen under denne Dirigent har taget baade i Syngeevne og Antal, gav sig et smukt Udtryk ved den sidste Aarsfest, da Koret var paa et halvt hundrede Mand og kunde indlade sig med større Sangnumre. Dette Antal af Sangere skulde Koret nødig gaa ned under og vor talrige Stand kunde med Lethed stille en endnu større Sangstyrke paa Benene, naar enhver Kollega, der havde Sangstemme og Interesse for Musik, vilde underordne sig den Disciplin, der er nødvendig for at lære Sangene, og som bliver næsten ufølelig under denne Dirigents skemtsomme og dog energiske Læremaade. Den Sangstyrke, som delte Æren for sidste Aarsfest, anmodes om nu, da Sommerferien er sluttet, at give Møde ved Klaveret, for at Korets Fremgang kan fortsættes; og for at dette ret kan ske, henvende vi os tillige til den typografiske Ungdom med Anmodning om, at den vedvarende vil supplere Sangstyrken, saa at Foreningen kan vedblive at have et talrigt Kor med friske Stemmer. Kontingentudgiften, lidt over 12 Øre om Ugen, kan vel saa meget mindre genere, som den giver et Medlem med Dame gratis Adgang til Aarsfestens Koncert og Bal.

Aanden i Sangforeningen er som den skal være i en Fornøjelsesforening, af munter Natur — Noget, Enhver formentlig kan være med til; Fagets alvorlige Interesser bliver jo varetagne andre Steder.

I Efteraaret, maaske midt i November, vil Foreningens mindre Koncert blive afholdt med efterfølgende Assemblé, medens Aarsfesten afholdes hos Wittmack & Riise den 30te Januar 1887. Straks paa Saisonen vil der blive taget fat paa Indøvelsen af et større Tonestykke til Aarsfesten, nemlig »Volmerslaget« af P. Heise og Chr. Richard, til hvilket vil blive Akkompagnement af et Messingorchester. I øvrigt vil der i Vinterens Løb blive lært mange ældre og nyere Sange; f. Eks. »Naturen och hjertat«, Bellmans »Bølger sig mindre rör« og Schäffers »Postillonen« med Solotrompet o. m. fl.

Idet vi anmode ærede Kolleger om at slutte sig til Foreningen, meddeles, at Dirigenten sætter nye Sangere paa Stemme i Aften Kl. 10 i Lokalet.

Styrelsen.

Forskelligt.

Stiftelsens Generalforsamling, som afholdtes i Søndags, var besøgt af nogle og tyve Medlemmer og den brugte 25 Minuter for at blive færdig med sin Dagsorden. Til Dirigent valgtes FRIES (»Berl. Tid.«) Regnskabet forelagdes og godkendtes enstemmigt. Den ledige Fribolig tildeltes, ligeledes enstemmig, Typograf Rasmussens Enke, der var den eneste Ansøger. Punkterne angaaende Valget af Funktionærerne blev slaaet sammen og de afgaaende Funktionærer genvalgtes pr. Akklamation. Efter Dagsordenens Tilendebringelse erholdt Styrelsen Fuldmagt til i Jule-Helligdagene at uddele Portioner à 10 Kr. til Stiftelsernes Friboere. Efter at endnu STAHRENBERG havde rettet en overflødig Forespørgsel til Styrelsen, blev Generalforsamlingen hævet.

— **Nordisk Industri- etc. Udstilling.** Som vore Læsere allerede vil have sét af Dagspressen, indbyder en større Komité til Afholdelsen af en Industri- etc. Udstilling i København i Sommeren 1888. Vi har al Grund til at hilse denne Tanke med Glæde, idet den for vort Fags Vedkommende vil give Sysselsættelse for en Del ledige Hænder. Det var ønskeligt, om Danmarks Bogtrykkere vilde gribe Lejligheden til at vise, at ogsaa *de* har forstaaet at frigøre sig for Devisen »Billig og slet«, og at de er i Stand til at præstere ret respektabelt Bogtrykarbejde. Imidlertid vil de se sig nødsaget til at gøre store Anstrængelser, dersom de vil erobre sig Pladsen Nr. 1, thi det er foreløbigt uden for al Tvivl, at Svenskerne er os betydelig overlegne med Hensyn til Udstyrelsen af deres Tryksager.

— **En billig Offerte.** »Correspondent« meddeler følgende Brev, som en Bogtrykker F. Kemnitzer i Eberswalde har udsendt til Forretningsfolk: »Læs i ethvert Tilfælde efterfølgende Linjer! P. P. Dersom De enten nu eller senere skulde faa Brug for Regningsblanketter, Cirkulærer, Priskuranter, Brochurer og Følgeblade til Aviser, beder jeg Dem indtrængende, i Deres egen Interesse at indsende Prøver paa de forønskede

Tryksager til mig og spørge mig om Prisen, hvorefter De vil kunne overbevise Dem om, at jeg leverer disse Sager fra 25 indtil 75 Procent billigere end mine Konkurrenter«. Altsaa indtil 75 Procent billigere! Hvor stor en Løn betaler denne Herre til sine Arbejdere? — spørger ovennævnte Blad.

— **Amerikansk.** Amerikanerne er utrættelige i at opfinde Reklamemidler. Saaledes har man i Chikago begyndt at udgive et Dagblad med det karakteristiske Navn »Philistine«, i hvilket Avertissementerne ikke alene indfatter samtlige Sider af Formatet, men de *skyder sig ogsaa midt ind i Teksten!* Dette kan være hensigtmæssigt, thi det er med den bedste Villie umuligt at overse dem, men behageligt og smukt er det vistnok ikke. — I flere Unions-Stater har Bladene i den senere Tid været udsat for al Slags Ubehageligheder som Følge af den daarlige Vits, at man averterer Dødsanmeldelser af Personer, som endnu er i Live og som kan glæde sig ved den bedste Helsen. Da disse Dødsanmeldelser i Reglen indleveres i sidste Øjeblik, hvor det er umuligt at undersøge deres Rigtighed, har Bladene paa forskellig Maade søgt at sikre sig imod saadanne Mystifikationer. Saaledes skriver »Times« i Harford Connecticut, »at de for Fremtiden kun vil optage Dødsanmeldelser, — som de ikke anser for alvorlige og som de af Mangel paa Tid ikke kan prøve paa deres Værdi — naar man præsenterer *Liget* af den som død anmeldte Person«.

Foranlediget ved Meddelelsen i »Typ.-Tid.« Nr. 24 for 21. Avgust d. A., som ikke findes tilbagekaldt i Nr. 35, skal jeg ikke undlade at gøre Hr. Redaktøren opmærksom paa det Faktum, at jeg indtil Stykket fremkom har været fuldstændig uvidende om Hr. Michael Jensens saavel som Flertallet af mit Personales Stemmeafgivning. — Jeg har derfor *ikke truet eller kunnet true* dem af mit Personale, der har stemt paa Harald Jensen, med Afsked. — Efter dette vil det ses, at hele den nævnte Meddelelse er urigtig og usandfærdig.

Aarhus, den 31. Avgust 1886. **Alfred Bjørnbak.**

* * *

Vi skal til ovenstaaende kun bemærke, at vi sandsynligvis allerede i førstkommende Nr. kan meddele et Svar fra dem, der nærmest er impliceret i Sagen.

Red.

Typografernes Stiftelser.

I Victoriagade 23 bliver til Flyttedagen nogle Lejligheder paa 2 Værelser til Leje. Anvises af Printzlau paa 1ste Sal.

Den typografiske Forening.

Da den til Søndag den 22. Avgust indvarslede **halvaarlige Generalforsamling** ikke var beslutningsdygtig, indvarsles den herved til **i Dag, Lørdag den 4. September,** Aften Kl. 10, i »Sortedamslund«.

Dagsorden:

1. Forelæggelse og event. Godkendelse af Regnskabet for første Halvaar.
2. Forelæggelse af Budgettet.
3. Meddelelse fra Kontrahentmødet.
4. Eventuelle Forslag.

I Følge Lovenes § 18 er denne Generalforsamling beslutningsdygtig uanset de Mødendes Antal. STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

»Avisen«s (46. B.) 1.50, »Adresse-Avisen«s 1.00, Schiellerups (46. B.) 0.75, Græbes (47. og 48. B.) 6.45, i alt **9.70.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.389.69.**

RUD. BØHM.

Dansk typografisk Forening.

Grundet paa Næstformandens, Hr. M. JENSENS, Bortrejse fra Aarhus, har Hovedbestyrelsen ved sit sidste Møde taget den Beslutning at lade 1. Suppleant, Hr. THERKELSEN, fungere i hans Sted indtil næste ordinære Valg af Hovedbestyrelse. Saafremt der ikke fremkommer nogen Indsigelse herimod inden 14 Dage, betragtes denne Beslutning sanktioneret af Foreningens Medlemmer, saaledes at en almindelig Afstemning alene af denne Grund kan undgaas. HOVEDBESTYRELSEN.

Medlemmer, der ere tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Nykøbing p. F., CHRISTIAN NIEMANN (sidst arbejdet i Næstved).

Do. HOLGER AUENER (sidst arbejdet i Bogense).

Aalborg, THYGE FRANDSEN (sidst arbejdet i Næstved).

Ringsted, HENRIK F. SUNDSTRØM (Medlem af »Den typ. Forening i København«).

Bortrejste Medlemmer.

Aalborg, HANS HANSEN, arbejdsløs.

Nykøbing p. F., H. P. JENSEN i Militærtjeneste.

Horsens, P. J. HOLST til Nykøbing p. M., arbejdsløs.

Køge, PETER CHR. BREINHOLT til Næstved, arbejdsløs.

Hillerød, EDUARD OLSEN til København, Militær.

Slagelse, IVAN HUNDERUP (arbejdet i Korsør) til Odense som arbejdsløs.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 37. | København, den 11. September 1886. | 13. Aargang.

Nogle Betragtninger.

Generalforsamlingen i Lørdags havde en ret interessant Karaktér, idet den øjensynlig gik ud paa at faa det bedst mulige Udbytte af sine Drøftelser til Gavn for »Den typografiske Forening«. — Hvorvidt de Anstrængelser, der blev gjort for at ophjælpe Foreningens for Tiden ret uheldige finansielle Tilstand, vil bære tilfredsstillende Frugter, er vanskeligt at afgøre paa det nuværende Tidspunkt, men det vil jo Tiden vise. I hvert Tilfælde er dog saa meget vist, at saa godt som samtlige Talere var enige om at søge Skylden for Misèren i de herskende jammerlige økonomiske Tilstande, der kræver de organiserede Arbejderes hele Aarvaagenhed og Offerberedvillighed for nogenlunde helskindet at komme ud over Krisen. Der var kun en enkelt Taler, der vistnok for Alvor troede, at den beklagelige Splittelse, der har delt de københavnske Typografer i to Lejre, var Hoved-Aarsagen til Foreningens nuværende uheldige finansielle Status, og det var vel særligt denne Betragtningsmaade, der tilskyndede ham at stille Forslag om Nedsættelsen af et Udvalg. Da Forslagsstilleren paa gentagne Opfordringer om at give Forsamlingen et Indblik i den Plan, efter hvilken et saadant Udvalg skulde arbejde, ikke var at formaa dertil, og da det endvidere maa antages, at man ikke godt kan foretage yderligere Besparelser, end dem, der alt er iværksat, maa man være berettiget til at antage, at hans Hovedtanke med et Udvalgs Nedsættelse var den, at søge en Sammensmeltning med den ny Forening iværksat. Hvis *dette* altsaa har været hans Mening, kan Stemningen paa Generalforsamlingen ikke have ladet ham blive i Tvivl om, at Realisationen af en saadan Plan har lange Udsigter, idet man ikke kan fortænke vore Medlemmer i, at de sér med mindre venlige Øjne paa Folk, som paa Grund af en Majoritetsbeslutning tog Rejsepas og derved rokkede den Grundvold, der er en Forenings første Livsbetingelse, nemlig den, at et Mindretal maa underkaste sig et Flertals Afgørelse. Ganske vist har Forslagsstilleren ikke paa nogen Maade gjort Forsøg paa at forsvare hine Folks Flugt fra den fælles Fane, men dette kunde han naturligvis heller ikke gøre, saa meget mindre, som vistnok hverken han eller noget andet Medlem af vor Forening har mærket det ringeste til, at der ved den saa stærkt angrebne Afstemning blev udøvet nogen som helst Tvang imod Medlemmernes politiske Trosbekendelse. Og netop fordi vore Medlemmer véd dette, føler de dem i deres Inderste indigneret over den letsindige Maade, paa hvilken en Del af Mindretallet satte de københavnske Typografers Enighed paa Spil, og allerede af denne Grund kan man ikke med Rette forlange af dem, at de skal opgive deres en Gang indtagne Standpunkt og række Haanden til en Forsoning, som kun kan være ydmygende for dem.

Generalforsamlingen gik desuagtet med til at foranstalte Nedsættelsen af et Udvalg, idet man vel tænkte: gavner det ikke, saa skader det heller ikke! Medlemmerne har jo selvfølgelig Lov til at undersøge al Ting og prøve paa Midler og Veje til at komme ud over den nuværende Tingenes Tilstand, men om der alligevel vil kunne opnaas noget af Betydning, turde dog være et Spørgsmaal. Kan der ikke skaffes Balance tilveje ved de Besparelser, som Styrelsen har foreslaaet og til Dels allerede iværksat, vil de Smaa-Beløb, som maaske endnu kan inddrages til Fordel for Kassen, heller ikke kunne forslaa ret meget. Ved at betragte Regnskabet og Budgettet vil man finde, at der paa den ene Side fungerer et forholdsvis ringe Medlemskontingent, medens paa den anden Side Udgiften til de Rejsende har krævet og kræver en enorm høj Sum. Dette Særsyn er ganske simpel begrundet i den *Arbejdsløshed* og *Overflod paa Arbejdskraft,* som hersker *allevegne*. Særlig for Rejse-Understøttelsens Vedkommende maa man beslutte sig til ekstraordinære Foranstaltninger, nemlig *enten* at *nedsætte* Understøttelsen *eller* at *forhøje Kontingentet*. Det første kan vi ikke bekvemme os til at anbefale, endskøndt man jo ganske vist kunde ræsonnere saaledes: kan de udenlandske Rejsende klare sig med 25 Øre pr. Mil, maa vore Medlemmer vel ogsaa kunne gøre det; men vi er bange for, at man vilde svække den i Forvejen just ikke store Rejselyst her i Byen end ydermere, og at man derved vilde skabe en permanent, en stedsevarende Ophobning af Arbejdskraft i København. Det andet Middel maa da være Forhøjelsen af Kontingentet med en Fem-Øre, som tilfalder Rejsekassen. Vi kunde ønske, at samtlige Medlemmer vilde

dokumentere deres kollegiale Følelse ved at udrede denne ringe Mer-Udgift til Gavn for de rejsende Kolleger og til Gavn for Kassen!

En Misforstaaelse.

Maa det være mig tilladt i al Korthed at rette lidt paa en Misforstaaelse, der, uagtet jeg baade skriftlig og mundtlig har søgt at afbøde den, har gentaget sig ved Omtalen af mit paa Generalforsamlingen vedtagne Forslag. Den eneste Indvending, der er fremkommen imod dette, er den, at det ikke kan nytte at nedsætte det paatænkte Udvalg, da det er de slette Konjunkturer, der er Skyld i Foreningens daarlige økonomiske Tilstand. Jeg beder nu først ærede Medlemmer erindre, at Foreningens Tilbagegang er indtraadt et godt Stykke *tidligere* end de slette Konjunkturer i vort Fag. Men dernæst ønskede jeg *hovedsagelig* at gøre opmærksom paa, at Hensigten med mit Forslag er, saa vidt muligt at sikre Foreningen ikke imod, men *under* daarlige Konjunkturer for Faget.

Ærbødigst

M. Lazarus.

Den halvaarlige Generalforsamling

Lørdag den 4. September.

Til Dirigent valgtes N. HANSEN, til Sekretær OTTO BARNEWITZ. — FORMANDEN fremlagde Regnskabet og gennemgik de forskellige Poster. Naar Regnskabet viste en saa uheldig Status, maatte Grunden dertil søges i den store Arbejdsløshed, der foruden at medtage 735 Kr. i Understøttelse tillige havde forringet Kontingentet, Ligeledes havde Strejkerne medført en Udgift af 400 Kr., men denne Post vilde jo for Fremtiden forsvinde, da en Strejke i Følge en tidligere Generalforsamlings Beslutning kun kunde iværksættes ved en Afstemning blandt Medlemmerne og den deraf flydende Udgift udredes af disse. Han vilde i Øvrigt anbefale Regnskabet til Godkendelse. — CH. THOMSEN kunde paa Revisionens Vegne anbefale Regnskabets Godkendelse. Resultatet var maaske nok lidt mørkt, men det var dog ikke værre end det foregaaende Halvaars, og man vilde sikkert opnaa nogen Bedring i det kommende. Viste det sig utilstrækkeligt, maatte Kontingentet forhøjes. FORMANDEN gav en Redegørelse for Posten »Udestaaende Fordringer«. Den havde, naturligvis paa Grund af de sløje Tider, ikke forringet sig i nogen væsenlig Grad, men blandt de Laantagende skulde særlig nævnes Müller i »Morgenbladet«, der havde et Laan paa 50 Kr., og som trods gentagen Anmodning aldrig havde afdraget noget. Rigtignok havde han, da han fik Laanet, Kavtionister, men disse vare i Mellemtiden blevne arbejdsløse, saa man ikke saa godt kunde holde sig til dem. — LAZARUS ønskede oplyst, hvor stor Kontoen »Udestaaende Fordringer« var, og hvor meget Foreningen ejede i Kontanter. Ligeledes ønskede han Oplysning, om Budgettet for det næste Halvaar var lagt efter en Beregning af 300 eller 360 Medlemmer. Til Ch. Thomsen vilde han bemærke, at der maaske nok kunde gøres noget andet end forhøje Kontingentet. — FORMANDEN meddelte, at Budgettet var beregnet efter 300 Medlemmer, men for Øvrigt var det en Sag, der ikke kundeforhandles om, før Regnskabet var vedtaget. — Efter at CH. THOMSEN havde oplyst om, at de udestaaende Fordringer androg 1170 Kr., *vedtoges* Regnskabet enst.

FORMANDEN fremlagde derpaa Budgettet for det kommende Halvaar. — Man havde nu, i Følge tidligere tagen Beslutning, 3 Kasser: en almindelig, en Rejse- og en Arbejdsløshedskasse. Den almindelige Kasse vilde sikkert kunne paaregne Overskud, hvorimod Rejsekassen ikke vilde kunne bære sig. Med Hensyn til Arbejdsløshedskassen mente han, at de angivne Summer nok vilde komme til at passe. Han anbefalede Budgettet til Vedtagelse i den foreliggende Form. — LAZARUS troede ikke, det foreliggende Budget holdt Stik. Han vilde spørge, om de forløbne 2 Maaneder af det nye Halvaar ydede nogen Garanti i saa Henseende. Gjorde de det, da vilde han være tilfreds, men i modsat Fald — »hvis ikke det foreliggende Budget var i Overensstemmelse med Virkeligheden« — maatte man se sig om efter andre Midler. Han troede ikke, at 2 Arbejdsløse pr. Uge var nok at regne. — FORMANDEN: Det var en gal Maalestok, naar man vilde lægge de to daarligste Maaneder af Aaret til Grund for sin Beregning. Man havde beregnet, at en Del af de ved Budgettets Affattelse værende Arbejdsløse vilde faa Sysselsættelse, og desuden var der jo gjort Indskrænkning i Arbejdsløshedshjælpen. Den opstillede Beregning vilde nok passe. Han replicerede til en Udtalelse af Lazarus om Mænd, der havde Interesse for Foreningen. — LAZARUS havde ikke brugt det nævnte Udtryk. Han havde ikke sagt, at Formanden eller Bestyrelsen havde mindre Interesse for Foreningen end andre Medlemmer, men da han nu havde faaet opklaret, at Budgettet »var grebet ud af Luften«, saa maatte man se sig om efter andre Midler. Var det ikke muligt at faa Sagerne ind i en bedre Gænge ved at nedsætte et Udvalg, der sammen med Styrelsen kunde udarbejde Forslag i saa Henseende — FORMANDEN: Naar Hr. Lazarus foreslaar Nedsættelse af et Udvalg, maa han vel have en bestemt Hensigt med dette Udvalgs Virksomhed. Styrelsen havde havt al sin Opmærksomhed henvendt paa Situationen. Han

ønskede at vide, hvad et saadant Udvalg efter Hr. L.s Mening skulde udrette. Kunde Hr. L. skaffe bedre Konjunkturer, da var der hjulpet; mere Arbejde, mere Fortjeneste — andet kunde ikke hjælpe. Han troede dog at have gættet Hr. L.s Mening: det var en Sammenslutning med »den nye«, men heller ikke den arbejdede synderlig heldigt. Før Splittelsen havde vi ogsaa Underskud, uagtet Kontingentet var højere. Skulde et Udvalg nytte, maatte det have en Rettesnor, og han ønskede at Hr. L. vilde give Oplysning i saa Henseende. — LAZARUS fandt, at Formanden var mødt i en pirrelig Stemning. Hans Forslag var ikke fremsat af Mistillid til Bestyrelsen. Dersom han imidlertid nu havde Mistillid, var det Formandens Udtalelser om Budgettet, der berettigede ham dertil. Hvad Udvalget skulde arbejde hen til, skulde han nok meddele, naar det var nedsat; den nuværende Styrelse vilde næppe arbejde hen til en Sammenslutning med den nye Forening. (Sluttes.)

Erklæring.

I Anledning af Hr. Alfred Bjørnbaks Meddelelse i sidste Nr. af »Typ.-Tid«. skal jeg, som den Sagen vel nærmest vedrører, oplyse, at jeg er bleven afskediget af Hr. Bjørnbak med den Motivering, »at da De har ligget syg saa længe og er den, som staar Harald Jensen nærmest, maa De rejse«. Jeg er saaledes ganske vist ikke, som Tilfældet har været med mine Kolleger paa »Aarhus Amtstidende«, bleven truet — *jeg blev opsagt,* men de har faaet det Løfte af Hr. Bjørnbak, at naar han, som han samtidig oplyste, i en nær Fremtid agtede at afskedige samtlige Typografer og antage Kvinder og Lærlinge i Stedet — *da* skulde han have en venlig Tanke tilovers for dem, der stemte paa Hr. Jensen — de skulde blive de første til at rejse.

København, den 8. September. **Michael Jensen.**

Korrespondance.

Roskilde, den 2. September 1886.

Forholdene her i Byen er for Tiden ikke langt fra at være under al Kritik. Om det mulig er den stærke Varme eller der er andre Grunde, som bærer Skylden, skal jeg lade være usagt, men én Ting er vist og det er, at »Roskilde Tidende«s højagtede Redaktør og Bogtrykker, Hr. JULIUS CHRISTJANSEN, i disse Dage har set sig nødsaget til at antage den — *syvende vordende Gutenberg!* Man kan ikke noksom beundre nævnte Hr. Bogtrykker Jul. Christjansens store Omhu for at tilføre Faget dygtige Kræfter, som hans Bogtrykkeri med 1 — én — Typograf og 7 — syv — Drenge er et talende Vidnesbyrd om, og naar »Dagbladet« med sine 5 — fem — Drenge og 2 Piger og 1 — én — Typograf og »Avisen« med 4 — fire — Drenge og 5 Typografer møder op, saa bliver Resultatet for Roskilde: 7 Typografer, **15** Drenge og 2 *ukonfirmerede* Piger — et i Sandhed smukt Resultat! —n.

To Pladser paa én Gang.

Hr. Redaktør! Maa det være mig tilladt at gøre Dem opmærksom paa et Misforhold, som jeg og med mig mange andre Kolleger, har lagt Mærke til og som jeg finder i højeste Grad uretfærdigt imod de arbejdsløse Typografer, nemlig det, at enkelte saakaldte Kolleger arbejder baade Dag og Nat. Saaledes véd jeg med Bestemthed, at en *Trykker,* der om Natten for en Ugeløn af 30 Kr. trykker et Blad, om Dagen optager Pladsen for en *Sætter* paa et *andet* Trykkeri. En anden Trykker er beskæftiget i Banken, hvor han, saa vidt mig bekendt, har en fast Ugeløn af 20 Kr., medens han samtidig optager Pladsen for en anden af de mange ledige Trykkere, for hvilket han ligeledes hæver en Løn af 20 à 22 Kr. De vil vistnok indrømme mig, at der herved begaas en stor Synd imod dem, der Dag ud og Dag ind maa gaa paa Gaden og næppe véd, hvor fra de skal tage det nødvendigste til Livets Ophold. Dersom disse Herrer ikke selv har saa megen kollegial Følelse, at de kan indsé, hvilket Misforhold de gør sig skyldig i, burde man dog kunne forlange af vedkommende Trykkeriers Bestyrere, at i ethvert Tilfælde *de* gør en Forandring i det bestaaende Misforhold, thi *de* har vel ingen Interesse af at beskytte de omtalte Herrers — Pengebegærlighed! —n.

Forskelligt.

Et nyt illustreret Ugeblad. I Følge omstaaende Avertissement agter to Kolleger, CARL PETERSEN og LARSEN, fra 1. Oktober at udgive et nyt illustreret Ugeblad, hvis Pris er sat til 5 Øre pr. Nr. Endskøndt man just ikke kan sige, at Trangen til flere saadanne Blade er særlig stor, haaber vi dog, at det maa lykkes Udgiverne at erhverve sig et saadant Abonnentantal, at Bladets Bestaaen derved bliver sikret. Hvad Illustrationerne angaar, tør man paa Forhaand kunne gøre Regning paa, at de vil faa en i enhver Henseende god Udførelse, idet Bladet skal trykkes i Jørgensen & Ko.s Trykkeri, der har erhvervet sig et velfortjent Ry paa Illustrationstrykningens Omraade.

— **Underbalance overalt.** »Ny typogr. Forening«s Sygekasse møder i sit Kvartalsregnskab for Maanederne

April, Maj og Juni med en *Underbalance* paa Kr. 96.70, d. v. s. Kassebeholdningen er gaaet ned fra Kr. 209.35 til Kr. 112.65. »Avisen«s typografiske Hønekylling, som ellers har saa meget at gale om »Den typografiske Forening«s uheldige Status, og som tidligere har fortalt, at den »ny typografiske« er Landets *rigeste* typografiske Forening, har klogelig undladt at gale ovenanførte Kendsgerning ud i Verden. —£

Den typografiske Forening.

Herved gøres Medlemmerne opmærksom paa, at den i Lørdags afholdte Generalforsamling har vedtaget at lade foretage Valg paa et af 5 Medlemmer bestaaende *Udvalg*, hvis Opgave det skal være at tage Foreningens økonomiske Forhold under Overvejelse samt event. at fremkomme med Forslag, sigtende til en Forbedring af disse Forhold. Valget skal foregaa ved Stemmesedler paa Trykkerierne; disse Stemmesedler vil blive tilstillet Medlemmerne samtidig med dette Nr. af »Typ.-Tid.« og maa være tilbageleverede *Mandagen d. 20. September*.

Samtidig med dette Valg vil der blive at foretage *en almindelig Afstemning* blandt Medlemmerne om følgende Spørgsmaal:

1. Skal Rejse-Understøttelsen for de Medlemmer af Foreningen, der rejser indenfor »Dansk typ. Forening«s Omraade, nedsættes fra 33 Øre til *25* Øre pr. Mil?

Eller:

2. Skal Kontingentet til Rejsekassen forhøjes med 5 Øre om Ugen, regnet fra 1. Oktober d. A.?

Disse Spørgsmaal besvares med *Ja* eller med *Nej*.

Til Medlemmer af det Udvalg, hvis Nedsættelse besluttedes i Lørdags, foreslaas:

M. Lazarus.
Emil Petersen (Græbe).
Anton Svendsen (Dagbladet).
William Sørensen (Adresse-Avisen).
Charles Thomsen (Berlingske).

Flere Medlemmer.

I Følge Generalforsamlingens Beslutning er Blokaden i Fjeldsøes Bogtrykkeri bleven ophævet, og det tillades derfor Medlemmerne at tage Arbejde dér under Forudsætning af, at Tarifen overholdes.

STYRELSEN.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

»Politiken«s (45. og 46. B.) 6.00, »Avisen«s (47. B.) 1.25, O. C. Olsen & Ko.s (44.—47. B.) 4.00, Nielsen & Lydiches (41. og 42. B.) 5.30, Græbes (49. B.) 2.95, »Adresse-Avisen«s 0.50, Schiellerups (48. B.) 0.75, i alt **20.75.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.410.44.**

RUD. BØHM.

Dansk typografisk Forening.

I Sorø er H. RASMUSSEN valgt til Lokalformand.

I Næstved er LAURITZ MATZEN valgt til Lokalformand i Stedet for ANTON SCHWARTZ, som er rejst til Aarhus.

Nye Medlemmer.

Thisted, SOPHUS BARDRUM (udlært i Thisteds Amtsbogtrykkeri den 1. September 1886).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer, der ere tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Næstved, CHR. F. NIEMANN (sidst arbejdet i Næstved).

Kolding, MARIUS MIKKELSEN (sidst arbejdet i Aalborg, arbejdsløs).

Nykjøbing p. F., HOLGER AUENER (sidst arbejdet i Assens).

Bortrejste Medlemmer.

Kolding, CARL FREDRIK EDBERG, arbejdsløs.
Sorø, A. M. FAXHOLM til Nykøbing p. S.
Hillerød, JOH. POULSEN til Helsingør, arbejdsløs.
Køge, EMIL MØLLER til København, arbejdsløs.
Næstved, ANTON SCHVARTZ til Aarhus.
Nykøbing p. F., CHRISTIAN NIEMANN til Næstved.

KUNDGØRELSER.

Fra 1. Oktober udkommer:

„Søndags-Avisen"

illustreret Ugeblad,

udgivet af Typograferne LARSEN & PETERSEN.

Abonnementspris: 65 Øre Kvartalet inkl. Postpenge, enkelte Nr. 5 Øre.

Vi tillader os at anmode vore ærede Kolleger i Provinserne om at virke for Bladets Udbredelse, enten ved selv at være fast Agent eller henlede andre paalidelige Mænds Opmærksomhed derpaa.

Agenterne erholder Indtægten af de 2 første Nr., samt 1 Øre for hvert følgende Eksemplar, frit tilsendt.

Breve adresseres til W. Lassen, Bogtrykkeriet, Klareboderne 3, København K.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 38. | København, den 18. September 1886. | 13. Aargang.

Typograferne skal fægte.

»Hvad er det for Snak?« vil vel sagtens mangen Kollega udbryde, »hvem forlanger det?« — Det gør den eller de, som har fremsat Forslaget om at nedsætte Rejseunderstøttelsen fra 33 Øre til 25. Den Understøttelse, der *nu* gives er saa ringe, som den kan være — *naar* der skal være Tale om Understøttelse — at den ikke paa nogensomhelst Maade kan taale at nedsættes yderligere, og jeg ansér det for et af de ravgaleste Forslag, der endnu er fremkommet, hvilket den ærede Redaktion jo ogsaa aabenlyst erklærer, idet den siger, at man »er bange for, at man vilde *svække* den i Forvejen just *ikke store Rejselyst* her i Byen *end ydermere,* og at man *derved vilde skabe* en permanent, *en stedsevarende Ophobning af Arbejdskraft her i København*«. (Udh. af mig). Men tror den eller de ærede Forslagsstillere, at det vilde blive bedre ved nu for *anden* Gang at nedsætte Understøttelsen? Nej, bedre vil det paa ingen Maade blive, thi bliver den sat ned, *da tvinger Foreningen sine Medlemmer til at »fægte«*, da »Understøttelsen« *er lig Nul.* Dette kunde maaske synes en og anden at være for meget sagt, men jeg skal bevise det.

Man kan ikke forlange, at et Menneske skal tilbagelægge mere end 4 Mil *daglig,* hvilket altsaa giver 1 Kr. Herfor skal han have Logi, som han *ingensteds faar under 50 Øre* (Morgenkaffe iber.), thi Ingen vil vel forlange, at man skal benytte Vagabond-Logierne til 16 Øre? Saa skal han have noget at leve af Resten af Dagen, men da han ikke har mere end 50 Øre, kan der naturligvis ikke være Tale om lukulliske Retter, men maa lade sig nøje med 1 bart Franskbrød (ud. Smør) til Frokost (10 Øre), Kaffe med 5 à 6 Stk. Smørrebrød (ud. Paalæg) til Middag (30 Øre) og 1 Franskbrød igen til Aften og saa er Kronen væk. Er han tørstig maa han drikke Vand; det er sundt, siger man; kan gærne være, men jeg betvivler dog, at leret og mudret Vand kan være det, og saadan er det meste af af det, man faar paa Landet.

Aldeles frasét, at man næsten ikke kan forlange, at en Mand skal kunne holde ud at vandre 4 Mil daglig paa slig Kost, saa bliver der intet til at sejle over »Bælterne« for, intet til andre Færger og Dampskibsruter her i Landet (hvor man altsaa ikke *kan* gaa, men er *tvunget* til at sejle), intet til om Søndagen, saa maa man sulte, for da er Trykkerierne lukkede, intet til rent Tøj, intet til Skotøj m. m.; kort sagt *denne Understøttelse er hverken hel eller halv.* Jeg skal i Forbigaaende gøre opmærksom paa Ruten Svendborg-Nakskov, dér koster Dampskibsbilletten *alene* 3 Kr. 15 Øre, og man faar 2 Kr., hvor skal man saa faa Resten fra — skal man »fægte« dem?

Ovenstaaende *er Fakta* og der er intet som helst »pyntet« eller overdrevent, men det er den nøgne Virkelighed, jeg har fremstillet, thi Nedskriveren heraf har lige sluttet en Rejse i Provinserne og derfor véd jeg det, men jeg betvivler, at Forslagsstillerne nogen Sinde *har* rejst, og derfor er det vel sagtens de kommer med saadant, som ingen kan være tjent med, thi *skal man tigge det Halve, kan vi lige saa godt tigge det Hele.*

Til Slut vil jeg kun paa det indstændigste anmode enhver Kollega om at stemme *imod Nedsættelsen af Understøttelsen og for Forhøjelsen af Kontingentet.*

—k—m.

* * *

Maa vi blot gøre nogle Bemærkninger til foranstaaende Artikel, som det for øvrigt er os en Fornøjelse at optage. Naar Indsenderen saa stærkt anker over, at det omtalte Forslag overhovedet blev fremsat, maa han kun kende lidt til den enorme Sum, som sluges af Rejsekassen. Styrelsen fremkom selvfølgelig ikke med Forslaget for at chikanere de Rejsende, men for om muligt at skaffe en bedre Balance tilveje i Rejsekassen; at Styrelsen kun meget nødigt stillede dette Forslag, fremgaar jo allerede af det andet Forslag om eventuelt at forhøje Kontingentet med 5 Øre. Hvorvidt Forslagsstillerne nogen Sinde har rejst, skal vi ikke afgøre, men vi, der hører med til Forslagsstillerne, kan forsikre Indsenderen om, at vi har vandret mangfoldige Mil og det i den Tid, da Rejse-Understøttelsen som oftest var meget problematisk, idet den rettede sig aldeles efter, hvor meget de forskellige lokale Foreninger havde Raad til at give. Med Hensyn til Indsenderens Anke over, at der intet bliver tilovers til *Sørejser,* maa

der foreligge en Fejltagelse fra en eller anden Side, *idet vore Medlemmer i denne Henseende er ligestillede med Medlemmerne af »Dansk typografisk Forening«* (sé Hovedbestyrelsens Bekendtgørelse i »Typ.-Tid.«s Nr. 44, 1885).

Den halvaarlige Generalforsamling

Lørdag den 4. September.
(Sluttet.)

N. HANSEN fandt det mærkværdigt, at Lazarus vilde fremstille Ideer, som han ikke vilde komme frem med. Det vilde se lidt underligt ud, om et nedsat Udvalg skulde henvende sig til en fremmed Mand og spørge ham, hvad det skulde foretage sig, eller var det maaske Hr. Lazarus' Mening at være selvskrevet Medlem af dette Udvalg? Det var jo ham, der havde de gode Ideer. Med Hensyn til de Arbejdsløse vilde han fastholde Budgettet. — CH. THOMSEN kunde ikke for Øjeblikket slutte sig til Lazarus' Forslag. Vi skulde nu se, naar Halvaaret var omme, om de foreslaaede Besparelser kunde give en bedre Status. Kunde vi end ikke blive fri for Underskud, vilde Forholdet dog nok blive bedre. En Sammenslutning kunde der næppe være Tale om. — LAZARUS vilde ikke give Oplysninger før Udvalget var nedsat. Han tvivlede om at det pekuniære Forhold vilde blive bedre. Endnu var det Tid, hvis en Sammenslutning kunde ske. Han fastholdt sit Forslag. — V. PETERSEN kunde ikke forstaa Lazarus. Han skød frem som et glimrende Stjærneskud, men forsvandt, saasnart man ønskede Oplysninger af ham. Han kunde ikke fatte Hr. L.s »Ideer«, men kunde forsikre ham, at *vi* ikke vilde opgive *vore* økonomiske Principer. Noget Udvalg var næppe nødvendigt — Hr. L. kunde vistnok være tilstrækkelig alene; han lod til at være Situationens Mand. Taleren vilde ønske, at Hr. L. maatte kunne indsé, at ethvert Fag for Tiden pines af den Mare, vi kalder Kapitalismen. — Efter nogle korte Repliker mellem LAZARUS, V. PETERSEN og FORMANDEN satte Dirigenten Budgettet under Afstemning, der derpaa vedtoges *enstemmigt*.

FORMANDEN gav derefter forskellige Meddelelser fra Kontrahentmødet i Bladet »Socialdemokraten« og meddelte dernæst 3 Forslag, fremsatte af Styrelsen, om Rejsehjælp, om Ophævelse af Blokaden hos Fjeldsøe og om Garantien til »Dansk typ. Forening«, hvilke Forslag efter nogen Diskussion vedtoges omtrent enstemmigt, endvidere blev det bestemt, at der skulde foretages en almindelig Afstemning blandt Medlemmerne, om de ønskede Nedsættelse af Rejsehjælpen eller en Forhøjelse af Kontingentet med 5 Øre om Ugen.

Derpaa sattes et Forslag af LAZARUS, saalydende: »Forsamlingen beslutter, at der nedsættes et Udvalg med det Hverv at overveje, hvad der kan gøres for at sikre Foreningens økonomiske Balance, og for en senere Generalforsamling eventuelt at fremsætte Forslag i denne Retning«, under Forhandling.

LAZARUS anbefalede sit Forslag. — CHR. KRYGER, NIELSEN og LØVGREN var stemte for Forslaget, de to første som et Forsøg, den sidste ikke fordi han troede, det vilde skabe noget Nyt, men det kunde give Bestyrelsens Ord større Værd. — Efter at flere Talere havde udtalt sig dels for dels imod Forslaget, vedtoges dette med 18 St. mod 1. — LAZARUS foreslog derpaa, at Udvalget skulde bestaa af 7 Medlemmer, 2 valgt af Styrelsen, 5 af Medlemmerne paa Trykkerierne, event. bestaaende af 5 Medlemmer, valgt af Medlemmerne paa Trykkerierne. — FORMANDEN ønskede det første Forslag taget tilbage, da ingen af Styrelsens Medlemmer ønskede at tiltræde et saadant Udvalg. Det var en Selvfølge, at alle de Oplysninger, Udvalget ønskede, kunde det faa hos Styrelsen. — LAZARUS tog derpaa sit principale Forslag tilbage, hvorpaa det andet Forslag vedtoges med 14 St.

Udenfor Dagsordenen meddelte Formanden, at han fra Industriforeningen havde faaet Tilbud om, at Ikke-Medlemmer kunde erholde Adgangskort til Foreningens Udstillinger Torsdag og Søndag mod at løse Maanedskort à 35 Øre.

Generalforsamlingen hævet Kl. omtrent $1^1/_2$.

O. B.

»Ogsaa Modparten skal høres«.

Vi har modtaget følgende:

I.

Hr. Redaktør!

Jeg tænkte det nok! Hr. Michael Jensen føjer 2 Sætninger sammen af 2 helt forskellige Samtaler. Det er ganske rigtigt, at jeg ved Jensens Afskedigelse brugte den af ham fremførte Motivering, naar man vil dele den i 2 særskilte Afdelinger: 1) *»at da De har ligget saa længe syg og er den«*, og 2) *»som staar Harald Jensen nærmest«*.

Nu skal jeg forsøge at sætte dem paa deres rette Plads og udbede, at d'Hrr. Typografer Svendsen og Jens Lund (Hr. M. Jensens Svoger) vil imødegaa mig i Fald min Fremstilling her er ukorrekt, da de hørte paa Samtalen.

Jeg fortsatte til Punkt 1. ». . . der sidst er antaget her paa Trykkeriet, maa jeg opsige Dem, da min Faktor har gjort mig opmærksom paa, at der er en Mand

for meget, og jeg ikke godt kan opsige nogen af de gifte. For øvrigt har jeg ikke noget at klage paa Dem, da De saavel personlig som faglig har været til min fulde Tilfredshed«. Derpaa gik jeg over til at samtale med de nærmest staaende om et Referat, der havde staaet i »Typ.-Tid.« af et Møde, som havde været afholdt her i Aarhus Lokalforening (hvoraf jeg siden dens Stiftelse har været Medlem) angaaende Lærlingespørgsmaalet, hvor Hr. Harald Jensen havde besvaret en Forespørgsel fra Typograf Weber derhen, »at han ikke *alene* kunde staa som en Bom mod Konkurrencens Strøm, men saa sig nødsaget til at holde Drenge paa det af ham bestyrede Aktie-Bogtrykkeri«. Denne Udtalelse fandt jeg i højeste Grad tilsidesættende for mig, der stadig havde søgt at støtte Typografernes Interesser; thi jeg havde glædet mig til at faa en Kampfælle i Hr. Harald Jensen. Nu saa jeg derimod, at han erklærede sig fallit, inden han havde forsøgt sig. I denne Anledning maatte jeg jo altsaa ogsaa give tabt, naar Formanden havde erklæret det for en Umulighed. Hertil bemærkede M. Jensen, at Typograferne ikke kunde have noget Ansvar for, hvad Formanden udtalte. Deri gav jeg ham fuldstændig Ret med Tilføjende, at derimod havde Formanden et stort Ansvar for, hvad han udtalte paa Fagets Omraade, thi man maatte jo antage det for Resultatet af grundig Overvejelse og indgaaende Konferencer. Ligeledes var det faldet mig tungt for Brystet, at Harald Jensen i Følge Referatet skulde have advaret Typograferne mod at vise for megen Principal-Venlighed, da det forekom mig som et Slag i Ansigtet paa de venligsindede Principaler, der hidindtil havde arbejdet Side om Side med Typograferne. En af Typograferne indskød da den Bemærkning, at det havde Harald Jensen heller ikke udtalt og erklærede Referatet for meget uheldigt optaget, ensidigt og partisk affattet. Hertil sluttede M. Jensen sig og erklærede Referatet for grundfalsk. Selvfølgelig bemærkede jeg straks, at det glædede mig, at Harald Jensen ikke havde udtalt sig som anført, men d'Hrr. kunde da ikke fortænke mig i, at jeg troede paa et Referat, som stod i Typografernes Organ, saa længe indtil det blev berigtiget. Og saa kommer 2.: . . . »og De, som staar Harald Jensen nærmest, har jo en ligefrem Forpligtelse til at foranledige et ukorrekt Referat berigtiget«. Hertil svarede Hr. M. Jensen noget om, at han ikke vilde skrive. Sluttelig talte vi noget videre om Lærlingeforholdet, om Konkurrencen, om Lokaler og Priser etc. etc., og her sagde jeg ganske vist, at Stillingen muligvis en Gang blev saa fortvivlet, at man blev nødsaget til at opgive at holde udlærte Typografer og i deres Sted antage Kvinder, Børn og Folk fra Gaden. Og hvis et saadant Resultat fremkom, havde Harald Jensens Udtalelse bidraget dertil i en væsenlig Grad. Hvorledes M. Jensen kan faa en anden Mening ud af min Tale forstaar jeg ikke. Han maa fuldstændig have misforstaaet mig, hvilket kan være tilgiveligt, da jeg paa det Tidspunkt var gaaet hen til et Par andre Sætterpladser i Lokalet. Jeg har senere talt med mine Typografer om Affæren. De antager ogsaa, at en Misforstaaelse maa ligge til Grund for Hr. M. Jensens Opfattelse; thi hvorfor skulde jeg erklære mig veltilfreds med hans Virksomhed, naar jeg var utilfreds med ham? Hvorfor skulde jeg netop afskedige ham paa Grund af hans Afstemning, naar jeg slet ikke kendte denne, men vidste udtrykkelig, at han var opstillet fra begge Sider? Sagen er simpelthen den: at jeg efter Forslag af min Faktor skulde af med en Mand, fordi jeg ikke havde tilstrækkeligt Arbejde til mit forhaanden værende Personale, og denne Mand blev M. Jensen, da han var den eneste, jeg kunde afskedige uden at bringe Forstyrrelse i Familieforhold.

Men da jeg ligesaa lidt som nogen anden er fri for Uvenner, kan jeg heller ikke værge mig mod Angreb, der kun stammer fra personlig Uvillie og Politik, og som skal gives Udseende af noget helt andet og værre, end det er.

Med Hensyn til det oftnævnte Referat af Harald Jensens Udtalelse i Anledning af Webers Forespørgsel, da har to af mine Typografer erklæret det for et *uforskammet* Referat, der ikke kunde betegnes med for skarpe Udtryk, da det helt forvanskede Harald Jensens Udtalelse. I denne Anledning skal jeg henstille, om det i Sagens Interesse ikke vilde være heldigst, at Hr. Weber gentog sin Forespørgsel i »Typograf-Tidende«, og Hr. Harald Jensen besvarede den sammesteds; thi det er den, der har givet Anledning til nærværende temmelig ørkesløse Disput. At jeg ikke er den eneste, der med Gru sér Fremtiden imøde, vil man se i denne Tidendes Nr. 35, Side 138, 2. Spalte »Man diskuterede osv.« Her vil man omtrentlig finde mine Tanker gengivne. Hidindtil har jeg arbejdet paa at vedligeholde et godt Forhold mellem Typografer og Principaler. Skal det lykkes mine personlige Uvenner at forstyrre et hidtidigt godt Forhold, da skal det meget bedrøve

Aarhus, 12. September. Deres ærbødige

A. Bjørnbak.

II.

Red. af »Typograf-Tidende«,

København.

I Anledning af det »smagfulde« Angreb, som er rettet paa mig i sidste Nr. af Deres ærede Blad, finder jeg Anledning til at meddele Dem, at i de **13** Aar, jeg har ejet »Roskilde Tidende«s Bogtrykkeri, er kun

4 — fire — unge Mennesker uddannede til Typografer her. Jeg tilføjer derhos, at Indsenderen, som omtaler Forholdene i mit Bogtrykkeri, farer med Løgn!

Roskilde, den 14. September 1886. Ærbødigst

Jul. Christjansen.

III.

I en Korrespondance her fra Byen har en Indsender i sidste Nr. af »Typ.-Tid.« opgivet Lærlingenes Antal her til *5*. Maa det være mig tilladt at oplyse, at Lærlingenes Antal her er *4*, og at de 2 her paa Trykkeriet beskæftigede Piger **ikke** — som af Indsenderen fremhævet — er ukonfirmerede.

Roskilde, den 14. September 1886. **Marius Hansen.**

»Roskilde Dagbl.«s Bogtrykkeri.

Den typografiske Forening.

Medlemmerne erindres om, at Stemmesedlerne skal være indleverede til Hr. Kasserer L. D. BERG senest Mandag den 20. September. STYRELSEN.

Nyt Medlem.

ALFRED THORVALD PETERSEN (udlært hos Henningsen den 1. September 1886).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til Styrelsen.

Medlemmer tiltraadt fra en gensidig Forening.

FREDERIK GEORG HANSEN, sidst arbejdet i Kristiania (arbejdsløs).

HENRIK HANSEN, sidst arbejdet i Roskilde (Qvist & Co.s Bogtrykkeri).

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

»Avisen« (48. B.) 1.50, »National-Tidende« (38. B.) 4.20, Schiellerups (49. B.) 0.75, »Dagens Nyheder« (44.—46. B.) 1.65, i alt **8.10.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.418.54.** RUD. BØHM.

Typografernes Sangforening.

For at kunne følge med Indøvelsen af Sangene til Efteraars-Koncerten bedes ærede Kolleger, der vil slutte sig til Koret, at møde i Aften Kl. 10 præcis i Lokalet, gl. Tekniske Skole i Læderstræde.

Efter Sangøvelsens Slutning afholdes **Generalforsamling.**

Dagsorden:

1. Kassereren aflægger Beretning om Virksomheden i i det forløbne Halvaar.
2. Valg af en Bestyrer i Stedet for Hr. JUL. ANDERSEN, som fratræder efter Tur.
3. Valg af to Revisorer i Stedet for d'Hrr. DECHER og EMIL SØRENSEN, der fratræder efter Tur.

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Al Kontingent-Restance anmodes om at være indbetalt til og med Lørdagen den 25. ds.

Aarhus Lokalforening, i September 1886.

N. L. Christiansen.

Til Formand for Stubbekøbing Lokalforening er fra 8. September valgt N. MØRUP.

Medlemmer, der ere tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Aarhus, SOPHUS GEORG BARDRUM (sidst arbejdet i Thisted).

Do., ANTON SCHWARTZ (sidst arbejdet i Næstved).

Viborg, HANS HANSEN (sidst arbejdet i Aalborg).

Do., JOH. H. JANSEN (sidst arbejdet i København).

Roskilde, MARIUS HANSEN (sidst arbejdet i Hillerød).

Fredericia, JENS HANSEN, Medlem af »Den typografiske Forening i København (Militær).

Bortrejste Medlemmer.

Roskilde, V. MADSEN til København (Militær).

Rudkøbing, HANS MARIUS NIELSEN til Roskilde.

Stubbekøbing, KARL KRISTIANSEN, arbejdsløs.

Brevkasse.

Til Typograf L. CHR. NIELSEN, som for længere Tid siden er rejst til Sverrig, henligger et Brev hos Redaktionen.

KUNDGØRELSER.

Maskintrykker.

En duelig Trykker, der for Tiden har midlertidig Plads under en Kollegas Indkaldelse til Militærtjeneste, søger Plads til Oktober eller senere. Den Søgende kan ogsaa deltage i Sætning og har gode Anbefalinger. Billet mrkt. »H. A.« bedes sendt til »Typ.-Tid.«s Kontor.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 39. | København, den 25. September 1886. | 13. Aargang.

Striden i Aarhus.

I.

Ligesom Katten gaar udenom den varme Grød, saaledes forsøger Hr. Alfred Bjørnbak at gaa udenom de Udtalelser, han brugte paa sit Bogtrykkeri den Dag, min Afskedigelse fandt Sted. Jeg indlader mig kun meget nødig paa en nærmere Drøftelse af denne Sag, idet der næppe kan være delte Meninger om, at en saadan vil drage uheldige Følger efter sig for de Typografers Vedkommende, der arbejder paa Hr. B.s Bogtrykkeri. Hensynet hertil afholder mig fra i Dag at frembringe meget talende Beviser for min Paastands Rigtighed.

Saa meget skal dog imidlertid siges, at Hr. Bjørnbak nævnte Dag har *truet* de Typografer med Afsked, der stemte paa Harald Jensen, har *truet* de Typografer med Afsked, der enten i eller *udenfor* Arbejdstiden befattede sig med Sager, hvorved de mulig kunde have en Bifortjeneste, saasom med Affattelse af Erindringslister til Bladet osv. og meddelt, at han sukcessive vilde afskedige sine Typografer og antage Kvinder og Lærlinge i Stedet.

Jeg maa selvfølgelig fastholde min Erklærings Paalidelighed trods det, at Hr. Bjørnbak paa en kunstig Maade søger at vække Tvivl derom. Hr. B. sagde ordret: »Jeg havde egenlig først tænkt, at Nielsen (en nylig udlært Typograf) skulde rejse, men da« osv. Hr. B.s Skrivelse i sidste Nr. af Bladet er alt andet end korrekt. De Punkter, som navnlig har Betydning for nærv. Sag, er enten fremsatte paa en Maade, der er alt andet end overensstemmende med Sandheden, eller helt udeladt.

Det er mig for øvrigt en Gaade, at Hr. B. nu viser en saa afgjort Antipathi mod Harald Jensen som Formand. Jeg erindrer mig en Udtalelse, som Hr. B. brugte ved en typografisk Sammenkomst i Foraaret, gaaende ud paa, at *»den eneste, der kan bringe Foreningen frem til det, den bør være, er Harald Jensen!«*

Hr. B. har opfordret to af sine Typografer til event. at bekræfte sine Udtalelsers Rigtighed; jeg skal overlade til Læserne at bedømme, hvor »frit« de kan optræde. Derimod kunde jeg ønske at høre en Udtalelse fra Hr. Bjørnbaks daværende Faktor, der opholdt sig paa Trykkeriet under ommeldte Scene, og som efter Sigende skal være bleven en alt andet end blid Medfart til Del af Hr. B.

København, 22. Septbr. 1886. **Michael Jensen.**

II.

I Anledning af Hr. Bogtrykker A. Bjørnbaks Artikel i sidste Nr. skal vi blot tillade os følgende faa Bemærkninger:

Vi maa erklære det aldeles umuligt for os nu at kunne huske, hvorledes Ordene faldt ved Hr. Michael Jensens Opsigelse her paa Trykkeriet.

Noget efter at Hr. M. Jensen havde fratraadt sin Plads her paa Trykkeriet og før der endnu havde været noget angaaende denne Sag optaget i »Typ.-Tid.«, kom Hr. Bjørnbak en Dag op paa Sætteriet, hvor han da bl. a. ytrede, at der var kommen ham et Rygte for Øre om, at Michael Jensen skulde være bleven afskediget af ham, fordi han (M. J.) havde stemt paa Harald Jensen, og Hr. Bjørnbak spurgte nu, om der var nogen, der havde opfattet Sagen saaledes. Hertil blev der svaret Ja. Hr. Bjørnbak gjorde da opmærksom paa, at dette ikke havde været hans Mening, og han gav saa en Forklaring af sine Ord, der i Hovedsagen stemmer med Artiklen i sidste Nr. af »Typ.-Tid.« Efter denne Hr. Bjørnbaks Erklæring af, hvad hans Mening var og havde været med de ved Hr. M. Jensens Afskedigelse faldne Ytringer bemærkede vi begge, at saa maatte det Hele jo være en Misforstaaelse.

Aarhus, den 22. Septbr. 1886.

L. A. Svendsen. **Jens Lund.**

III.

Hr. Bogtrykker A. Bjørnbak har i sidste Nr. af Tidenden skrevet en Artikel, hvori han gengiver forskellige for mig fornærmende Udtalelser af hans Typografer om mit Referat af Lokalforeningens Møde den 3. Juni uden nærmere at paapege, hvori disse »Forvanskninger« skulde bestaa. *Overfor disse maa jeg paa det bestemteste fastholde, at mit Referat er i nøjagtig Overensstemmelse med de paa Mødet faldne Udtalelser.*

Da jeg ikke kan antage, at de Herrer overfor Hr. Bjørnbak har udtalt andet, end hvad de vil staa ved

overfor Offenligheden, opfordrer jeg dem herved til med Navns Underskrift at paavise, paa hvilke Punkter Referatet af Hr. Harald Jensens Udtalelser er forvansket.

Aarhus, den 21. Septbr. 1886. **Chr. Andersen.**

IV.

Undertegnede, der paa ovennævnte Generalforsamling optegnede de vigtigste af de faldne Udtalelser, erklærer herved paa Opfordring, at det af Hr. Andersen affattede Referat er et aldeles korrekt Resumé af Mødets Forhandlinger. Jeg kan derfor kun finde de Herrers Omtale af Referatet fuldstændig ubeføjet.

Aarhus, den 21. Septbr. 1886. **S. Møller.**

V.

I Anledning af Hr. A. Bjørnbaks Opfordring til mig i sidste Nr. af »Typ.-Tid.« skal jeg kun erklære, at der for mig ingen som helst Grund er til atter at komme ind paa den omhandlede Sag, da Referatet ikke i nogen Retning forvansker Harald Jensens Udtalelser paa nævnte Møde.

Aarhus, den 21. Septbr. 1886. **A. G. Weber.**

Korrespondance.

Aarhus, den 22. September 1886.

Man maa beundre Hr. Bjørnbaks geniale Dygtighed til at klare Ærterne. Blot der nu ikke kommer nogle og gør dem grumsede igen.

Hvor pæn og slikket er Hr. Bjørnbak ikke nu, efter at hans smidige Pen og hans livlige Fantasi har skildret Begivenheden paa den »rette« Maade. Hvor han ikke har kunnet komme ovenover er han krøbet nedenunder og omvendt. Hans opfindsomme Fantasi bærer ham afsted »stærkere end en Hest kan rende«, som man siger for et gammelt Ord.

Blot han ikke skulde blive tiltalt for forvanskede Kendsgerninger!

Hvilken Dristighed af ham at paaberaabe sig de hos ham arbejdende Typografers Vidnesbyrd om hans humane Adfærd, at han beder dem sige sig imod, hvis han har Uret. Der er vist næppe nogen her i Aarhus, der venter at se Hr. Svendsen eller Lund komme frem paa Brædderne for at tage Handsken op. Skete det, tror jeg, vi alle vilde være enige om, at det næppe vilde være klogt handlet af dem.

Nej, vi skal se de overlader til andre mere kompetente Folk, og Folk, som Sagen direkte angaar, at sige Hr. Bjørnbak imod og retlede ham, hvor hans Fantasi har ført ham for vidt i Skildringen af Optrinet ved Hr. M. Jensens Afskedigelse.

Det samme vil jeg gøre. Jeg vil kun tale lidt om det Referat i »Typ.-Tid.«, der har voldt Hr. Bjørnbak saa stor Bekymring, og som synes næsten at have Magt til at drive ham ud af sin Rolle som den humane Principal, der stadig har støttet Typografernes Interesser.

Jeg skal vedgaa, at Referatet har sine Mangler og Fejl, men hvilket Referat har i Grunden ikke det, særlig naar man læser og citerer det paa den Maade, som Hr. Bjørnbak.

Angaaende *Principalvenligheden.* Jeg erindrer kun en Gang at jeg har udtalt mig saaledes som af Hr. Christiansen anført, og jeg skal fortælle Hr. Bjørnbak, hvornaar dette var. Jeg er sikker paa det vil glæde ham.

Det var en Gang der var Kapsætning i Aarhus. En Principal havde dertil givet en Ekstrapræmie paa 5 Kr. Da Resultatet forelaa, var en Del Typografer samlede, og det var Meningen, at der skulde være et lille Gilde i den Anledning. Just som dette skulde begynde kom vedkommende Principal anstigende i en mindre behagelig Forfatning (kan være den var behagelig for ham) og der blev da foreslaaet, at han skulde modtages med et Leve. Da yttrede jeg ganske vist, at man skulde ikke være for principalvenlig, og det viste sig, at jeg fik Ret, thi den lille selskabelige Sammenkomst blev fuldstændig ødelagt. En selvbehagelig Brovten og Bavlen fra den ene Side og en maattentiestille fra den anden Side, nemlig fra vedkommende Principals Arbejdere, der udgjorde de fleste af Deltagerne, blev Resultatet, der hurtig bragte Sammenkomsten til at faa Ende, idet en efter en listede sig bort og overlod Principalen til sine egne Betragtninger. Man siger, han satte sig til at sove efter sine store Anstrængelser.

Andre Steder og i andre Anledninger erindrer jeg ikke at have brugt disse Ord. For Resten er der ikke noget Ondt i at sige, man ikke skal være altfor principalvenlig. Det kommer an paa, hvor man sætter Grænsen. Altfor principalvenlig og spytslikkeragtig er to Ord, der godt kan sige det samme.

Saa kommer vi til Lærlingespørgsmaalet. Der siger Hr. Bjørnbak, at jeg skulde have sagt, »at jeg ikke *alene* kunde staa som en Bom mod Konkurrencens Strøm, men saa mig nødsaget til at holde Drenge paa det af mig bestyrede Aktie-Bogtrykkeri«. Han citerer denne Udtalelse og synes derved at ville slaa fast, at saadan stod der i Referatet. Nej, saa ravgalt var dog Referatet ikke. Hr. Bjørnbak skulde lægge sig efter at citere rigtigt, det er ikke nobelt at citere falsk, og Hr. Bjørnbak vil dog vist saa gerne have Syn af Nobelhed. I Følge Referatet skal jeg have udtalt mig saaledes om det omhandlede Spørgsmaal:

»Taleren fandt Webers Udtalelser om »Demokraten«s Lærlinge utilbørlige, thi det (Lærlingespørgsmaalets

Løsning) beroede ikke paa den enkelte Principal, og han vilde derfor ikke svare paa det. . . . . Uden en Samvirken mellem Principal og Arbejder lod Lærlingespørgsmaalet sig ikke løse, hvis det overhovedet kunde løses. »Dansk typografisk Forening« havde her gode Chancer for at indtage en mæglende Stilling«. . . . . »Konkurrensen skadede ikke alene Arbejderne men ogsaa de rettænkende Principaler«. Paa dette sidste fremdrog jeg et Eksempel, som ogsaa findes i Referatet.

Her er alt, hvad Referatet melder om mine Udtalelser om Lærlingespørgsmaalet i den Retning, Hr. Bjørnbak antyder. Selv om man lægger Referatet til Grund, er der intet, der giver Hr. Bjørnbak Ret til Beklagelse over Tilsidesættelse. Hr. Bjørnbaks Lærlingeforhold er ikke, og har for øvrigt ikke nogensinde været saaledes, at han kan sætte sig paa den høje Hest, og »Demokraten«s ikke saaledes, at den berettiger hverken den ene eller anden til noget Angreb. Jeg skal tilføje, at efter at jeg har udtalt Tvivl om, hvorvidt Lærlingespørgsmaalet overhovedet kunde løses, har jeg uden Tvivl tilføjet: uden ad Lovgivningens Vej.

Mon ikke disse Linier skulde kunne virke lidt dulmende paa Hr. Bjørnbaks store Smærte over Tilsidesættelsen?

Harald Jensen.

Regnskab over „Dansk typografisk Forening"s Indtægter og Udgifter

fra 1. Januar til 30. Juni 1886.

A. Lokalforeningerne.

Lokalforeningerne.	Indtægt.										Udgift.															
	Medlemsbidraget.				Andre Indtægter		Modtaget af Hovedkassen.		Kassebeholdning fra forr. Halvaar.		Tilsammen Indtægt i Halvaaret.		Sygeunderstøttelse.		Begravelseshjælp.		Arbejdsløshedsunderstøttelser.		Rejseunderstøttelse.		Andre Udgifter.		Indsendt til Hovedkassen.		Tilsammen Udgift i Halvaaret.		Kassebeholdning den 30. Juni 1886.	
	Januar Kvartal.		April Kvartal.										Januar Kvartal.		April Kvartal				Januar Kvartal.		April Kvartal.							
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Aalborg	119	40	110	40	7	80	»	»	15	»	252	60	»	»	35	»	»	»	26	»	36	78	33	78	10	27	85	77	227	60	25	»
Aarhus	197	70	196	50	2	»	373	54	15	»	784	74	211	75	180	25	180	»	85	»	40	95	39	50	32	29	»	»	769	74	15	»
Assens	10	30	10	30	»	»	15	»	15	»	50	60	»	»	»	»	»	»	»	»	4	»	24	13	»	48	6	14	34	75	15	85
Faaborg	19	50	19	50	»	»	65	»	14	78	118	78	49	»	24	50	»	»	»	»	6	85	22	07	»	58	»	»	103	»	15	78
Fredericia	16	80	23	40	2	»	155	»	15	83	213	03	12	25	147	»	»	»	7	»	12	18	14	01	1	90	3	69	198	03	15	»
Helsingør	19	50	19	50	6	»	»	»	15	»	54	»	»	»	»	»	»	»	»	»	5	60	29	40	»	68	13	68	49	36	4	64
Hillerød	56	40	62	10	»	»	»	»	15	»	139	50	»	»	19	25	»	»	»	»	4	40	33	08	2	72	65	05	124	50	15	»
Hjørring	35	10	37	50	4	»	»	»	15	»	91	60	»	»	»	»	»	»	»	»	10	»	20	»	»	60	46	»	76	60	15	»
Holbæk	61	50	53	40	»	»	50	»	17	39	182	29	24	50	»	»	»	»	91	»	6	40	38	05	1	86	5	48	167	29	15	»
Holstebro	31	20	29	25	»	»	90	»	15	»	165	45	59	50	21	»	»	»	»	»	6	80	40	31	1	04	18	80	147	45	18	»
Horsens	62	40	63	30	2	»	»	»	15	»	142	70	12	25	45	50	»	»	7	»	17	80	14	20	»	60	30	35	127	70	15	»
Kallundborg	19	50	20	70	»	»	20	»	17	20	77	40	»	»	12	25	»	»	»	»	10	»	36	00	1	45	11	»	70	70	6	70
Kolding	110	10	101	70	4	»	28	52	15	»	259	32	43	75	21	»	»	»	»	»	17	28	23	88	5	58	132	83	244	32	15	»
Køge	39	»	39	60	1	»	»	»	15	»	94	60	»	»	»	»	»	»	»	»	16	36	30	52	»	96	31	76	79	60	15	»
Middelfart	36	»	35	40	8	»	»	»	15	»	95	40	»	»	19	25	»	»	»	»	13	20	18	20	1	24	27	51	79	40	15	»
Nakskov	23	40	23	70	2	»	»	»	2	94	52	04	»	»	»	»	»	»	»	»	14	45	28	66	»	64	»	»	43	75	8	29
Nyborg	15	60	14	70	2	»	16	24	3	42	51	96	»	»	»	»	»	»	»	»	12	80	38	06	1	10	»	»	51	96	»	»
Nykøbing p. F.	22	80	24	»	12	30	64	26	15	»	138	36	17	50	»	»	»	»	»	»	16	26	37	07	2	40	50	13	123	36	15	»
Nykøbing p. M.	19	50	19	50	»	»	»	»	15	»	54	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	60	14	40	1	12	21	88	39	»	15	»
Næstved	48	90	47	40	»	»	20	»	25	23	141	53	»	»	»	»	»	»	28	»	16	03	38	65	3	27	30	58	116	53	25	»
Odense	137	90	134	90	4	»	130	»	16	13	422	93	21	»	127	75	60	»	14	»	18	98	41	42	1	»	110	»	394	15	28	78
Randers	112	50	103	50	16	90	»	»	15	94	248	84	33	25	»	»	»	»	28	»	28	80	42	36	5	16	96	»	223	57	15	27
Ribe	11	70	11	70	»	»	42	25	13	79	79	44	»	»	12	25	»	»	»	»	13	70	37	44	»	24	»	»	63	63	15	81
Ringkøbing	38	10	38	10	4	»	»	»	15	»	95	20	»	»	»	»	»	»	»	»	16	60	47	64	»	54	22	96	87	74	7	46
Ringsted	30	»	27	30	»	»	»	»	15	»	72	30	»	»	»	»	»	»	»	»	8	78	23	55	2	26	22	71	57	30	15	»
Roskilde	31	20	30	»	»	»	10	»	17	06	88	26	»	»	»	»	»	»	»	»	13	92	40	45	2	91	17	31	74	59	13	67
Rudkøbing	23	40	19	50	4	»	10	»	15	»	71	90	»	»	»	»	»	»	»	»	6	60	16	65	»	50	33	15	56	90	15	»
Silkeborg	11	70	10	20	2	»	15	»	15	»	53	90	»	»	»	»	»	»	»	»	3	60	18	»	»	92	16	38	38	90	15	»
Skanderborg	19	20	15	60	»	»	»	»	15	»	49	80	»	»	»	»	»	»	»	»	12	»	10	38	»	78	11	64	34	80	15	»
Skive	27	30	29	70	»	»	20	»	6	02	83	02	»	»	43	75	»	»	»	»	4	»	29	65	»	80	»	»	78	20	4	82
Slagelse	40	50	39	»	3	74	180	»	16	68	279	02	147	»	»	»	60	»	»	»	15	80	43	01	2	42	»	»	268	23	11	69
Sorø	18	20	18	20	»	»	»	»	15	»	51	40	»	»	»	»	»	»	»	»	4	52	17	18	»	40	13	52	35	62	15	78
Stubbekøbing	13	20	11	70	10	60	15	»	10	96	61	46	»	»	»	»	»	»	14	»	8	95	25	52	6	96	»	»	54	43	7	03
Svendborg	54	60	57	60	»	»	»	»	14	65	126	85	»	»	»	»	»	»	»	»	12	32	21	45	1	29	77	»	112	06	14	79
Thisted	25	50	23	40	»	»	»	»	15	»	63	90	»	»	»	»	»	»	»	»	11	60	25	40	»	40	13	50	50	90	13	»
Varde	21	»	21	»	2	»	25	»	15	»	84	»	»	»	30	75	»	»	»	»	13	04	29	25	»	16	7	96	81	16	2	84
Vejle	35	10	35	40	»	»	»	»	15	»	85	50	»	»	»	»	»	»	»	»	14	40	21	76	1	»	33	34	70	50	15	»
Viborg	33	60	31	50	12	»	15	»	10	97	103	70	3	50	»	»	»	»	»	»	9	98	30	15	1	90	42	54	88	07	15	»
	1649	30	1610	15	112	34	1359	81	548	99	5280	59	635	25	739	50	300	»	300	»	487	33	1095	23	99	42	1098	66	4755	39	525	20

B. Hovedkassen.

Indtægt.	Kr.	Øre.
Kassebeholdning fra forrige Halvaar	2507	43
Reservefond ved Udløbet af do.	1191	28
Bidrag fra Lokalforeningerne	1098	66
do. - do. i Varde fra forr. Halvaar	10	92
Indbetalt af »Den typografiske Forening« i Følge endelig Opgør. af Rejseunderst. fra forrige Aar	5	64
Modtaget af Svensk Reshjelpskassa i Stockholm til Typograf Th. M. Sørensen	2	44
I Halvaaret godskreven Renter i Følge Sparekassebog: af Kassebeholdningen for Halvaaret til 30. Juni 1886.	39	94
- Reservefonden - do. - 31. Marts —	23	83
	4880	14

Udgift.	Kr.	Øre.
Bidrag til Lokalforeningerne	1359	81
Andel i Trykning, Redaktion m. v. af »Typ.-Tid.«	457	44
»Den typ. Forening« har fra $^{1}/_{1}$—$^{30}/_{6}$ 86 i Rejseunderstøttelser til Medlemmer af »Dansk typ. Forening« udbetalt 330.00		
medens omvendt sidstnævnte Forening i samme Tidsrum har udbetalt til Medlemmer af førstnævnte Forening 253.01		
Differencen udbetalt med	76	99
Tryksager	13	20
Gage til Hovedbestyrelsens Formand	50	»
Gage til Hovedkassereren	50	»
Andre Udgifter (Porto etc.)	22	70
Reservefond: Beholdning i Følge forrige Regnskab 1191,28 Rente for Halvaaret til $^{31}/_{3}$ 86 23,83		
	1215	11
Beholdning i Hovedkassen d. 30. Juni 1886	1634	89
	4880	14

Aarhus, den 30. Avgust 1886. **Joh. Lund,** Kasserer.

At Kassebeholdningen i Følge ovenst. Regnskab — 1,634 Kr. 89 Øre — samt Reservefonden — 1,215 Kr. 11 Øre — er til Stede, bevidnes.

Aarhus, den 30. Avgust 1886.

A. G. Weber. Jens Lund. O. V. Hansen. G. A. O. Nelson.

At ovenstaaende Regnskab af os er revideret og befunden i Overensstemmelse med de os tilstillede Bilag, bevidnes herved.

Svendborg, den 20. September 1886.

Joh. Petersen. Chr. Madsen.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Da Typograf ANTON VILHELM VALDEMAR CRONE, der siden Nytaar har været Medlem af Hjælpekassen, den 16. ds. er afgaaet ved Døden i Odense, bedes det i den Anledning forfaldne ekstraordinære Bidrag indsendt samtidig med Kontingentet for Juli Kvartal, i alt for hvert Medlem 1 Kr. 65 Øre.

Aarhus, den 21. Septbr. 1886. **O. V. Hansen.**

Norsk Centralforening for Bogtrykkere.

Til Optagelse har meldt sig N. L. C. CHRISTENSEN, født 29. December 1839 i København, udlært sammesteds 1. Oktober 1860.

Mulige Indsigelser bedes inden 4 Uger fra Dato sendt til P. Schulze, »Dagbladet«s Bogtrykkeri, Kristiania.

Kristiania, 14. September 1886. HOVEDBESTYRELSEN.

Den typografiske Forening.

Ved den i Aftes foretagne Optælling af Stemmesedler til *Valg af et Udvalg* viste sig følgende Resultat:

Der var afgivet i alt 132 Stemmesedler, hvoraf 26 blanke og 1 ugyldig; de afgivne Stemmer fordeler sig saaledes:

Charles Thomsen	105	Stemmer,
Will. Sørensen	104	—
M. Lazarus	101	—
A. Svendsen	101	—
Emil Petersen	95	—

Derefter havde P. L. Pedersen og Victor Petersen hver 6 Stemmer og Fuchs 2 Stemmer.

Spørgsmaalet om *Nedsættelsen af Rejseunderstøttelsen fra 33 til 25 Øre pr. Mil* blev besvaret med 13 Ja mod *96 Nej*.

For *Forhøjelsen af Kontingentet med 5 Øre* stemte *116* med *Ja*, 12 med Nej. — 2 Stemmesedler var blanke.

København, den 21. Septbr. 1886.

L. D. Berg. Rud. Bøhm. N. Hansen.

Dansk typografisk Forening.

Lokalforeningen i Aarhus

afholder *Generalforsamling**) Fredagen den 1. Oktober, Aften Kl. 8 i *Kystpavillonen*.

Dagsorden:

1. Regnskabet fremlægges til event. Godkendelse.
2. Formanden stiller Forslag om en heldigere Ordning af Budelønnen.

Aarhus, i September 1886. **N. L. Christiansen,** Formand.

*) D'Hrr. Medlemmer gøres opmærksom paa, at Indvarslingen herefter **kun** vil ske gennem Bladet.

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Odense, IVAN HUNDERUP, sidst arbejdet i Ribe.
Do. JOHAN EVALD EPPLER, sidst arb. i Kolding.
Køge, THORV. J. H. NIELSEN, sidst arb. i Odense.

Døde.

Odense, ANTON VILHELM VALDEMAR CRONE, død 16. September 1886.

Brevkasse.

Af Mangel paa Plads maa flere Indsendelser vente til næste Nr.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 40. | København, den 2. Oktober 1886. | 13. Aargang.

Typograferne skal fægte.*)

Tillad mig, Hr. Redaktør, et Par Kontrabemærkninger til Deres, i Anledning af min Artikel i forr. Nr.

Den ærede Redaktion mener, at jeg kun maa kende lidet til de enorme Summer, Rejsekassen sluger; dette er en Fejltagelse; jeg véd meget godt, at det ikke er Smaaskillinger, der mellem Aar og Dag udbetales til Rejsende, men paa den anden Side, saa forekommer det mig, at *hvor* der skal være Tale om *Understøttelse,* der maa den være saa stor, at den *virkelig bliver det,* ikke blot af Navn, men ogsaa af Gavn, ellers maa man hellere aldeles renoncere paa den, saa véd man da, hvad man har at rette sig efter.

Det har selvfølgelig heller ikke været *min* Tanke, at Styrelsen fremsatte Forslaget »for at chikanere de Rejsende«; jeg forstaar saa godt den gode Mening, men det er desværre ikke nok at *den* findes, der maa helst lidt mere til.

Hvorvidt Forslagsstillerne nogen sinde *har* rejst, kan jeg naturligvis lige saa lidt som den ærede Redaktion afgøre, men jeg har ogsaa kun tilladt mig at »*betvivle*« det, da de fremkom med det ravgale Forslag, som jeg for vore rejsende Kollegers Skyld ikke vil haabe maa blive vedtaget.

Med Hensyn til min Anke om *Sørejser,* skriver Redaktionen, at »der maa foreligge en Fejltagelse fra en eller anden Side«. Ganske rigtig, den findes hos d'Hrr. Lokalforeningsformænd**). Jeg har hidtil antaget, at i det Tilfælde man overtog en Post som Formand, havde man — saa vel juridisk som moralsk — den Pligt, *nøje* at sætte sig ind i alle Foreningens Anliggender, men jeg har erfaret, at jeg har taget storligen fejl, sligt behøves ikke. Hvis d'Hrr. Lokalforeningsformænd har »Typ.-Tid.« Nr. 44 fra forrige Aar, da vil de kunne læse en Meddelelse fra deres *egen* Hovedbestyrelse, hvor der med tydelige og klare Ord — som *ikke kan* misforstaas — staar, at »Den typ. Forening«s Medlemmer er *ligeberettigede* med »Dansk typ. Forening«s, naar de skal over »Bælterne«, kgl. Færgesteder og Sørejser i det Hele taget. Desuagtet har jeg kun erholdt denne min berettigede Forhøjelse *et* Sted, nemlig i Slagelse af Hr. C. Olsen, og det *endskønt jeg paa flere Steder har forespurgt, om jeg ikke skulde have mere* end de sædvanlige 33 Øre, men fik kun til Svar, at det vidste d'Hrr. intet om. Jeg vil nu kun haabe, at d'Hrr. for Fremtiden vil udbetale den *fulde* Understøttelse, da de Rejsende daarlig har Raad til at miste noget.

Det kunde maaske falde en eller anden ind at spørge, hvordan saadant egenlig kan ske, og jeg tror at kunne besvare det med, at *Fagbladet ikke gemmes, men kastes* — for det meste — *bort, naar det er læst.* Det forekommer mig, at et Fagblad burde man altid holde Hævd over og ikke betragte som noget, der intet er værd, naar man har læst det én Gang; der kan komme Tilfælde, hvor man kunde have Nytte af de ældre Blade, som nu f. Eks. ovenstaaende angaaende Rejsehjælpen, men det er desværre en Skødesynd hos Typograferne eller i alt Fald hos en stor Del af dem; derfor *gem Fagbladet.*

– k—m.

* * *

En lille Bemærkning til den Rejsende »—k—m.«

I »Dansk typografisk Forening«s Medlemsbog findes en Vejlængdefortegnelse, og herefter maa fornuftigvis Rejse-Understøttelsen beregnes. Herefter er der mellem Svendborg og Nakskov $6^3/_4$ Mil, og i Tidsrummet fra Oktober 1881 til Dato er kun 1 Gang ($^{18}/_{11}$ 84) udbetalt Rejseunderstøttelse med 7 G. 40 Ø. = 2 Kr. 80 Ø. Der er noget, som er bleven benævnet »Vandpenge«, og hvorefter Understøttelsen udbetales de Rejsende, som skal benytte Færger eller Dampskibe, saaledes er Vejlængden Svendborg—Rudkøbing betegnet $2^1/_4$ Mil, men der bliver udbetalt for 3 Mil. — »Den By, hvortil Bogen er paategnet, skal stedse være nærmeste Lokalforening paa den opgivne Rute«, hedder det i ovennævnte Forenings Love; vil den Rejsende der udover, maa det blive et Tvistespørgsmaal, dersom en Lokalforeningsformand udbetaler mere i Understøttelse, end efter den i Lovene fastslaaede Vejlængde. — I dette specielle Tilfælde vilde jeg anse det for uberettiget at udbetale mere end for 7 Mil med den Norm, som for den Vedkommende er ansat pr. Mil.

Ditlefsen,
f. T. Lokalforeningsform. i Svendborg.

*) Forsinket af Mangel paa Plads. Red.

**) Her og i det efterfølgende menes kun de Lokalforeningsformænd, der er i *Kystbyerne.*

Mere om Striden i Aarhus.*)

Hr. Redaktør! Tillad mig Plads i Deres ærede Blad for nedenstaaende:

I sidste Nr. af »Typ.-Tid.« er der en længere Redegørelse fra Hr. Bogtrykker Alfred Bjørnbak. Han forsøger deri at sno sig fra Sagen, og for at pynte paa den, udbeder han, at d'Hrr. Svendsen og Lund vil imødegaa ham, dersom hans Fremstilling er ukorrekt. Naar man véd, at den mindste Ubetydelighed af Modsigelse kan vække denne Herres Mishag, sér det underlig ud, at han kryber i Skjul bag Principalens Maske og opfordrer sine Arbejdere til at svare; man kommer uvilkaarlig i Tanker om, at han ikke har saa ganske rent Mel i sin Pose.

Da min Person ogsaa er iblandt de nævnte i hans Erklæring, skal jeg tillade mig at give et Bidrag til Belysning af Hr. Alfred Bjørnbaks Optræden:

Til den 14. f. M. beklædte jeg Faktorpladsen paa hans Bogtrykkeri (»Aarhus Amtstidende«); jeg gjorde ham *ikke* opmærksom paa, at der var en Mand for meget, det var ham selv, der sagde, at én maatte rejse, min Udtalelse om, at da vilde det øvrige Personale faa saa meget mere i Løn, og at det var bedre at have rigeligt end for lidt Mandskab, blev upaaagtet. Efter Hjemkomsten fra en Rejse blev han højst forbavset over at se Jensen paa sin Plads, den gamle Regel (14 Dages Opsigelse) mente han vel i dette Tilfælde at kunne sætte sig ud over, idet Hr. Jensen kun faa Dage havde arbejdet efter at være kommen op af Sygelejet. Han sagde da Hr. Jensen op; min Udtalelse om at vi ikke behøvede at afskedige nogen (i alt Fald ikke i den første Maaned) og derved forhøje Antallet af de Arbejdsløse, har vist sig at holde Stik, idet Typograferne i denne Tid havde 23, 24, 25 Kr. om Ugen, da M. Jensen var rejst og under en anden Faktor 27, 28, 30 Kr., akkurat saa meget mere, som en Mand kan leve for.

Det er heller ikke Opsigelsen, der bliver anket over i »Typ.-Tid.«, det er hans Motivering ved Opsigelsen; og af hans Ord kunde man efter min Opfattelse ikke faa anden Mening end den af Hr. Jensen paatalte.

Det er rørende, at se ham i sin Erklæring krybe i Skjul bag den arbejdervenlige Kaabe, som han søger at beskytte sig med; efter dette skulde man synes, at hans Bogtrykkeri var et Eksempel til Efterlignelse, hvor »han alle Tider staar Side om Side med Typograferne«; men maa jeg tillade mig at spørge:

1. Er det at staa Side om Side med Arbejderne at holde 6 Lærlinge?

(Er det ikke mærkeligt at se en Mand sætte sig paa den høje Hest og erklære, at han støtter Typografernes Interesser; at han nødig vil give tabt, naar han samtidig staar med det største Antal Lærlinge, som findes paa noget Bogtrykkeri i Aarhus.)

2. Er det humant at forbyde voksne og frie Mænd i deres Fritid at befatte sig med Affattelsen af Referater og lignende, da de ellers kunde vente at se en anden faa deres Plads?

Jeg kunde blive ved at fremdrage Eksempler paa Hr. B.s Arbejdervenlighed, men denne Gang vil jeg ikke trætte Læserne med mere, og jeg skal derfor ikke fremdrage min egen Affære med ham, paa hvilken Maade jeg blev behandlet, men kun til Slutning endnu tilføje, at det er mærkeligt, at Hr. B. tør skrive, at han ikke kunde opsige nogle af de gifte og derved bringe Forstyrrelse i Familieforhold, naar han faa Dage efter at Hr. Jensen var rejst, opsagde en gift Mand, der sidder med en stor Familie; det lod til, at Truslen om at tage mandlige og kvindelige Lærlinge i Stedet for udlærte Typografer skulde iværksættes, men da kom Affæren mellem os samtidig, og saa skulde han gøre noget godt — og Typografen fik Lov til at blive.

Aarhus, 20 Septbr. 1886. P. Christensen.

*) Forsinket af Mangel paa Plads Red.

Aabent Brev til Hr. Har. Jensen.

Formand for »Dansk typ. Forening«.

Ærede Formand! Mangeaarige Kollega!

Tillad mig i Anledning af et Par Ord i Slutningen af Deres Artikel i sidste Nr. af nærværende Blad at fremkomme med nogle faa Bemærkninger. De skriver: . . . »Jeg skal tilføje, at efter at jeg har udtalt Tvivl om, hvorvidt Lærlingespørgsmaalet overhovedet kunde løses, har jeg uden Tvivl tilføjet: *uden ad Lovgivningens Vej*«.

Sandheden er i Virkeligheden den, at De paa den omtalte Generalforsamling ikke blot lovede at ville forsøge paa at oparbejde Foreningens Status (en i og for sig just ikke overvældende stor Opgave), men at De tillige gav Løfte om, at ville arbejde hen til, at Foreningen tog sig af flere for vort Fag vigtige Spørgsmaal, bl. a. Lærlingespørgsmaalet. Det har derfor forekommet mig at være en besynderlig Tale, naar De straks efter at De var valgt udtalte til mig, at der i det første Par Aar intet som helst skulde foretages andet, end se at skaffe Ballance i Foreningens pekuniære Forhold, thi jeg tør sige, at er der noget Program, De er valgt paa, da er det Arbejderspørgsmaalet og i Særdeleshed Lærlingesagen. Jeg mindes ikke, at der her i Aarhus i de

senere Aar har været afholdt noget Møde eller nogen Generalforsamling, hvor ikke De og Meningsfæller har draget denne Sag frem og anbefalet den da fungerende Hovedbestyrelse at tage den op som paatrængende nødvendig; endnu i afvigte Foraar læste vi i vort Organ en Række Artikler under Rubriken »Udsigter«, der sandelig ikke var lystelige, og nu siger De, vor Forenings Formand, Arbejdersagens energiske Talsmand, at dette Forhold ordnes næppe uden ad — *Lovgivningens Vej!* mærkværdigt!

Ser vi paa Forholdene, saaledes som de er for Tiden her i Aarhus, da viser det sig, at der hos Hr. A. Bjørnbak, som bl. a. trykker det indbringende Blad »Aarhus Amtstid.«, er 6 Lærlinge, hos Dem er der 3, og »Aarh. Folkebl.« har foreløbig bragt det til 5, medens »Aarhus Stiftstd.« og »Jyllpst.« har 1—2. Det ses altsaa, at det her i Byen er den oppositionelle Presse, der repræsenterer Lærlingefabrikationen, og jeg har en Fornemmelse af, at det i det Hele taget er saaledes overalt.

»Men«, vil De sige, »hvad kan det nytte, at drage disse Tal frem? den enkelte kan jo dog intet udrette«, og deri vil jeg give Dem Ret. Men netop fordi det er den Presse, som til daglig Brug taler højst om Humanitet og Arbejdervenlighed, der synes at være ivrigst i at opfostre saakaldte Typografer, netop derfor har jeg en stærk Tro paa, at Sagen ogsaa vil finde aabne Øren, naar den fremdrages paa en lempelig og hensynsfuld Maade.

En Mand, der staar mig daglig nær, ytrede forleden til mig: »Ja, De har jo det egenlige Ansvar for at de (Lærlingene) ogsaa lærer noget«. Nu spørges: hvorledes er dette muligt, naar en Mand har daglig saa at sige to ret store Dagblade at ombryde, Annonceføring, Arbejdets Fordeling og at drage Omsorg for ,at eventuelle Akcidenser bliver bragt til Udførelse, hvorledes er det da tillige muligt for ham fuldt ud at paatage sig Oplæringen af 4—6 Lærlinge, selv om han ogsaa er — — hvad jeg selvfølgelig ikke tør give mig selv Attest for at være — en ret respektabel Arbejder i sit Fag. — Men jeg skal ikke besvære Dem med en detailleret Betragtning over disse elendige Forhold, da De som jo de allerfleste af dette Blads Læsere forlængst er paa det rene med Tingene og véd, at det, som venter en stor Del af disse unge Mennesker, naar de har ofret 4—5 af deres skønneste Aar, er en bitter Erfaring, som bringer Skuffelse og Savn. Min Hensigt med ovenstaaende har kun været i al Venskabelighed at minde Dem om, at De i Følge Deres Udtalelser og Fremfærd i de senere Aar har en efter min ringe Formening absolut Forpligtelse til at tage Sagen op og ikke skyde den bort med dette: kan kun ordnes o. s. v.

Hermed skal jeg saa afslutte for i Dag, og haaber jeg, med den ærede Redaktions Tilladelse, i et følgende Nr. at faa Lov til at fremdrage en anden Sag, der for Øjeblikket ligger mig en Del paa Hjærte, nemlig *Hjælpekassespørgsmaalet.*

Aarhus, den 28. September. Deres

O. V. Hansen.

Typografernes Sangforening*)

afholdt Lørdag den 11. Septbr. sin halvaarlige Generalforsamling i Lokalet, Læderstræde Nr. 26.

Dagsordenen var følgende: 1. Kassereren aflægger Beretning om Virksomheden i det forløbne Halvaar; 2. Valg af en Bestyrer i Stedet for Hr. Jul. Andersen, som fratræder efter Tur; 3. Valg af 2 Revisorer i Stedet for d'Hrr. A. F. Decher og Emil Sørensen, som fratræder efter Tur.

Til Dirigent valgtes RUD. JACOBSEN, til Sekretær VALD. CHRISTENSEN.

Punkt 1: Foreningens Kasserer, Hr. VALD. CARLSEN, beklagede, at Møderne efter Aarsfesten havde været ligefrem sløje, hvilket havde været en Skuffelse for Styrelsen, navnlig efter en saa vellykket Vintersæson. Foreningens Sæson var sluttet med et lille Assemblé i Hr. Køhlers Lokaler. Dens aarlige Skovtur havde maattet indstilles af Mangel paa tilstrækkelig Tilslutning; der var i Stedet derfor foretaget en billigere Tur til Lyngby, som talte 27 Deltagere, og som endte med Dans En større Udflugt til Malmø var ligeledes arrangeret, til hvilken der havde været stor Tilslutning.

ALB. AUENER rettede en Opfordring til Medlemmerne om at møde præcis ved Sangøvelserne. Vi var en 30—40 Stkr. naar Kl. var 12, men det var dog for sent. Det var at ønske, om Medlemmerne vilde komme Kl. 10, saa vi kunde være færdig lidt over Kl. 12. — Med Hensyn til den indstillede Skovtur var vel en væsenlig Grund at søge deri, at flere Trykkerier selv arrangerede saadanne, hvilket for en Del bevirkede, at Sangforeningens Ture svigtedes.

Punkt 2. DIRIGENTEN rettede en Opfordring til Jul. Andersen om igen at modtage Valg og opfordrede Forsamlingen til at genvælge ham med Akklamation, hvilket vandt enstemmig Tilslutning. — JUL. ANDERSEN takkede for Valget. Han beklagede Slappelsen i Virksomheden, men var villig til at modtage Valget.

Punkt 3. CARLSEN foreslog at genvælge de fratrædende. — Efter en kort Bemærkning af BYNCH blev deres Valg sat under Afstemning; de valgtes enstemmig, hvorefter Generalforsamlingen hævedes.

V. C.

*) Forsinket af Mangel paa Plads. Red.

Forskelligt.

Normal-Tarifen i Tyskland. Ved den Afstemning, som den 15. September blev foretaget i de 12 Kredsbyer (Vororte), er Normal-Tarifen bleven *vedtaget* af 214 Principaler og 5380 Typografer; 93 Principaler og 1914 Typografer stemte imod. Som bekendt skulde Tarifen træde i Kraft i Gaar og maaske befinder sig allerede i Dag Hundreder af Typografer for dens Skyld i Strejke. At det vil komme til meget alvorlige Arbejdsnedlæggelser rundt omkring i Tyskland, er en afgjort Sag, og særlig hærdt vil Kampen komme til at staa i Rhinprovinsen og Vestfalen, hvor der ved en iblandt Principalforeningens Medlemmer foretagen *privat* Afstemning har erklæret sig 86 *imod* og kun 4 for den nye Tarif. For straks at forsøge en Sjælefangst, har disse Principaler erklæret, at det ikke var deres Mening at ville fratage deres Typografer selve Tarifen, men at de vilde bibeholde Tarifen af 1878 — og alt dette Hurlumhej for en pjaltet Lønningsforhøjelse af $6^2/_3$ %!

Norsk Centralforening for Bogtrykkere.

Til Optagelse har meldt sig: Sætter T. MARTIN KNUTZEN, f. 20 Februar 1864, udlært i Kristiania 1883. — Vedkommende har i længere Tid arbejdet i København og i flere danske Provinsbyer.

Mulige Indsigelser bedes sendt til P. Schulze, »Dagbladet«s Bogtrykkeri, Kristiania.

Kristiania, 26. September 1886. HOVEDBESTYRELSEN.

Den typografiske Forening.

D'Hrr. Inkassatorer gøres herved opmærksom paa, at Forhøjelsen af Kontingentet med 5 Øre om Ugen træder i Kraft i Dag (40. Uge). STYRELSEN

Nyt Medlem.

V. B. MICHELSEN, udlært den 1. Januar 1885 i Grenaa (Bagges Bogtr.)

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Medlemmer tiltraadt fra en gensidig Forening.

VALDEMAR RÊNÉ-LASSEN (Medlem af »Unterstützungsverein Deutscher Buchdrucker«, sidst arbejdet i Aabenraa; Møller & Thomsens Bogtrykkeri).

Blokerede Trykkerier.

Schultz' inkl. Rigsdagssætteriet; Volkersens Enke og Jul. Behrends.

Medlemmerne advares mod at tage Arbejde de nævnte Steder.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

»Avisen« (49. og 50. B.) 3.00, G. (47.—50. B.) 1.00, »National-Tidende« (39. og 40. B.) 8.55, Schiellerups (50. og 51. B.) 1.50, Centraltrykkeriet (44.—47. B) 3.75, »Adresse-Avisen« 1.50, Nielsen & Lydiches (43. og 44. B.) 4.35, »Politiken« (46.—48. B.) 8.75, Lunos 1.50, Græbes (50.—52. B.) 10.25, Hallengren 2.00; ialt **46.15.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.464.69.**

RUD. BØHM.

Typografernes Sangforening.

I Aften Kl. 10 præcis paabegyndes Indøvelsen af Heises »*Volmerslaget*«. Alle bedes møde.

Nye Medlemmer sættes paa Stemme i Lokalet, Læderstræde 26, 1. Sal. STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Nye Medlemmer.

Odense, CARL CHRISTIAN SCHWARZ, udlært i Fyens Stiftsbogtr. i Odense den 25. Septbr. 1886).

Slagelse, PETER HANSEN, udlært hos Petersens Enke i Slagelse d. 1. Avgust 1886.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Odense, CHRISTIAN DITLEFSEN, sidst arbejdet i Odense (arbejdsløs).

Næstved, CARL ADOLPH SØLLEGAARD PETERSEN, Medlem af »Den typ. Forening«.

Bortrejste Medlemmer.

Kolding, JOH. EPPLER til Odense.
do. FEDDER HANSEN til Svendborg.

Udmeldt.

Roskilde, Red. JUL. CHRISTJANSEN.

KUNDGØRELSER.

En akkurat og paalidelig **Trykker**, der er øvet i Illustrations- og Akcidenstrykning, kan faa stadig Plads. Billet, mrkt. »Maskintrykker« bedes indlagt paa dette Blads Kontor.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 41. | København, den 9. Oktober 1886. | 13. Aargang.

Til Hovedbestyrelsen for »Dansk typ. Forening«.

Som Formand for »Typografernes Hjælpekasse af 1885« tillader jeg mig at rette en officiel Henvendelse til den ærede Hovedbestyrelse angaaende Betimeligheden af, at nævnte Forening indtræder som Led af »Dansk typ. Forening«, og skal jeg i al Korthed anføre følgende:

Foreningen, der straks ved sin Stiftelse hilstes — saa at sige med udelt Sympathi, har i det nu snart forløbne første Aar havt en Tilgang af ca. 150 Medlemmer og vil ved indeværende Kvartals Slutning have sammensparet en lille Kapital paa mellem 3 og 400 Kr. foruden at der er udredet 2 Portioner à ca. 150 Kr. til Afdødes Efterladte. Dette i og for sig beskedne Resultat skyldes saaledes personlig Offerberedvillighed hos et større Mindretal af »Dansk typ. Foren.«s Medlemmer, og jeg har i Følge tidligere her i Bladet fremkomne Udtalelser Grund til at tro, at en Sammensmeltning af de to oftnævnte Foreninger vil blive hilst med Glæde af det langt overvejende Flertal.

Ved at gennemgaa »Dansk typ. Foren.«s Halvaarsregnskaber ses det, at der i *1882*, da Foreningen talte 33—36 Lokalforeninger, i Sygehjælp blev udbetalt 1321 Kr., i Rejsehjælp 1468 Kr. 73 Øre, Begravelseshjælp 200 Kr.; i *1883* (37—38 Lokalf.) henholdsvis 1214 Kr. 36 Ø., 650 Kr. 48 Ø., 150 Kr., og Arbejdsløshedshjælp 42 Kr., i *1884* (38 Lokalf.) Sygehjælp 3141 Kr. 59 Ø., Rejsehjælp 1967 Kr. 23 Ø., Begravelseshjælp 280 Kr. og Arbejdsløshedshjælp 313 Kr.; i *1885* 2408 Kr. 50 Ø., 2858 Kr. 34 Ø., 180 Kr. og 236 Kr., medens der i dette Aars *første Halvdel* er udbetalt: 1374 Kr. 75 Ø., 1582 Kr. 56 Ø. 300 og 300 Kr.

Ved at se paa disse Tal, vil man snart komme paa det rene med, at Kravene til Foreningen hidtil har været i en betænkelig Grad stigende, og med de uhyggelige Lærlingeforhold og de daarlige Konjunkturer for Øje vil Rejsebyrden ganske sikkert vokse betydeligt, ligesom det jo er givet, at Sygeligheden, eftersom Medlemmerne ældes, vil tiltage. — Jeg tror derfor ikke – med al Agtelse for den ærede Formands økonomiske Dygtighed —, at det vil lykkes at tilvejebringe en stort bedre Status end den sidste, med mindre der sker en betydelig Reduktion i Understøttelserne eller der skaffes nye Indtægtskilder, og en saadan vil efter min Formening være funden ved at indordne Hjælpekassen under »Dansk typ. Forening«. Sker dette, og hvert Medlem da betaler 35 Øre ugenligt samt ved hvert Dødsfald 40—50 Øre, vil der i Stedet for som nu 60 Kr. kunne udbetales 200 Kr. i Begravelseshjælp, foruden at der vindes ca. 1000 Kr aarlig ved den ordinære Forhøjelse.

Idet jeg altsaa henstiller ovenstaaende til Hovedbestyrelsens nærmere Overvejelse, udbeder jeg mig om muligt inden Udgangen af Oktober et officielt Svar gennem nærværende Blad for at samtlige Medlemmer kan blive klar over den ærede Styrelses Syn paa Sagen.

Aarhus, den 5. Oktober. Med koll. Hilsen

O. V. Hansen.

Om Forholdene i Roskilde.

Stille og fredeligt har Livet hidtil gaaet sin skæve Gang i Roskilde og ingen har tænkt paa at forstyrre den idylliske Ro, der hvilede over Bogtrykkerierne der. Dog paa en Gang begyndes der at mumles i Krogene om, at det vist nok ikke var som det burde være og et Rygte fortalte endog, at den ene af Byens 3 Bogtrykkere havde antaget 2 Drenge paa én Gang, og at Antallet af *unge Mennesker* paa nævnte Bogtrykkeri derved var steget til 6 eller 7. Dette mente man dog burde omtales med et Par Ord i »Typograf-Tidende« for at Kolleger udenfor Byen ogsaa en Gang kunde faa et nogenlunde Overblik over, hvorledes Lærlingeforholdene stillede sig der. Som man jo nok kan tænke sig blev dette ilde optaget af højere Vedkommende, at en simpel Typograf turde tillade sig en saadan Frihed, og Arbejdervennen Bergs Aflægger, »Roskilde Dagbl.«, fik sin *eneste* Typograf til at optræde som Ridder for sin Sag, idet denne meddelte, at der kun var 4 Drenge foruden diverse Pigebørn paa nævnte Trykkeri. Mest fornærmet blev dog Hr. JUL. CHRISTIANSEN, der kom med et prægtigt Forsvar for sine *unge Mennesker*, idet han henviste til sin smukke Fortid, som for Resten slet ikke paa nogen Maade blev berørt, og fremhævede, at han i sin 13-aarige Virksomhed kun havde *uddannet*

fire unge Mennesker til Typografer, rimeligvis af den simple Grund, at Resten er forduftet inden deres *Uddannelse* var tilendebragt. Til Slutning fortæller Hr. C., at det er Usandhed hvert eneste Ord, men glemmer dog at omtale, hvori Usandheden bestaar, da det ikke er bekendt, at han beskæftiger mere end én Sætter og at Antallet af hans »*unge Mennesker*«, naar man tager Syge samt nyantagne med — som jeg dog skulde mene man havde Lov til ved en Optælling —, ikke gaar under det opgivne Antal syv. (Senere er en af de nyantagne forduftet, saa at Antallet er reduceret til 6.) Det lader nu til, at Hr. C. har rystet Støvet af sine Fødder og vendt »Dansk typ. Forening« Ryggen, endskøndt den jo slet ikke havde Skyld. —n.

1876—1886.

I denne Maaned kan Danmarks Typografer fejre et Jubilæum — Tiaarsdagen for den mindeværdige Strejke i København, der kostede os Alt, ikke blot vore Penge, men ogsaa vor Organisation og vor Ret til i Lighed med andre Samfundsborgere at benytte os af Foreningsfriheden. De Kolleger, der personlig har været med til at gennemleve hin Periode, vil vist nok, til Trods for de store Ofre, der krævedes af hver enkelt, med Stolthed mindes den Tid, da Danmarks Typografer kæmpede deres fortvivlede Kamp for deres *Ret* og for deres *Eksistens*, medens den yngre Generation, der saa godt som uden Kamp har opnaaet noget af det, man i 1876 kæmpede for, nemlig bedre Arbejdsvilkaar, vil have godt af at lære lidt af den Historie at kende, som har oprullet sig for vore Øjne.

I vor Omtale af de Begivenheder, som vi i efterfølgende skal skildre, er vi nødsaget til at gaa lidt længere tilbage i Tiden for at anskueliggøre de medbestemmende Aarsager til Strejken. Den 1. Januar 1875 traadte Tarifen af 16. September 1874 i Kraft, men da den kun paa en meget ufyldestgørende Maade tilfredsstillede de Krav, der maa stilles til en Arbejdsordning, fremkom der meget hurtigt en almindelig Misfornøjelse med den nye Tarif, hvilken Misfornøjelse dokumenterede sig paa forskellig Maade, bl. a. derved, at »Den typografiske Forening«s Styrelse bragte Tarifspørgsmaalet i Forbindelse med Opraabet om Oprettelse af et almindeligt dansk Typograf-Forbund. Den 22. Maj 1875 vedtog en Generalforsamling i Foreningen at udsende den daværende Formand, R. P. JENSEN, til de forskellige Provinsbyer for at faa et saadant Forbund oprettet. Jensens Mission lykkedes over Forventning godt, idet han, der den 9. Juni s. A. begyndte sin Organisationsrejse, allerede den 13. Avgust kunde vende tilbage til København med Meddelelse om, at nu var Forbundet dannet. Samme Aar — den 18. Februar — var for øvrigt ligeledes »Foreningen af danske Bogtrykkere«, med SALLY B. SALOMON som Formand, bleven oprettet. Resten af Aaret 1875 og den første Del af 1876 gik med til Fuldførelsen af den Bygning, i hvilken saa godt som samtlige danske Kolleger var bleven samlede, saaledes at der i Dagene fra 3.—5. Juni 1876 i København kunde møde Afsendinge fra 19 Stedforeninger for at afholde den første — og foreløbig sidste — danske Bogtrykkerdag. Kort forinden Bogtrykkerdagen traadte sammen, havde Styrelsen for »Den typografiske Forening« sat sig i Forbindelse med Styrelsen for »Foreningen af danske Bogtrykkere« for at faa udarbejdet et Udkast til en ny Tarif. Fra sidstnævnte Forening indløb der imidlertid Dagen før Bogtrykkerdagens Afholdelse den Besked, at det fremsendte Udkast havde været for vidtløftigt til at man straks havde kunnet sætte sig ind i dets Enkeltheder, men at man havde erklæret sig villig til en billig Overenskomst, idet man maatte erkende, at en Forbedring (nemlig af de da bestaaende Tarifforhold) burde efterstræbes. Som Følge heraf kunde Bogtrykkerdagen ikke meget indgaaende befatte sig med det af Forbundspræsidenten forelagte Tarif-Udkast, hvorimod den besluttede Nedsættelsen af en Tarif-Kommission, bestaaende af »Den typografiske Forening«s daværende Styrelse, nemlig d'Hrr. R. P. Jensen, P. Christensen, N. Hansen, Wm. Petersen og Chr. Ewald. Denne Kommission fik det Hverv at skulle føre Underhandlinger med »Foreningen af danske Bogtrykkere« tilende. For det Tilfælde, at Kommissionen kunde opnaa Overenskomst med nævnte Forening, skulde der i Forbundet foretages en almindelig Afstemning over den saaledes fremkomne Tarif. Endvidere besluttedes det, at hvis Kommissionen ikke inden 4 Maaneder fra den 1. Juni kunde føre Sagen til en Afslutning, skulde dette betragtes som et Afslag paa en Overenskomst fra Principalforeningens Side. (Forts.)

Amerikanske Avis-Iltog.

Amerikanerne er Jordens mest driftige Folk, og da Journalisterne naturligvis maa anses for at være de kløgtigste Hoveder iblandt dem, kan man gøre sig en Forestilling om den storartede Foretagelsesaand, som gennemtrænger den amerikanske Presse. At New-Yorker-Bladene nogle faa Timer efter at de udraabes til Salg paa Gaderne i den By, de er trykt, allerede sluges af begærlige Læsere et Par Hundrede Mil ude i Landet,

anses ikke længer for noget særdeles mærkværdigt. Muligvis tænker man allerede nu paa ved Hjælp af Sættemaskiner og Telegraftraade at kunne sætte og trykke en Avis samtidig i New-York, Chicago og San Francisco, hvorved unægtelig Avisiltogene til Dels blev overflødige. For Øjeblikket er imidlertid saadanne Tog det bedste, man har at støtte sig til.

Klokken er halv tre om Morgenen. Paa New-Yorks Centralstation holder et Tog, bestaaende af et Lokomotiv, en Person- og en Godsvogn. Lokomotivet puster utaalmodigt, Lygter bevæger sig hastigt frem og tilbage i Mørket. Trillevogne med uhyre Avispakker rulles frem til Toget. New-Yorker-Bladene i hundrede tusindevis læsses paa Godsvognen. Personvognen er hovedsagelig med i Toget som et Slags Ballast, for at formindske Slingringen under Farten. Bænkene er tagne bort og i Stedet for har man sat et langt Bord, ved hvilket Ekspeditørerne uafbrudt arbejder under Rejsen. Paa Slaget 3 kastes den sidste Avisbunke ind i Vognen, Lokomotivet udstøder en lydelig Snøften, det glider ind i Tunnellen, og inden man véd et Ord af det, er allerede Skinnet fra Hovedstadens Gaslygter opslugt i Nattens Mørke.

Lokomotivføreren er en veritabel Natugle. Hans Øjne trænger igennem Taage og Mørke. Han staar paa sin Post, ubevægelig som en Billedstøtte, medens Toget jager afsted med en Hastighed af 40 engelske Mil i Timen. Inde i Vognen er der Liv og Virksomhed. Ekspeditørerne har kastet Frakken og sorterer, tæller og pakker sammen med en Fingerfærdighed, som faar den ørkesløse Tilskuer til at svimle. Udenfor suser Landsbyer og Smaastæder forbi, og naar Toget passerer Stationerne, lader det Avispakkerne regne ned over dem. Begærlige Referenter, som sovende har ventet paa Togets Ankomst, styrter sig over dem, medens Toget allerede for længe siden er ude af Sigte. Kl. 5 er man ved Cashill. Det glade Badesteds Gæster har sine Aviser længe før de tænker paa at staa op. Iltoget har allerede nu et Forspring paa to Timer frem for et sædvanligt Persontog.

Kl. 6,10 glider det ind paa Albany Station og stopper. Lokomotivet tages fra og et nyt Lokomotiv, som holdes rede med fuld Damp, sættes for, medens Avispakkerne kastes ud til de ventende Kolportører og andre Pakker flyttes over i et andet Tog. Det Hele er gjort paa 4 Minuter. Kl. 6,44 i Skenektady. Ti Minuter før det sædvanlige Persontog fra Albany! Paa ny flyver Dørene op paa begge Sider af Godsvognen; thi her skal Saratogabanen have sin Del, og den er ikke ringe. »Klart!« raaber Vagten, som staar paa Udkig ved Stationen. »Lad gaa!« og saa regner det med Avispakker fra begge Sider ned over Perronen, Skinnerne, i Gruset og i Støvet, lige meget hvor, bare de kommer ud, medens Toget uden at standse iler forbi. Kl. 8,12 farer det forbi Utika, hvor et Tog holder rede til at føre de udslyngede Avispakker videre til »de tusend Øer«. Toget gaar nu med en Fart af 50 engelske Mil i Timen. Fem Minuter før den bestemte Tid passerer man Rom og otte Minuter før Tiden standser man i Syrakusa. Her skiftes paa ny Lokomotiv og den sparede Tid benyttes af Ekspeditørerne til at kaste sig over Restavrationens Frokostbord. Cromvell, Vanderbilts Favoritmaskinist, stiger her paa og overtager Styret.

»Nu skal I se, hvorledes man flyver!« raaber han, og saa damper Toget paa ny afsted.

Cromvell holder Ord. Paa 87 Minuter tilbagelægger han 81 engelske Mil. Fyrbøderen maatte uophørlig vende sig om for at kunne trække Vejret. En Taage svæver over Engen; før man rigtig har lagt Mærke til den, er man ude af den igen.

I Rochester venter endnu et Lokomotiv; men man behøver det ikke, man kører forbi.

Hvor omhyggeligt man end vælger Vognene kan det dog, paa Grund af den lange og hurtige Rejse hænde, at Akslerne antændes, og da Toget ved Byron standser med et pludseligt Ryk, tror man, at der er noget galt. Det er imidlertid kun en Nagle, som er sprungen i Maskinen. Paa to Minuter er Skaden repareret, og fremad gaar det paa ny.

Endelig lyder Raabet: Buffalo! Og fem Minuter før den fastsatte Tid, Kl. 12,30, løber Toget ind i Staden ved Eriesøen, efter at have tilbagelagt de 450 engelske Mil i 9 Timer og 30 Minuter eller 7 Timer hurtigere end det hurtigste Iltog plejer at køre. Herfra gaar Tog videre mod Nord og Syd til alle Steder i Vesten.

Paa den Maade flyver New-Yorker-Bladene hver Dag ud over hele det amerikanske Fastland.

Forskelligt.

Arbejdsnedlæggelse i Leipzig. I Lørdags har ca. 500 Typografer i Leipzig opsagt deres Pladser for at tvinge Indførelsen af Tarifen igennem. 60 Bogtrykkere har alt anerkendt denne, medens paa 21 Trykkerier sandsynligvis Strejken skal afgøre Differencen. Fra 12—15 mindre Trykkerier var der endnu ikke indløbet Meddelelse, men der vil en Arbejdsnedlæggelse vistnok ikke være nødvendig. Det skal fremhæves, at selv mere betydelige Trykkerier, som Klinkhardt og Breitkopf & Härtel, skal tvinges til at indføre Tarifen i alle dens Enkeltheder. Selve Differencepunktet er egenlig kun det, at en Del Bogtrykkere ikke vil give de faste Sættere

Trykkere og Maskinmestre, der har over Minimum, den i Tarifen betingede procentvise Forhøjelse, medens Typograferne selvfølgelig forlanger, at den procentvise Forhøjelse skal komme *Alle* til Gode. — I Følge senere Efterretninger synes Striden nu at være bilagt ved Imødekommenhed fra begge Sider.

— **Sangforeningen.** Overskudet af den Koncert, Sangforeningen giver i Midten af November i Blanchs Lokale, vil med Bistand af Kassererne for Arbejdsløshedskasserne blive tilstillet arbejdsløse Kolleger ved Juletid.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Ærede Inkassatorer, som til Dato ikke har indsendt Kontingentet, bedes om inden den 14. ds. at foranstalte det fornødne. Som det vil ses af en tidligere Meddelelse er et Medlem afgaaet ved Døden i Odense, og bliver der derfor at indbetale 1 Kr. 65 Ø. for hvert Medlem.

Det bemærkes, at nye Medlemmer fremdeles kan optages.

Aarhus, den 5. Oktober. **O. V. Hansen.**

Den typografiske Forening.

Nye Medlemmer.

TH. VALD. JENSEN, udlært hos Trier (Schou) i Maj 1886 (Fr. G. Knudtzon).

LUDVIG HESSE, udlært hos Fr. G. Knudtzon den 2. Oktober 1886 (samme Sted).

SOFUS JØRGENSEN, udlært den 1. Oktober 1885 hos Th. Nielsen (Græbes Trykkeri).

Medlemmer tiltraadt fra en gensidig Forening.

PAUL LÜDER (Medlem af »Unterstützungsverein Deutscher Buchdrucker«, sidst arbejdet i Altenburg (Græbes Trykkeri).

Blokerede Trykkerier.

Schultz' inkl. Rigsdagssætteriet; Volkersens Enke og Jul. Behrends.

Medlemmerne advares mod at tage Arbejde de nævnte Steder.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

Schiellerups (52. B.) 0.75, Knudtzons 0.70, »National-Tidende« (47. B.) 3.55, »Politiken« (50. B.) 3.00, O. C. Olsen & Ko. (48.—50. B.) 3.00, Græbes (53. B.) 3.10, ialt **14.10.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.478.79.**

RUD. BØHM.

Typografernes Sangforening.

I Aften Kl. $9^3/_4$ fortsættes Indøvelsen af »Volmerslaget«.

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

D'Hrr. Lokalforeningsformænd anmodes om *snarest muligt* — senest 14. Oktober — at indsende Juli Kvartals Regnskab, ledsaget af Kvitteringer for havte Udgifter, til undertegnede Hovedkasserer for Foreningen.

Aarhus, den 29. Septbr. 1886. JOH. LUND, Østergade 27.

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Nykøbing, C. A. H. WITTROG, Medlem af »Den typografiske Forening« i København (har arbejdet i Maribo 1 Maaned).

Do., H. P. JENSEN (hjemkommen fra Militærtjenesten).

Hillerød, EDUARD OLSEN (sidst Militær).

Skanderborg, C. JOH. LAURSEN (sidst arbejdet i Aarhus).

Bortrejste Medlemmer.

Fredericia, N. CHR. MATHIASEN (arbejdsløs).

JENS HANSEN (Medlem af »Den typ. Forening«) til København.

Viborg, JOH. HRNR. JANSEN til Kbhvn. (arbejdsløs).

Nakskov, CHR. RYDAHL (arbejdsløs).

KUNDGØRELSER.

En Bogtrykker søges.

I Landskrona i Sverig vil der kunne blive en god Plads for en Bogtrykker, der kan paatage sig at udgive et frisindet Blad, for hvilket Byen frembyder udmærkede Betingelser. Vedkommende maa kunne indskyde nogen Kapital i Foretagendet og i øvrigt have praktisk Greb paa dets Ledelse. Nærmere Oplysninger gives, naar man henvender sig til **A. C. Meyer**, Nørregade 5, 2. S. Mlbgn., hver Dag fra 12—$3^1/_2$ og 6—9.

Medlemmerne af »Den typ. Forening«,

som til forestaaende Flyttedag gøre Forandring med deres Lejlighed gøres opmærksom paa, at Undertegnede modtager Bestillinger paa Rullegardiner, Persienner og Gardinstænger samt udfører Reparationer.

P. Aagesen, Foreningens Bud,
J. A. Schwartzgade 3, II.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN, København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 42. | København, den 16. Oktober 1886. | 13. Aargang.

1876—1886.

(Fortsat.)

De Underhandlinger, der derefter atter kom i Gang, førtes imellem førnævnte Tarif-Kommission og en Afsending fra »Foreningen af danske Bogtrykkere«, Hr. O. C. Olsen, saaledes at den Afgørelse han traf med Kommissionen, skulde være bindende for hans Kolleger i Styrelsen for sidstnævnte Forening. Typografernes Delegerede kom overens med Hr. Olsen om en ny Tarif, og denne forelagdes nogen Tid derefter til en Afstemning i Forbundet og i Principalforeningen, hvilken Afstemning gav det Resultat, at der af Forbundets Medlemmer stemte 429 med Ja, 16 med Nej, medens Bogtrykkerforeningen *forkastede* Tarifen, idet den samtidig overdrog sin Styrelse det Hverv, at udarbejde et nyt Tarif-Udkast og at tilstille »Den typografiske Forening« dette. Umiddelbart herefter udstedte Typografernes Taritkommission i Forbindelse med Forbundsudvalget en Kundgørelse, hvori det siges, »at Bogtrykkerforeningen ikke har ladet andet tilbage for Forbundet, end at dets Medlemmer ved en solidarisk Optræden maa søge at hidføre en for det tilfredsstillende Løsning af Tarifspørgsmaalet«; Forbundsbestyrelsen udskrev samtidig et overordenligt Bidrag af 1 Kr. ugenligt, hvilket Kontingent senere forhøjedes i en stigende Skala indtil *5 Kr.* ugenligt.

Som ovenfor bemærket havde Styrelsen for »Foreningen af d. Bogtr.« faaet det Hverv, at udarbejde et nyt Tarif-Udkast, som tilsendtes Forbundsbestyrelsen den 12. Oktober og til hvilket denne sidste stillede en Del Ændringsforslag, der imidlertid alle forkastedes af Bogtrykkerforeningen. *Som Svar herpaa opsagde Forbundspræsidiet Tarifen af 16. Septbr. 1874* som ikke længere gældende fra Lørdag den 24. Oktbr. at regne. Til Kollegerne i Udlandet afsendtes den 28. Oktbr. et Opraab om at støtte os i den forestaaende Kamp.

Bogtrykkerforeningen havde imidlertid heller ikke lagt Hænderne i Skødet, og dens Styrelse erklærede, at nu maatte den »anse enhver Forhandling med det nævnte Forbund for ophørt, idet den med det samme maatte *paabyde* Opsigelsen af alle Medlemmer af Forbundet Lørdag den 28. Oktober med 8 Dages Varsel«. Hver enkelt Sætter blev forelagt en Seddel, hvorpaa der stod en Opfordring og en Erklæring. Opfordringen var saalydende:

»I Anledning af en fra Forbundspræsidenten modtagen Skrivelse om, at Tarifen af 16. September 1874 er opsagt og ikke længer gældende end til Lørdag den 28. ds., beder jeg Dem meddele, hvorvidt De vedblivende vil arbejde her i Trykkeriet efter den nævnte Tarif og udmelde Dem af Forbundet, eller De vil nedlægge Arbejdet. I første Tilfælde vil De have den Godhed at underskrive nedenstaaende Erklæring og afgive den til mig inden Dags Middag Kl. 12.«

Erklæringens Indhold var dette:

»Undertegnede Sætter, som for Øjeblikket arbejder i [Navn] Bogtrykkeri, afgiver herved den Erklæring, at jeg ikke er Medlem af Typograf-Forbundet, ligesom jeg ogsaa forpligter mig til ikke at støtte det nævnte Forbund, hverken ved Pengebidrag eller paa anden Maade.«

Opfordringen var der ikke meget at sige til, thi den var en Konsekvens af Forbundspræsidiets Opsigelse af Tarifen af 1874, hvorimod Erklæringen — »*Slaveerklæringen*« kaldtes den — var et infamt Slag i Ansigtet paa de typografiske Arbejdere, idet den vilde fratage dem Retten til at benytte sig af deres i Grundloven hjemlede Foreningsfrihed. Hvad vilde disse overmodige Herrer — der uden at rødme præsenterede voksne Mænd en saadan Erklæring have sagt, dersom *Arbejderne* havde fundet paa at forbyde *dem* at være Medlemmer af »Foreningen af danske Bogtrykkere«? De vilde have hylet op i vilden Sky om Arbejdernes Frækhed — men da de selv foretog dette Skridt, fandt de det meget tilladeligt.

Paa flere Trykkerier fremkaldte Forelæggelsen af »Slaveerklæringen« en i højeste Grad forbitret Stemning og vedkommende Bogtrykkere maatte finde sig i, at Typograferne rev Erklæringen i Stumper og Stykker og kastede den for Fødderne af deres »Herrer«.

Bogtrykkerforeningen henvendte sig endvidere om Assistance til de Bogtrykkere, der ikke var Medlemmer af nævnte Forening — dog uden synligt Resultat.

Mandagen den 26. Oktbr. kom endelig Strejken,

der i de sidste Par Uger havde ligget i Luften, til Udbrud, idet Arbejdet nedlagdes paa følgende Steder: I. Cohen, Jørgensen & Ko., Ernst Lund, Joh. L. Lund, Nielsen & Lydiche, O. C. Olsen, Schultz (inkl. Rigsdagen) og Valentin & Lund. Paa disse Trykkerier forlod ca. 130 Mand Arbejdet; samtidig med, at de gjorde dette, forelagde de Principalerne en af Forbundsbestyrelsen dekreteret Tarif. Om Lørdagen standsedes endvidere Virksomheden hos Bording, Calberg, Bianco Luno, Fjeldsøe, Græbe, Hansen (Krigsministeriet), Keller, Louis Klein, Quist & Ko., Carl Lund, Fritz Møller, Oettinger, Schiellerup samt Thiele. Arbejdsstandsningen omfattede 167 Sættere og 6 Trykkere, medens Principalernes Reserve beløb sig til 73 Sættere og 71 Lærlinge. Af Principalforeningens Medlemmer svigtede 3, nemlig Sally B. Salomon, Th. Nielsen og J. Henriksen; denne sidste trykkede den Gang Dagbladet »Social-Demokraten«, hvorfor han saa sig nødsaget til at anerkende »Forbundet«s Tarif. Denne blev endvidere anerkendt af »Dagbladet«, af »Adresse-Avisen«, samt — efter et lempeligt Pres — af Ferslev. Fjorten Dage efter Strejkens Udbrud aabnedes det af Pio, Geleff og Baronesse Liljencrantz oprettede Centraltrykkeri (nu N. Cohens), hvor Tarifen ligeledes efter Sætternes derom foretagne Henvendelse øjeblikkelig blev anerkendt.

Forbundet havde oprettet en Strejkebureau i Boldthusgade, hvor de Strejkende kunde samles hver Dag for at udveksle Hilsener og opmuntre hverandre indbyrdes til Udholdenhed. Det viste sig desværre snart, at den Begejstring, med hvilken man havde optaget Kampen, efterhaanden kølnedes, saa meget mere som en Del frafaldne og andre lyssky Subjekter, som under normale Forhold ikke taales længere end en Dag paa et Arbejdssted, hjalp til at spille Principalforeningen Sejren i Hænderne. Ved Siden af de hjemlige »Schustere« blev der opstablet en hel Del importerede tyske »Schustere«, hvis Nærværelse dog ikke bragte Principalerne Spor af Nytte — tværtimod! Forbundsmedlemmerne gjorde sig en Fornøjelse af at opsnappe de enkelte Eksemplarer af denne importerede Vare for at købe dem til Tilbagerejsen, hvilket ogsaa lykkedes med 12—15 Stykker. (Sluttes.)

Typograferne skal fægte.

Under denne Overskrift har en Hr. —k—m dadlet det nu forkastede Forslag om Rejseunderstøttelsens Nedsættelse til 25 Øre pr. Mil, og stillet Kolleger i Udsigt, at hvis dette Forslag var bleven vedtaget, vilde det blive nødvendigt at lægge sig lidt efter »Fægtekunsten«. Jeg kan heri give Hr. —k—m fuldstændig Ret, da det allerede nu med 33 Øre kan være vanskeligt at slaa sig igennem. Men *Typograferne skal ikke fægte*, behøver det i al Fald ikke her i Landet, naar de blot selv vil ofre en Bagatel i den Tid de staar i Arbejde. Der eksisterer nemlig en Forening, som udbreder sin Virksomhed over hele Landet, dens Navn er »*Haandværkssvendenes Rejseforeninger*«, den har allerede i flere Provinsbyer bygget nutidssvarende, velindrettede Svendehjem, hvor saa vel Medlemmer som Ikke-Medlemmer kan faa Ophold og Kost, og da Priserne er omtrent ens, kan man opstille følgende Priskurant:

Natlogi	25 Ø.
Kaffe med Brød	12 —
Frokost, 3 Stk. Smørrebrød med Paalæg, $^1/_2$ Hvidtøl	21 —
Middag, 2 Retter	35 —
Aften, 4 Stk. Smørrebrød med Paalæg, $^1/_2$ Bajer	32 —
	125 Ø.

Man vil altsaa af ovenstaaende Spiseseddel kunne se, at man efter at have tilbagelagt 4 Mil ikke alene kan nyde alle disse Livsgoder, men oven i Købet maa hvile en hel Dag for at kunne nyde dem; men saa maa man rigtig nok den næste Dag nøjes med de tiloversblevne 7 Øre, da maa man nedstemme sine Fordringer betydeligt. Men enhver, der har rejst, véd ogsaa meget vel, at det ikke paa Rejsen er absolut nødvendigt at fylde sin Bug fra man slaar Øjnene op om Morgenen og vedblive at putte i Ansigtet indtil Sengetid; enhver, der har rejst, véd ogsaa, at man ikke hver Dag *kan* faa Middagsmad, selv om man har Penge paa Lommen — f. Eks. kan man være paa en Strækning, hvor det ikke en Gang er muligt at opdrive en varm Kartoffel. Efter ovenstaaende behøver man heller ikke at ty til de af Hr. —k—m nævnte »Vagabond-Logier«, ej heller til de fine Etablissementer, da den gennemgaaende Pris for Natlogi paa Svendehjemmet er 25 Øre, enkelte Steder endog kun 20 Øre.

Jeg er ogsaa enig med Hr. —k—m i, at man ikke hver Dag gaar 4 Mil, lige meget hvorledes Kosten end er — særlig ikke i den varme Tid; men da det er fastslaaet, at det ofte kniber med at komme ud af det med de 33 Øre, da er det mit Raad til Alle, Unge og Gamle, at indmelde sig i ovennævnte Forening; Kontingentet er kun 40 Øre om Maaneden, og naar der er betalt for 3 Maaneder, kan man erholde en Medlemsbog, og man vil da paa sin Rejse i saa godt som alle Provinsbyer Landet over kunne fryde sig med ovenomtalte Delikatesser uden at betale en Øre, og endda enkelte Steder faa Penge til, f. Eks. i Horsens, hvor man ved

Afrejsen erholder 50 Øre i Kontanter. Meld Eder ind i denne Forening, alle I Rejselystne, og I *behøver ikke at fægte.*

Enhver her i Byen arbejdende Haandværker kan indmelde sig ved pr. Brev at henvende sig til »Bestyrelsen for« enten »Roskilde« eller »Køge Svendehjem«. Enhver her arbejdende Svend, der har Medlemsbog, kan indbetale Kontingentet til Værten, Hr. Petersen, i »St. Peders Gæstehjem«, St. Pederstræde. Saa snart et Medlem har betalt for 3 Maaneder og erholdt sin Bog, er Hr. Petersen villig til at modtage Kontingentet. Indskud betales ikke, men derimod erlægges 20 Øre for Bogen.

Sluttelig endnu et Par Bemærkninger. Samme Forening har ogsaa virket godt i en anden Retning; Foreningens Medlemmer er nemlig nu, naar de faar Arbejde i en Provinsby, ikke mere henvist til de daarlige Logier eller Værtshuse, men kan i selve Hjemmet faa fuld Kost og Logi for 7 à 8 Kr. om Ugen, ligesom Foreningen ogsaa virker hen til i Fremtiden at fri Medlemmerne for den mindre behagelige og *for os* unyttige Politivisering.

Alex. Rasmussen.

Hvem skal vi stemme paa?

Dette Spørgsmaal er vel det, der for Tiden er det mest brændende blandt Medlemmerne af »*Den typ. Trykkerforening*«.

Sidst i denne Maaned skal vi, i Følge Foreningens Love, have halvaarlig Generalforsamling i »Trykkerforeningen«, og samtidig skal vor vidt berømte Kasserer selv kasseres; thi der kan naturligvis ikke være Tale om, at han skal genvælges, idet selv den ærede Formand har udtalt, at han — Hess — ikke blev genvalgt til Efteraaret.

Men vi kan heller ikke bruge ham længere som vor Forenings Tillidsmand.

Og hvorfor?

Fordi han har misbrugt vor Tillid, da han var en af de første, der tog Arbejde hos FJELDSØE, og saaledes bidrog sit til at skade de strejkende Kolleger.

Og det var ogsaa denne Handling, der i høj Grad var pinlig for os, der har været med til at vælge ham til en af de mest betroede Tillidsposter i Foreningen, at han samtidig med, at han beklædte denne Post, kunde tage Plads paa et Trykkeri, som var blokeret.

Det nytter ikke at indvende, at det var »Den typ. Forening«, der blokerede Trykkeriet, og at HESS ikke var Medlem af denne, thi et Forbud mod at tage Arbejde paa et Sted, hvor Arbejderne er forurettede, maa gælde for enhver Arbejder, der har Hjærte for sine uheldigt stillede Brødre, og først og fremmest maa det gælde de Tillidsmænd, som er stillede i Spidsen for en *Arbejder*forening.

Se derfor er det, at vi ikke kan bruge Hr. Hess længere til at lede os andre.

Vi maa derfor se os om efter en anden Kasserer, og det skulde virkelig være daarligt, om vi ikke i vore Rækker skulde kunne finde en Mand, som vi kan være tjent med og som vi alle kunne give vor Stemme, uden Hensyn til politisk Trosbekendelse.

Som en af de Mænd, vi mener, at Foreningen kan være tjent med, har vi tænkt paa at foreslaa til Kassererposten vor Kollega Hr. **Viggo Hansen** hos Aamodt, og vi har ingen Grund til at tro, at han skulde være uvillig til at modtage denne Tillidspost i Foreningen.

Naar vi saa alle som én giver ham vor Stemme, behøver vi ikke længere at være tvivlraadige og spørge: »*Hvem skal vi stemme paa?*«

Flere Medlemmer
af »Trykkerforeningen«.

Forskelligt.

Indsigelse. Formanden for »Den typografiske Forening« har hos Hovedbestyrelsen for »Norsk Centralforening for Bogtrykkere« nedlagt Indsigelse imod Optagelsen af N. L. C. CHRISTENSEN fra København og T. MARTIN KNUTZEN fra Kristiania, sidstnævnte fordi han er optraadt som Skruebrækker i Volkersens blokerede Trykkeri og førstnævnte fordi der er Grund til at formode, at han kun ønsker Optagelse for at kunne plukke Rejsekasserne. Allerede for et Par Aar siden har Formanden været nødt til at fratage ham Rejsebogen, fordi der fandtes Uregelmæssigheder i denne.

— **Typografisk Poesi.** Den for længere Tid siden bebudede Udgivelse af en Samling Digte, som VILH. TØMMERUP agtede at foranstalte, er nu udkommen under Titlen »Gennem Taarer og Smil«. Bogen betegner sig selv som »Manuskript for Venner« og er dediceret »til mine Venner og Kolleger«. Vilh. Tømmerups Digte og Sange har ofte glædet hans Kolleger, og det er at antage, at denne lille Samling, som bestaar af 35 forskellige Numre, ligeledes vil være en velset Gæst hos de Kolleger, der interesserer sig for Poesi. Den koster kun 50 Øre pr. hæftet Eksemplar.

— **Billig — billigst — gratis!** Denne Devise maa til Slutning blive Udslaget af den vilde Konkurrence, som i vore Dage har grebet en stor Del »Forretningsmænd«, og at denne Devise allerede har antaget Kød og Blod, viser følgende Brev, som velvilligt i Original er stillet til vor Raadighed:

»Hr. Bogtrykker N. N.

Da en Bogtrykker har tilbudt mig at levere **gratis***) Plakater, Programmer, Billetter, Partoutkort m. m. (Alt gratis), saa vil jeg herved tillade mig at forespørge Dem, om De kan og vil give mig et lignende Tilbud.

Den $^{20}/_{7}$ 86. Venligst

N. N.«

Den Bogtrykker, som saaledes har overfløjet sine *billigste* Konkurrenter med et helt Hestehoved, er Hr. FERDINAND PHILIPSEN i Nyhavn.

*) Udhævet af Brevskriveren.

Den typografiske Forening.

Foreningens Vinterlokale

er fra i Aften i **Lille Kongensgade 25, I. Sal t. G.**

Medlemmerne anmodes om at give talrigt Møde.

STYRELSEN.

Medlemmer tiltraadt fra en gensidig Forening.

EDVARD EMIL PETER HANSEN (Medlem af »Dansk typ. Foren.«, sidst arbejdet i Svendborg; Militær).

THORVALD MATHIAS SØRENSEN (Medlem af »Dsk. typ. Foren.«, sidst arbejdet i Stavanger; Græbes Tr.)

JOHAN HENRIK JANSEN (Medlem af »Den typ. Forening«, sidst arbejdet i Viborg; arbejdsløs).

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

»Avisen« (51. B.) 1.00, »National-Tidende (48. B.) 3.55, N. Cohens 4.20, Knudtzons 1.20, Græbes (54. B.) 4.35, »Politiken« (51. B.) 3.00, »Dagens Nyheder« (47.—50. B.) 2.25, Nielsen & Lydiches (44.—47. B.) 4 85, »Adresse-Avisen« 1.00, Schiellerups (53. B.) 0.75, ialt **26.15.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.504.94.**

RUD. BØHM.

De Kolleger, der ønsker at tegne Aktier à 10 Kr. i det paatænkte Fællesbageri, kan indbetale ugenlige Afdrag à 50 Øre hos Undertegnede. Ved Indsendelsen af Pengene bedes det tillige meddelt mig, hvor stort Vedkommendes Brødforbrug er om Ugen. De af mig udstedte Kvitteringer maa nøje opbevares. RUD. BØHM.

Typografernes Hjælpekasser.

Førstkommende 7. Novbr. uddeles 2 Portioner af det Eibeschützske Legat. Ansøgninger om disse, stilede til Styrelsen for »Typografernes Hjælpekasser«, bedes sendte til Kassereren, N. Hansen, Blaagaardsgade 22, 3. Sal, inden 2. November.

København, den 13. Oktober 1886. STYRELSEN.

Blokerede Trykkerier.

Schultz' inkl. Rigsdagssætteriet; Volkersens Enke og Jul. Behrends.

Medlemmerne advares mod at tage Arbejde de nævnte Steder.

Typografernes Sangforening.

Hele Koret bedes møde præcis i Aften Kl. 10 til Prøve paa Sangene til Koncerten Søndag d. 21. Novbr.

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Nye Medlemmer.

Kolding, PETER GRANDJEAN CHRISTENSEN (udlært hos W. Augsborg i Kolding den 9. Oktober 1886).

Do., JENS RASMUSSEN JENSEN (udlært hos W. Augsburg i Kolding den 1. Oktober 1886).

Vejle, LAURITZ LAURSEN (udlært hos Th. Nielsen i Vejle den 1. Oktbr. 1886).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Køge, JENS HANSEN (sidst arb. i København)

Bortrejste Medlemmer.

Vejle, H. CHR. H. LANGE til København (arbejdsl.)
Do., LAURITZ LAURSEN til København (arbejdsløs).
Hillerød (Hørsholm), CHR. SCHOUW til København.
Do., GUSTAV ANDERSEN til København (arbejdsl.).
Aarhus, AUG. CHRISTENSEN til København (arbl.).
Do. A. W. ANDERSEN til Aalborg.
Hjørring, MADS CHR. MADSEN til Aalborg.

Udslettet.

Vejle, N. UDBYE, Bogtrykker.

KUNDGØRELSER.

Medlemmerne af »Den typ. Forening«,

som til forestaaende Flyttedag gøre Forandring med deres Lejlighed, gøres opmærksom paa, at Undertegnede modtager Bestillinger paa Rullegardiner, Persienner og Gardinstænger samt udfører Reparationer.

P. Aagesen, Foreningens Bud,
J. A. Schwartzgade 3, II.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 43. | København, den 23. Oktober 1886. | 13. Aargang.

1876—1886.

(Fortsat.)

Efter at Strejken havde varet i nogle Uger indsaa man fra Forbundets Side, at Udsigterne for dens heldige Gennemførelse var langtfra gode, hvorfor man søgte at indlede Underhandlinger med Principalforeningen. Disse Forsøg var i høj Grad ydmygende for de typografiske Arbejdere – ikke fordi det første Skridt til at ende Striden udgik fra dem selv, men den hovmodig-affejende Tone, som udmærkede den daværende Formand, Kancelliraad Fr. Hostrup Schultz' Svarskrivelse, lod Typograferne føle Sejrherrernes hele velbehagelige triumferende Glæde. Typograferne skulde kort og godt opgive deres Organisation (d. v. s. Forbundet) og, som tidligere omtalt til Straf for, at de havde vovet at *forlange* noget, som med Rette tilkom dem — nemlig Medbestemmelsen af den Pris, til hvilken de vilde sælge deres Arbejdskraft — skulde de for Fremtiden arbejde efter Tarifen af 1874.

For om muligt at afværge dette totale Nederlag, gjordes der et nyt Forsøg paa at faa Underhandlinger i Gang, idet man denne Gang skød det forhadte Forbund og dets lige saa forhadte Præsident til Side og lod Styrelsen for »Den typografiske Forening« hejse Parlamentærflaget — dog uden noget som helst Resultat; Afsendingene mødte lige som forrige Gang Principalernes haardnakkede *non possumus!* (vi vil ikke!)

Saa øjnedes der da ingen anden Udvej end at erklære Strejken for endt. Dette skete paa et talrigt besøgt Møde, som den 2. December afholdtes i Larsens Lokale. Her vedtoges foruden Strejkens Ophør den københavnske Forenings Udmeldelse af Forbundet; endvidere nedsattes et Udvalg, bestaaende af A. L. Mortensen, Chr. Christensen, Rud. Bøhm og Ch. Thomsen, med det Hverv at udarbejde nye Love. Hermed fik Situationen med ét Slag en anden Karaktér. Med den københavnske Forenings Udmeldelse af Forbundet var dette bleven dødsdømt og R. P. Jensen, der i en Række af Aar med Ihærdighed og en vis frejdig Dristighed havde arbejdet paa Typografernes Organisation, var tvungen til at forsvinde fra Skuepladsen for at overlade til de unge Kræfter, atter at faa Organisationen paa Benene.

Forinden vi gaar videre, var det maaske paa sin Plads at anstille nogle korte Betragtninger over, hvem der havde den egenlige Skyld i Strejken og af hvilken Aarsag den blev tabt. Vi betænker os ikke et Øjeblik paa at sige, at de ledende Mænd saa vel i Forbundet som i Principalforeningen var de egenlige Skyldige. Det var nemlig ikke usandsynligt, at man, dersom man fra Forbundets Side havde slaaet noget mindre paa den store Tromme og taget lidt mere Hensyn til, at Konjunkturerne allerede den Gang viste en afgjort nedadgaaende Tendens, vilde have opnaaet betydeligt forbedrede Arbejdsforhold. Dette var Forbundets Kardinalforbrydelse. Principalernes Ledere bærer imidlertid Hovedskylden. Ved en ædruelig Betragtning kommer man kun til *det* Resultat, at disse Herrer legede en uforsvarlig Leg. Lad os blot fastholde Hovedpunkterne: Hr. O. C. Olsen som Delegeret for Principalforeningen er med til at udarbejde en Tarif og giver sit Minde til, at denne Tarif underkastes en *en bloc*-Afstemning saa vel i Forbundet som i »Foreningen af danske Bogtrykkere«. Tarifen vedtages i Forbundet, men forkastes *en bloc* i sidstnævnte Forening — og som Grund herfor angav man Fordringen om *en bloc*-Aftemningen! Nu faar Principalforeningens Styrelse det Hverv at udarbejde et nyt Tarif-Udkast og at sende dette til Typografernes Forening, selvfølgelig for at denne kunde komme med Forslag om Forandringer, samtidig med at man dekreterede: Vort Forslag gælder kun til den og den Dag, vil I ikke modtage det, faar I ingen Ting! Forbundet *kunde* imidlertid ikke modtage dette Tilbud uforandret, saa meget mindre, som dette for adskillige Bladsættere var ensbetydende med en Lønnings-Reduktion, hvorfor man indsendte Ændringsforslag. Men Principalforeningen forkastede atter *en bloc* Typografernes moderate Ønsker, hvorpaa man altsaa paa en haandgribelig Maade slog Typograferne i Ansigtet med sit »Vi alene vide!« De ledende Mænd i Principalforeningen vidste meget godt, hvad Følgen vilde blive, *men de vilde netop lade det komme til det yderste!* En Mand, som den Gang spillede en Hovedrolle, har udtrykkelig erklæret overfor os, at man *ikke vilde* komme til en Forstaaelse med

Forbundet — det *skulde* knuses. Se *derfor* udbrød Strejken og *derfor* blev der bragt Elendighed i mange Familjer og *derfor* blev Tusinder af Kroner kastet ud til ingen Nytte! En stærk Organisation, som Arbejderne har søgt at skabe sig til Værn for deres Interesser, har til alle Tider mødt Modstand hos Arbejdsgiverne.

Men nu Aarsagen til, at Strejken saa totalt mislykkedes? Strejken kom dels et Aar for sent, dels et Aar for tidligt, thi medens Konjunkturerne var forholdsvis gode i 1875, var dette ikke Tilfældet i 1876; men i 1875 kunde man ikke gaa angrebsvis frem, fordi Forbundet først skulde organiseres, og da det, da Strejken udbrød, kun havde bestaaet i et Aar, var det for ungt og ikke kraftigt nok til at kunne modstaa Trykket. Man havde vistnok gjort temmelig sikker Regning paa de udenlandske Kollegers bekendte Offerberedvillighed, men man tog ikke i Betragtning, at denne var bleven krævet i en betydelig Grad ved to store Strejker: i Basel (Svejts) og i Berlin. Det vilde maaske have lykkedes os at rejse betydelige Pengemidler herhjemme, dersom man ikke havde været for stolt! Vi tør ganske vist ikke absolut indestaa for Paalideligheden af det Rygte, hvorefter Pio skulde have tilbudt R. P. Jensen Arbejderpartiets Hjælp, hvilken sidste denne imidlertid skal have tilbagevist med den Motivering, at vi kunde klare os selv og at vi kunde staa paa vore egne Ben, men ét er vist, at dersom man havde modtaget denne Hjælp, vilde Strejken efter al Rimelighed have faaet et andet Udfald, thi da vilde man have været i Stand til at »købe« de talrige Overløbere, der paa enkelte Undtagelser nær i Reglen er tilfals for Penge.

Omkostningerne ved Strejken (inklusive den tabte Arbejdsløn) ansloges af R. P. Jensen paa det ovenomtalte Møde, om vi ikke husker fejl, til 18,000 Kroner. Det fortjener i øvrigt at bemærkes, at Forbundets Medlemmer i den dem paatvungne Kamp lagde en overordenlig stor Offerberedvillighed for Dagen. Efter Strejkens Ophør fandtes der selvfølgelig mange Arbejdsløse og for at sikre disse mod ligefrem Nød, udredede »Den typografiske Forening«s tiloversblevne arbejdende Medlemmer i længere Tid et ugenligt Kontingent af 1 Kr. — Principalforeningens Medlemmer har selvfølgelig ligeledes mere eller mindre haardt følt Strejkens Virkninger, og dersom de ikke ved en Mulkt af 500 Kr. — som kunde stige med 100 Kr. for hvert Forbundsmedlem, de beskæftigede udover 5 — havde faaet lagt et nydeligt Baand paa sig, vilde maaske ikke ret mange have leget Legen med til det sidste. Ret interessant var det at høre Kancelliraaden føre et »kraftigt« Sprog, naar man véd, at han raadede over et temmeligt betydeligt Antal Hænder, medens flere af Foreningens øvrige Medlemmer maatte hjælpe sig med laante Lærlinge og tysk Skrabsammen. (Sluttes.)

Typograferne skal fægte.

Tillad mig, Hr. Redaktør, at give mit Besyv med i Anledning af de under ovennævnte Rubrik fremkomne Artikler i »Typograf-Tidende«.

Hr. —k—m. skriver i en af sine Artikler i Anledning af det nu forkastede Forslag om Rejseunderstøttelsens Nedsættelse fra 33 Øre til 25 Øre pr. Mil, at den rejsende Typograf var nødsaget til at »fægte«, hvis Forslaget gik igennem, da det ikke en Gang er muligt at komme ud af det med de 33 Øre.

Hr. Alex. Rasmussen gør saa i sidste Nr. af »Typ.-Tid.« opmærksom paa, at »Typograferne skal ikke fægte«, hvis de melder dem ind i »Haandværkssvendenes Rejseforeninger«, hvori man efter i 3 Maaneder at have betalt et ugenligt Kontingent af 10 Øre, kan erholde 1 Døgns Ophold paa de af denne Forening oprettede Svendeherberger omkring i Provinsbyerne, og i adskillige Byer i Tilgift et halvhundrede Øre i Kontanter ved Afrejsen.

Understøttelsen til rejsende Typografer kræver for Øjeblikket saa betydeligt af den typografiske Forening, at der er Underbalance i Kassen, og Foreningen søger nu at indskrænke Udgifterne saa meget som muligt. Efter alle Solemærker at dømme, vil Kravet til Foreningen fra rejsende Typografers Side hvert Aar blive større og større. Jeg mener nu, at naar enhver Typograf, hvad enten han har Udsigt til en Cang at komme til at flakke omkring paa Landevejen for at søge Erhverv eller ej, indmeldte sig i »Haandværkssvendenes Rejseforeninger« (naar man er i Arbejde kan man godt undvære de 10 Øre om Ugen i Betragtning af det Gode man har deraf), saa kan Rejseunderstøttelsen godt nedsættes til 25 Øre pr. Mil, og saa alligevel de 30 Øre i Kontingent bibeholdes. Derved tror jeg, at der opnaas en lille Smule mere Balance imellem Indtægt og Udgift i den typografiske Forenings Rejsekasse. Og naar en Typograf foruden 1 Døgns Ophold og som anført, adskillige Steder lidt Kontanter — tillige har de 25 Øre pr. Mil, saa tror jeg, han klarer den, naar han just ikke vil køre pr. Jernbane. Jeg har selv rejst og véd vel, at det kan knibe med at faa det til at slaa til somme Tider alligevel, men Meningen er jo heller ikke, at man skal lægge sig Penge op paa Rejsen — og for al Ting gælder det jo, at »Den typografiske Forening« ikke en skønne Dag gaar hen og spiller Fallit. — Derfor siger jeg med Hr. Alex. Rasmussen: Typograferne skal ikke fægte, naar de melder dem ind i Haandværkssvendenes Rejseforeninger.

Henr. Fr. P. H.

Korrespondance.

Leipzig, den 15. Oktober.

Med Indførelsen af den nye Tarif gaar det ikke saa let, som man efter de ubetydelige Forbedringer var berettiget til at antage, og i Følge de nu foreliggende Efterretninger vil det kræve store Ofre paa Penge og Eksistenser, for at tvinge Principalerne til Overholdelse af den Tarif, som de har været med til at bringe til Verden. Sammenligner man den Forpligtelse, som begge Parter har til at indføre denne, med de sidste Ugers Tildragelser, vil man hurtig komme til det Resultat, at denne Forpligtelse udelukkende kommer til at paahvile Typograferne, medens den anden Kontrahent, Principalerne, rolig lægger Hænderne i Skødet eller maaske oven i Købet, som det eksempelvis er Tilfældet i Rhinprøjsen og Vestfalen, modsætter sig Tarifens Indførelse. Principalerne i de nævnte to Provinser, som i Lighed med alle de øvrige Kredse har sendt en Repræsentant til Leipzig for at lade ham deltage i Tarifkommissionens Drøftelser og i Tilblivelsen af den nye Tarif, nægter aldeles afgjort at anerkende den paa en fuldstændig egal Maade tilvejeskaffede Kontrakt — denne Tarif, som i Minimum betyder en Lønningsforhøjelse af *100 Pfennige* (89 Øre) om Ugen!

Ikke alene i Rhinprøjsen og Vestfalen støder Indførelsen af Tarifen paa Vanskeligheder, men ogsaa i de store Byer og da navnlig i Leipzig, hvor vore Arbejdsgivere ganske vist i Almindelighed har anerkendt den, men ellers tillader sig en Fortolkning af nogle af dens Bestemmelser, som Typograferne paa ingen Maade kan gaa med til. Det vil maaske have sin Interesse for de danske Kolleger at blive gjort noget nærmere bekendt med Tarif-Konflikten i Leipzig.

Den nye Tarif er i alle Punkter lige saa utilstrækkelig som den gamle; Kollegerne i Leipzig stemte ved den almindelige Afstemning med stor Majoritet imod den, men da den nu en Gang er vedtaget, forlanger de, at den skal overholdes paa alle Punkter. Forhøjelsen af Satsprisen var for de i Leipzig arbejdende Beregningssættere 9 %, medens de Sættere, der arbejder til Minimum af den faste Løn (19½ Rmk), kun faar en Forhøjelse af 7½ %. Typograferne forlangte nu, at der skulde indtræde en ligelig procentvis Forhøjelse for de Arbejdere, hvis faste Løn var over Minimum. Dette er ganske naturligt, thi naar Minimal-Lønnen, som jo kun gælder for Minimal-Ydelser, bliver forhøjet, maa selvfølgelig ogsaa Lønnen for de Arbejdere, der præsterer bedre Arbejde, stige i Forhold dertil; man gik altsaa ud fra den Forudsætning, at den ringe Forbedring, som den nye Tarif førte med sig, skulde komme *samtlige* Arbejdere til Gode. Leipziger-Principalerne var yderst forbitrede over denne Fordring, og de erklærede i en Resolution, at det maatte overlades til hver enkelt, *om* og *hvor meget* han vilde lægge paa Lønnen for de over Minimum betalte Arbejdere. Man troede herved at kunne drive en Kile ind i Leipziger Kollegernes Enighed, men man har forregnet sig.

Typograferne vedtog imidlertid paa et af over 1500 Medlemmer besøgt Møde, overalt, hvor denne Fordring ikke blev bevilget, at ville nedlægge Arbejdet. Resultatet heraf var aldeles uventet. Beregningssætterne, som jo ikke havde Spor af materiel Fordel af en saadan Strejke, traadte i sluttet Række ind for deres paa fast Løn arbejdende Kolleger. Paa én og samme Dag underskrev ca. 60 Trykkerier Tarifen, medens 20 Trykkerier lod det komme til Opsigelse; af omtrent 550 Kolleger svigtede næppe 30 Mand. Ved Formanden for »Understøttelsesforeningen«, Hr. SULZ' Mellemkomst blev der imidlertid afsluttet et Kompromis, i Følge hvilket Typograferne øjeblikkeligt skulde tage deres Opsigelse tilbage, medens Principalerne afgav den Erklæring, at de vilde give en *tilsvarende* Forhøjelse til de oftere omtalte Sættere.

Dersom man havde troet, at Differencepunkterne nu var bragt ud af Verden, tog man storligen fejl, thi flere Trykkerier, deriblandt Breitkopf & Härtel, en af de betydeligste Forretninger i Leipzig, troede sig berettigede til at foretage en »Udrensning« iblandt sit Personale, men Typograferne svarede herpaa: »Enten Alle eller Ingen!« og om Lørdagen nedlagde hele Personalet, 80 Mand, Arbejdet. Firmaet averterer alle Vegne efter Arbejdskraft, og det har ogsaa faaet en Del »Schustere«, som imidlertid hverken i Kvantitet eller i Kvalitet kan erstatte det strejkende Personale. I det hele og store er Udsigterne her i Byen de bedste og giver ingen Anledning til Bekymring. O. A.

Forskelligt.

En »kollegial« Skruebrækker har tilstillet et af vore arbejdsløse Medlemmer følgende Skrivelse: »Hr. A. R.! Da jeg af Hr. Faktor J. erfarer, at De endnu for 1 Time siden har søgt Plads her paa Trykkeriet uden at erholde saadant, meddeler jeg Dem herved, at der er en Sætterplads ledig saa vel hos A. som P. Venskabeligst Chr. Chr.« Vort Medlem sætter imidlertid ikke tilstrækkelig Pris paa at reflektere paa Pladser, der tilbydes ham ad denne usædvanlige Vej og mener at være i Stand til at kunne forskaffe sig Arbejde uden at ty til en Skruebrækkers Hjælp.

Den typografiske Forening.

Medlemmer tiltraadt fra en gensidig Forening.

H. CHR. H. LANGE (Medlem af »Dansk typ. Forening«, sidst arbejdet i Vejle; Græbes Trykkeri).

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

Quist & Ko,s 3.40, »National-Tidende»s (49. B.) 3.55, Centraltrykkeriet (48.—52. B.) 3.75, Knudtzons 1.20, G. (51.—54. B,) 1.00, N. Cohens 5.65, Schiellerups 54. B.) 0.50, Græbes (55. B.) 3.55, i alt **22.60.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.527.54.**

RUD. BØHM.

De Kolleger, der ønsker at tegne Aktier à 10 Kr. i det paatænkte Fællesbageri, kan indbetale ugenlige Afdrag à 50 Øre hos Undertegnede. Ved Indsendelsen af Pengene bedes det tillige meddelt mig, hvor stort Vedkommendes Brødforbrug er om Ugen. De af mig udstedte Kvitteringer maa nøje opbevares.

Det bemærkes, at det i Dag er sidste Dag for Aktietegning. RUD. BØHM.

Typografernes Hjælpekasser.

Førstkommende 7. Novbr. uddeles 2 Portioner af det Eibeschützske Legat. Ansøgninger om disse, stilede til Styrelsen for »Typografernes Hjælpekasser«, bedes sendte til Kassereren, N. Hansen, Blaagaardsgade 22, 3. Sal, inden 2. November.

København, den 13. Oktober 1886. STYRELSEN.

Typografernes Sangforening.

I Aften foretages i Kohlers Lokale, *Pilestræde 32,* Indøvelse af Bryllupsmarchen og Volmerslaget.

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

I *Maribo* er der oprettet en Lokalforening med H. P. HENRIKSEN som Formand. HOVEDBESTYRELSEN.

Breve til Hovedbestyrelsen bedes for Fremtiden adresserede til HARALD JENSEN. *Sønderallé 29, St.*

Nye Medlemmer.

Køge, J. CHR. ANDERSEN (udlært hos C. Olsen i Fakse den 1. Oktober 1886).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Kolding, S. N. SCHMIDT (sidst Militær i Helsingør, arbejdsløs).

Horsens, F. AUG. PØDENPHANDT (sidst arbejdet i Frederikshavn).

Hillerød (Hørsholm), CHR. FRIIS (sidst arbejdet i København).

Stubbekøbing, KARL KRISTIANSEN (sidst arbejdet i Stubbekøbing).

Aalborg, MADS CHR. MADSEN (sidst arbejdet i Hjørring).

Bortrejste Medlemmer.

Aarhus, THEODOR JENSEN til Randers.

do. SØREN LETH NIELSEN til København.

Nykøbing p. F., HOLGER AUENER til København.

Udslettet.

Aalborg, NIELS ANDERSEN.

KUNDGØRELSER.

Sætter-Trykker.

En Typograf, som kan paatage sig Trykning samt tillige er øvet i Avis- og Akcidenssætning, søger Plads straks. Billet, mrkt. «H.« bedes indlagt paa dette Blads Kontor.

En yngre Maskintrykker søger Plads, helst i et større Trykkeri i København. Vedkommende har Kendskab til Farvetryk. Billet, mrkt. »Maskintrykker 10«, bedes indlagt paa dette Blads Kontor.

DANAS HAVE.

Komfortabel Café & Restaurant samt Selskabslokaler

21, Nørrebrogade 21, Stuen og 1ste Sal.

Efter fuldendt Hovedreparation tillader jeg mig at anbefale nævnte Forretning i d'Hrr. Typografer med Familiers velvillige Erindring; særlig tillader jeg mig at anbefale mine hyggelige Forenings-Lokaler til

Svendegilder og Assembléer.

1ste Klasses Spisevarer serveres til sluttede Selskaber til meget moderate Priser.

Ærbødigst

ANDERS NIELSEN.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 44. | København, den 30. Oktober 1886. | 13. Aargang.

1876—1886.

(Sluttet.)

For at naa Slutningen af vore historiske Betragtninger, skal vi endnu kun i korte Træk befatte os med de Begivenheder, der fulgte ovenpaa den mislykkede Strejke.

Det var et drøjt Stykke Arbejde for de Mænd, der overtog R. P. Jensens Arv, atter at faa Københavns Typografer samlet, thi som det altid plejer at gaa efter en mislykket Kraftanstrængelse, mister Deltagerne deres Spænstighed, og det viste sig da ogsaa her, at Majoriteten af Københavns Typografer i lange Tider havde mistet al Sans for Foreningslivet; de gjorde i det hele Indtrykket af at være en indifferent Masse, som det vilde koste megen Taalmodighed og megen Flid til at vække af Dvalen. Men dette lykkedes, takket være de ledende Mænds Iver og Udholdenhed. Som de, der bør nævnes for deres Virksomhed for Foreningen og for Sammenslutningen, staar A. L. Mortensen-Aaberg og A. F. Decher i første Række.

Det Program, som Styrelsen for »Den typografiske Forening« i Aarene 1877—1883 havde sat sig, var kort og fyldigt og lød paa, *ad Overenskomstens Vej* at søge at opnaa bedre Arbejdsvilkaar for de typografiske Arbejdere. Det ligger imidlertid i Sagens Natur, at selv de smukkeste Valgsprog er uden Betydning, naar der mangler en Basis, paa hvilken de kan føres ud i Virkeligheden. En saadan manglende Basis var i det foreliggende Tilfælde Ikke-Tilstedeværelsen af Harmonien imellem Tilbud og Efterspørgsel, thi saa længe Tilbudet af ledig Arbejdskraft overstiger Rimelighedens Grænse, kan man selvfølgelig ikke vente, at Principalerne vil tage Hensyn til Arbejdernes nok saa berettigede og nok saa beskeden fremsatte Ønsker om en Forbedring af deres materielle Vilkaar. Hele det Tidsrum, der ligger imellem 1877—83, opviste en betydelig Slaphed i Bogtrykkervirksomheden. Men da endelig Aaret 1883 frembragte en meget væsenlig Forandring til det Bedre, var man fornuftig nok til at benytte sig af den flotte Forretningsgang og gøre Skridt til at forskaffe de typografiske Arbejdere det, som de snart i en halv Snes Aar havde sukket efter: en forbedret Tarif. I hvor vel Typograferne havde nedstemt deres Fordringer fra 1876 ikke ubetydeligt, følte man sig dog skuffet over det Lidet, der opnaaedes *ad Forhandlingens Vej*, men i Betragtning af, at der denne Gang næppe var Udsigt til at opnaa mere, tog man imod Forbedringerne som en Afbetaling. Det fremhæves her, at den Tarif, som vi nu arbejder efter, fremviser en mindre Satspris end den, som Principalerne i 1876 troede at kunne gaa med til — medens vi nu faar 29 og 31 Øre pr. 1000, tilbød Principalerne den Gang 30 og 32 Øre. Dersom man maaske har den Opfattelse, at Typograferne nu er tilfredse med den opnaaede Forbedring, vil vel Tiden vise, at man skuffer sig, idet saa vel Levnetsmidlernes Pris som Huslejen maaske om kortere eller længere Tid vil kræve en forøget Fortjeneste, og allerede nu vil mangen Familjefader kun med Nød og næppe kunne undgaa at se sin Familje lide Mangel paa det Nødvendigste, i Særdeleshed naar Arbejdsløsheden har hjemsøgt Vedkommende og krævet sit Offer. —

Efter Forbundets Tilintetgørelse var den typografiske Arbejderbevægelse særlig i Provinsbyerne gaaet fuldstændig i Stykker og kun hist og her var det lykkedes at holde lidt igen ved Oprettelsen af lokale Foreninger, hvis Hovedbestræbelse var at tilsikre rejsende Kolleger en passende Rejse-Understøttelse. Disse Foreninger stod som sagt fuldstændig isoleret og uden noget som helst gensidigt Samarbejde, hvilket Forhold der først blev gjort en Forandring i ved Oprettelsen af »*Fyllands typografiske Forening*«. Af de Formaal, som Forbundet havde sat sig — uden dog at naa videre end til at faa vedtaget nogle Beslutninger desangaaende paa Bogtrykkerdagen — realiserede Foreningen med Lethed de to: *Sammenslutning* og *Understøttelse*. Hvor stor Trangen var blandt Provinskollegerne til atter at skabe sig en Organisation, viste sig, den Gang »Jyllands typ. Forening« efter en forholdsvis kort Bestaaen udvidede sin Virksomhed til Øerne og antog sit nuværende Navn »*Dansk typografisk Forening*«. Paa meget faa Undtagelser nær tæller Foreningen nu saa godt som samtlige Provinstypografer som sine Medlemmer. En gennemgribende Udvidelse af sine Formaal har Foreningen dog endnu ikke formaaet at iværksætte, idet navnlig Lærlingespørgsmaalet, som jo er af en ligefrem »*paatræn-*

gende« Vigtighed, endnu ikke er naaet til at blive optaget af Foreningen som et Programpunkt. Det er imidlertid ingen Tvivl underkastet, at Foreningen enten med eller imod sin Vilje vil komme til at befatte sig med dette Spørgsmaal, idet Udviklingen ganske naturligt fører dette med sig. Man maa nemlig vel erindre, at Masse-Udlæringen af Provinstypografer efterhaanden vil stille saadanne uoverkommelige Krav til Foreningens forskellige Understøttelses-Institutioner — og da særlig Rejse- og Arbejdsløsheds-Understøttelse — at Foreningen for sin egen Eksistens Skyld vil være tvungen til at rykke Lærlingespørgsmaalet nærmere ind paa Livet. Hvor naar dette Tidspunkt er kommet, vil blive vore Provins-Kollegers Opgave at faa undersøgt.

Der var et Punkt, som vi i foranstaaende ikke vilde berøre, nemlig den Splittelse, som et Mindretal af Københavns Typografer iværksatte i Slutningen af 1884, og det er heller ikke vor Mening her at ville komme nærmere ind paa det, da det dels er bleven drøftet tilstrækkeligt og dels er af en nyere Datum. Imidlertid er det ved vor Slutningsopgørelse nødvendigt at henvise til, at Situationen for Landets typografiske Arbejdere kun opviser et lidet lysteligt Billede, idet man efter 10 Aars Forløb er naaet til, i Stedet for at have én samlet Organisation for hele Landet, nu har hele *4*, af hvilke oven i Købet kun de to plejer et Samarbejde, medens de andre to, nemlig den »ny typografiske« og »Trykkerforeningen«, hver eksisterer for sig selv. Maaske vi, naar der atter er gaaet 10 Aar, vil være kommen saa vidt, at i ethvert Tilfælde de københavnske Typografer har indsét Nødvendigheden af atter at staa som et samlet Hele. Gid denne Nødvendighed for øvrigt ret snart maatte gaa op for dem!

Tunge Melodier.

De sidste Aars Erfaringer har lært os, at vi maa indskrænke os og spare, hvor dette paa nogen Maade kan lade sig gøre, for at opnaa en bedre Status. Der er da ogsaa vedtaget en Del Forslag, der alle gaar i Retning af at bringe flere Penge ind i Kassen, ligesom et Udvalg er nedsat med det samme Formaal; om alt dette imidlertid er tilstrækkeligt, vil Tiden vise. Maaske bliver vi nødt til at indskrænke os endnu mere og det kunde da maaske nu være paa Tide at tænke lidt over, hvor en saadan Indskrænkning kan lade sig gennemføre uden paa nogen Maade at tilsidesætte Foreningens Formaal. Der er eksempelvis en Post, som det forekommer mig, der kunde spares ikke ubetydeligt ved og hvis Forandring tillige paa anden Maade vilde være til Gavn for Medlemmerne.

Vi har jo stadig haft to Kasserere, en for »Den typografiske Forening« og en for »Hjælpekasserne«, men mon ikke det skulde kunne lade sig gøre at nøjes med én? Jeg tror det vilde være baade lettere og mere hensigtsmæssigt. Lad os se lidt nærmere paa Sagen.

Med al Anerkendelse af Hr. Bergs Dygtighed som Kasserer vil vistnok enhver indrømme mig, at det er en Ulempe for tilrejsende Kolleger fra en gensidig Forening, naar de kommer hertil om Morgenen, at de saa ikke kan komme til at rejse igen førend om Aftenen, da Hr. Berg ikke er til at træffe før mellem Kl. 4 og 5, ligesom det er lettere for tilrejsende eller nye Medlemmer, som skal optages, at melde sig paa ét Sted i Stedet for at løbe baade til Hr. Hansen og Hr. Berg. Da et Medlem, der af en eller anden Grund udslettes af den ene Forening, ogsaa skal udslettes af den anden, forudsat at han er bleven Medlem *efter* Gensidighedsoverenskomsten, vil det jo ogsaa af den Grund være mere hensigtsmæssigt, om der kun var én Kasserer for begge Foreninger. Inkassatorerne skal ogsaa indbetale deres Penge paa to Steder o. s. v. Hr. Berg faar 350 Kr. om Aaret, hvilket jeg slet ikke tror er for meget, tværtimod, men da Arbejdet vilde blive lettere og betydelig formindsket, naar det kunde føres sammen med »Hjælpekasserne«s, tvivler jeg ikke om, at Hr. Hansen kunde paatage sig at gøre det billigere, og om der kunde spares 150 eller maaske kun 100 Kr. om Aaret, vilde det dog altid hjælpe paa vor Status.

Skulde det endnu vise sig nødvendigt, tror jeg ogsaa man kunde stryge det Punkt i Lovene, der bestemmer, at Styrelsens Medlemmer skal være kontingentfri. Jeg véd at Bestyrelsen vil svare, at det maa betragtes som et Vederlag for deres Ulejlighed. Men, mine Herrer Bestyrelsesmedlemmer, naar der skal være Tale om Betaling, forekommer det mig, at 30 Øre om Ugen er saa lidt, at det vist ingen Rolle spiller for Dem, om De faar de Par Øre eller ej. Ved at ophæve denne Lovbestemmelse, vilde der indkomme en Indtægt af 78 Kr. om Aaret.

Ovenstaaende er ikke fremkommet, fordi jeg har noget at udsætte paa Hr. Berg som Kasserer eller fordi jeg ikke kan sympathisere med at Bestyrelsen er kontingentfri, men ene og alene i Følelsen af, at der maa gøres overordenlige Anstrængelser for at vi ikke altfor snart skal komme til at synge paa vort sidste Vers.

P. Olsen.

Opfordring til Kolleger.

Skønt der her i Bladet er henledet Opmærksomheden paa Typograf VILHELM TØMMERUPS forfattede Digte under Titel: »*Gennem Taarer og Smil*«, er det næppe af Vejen, at et Par Ord fremkommer om denne Bog.

Enhver Kollega *bør* anskaffe sig denne Bog, der som bekendt kun koster 50 Øre, tilmed da det maa tages i Betragtning, at man derved indirekte støtter vor Kollega paa hans gamle Dage. — Det er ikke højttravende, men jævne og smukke Ord, hvormed Hr. Tømmerup tolker sine Tanker gennem sine Sange. Og disse taber ikke deres Værdi, fordi man har læst dem én Gang; nej, tværtimod! man føler en uvilkaarlig Lyst til atter at læse dem, og Taarer og Smil veksler under Læsningen.

Køb derfor Bogen, Kolleger! og jeg forsikrer Eder om, at I ingen Sinde har ofret en lille Skærv paa en bedre og smukkere Maade, og dog samtidig i Sangene faar fuld Erstatning for og Glæde af det lille Beløb.

Svendborg i Oktober 1886. F. P.

Korrespondance.

Leipzig, den 26. Oktober.

I mit forrige Brev omtalte jeg de Besværligheder, der var forbundne med Indførelsen af Normal-Tarifen her i Leipzig — disse er dog for Intet at regne mod Vanskeligheder, der optaarner sig i det vestlige Tyskland, thi der sér det ud til, at Principalerne er grebne af en vis svimmel Begejstring for at modsætte sig med Hænder og Fødder Indførelsen af den Tarif, som kun paa en meget ufyldestgørende Maade har imødekommet Typografernes berettigede Fordringer. Disse Herrer vrider og drejer sig paa en gyselig Maade for at gøre det begribeligt for Publikum, at de er saa fattige, at det er aldeles umuligt for dem at give Typograferne en Lønningsforhøjelse af 1 Rmk. (89 Øre) om Ugen! Hvor adskillige af de Herrer har faaet deres store Formue fra, taler de imidlertid ikke om.

En af de væsenligste Anker, som de nævnte Principaler har imod Indførelsen af Tarifen, er den, at Afstemningen over denne ikke blev foretaget i samtlige tyske Byer, men kun i de 12 Kredsbyer, lige som man ogsaa snakker om, at Typografernes Afstemning i Köln var ugyldig, fordi man dér stemte pr. Stemmesedler, der ikke blev underskrevne. Nu er imidlertid det Interessante ved Sagen, at denne Afstemningsmaade er i fuldstændig Overensstemmelse med Tarifens Bestemmelser og har været i Brug siden 1873, da den første Normal-Tarif blev vedtaget. For at sætte Kronen paa deres latterlige Fremgangsmaade vil disse samme Principaler, der kæmper imod den nye Tarif, nu iværksætte en Afstemning over denne blandt samtlige Tysklands Principaler. Jeg tvivler ikke et Øjeblik om, at de derved vil faa en stor Majoritet, thi samtlige professionelle Lærlinge-Opdrættere, der er svorne Fjender af Tarifen paa Grund af den deri optagne Lærlinge-Skala, vil selvfølgelig med Fornøjelse svare Nej!

Den Rolle, som den tyske Principalforening spiller over for sine Tarif-fornægtende Medlemmer i Vesttyskland giver os en hel Del at tænke paa og er ret egnet til at opfylde os med Mistro til denne Forening. For ikke at miste de omtalte Medlemmer har Foreningens Bestyrelse nemlig resolveret, at der ved at være Medlem af nævnte Forening ikke bestaar nogen Forpligtelse for Principalerne til at indføre Tarifen. Denne mærkelige Opfattelse bliver da ogsaa kritiseret af mere fornuftige Principaler, og man gør med Rette gældende, at Foreningen ved at føre Underhandlinger med Typograferne om en ny Tarif har spillet en meget modbydelig Komedie. Ligefrem grinagtigt er det imidlertid at vide, at Principalforeningens Formand, Hr. Julius Klinkhardt, tillige er Formand for Tarif-Revisionskommissionen, i hvilken sidstnævnte Egenskab han har den Opgave, paa sin Forenings Vegne at faa Tarifen anerkendt over alt, saa meget mere, som Principalforeningen skal bidrage sin Del til de ved Tarifens Indførelse forbundne Udgifter.

Kampen for den ny Tarif er for øvrigt gaaende over hele Linien, og det fortjener at bemærkes, at det kun er forholdsvis faa tarifsky Principaler, der modsætter sig Tarifens Indførelse. Imidlertid er det dog kommen til Strejke paa mangfoldige Steder, deriblandt i en stor Del Byer i Vesttyskland, som Bonn, Barmen, Elberfeld, ligesom ogsaa Nord- og Østtyskland er repræsenteret ved Haderslev og Danzig. I mit næste Brev kan jeg forhaabenlig meddele Dem Resultaterne af disse Strejker. A. O.

Forskelligt.

Forhøjelse af Rejseunderstøttelsen. Siden 1. Oktober d. A. har »Understøttelsesforeningen for de tyske Typografer« forhøjet Rejse-Understøttelsen for Medlemmerne fra gensidige Foreninger, saaledes at disse nu faar det samme Viatikum som Foreningens egne Medlemmer, nemlig 1 Rmk. om Dagen, naar de har betalt 52 Ugebidrag til deres egen eller til en anden gensidig Forening, og 75 Pfennige, naar de har betalt 26 Ugebidrag. Understøttelsen varer i 240 Dage. I de nævnte Beløb fradrages 5 Pf. om Dagen, som til-

flyder *Centralsygekassen*, der understøtter saa vel indensom udenlandske Medlemmer, dersom de bliver syge paa Rejsen gennem Tyskland

Fra Kunstens Overdrev. Hr. Avistrykker Bønnelycke i Holbæk, der beskæftiger *en* Typograf, har i Følge Meddelelse til os antaget Lærling Nr. 7.

Et af de største Trykkerier er Regeringstrykkeriet i Kalkutta. Det oprettedes 1809 med et af 109 Personer bestaaende Personale, medens det nu beskæftiger 1830 Personer, nemlig 1 Direktør, en Vice-Direktør, 73 Kontor- og andre Embedsmænd, 869 Sættere, Aflæggere og Udsluttere, 97 Korrektører, 296 Trykkere og Maskinmestre, 111 Magasinopsynsmænd og Arbejdere, 168 Bogbindere, 107 Skriftstøbere, Stereotypere og Galvanoplastikere, 18 Mekanici og Maskinsmede samt 89 Karle og Bureautjenere. Sætterne, Aflæggerne, Udslutterne, Skriftstøberne og Bureauembedsmænd bestaar hovedsagelig af indfødte Hindus, Korrektørerne er engelskfødte Indiere, og Trykkerne og Bogbinderne Mahomedanere.

Den typografiske Forening.

Medlemmer tiltraadt fra en gensidig Forening.

CHR. SCHOUW (Medlem af »Dansk typ. Forening«; sidst arbejdet i Hillerød [Hørsholm]; Græbes Trykkeri).

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

N. Cohens 5.15, »Avisen« (52. B.) 1.50, »Politiken« (52.—53. B.) 6.00, Schiellerups (55. B.) 0.50, Knudtzons 0.85, »National-Tidende« (50. B.) 3.55, Nielsen & Lydiches (48.—49. B.) 4.30, »Adresse-Avisen« 1.00, Græbes (56. B.) 4.60, i alt **27.45.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.554.99.** RUD. BØHM.

Typografernes Hjælpekasser.

Førstkommende 7. Novbr. uddeles 2 Portioner af det Eibeschützske Legat. Ansøgninger om disse, stilede til Styrelsen for »Typografernes Hjælpekasser«, bedes sendte til Kassereren, N. Hansen, Blaagaardsgade 22, 3. Sal, inden 2. November.

København, den 13. Oktober 1886. STYRELSEN.

Typografernes Sangforening.

I Aften Kl. 10 i tidl. Teknisk Skole i Læderstræde, Stuen: Indøvelse af Sange til Koncerten hos Blanche den 21. Novbr. STYRELSEN.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Nye Indmeldelser: Odense Lokalf., C. J. C. Christensen og Jens C. Chr. Petersen. - Slagelse, Joh. Lindstrøm. — Aalborg, Thyge Frandsen.

Udmeldte: Kolding, N. Davidsen. — Vejle, Jens Nielsen.

Udslettede: Aalborg, Niels Andersen. — Vejle, Niels Jensen. — Nyborg, J. P. Johansen.

Fra Rudkøbing, Skanderborg og et Par Medlemmer i Aarhus er til Dato intet Bidrag for Juli Kvartal modtaget. — *Halvaars-Regnskabet afsluttes Lørdag den 6. November.*

Aarhus, den 27. Oktober 1886. O. V. HANSEN.

Dansk typografisk Forening.

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Randers, C. M. BLOMBERG, Grenaa, sidst arbejdet i Helsingør (arbejdsløs.)

Do., Th. Jensen fra Aarhus (sidst Militær.)

Aalborg, A. W. ANDERSEN, sidst arbejdet i Aarhus.

Roskilde, FERD. F. JØRGENSEN, sidst arbejdet i Næstved (hjemk. fra Militærtjeneste).

Bortrejste Medlemmer.

Roskilde, HANS HANSEN (arbejdsløs).
Rudkøbing, SALOMON LANG (arbejdsløs).
Holstebro, P. P SOMMER til Tyskland.
Skanderborg, C. Joh. LAURSEN (arbejdsløs).

KUNDGØRELSER.

DANAS HAVE.

Komfortabel Café & Restaurant samt Selskabslokaler
21, Nørrebrogade 21, Stuen og 1ste Sal.

Efter fuldendt Hovedreparation tillader jeg mig at anbefale nævnte Forretning i d'Hrr. Typografer med Familiers velvillige Erindring; særlig tillader jeg mig at anbefale mine hyggelige Forenings-Lokaler til

Svendegilder og Assembléer.

1ste Klasses Spisevarer serveres til sluttede Selskaber til meget moderate Priser.

Ærbødigst
ANDERS NIELSEN.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 45. | København, den 6. November 1886. | 13. Aargang.

Tunge Melodier.

I sidste Nr. af »Typograf-Tidende« fremkom et Medlem, Hr. P. Olsen, med to Forslag, af hvilke det ene gik ud paa at søge at forene Kassererposten i »Den typografiske Forening« med Kassererposten i »Typografernes Hjælpekasser«. Til Begrundelse for sit Forslag anførte Indsenderen, at Hr. Kasserer Berg var saa vanskelig at faa i Tale for de rejsende Kolleger, samt at vi maaske ved det af ham foreslaaede Arrangement kunde spare 100 à 150 Kroner. Jeg kan fuldt ud sympathisere med Forslaget, thi dersom der er nogen, der har Grund til at klage over, at Hr. Berg er saa vanskelig at faa i Tale, da er det os, Inkassatorerne.

Enhver, der nogensinde har været betroet det Hverv at inkassere Foreningskontingentet, vil ogsaa vide, hvilket Besvær man har ved at faa Pengene ind regelmæssigt hver Lørdag; det sker meget ofte, at man bliver fortrøstet fra den ene Uge til den anden, indtil det endelig lykkes at faa Kontingentet ind. Men nu opstaar der en anden Vanskelighed, nemlig den *at blive af med Pengene til Kassereren!* Hr. Berg har som bekendt en Ansættelse paa et Kontor, hvilken Omstændighed gør det forklarligt, at han ikke kan træffes før imellem Kl. 4 og $5^1/_2$; men netop dette Tidspunkt er det mest ubelejlige for os, idet Middagstiden paa de fleste Trykkerier falder ind paa en hel anden Tid, medens Kassereren ikke, eller dog meget sjældent, er at træffe om Aftenen. Man kunde jo rigtignok sige, at det var alligevel en let Sag at blive af med Pengene, thi man kunde jo sende en Dreng afsted med dem, hvortil jeg dog skal svare, at ikke alle Principaler eller Faktorer er saa imødekommende at tillade Drengene at gaa Ærinder for Typograferne.

I Lighed med P. Olsen har jeg heller ikke Grund til at klage over Hr. Bergs Forretningsførelse — tværtimod tror jeg, at den er saa mønsterværdig og paalidelig, som man kun kan ønske, men paa den anden Side er jeg ogsaa i Forvejen overbevist om, at Hr. Hansen — dersom han i begge Foreningers Interesse vilde paatage sig dette Merarbejde som Kasserer for »Den typografiske Forening« — ligeledes med Akkuratesse og Paalidelighed vilde røgte dette Hverv. Kunde vi spare 100 Kr. ved det foreslaaede Arrangement, vilde Foreningens Kasse paa denne Maade jo ligeledes høste Gavn deraf.

Med Hensyn til P. Olsens Anke over, at Styrelsen er kontingentfri, skal jeg kun sige, at en saadan Skik hersker i flere Foreninger, og denne Kontingentfrihed maa da vel ogsaa kun forstaas som et Slags Vederlag for de *direkte Udgifter*, som Styrelsens Medlemmer har ved de mange Møder, som de paa Foreningens Vegne absolut skal deltage i. Jeg kunde forøvrigt lide at høre en Udtalelse fra selve Styrelsens Medlemmer i denne Sag.

En Inkassator.

Vore Dagblades Udstyrelse.

I.

Københavnske Dagblade.

Det er ikke ret mange Aar siden vore Dagblade saa helt anderledes ud end nu, da Artikler var en Sjældenhed, da Dagbladene i Almindelighed indeholdt tre—fire Rubriker: »Indland«, »Udland«, »Blandinger« og »Avertissementer«, da der under »Indland« ofte fandtes Nyheder paa to—tre Spalter eller mere; den staaende ledende Artikel — den politiske Oversigt — begyndte Bladet, uden Overskrift, men med et stort Bogstav.

Hvis man nu fik saadant et Blad i Haanden, vilde man finde det kedeligt, man vilde finde det for besværligt at løbe det igennem for at se, om der er noget, man har Lyst til at læse; man kan da ikke læse alt i et Blad — vor Herre bevares! — man kigger i Bladet, helst i flere Blade, alle dem man kan faa fat paa, men man læser kun lidt af hvert — Overskrifterne, og hvis Overskrifterne er saa godt lavede — det er ogsaa en Kunst at lave Overskrifter —, at de kan pirre Nysgærrigheden, saa læser man noget af Teksten.

Man er bleven forvænt — man gider ikke lede alt for længe efter det, man vil læse; derfor er det nu moderne, at de fede Rubriker er saa pikante og fremtrædende som mulig, og Overskrifterne paa Artiklerne store og iøjnefaldende. — Et Dagblad uden Artikler

følger ikke med Tiden — i det mindste ikke tilsyneladende. Derfor møder ogsaa vore Dagblade nu til Dags gennemsnitlig med hen imod en fem—seks Artikler, foruden hen imod en Snes faste Rubriker som: »Sidste Nyt«, »Pluk«, »Mindre Meddelelser« o. s. v.

Den Avis, der i denne Retning er mest konservativ, er »Gamle Berlingske« — eller som dens fulde Titel lyder — *Den til Forsendelse med de Kongelige Brevposter privilegerede Berlingske politiske og Avertissements-Tidende.* Det er en lang Titel, men den er anvendt saaledes, at »Berlingerens« Hoved er et af de mindste og netteste af de københavnske Dagblades; men det er ogsaa smykket med det danske Vaaben: Vildmændene, de springende Løver og de brændende Hjærter! »Berl. Tid.« er som »privilegeret« Blad velhavende nok til ikke at behøve at lave sin Forside til et Stykke Adresseavis ved at fylde den med Henvisninger. Den begynder lige som i gamle Dage — gamle Berlingske er 137 Aar gammel — med en politisk Oversigt uden Overskrift, men med et fedt Begyndelsesbogstav. Efter Oversigten kommer Nyhederne med fede Rubriker. Bladet har et alvorligt Udseende, som passer til den Stilling, det indtager i den danske Presse. (Fortsættes.)

Kasserervalget i »Trykkerforeningen«.

I Søndags afholdt »Trykkerforeningen« sin halvaarlige Generalforsamling.

Til Dirigent valgtes VIGGO HANSEN, som gav Ordet til Formanden, der oplæste Forhandlingsprotokollen fra forrige Generalforsamling samt gav en Oversigt over Foreningens Virksomhed i det forløbne Halvaar.

Saa kom Regnskabet, som godkendtes, derpaa en Del Andragender, og endelig Resultatet af Valget.

Der var afgivet ialt 70 Stemmesedler, hvoraf *Viggo Hansen* og *Hess* hver fik 34 Stemmer, medens de 2 tiloversblevne Stemmesedler slet ikke indeholdt Navn paa Kasserer.

Derpaa erklærede VIGGO HANSEN, at han, da han selv *ikke* kunde modtage Valg, vilde erklære HESS for valgt. —

Det kunde naturligvis ikke andet end vække Forbavselse, da Viggo Hansen først i sidste Øjeblik meldte sig fra; thi det var forrige Lørdag 2 Uger siden, at nogle Medlemmer foreslog ham her i Bladet og allerede nogle Dage efter blev han ligeledes foreslaaet fra flere andre Trykkerier, og Medlemmerne stemte selvfølgeligt paa ham.

Nu kan det jo gærne være, at han, til dem han har truffet paa, har udtalt, at han ikke vilde modtage et eventuelt Valg, og af disse, som saaledes har vidst det, maa vel en Del høre til den 3dje Del af Foreningens Medlemmer, som helt undlod at stemme

Nej, havde Viggo Hansen blot sagt til i Tide, saa skulde man nok have fundet en anden, som man vistnok kunde have sat igennem.

At Hess ikke vilde faa saa faa Stemmer, var noget, som man kunde vide i Forvejen. Han har nemlig under sin Virksomhed samlet sig en fast Stok af Venner, som beredvilligt støtter ham, naar det kniber, som f. Eks. i Søndags.

De forskellige Valgte takkede for Valget, sidst kom HESS. Han havde egenlig tænkt paa ikke at modtage Valget, men han vilde dog gøre det en Gang endnu — nærmest for at vise, at han ikke blev bange for hvad der stod i »Typ.-Tid.« — men det blev vel ogsaa nok sidste Gang.

Denne Generalforsamling viste os, at det dog ikke er alle, der er villige til at følge Styrelsen, men at Medlemmerne ogsaa nok vil handle efter deres egen Overbevisning. Nr. 34.

Kontingentforhøjelsen.

Som man vil se af omstaaende Bekendtgørelse fra Hovedbestyrelsen, har denne fundet det nødvendigt for første Gang i den Tid, Foreningen har bestaaet, at benytte sig af dens i Lovene hjemlede Ret til at forhøje Kontingentet foreløbigt. Vi haaber, at dette Skridt fra Hovedbestyrelsens Side vil blive modtaget uden Misstemning som noget, enhver kunde indse *maatte* komme. Dette bliver næppe den eneste Foranstaltning, der maa tages, for at bringe Balance til Stede imellem Foreningens Indtægter og Udgifter, men vi har Tillid til, at Medlemmerne omfatter Foreningen med saa stor Kærlighed og Interesse, at de vil bringe ethvert muligt Offer for at bevare den mod Undergang.

I næste Numer af Bladet skal Hovedbestyrelsen udtale sin Anskuelse om, hvad der videre bør gøres i denne Sag.

Paa Hovedbestyrelsens Vegne
Harald Jensen.

Til Formanden for »Typografernes Hjælpekasse af 1885.«

Ærede Kollega!

Som Svar paa Deres officielle Henstilling til Hovedbestyrelsen angaaende Betimeligheden af Hjælpekassernes Inddragelse under »Dansk typografisk Forening«, skal jeg paa Hovedbestyrelsens Vegne udtale,

at den ikke finder *foreløbig* at burde indlade sig paa denne Sag, som rettest bør have sin Afgørelse ved et Repræsentantmøde. Maaske Forholdene gør det muligt at afholde et saadant i Sommeren 1887, og da Sagen jo ikke har saa overordentlig Hast, bedes De give Tid saa længe. Venligst

Harald Jensen.

Korrespondance.

Flensborg, den 3dje November.

Som de fleste Kolleger i Danmark vistnok allerede gennem Cirkulæret fra den herværende Kredsformand vil have bragt i Erfaring, har Indførelsen af den nye Tarif imod Forventning medført Vanskeligheder her i Byen. For vort Vedkommende skulde den nye Tarif være indført inden den 23. Oktober, hvilket ogsaa skete, idet den fra denne Dag af anerkendtes og betaltes i samtlige Trykkerier med Undtagelse af »Flensborg Avis« Trykkeri. Dette sidste havde vi saa meget mindre ventet, som det i dette Trykkeri kun drejede sig om et Tillæg af 60 Pf. om Ugen til fire Typografer, altsaa i det hele Mk. 2,40. At Principalen vilde dække denne Merudgift paa de andre Typografers Bekostning, idet de ældre Arbejdere skulde reduceres i Lønnen indtil Minimum, var vistnok en fin Idé for at slippe fra en forhøjet Tarif, men den gode Herre havde vistnok ikke betænkt, at vor nye Tarif ikke er en Minimal-Tarif. Hele Personalet har derfor opsagt sine Pladser, med Undtagelse af Faktoren, *Th. van Laer* fra Fredericia, hvilken sidste, endskønt han er Medlem af Foreningen, ikke saa sig foranlediget til at gaa sammen med sine Kolleger. En senere Skrivelse til Th. van Laer, hvori der blev appelleret til hans Kollegialitet og til hans moralske Pligt, og hvori han af Kredsformanden og hans Kolleger blev opfordret til sammen med dem at gøre deres berettigede Fordringer gældende, har ikke frugtet noget. Denne Herre har herved vist sig som en daarlig Kollega, og skulde han vedblivende arbejde imod sine Kolleger, vil der vistnok fra Vedkommendes Side, og med Rette, blive gjort alt muligt for at blive af med ham. Hans Forbliven her vil i saa Fald vistnok ikke være af lang Varighed, da han er falden »til Besvær«. Fra Kollegerne hinsides Grænsen haaber vi, at de vil modtage ham som han fortjener det. — Stemningen iblandt de strejkende Typografer er udmærket, og, endskønt der er 5 gifte iblandt dem, som paa en Maade foreløbig er bunden til Stedet, tænker ingen paa at genoptage Arbejdet, førend der fra Principalens Side er gjort tilsvarende Indrømmelser. — I *Haderslev* er det ved Indførelsen af den nye Tarif kommen til Opsigelse i to Trykkerier; det ene skal dog allerede være vundet, medens det andet skal være godt paa Vej til at give efter. Vi haaber derfor, at det baade i Haderslev og i Flensborg vil lykkes Typograferne at bringe deres Tarif og deres Fordringer til Anerkendelse. G.

Forskelligt.

Det frivillige Fond bringes herved i venlig Erindring. Som det vil sés af nedenstaaende Kvittering er der særlig i denne Uge indkommet en temmelig ringe Sum, som skal deles mellem *6* Gifte, medens alle de mange Ugifte (af hvilke ligeledes en hel Del er meget trængende) næsten aldrig kan faa noget. Vi vil bede d'Hrr., der forestaar Indsamlingen paa Trykkerierne, om saa vidt muligt at aflevere de indkomne Beløb, selv om de er nok saa smaa, *hver Uge* inden Torsdag Aften. Til en Oplysning kan det endnu tjene, at der for Øjeblikket findes mellem 35 á 40 Arbejdsløse af hvilke maaske en halv Snes staar udenfor »Den typografiske Forening.«

Unterstützungs-Verein Deutscher Buchdrucker.

Paa Grund af Tarifstridigheder i »Flensborg Avis«s Bogtrykkeri (Jessen) i Flensborg advares Foreningsmedlemmer imod at tage Arbejde samme Steds, da dette vilde medføre Udelukkelse.

Tillige anmoder jeg ærede Kolleger om, før Modtagelsen af Arbejde i en hvilken som helst By i Slesvig at sætte sig i Forbindelse med mig, for at undgaa Ubehageligheder. Med kollegial Hilsen

J. Chr. Heismann, Kredsformand,
Fries. Str. 61, Flensborg.

Den typografiske Forening.

Medlemmer tiltraadt fra en gensidig Forening.

GUSTAV ANDERSEN (Medlem af »Dansk typ. Forening«; sidst arbejdet i Hillerød; Nielsen & Lydiche.)

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

Schiellerups (56. B.) 0.50, N. Cohens 5.75, Knudtzons 0.85, »National-Tidende« (51. B.) 4.20, Græbes (57. B.) 4.20, i alt **14.85.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.569.84.** RUD. BØHM.

Typografernes Sangforening.

afholder til Fordel for arbejdsløse Kolleger ved Juletid

Aftenunderholdning og Assemble

i Hr. Blanchs Localer, **Søndag den 21. Novbr. 1886, Kl. 7 Aften.**

Dirigent: Hr. Kapelmusikus AXEL GULDBRANDSEN.

Program:

VILHELM TØMMERUP: Prolog.

* * * Haandværkersang. } Korsang

MATTHISON-HANSEN: Roskilde. } Korsang

C. J. HANSEN: Skaanske Husarers Marsche. } Korsang

FR. DOPPLER: Airs vallaques, Solo for Fløjte.
Hr. Kapelmusikus Vigo Andersen.

J. L. RUNEBERG: General Döbeln i Slaget ved Jutas.
Deklamation af Hr. Adolph Jensen.

G. WENNERBERG: Hör oss, Svea. } Korsange.

CONRADI: Aftensang } Korsange.

* * * Matrossang. } Korsange.

JOACHIM ANDERSEN: Fantasie caracteristique.
Hr. Kapelmusikus Vigo Andersen.

Humoristisk Oplæsning af Hr. Adolph Jensen.

N. W. GADE: Skovsang.

A. SØDERMANN: Marche af »Bryllupet paa Ulfsbjerg«. } Korsange.

I Aften begynder Øvelsen Kl. $9^3/_4$. Billetter udleveres.

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Da Forholdene nødvendiggøre en øjeblikkelig større Indtægt for Foreningen har Hovedbestyrelsen besluttet i Følge Lovenes § 4 i 8 paa hinanden følgende Uger at forhøje Kontingentet med 10 Øre ugenlig. Første Indbetaling af det forhøjede Kontingent finder Sted Lørdag den 6. November.

D'Hrr. Lokalforeningsformænd bedes træffe de dertil fornødne Foranstaltninger.

Aarhus, den 3. November 1886.

Paa Hovedbestyrelsens Vegne
Harald Jensen.

Nye Medlemmer.

Randers, FREDERIK CARL CHRISTIAN LUND (udlært hos Johansen i Hobro den 31. Oktbr. 1886).

Slagelse, MARTIN ANDERSEN (udlært i »Sorø Amtstidende«s Bogtrykkeri i Slagelse den 1. Novbr. 1886.

Slagelse, FERDINAND HANSEN (udlært i »Slagelse-Posten«s Bogtrykkeri i Slagelse den 1. Novbr. 1886).

Ringsted, GEORG KRISTIAN THEODOR PETERSEN (udlært hos R. P. Jensen i Ringsted d. 1. Novbr.)

Holbæk, J. B. G. SØRENSEN (udlært hos Bønnelycke i Holbæk d. 1. Novbr. 1886).

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Køge, P. CHR. BREINHOLDT, sidst arbejdet i Køge (Militær).

Bortrejste Medlemmer.

Køge, JENS HANSEN til København (arbejdsløs).

Svendborg, ANDR. CHR. OLSEN til Nyborg som Militær.

KUNDGØRELSER.

Meget interessant for Typograferne!

En af de første Dage i næste Uge udkommer i Kommission hos **R. Foltmar**, Holmensgade 33:

Boycotting.

De amerikanske Fagforeningers nyeste Kampmiddel, dets Oprindelse og Betydning.

Af **Prof. S. A. v. Waltershausen.**

Paa Dansk ved RUD. BØHM.

Pris 25 Øre.

Bestillinger fra Provinserne gennem Boghandlerne.

For Bogtrykkere.

En udmærket god **Digeltrykstrædepresse**, ca. $8^1/_2 \times 12^1/_2$, ønskes til Købs eller ogsaa imod Byttehandel af *100 ℔ Korpus Antikva* (Leipziger), *Blystege*, *Korpus-Kvadrater og* $^1/_4$*-Petit*, alt ubrugt. Billet mrkt. XI. med fuldstændig Oplysning indlægges i »Typ.-Tid.«s Ekspedition.

Et mindre men komplet Bogtrykkeri,

der for 2 Aar tilbage har kostet ca. 4000 Kr., staar til Salg for mindre end det Halve. Lysthavende bedes henvende sig til **N. Mouritzen** i Vejle.

Plakatskrift.

En næsten ny 8 Konkordancer stor Plakatskrift (Antikva) er billig til Salg fra **H. A. Müllers Bogtrykkeri** i Roskilde.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 46. | København, den 13. November 1886. | 13. Aargang.

Vore Dagblades Udstyrelse.

I.

Københavnske Dagblade.

(Sluttet).

Det næstældste nulevende københavnske Blad er *Dagbladet*. Gamle Berlingske er dog over 100 Aar ældre. Der har været en hel Masse mellem »Berl. Tid.« og »Dagbladet«, men de er døde. »Dagbladet« er trykt med Antikva paa godt Avispapir, med levende Kolumnetitler og dobbelt Streg over alle fire Sider og maa vel anses for det kønnest udstyrede danske Blad; men første Side, som jo er den, der giver et Blad Karakter, hvad Udstyrelsen angaar, er ødelagt med Avertissementer, ofte med stærkt blandede Skrifter, medens Avertissementer ellers ikke er Bladets stærke Side; af den Grund — vil Skumlere paastaa — har den faste Føljeton faaet Plads paa Bladets sidste Side; det fylder ganske vist op, men det ser saa pudsig bagvendt ud.

Nationaltidende tæller sin Alder i Dage — i Aften udkommer Nr. 3784. Den møder med et net, fordringsløst Hoved, fri for al Tilsætning, med en ren Forside, hvorpaa Artiklerne begynder, derefter de indenlandske Nyheder, omhyggelig sorterede og ordnede, først Korpus, saa Petit, og efter dem de mange Afsnit, Petit Stjærneartiklerne, »Mosaik« og de mange forskellige Tidender.

Dagens Nyheder er trykt med Fraktur, men nærmer sig ellers hvad Udstyrelsen angaar »Dagbladet« — nærmer sig, men naar det ikke. »Dagens Nyheder« har foruden en fast Føljeton en anden til »Fraklipning og Indbinding« — det er heller ikke noget, der forskønner et Blad. Da Edvard Meyer i sin Tid indførte Fraklipningsføljetonen i »Flyveposten«, var det et lykkeligt Indfald af ham — han tjente en lille Formue ved disse spændende franske Romaner som »Greven af Monte Christo«, »Den evige Jøde« o. lign. — det var et godt Trækplaster den Gang, nu er Trækningskraften ringe.

Social-Demokraten gør et livligt Indtryk ved sine store, luftige varierede Artikeloverskrifter og sine mørke Skillestreger. Den optager ikke Avertissementer paa Forsiden. Socialdemokratiets Program er i to rammeløse Tavler anbragt paa Bladets Hoved, som derved faar et lidt trykket Udseende.

Morgenbladet er udstyret omtrent som »Dagens Nyheder«.

Avisen har faaet en Udstyrelse, der synes at skulle være fremtrædende ved at være saa broget som muligt. Første Side udfyldes af en Spalte Jernbanelister, en Spalte Nyheder og 4 Spalter Avertissementer med et Billede i Midten, paa 2den Side kommer smaa Artikler med blandede Overskrifter, en fast Føljeton, paa 3dje og 4de Side er Fraklipningsføljeton.

Politiken, der har Ord for at have et livligt Indhold, har faaet det tungeste og kedeligste Hoved af alle de københavnske Blade. Bladet er trykt med Antikva og gør ellers et livligt Indtryk; det optager paa 1ste Side Avertissementer, som truer med at brede sig i en for Bladets Udseende betænkelig Grad.

Der er i de sidste Aar gjort et Fremskridt med Hensyn til vore københavnske Dagblades Udstyrelse, navnlig er Trykningen bedre, hvilket har sin Grund deri, at de Blade, der udgaar i det største Antal Eksemplarer, som »Berl. Tid.«, »Nationaltidende« og »Social-Demokraten«, nu trykkes paa stereotyperede Plader, hvorved Skriften ikke slides saa meget og Trykkeren bliver fri for at trykke paa »Sømhoveder«.

Til Medlemmerne af »Dansk typografisk Forening«.

Idet Hovedbestyrelsen udsender Forslag om en foreløbig Forandring i Foreningens Love, sigtende til, for et længere Tidsrum end Lovenes § 4 tillader, at forhøje Kontingentet fra 30 til 40 Øre ugenlig, skal den meddele Motiverne til dette Skridt.

Ved en nøjagtig Undersøgelse af Grunden til Foreningens nuværende daarlige Status har denne vist sig kun i en ringere Grad at være foranlediget ved Lovforandringen i 1884, hvorved Sygehjælpen blev forhøjet. Den langt overvejende Skyld bærer de senere Aars daarlige Arbejdsforhold, der har bevirket en ganske overordenlig Stigen i Udgifterne til Rejse- og Arbejds-

løshedsunderstøttelse. Stod vi foran opadgaaende Konjunkturer, vilde der vel næppe kræves saa overordenlige Foranstaltninger for atter at bringe Foreningen paa Fode, men Enhver kan se, at der desværre ikke er nogen rimelig Udsigt til, at Tiderne bedre sig for det første. Tværtimod er der mere Udsigt til, at Arbejdsforholdene i de først kommende Aar yderligere vil forværres og, som Følge deraf, ogsaa Foreningens Status.

Under disse Forhold vil det ikke være tilstrækkeligt at hjælpe sig med forbigaaende Forholdsregler, der kun have kort Varighed. Der maa sørges for, at der vedblivende er Ballance imellem Foreningens Indtægter og Udgifter.

Regnskaberne for sidste Aar viser, at Foreningen, trods at der ingen ekstraordinære Udgifter er bleven afholdt i dette Aar, har haft et Underskud grænsende tæt op til 2000 Kr. og efter al Rimelighed vil de næste Aar næppe vise noget bedre Resultat. Foreningens kontante Pengebeholdning er saa stærkt reduceret, at vi i en meget nær Fremtid maatte nødsages til at angribe Reservefonden, saafremt der ikke blev taget andre Foranstaltninger.

Der vil være to Veje at gaa under disse Forhold for atter at bringe Ballance til Stede imellem Indtægter og Udgifter. Enten maatte vi foretage en Nedsættelse af Understøttelserne eller en Forhøjelse af Kontingentet, eller maaske halvt af begge Dele. For at Medlemmerne kan se, hvorledes Forholdet vilde blive, naar Understøttelserne skulde nedsættes, skal vi oplyse, hvilke Besparelser der vilde være nødvendige, naar den sidste Fremgangsmaade fulgtes, nemlig en delvis Forhøjelse af Kontingentet og en Nedsættelse af Understøttelsen.

Gaar man altsaa ud fra, at sidste Aars Underskud (1875 Kr. 75 Øre) er den Sum, der, i hvert Fald foreløbig, aarligt skal indvindes, kan dette naaes saaledes:

1. Forhøjelse af Kontingentet med 5 Øre.
2. Nedsættelse af Rejseunderstøttelsen til vore egne Medlemmer med 5 Øre pr. Mil og en tilsvarende Nedsættelse af Udbetalingen, der foregaar ved »Den typografiske Forening« i København.
3. Nedsættelse af Sygeunderstøttelsen med 25 Øre pr. Dag og
4. en betydelig Beskærelse af Arbejdsløshedsunderstøttelsen.

Ved Kontingentforhøjelsen vil Indtægten, naar de to sidste Regnskaber lægges til Grund, stige med lidt over 1000 Kr. Ved Nedsættelsen af Rejseunderstøttelsen kan kun paaregnes en Besparelse af henved 370 Kr. aarligt. Ved Nedsættelsen af Sygeunderstøttelsen vil indvindes henved 360 Kr. aarligt og ved meget betydelige Indskrænkninger i Arbejdsløshedsunderstøttelsen, som sidste Aar androg 432 Kr., kan højst invindes 200 Kr.

Derved vilde Betingelserne for Ballancen atter være tilvejebragt, idet et til Underskudet svarende Beløb vilde være opnaaet. Men man dømme selv over de store Indskrænkninger, tiltrods for, at Kontingentet blev forhøjet med 5 Øre pr. Uge.

Denne Vej har vi ikke forment det vilde være rigtigt at vælge. Vi har ikke villet foreslaa, at Understøttelserne, der vel kan være smaa nok i Forvejen for dem, der skal modtage dem, skal nedsættes. Det forekommer os, at det vilde være uværdigt for de Kolleger, der er saa heldige at staa i Arbejde, om de, for at spare en 5 Øres ugenlig Udgift, vilde drage den Rejsende en for ham meget følelig 20—25 Øre af om Dagen eller med karrig Haand beskære Understøttelsen til vore syge og arbejdsløse Kolleger. Mange af disse har maaske aldrig før nydt nogen Understøttelse af Foreningen, og naar de Uge efter Uge har indbetalt deres Kontingent, har det været i den Forvisning, at naar Sygdom eller Arbejdsløshed ramte dem selv, de da var sikrede den Understøttelse, Lovene hjemlede. At skuffe disse Forventninger vilde være at svække Tilliden til Foreningen.

Af disse Grunde tror vi, at baade den smukkeste og korrekteste Maade at tage Sagen paa er at gøre Skridtet fuldt ud, forhøje Kontingentet med det nødvendige Beløb, og fremsætter derfor Forslag om fra 1ste Januar at forhøje Kontingentet fra 30 til 40 Øre, og lade denne Forhøjelse være varig indtil Foreningens Pengeforhold atter er bragt paa Fode.

Dette Forslag vil nu komme til Drøftelse i Lokalforeningerne, og vi er overbeviste om, at ingen brav Kollega eller rettænkende Principal vil nægte at bringe dette Offer for at bidrage sit til, at Foreningen lige som hidtil kan vedblive at udbetale en blot nogenlunde tilstrækkelig Understøttelse til de syge og arbejdsløse Kolleger. Ingen kan vide, naar den sørgelige Tur kommer til ham at skulle modtage Understøttelse.

I Hovedbestyrelsen for »Dansk typografisk Forening«
den 9. November 1886.

Harald Jensen. O. C. Bech. G. A. O. Nelson.

J. P. Iversen. R. Terkelsen.

Kontingentforhøjelsen i »Dansk typografisk Forening«.

Nu, længe efter at den forrige Formand for »Dansk typografisk Forening« tilligemed en Del af Hovedbestyrelsen er gaaet af efter at have faaet et mindre smukt Afskedsbevis som Tak for den Tid, de havde ofret paa Foreningens Anliggender, faar man endelig noget at høre fra den nye Hovedbestyrelse igennem Formanden, Hr. Harald Jensen.

Der blev paa en i Aarhus afholdt Generalforsamling paa forskellig Maade *bevist*, hvorledes den tidligere Formand og Hovedbestyrelse havde forbrugt for mange Penge til Dit og formange til Dat og saa fremdeles — kort og godt: D'Hrr. bar alene Skylden for Foreningens ikke just glimrende Status.

»Nej, vent nu lidt, lad os først faa Reb i Sejlene, saa skal vi snart faa den Sag klaret«, mente de nyvalgte og Hr. Harald Jensen i Særdeleshed.

Men hvordan er det nu gaaet med alt dette Rumleri, har man hidtil mærket noget fra den Kant? — Indtil sidste Nummer af »Typ.-Tid.« ikke! —

Men pas nu paa, nu er den opdaget! —

Efter at alt er gennemgaaet og konfereret — og det maa da endelig være godt gjort, da det har varet saa længe — saa er man kommen til et Resultat, og dette gør virkelig Hovedbestyrelsen i Almindelighed, men Formanden i Særdeleshed Ære.

Den allernemmeste Maade at klare hele Historien paa er, at Medlemmerne — naturligvis kun naar det er nødvendig — i Følge Loven i 8 paa hinanden følgende Uger betale en lille rund 10-Øre mere i Kontingent. — Der har vi Humlen! Og saa alt den Hurlumhej, da det jo kan ordnes saare let! —

Men bare der nu ikke er for mange, der synes, at Idéen er mindre heldig, der er dog maaske nogle »ukollegiale« Elementer, der kunde falde paa at sige, at det kunde de ogsaa have fundet ud af; men saadan noget skal man selvfølgelig kun betragte som pur Misundelse, fordi de andre har været mere heldig.

Jeg gad nok vide, om den afgaaede Del af Bestyrelsen, hvis de bare i 8 paa hinanden følgende Uger havde lagt deres Hoveder i »Blød«, ikke ogsaa kunde have fundet den nu saa sindrig udtænkte Fremgangsmaade. — Kun Skade, at de ikke gjorde det! —

Vi kan nu ikke andet end være tilfreds med alt, hvad den nye Bestyrelse har foretaget, og bliver det ved i den samme Dur, saa har Foreningen al Udsigt til at blive særdeles velhavende, hvilket jo ikke for Tiden er noget Særkende for typografiske Foreninger.

Da Hr. Harald Jensen blev valgt som Formand, blev det fra mange Sider givet Udseende af, at der var en hel Del nyt at bestille ved denne Post, og det saa ud til, at Hr. Jensen gik og rugede over en hel Pose fuld af glimrende Planer for Foreningen, men hidtil har man ingen hørt om — dog med tilbørlig Respekt for den sidste — der maaske er en Begyndelse til Forestillingen.

Jeg for min Part har længe gaaet i en svær Spænding, da jeg havde ventet noget ganske *overordenligt*, men jeg maa indrømme, at det ikke var Kontingent.

Imidlertid har Hr. Harald Jensen ikke lovet mere end han har holdt. Han lovede nemlig kun at se Sagerne rigtig grundig efter — og det er nok gjort — og saa, ja saa maatte han se, hvad der var at gøre! — Og nu er det som sagt gjort.

Mit Ønske er nu, at Foreningen aldrig maa komme til at mangle Mænd, som i en saadan Fart kan klare det hele.

Se nu paa Sagen og betænk saa, hvor ubesindig den forrige Bestyrelse var, de kunde ikke en Gang finde paa at opkræve Ekstra-Kontingent! —

Aarhus, den 9. November 1886. G—.

Forskelligt.

Til Fordel for de Arbejdsløse. Som Læserne allerede vil have set afholder »Typografernes Sangforening« *Søndag d. 21. November* i Blanches Lokaler en Koncert med Bal, hvis Overskud skal tilfalde de typografiske Arbejdsløse. Det er en Selvfølge, at vi anbefaler denne Koncert paa det bedste, i Særdeleshed, da Sangforeningen i de senere Aar har gjort sig megen Flid for at præstere noget overordenlig paa Korsangens Omraade.

— For dem, der mere holder af dramatiske Forestillinger, tilbyder der sig en god Lejlighed *Lørdag d. 20. November*. Denne Aften afholdes, som det vil sés af medfølgende Program, en Aftenunderholdning, til hvilken der er tilstillet »Den typografiske Forening« 100 Billetter à 50 Øre. Indtægten af Halvdelen af de af vor Forening solgte Billetter tilfalder vore Arbejdsløse. Billetter til denne Aftenunderholdning kan faas hos *Fasmer*, »Adresse-Avisen«s Sætteri.

Fra Norge. Hovedforeningen for »Norsk Centralforening for Bogtrykkere« bekendtgør, at den har ophævet Gensidigheden med »Svensk Reshjelpskassa för typografer och stilgjutare« — paa Grund af de usolide Forhold, hvad Rejsehjælpen angaar.

Den typografiske Forening.

Medlemmer tiltraadt fra en gensidig Forening.

GULDBORG MALTHE, Trykker (Medlem af »Unterstützungsverein Deutscher Buchdr.«; sidst arbejdet i Leipzig; Nielsen & Lydiche).

CHRISTIAN RASMUSSEN (Medlem af »Dansk typ. Forening«; sidst arbejdet i Nyborg; Nielsen & Lydiche).

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

Lunos 1.75, »National-Tidende« (52. B.) 3.40*), »Politiken« (54. og 55. B.) 6.00, Quist & Ko.s) 5.20, N. Cohens 6.00, »Avisen« (53. og 54. B.) 2.50, Nielsen & Lydiches (50. og 51. B.) 5.45, Knudtzons 0.75, O. C. Olsen & Ko.s (51.—56. B.) 6.25, »Adresse-Avisen« 1.00, Græbes (58. B.) 3.25, »Dagens Nyheder« (50.—54. B.) 2.20, i alt **43.75.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2,613.59.**

RUD. BØHM.

Typografernes Sangforening.

I Aften Kl. 10 samlet Korprøve paa Koncerten hos Blanche Søndag d. 21. ds.

Billetter faas hos de syngende Medlemmer paa Bogtrykkerierne og hos

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Aarhus Lokalforening

afholder ekstraordinær Generalforsamling Søndagen den 14. November, Eftermiddag Kl. 2 i »Kystpavillonen«.

Dagsorden:

»Almindelig Afstemning over et Forslag fra Hovedbestyrelsen om Kontingentforhøjelse.«

Aarhus, den 10. November 1886. **Lauritz N. Christiansen,** Formand.

Nyt Medlem.

Aarhus, LAURITZ P. HANSEN (har tidligere været Medlem).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Næstved, CARL FRED. VILH. JENSEN, sidst arbejdet i Nyborg.

*) I forrige Opgørelse stod fejlagtigt: »Nat.-Tid.« 4.20 i Stedet for »3.55«; Hovedsummen derimod var rigtig.

Nyborg, EDVARD EMIL PETER HANSEN, sidst arbejdet i Svendborg (Militær).

Do., ANDREAS CRISTIAN OLSEN, sidst arbejdet i Svendborg (Militær).

Udslettet:

Nyborg, J. P. JOHANSEN (Kjerteminde).

KUNDGØRELSER.

Meget interessant for Typograferne!

I Kommission hos **R. Foltmar**, Holmensgade 33, faas:

Boycotting.

De amerikanske Fagforeningers nyeste Kampmiddel, dets Oprindelse og Betydning.

Af **Prof. S. A. v. Waltershausen.**

Paa Dansk ved RUD. BØHM.

Pris 25 Øre.

Bestillinger fra Provinserne gennem Boghandlerne.

Et mindre men komplet

Bogtrykkeri,

der for 2 Aar tilbage har kostet ca. 4000 Kr., staar til Salg for mindre end det Halve. Lysthavende bedes henvende sig til **N. Mouritzen** i Vejle.

Bogtrykkeri.
Kompagnon søges.

En dygtig Akcidenssætter, i Besiddelse af 5000 Kroner, kan blive optaget som Kompagnon med $^1/_2$ Part i et særdeles velrenommeret Bogtrykkeri her i Byen. NB. Det bemærkes, at der kun vil blive taget Hensyn til saadanne Reflektanter, som bevislig er i Besiddelse af ovennævnte Sum. Billet, mrkt. »**Kompagnon 8272**«, modtager *Aug. J. Wolff & Co.s Ann.-Bur.* Skindergade 2.

DANAS HAVE.

Komfortabel Café & Restaurant samt Selskabslokaler

21, Nørrebrogade 21, Stuen og 1ste Sal.

Efter fuldendt Hovedreparation tillader jeg mig at anbefale nævnte Forretning i d'Hrr. Typografer med Familiers velvillige Erindring; særlig tillader jeg mig at anbefale mine hyggelige Forenings-Lokaler til

Svendegilder og Assembléer.

1ste Klasses Spisevarer serveres til sluttede Selskaber til meget moderate Priser.

Ærbødigst

ANDERS NIELSEN.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 47. | København, den 20. November 1886. | 13. Aargang.

Tarifen.

Vi har modtaget nedenstaaende Artikel, hvis Ansvar vi dog i et og alt maa overlade til Indsenderen, thi om vi end ikke vil drage dennes Sanddruhed i Tvivl, forekommer det os dog i høj Grad utroligt, at et Medlem af »Ny typografisk Forening«s Styrelse skulde tillade sig at optræde som *Tarifbryder*. Saafremt Styrelsen har Lyst til at rense sin Medbestyrer for den i efterfølgende Artikel udslyngede Beskyldning, skal vi med Fornøjelse stille vore Spalter til dens Raadighed.

* * *

Den meget omdisputerede Tarif fik vi da endelig! Der var mange Vanskeligheder at overvinde, baade fra den ene og den anden Side, og man mente nu at have vundet særdeles meget; naar nu blot Principalerne vilde respektere den? De fleste gjorde saa omtrent deres til at overholde, hvad der var foreskrevet, om man end søgte at komme Stregen saa nær som muligt, og der kunde nævnes adskillige Tilfælde, hvor Bestemmelserne blev fastslaaet for hensynsløst; jeg vil nævne ét: at fylde en Kasse med nystøbt Skrift, uden nogen Slags Udslutninger, lade Manden selv finde disse, kalde dette *udleveret Aflægning* og fradrage en Fjerdedel af Satsprisen.

Nu kunde der ganske vist gøres adskilligt af begge Foreningers Medlemmer for at bibringe Principalerne og Faktorerne den Overbevisning, at Tarifen *skal hævdes*, men til Dato har adskillige Medlemmer søgt Krogveje og deriblandt ikke mindst »Ny typografisk Forening«s Medlemmer. Man har tilladt sig at undersøge, om særlig disse Folks Virkemaade var tarifmæssig, og desværre har det vist sig ikke at være Tilfældet. Jeg vil blot her nævne ét Eksempel, hvor Vedkommende udelukkende lader sig lede af Begærlighed: A. C. N. — efter sigende Medlem af Bestyrelsen for »Ny typ. Forening« — har paa et herværende større Sætteri »opnaaet den Gunst« (»for ikke at have modarbejdet Forretningen«) at erholde en Lærling til Medhjælp, hvorved hans Lønning i et Par Aar har været 30 Kr. ugenlig og en anden af samme Slags har senere paa »kunstig« Maade opnaaet lige saa gode Vilkaar. Men mere vil have mere! Den førstnævnte *har i længere Tid arbejdet om Søndagen uden den tarifmæssige Godtgørelse af 50 pCt.* og nu skal hans »Gespon« være kommen ham »til Hjælp«. Den af Tarifen fastsatte daglige Arbejdstid bestemmer de selv, men aldrig under 11 Timer. Det vilde være ønskeligt, om de »Ny«-Medlemmer, der til alle Tider raaber saa højt om Tarif-Troskab, vilde hjælpe den gamle Forenings Medlemmer til at at afskaffe sligt »Løsgængeri«! For det kan sandelig ikke nytte at fortælle Dit og Dat i Bladene om sine Modstandere, naar man sér sine »egne« optræde paa en saadan Maade. — Derfor: Hævd Tarifen!

III.

Konverteringen af Statsgælden.

Det af Rigsdagen vedtagne Lovforslag om Konverteringen af Statsgælden er et Lovforslag, som de fleste af Typograferne ikke har bekymret sig videre om, dels paa Grund af, at vistnok kun faa er saa heldige at eje kgl. Obligationer, dels, at det for dem kun volder ringe Besvær at anbringe deres Penge, idet vistnok kun faa af os er saaledes situerede, at kunne anbringe nogle i Værdipapirer, og dog berører dette Lovforslag i en ikke ringe Grad Typograferne, nemlig gennem Hjælpekasserne, idet disses Kapitaler næsten udelukkende er anbragte i kongelige Obligationer. Hjælpekasserne ejer, som bekendt, et Indskrivningsbevis i Statskassen paa 36,000 Kr., og af Reservefonden er 21,500 Kr, anbragt i kgl. Obligationer, ligesom ogsaa næsten alle Legaternes Midler er anbragte i disse Værdipapirer.

Forringelsen af Renten af de Midler, der tilhører selve Hjælpekasserne, reduceres altsaa fra 2300 til 1952 Kr. aarlig, og naar man nu erindrer, at Kassernes Status, da denne blev opgjort af Beregner Andresen, var baseret paa, at Kassernes Kapital gav en Rente af 4 pCt., er det indlysende, at vi igen er komne et betydeligt Skridt længere tilbage med Hensyn til atter at bringe Kassens Status paa Fode igen.

For de af Foreningens Medlemmer, der nyder Legaterne, vil det ogsaa være et føleligt Savn, idet Portionerne, der hidtil har været 40 Kr. aarlig, for Fremtiden kun vil blive 35 Kr., og dette vil være saa meget føleligere, som Legatnyderne alle er gamle og svagelige

Folk, der kun kan erhverve lidet eller slet intet til Livets Ophold.

At anbringe Kassens Formue i solide Værdipapirer, der giver en højere Rente end de kongelige Obligationer, vil vistnok være meget vanskeligt, idet alle Institutioner, hvis Papirer har været ansete for solide, vistnok ogsaa vil ty til Konvertering, og sker dette ikke, vil disses Værdipapirer stige saaledes, at Renten i Forhold dertil ikke bliver større. N. Hansen.

Aarhus Lokalforening

afholdt ekstraordinær Generalforsamling Søndag d. 14. November med Dagsorden:

»Almindelig Afstemning over et Forslag fra Hovedbestyrelsen om Kontingentforhøjelse«.

A. G. WEBER valgtes til Dirigent og gav Ordet til Hovedbestyrelsens Formand, HARALD JENSEN, der bemærkede, at Aarsagen til, at foreliggende Forslag ikke før var fremkommet, var, at Regnskabet for forrige Halvaar var fremkommet noget sent og han havde selv været meget optaget; men Medlemmerne havde jo dog Tiden indtil 1. Decbr., da Stemmesedlerne skulde indleveres, til at overveje Sagen. Med Hensyn til Motiverne til Forslaget henviste han til Hovedbestyrelsens Artikel i »Typ.-Tid.« Nr. 46 for 13. November. Som det fremgik heraf, var der 3 Veje at vælge imellem, men Hovedbestyrelsen ansaa de 2 af disse for omtrent lige uheldige, og vilde derfor foreslaa, at den nu indtraadte Kontingentforhøjelse med 10 Øre ugenlig bibeholdtes indtil et Repræsentantmøde, som agtes afholdt i Forsommeren 1887, træffer nærmere Bestemmelse. Taleren hævdede, at de Kolleger, der er saa heldige at staa i Arbejde, bedre kan undvære de 10 Øre end de Arbejdsløse kan taale, at Understøttelsen, der i Forvejen er lille nok, blev beskaaren. De senere Aars stadig stigende Udgifter viste, at det særlig var Rejse- og Arbejdsløshedskassen, der led under de daarlige Konjunkturer. Rejseunderstøttelsen i Juli Kvartal 1883 beløb sig til Kr. 772.42, Juli Kvartal 1884 Kr. 945.74 og samme Kvartal 1885: Kr. 1329.13. Rejsekassens Udgift i Regnskabsaaret fra 1. Juli 1884 til 30. Juni 1885 var Kr. 2404.61 og i 1885—86 Kr. 3669.73. Med de andre Kassers Udgifter forholdt det sig saaledes: Sygekassen i 1883—84: Kr. 2090.26, 1884—85: Kr. 2930.49, 1885—86: Kr. 2564.25. Begravelseskassen: 1883—84: Kr. 150.00, 1884—85; Kr. 360,00, 1885—86: Kr. 300,00. Arbejdsløshedskassen 1883—84: Kr. 222,00, deraf ved Strejken paa »Jyllpst.« Kr. 173,00. 1884—85: Kr. 237.00, 1885—86: Kr. 432.00. Den forhøjede Sygeunderstøttelse havde ikke bidraget væsenlig til den daarlige Status. Blev Forslaget ikke vedtaget, kunde Hovedbestyrelsen med et Par Ugers Mellemrum udskrive ekstraordinært Kontingent, hvilket imidlertid ikke var heldigt. Fra Hjælpekassen var der som bekendt fremkommet Anmodning om at blive inddraget under Foreningen, hvilket formentlig vilde give en Merindtægt af ca. 1000 Kr.; men det kunde i hvert Fald ikke ske før ved Repræsentantmødet, og blev det da vedtaget, vilde Taleren foreslaa en hel anden Ordning, nemlig at der ved ethvert Medlems Dødsfald udbetales t. Eks. 200 Kr. til de Efterladte uden nogen Ekstraudskrivning. Der var ikke meget tilbage i Hovedkassen, og Taleren betonede sluttelig, at det ekstraordinære Kontingent var nødvendigt, hvis ikke Understøttelsen skulde beskæres betydeligt eller Reservefonden angribes.

O. V. HANSEN og L. N. CHRISTIANSEN gjorde nogle Bemærkninger.

A. G. WEBER var meget betænkelig ved vedblivende Kontingentforhøjelse, som han troede alligevel ikke vilde hjælpe, da der ikke var Spor af Udsigt til bedre Tider, men snarere til endnu daarligere. Udgifterne til et eventuelt Repræsentantmøde burde afholdes af vedkommende Lokalforeninger. Sygeunderstøttelsen blev misbrugt, særlig ved Bestemmelsen om de 2 Dages Sygdom. Rejsekassen kunde han ønske omordnet saaledes, at der i Stedet for den nuværende Udbetaling pr. Mil udbetales Dagpenge efter tysk Mønster. De Rejsende overflyver nu Landet altfor hurtigt og lægger Pengene paa Jærnbanen; det vilde formentlig blive en Besparelse for Foreningen, naar der udbetaltes Dagpenge og de gik Vejen ind.

R. P. PETERSEN: Weber har vist aldrig prøvet at rejse til Fods ad Landevejen t. Eks. om Vinteren eller i daarligt Vejr. Han vilde da næppe anbefale det. Det er absolut nedbrydende.

HARALD JENSEN: Weber tror ikke paa bedre Tider, men det kommer nok, om der end ikke foreløbig er Udsigt dertil. Rejsehjælp ved Dagpenge efter tysk Mønster var han en bestemt Modstander af; Foreningens Hovedformaal var at hæve og hjælpe Standen paa en human Maade. Derimod kunde han ønske Gensidighedsforholdet med det tyske Forbund ordnet saaledes, at vore Medlemmer dér fik samme Understøttelse som her hjemme, og at Tyskerne nød lignende Ret her i Landet.

L. N. CHRISTIANSEN spurgte Hovedbestyrelsen, om den vilde arbejde hen til, at der ad Overenskomstens Vej kunde ske en Indskrænkning i Lærlingenes Antal, samt at der af Principalerne sørges for, at Lærlingene faar en saadan Uddannelse, at de kunne være Standen til Ære. Det nuværende uforholdsmæssige store Lærlingeantal var vel en af Hovedgrundene til Foreningens daarlige Status.

A. M. NIELSEN talte ogsaa for en Formindskelse af Lærlingeantallet.

G. A. O. NELSON: Det smukkeste og humaneste var, at lade den Rejsende selv bestemme, hvorledes han vilde rejse. Han var imod Dagpengesystemet og holdt paa den nuværende Ordning.

HARALD JENSEN: Saasnart Pengespørgsmaalet er overstaaet, vil der blive taget kraftig fat paa Lærlingeforholdene, enten fra Hovedbestyrelsens Side eller fra ham selv privat. Man maatte gøre alt for, at Medlemmernes Kaar blev saaledes, at de kan svare de nødvendige Udgifter til Foreningen.

O. V. HANSEN: Man burde rette en Appel til Principalerne angaaende det store Overtal af Lærlinge. Naar et ungt Menneske fik udlært, blev han i Reglen straks kastet ud i Verden, og det var os, der maatte bære Byrden.

A. M. NIELSEN var imod Forhøjelsen. Man kunde jo blive ved at forhøje, og kunde let gaa for vidt.

HARALD JENSEN replicerede.

A. G. WEBER fastholdt, at der slet ingen Udsigt var til at Tiderne blev bedre. Man burde passe paa og ogsaa tænke paa Sygekassen og derved paa de Ældre. Med Hensyn til Lærlingespørgsmaalet foreslog han afholdt Fællesmøder mellem Principaler og Typografer.

L. N. CHRISTIANSEN troede heller ikke paa bedre Tider, men hævdede overfor Weber, at vi burde understøtte saalænge vi kunde.

WEBER replicerede til Christiansen.

HARALD JENSEN gjorde nogle Bemærkninger til foregaaende Talere: Forkaster Foreningen foreliggende Forslag, maatte Hovedbestyrelsen se at finde andre Midler.

H. LIND havde ikke noget imod Forhøjelsen, naar det kunde redde Foreningen. Man burde være mere varsom med Optagelsen af nye Medlemmer.

Generalforsamlingen hævedes nu, da der var bleven forlangt Afslutning. Afstemning foretoges ikke.

R. P. PETERSEN,
Sekretær.

Korrespondance.

Haderslev, den 17. November 1886.

Det kunde maaske interessere vore Kolleger i Danmark at erfare lidt om, hvorledes det gaar os her med Indførelsen af den nye Tarif, som skulde træde i Kraft den første Oktober. Som det vel er bekendt, fordrer Tarifen en Minimumsløn af 20 M. 50 Pf. = 18 Kr. 45 Øre om Ugen, det vil sige for mindre Byer, for større Forhøjelse i Forhold dertil. Her i Haderslev er der 3 Trykkerier, hvoraf de to har forpligtet sig til at betale efter Tarifen, det ene Trykkeri, »Dannevirkes« Officin (Bjørnhauge), vilde ikke anerkende den nye Tarif, omendskønt det for dettes Vedkommende dog kun drejede sig om et Tillæg af 3 Mk. om Ugen for hele Personalet, 4 Typografer, deraf 3 Familiefædre, har derfor maattet nedlægge Arbejdet. Den ene af disse har været i Forretningen i 25 og den anden i 20 Aar. Principalen var dog tilsidst villig til at give Lønningsforhøjelsen, men fordrede til Gengæld, at samtlige 4 Typografer skulde melde sig ud af Foreningen, hvilket naturligvis ikke kunde falde dem ind, da Principalen i saa Fald havde dem i Lommen og kunde handle med dem, som han vilde. Paa »Dannevirke« stod der 6 Typografer, de 5 var enige med Hensyn til Lønningsforhøjelsen og underskrev derfor et Skema, hvori de alle opsagte deres Pladser. Om Søndagen blev der nemlig sendt Bud op til den ene af disse 5 Typografer og han blev udspurgt, om han vilde skrive under, hvortil han svarede *ja*, men da han saa kom ned til den Ventende, der havde medbragt Cirkulæret og stod nedenfor, lukkede vedkommende Hr. Typograf Jørgensens Fader Vinduet op og raabte: »Christian, Christian, lad dig ikke overtale til at strejke!« Men Dagen efter (Mandagen) underskrev Hr. Jørgensen dog. Tirsdag Morgen kom han igen tidlig paa Arbejde, inden nogen af Kollegerne kom, gik over til Hr. Bjørnhaugen, faldt paa Knæ for ham og bad om Forladelse for den Synd, han havde begaaet ved at skrive under. Han fortalte, at han agtede at gifte sig til Foraaret, omendskønt han kun var en Grøn-Skolling, som endnu ikke har været andre Steder end i Haderslev, men stedse ligget hjemme hos Moder. Selvfølgelig er Hr. Jørgensen udstødt af Foreningen.

Den 6. Mand er en Typograf TRUE fra København har lært i Rønne paa Bornholm. Vedkommende havde lovet at støtte os i alle Retninger, men arbejdede lige imod for at skade os. Han vil naturligvis »falde til Besvær«, og haaber vi, at vore Kolleger i Danmark nok véd, hvorledes »en slig Herre« bør modtages.

Til Slutning bør endnu bemærkes, at der i »Dannevirkes« Officin er en »Fyr«, som udgiver sig for at være Trykker, men egenlig kun er Fusker, som før har været Malersvend. Vedkommende stod tidligere i »Dybbølposten« som »Forretningsfører«; men der fortaltes, at han havde ført Forretningen saa »*godt*«, at han til Løn derfor straks blev jaget paa Porten, endskønt han havde $^1/_2$ Aars Opsigelse. Den samme Herre har en Søn, som vil være de fleste Kolleger i Danmark bekendt fra Strejken i »Jyllandsposten«. Man behøver blot at nævne Navnet SØRENSEN; denne dejlige Søn, som den Gang var Skruebrækker der, er nu ogsaa kommen til Haderslev for at gøre os det surt her, men vi haaber

nok, at Hr. Bjørnhauge med Tiden skal faa Øjnene op for den dejlige Familie han har i sit Brød. En anden Søn af Maleren er i Lære paa »Dannevirke«. Maleren har endog lovet, at han vilde gøre Typograferne det Onde, kan kunde gøre dem. Mon den Mand ogsaa kan ligge stille i sin Grav, naar det er kommen saa vidt? Jeg tror ganske vidst, han vil vende sig. — · —

Den typografiske Forening.

Nyt Medlem.

GEORG HANSEN, udlært den 1. Novbr. 1886 hos Carl Lund; arbejder samme Steds.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til Styrelsen.

Medlemmer tiltraadt fra en gensidig Forening.

C. A. SØLLEGAARD PETERSEN (Medlem af »Den typ. Foren.«; sidst arbejdet i Næstved; arbejdsløs).

Typografernes Sangforening.

afholder til Fordel for arbejdsløse Kolleger ved Juletid

Aftenunderholdning og Assemble

i Hr. Blanchs Lokaler, **Søndag den 21. Novbr. 1886, Kl. $7^1/_2$ Aften.**

Program:

VILHELM TØMMERUP: Prolog.
REISSIGER: Haandværkersang. } Korsang
MATTHISON-HANSEN: Roskilde. } Korsang
C. J. HANSEN: Skaanske Husarers Marsche. } Korsang
FR. DOPPLER: Airs vallaques, Solo for Fløjte.
Hr. Kapelmusikus Vigo Andersen.
J. L. RUNEBERG: General Döbeln i Slaget ved Jutas.
Deklamation af Hr. Adolph Jensen.
G. WENNERBERG: Hör oss, Svea. } Korsange.
CONRADI: Aftensang } Korsange.
* * * Matrossang. } Korsange.
HEINEMEYER: Fantasie over »Den røde Sarafan«, russiske Folkemelodier. Hr. Kapelm. Vigo Andersen.
Humoristisk Oplæsning af Hr. Adolph Jensen.
N. W. GADE: Skovsang. } Korsange.
A. SØDERMANN: Marche af »Bryllupet paa Ulfsbjerg«. } Korsange.

Akkompagnetør: Hr. WOLFGANG HANSEN.

Efter Aftenunderholdningens Slutning afholdes **Assemblé** til Kl. 3.

Billetter til Aftenunderholdningen à 50 Øre, faaes hos Medlemmerne paa Bogtrykkerierne og hos Styrelsen. Baltegn à 75 Øre for besøgende Herrer og 50 Øre for Medlemmer og Damer faas i Salen selve Festaftenen.

Opgørelse af Billetsalget finder Sted i Aften for at man kan se, om Billetsalget skal standses.

STYRELSEN.

Ved Tilbud af Arbejde i Slesvig og Holsten bedes man ufortøvet henvende sig enten til Kredsformanden Chr. Heismann, Fries. Str. 61, Flensborg, eller til Formanden for »Den typ. Forening«, Rud. Bøhm, Pilestræde 36, København K.

Dansk typografisk Forening.

Nyt Medlem.

Horsens, HANS JØRGEN NIELSEN (udlært hos Backhausen i Horsens den 1. Novbr. 1886).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Bortrejste Medlemmer.

Ringkøbing, HARDER MIKKELSEN til København som Militær).

Do., C. B SØRENSEN (arbejdsløs).

Næstved, CARL ADOLF SØLLEGAARD PETERSEN til København.

Vejle, NIELS JENSEN til Amerika.

Udtraadt:

Vejle, LAURITS LAURSEN.

Brevkasse.

Flere Indsendelser (deriblandt Regnskabet for »Typografernes Hjælpekasse af 1885«) maa af Mangel paa Plads vente til næste Nr.

d. & n., Aarhus. Da Skruebrækker SØRENSEN fra »Jyllandspst.« alt er omtalt i Korrespondancen fra Haderslev, renoncerer De vel paa at ofre mere Plads paa denne »Schuster«?

KUNDGØRELSER.

Meget interessant for Typograferne!

I Kommission hos **R. Foltmar**, Holmensgade 33, faas:

Boycotting.

De amerikanske Fagforeningers nyeste Kampmiddel, dets Oprindelse og Betydning.

Af **Prof. S. A. v. Waltershausen.**

Paa Dansk ved RUD. BØHM.

Pris 25 Øre.

Bestillinger fra Provinserne gennem Boghandlerne.

Et mindre men komplet

Bogtrykkeri,

der for 2 Aar tilbage har kostet ca. 4000 Kr., staar til Salg for mindre end det Halve. Lysthavende bedes henvende sig til **N. Mouritzen** i Vejle.

En brugt Skriftregal søges. Billet mrkt. »S. T.« modtager dette Blads Contor.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 48. | København, den 27. November 1886. | 13. Aargang.

Rejseunderstøttelsen.

Naar vor Forenings Status vedblivende viser sig at være daarlig, kommer man uvilkaarlig til at anstille Betragtninger over, om der ikke — foruden Forhøjelse af Kontingentet eller Nedsættelse af Understøttelser — skulde gives andre Maader, hvorpaa der, i alt Fald til Dels, kunde bringes en bedre Balance til Veje.

Som et Middel hertil skal jeg nævne en Ændring af Rejsekassen. Denne, der sluger de største Summer, bør indrettes saaledes, at dens Medlemmer enten kun maa rejse en bestemt Vejlængde (4 Mil) eller erholder en vis Sum (1 Kr. 60 Øre) udbetalt om Dagen. I alt Fald i Sommertiden vilde dette ikke være nogen urimelig Bestemmelse, og den oprindelige Tanke med Rejsekassen har sikkert ogsaa været, at Medlemmerne skulde rejse til Fods, thi til vedblivende at kunne rejse pr. Jernbane er Understøttelsen dog for ringe. For at have ca. $1^1/_2$ Kr. daglig til sin Forplejning skal en Rejsende af vor Forening, naar han rejser pr. Jernbane, tilbagelægge ca. 10 Mil om Dagen, men tager man de Ophold i Betragtning, han nødvendigvis maa gøre, vil man snart udfinde, at dette ikke altid lader sig gøre. — Naar man under almindelige Forhold foretager en Rejse, finder jeg det naturligt, at man benytter vor Tids hurtige Befordringsmidler; men naar en Mand er arbejdsløs og paa Lykke og Fromme søger Beskæftigelse, og saadan kan findes lige saa vel det ene Sted som det andet, og han i øvrigt ikke ved at rejse hurtigt kan have nogen større Indtægt til sin egen Lomme, kan jeg ikke se rettere, end at det maa ligge i hans egen Interesse at kunne udstrække dette Tidsrum, hvor han dog finder et tarveligt Livsophold, saa langt som muligt. Særligt i disse arbejdsløse Tider synes jeg, det maa være beroligende for en Typograf at vide, at han dog paa denne Maade kan subsistere i længere Tid, end dersom han i en Fart gennemrejser Landet og hæver en Masse Penge af Foreningen for at bruge Størsteparten deraf til Jernbane- eller Dampskibsbilletter, som hverken han selv eller Foreningen har nogen Gavn af. En Kendsgærning er det da ogsaa, at mange rejser lige saa vel for at have Opholdet i nogen Tid, hvor Arbejdet er særlig sløjt, som for at søge Erhverv, af hvilket der i Reglen ogsaa kun forefalder noget ved rene Tilfældigheder. De sidste Aar have vist, at der i København i Sommertiden indtræffer mere eller mindre arbejdsløse Perioder, baade af vor Forening og af »Den typ. Forening«s Medlemmer, hvoraf dog kun, som ovenfor antydet, meget faa erholder Arbejde i Provinserne, medens de fleste ty tilbage til København igen, saa snart de antager, at der atter kan være Brug for dem der. — I det her anførte tror jeg at have paavist, at den Rejsende ikke vil lide noget *pekuniært* Tab ved, at Understøttelsen bliver indrettet saaledes, at han nødvendigvis maa gaa, og at det med Hensyn til at erholde Arbejde vil være ligegyldigt, om han kommer hurtigt eller langsomt afsted.

For deres vedkommende, der kommer til at rejse hele Landet rundt, vil Foreningen selvfølgelig intet spare ved en saadan Ordning, men da det vil vare en rum Tid for en Fodgænger at rejse hele Landet rundt, tør man antage, at enkelte i Løbet af denne Tid vil erholde Arbejde i Provinserne, og en Del vende tilbage til deres Udgangspunkt, inden de har foretaget den hele Tur. Besparelsen for Foreningen ligger, synes mig klar her, idet den *gaaende* Rejsende, der f. Eks. har været 14 Dage under Vejs, naar han atter træder i Arbejde, kun vil have kostet Foreningen 22 Kr. 40 Ø., medens den Rejsende, der virkelig har været saa heldig at tilbagelægge 10 Mil daglig, i samme Tidsrum har kostet Foreningen 56 Kr. Endvidere kendes adskillige Tilfælde, hvor Medlemmer, der er blevne arbejdsløse, men har haft Udsigt til om en kortere Tid at faa Arbejde, i denne arbejdsløse Mellemtid pr. Jærnbane og Dampskib har trukket store Veksler paa Foreningen og ikke selv haft mere Fordel deraf, end om de havde vandret paa deres Fødder eller blevet paa Stedet og hævet Arbejdsløshedshjælp.

Det er meget almindeligt, at f. Eks. Rejsende hæver Understøttelse paa en og samme Dag i Randers og her i Aalborg, hvorfra de næste Dag pr. Dampskib kan naa Thisted, for samme Dag at hæve Understøttelse der og komme videre *saa hurtigt som muligt.* (Imellem Randers og Aalborg udbetales 4 Kr. og imellem Aalborg og Thisted 5 Kr.) Skal man til Hjørring, gjælder det om at komme med det først afgaaende Tog. At den

Rejsende, der ankommer hertil og agter sig til København, ofte maa skynde sig for at komme med Dampskibet, finder jeg naturligvis lige saa vel i sin Orden, som jeg finder det uheldigt, at mange Rejsende, der ankommer hertil fra København med Dampskibet, næppe har Tid til at høre om Arbejde her, fordi de absolut skal med Dampskibet til Thisted, som afgaar en Times Tid efter Københavnsskibets Ankomst. Af hvad Grund haste saa meget mod Thisted? Der er slagen Landevej fra Aalborg til Thisted (med Undtagelse af et enkelt Færgested).

Som Lokalforeningsformand i Aalborg har jeg gjort disse Iagttagelser, og efter først paa et Møde at have drøftet dem med mine herv. Kolleger, undlader jeg ikke — hvad jeg blev opfordret til — at fremkomme med Nærværende, der mulig kan blive til Nytte baade for »Dansk typ. Forening« og »Den typ. Forening«.

Aalborg i November 1886. **N. L. Christensen.**

Tarifen.

I.

Under denne Overskrift har i Nr. 47 af »Typ.-Tid.« en »Kollega« eller et Konsortium af saadanne, der skjuler sig under Mærket III, paa en mindre pæn Maade søgt, i en af alt andet end fin Følelse dikteret, Artikel, at beskylde mig for *Tarifbrud.* I den Anledning beder jeg den ærede Redaktion om Plads for følgende Linier, der maaske kan tjene til, at Indsenderen fremtidig nærmere undersøger en Sag, forinden han udslynger en saadan Beskyldning mod en Kollega, han daglig arbejder sammen med, enten denne saa hører til den ene eller den anden Forening.

Naar Indsenderen fremhæver, at jeg »opnaaet den Gunst« at have erholdt en Lærling til Medhjælp, saa er det mig uforklarligt, at det kan være et saa graverende Bevis for ukollegial Optræden, at han ikke tager i Betænkning at benytte dette til personlige Angreb, ligesom det, at min Løn i et Par Aar efter Indsenderens Mening har været 30 Kr. ugenlig, er ham saa irriterende, at han deraf mener at kunne udlede, at min Optræden »udelukkende er ledet af Begærlighed«. Frasét den Omstændighed, at min Løns Størrelse er en aldeles privat Sag, som ikke vedkommer andre, naar blot denne Løn er over den i Tarifen normerede, skal jeg dog dertil bemærke, at Lønnen selvfølgelig maa være noget større, naar man arbejder med Lærling end uden. At jeg skulde have modtaget denne Lærling, fordi jeg »ikke har modarbejdet Forretningen«, er rent ud noget Vaas; thi det maa dog antages, at almindelig normale Mennesker ikke modarbejder den Forretning, de er antagne til at fremhjælpe ved deres Arbejde, og som, saa længe den stadig gaar fremad, sikrer baade dem selv og andre en taalelig Eksistens; det maa tværtimod efter min Opfattelse være en *Pligt* for dem at gøre deres til, at Forretningen kan blive saa godt repræsenteret som muligt.

Dog, Pligterne synes Indsenderen ikke at interessere sig ret meget for; Rettighederne tiltaler ham mere!

Jeg kommer dernæst til Pointet i Artiklen. Indsenderen siger, at jeg »i længere Tid har arbejdet om Søndagen uden den tarifmæssige Godtgørelse«. Hvad den længere Tid angaar, saa indskrænker den sig til 3 Søndage, og hvad den øvrige Insinuation betræffer, saa er det *en gemen Løgn,* dikteret af meget simple Bevæggrunde. Jeg har beregnet mig den tarifmæssige Godtgørelse for de faa Timer, jeg har arbejdet om Søndagen, hvad *mine Regninger kan bekræfte;* Indsenderens Kilder — Lærlingene —, hans næsvise Kiggen i andres Regninger og de øvrige Krogveje, han har benyttet, har været alt andet end paalidelige, og vil jeg kun anmode Indsenderen om, naar han igen optræder som Angiver mod en Kollega, da med sit *Navns Underskrift* at møde op med *fuldgyldige Beviser* for sin Paastands Rigtighed, hvis han ikke vil have Skyld for Bagvaskelse, fremkommet af Misundelse og Partihad.

Hvad Sigtelsen for de 11 Timers Arbejdstid angaar, da er denne af samme Kaliber som det øvrige. Jeg holder ikke meget af at hænge i Klokkestrængen, hverken Morgen eller Aften, eller som nogle, der, naar Klokken mangler 10 Minuter i fuldt Slag, begynde at vaske sig for at kunne staa nede paa Gaden, naar den slaar; heller ikke hylder jeg den Theori, at naar man blot er paa Trykkeriet til præcis Tid, er det ligegyldigt om man bestiller noget eller ej; — men naar jeg er paa Trykkeriet, saa arbejder jeg og ødsler ikke min Tid paa politiske Diskussioner, Sangøvelser eller paa at spille Bajads, men forlanger kun at kunne staa i Fred og Ro ved mit Arbejde, fri for alle unødvendige Angreb. Dog et kan jeg forsikre den urolige Indsender om, nemlig dette, at *min* Arbejdstid *ikke* overstiger 10 Timer; det modsatte er snarere Tilfælde, hvad han jo ogsaa godt véd.

Naar Indsenderen endelig insinuerer, at »Ny typ. Forening«s Medlemmer som Helhed søger Krogveje for at gaa uden om Tarifen, saa kan jeg forsikre ham om, at hans Sigtelse er falsk, thi det gælder saavel for den ny som for den gamle Forenings Medlemmer, at de vil have det mest mulige ud af deres Arbejde. Den gamle Forenings Medlemmer er dog heller ikke rene Engle med Hensyn til Tarifens Overholdelse, jeg skal kun nævne Bestemmelserne om Mulkterne og den fulde Beskæf-

tigelse*), hvor ofte er de ikke overtraadte, saa Indsenderen gør rettest i først at feje for sin egen Dør, før han fejer for andres. At den ny Forenings Medlemmer er »ukollegiale Størrelser« er gentaget til Trivialitet; der var en Tid, da man godt kunde bruge dem.

A. C. Nielsen.

* * *

Til ovenstaaende Indlæg fra Hr. Nielsen har jeg som Formand for »Ny typ. Forening« intet at bemærke. Forsynet med Navns Underskrift som det er, maa det baade i Form og i Indhold staa for Forf.s Regning. Naar derimod Indsenderen i forr. Nr. lader skimte igennem sine Udtalelser, at den nye Forenings Medlemmer særlig gaar Krogveje udenom Tarifen, maa jeg bestemt protestere mod en saadan Paastand. For den ene som for den anden af de typografiske Foreninger i København staar Hævdelsen af Tarifen som Hovedformaalet, og uden dette Formaal vilde Dannelsen af en Forening være meningsløs. Ingen af de to Foreninger kan indestaa for, at ikke et eller andet af deres Medlemmer forsømmer de Pligter, Tarifen paalægger; men i dem begge maa Tarifbrud føre til Udslettelse af den, der gør sig skyldig deri. Den Forening, der ignorerede Hævdelsen af Tarifen, vilde derved begaa Selvmord, og »Ny typografisk Forening« er for livskraftig til at den skulde gribe til en saa fortvivlet Udvej.

P. Christensen,
Form. f. «Ny typ. Forening».

II.

Til Redaktionen!

Da De i Indledningen til Artiklen »Tarifen« i det sidstudkomne Nr. af »Typ.-Tid.« er saa venlig at stille Bladets Spalter til Raadighed for »Ny typografisk Forening«s Bestyrelse, forsaavidt den skulde finde det nødvendigt at rense en af sine Medbestyrere for den mod ham fremsatte Sigtelse i nævnte Artikel, er jeg paa Forhaand overbevist om, at De, som naturligvis udelukkende har ladet Dem lede af kollegiale Hensyn og Interesser, heller ikke vil nægte mig Plads for disse faa Linier, som den i Artiklen betegnede »Gespon«, der paa »kunstig« Maade har opnaaet lige saa gode Vilkaar (at arbejde under) som Hr. A. C. N., der skal være kommen Hr. A. C. N. til Hjælp ved Overarbejde uden den tarifmæssige Godtgørelse af 50 pCt., og (alle gode Gange er Tre) som selv bestemmer sin daglige Arbejdstid, men »aldrig under 11 Timer«.

Da jeg selvfølgelig gaar ud fra, at Indsenderen fuldt ud kan bevise sine mod mig fremsatte Beskyldninger, skal jeg blot tillade mig at forelægge ham følgende 3 Spørgsmaal til Besvarelse:

1. Paa hvilken »*kunstig*« Maade har jeg opnaaet at faa en Lærling?

2. Hvornaar (bestemt Dato og Time) har jeg arbejdet uden at faa den tarifmæssige Godtgørelse af 50 pCt.? og

3) Paa hvilken Dag (Dage) har jeg selv bestemt Arbejdstiden til 11 Timer?

Disse 3 Spørgsmaal tror jeg med Rette at kunne forlange *fuldtud bestemt* besvarede, da jeg i modsat Tilfælde kun kan tænke mig saadanne Sigtelser fremsatte af Ondskab og Misundelse, og selvfølgelig betegner jeg Indsenderen som *Æreskænder og Løgner*, saafremt han ikke bestemt kan bevise sine Beskyldninger mod mig.

S. Fabritius.

*) Dette gælder for *begge*, eller rettere for *alle tre* Foreninger, Hr. Nielsen! RED.

Forskelligt.

Typografernes Sangforenings Koncert i Søndags var overmaade vellykket, ligesom ogsaa det materielle Udbytte var ret anseligt (mindst 80 Kr.). De forskellige Præstationer gik med en Præcision, som gør Sangforeningens Dirigent og de aktive Medlemmer al Ære. I Dagens Anledning havde Vilh. Tømmerup skrevet en ret stemningsfuld Prolog, der blev fremsagt af ALB. AUENER. Forfatteren har, for at bidrage sin Skærv til Lindring af den ved Arbejdsløsheden fremkaldte Nød, ladet Prologen trykke og sælger den nu for 15 Øre pr. Ekspl., hæftet i Omslag. Den kan rekvireres enten direkte fra Forfatteren, Th. Nielsens Trykkeri, store Regnegade 26, eller i Aften i Sangforeningens Lokale. Honorabel Overbetaling modtages selvfølgelig med Taknemmelighed og Regnskab vil senere blive aflagt.

Fra Haderslev har vi modtaget en Korrespondance til »Typograf-Tidende«, men da det skorter os paa Plads, for at faa den optaget, meddeler vi kun, at én af de Strejkende, CARL BERGGREEN fra Bogense paa Fyn, har svigtet den fælles Sag og har meldt sig som Skruebrækker. Han har været en af de ivrigste til at faa Strejken i Gang, men var den første til at bryde sit Æresord. Korrespondenten haaber, at den nævnte Herre ved sin eventuelle Tilbagekomst til Danmark vil faa den samme Modtagelse som de øvrige af den Slags Mennesker.

Fra Flensborg modtog vi i Gaar ligeledes en Korrespondance, men denne maa vi af Mangel paa Plads gemme til næste Nr. Vi skal kun foreløbigt meddele, at *Strejken i »Flensborg Avis«* (Jessen) ved Faktor Th. van Laers Hjælp *er bleven endt* med Anerkendelse af Tarifen. To danske Typografer, Simon Cohn og Lumbye, har under Konflikten søgt Plads dersteds, men har dog ikke faaet Lov til at begynde.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Regnskab

over

Indtægter og Udgifter i 2. Halvaar fra April til Oktober 1886.

Lokalforeninger	April Kvartal. ordinært. Kr.	ordinært. Ø.	ekstra Kr.	Juli Kvartal. ordinært. Kr.	ordinært. Ø.	ekstra Kr.	I alt. Kr.	I alt. Ø.	Medlemsant. v. Regnsk. Afslutning.	Militære, Arbejdsløse og Syge.
Aalborg	15	9	24	14	54	22	75	63	24	2
Aarhus	14	30	22	10	40	17	63	70	17	
Faaborg	2	48	4	2	48	4	12	96	4	
Fredericia . . .	4	20	5	3	77	5	17	97	5	1
Hillerød	4	39	7	3	99	5	20	38	7	2
Holbæk	»	90	1	»	65	1	3	55	1	
Holstebro . . .	3	75	5	3	25	4	16	»	5	
Kallundborg. .	3	45	6	3	90	6	19	35	6	
Køge	1	79	3	1	79	3	9	58	4	1
Kolding	4	56	8	4	60	6	23	16	6	
Middelfart . . .	2	44	4	1	87	3	11	31	3	
Nyborg	2	70	5	2	60	4	14	30	4	
Odense	16	65	24	16	»	25	81	65	28	4
Ribe	1	45	2	1	22	2	6	67	2	
Ringsted. . . .				»	65	1	1	65	1	
Rudkøbing . .	2	4	2				4	4	»	
Skanderborg .	»	90	1	»	65	»	2	55	»	
Slagelse	6	10	9	6	30	9	30	40	9	
Stubbekøbing .	1	87	3	1	80	2	8	67	2	
Vejle	4	35	7	3	70	6	21	5	6	
						I alt . .	444	57	134	

Ballance.

Indtægt:

	Kr.	Øre
Indbetalt til Hovedkassen	444	57
Reservefond	120	13
Renter.	2	64
Kassebeh. fra forrige Halvaar	4	82
Tilsammen . . .	572	16

Udgift:

	Kr.	Øre
Chr. Knudsens Enke	142	»
V. Crones Efterladte	125	»
Indestaaende i Sparekassen	280	77
Tryksager (Love, 1. Halvaarsregnsk., en Protokol) . .	12	50
Porto etc.	5	84
Kassebeholdning	6	5
Tilsammen . . .	572	16

Aarhus, den 14. November 1886.

O. V. Hansen.

Ovenstaaende Regnskab er revideret og befundet rigtigt samt Kassebeholdning og Reservefond til Stede.

Aarhus, den 15. November 1886.

M. Geertsen, Revisor. **A. M. Nielsen,** Revisor.

Den typografiske Forening.

Assemblé afholdes *Lørdag den 11. December.* Billetter à 65 Øre for 1 Herre, 35 Øre for en Dame faas hos Styrelsen.

Til **det frivillige Fond for Arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget (NB. for 2 Uger):

Aamodts Trykkeri 3.00, Bordings 3.51, S. & K. 1.00, Nielsen & Lydiches (52. B.) 3.75, N. Cohens 11.15, »Avisen« (55. og 56. B.) 2.50, Bagges 1.25, »National-Tidende« (53. og 54. B.) 6.80, Truelsens 1.25, Græbes (59. og 60. B.) 7.50, »Adresse-Avisen« 1.00, G. (55.—59. B.) 1.00, Knudtzons 0.50, »Politiken« (55. og 56. B.) 6.00, i alt **50.21.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2,663.80.**

RUD. BØHM.

Typografernes Sangforening.

I Aften Kl. 10 gentages Indøvelsen af »*Volmerslaget*«. Da denne Komposition fordrer et saa talrigt Kor som muligt, vil flere ældre Sangere i Aften træde til, ligesom vi herved indbyde yngre Kolleger til i Aften at slutte sig til Koret. Indmeldelse nu giver gratis Adgang med Dame til Aarsfestens Koncert og Bal. — Lokale: Læderstræde, gl. Teknisk Skole, Stuen.

Vi takke herved for den stærke Tilslutning til Festen i Søndags for de Arbejdsløse.

Et Sølvarmbaand er tabt og bedes velvillig tilstillet

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Lokalforeningsformændene erindres om inden den 1ste December at indsende Resultatet af Afstemningen til Hovedbestyrelsens Formand.

I Ringkøbing Lokalforening har N. C. PETERSEN overtaget Formandspladsen i Stedet for C. Hansen, som fratræder.

HOVEDBESTYRELSEN.

I afvigte *Juli* Kvartal har Medlemsbidraget udgjort 1596 Kr. 95 Øre, andre Indtægter 40 Kr. 10 Øre. — Udgifterne i samme Tidsrum er i Lokalforeningen: Sygeunderstøttelse 451 Kr. 50 Øre, Begravelseshjælp 60 Kr., Understøttelse til Arbejdsløse 77 Kr., Rejseunderstøttelse 1547 Kr. 60 Øre. — Af Hovedkassen er udbetalt til Lokalforeningerne 857 Kr. 95 Øre, modtaget fra samme 337 Kr. 84 Øre.

Aarhus, den 19. November 1886. **Joh. Lund.**

Nyt Medlem.

Aalborg, CHRISTEN JEPSEN (udlært hos P. Hansen i Aalborg d. 1. November 1886).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 49. | København, den 4. December 1886. | 13. Aargang.

Prøvebøger.

Ethvert Skriftstøberi, som vil erhverve sig et nyt eller udvide allerede indtagne Afsætningsgebeter, er nødsaget til at indhylle sine Produkter i en saa klædelig Dragt som vel muligt, og dertil egner sig særlig en flot Udstyrelse af Prøvebøgerne, ɔ: Samlingerne af de fra Tid til anden udgivne Prøver paa nye Frembringelser. Da vi for nogle Aar siden omtalte Jul. Klinkhardts Prøvebog, havde vi al Grund til at omtale denne med den størst mulige Ros — imidlertid kan vi rolig paastaa, at Klinkhardts Prøvebog er bleven stillet betydeligt i Skyggen af den af Skriftstøberfirmaet J. G. SCHELTER & GIESECKE i Leipzig nu udgivne Prøvebog. Dette verdensberømte Firma præsenterer sig her med et Stykke Typografi, som for Tiden vanskelig vil kunne overtræffes af nogen som helst af dets Konkurrenter. Man véd ikke, hvad man her skal beundre mest: den Righoldighed og Akkuratesse af det tilbudte Materiale eller den paa en Gang saa pragtfulde og dog elegante Udstyrelse af Prøvebogen. Enhver Fagmand, som har haft Lejlighed til at kaste et Blik i denne, vil uden al Tvivl være enig med os i, at der her er bleven budt den typografiske Verden noget *overordenligt*. Man kan næsten fristes til at sige, at Schelter & Giesecke byder paa en saadan Righoldighed paa Materiale, at ingen Bogtrykker, der vil forsyne sit Trykkeri med elegant og tidssvarende Skrifter og Indfatninger, behøver at henvende sig til andre Skriftstøberier, for at tilfredsstille sit Behov. Dertil kommer, at Firmaet forfærdiger alt til et Bogtrykkeri henhørende Inventar — lige fra Maskiner ned til Liniebøjningsapparater og Skriftkasser samt øvrigt Træarbejde. — Prøvebogen vil i Aften blive fremlagt til Eftersyn i Foreningens Lokale.

* * *

Det er meget godt, at Skriftstøberne forsyner os med elegant og tidssvarende Materiale, men det maa ogsaa finde Købere, ellers slappes de selvfølgelig i den ædle Strid om kun at frembringe det bedste. Hvorledes et saadant Materiale kan tage sig ud, naar det først kommer ud blandt Bogtrykkerne og dér finder sin Anvendelse under dygtige Sætteres og Trykkeres Hænder, det beviser bedst den Prøvebog, som *F. E. Bordings Bogtrykkeri* her i Byen i disse Dage har udsendt til sine Kunder. Vi er desværre endnu ikke vant til at se vore Bogtrykkere anstrænge sig ret meget for at vise Publikum virkelig smagfulde Frugter af vor Kunst, og derfor er det dobbelt glædeligt, at vi ved den foreliggende Prøvebog fra Bordings Trykkeri kan føle os i høj Grad tilfredsstillet saavel hvad Sætningen som Trykningen og den øvrige Udstyrelse angaar. Det skal her særlig fremhæves, at alt det Materiale, der findes i Prøvebogen, udelukkende tilhører Trykkeriets Akcidensafdeling, men det er ogsaa mere end tilstrækkeligt for at vise, at den nuværende Ejer af Bordings Bogtrykkeri, Hr. VICTOR PETERSEN, har forstaaet Betydningen af det Faktum, at vor Tids Smagsretning kræver Ofre — og dem har han maattet bringe i en betydelig Grad, for at kunne møde for Offenligheden med denne Perle af smukt Bogtryk. — Denne Prøvebog vil ligeledes være fremlagt til Eftersyn i Aften i Foreningens Lokale.

Svar til Hr. A. C. Nielsen og S. Fabritius.

Da de Herrer læste min Artikel gik de fuldstændig fra Sans og Samling! De blev saa blege og brune som ægyptiske Mumier i deres kalkede Grave! Men pludselig skulede de omkring sig — nej, ingen maatte se deres »Skamrødme«.

Der paafulgte nu Forhandlinger, der fortsattes paa »belejligere og mere indflydelsesrige« Steder, og da man mente at have »klaret Ærterne«, saa de i sidste Numer optrykte Artikler Dagens Lys.

Til Hr. P. Christensen og hans »livskraftige« Forening har jeg intet at bemærke.

Jeg vil kun holde mig til de to andre Artikler, og i dem taler Hr. Nielsen først om »Partihad« — hvorledes skal det forstaas? Han er Socialdemokrat og det er jeg ogsaa! En anden Ting er det imidlertid: de Herrer er bleven saa vant til at gaa og spille de Skinhellige, at de slet ikke kan mindes mere, at deres Kolleger har dem i kær Erindring fra forgangen Tid. De stiller en fræk Mine op og spørger: *har vi gjort noget forbudt?* d. v. s. efter at de har sikret sig. Tror Hr. Nielsen maaske ikke, at man kan se hans »Pilgrimsgang«? Han

kaster om sig med Kiggen i »hans Regninger« og Lærlinge-Visdom; mon han ikke kan være sine Regninger bekendt? eller maaske var de alligevel ikke saa »ærlige«, som han vil gøre dem til. Hvad Lærlinge-Visdommen angaar, da trænger jeg ikke til Hjælp af Lærlinge paa mine Kollegers Bekostning. Jeg skal kun bede ham om, naar han en anden Gang vil arbejde over uden Godtgørelse, ikke at nægte det, naar han har vedgaaet det til en Kollega — og i alt Fald anmode andre om ikke at sladre af Skole. Naar han gør dette, kommer han ikke til at staa som Tarifbryder mellem et Personale, hvor næppe nogen af begge Foreningers Kolleger vil vidne til Gunst for ham imod min forrige Artikels Sanddruhed. Desuden kan han maaske erindre et tidligere Tilfælde, hvor han, efter en Søndag at være *grebet* i Gerningen af et gammelt Foreningsmedlem, lovede ikke at gøre det mere — men lige saa helligt som han nu gaar omkring og lover det. Hans Regninger er en Sag, som det for Øjeblikket ikke er raadeligt at røre ved.

Begge Herrer fortæller Noget om ikke at have arbejdet i 11 Timer. Kan de huske, hvor mange Gange de er gaaet til Middag Kl. $1^1/_2$, hvilket er en halv Time over normeret Tid, og ligesaa om Aftenen? ellers kan deres Kolleger paa Sætteriet underrette dem derom. Et er imidlertid vist, at man behøver ikke at føre Bog over Overtrædelsesdagene for at bemærke dette.

Hr. Fabritius' »kunstige« Spørgsmaal skal jeg besvare med et andet, nemlig om han mener, at det er paa Grund af sin typografiske *Dygtighed*, at han har faaet en Lærling? Hvad Misundelsen angaar, da er der adskillige Sættere, der med to Hænder tjener lige saa meget som han med fire, men de er maaske ikke saa »værdige«.

Jeg skal nu afslutte med den Bemærkning, at, da nogle brave Ny-Forenings Kolleger har lovet at gøre noget ved Sagen ved Bestyrelsesvalget i Januar, finder jeg ikke Anledning til at fremkomme med mine Kilder, for at de Herrer maaske yderligere skulde faa Brug for deres Diplomati.

Underskriveren kan de ikke ramme! III.

Dagpenge eller Milepenge.

Det er en Selvfølge, at dette Spørgsmaal ogsaa er bleven overvejet forinden Hovedbestyrelsen tog Beslutning at foranstalte almindelig Afstemning om Kontingentets Forhøjelse, men af flere Grunde har Hovedbestyrelsen ikke taget denne Tanke op. Jeg skal nævne nogle af dem.

For det første anser vi det ikke for heldigt, ved et Magtsprog at sige til den Rejsende: Du *skal* gaa ad Landevejen. Det maa staa den Rejsende frit for, om han vil gaa tilfods eller køre, om han altsaa vil udstrække den Understøttelse, der tilkommer ham, over et længere eller kortere Tidsrum. Er der nogen Fordel for den Rejsende ved at rejse langsomt, saa staar det ham jo frit for, men de ledige Pladser, der naas ad denne Vej, bliver jo ikke flere, selv om saa alle rejste tilfods, og Rejsekassens Udgifter vil altsaa ikke blive mindre herved for dem, der tager hele Ruten ud, undtagen Mileberegningen bliver nedsat. Besparelserne skulde altsaa indvindes paa dem, der dels lod sig afskrække ved denne Rejsemaade, dels dem, der standsede deres Rejse paa Halvvejen og tog tilbage til Udgangspunktet.

Efter hvad jeg kender til det Liv, der føres paa Landevejene, vandrende fra By til By i ondt som i godt Vejr og udsat for alle de Tilfældigheder, Landevejene er saa rige paa, skal der en ret god Konstitution til at udholde Strabadserne, en saadan Rejsemaade medfører. Det ligger derfor nær nok at tro, at de fleste, der enten ikke faar begyndt Rejsen eller standser den undervejs, var tvungne dertil af Hensyn til deres Helbred. Det vilde være meget uretfærdigt saaledes af den Grund at unddrage dem Adgang til at hæve Rejseunderstøttelse, og det kunde være, at hvad Rejsekassen sparede, vilde Sygekassen faa Lov at betale mere

Endnu en Grund, og maaske den væsenligste, foranlediger at man skal betænke sig vel, inden man tvinger de Rejsende til at vandre til Fods ad Landevejen. Foreningen er netop — tvært imod hvad Hr. N. L. CHRISTENSEN i sin Artikel i forrige Numer af Bladet gaar ud fra — stiftet med den Tanke, saa meget som muligt at holde de yngre Typografer borte fra Landevejen ved at give dem Midler til at rejse paa en mere tidssvarende Maade. Kort sagt forhindre, at den unge gik moralsk og legemligt til Grunde paa Landevejen. Jeg tror, at Foreningen har store Resultater at vise tilbage paa i denne Henseende; om end man naturligvis ikke bestemt kan paapege, vil enhver dog kunne se en betydelig Forskel paa de rejsende Typografer nu og dem, der færdedes paa Landevejen før Foreningen traadte hjælpende og regulerende til. Vi skal betænke os to Gange før vi siger til den Rejsende, at han *skal gaa ad Landevejen.* **Harald Jensen.**

Korrespondancer.

Flensborg, den 23. November 1886.

Konflikten i »Flensborg Avis«s Trykkeri (Jessen) er nu foreløbig bilagt, idet saa vel Tarifen som ogsaa Typografernes videre Forlangende om Arbejdsforholdet etc. skriftlig anerkendtes af Trykkeriets nuværende Bestyrer, Hr. Faktor TH. V. LAER; men da denne kun har Styrelsen i Hænderne indtil den 6. Februar 1887, paa hvilken Dag Hr. Redaktør Jessen vil have afsonet den ham idømte 4 Maaneders Fængselsstraf (under den 22. ds. blev Redaktør Jessen atter idømt en 3 Maaneders Fængselsstraf, og da der endnu svæver en Sag imod ham, vil han foreløbig maaske ikke have Udsigt til at komme paa fri Fod, hvilket maaske vil forandre Sagen), og han igen selv overtager Styrelsen af Trykkeriet, saa har Typograferne ikke vundet meget ved denne Strid, idet de den 6. Februar 1887 staar paa samme Standpunkt, hvor de stod den 30. Oktober 1886. Men det er at haabe, at Hr. Jessen til denne Tid vil vise sig imødekommende lige over for Personalet og anerkende sammes Fordringer, hvilket vistnok vilde være det bedste baade for Forretningen og Personalet. I modsat Fald vil Typograferne igen se sig nødsaget til at opsige deres Pladser for om muligt at tvinge Forretningen til at give efter for Typografernes berettigede Fordringer og for at tvinge deres Tarif til endelig Anerkendelse. Hr. Th. v. Laer har i den sidste Time gjort alt muligt for at faa Konflikten bilagt, hvilket jo ogsaa er lykkedes ham, i det mindste foreløbig, hvorvidt det vil lykkes ham senere, vil Fremtiden vise. Lige over for hans Kolleger og Foreningen har v. Laer paalagt sig den Forpligtelse, ikke mere at ville være med til en saadan Konflikt, men i saa Fald forlade Pladsen, samt aldrig at række Haanden til, at Forretningen kommer i Besiddelse af et nyt Personale — vi haaber, at han aldrig vil glemme dette. — Under Striden havde vi Besøg af en Hr. SIMON COHN fra Fredericia, som er Medlem af »U. V. D. B«, og som desuagtet modtog Arbejde hersteds med Tiltrædelse den 15. Novbr. Paa Kredsformandens desang. Bekendtgørelse blev Bogen frataget ham i Kiel, saa at han nu ikke længer er Medlem af Foreningen; Arbejdet har han naturligvis heller ikke kunnet tiltræde, han har derfor Tid til at beregne, hvad Fordel der er ved at modtage Plads i et blokeret Trykkeri.

G.

Randers, den 29. November 1886.

Onsdagen den 24. November afholdtes en ekstraordinær Generalforsamling i den herværende Lokalforening til Behandling af det fra Hovedbestyrelsen fremsatte Forslag om Kontingentets Forhøjelse. Efter en Del Diskussion udfyldtes Stemmesedlerne og efter Udtalelser af flere Medlemmer affattedes og vedtoges følgende Resolution, der er tilstillet Hovedbestyrelsen:

»Idet Lokalforeningen indsender Stemmesedlerne over det fra Hovedbestyrelsen fremsatte Forslag, udtaler Medlemmerne, at de finder det formaalstjenligst, om Hovedbestyrelsen ved en almindelig Afstemning vilde foranstalte Arbejdsløshedskassen ophævet, og anmoder Hovedbestyrelsen om hurtigst muligt at optage det for Foreningens Eksistens vigtige Spørgsmaal, idet man maa fremhæve, at dens Betydning for Foreningen er af en meget tvivlsom Beskaffenhed«.

A. Westermann.

Opraab!

Ærede Kolleger!

Trods den herskende Arbejdsløshed tillader jeg mig — efter Opfordring fra Kollegerne i Altenburg, der som det vil være de fleste bekendt, kæmper for Tarifens Anerkendelse i Tyskland og af den Grund alle har maattet forlade deres Pladser, haabende paa Sympathi og Understøttelse fra deres Kolleger overalt i Tyskland og Udlandet — at rette en indtrængende Opfordring til enhver Kollega, om at komme dem til Hjælp i deres retfærdige Kamp. Da de fleste af de Strejkende er Familieforsørgere og sidder i smaa Kaar, er det nødvendigt at hjælpe hurtigst muligt. Det maa tale til Gunst for dem, at de paa min Henvendelse ved vor Strejke i 1876, efter Opraab fra R. P. Jensen, straks viste deres Offerberedvillighed, og efter deres Evner ydede en ikke ganske ringe Sum; lad os derfor vise dem, at vi forstod at skatte den Hjælp, de den Gang ydede os, ved at hjælpe dem nu. Derfor, ærede Kolleger, lad enhver yde sin Skjærv, stor eller lille, men helst saa hurtigt som muligt, da den, der hjælper straks, hjælper dobbelt.

Bidrag bedes sendt til Undertegnede, og Regnskab over de indkomne Beløb skal blive offenliggjort i »Typ.-Tid.«

Ærbødigst

Carl Olsen,

Græbes Bogtrykkeri, Kbhnv. K.

Ovenstaaende Opraab tiltrædes af

Rud. Bøhm,

f. T. Form. for »Den typ. Forening«.

Typografernes Sangforening.

I Aften Kl. 10 præcis: Sangøvelse.

STYRELSEN.

Typografernes Hjælpekasser.

Bedes særligt bemærket. Fra 1. Januar 1887 fratræder Dr. med. Ravn som Læge ved Typografernes Hjælpekasser, og fra samme Tid bedes Medlemmerne af Sygekassen at henvende sig til **Dr. Berlème, Amagertorv 21, 1. Sal, der træffes fra Kl. 12—1 Formiddag og 5—6 Eftermiddag. Søn- og Helligdage kun 12—1 Formiddag. Sygeanmeldelser ønskes inden Kl. 8½ Morgen.** Lægekort skal forevises.

København, d. 1. Decbr 1886. STYRELSEN.

Inkassatorerne for »Typografernes Hjælpekasser« bedes inden 15. December at sende mig en Fortegnelse over Medlemmernes Bopæle.

Medlemmer, der er flyttede, bedes afhente nye Lægekort, der kan faas saa vel paa Trykkeriet som i min Bolig. N. HANSEN.

Den typografiske Forening.

Assemblé afholdes *Lørdag den 11. December*, Kl. 9—3 i **Lille Kongensgade 25.**

Billetter à 65 Øre for en Herre og 35 Øre for en Dame kan hver Dag faas hos Styrelsens Medlemmer.

Medlemmer, der agter at indføre besøgende Herrer, maa opgive disses Navne 2 Dage i Forvejen til Formanden. STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Nyt Medlem.

Kolding, VIGGO G. BIGUM (udlært hos I. Cohen i København i Oktober 1882).

Odense, Trykker PETER EMIL PETERSEN (udlært hos Chr. Milo i Odense den 1. Decbr. 1886).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til vedkommende Lokalforening.

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Kallundborg, A. J. P. CARLSLUND (arbejdsløs).

Kolding, HERMANN KABISCH.

Silkeborg, CARL JOH. LAURSEN, sidst arbejdet i Skanderborg (arbejdsløs).

Aarhus, SØREN LETH-NIELSEN fra Kbhv.

Do., P. J. HOLST, sidst arbejdet i Skive.

Bortrejste Medlemmer.

Kallundborg, H. CHR. M. MØLLER.

Kolding, S. N. SCHMIDT (arbejdsløs).

Randers, F. C. C. LUND i Hobro til Skive.

Rettelse.

I Artiklen om »Rejseunderstøttelsen« i sidste Nr., 1. S. 2. Sp. 4. L. fra oven er glemt en Sætning efter »Perioder«: *»hvis Følger spores hele Landet over ved en Mængde Rejsende«* baade af vor Forening osv.

Brevkasse.

Lumbye, Bigum, R. i K.: Forhaabenlig næste Gang.

KUNDGØRELSER.

En yngre praktisk Typograf, i Besiddelse af en mindre Pengesum, ønsker at træde i Kompagni med en Bogtrykker i en større Provinsby; i Mangel heraf ønskes en Plads som Bestyrer. — Billet, mrkt. »Kompagnon«, indsendes til »Typ. Tid.«s Ekspedition.

Abonnement paa

Ny typografisk Tidende,

udgiven at „Ny typografisk Forening" i København,

modtages paa alle Postkontorer samt hos **R. Helmer,** Schønbergsgade 8, Stuen til venstre, Kbhvn. V.

Bladet udgaar 1 Gang om Maaneden. **Prisen er fra 1. Januar 1887 nedsat til 25 Øre Kvartalet.**

Typografernes Lokale.

Undertegnede tillader sig herved at henlede Opmærksomheden paa, at *Gadedøren er lukket efter Kl. 12 Lørdag Aften.* De bedes derfor om at **ringe paa Klokken,** der vil da øjeblikkelig blive lukket op.

NB. Det bemærkes, at Kaféen er aaben hele Dagen.

N. Jensen,

Lille Kongensgade 25, 1. S.

DANAS HAVE.

Komfortabel Café & Restaurant samt Selskabslokaler

21, Nørrebrogade 21, Stuen og 1ste Sal.

Efter fuldendt Hovedreparation tillader jeg mig at anbefale nævnte Forretning i d'Hrr. Typografer med Familiers velvillige Erindring; særlig tillader jeg mig at anbefale mine hyggelige Forenings-Lokaler til

Svendegilder og Assembléer.

1ste Klasses Spisevarer serveres til sluttede Selskaber til meget moderate Priser.

Ærbødigst

ANDERS NIELSEN.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 50. | København, den 11. December 1886. | 13. Aargang.

Udvalgets Betænkning.

Det af »Den typografiske Forening« nedsatte Udvalg, der skulde undersøge og fremkomme med Forslag, som kunde føre til en Forbedring af Foreningens økonomiske Tilstand, sender herved den ærede Styrelse Resultatet af sit Arbejde, som ønskes optaget i »Typ.-Tid.«, lige som Udvalget anmoder den ærede Styrelse om at foranstalte afholdt en ekstraordinær Generalforsamling, hvor Udvalgets Forslag kan komme under Forhandling og event. træde i Kraft den 1. Januar 1887.

I Udvalgets første Møde den 26. Septbr. forelagde LAZARUS følgende Henstilling som Grundlag for Udvalgets Forhandlinger:

1. Forhandling med »Ny typ. Forening« om:
   a) Sammenslutnings Mulighed, Betingelserne for en saadan.
   b) Den ny Forenings Deltagelse i Udgifterne til Rejsehjælp og anden Understøttelse.
2. Indskrænkning af Bladets Udgivelse til hver 14. Dag; event. Forhandling med »Dansk typ. Forening« herom.
3. Kassererens Honorar bør fastsættes procentvis i Forhold til Medlemstallet. For Nemheds Skyld indstilles: ½ Kr. halvaarligt pr. Medlem, altsaa 150 Kr. for 300 Medlemmer. Besparelse mod Budgettet *25 Kr.* pr. Halvaar, rimeligvis dog mere.
4. Hvad kan der gøres for at fremme en bedre Inkassation?
5. Ligeledes for at fremme Avertissementsindtægten i Bladet.
6. Indtægternes Frugtbargørelse.
7. Ophævelse af Arbejdsløshedskassen.

Udvalgets Medlemmer tiltraadte hver især dette Grundlag, hvorhos PETERSEN, SVENDSEN og SØRENSEN udtalte sig for (7) *Ophævelse af Arbejdsløshedskassen*, hvilken Sag medoptoges som Forhandlingsæmne. — Til Formand valgtes LAZARUS og til Sekretær PETERSEN.

Punkt 1: Om dette Punkt indstiller Udvalget til Generalforsamlingens Beslutning: »Da hverken de politiske Tilstande, der bevirkede »Ny typ. Forening«s Dannelse er forandret, ej heller denne Forenings senere Optræden (gennem dens Blad og ved Oprettelse af en Konkurrence-Sygekasse m. m.) har været imødekommende, mener Udvalgets *Flertal* det frugtesløst at indlede Forhandling om denne Sag«. — *Mindretallet* gør ingen Indstilling.

Punkt 2 (og 5): Udvalget er enigt om at indstille til Generalforsamlings Beslutning, *at »Typ.-Tid.« fra 1. Januar kun udgaar hver 14. Dag*. Udvalget har ladet forespørge hos Hovedbestyrelsen for »Dansk typ. Forening«, om hvorvidt denne mente at kunne billige et saadant Skridt, og denne har hertil svaret, at den ansaa det for heldigst og rigtigst at vedblive med et 8-Dags Blad; ikke desto mindre anser Udvalget det for rigtigst under de nuværende Forhold at fremkomme med nærv. Forslag. Besparelsen for vor Forening ved den foreslaaede Indskrænkning vilde da blive ca. *235 Kr.* halvaarlig. Udvalget beklager imidlertid meget, at Tiden og Forholdene har medført, at man blev nødt til at foretage et saadant Skridt, men mener dog at kunne forsvare dette, idet Bladet ikke hvad Stoffet angaar kan siges at indeholde Ting, der absolut kræver Udgivelsen hver 8. Dag. For Foreningsmeddelelser, Klager og andre Artikler kan det forsvares at lade Bladet udgaa hver 14. Dag. Udvalget henviser i saa Henseende til andre og betydelig større Foreninger, der kun udgiver deres Fagtidende *én* Gang om Maaneden. Kun, hvis det kunde lykkes at skaffe Bladet saa mange Annoncer, at de kunde dække Udgifterne ved Bladets Trykning hver anden Gang, kunde Udvalget have anbefalet at vedblive med Udgivelsen hver Uge, men de Undersøgelser, Udvalget i den Henseende har kunnet anstille underhaanden, har ikke ført til noget gunstigt Resultat.

Punkt 3. Udvalget indstiller: »*at Kassereren herefter lønnes med 7 pCt. af Medlemsbidraget.* Det henstilles derhos, at Kassereren mindst 1 Time daglig har fast Kontortid«.

Udvalget motiverer Forslaget derved, at det er den retfærdigste og heldigste Maade for begge Parter, hvad man har Erfaring for i mange andre Foreninger, saaledes ogsaa i »Typografernes Hjælpekasser«. Ved den foreslaaede Ordning vilde der for Øjeblikket efter Budgettet spares *35 Kr.* halvaarlig.

Punkt 4. Udvalget indstiller: »1. Inkassationen foretages ugevis af Inkassatorerne. Kassereren lader

ved Bud en Dag i Ugens Løb de inkasserede Bidrag afhente hos Inkassatorerne, der som hidtil har at føre Af- og Tilgangslisten, hvortil der leveres dem Blanketter, samt at indføre den inkasserede Sum i Budets Kuponbog. 2. Det henstilles at lade Bladet udgaa en anden Ugedag end *Lørdag*, for at Indsamlingen af Kontingentet til Dels kan finde Sted samtidig med Bladets Omdeling. De, der vil betale i andre Terminer end ugevis, bør betale forud.

Herved vilde ingen Restance finde Sted, og Udvalget mener, at Kassereren derved altid vilde have den Sum, der er nødvendig til de daglige løbende Udgifter, inde, ligesom der i Almindelighed vilde indvindes flere Renter, idet der ordinært vilde indkomme ca. 75 Kr. ugenlig, hvoraf adskilligt straks kunde gøres frugtbringende. Udvalget mener, at Bladet kan udgives en anden Dag i Ugen, hvorved Inkassatoren altid vil have Bidragene liggende til Budet.

Punkt 6 toges tilbage af Forslagsstilleren.

Punkt 7. Udvalget indstiller: Det vedtoges af Flertallet (PETERSEN, SVENDSEN og SØRENSEN)

a) at foreslaa Ophævelsen af Lovbestemmelserne, vedrørende Arbejdsløshedskassen, Kontingentbestemmelsen indbefattet.
b) at anbefale Oprettelsen af private Selskaber, der gensidig understøtter deres Medlemmer i Tilfælde af Arbejdsløshed.

Et Mindretal (THOMSEN) foreslaar i Stedet for: a) at skærpe Bestemmelserne i Arbejdsløshedsregulativet. LAZARUS vil af personlige Grunde ikke tiltræde noget af disse Forslag, hvorimod han, saavel som THOMSEN tiltræder Forslag b.«

Idet Flertallet fremkommer med og forelægger ovenstaaende Forslag, véd det, at det er et betydningsfuldt Skridt, det gør; men det føler sig overbevist om, at det finder Medhold heri hos mange af Foreningens Medlemmer, hvem det særlig ligger paa Hjærte at bevare den Organisation, der i Aarenes Løb har bidraget saa meget til Gavn og Glæde for Fagets Udøvere. Det er en uomstødelig Kendsgerning, at det kun er Arbejdsløshedskassen, der er den egenlige Aarsag til Foreningens uheldige økonomiske Tilstand. Allerede den Gang, da Arbejdsløshedskassen blev stiftet, var der mange, der var Modstandere af den, og iblandt dem var netop Medlemmerne af det Flertal, der nu foreslaar Kassens Ophævelse; den Gang forudsagde de, hvilke Ofre der vilde være nødvendige, for at Kassen kunde gøre den tilsigtede Nytte. Flertallet indrømmer, at den Understøttelse, der er bleven givet, kan være til nogen Nytte, hvor det traf saaledes, at et Medlem kun var uden Arbejde i én eller 2 Uger, men efter den Tid — de allerfleste Arbejdsløshedstilfælde i Aar har varet i Maaneder — kan Kassen slet ikke hjælpe og har aldeles ingen Betydning. Skal en saadan Kasse gøre den Nytte, den tilsigter, maa der kræves et ugenligt Kontingent af en saa uforholdsmæssig Størrelse, at det for de fleste vil være uoverkommeligt. Flertallet indrømmer, at det med de foretagne Skærpelser, vil stille sig noget gunstigere i indeværende Halvaar; men saasnart Aaret er omme, vil vi — hvis ikke Forholdene forbedrer sig, og det er der ingen Udsigt til — begynde forfra, og inden vi ret véd af det, vil den Rest, der endnu findes i Foreningens Kasse, være opspist, og da vil det sørgeligste af alt ske: *Foreningens og Organisationens Opløsning*. Flertallet erkender, at der i Arbejdsløshedstilfælde skal finde Understøttelse Sted for de Medlemmer, der er ledige uden egen Skyld, og foreslaar derfor, at Foreningens Medlemmer indbyrdes opretter *Forsikringsselskaber*, hvorved de sikrer hverandre en Understøttelse, der er bedre og af længere Varighed, end den, der nu gives. Disse Selskaber tænkes oprettede med et Medlemsantal af 25 eller 50 Mand, der da indbyrdes støtter hinanden, naar nogen af et saadant Selskabs Medlemmer bliver ledige. Paa den Maade vil ogsaa en bedre Kontrol opnaas; thi ingen vil da kunne forlade en Plads, uden at det nøjagtig kan vides, hvorvidt der tilkommer ham Understøttelse eller ej. Til Gengæld vil han være sikker paa, at han i længere Tid vil nyde en Understøttelse, der frelser ham fra den dybe Elendighed, hvori adskillige af vore nuværende Arbejdsløse er stærkt paa Veje til at synke ned i. — Flertallet foreslaar, at Kassen bliver ophævet fra 1. April 1887. Mindretallet (THOMSEN) maa, ligesom Flertallet, indrømme, at Foreningens daarlige Status for en stor Del skyldes Arbejdsløshedskassen, men kan dog ikke tiltræde Flertallets Forslag om Kassens fuldstændige Ophævelse. Det forekommer Mindretallet, at medens Foreningens yngre Medlemmer i Tilfælde af Arbejdsløshed i Rejsekassen har et Understøttelsesfond, vil de ældre Medlemmer af Foreningen, navnlig de gifte, der ikke kan nyde godt af Rejsekassen, hvis de blev arbejdsløse, være uden Støtte fra Foreningens Side, hvis Arbejdsløshedskassen blev ophævet.

Efter de nye Loves Ikrafttræden er Arbejdsløshedskassen ikke nu, hvad den tidligere har været; *nu* er det en Kasse for sig selv, hvis Udgifter maa reguleres saaledes, at de ikke kommer til at overstige Indtægterne. Som Regulator tjener Arbejdsløshedsregulativet, og Mindretallet nærer ingen Tvivl om, at Medlemmerne ved deres Indflydelse paa dette, vil bringe dette til at være, hvad det bør være: *den Regulator, der skal bringe Balance til Veje i Arbejdsløshedskassen mellem Indtægt og Udgift.*

Foreløbig anser Mindretallet det for tilstrækkelig at tilføje Regulativet den Bestemmelse, at for at være berettiget til at faa Understøttelse af Kassen fordres, at Vedkommende skal have været Medlem af Foreningen i 2 Aar.

Tages Udvalgets Forslag til Følge, vil den sikre Besparelse for Foreningen blive — mod det af Styrelsen sidst udarbejdede Budget — mindst *260 Kr.* halvaarlig.

Den anbefalede ny Inkassationsmaade vil formentlig paa forskellig Maade indvirke heldig paa Foreningens Pengevæsen.

Ophævelse af Arbejdsløshedskassen vil sikre Foreningen mod en Gentagelse af de betydelige Ofre, denne Kasse har krævet.

Forslag til Lovændringer i Henhold til Udvalgets Indstillinger er følgende:

I § 6 bortfalder Paranthesbemærkningen.

§ 7. Medlemsbidragets Opkrævning besørges for hvert Trykkeris Vedkommende af en Inkassator, til hvem Medlemmerne hver Uge har at indbetale Medlemsbidragene. Kassereren lader ved Budet Beløbet afhente, hvorfor gives Kvittering i den af Budet medbragte Kuponbog; Inkassatoren har nøjagtig at udfylde de ugenlige Lister over Medlemsbidragene samt den skete Af- og Tilgang, med Tilføjelse af For- og Efternavn — Ved Skiften osv. — kommer i Arbejde.

§ 12. Stykke c. bortfalder.

§ 13. De ved disse Loves Ikrafttræden tilstedeværende Midler fordeles med $^3/_5$ paa den almindelige Kasse og $^2/_5$ paa Rejsekassen, og disse Midler danner da vedblivende Kassens Reservefond.

§ 15, Stykke 2, sidste Membrum: Formanden og Kassereren er lønnede. Kassereren lønnes med 7 pCt. af Medlemsbidraget, medens Formandens Løn bliver at vedtage paa det halvaarlige Budget.

Arbejdsregulativet udgaar.

Mindretallets Forslag til Forandringer i Arbejdsløshedskassen er saaledes:

§ 2. »Understøttelse udredes kun, naar Vedkommende har været Medlem af Foreningen i 2 Aar, og for atter at kunne opnaa Understøttelse fordres, at Vedkommende derefter har betalt Kontingent til Foreningen i 52 Uger.

København, den 5. December 1886.

Lazarus, Udv. Formand. **Emil Petersen,** Udv. Sekretær. **Anth. Svendsen.**

Wm. Sørensen. **Ch. Thomsen.**

Arbejdsløshedskassen i »Dansk typografisk Forening«.

Paa den Generalforsamling, der afholdtes i Randers Lokalforening i Anledning af den almindelige Afstemning, vedtoges en Resolution, som findes offenliggjort i sidste Nr. af »Typ.-Tid.« og ogsaa er tilsendt Hovedbestyrelsen. Den deri fremsatte Opfordring til Hovedbestyrelsen om ved en almindelig Afstemning at søge Arbejdsløshedskassen ophævet, finder Hovedbestyrelsen ingen Anledning til at efterkomme. Som Middel til at forbedre Foreningens pekuniære Forhold vilde et saadant Skridt være for lidt fyldestgørende. Man behøver blot at se paa den Opgørelse for Juli Kvartal, der forelaa i det foregaaende Nr. af »Typ.-Tid.«, for at se, hvor lille en Rolle Arbejdsløshedskassen spiller i saa Henseende i Forhold til de øvrige Kasser. Medens Udgiften til Rejseunderstøttelser har været 1547 Kr. 60 Øre og til Sygehjælp 451 Kr. 50 Øre, har Arbejdsløshedskassen kun forbrugt 77 Kr. Man vil heraf se, at det ikke er presserende ved en almindelig Afstemning at faa denne Kasse ødelagt. *Den* Sag kan saa særdeles godt vente til et kommende Repræsentantmøde. *Der* vil det da kunne tages under Overvejelse, om det dog alligevel ikke skulde være rigtigst at beholde denne Kasse, der nærmest er beregnet at skulde være en Støtte for Familiefædrene og kun bruger forholdsvis faa af Foreningens Midler.

Aarhus, den 7. Decbr. 1886. P. H.-B. V.
Harald Jensen.

Forskelligt.

Guldbryllup. I Stiftelsen for Typografer i lille Istedgade fejredes i Torsdags en blandt Typografer sjælden Højtidelighed, idet den gamle Trykker J. L. LARSEN (Lunos Trykkeri) og Hustru fejrede deres *Guldbryllup*. — Om Morgenen tidlig hilstes Parret med Koral og af samtlige Stiftelsens Medbeboere var deres Stue bleven pyntet med Grønt og Blomster og et smukt Uhr hængt paa Væggen. De Gamle var synlig rørte. Om Middagen aflagde Stiftelsens hele Bestyrelse som ogsaa andre Kolleger Gratulation.

Opraab!

De tunge arbejdsløse Tider har kastet sine mørke Skygger ind i mangen Familie, og mangen hæderlig Kollega er uforskyldt bleven haardt ramt af dette Tidernes Tryk. Med Vemod ser de Julen nærme sig, uden at have Udsigt til at kunne skaffe det Nødtørftige til sig og sine.

Kære Kolleger, hvem det er forundt endnu at have Arbejde, lad os række en hjælpende Haand til disse vore Brødre; lad os huske, at det lille lagt til det andet lille kan vokse til et stort og bringe en velkommen Hjælp. Den tilstundende Højtid er jo en Fest, som i Reglen plejer at tilsmile Glæde til store og smaa, lad os da prøve paa ved fælles Hjælp at bringe lidt Glæde til og mildne Tidens Tryk for vore arbejdsløse Kolleger

og deres Familier, og Julen vil da maaske blive dobbelt glad for os selv.

Der gives en god Lejlighed hertil ved at købe den Prolog, som Vilh. Tømmerup har skrevet til Sangforeningens nylig afholdte Koncert. Hele Indtægten af denne Bog lagt til Overskudet fra ovennævnte Koncert vil tilfalde vore arbejdsløse Kolleger ved Juletid. Den lille Bog koster kun 15 Øre, den faas hos Forfatteren i Th. Nielsens Bogtrykkeri, St. Regnegade 26, der tillige modtager, hvad medfølende Kammerater vil yde i Overbetaling, og hvorfor han senere vil aflægge Regnskab.

En Kollega.

Dansk typografisk Forening.

Resultatet af den foretagne almindelige Afstemning over Spørgsmaalet: »Skal Kontingentet til «Dansk typ. Forening« fra 1. Januar og indtil et Repræsentantmøde fastsætter andet forhøjes fra 30 til 40 Øre?« blev, at 313 besvarede Spørgsmaalet med *Ja*, 39 med *Nej;* 60 Medlemmer undlod at stemme eller afgav blank Stemmeseddel. Stemmerne i de forskellige Lokalforeninger fordelte sig saaledes:

Lokalforeninger	Ja	Nej	Stemte ikke	Lokalforeninger	Ja	Nej	Stemte ikke	Lokalforeninger	Ja	Nej	Stemte ikke
Aalborg . . .	30	1	4	Køge	10	»	»	Roskilde. . .	6	»	1
Aarhus . . .	26	4	22	Maribo . . .	4	»	»	Rudkøbing .	4	2	1
Assens. . . .	1	1	1	Middelfart. .	8	»	1	Skive	3	2	2
Faaborg . . .	3	1	»	Nakskov. . .	6	»	2	Slagelse . . .	12	»	»
Fredericia . .	2	2	1	Næstved. . .	14	»	»	Sorø	»	3	»
Helsingør . .	7	»	»	Nyborg . . .	6	»	»	Svendborg. .	9	3	2
Hillerød . . .	11	»	2	Nykøbing F.	2	1	»	Silkeborg . .	3	»	»
Hjørring . . .	9	1	»	Nykøbing M.	4	»	1	Skanderborg	4	»	»
Holstebro . .	6	»	»	Odense . . .	25	1	2	Stubbekøbing	4	»	»
Holbæk . . .	13	»	3	Randers . . .	9	15	4	Thisted . . .	»	3	»
Horsens . . .	16	»	1	Ribe.	1	2	»	Varde. . . .	4	»	1
Kallundborg .	4	»	2	Ringsted. . .	6	1	»	Vejle	6	»	»
Kolding . . .	21	»	5	Rudkøbing .	6	»	1	Viborg. . . .	8	»	1

Aarhus, d. 5. Decbr. 1886. HOVEDBESTYRELSEN.

Nyt Medlem.

Rudkøbing, KARL CHRISTENSEN (tidligere Medlem).

Medlemmer, der er tiltraadte Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Rudkøbing, SALOMON LANG (arbejdsløs).
Holbæk, N. P. ROLSTED (sidst arbejdet i Næstved).
Kolding, H. F. HYGUM.

Bortrejste Medlemmer.

Helsingør, ADOLF VILHELM NIELSEN til København (arbejdsløs).
Aarhus, SOPHUS GEORG BARDRUM til Thisted.
Holbæk, J. R. G. SØRENSEN (arbejdsløs).

Den typografiske Forening.

Søndag d. 19. December, Formiddag Kl. 10½, afholdes i **Lille Kongensgade 25** en

ekstraordinær Generalforsamling.

Dagsorden: Det nedsatte Udvalg foreslaar forskellige Lovforandringer.

STYRELSEN.

Assemblé afholdes *i Aften* Kl. 9—3 i **Lille Kongensgade 25.**

Billetter à 65 Øre for en Herre og 35 Øre for en Dame kan hver Dag faas hos Styrelsens Medlemmer.

STYRELSEN.

Nyt Medlem.

RASMUS JENSENIUS NIELSEN, udlært i Ferd. Fjeldsøes Bogtrykkeri d. 1. Juli 1886 (O. C. Olsen).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage til Styrelsen.

Typografernes Sangforening.

I Aften Kl. 10 indøves en ny Sang.

STYRELSEN.

Brevkasse.

Da der er indløbet en saadan Mængde Stof til »Typ.-Tid.«, at vi uden noget som helst Besvær vilde kunne fylde mere end et Dobbeltnumer, anmodes ærede Indsendere om lidt Taalmodighed. RED.

KUNDGØRELSER.

Abonnement paa

Ny typografisk Tidende,

udgiven af „Ny typografisk Forening" i København,

modtages paa alle Postkontorer samt hos **R. Helmer,** Schønbergsgade 8, Stuen til venstre, Kbhvn. V.

Bladet udgaar 1 Gang om Maaneden. **Prisen er fra 1. Januar 1887 nedsat til 25 Øre Kvartalet.**

DANAS HAVE.

Komfortabel Café & Restaurant samt Selskabslokaler

21, Nørrebrogade 21, Stuen og 1ste Sal.

Efter fuldendt Hovedreparation tillader jeg mig at anbefale nævnte Forretning i d'Hrr. Typografer med Familiers velvillige Erindring; særlig tillader jeg mig at anbefale mine hyggelige Forenings-Lokaler til

Svendegilder og Assembléer.

1ste Klasses Spisevarer serveres til sluttede Selskaber til meget moderate Priser.

Ærbødigst

ANDERS NIELSEN.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 51. | København, den 18. December 1886. | 13. Aargang.

Tarifen.

I.

I Nr. 49 af »Typ.-Tid.« fortsætter den gæve III sine personlige Angreb paa mig — anonymt naturligvis — og helder sine mindre vellugtende Parfumer ud over mit syndige Hoved. Jo mere man rører ved en vis Ting, jo mere lugter den, siger man, og jeg skal derfor kun, da flere Ting i Indsenderens Opsatser ikke stemmer overens, tillade mig at henlede hans Opmærksomhed herpaa, idet jeg mener, at naar han møder op med en saadan Sigtelse, som den af ham mod mig rettede, da maa han kunne staa ved, hvad han siger, og huske hvad han skriver fra den ene Gang til den anden, selv om det sker saa hemmelighedsfuldt, at han tror at kunne tillade sig alt.

Hvorfor sætter han ikke sit Navn under sine læseværdige Artikler? Er han bange for, at man skal faa Hold i ham? Af den Grund behøver han ikke at skjule det, thi jeg kan forsikre ham om, at jeg er saa temmelig paa det rene med, hvem den noble Herre er, der skriver under Mærket III. Men Navnet forpligter jo, ikke sandt? Behold derfor kun Masken paa, min gode Mand, den passer til Haandteringen.

I sin første Artikel var III gnaven over, at jeg i over et Aar havde havt 30 Kr. om Ugen — hvad der var derover var af det onde, Begærlighed nemlig —; i sin sidste Artikel bemærker han med dydig Harme, at der er »adskillige« Sættere, der kan tjene ligesaa meget med to Hænder, som andre med fire, altsaa tjener jeg — thi jeg hører til dem med »fire« — ikke nok, efter hans Mening. Hvorledes han faar det til at passe sammen, véd jeg ikke.

Man sætte dernæst, at en Mand faar Lyst til at arbejde om Søndagen uden Godtgørelse — en sær Lyst for Resten —, men forinden han gør det, saa betror han en anden det med Paalæg om, »for Guds Skyld ikke at sige det til nogen«, og saa bagefter — naar den anden har fortalt det vidt og bredt — siger han, at »det har han aldrig gjort«. Sikken Genialitet! Man maatte utvivlsomt være »Professor« enten i Dumhed eller i Idiotisme for at kunne finde paa saadan et brillant Indfald!

I sin første Artikel omtaler III »Ny typ. Foren.«s Medlemmer paa en saadan Maade, at han ikke levner dem Ære for en Skilling; i den sidste Udgydelse er de bleven brave Kolleger, der vil gøre noget ved »Sagen«. Det vil med andre Ord sige, at hvor han kan bruge dem, der er de gode nok, men naar det ikke passer i hans Kram, duer de ikke, saa gaar de »Krogveje«. Man ser altsaa, at det kun er Personen, han vil til Livs. Hensigten helliger Midlet!

Han bereder mig derpaa den Overraskelse, at vi er Meningsfæller. Men det er vist hans behagelige Spøg; thi efter *hans* Mening er jeg jo Tarifbryder, og efter *min* »Mening« staar han hævet højt over Mængden som den bevingede, med Flammesværdet bevæbnede Kerub, der hævder Tarifen. Eller er det forkert? — Hvad mit politiske Standpunkt angaar, da kommer det hverken ham eller andre ved; men til hans Beroligelse skal jeg dog bemærke, at det dog muligvis falder nogle Grader tilhøjre for hans. — Ja, han maa undskylde, men det er nu en Gang saaledes, saa jeg maa renoncere paa den Ære at kunne være hans Meningsfælle, baade i politisk og andre Retninger.

Hans »brune ægyptiske Mumier«, der af »Hellighed« gaar »Pilgrimsgang« for at »klare Ærterne«, samt de øvrige Balsameringsrekvisiter skænker jeg ham til behagelig Afbenyttelse, naar han igen »tillader sig at undersøge«.

»Underskriveren kan de ikke ramme!« — Med dennne Tirade, der formodenlig skal virke duperende, slutter han sin Artikel. At III er saa sikkert gemt bag de dækkende Skørter, er dog ikke saa aldeles afgjort; det *kunde* dog være, at man var saa fri at hale ham frem, trods hans jamrende Protester, for at han kunde staa ved hvad III har sagt.

Hvis han alligevel fortsætter sine hadefulde Angreb, skal jeg ikke tiere forstyrre ham i hans noble Beskæftigelse; det er en yndet Gadesport af Mindreaarige, at kaste med Snavs efter Forbipasserende, indtil de en skønne Dag faar deres velfortjente Revselse — og den udebliver sjældent.

A. C. Nielsen.

Samtidig undlader jeg ikke at takke den ærede Redaktion for den mod mig udviste Gæstfrihed i Bladets Spalter.

II.

Hr. Redaktør!

Som Afslutning paa mine Bemærkninger angaaende den i »Typ.-Tid.« optagne anonyme Artikel »Tarifen« og dens Fortsættelse »Svar til Hr. A. C. Nielsen og S. Fabritius«, turde jeg maaske udbede mig Plads for følgende:

Jeg kan saa godt forstaa, at en saa nobel Herre, som III synes at være, ikke kan bære over sit Hjærte at offenliggøre sine, uden Tvivl paa rede Haand liggende, Beviser for de mod mig i den førstnævnte Artikel fremsatte Beskyldninger; men da det jo ikke er mere end billigt, at enhver Synder afsoner den ham med Rette tilkommende Straf, og jeg vel ikke godt kan forlange, at Hr. »Studenten« stadig skal løbe omkring i sit fine Selskab med Attesten: Æreskænder og Løgner, *vil jeg give Hr. III Lejlighed til paa et mere passende Sted at fremkomme med sine Beviser,* idet jeg har tænkt mig, at det vilde være heldigst, om jeg afsluttede vort lille Mellemværende her i Bladet med i al Venskabelighed at meddele ham, at jeg agter at anlægge Sag ved Civilretten mod Redaktionen af »Typograf-Tidende«, *eventuelt Hr. III* for de mod mig i bemeldte Artikel fremsatte Sigtelser, **saafremt** Hr. III ikke skulde foretrække i det førstudkommende Nr. (52) af »Typograf-Tidende« at tilbagekalde sine Beskyldninger og gøre mig en Undskyldning.

København, den 7. Decbr. 1886. **S. Fabritius.**

Korrespondancer.

Kolding, i November 1886.

En Bevægelse af noget forskellig Art gør sig for Tiden gældende inden for »Dansk typ. Forening« — en Bevægelse, ud af hvilken det maa haabes, at der maa komme noget godt. »Dansk typ. Forening« er jo, som enhver ved, grundet paa at varetage sine Medlemmers Interesser trofast hele Livet igennem, lige fra den Dag de Unge udtræder af Læren og bliver Typografer og indtil de bogstavelig følges til Graven. Til Opnaaelsen af dette har Foreningen Tid efter anden — fra en ringe Begyndelse som Rejseunderstøttelseskasse — arbejdet sig frem til en ret anseelig Eksistens ved Optagelse af nye Formaal, saasom Sygekasse, Begravelseskasse og nu sidst Arbejdsløshedskasse. Denne sidste blev paa en unaturlig Maade trumfet frem, og man synes paa sine Steder at have i Sinde lige saa unaturlig at skaffe den ud af Verden. Det er næppe nogen heldig Fremgangsmaade. Selvfølgelig kan der indvendes en Del imod Benyttelsen af denne Art Understøttelse, men jeg tror, at den samme Anke, der rettes imod Arbejdsløshedskassen, i lige saa fuldt Maal kan rettes imod de andre Afdelinger af Understøttelse indenfor »Dansk typ. Forening«, — ja, for at tale rent ud af Posen: Foreningen kan vel næppe siges fri for at have havt Paahæng af *Simulanter!* Men hvorom al Ting er, saa snart en Smule Modgang optaarner sig for vor Forening, er dette jo ikke tilstrækkelig Anledning til at sætte et betænkeligt Ansigt op og erklære dette eller hint Formaal af Understøttelse »af en meget tvivlsom Beskaffenhed«; Betydningen af denne Art Understøttelse, som Arbejdsløshedskassen skulde være, er næppe bleven rigtig klar for en stor Del Medlemmer, hvad jo ikke er saa underligt, da Arbejdsløshedskassen endnu ikke har staaet sin Prøve, dertil fordres flere Aars Virksomhed.

Hvad der hidtil har været en meget væsenlig Fejl ved »Dansk typ. Forening« er *det temmelig lave Medlemsbidrag,* naar der tages i Betragtning, hvad Foreningen byder sine Medlemmer; men dette og meget andet vil forhaabenlig det forestaaende Repræsentantmøde alvorligt søge at hidføre en Forbedring i. Nu at begynde paa ad ekstraordinær Vej at foretage indgribende Forandringer med Foreningens Virksomhed vil skade mere end det vil gavne. **R—.**

Odense, den 5 December 1886.

Odense Lokalforening afholdt Lørdagen den 4. Decbr., Aften Kl. $8^1/_2$ en ekstraordinær Generalforsamling, for at drøfte et af Formanden stillet Spørgsmaal: »Hvorledes kan der i vor Forening tilvejebringes en bedre Ballance mellem Indtægt og Udgift«.

Efter en længere Forhandling, hvori det fra flere Sider blev fremhævet, at det maatte anses for uheldigt at Hovedbestyrelsen saaledes forlangte en yderligere Forhøjelse ud over de ved Loven hjemlede 8 Uger, da den jo var berettiget til at foretage denne 8 Ugers Forhøjelse *saa ofte det er nødvendigt.* Da der allerede var afstemt over Forslaget inden Generalforsamlingen, havde denne selvfølgelig ingen Indflydelse paa Afstemningen. Efter at en Del Forslag var fremsatte og prøvede, vedtog Generalforsamlingen at henstille til Hovedbestyrelsen snarest muligt at nedsætte et Udvalg til Omordning af Lovene, saafremt det f. A. nedsatte Udvalg ikke maatte have fremlagt et Materiale, som har Udsigt til at naa det tilsigtede Maal.

Det blev endvidere vedtaget at foreslaa til Optagelse i de eventuelle Love følgende Forandringer:

1. Udgifterne til Repræsentantmøders Afholdelse udredes af Medlemmerne med 1 Kr. pr. Medlem. Hvad der maatte medgaa udover det indkomne Beløb udredes af Hovedkassen.

2. Ny indmeldte Medlemmer har først Krav paa

Kassen efter at have betalt Kontingent i 13 paa hinanden følgende Uger.

3. Arbejdsløshedshjælp udbetales kun til Medlemmer, der ved Bevis godtgør, at de i Løbet af f. Eks. 1 Maaned kunne erholde Plads et bestemt Sted.

4. Begravelseshjælpen bortfalder og Hjælpekassen inddrages under Hovedkassen, saaledes at det gøres til Pligt at være Medlem af samme. Der udbetales ved Dødsfald 300 Kr.

5. Rejsehjælp udbetales med Dagpenge og efter stigende Alders-Skala, f. Eks. saaledes:

under 2 Aar 130 Øre pr. Dag for en Strækn. af 4 Mil
over 2 til 5 Aar 145 - — - - — —
over 5 Aar 160 - — - - — —

da det maatte anses for uretfærdigt, at et Medlem, der havde betalt Kontingent til Foreningen i 5 Aar, ikke havde større Hjælp end en der havde betalt i f. Eks $^1/_2$ Aar. Der maatte da være Udbetalingssteder 3—4 Steder i Jylland, 1 paa Fyen og 3—4 paa Sælland udenfor Københavns.

Endelig vedtoges det at søge fastsat Bestemmelser for, hvor længe et Medlem, der er arbejdsløs, kan undlade at betale Kontingent og dog nyde baade Syge- og Rejsehjælp.

Maaden, hvorpaa den forholdsvis stærke Tilgang af Lærlinge til vort Fag kunde forhindres, blev drøftet, men desværre fandtes ingen lempelige Midler til at forhindre det. Den nærmeste men vanskeligste Vej, venskabelig at forhandle med d'Hrr. Principaler, vilde sagtens for manges Vedkommende strande som umulig paa Grund af Konkurrencen. En anden Vej at gaa var, at naar man i en Lokalforening fandt, at Antallet af Lærlinge blev for stort maatte man ved Antagelsen af nye Lærlinge til derværende Trykkerier indberette dette til Hovedbestyrelsen, som da vilde have at gøre vedkommende Drengs Forældre eller Værger opmærksom paa, at i Tilfælde af at Drengen blev holdt i Bogtrykkerlære, vilde han efter Udløbet af sin Læretid ikke kunne optages i Foreningen. Der mentes, og maaske med Rette, at Midlet ad Aare vilde vise sig probat.

Derefter behandledes et af 2 Medlemmer indkommet Spørgsmaal: »Kan det forsvares at optage en ny udlært, der er opsagt og altsaa straks vil rejse, og Vedkommende vil blive indkaldt til Militærtjeneste den 31. Marts og det er hans Agt at blive i Tjenesten som fast Underofficer og altsaa rimeligvis aldrig vil komme til at yde en eneste Øre til Kassen«. Efter en livlig Debat vedtog Flertallet paa Grundlag heraf at gøre Indsigelse mod hans Optagelse. Ved Afstemningen faldt 12 Stemmer mod Optagelsen 6 for og 3 afgav blank Stemmeseddel.

H. Anderschou.

Forskelligt.

Som Svar paa en Meddelelse i forr. Nr. om, at Hr. Lumbye havde villet tage Plads i Flensborg, har vi modtaget følgende, som vi ansér os forpligtet til at optage, saa meget mere, som Indsenderen hidtil har været os bekendt som en brav Kollega:

Da jeg i »Berl. Tid.« saa, at der var Plads for 2 Sættere i en Provindsby med 21 Rmk. 60 Pf. ugenlig, indlagde jeg øjeblikkelig Billet paa Aug. J. Wolffs Kontor for muligvis at opnaa at faa den ene. — Først Dagen efter saa jeg, at Hr. Bøhm advarede mod »Limpinden«, idet det var til Flensborg og at der var Strejke. Nu slog jeg mig tiltaals med, at det var da kun 8 Øre, der var spildt, indtil jeg nogle Dage efter blev modtaget med høje Glædesraab, da jeg kom hjem, og blev meddelt den »glædelige« Nyhed, at jeg var tilbudt fast (?) Plads i Flensborg. Jeg forsøgte nu at forklare dem Stillingen, men de kære Mennesker kunde ikke forstaa mig, og var nær ved at tro, at jeg ved min lange ufrivillige Ferie var bleven saa doven, at jeg ikke *vilde* arbejde mere.

De fortalte mig, at der var indlagt et 20-Øres Frimærke til Svar, om jeg modtog Pladsen eller ej, og nu skulde jeg selvfølgelig svare, at jeg kom.

Nu var gode Raad dyre. Skruebrækker vilde jeg ikke være, om jeg end skulde sætte mig op mod hele min Fødeby, det vidste jeg — men jeg vidste ogsaa, at det vilde blive et Sisyphusarbejde at forklare dem *hvorfor*.

Da skrev jeg: jeg skal møde paa Pladsen. Jeg gjorde i en Fart min Beregning: Jeg piner og plager daglig min Familie om at forstrække mig med lidt Penge for at jeg kan rejse en lille Tur, helst i det tyske, da jeg alligevel skal feriere, og jeg har rejst Danmark rundt — men nej! paa ingen Maade.

Nu tilbød sig Lejligheden, hvor jeg kunde komme til Flensborg, dér fik jeg udbetalt Rejseunderstøttelse til Hamburg og saa videre, og samtidig gik jeg tilsyneladende ind paa at ville modtage Pladsen. Naar jeg først var dernede, mente jeg bedre at kunne forklare min Familie det hele.

Det samme forklarede jeg Typograferne her i Byen, og da syntes jeg, at det var saa evigt dejligt; nu indser jeg nok, at Skinnet er imod mig, men jeg trøster mig til, at jeg bliver troet af dem, som kender mig og er inde i mine Forhold.

Nykøbing, Jyll., den 30. Novbr. 1886. F. C. C. Lumbye.

Typografisk Ornamentik. Under denne Titel har Hr. Faktor EMIL SØRENSEN skrevet en Serie af Artikler,

som han har faaet offenliggjort i »Ny typogr. Tidende« og som nu udgives i Form af en smuk lille Lærebog. Vi anbefaler vore Kolleger, der har Interesse for deres Fag, at anskaffe sig denne udmærkede Bog, da den paa en letfattelig Maade giver en Anvisning paa Anvendelsen af de moderne Ornamenter. Naar vi ser bort fra den forældede »Haandbog i Bogtrykkerkunsten« og Truelsens to Aargange typografiske Almanaker, savner vi aldeles den særlig for vort Fag saa nødvendige typografiske Literatur, thi det er jo forholdsvis ikke ret mange Kolleger, der paa Grund af deres Kendskab til det tyske Sprog kan høste Nytte af de i dette Sprog skrevne talrige typografiske Bøger. — Saa vidt vi har bragt i Erfaring, vil Udbyttet af Salget blive tilstillet Forfatteren som et ringe Vederlag for hans ved Affattelsen af dette Værk forbundne betydelige Arbejde.

I Arendal har vore norske Kolleger heldigt gennemført en Strejke, d. v. s. ved Hjælp af Haandværksretten, som har dømt en Principal til at udbetale Sætterne deres Tilgodehavende samt at give dem en Maaneds Opsigelse.

Typografernes Hjælpekasse af 1885.

Da et Medlem, EMANUEL EMIL NIELSEN (Odense), den 9. ds. er afgaaet ved Døden, bedes det i den Anledning forfaldne ekstraordinære Kontingent indsendt snarest.

Aarhus, den 15. Decbr. 1886. **O. V. Hansen.**

Den typografiske Forening.

Nye Medlemmer.

EMIL R. PETERSEN (Trykker: udlært den 3. Oktbr. 1886 hos Knudtzon; Truelsens Trykkeri).

Til **det frivillige Fond for arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget *(NB. for 3 Uger):*

† † 1.00, »Avisen« (57.—59. B.) 4.45, »Politiken« (58.—60. B.) 9.00, S. & K. 1.50, »Dagens Nyheder« (55.—57. B.) 1.80, Truelsens 1.50, »National-Tidende« (55.—57. B.) 10.20, N. Cohens 5.05, Triers 5.75, Aamodts 1.00, Græbes (61.—63 B.) 10.85, Store Kongensgade 2.00, Quist & Ko. 2.75, Ekstraklubbens Aftenunderholdning 1.25, Nielsen & Lydiches (53.—56. B.) 12.35, Do. Cigaroverskud 0.50, Lunos 1.00, Schiellerups (56. B.) 1.25, »Adresse-Avisen« 1.00, Hansons Stempelfabrik 0.75, i alt **74.95.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.738.55.** RUD. BØHM.

Til **de strejkende Kolleger i Altenburg** er følgende Bidrag indkomne:

Græbes Trykkeri (1. og 2. Bidrag) 7.25, »Nationaltidende« 2.50, Holbæk Typografer (ved Bigum) 4.25, Nielsen & Lydiches 3.50, Fra samtlige Medlemmer af Helsingørs Lokalforening (ved F. V. Bøttcher) 2.50. I alt **Kr. 20.00.**

Bidrag modtages fremdeles af CARL OLSEN, Græbes Trykkeri.

Typografernes Sangforening.

I Aften Kl. 10 præcis: Sidste Sangøvelse i Aar.

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Død.

Odense, Sætter EMANUEL EMIL NIELSEN, født den 27. Avgust 1845, død 9. Decbr. 1886.

Rettelse.

I Afstemningslisten i sidste Nr., 2. Sp. nederst, læs *Ringkøbing* i Stedet for Rudkøbing.

Brevkasse.

Nogle Indsendere: Endnu lidt Taalmodighed!

KUNDGØRELSER.

Udkommen er:

Typografisk Ornamentik.

Af **Emil Sørensen.**

(Særtryk af »Ny typografisk Tidende«).

4 elegant udstyrede Ark med et Satsbilag.

Pris 50 Øre.

Bestillinger modtages hos **R. Helmer**, Bogtrykkeriet Klareboderne 3. Ved Bestillinger fra Provinserne bedes Betalingen sendt pr. Postanvisning.

Abonnement paa

Ny typografisk Tidende,

udgiven af „Ny typografisk Forening" i København,

modtages paa alle Postkontorer samt hos **R. Helmer**, Schønbergsgade 8, Stuen til venstre, Kbhvn. V.

Bladet udgaar 1 Gang om Maaneden. **Prisen er fra 1. Januar 1887 nedsat til 25 Øre Kvartalet.**

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.

TYPOGRAF-TIDENDE.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Nr. 52. | København, den 25. December 1886. | 13. Aargang.

Generalforsamlingen

den 19. December.

Til Dirigent valgtes A. HALLENGREN og til Sekretær L. JENSEN. Dirigenten oplæste Dagsordenen, og gav derpaa Ordet til Udvalgets Ordfører EMIL PETERSEN. Denne beklagede, at der i Bladets sidste Nr. ikke var nogen Bekendtgørelse om Generalforsamlingen, imidlertid havde Formanden overfor ham erklæret, at det ikke skyldtes ham. Udvalget havde ment, at en Forhandling om en Sammenslutning med den nye Forening ikke kunde faa noget gunstigt Resultat, idet denne Forening optraadte fjendtlig over for vor Forenings Medlemmer, der stadig var bleven sat til Side for dens Medlemmer. Han vilde modsætte sig Sammenslutning, idet han fastslog, at den nye Forening ikke skulde faa den gamle knust. Han foreslog »Typ.-Tid.« omdannet til at udgaa hver 14. Dag, da Bladet var en af de Poster, vi bedst kunde spare paa. Han vidste nok, at man maatte raadføre sig med »Dansk typ. Forening«, men denne var, i Følge et Brev fra Hovedbestyrelsen, ikke aldeles uvillig til at gaa ind derpaa. — Kassererens Honorar foreslog han ansat procentvis. Kassereren vilde ganske vist derved faa noget mindre nu, men der kan komme en Tid, da han kan faa mere, end han nu har. For at fremme bedre Inkassation foreslog Udvalget, at Budet hver Uge skal afhente Kontingentet. Ligeledes foreslog Udvalget, at Bladet skulde udgaa en anden Dag i Ugen, for at Inkassatorerne kunde faa Tid til at ordne deres Sager. Ved denne Fremgangsmaade vilde der altid være Penge i Kassen. Punktet om Ophævelse af Arbejdsløshedskassen var vel det vigtigste, thi denne Kasse var for en stor Del Skyld i de daarlige Forhold. Han foreslog den afskaffet og private Selskaber oprettet i dens Sted. Hvis Arbejdsløshedskassen alligevel skulde vedblive at eksistere, burde den dog være adskilt fra »Den typ. Forening«. Han anbefalede at vedtage Udvalgets Indstilling.

FORMANDEN: Da Lazarus fremkom med Forslag om Nedsættelse af et Udvalg, nægtede Styrelsen at tage Del deri. Af Betænkningen ser man, at Lazarus særlig havde tænkt paa Sammenslutning med den nye Forening. Den nye Forening vilde maaske nok have Sammenslutning, hvis vi opgav vor Forbindelse med de øvrige Fagforeninger. Men det kunde vi ikke, thi det vilde være uheldigt for Foreningen. Man talte om at indskrænke Bladet, men det kunde Styrelsen ikke anbefale. Eksempelvis vilde han nævne, at det samme Spørgsmaal havde været fremme oppe i Norge, men dér vedtog man med stor Majoritet ikke at indskrænke deres Blad, idet man dér gjorde gældende, at Organet var det eneste Bindemiddel blandt Landets Typografer. Man anker over Stoffet, men hvem kan drage en bestemt Grænse mellem det, der er godt og det, der ikke duer. Bladet havde i de senere Aar havt langt mere Interesse for Medlemmerne end tidligere. Arbejdsløshedskassen har slugt mange Penge, men mest den Gang, da Tarifen blev indført, thi da gik der over 4000 Kr. med. Arbejdsløshedskassen havde gjort megen Nytte, og hvis vi ikke havde haft den, vilde vi have haft mange flere Skruebrækkere. Forsikringsselskaberne kunde han ikke gaa med til. Udvalget havde vist nok haft 100-Mandsforeningerne som Forbillede, men disse optog kun Medlemmer, der stod i gode Pladser, medens vore Selskaber maatte optage alle, da alle maatte være lige berettigede til at blive Medlemmer. Med Hensyn til Inkassationen kunde Styrelsen være enig med Udvalget. Han vidste godt, at der tabtes mange Penge ved den nuværende Inkassationsmaade. Et herværende større Sætteri har saaledes ikke indbetalt i over et halvt Aar, og dette Tilfælde var ikke enestaaende. Han mente, at Forslagene om Arbejdsløshedskassen og Bladet maatte vente til den ordinære Generalforsamling.

L. A. NIELSEN syntes, at det var for meget at give 8 Kr. pr. Nr. i Redaktionshonorar. Hellere end at nedsætte Arbejdsløshedshjælpen, maatte man forhøje Kontingentet for dem, der staar i Arbejde. Vi maatte se at faa et Bud, som vi kunde stole paa (hør!), f. Eks. en af de gamle Kolleger, der bor i Stiftelsen (hør!); han mente, at Medlemmerne var lunkne (aah!).

LAZARUS: Naar han tog Ordet, var Grunden forskellige Udtalelser af Formanden, bl. A. at Formanden mente at have vidst, paa hvilket Grundlag Udvalget havde tænkt at arbejde. Naar han havde foreslaaet Udvalget nedsat, var det for at sikre Foreningens Eksistens. Det bedste man kunde gøre, var

ganske rigtig en Sammensmeltning af de 2 Foreninger. Før eller senere vil Sammenslutningen dog blive en Nødvendighed. Noget maatte der gøres. Sejlede Foreningen videre paa den Bov, som den under den nuværende Formands Ledelse havde fulgt, var dens Aar snart talte. Og kunde man ikke faa det allerbedste, saa maatte man dog ikke foragte det næstbedste. Udvalget mener, at man ikke burde finde de personlige Udgydelser i Bladet. Bladet havde ingen Skade af at indskrænkes, og man kunde jo desuden udgive et Ekstranumer, naar det var nødvendigt. Foreningens Medlemmer har i deres Haand at bestemme, om Foreningen skal blive endnu daarligere stillet i pekuniær Henseende.

STIEDL mente, at hvis Arbejdsløshedskassen blev ophævet, vilde det bringe mere Splid ind i Foreningen.

EMIL PETERSEN vilde henvende sig til den ærede Formand. Om Stoffets Beskaffenhed vilde *han* ikke tale. Med Hensyn til Arbejdsløshedskassen havde man misforstaaet ham, han vilde netop have, at man skulde hjælpe *mere* end i de 4 Uger, og at Hjælpen skulde være *større*, thi som det nu er, er Hjælpen uden stor Betydning, idet den Arbejdsløse efter disse 4 Uger staar blottet for alt (hør!). Han fastholdt, at Arbejdsløshedskassen maatte enten ophæves eller omændres. Han var ikke for Kontingentforhøjelse; thi der kan dog ikke blive noget stort af et Kontingent paa 5 Øre om Ugen, især naar de Arbejdsløses Antal er henved 40 (hør!). Han anbefalede atter Forsikringsselskaber.

FORMANDEN maatte vedblivende hævde, at de af Udvalget foreslaaede 25- eller 50-Mands Foreninger var upraktiske. 300 Medlemmer maatte bedre kunne understøtte hinanden end smaa Selskaber. — Om Stoffet vilde han bemærke, at der i alle de tidligere Aargange af Tidenden fandtes personlige Skænderier, og saadant kunde man ikke undgaa. Den sidste Polemik troede han at have været meget berettiget, og man kan ikke godt tilbagevise saadanne Indsendelser. Til Lazarus vilde han sige, at det ikke laa i hans Magt at skabe bedre Konjunkturer — kunde Lazarus finde en Mand, der var i Stand til at gøre dette Kunststykke, vilde han med Fornøjelse træde tilbage. Til Nielsen vilde han bemærke, at man jo kunde søge at faa en billigere Redaktion. — L. A. NIELSEN replicerede. — FORMANDEN vilde gaa med til at forhøje Kontingentet til Arbejdsløshedskassen. — DIRIGENTEN foreslog ligeledes Bladet indskrænket til et 14-Dages Blad (hør!). WILLIAM SØRENSEN vilde henstille til Medlemmerne at vedtage Forslaget om Indskrænkning. — VIKTOR PETERSEN syntes, at det Resultat, Udvalget var kommet til, var noget magert (nej!); han havde næret store Forventninger i saa Henseende. Arbejdsløshedskassen maa man beholde, for at hævde den tarifmæssige Betaling. — EMIL PETERSEN syntes ikke at Bladet gjorde Nytte for de Penge det kostede. Han syntes at det var bedst, at vedtage Forslaget om Bladets Indskrænkning straks (hør!). — CH. THOMSEN var i et Punkt ikke enig med sine Kolleger i Udvalget, han kunde nemlig ikke gaa med til at ophæve Arbejdsløshedskassen, hvorimod han foreslog at skærpe Lovene. Han havde anstillet en Beregning, hvorefter Foreningens Indtægt var 71 Kr. om Ugen i Kontingent. Udgiften var til Bladet 28 Kr., til Arbejdsløshedskassen 28 Kr., og til Rejsekassen 20 Kr., eller ialt 76 Kr., hvilket altsaa er 5 Kr. mere end Indtægten. Han foreslog at indskrænke Bladet og beholde Arbejdsløshedskassen.

Der var indkommet en Resolution fra HEINEMANN: »Beslutning om Bladets Indskrænkning til et 14-Dages Blad udsættes til den ordinære Generalforsamling, ved hvilken bestemt Udtalelse maa foreligge fra »Dansk typ. Forening«. Vedtoges med 34 St. mod 16.

FORMANDEN foreslog: »a) Kontingentet indkræves hver Uge, og b) Kassererens Løn fastsættes med 7 pCt.«. Forslaget vedtoges.

Et Forslag fra HALLENGREN saalydende: »Forsamlingen beslutter at lade Bestyrelsen udarbejde Forslag med Hensyn til Arbejdsløshedskassen, og forelægge Resultatet af samme paa den førstkommende ordinære Generalforsamling«, vedtoges ligeledes.

Generalforsamlingen hævet.

Slutningsbemærkning.

Da nu Hr. A. C. Nielsen har faaet tilstrækkeligt af mine Oplysninger og trukket sig jamrende tilbage til sit Skjul, er der kun Hr. Fabritius tilbage. Da det fra første Øjeblik af har været min Mening at holde ham saa meget som muligt udenfor Sagen, er det nu min Mening at fatte mig i Korthed over for ham.

Jeg har aldrig fremsat nogen bestemt Sigtelse mod Hr. Fabritius, men kun forespurgt om Rygtet talte sandt, hvilket han har besvaret med Uartigheder straks, og senere med en bestemt Benægtelse; hans Sagsanlæg kan kun have følgende Følger: 1. at han *maaske* vinder det; 2. at paaføre Redaktionen et ubehageligt Hverv; 3. et Søgsmaal fra min Side, der aldeles bestemt vilde paaføre ham en klækkelig Bøde eller i modsat Tilfælde 14 Dages Fængsel; men da jeg til Nytaar agter at rejse til Udlandet og altsaa ikke kan fortsætte denne nu ørkesløse Debat, vil jeg, idet man vel ikke tør tvivle om Hr. Fabritius Benægtelse, ikke tage i Betænkning at gøre *ham* en Undskyldning, men dog

bemærke, at det er hans egen fremtrængende Adfærd, der har bevirket, at Sagen har taget en saa bitter Vending. Hermed vil jeg slutte denne Polemik med et glædeligt Nytaar for *Tarifen*. Deres

III.

Opfordring til Lokalforeningerne.

Under de nuværende sørgelige Forhold, hvor vel gennemsnitlig en halv Snes pCt. af alle Danmarks Typografer mangler Beskæftigelse, stilles der store Fordringer til de heldigtstillede Kollegers Offerberedvillighed. De bestaaende Understøttelses-Foreninger kan ikke, hvor velsignelsesrig en Virksomhed de end udfolder, fuldstændig magte at afhjælpe de arbejdsløses Savn. Den Understøttelse af henholdsvis 40, 33 og 25 Øre, som »Dansk typ. Forening« udbetaler den Rejsende for hver Mil, han tilbagelægger, er ganske vist stor nok til at han kan opholde Livet, men der bliver intet tilovers til Klædernes Vedligeholdelse, til Vask og andre Ekstraudgifter. Hvis derfor den ubemidlede Rejsende skal undgaa at faa Tøjet »rakket« af sig, maa han fægte. Og Typograferne hverken *maa* eller *bør* fægte.

Min Anmodning er derfor: *Støt de Rejsende privat.*

Samtlige her i Holbæk arbejdende Typografer giver 10 Øre ekstra til enhver gennemrejsende Kollega, som derved faar sin Understøttelse forhøjet med 120—140 Øre; desuden faar de, der udsendes her fra Byen som arbejdsløse, 1 Kr. af hvert Medlem, altsaa 12—14 Kr. Disse Ekstra-Tiøre har vi nu i snart 2 Aar udbetalt, men vort Eksempel er, saa vidt mig bekendt, ikke blevet fulgt af en eneste Lokalforening, og dog vilde næppe nogen god Kollega undslaa sig for at ofre 10—20 Øre om Ugen i et saa velgørende Øjemed, naar først Sagen blev sat i Gang i de forskellige Byer.

I København giver de fleste arbejdende Typografer foruden deres Foreningskontingent, der er betydeligt højere end vort, en 10- eller 25-Øre til de arbejdsløse. Lad os ogsaa vise, at vi har Hjærte for de af vore Standsfæller, som ved Skæbnens og Tidernes Ugunst er sat ud af Stand til selv at fortjene sit Livsophold. De kan sandelig trænge haardt til en lille Opmuntring, særlig nu i Vintertiden.

Holbæk, den 25. Novbr. **Jul. A. Bigum.**

Fra Rejsen.

Hjemkommen fra en lille Udflugt, ikke for at »søge Arbejde«, thi det kunde man jo forud sige sig selv ikke kunde faas, men for dog at slaa en Del af Tiden bort ved en jævn Rejseunderstøttelse, sidder jeg nu paa mit Tagkammer i —gade og anstiller Betragtninger over Forholdene uden for Hovedstaden, og disse Betragtninger er lidet lystelige. Der synges den samme Vise overalt: daarlige Tider, ikke overdrevent mange Typografer ved Kasserne, men en — Bunke Lærlinge! Ja, det skal Guderne vide, der holdes en Masse Lærlinge, et opbyggeligt Syn for en rejsende Typograf! »Kunde man dog blot en Gang imellem faa disse Lærlinge eller deres Forældre i Tale og holde Fremtidsspejlet for dem, lade dem se, hvad glimrende der venter dem efter endt Læretid«, — saaledes har jeg tidt tænkt, naar jeg med min Omgangsseddel i Haanden har forladt et Trykkeri, der har rummet en hel Flok vordende »Typografer«; ja, jeg bruger med Villie Ordet »*Flok*«, og det er berettiget, thi jeg har paa min Vandring i Jylland truffet temmelig storslaaede Eksempler, mest dog i den sydlige Del, saaledes paa et Trykkeri i Vejle 8 (otte) Lærlinge, og i Kolding et med 7 (syv), medens Typografernes Antal paa disse Steder ikke naaede Halvdelen af Lærlingene. Er det typografiske Fag i Halvfjerserne blevet saa omtrent overfyldt med Arbejdskraft og som Følge deraf en Del dreven over i andre Livsstillinger, kan man trøstig sige, at inden vi er ude af Firserne vil Forholdene paa dette Omraade blive endnu mere utaaleligt.

Da jeg — efter endt Vandring paa Trykkerierne — en Aften sad ved mit Smørrebrød og en halv Bayer paa en Beværtning i H....., med »Dansk typ. Forening«s Love i min Haand, faldt mit Øje just paa en Paragraf, der paalagde Formanden hvert Aar at udarbejde en »Oversigt over de vigtigste Bevægelser paa Foreningens Omraade«, og i Tankerne saa jeg allerede Hr. Harald Jensen tumle med disse umaadelige Tal af Lærlinge, medens Typograferne ikke udgjorde flere, end »Dansk typ. Forening« havde Kroner i Kassen — det var en »vigtig Bevægelse paa Foreningens Omraade«!

For i Dag vil jeg ikke bebyrde Dem, Hr. Redaktør, med mere; men da der vel for Tiden er god Plads i Bladet, og da jeg har god Tid, vil en Del af denne kunne anvendes til at nedskrive Erindringer fra Rejsen af

En forhenværende Morgenblad-Sætter.

Forskelligt.

»**Typografische Neuigkeiten**«. Skriftstøberfirmaet Benj. Krebs' Nachfolger i Frankfurt a. M. har i disse Dage udsendt 2. Hefte af sine Skriftprøver. Foruden en Samling nydelige saakaldte »Makart-Ornamenter« findes der en ny fortrinlig skaaren »Italiensk Indfatning«, som vil virke effektfuld, særlig i kulørt Tryk. Støberiet har, for at undgaa en fejlagtig Anvendelse af Stykkerne, givet en udførlig Anvisning paa, hvorledes

Indfatningen bør anvendes. Foruden flere andre ret kønne Sager skal vi endnu nævne, at Hæftet præsenterer et større Antal Kvartcicero-Infatninger, hvoraf de fleste vil være meget anvendelige paa saa godt som samtlige Akcidenser. — Firmaets Agent for Skandinavien er Hr. PARITZ GOTTSCHALK, Vendersgade 15 A., Kbhvn.

†

Jacob Peter Græbe.

† den 20. Decbr. 1886.

Tidlig det brast, det svage Baand,
der bandt til Livets Færd Din Aand
og skænked lyse Dage;
Parcerne var Dig naadig-huld:
de vidste, der var Slud og Kuld
og Graavejr kun tilbage.

Vi har jo sét Din travle Id,
Din Udsæd i Din Manddomstid,
Din arbejdsrige Sommer;
naar man saa bravt, som Du, har stridt,
man sér i Møde frejdig-frit
den Dag, da Høsten kommer.

— Takken for alt, hvad Du os gav,
skal bringes til Din friske Grav,
som Tuen dækker over,
indtil Du vundet har Din Sag
og svinger Dig paa Lysets Dag
af Muldet, hvor Du sover!

Vald. Hindsberg.

Opgørelse

af

Salget af min »Prolog« til Indtægt for arbejdsløse Kolleger ved Juletid.

Indtægt.

Solgt 124 Ekspl. à 15 Øre, er = ...	Kr.	18.60
I velvillig Overbetaling er indkommen	»	6,77
Ialt	Kr.	25.37

Udgift:

For Trykning	Kr.	14.25
Hæftning	»	1.80
Ialt	Kr.	16.05
÷	Kr.	16.05
	Kr.	9.32
Hr. Bogtrykker Th. Nielsen har velvillig skjænket 25 pCt. af Trykningsomkostningerne +	Kr.	3.75
Totalt Overskud: afrundet til	Kr.	13.05

Jeg takker herved Alle, som har virket for og bidraget til ovennævnte Resultat, og haaber at det vil hjælpe til at mildne Julen i det mindste for et Par af vore Kolleger.

Den 19. December 1886. Med kollegial Hilsen

Vilhelm Tømmerup.

Til **det frivillige Fond for arbejdsløse** har jeg endvidere modtaget:

Truelsens Trykkeri 4.50, »Avisen« (60. B.) 1.66, Schiellerups (57. B.) 0.75, Hansons Stempelfabrik 0.75, Græbes (64. B.) 5.00, O. C. Olsen & Ko.s (51.—62. B.) 7.55, »Adresse-Avisen« 1.50, Nielsen & Lydiches (57. B) 3.15, Do. Overskud af Cigarsalget 0,50, »Politiken« (61. B.) 3.00, Do. til Understøttelse af to særlig trængende gifte Kolleger i Julen 16.00, Møller & Thomsen do. do. 11.14, Allers 6,10, Kihls 0.50, i alt **63.10.** Med det tidligere indkomne i alt **Kr. 2.801.85.** RUD. BØHM.

Typografernes Hjælpekasser.

Bedes særligt bemærket. Fra 1. Januar 1887 fratræder Dr. med. Ravn som Læge ved Typografernes Hjælpekasser, og fra samme Tid bedes Medlemmerne af Sygekassen at henvende sig til **Dr. Berlème, Amagertorv 21, 1. Sal, der træffes fra Kl. 12—1 Formiddag og 5—6 Eftermiddag. Søn- og Helligdage kun 12—1 Formiddag. Sygeanmeldelser ønskes inden Kl. 8½ Morgen.** Lægekort skal forevises.

København, d. 1. Decbr 1886. STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Medlemmer, der er tiltraadt Lokalforeningen fra en anden Lokalforening.

Ringkøbing, HARDER MIKKELSEN (sidst Militær), arbejdsløs.

Roskilde, ADOLF VILHELM NIELSEN, fra Helsingør.

KUNDGØRELSER.

Udkommen er:

Typografisk Ornamentik.

Af **Emil Sørensen.**

(Særtryk af »Ny typografisk Tidende«).

4 elegant udstyrede Ark med et Satsbilag.

Pris 50 Øre.

Bestillinger modtages hos **R. Helmer**, Bogtrykkeriet Klareboderne 3. Ved Bestillinger fra Provinserne bedes Betalingen sendt pr. Postanvisning.

Da der til undertegnede jævnlig indgaar Forespørgsler fra Provinserne, kunne saadanne kun vente Svar naar de er ledsagede af Frimærke.

Martius Truelsen.

Udgiver: »Den typografiske Forening«. Redaktør: RUD. BØHM, Pilestræde 36. Ekspeditør: L. D. BERG, st. Regnegade 17, 3. Sal.

Trykt hos M. TRUELSEN. København.